

รายงาน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538

มีเสียง มีสิทธิ์ มีส่วน

องค์กรกลาง

จัดทำโดย

คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961107519

รายงาน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538

มีเสียง มีสิทธิ์ มีส่วน

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

องค์กรกลาง

จัดทำโดย

คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง

เลขที่ 8 พ.ด 140
กรมการเมือง ม 4994(ด.1
เลขที่ 16 1749. ก 29
ด 1237
2538

รายงาน

องค์กรกลางการเลือกตั้ง

สำหรับ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538

โดย

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง

สารบัญ

บทนำ	1
บทที่ 1	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
•	ภูมิหลังการเลือกตั้ง 4
•	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกตั้ง 7
บทที่ 2	องค์กรกลางการเลือกตั้ง
•	แผนงานองค์กรกลางการเลือกตั้ง 3 30
-	หลักการและเหตุผล 30
-	ความเป็นมา 31
-	วัตถุประสงค์ 31
-	ภาระหน้าที่ 32
-	การจัดรูปแบบองค์กร 33
-	คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง 36
-	ฝ่ายประสานงาน 36
-	ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน 36
-	ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ 37
-	ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง 37
-	ฝ่ายการเงินและการบัญชี 38
-	งบประมาณ 39
-	กำหนดการที่สำคัญของการดำเนินงานองค์กรกลางการเลือกตั้ง 44
•	ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัด 46
บทที่ 3	การดำเนินงานรณรงค์และเผยแพร่
•	บทบาทและหน้าที่ 48
•	แนวทางการรณรงค์และเผยแพร่ 48
-	การผลิตสื่อรณรงค์และเผยแพร่ 49
-	การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน 52
-	การสนับสนุนโครงการรณรงค์ประชาธิปไตย 58
-	การประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานของภูมิภาค 72
•	บทสรุปและเสนอแนะ 77

บทที่ 4	การดำเนินงานสอดคล้องดูแลการเลือกตั้ง	
●	โครงสร้างการทำงาน.....	80
●	กิจกรรมและกำหนดการการทำงานของผู้ ฝ่ายสอดคล้องดูแลการเลือกตั้ง.....	82
●	แนวทางการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัคร.....	85
●	ภาระหน้าที่ผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส).....	88
●	ภาระหน้าที่ของอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.).....	89
●	จำนวน ปอส, อสก. ทั่วประเทศ.....	90
●	รายงานการสังเกตการณ์ในวันเลือกตั้ง โดยประมวลผลจาก แบบฟอร์ม ปอส 4	94
●	การประเมินผลการทำงานโดยอาสาสมัครจากสรุปการประมวลผล ในแบบฟอร์ม ปอส 6.....	113

บทที่ 5	การดำเนินงานรับแจ้งเหตุ	
●	โครงสร้างและแนวทางการทำงานขององค์กรกลางในการรับแจ้งเหตุ.....	134
-	ภารกิจของการรับแจ้งเหตุ.....	134
-	ภาระหน้าที่ของคณะทำงานรับแจ้งเหตุ.....	135
-	แนวทางการปฏิบัติงานแจ้งเหตุ.....	136
-	บทบาทของผู้ประสานงานอาสาสมัคร.....	136
-	ขั้นตอนการรับแจ้งเหตุ.....	137
●	สรุปข้อมูลการรับแจ้งเหตุของการเลือกตั้ง.....	143
●	สถิติการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งที่สืบเนื่องจากการ การแจ้งเหตุของประชาชน.....	148
●	รายงานสรุปผลการดำเนินคดีความผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.....	158
●	รายงานสรุปผลการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง คืนวันที่ 1 2 กรกฎาคม 2538.....	243
●	คำสั่งคดีประวัติศาสตร์การข้อเสีย 11 ล้านบุรีรัมย์.....	245
●	สรุปผลแบบรายงานเยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต.....	251

บทที่ 6	รายงานกิจกรรมพิเศษ	
●	โครงการหมู่บ้านด้านข้อเสีย.....	256
●	พื้นที่เขตจับตามองพิเศษ.....	264
●	โครงการพื้นที่ร่วมปฏิบัติการพิเศษ.....	265
●	การประเมินผลกิจกรรมพิเศษ.....	270

บทที่ 7	การดำเนินงานวิเคราะห์และวางแผน	
●	การสำรวจความตั้งใจต่อการใช้สิทธิ์เลือกตั้งครั้งแรก 2 ก.ค. 2538 ในเยาวชน 18-20 ปี ที่อยู่ในโรงเรียนและโรงงาน.....	274
●	การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 (ใน 5 จังหวัด จาก 5 ภาค).....	291
บทที่ 8	งานส่งเสริมศึกษา	
●	การให้บริการตรวจบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง (สส.13).....	302
●	การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง (ปอส.7).....	303
●	รายงานผลการวิจัย (พฤติกรรมกรรมการใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชน ภาคเหนือตอนล่าง 2 กรกฎาคม 2538).....	328
บทที่ 9	การประสานงาน	
●	การประสานงานกับหน่วยราชการ.....	342
●	ความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ.....	344
บทที่ 10	การประเมินผล	
●	การสำรวจความเห็นประชาชนต่อการทำงานขององค์กรกลางการเลือกตั้ง..	346
●	สรุปผลการสัมมนา เรื่อง “ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทางการเมืองเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตย” โดยผู้ร่วมงานองค์กรกลางภาคอีสาน.....	350

ภาคผนวก

●	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบการเลือกตั้ง.....	ผ-1
●	คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 74/2538 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการองค์กรกลาง การเลือกตั้ง.....	ผ-35

บทนำ

ภายหลังจากที่มีพระราชกฤษฎีกายกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538 และต่อมาได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง ซึ่งต่อมาเรียกว่าองค์การกลางการเลือกตั้ง 3 ทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และรณรงค์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในลักษณะเดียวกับที่ได้ดำเนินการมาในการดูแลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 และ 13 กันยายน 2535

การเริ่มงานขององค์การกลาง 3 ยังคงต้องเผชิญกับปัญหาดังเดิมคือ องค์การกลางมีช่วงเวลาทำงานก่อนวันเลือกตั้งเพียง 36 วัน แต่อาศัยที่เครือข่ายงานขององค์การกลางเดิม 1 และองค์การกลาง 2 ยังมีความเข้มแข็งอยู่บ้าง การจัดตั้งคณะกรรมการจังหวัด สำนักงาน และการสรรหาอบรมผู้ประสานงาน และอาสาสมัคร จึงสามารถดำเนินไปได้ทั้ง 76 จังหวัด แม้จะมีความขรุขระลึกละหลุมในหลายจังหวัด ทั้งนี้ เป็นเพราะความไม่ต่อเนื่องขององค์การกลาง ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการเตรียมความพร้อม และประสิทธิภาพการทำงานขององค์การกลางมาโดยตลอด การสรุปบทเรียนจากการทำงานที่ผ่านมาไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ส่วนของจุดแข็งไม่ได้รับการส่งเสริมหรือเน้นหนักให้เกิดผลยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันกับปัญหาที่เป็นจุดอ่อนขององค์การกลางไม่ได้รับโอกาสให้มีการปรับปรุงแก้ไขเท่าที่ควร การทำงานขององค์การกลาง 3 คงใช้กรอบโครงสร้างเดิม ระบบแผนงานเดิม หากแต่อาศัยประสบการณ์และความชัดเจนในการทำงาน จึงส่งผลต่อการทำงานขององค์การกลางดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ภายใต้อารมณ์ของการแข่งขันการเลือกตั้งที่มีความเข้มข้นสูง ประกอบกับผลกระทบจากบทบาทยขององค์การกลางที่ผ่านมา ส่งผลให้มีการพัฒนาใช้กลยุทธ์เทคนิคในการเลือกตั้งที่แยบยลมากขึ้น ซับซ้อนมากขึ้น พัฒนางานจากประสบการณ์ขององค์การกลางที่ผ่านมาจึงไม่สามารถไล่ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ทำให้การทำงานขององค์การกลางไม่สามารถส่งผลให้เกิดผลกระทบอย่างที่เราจะเห็น องค์การกลางคงเปรียบเหมือนเครื่องจักรกลที่วิศวกรการเมืองพยายามประดิษฐ์คิดค้นติดตั้งอุปกรณ์ให้สอดคล้องทันกับสถานการณ์ แต่สถานการณ์กลับเปลี่ยนแปลงแปรผันไปรวดเร็วเกินหน้าไปมากกว่ามากด้วยแรงกระตุ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยอำนาจทางการเงิน แรงจูงใจที่จะใช้ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองการปกครอง ประกอบกับในอีกด้านหนึ่งที่ศรัทธา และดำเนินต่อระบบการเลือกตั้งระบบประชาธิปไตยยังไม่มั่นคง และค่อนข้างสั่นคลอน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทรอบนอก ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ในสถานการณ์ที่เป็นอยู่เช่นนี้ กลไกที่มีอยู่ขององค์การกลางจึงยังคงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเสริมสร้างระบบประชาธิปไตย จำเป็นต้องได้รับการเสริมสร้างพัฒนาให้เข้มแข็งต่อไป ทั้งในส่วนของการด้านการประพฤติดุจริตรการเลือกตั้ง และการรณรงค์สร้างสำนึกศรัทธาต่อระบบการเลือกตั้งระบบประชาธิปไตย ไม่ว่าในอนาคตข้างหน้าการเลือกตั้งจะจัดการดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำลังจะมีขึ้น หรือจะโดยกระทรวงมหาดไทยดังที่เป็นมาก็ตาม

รายงานองค์การกลางการเลือกตั้ง 3 ครั้งนี้มีทั้งหมด 10 บท โดยที่บทที่ 1 จะกล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง บทที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมา โครงสร้าง แผนการดำเนินงานขององค์การกลาง บทที่ 3 ถึง 8 จะเป็นการรายงานการทำงานขององค์การกลางในส่วนต่าง ๆ งานรณรงค์เผยแพร่ งานสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง กิจกรรมพิเศษงานวิเคราะห์และวางแผน การส่งเสริมศึกษา ส่วนบทที่ 9 และ 10 จะเป็นเรื่องของการประสานงาน และการประเมินผล

บทที่ 1 รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้งที่ผ่านมาทั้ง 17 ครั้ง การเลือกตั้งวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 เป็นครั้งที่ 18 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น จำนวนเขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง การแบ่งเขตเลือกตั้ง และตารางเปรียบเทียบผลการเลือกตั้งต่าง ๆ เป็นต้น

บทที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมา โครงสร้างการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ ภาระหน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบของฝ่ายต่าง ๆ คือ ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายการเงินและบัญชี และงบประมาณ

บทที่ 3 รายงานการดำเนินงานของฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ประกอบด้วยบทบาทและหน้าที่ แนวทางการรณรงค์และเผยแพร่ เช่น การผลิตสื่อรณรงค์และเผยแพร่ มีทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เทปเพลง สปอตวิทยุและโทรทัศน์ ธงหมู่บ้าน ไม่ขายเสียง ฯลฯ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ตลอดจนการสนับสนุนโครงการรณรงค์ประชาธิปไตยขององค์การพัฒนาเอกชน รวม 20 โครงการและการสนับสนุนการดำเนินงานรณรงค์ในระดับภาค

บทที่ 4 รายงานการดำเนินงานสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ประกอบด้วยโครงสร้างการทำงาน กำหนดการทำงาน แนวทางการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอ.ส.) และอาสาสมัคร (อส.ก.) ภาระหน้าที่ของผู้ประสานงานและ

อาสาสมัคร จำนวน ปอส./อสมก. ทั่วประเทศรวม 52,607 คน แยกตามจังหวัดต่าง ๆ รายงานสังเกตการณ์ในวันเลือกตั้งจาก 34 จังหวัด จากอาสาสมัคร 15,430 คน ซึ่งพอสรุปได้ว่าโดยทั่วไปมีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดในวันเลือกตั้ง เช่น การตรวจนับบัตรก่อนเปิดให้ลงคะแนน การตรวจสอบหีบเลือกตั้งว่าเป็นหีบเปล่า การตรวจสอบบัตรประจำตัวผู้มาลงคะแนน เป็นต้น แต่ยังคงมีปัญหาอยู่บ้างในบางหน่วยเลือกตั้ง เช่น ไม่มีการอ่านชื่อผู้มาลงคะแนน มีการมาหาเสียงใกล้ที่เลือกตั้ง มีการชักจูงผู้มาลงคะแนนหน้าที่เลือกตั้ง มีการเกณฑ์คนมาลงคะแนน มีการหักท้วงว่าผู้มาลงคะแนนใช้สิทธิไม่มีชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิ นอกจากนี้ มีกรรมการตรวจคะแนนที่มาจากพรรคการเมืองน้อยมาก ในการประเมินผลภายในของอาสาสมัครในการทำงานจากอาสาสมัคร 12,833 คน ใน 30 จังหวัดพบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เคยอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานมาตลอด แต่ไม่เคยเป็น ปอส. หรือ อสมก. มาก่อน เข้ามาเป็น อสมก. โดยการสมัครเข้ามาเอง และ ปอส. แนะนำเข้ามาโดยส่วนใหญ่ ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับดี ทั้งนี้ จากการอบรมและอาศัยคู่มือ อสมก. ในการทำงานได้รับความร่วมมือจาก ปอส. คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่ประจำที่เลือกตั้งค่อนข้างมาก มีความพอใจต่อคำตอบแทนที่ได้รับในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม มีความพอใจกับผลการทำงานสมกับที่ตั้งใจไว้ และประสงค์จะเข้าร่วมกับองค์กรกลางอีกต่อไป สำหรับความเห็นต่อการเลือกตั้งเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความเป็นกลาง การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งส่วนใหญ่เป็นความผิดในเรื่องการแจกเงินแจกของ (ร้อยละ 48.73) รองลงมาคือการฉ้อโกง (ร้อยละ 18.48) ในส่วนบทบาทขององค์กรกลางเห็นว่าบทบาทขององค์กรกลางมีส่วนช่วยในการกระตุ้นคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งในสัดส่วนพอ ๆ กับการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง คือ ร้อยละ 50.29 และ 51.19 ตามลำดับ

บทที่ 5 การดำเนินงานรับแจ้งเหตุ ประกอบด้วยโครงสร้างและแนวทางการทำงานในการรับแจ้งเหตุ สรุปข้อมูลการรับแจ้งเหตุของการเลือกตั้ง รวมเหตุที่ได้รับแจ้ง 3,521 ครั้ง พรรคชาติไทยได้รับการร้องเรียนมากที่สุด พฤติกรรมที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือการแจกเงิน ภาคที่ได้รับร้องเรียนมากที่สุดคือภาคกลางและภาคเหนือ ตารางแสดงสถิติการดำเนินคดีเลือกตั้งที่สืบเนื่องมาจากการแจ้งเหตุผลจากการทำงานขององค์กรกลาง รวม 21 กรณี ตารางแสดงสรุปผลการดำเนินคดีทั่วประเทศ (ยกเว้นจังหวัดนครราชสีมา) รวบรวมโดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย รวม 141 คดี คำสั่งคดีประวัติศาสตร์การซื้อเสียง 11 ล้านที่จังหวัดบุรีรัมย์ และสรุปผลแบบรายงานเยาวชน-ประชาคมสังเกตจากแบบสอบถาม 52,401 ราย พบว่าช่วงก่อนการเลือกตั้งมีการพบเห็นนักการเมืองมาปราศรัยชี้แจงนโยบายในสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือการเห็นหัวคะแนนซื้อเสียง และตามด้วยการจัดเลี้ยงแจกของ ในช่วงวันเลือกตั้งมีการพบเห็นหัวคะแนนชวนคนมาลงคะแนนในสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือการทุจริตในการนับคะแนน ความเห็นต่อองค์กรกลางสัดส่วนร้อยละ 87.96 เห็นว่าควรมีองค์กรกลางการเลือกตั้ง

บทที่ 6 รายงานกิจกรรมพิเศษ คือ โครงการหมู่บ้านต้านซื้อเสียง มีหมู่บ้านแสดงเจตจำนงค์เข้าร่วมโครงการ 185 หมู่บ้านจาก 29 จังหวัด หมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับธง “หมู่บ้านไม่ขายเสียง” ติดประจำหมู่บ้าน โครงการพื้นที่เขตจับตามองพิเศษ รวม 30 เขตเลือกตั้ง และโครงการพื้นที่ร่วมปฏิบัติการพิเศษ ที่เน้นป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวันเลือกตั้ง มีพื้นที่เป้าหมายใน 6 จังหวัด 40 หน่วยเลือกตั้ง จากการประเมินผลกิจกรรมพิเศษพบว่า สามารถควบคุมการซื้อขายเสียงให้ลดลงในบางพื้นที่ ประชาชนบางส่วนในถิ่นทุรกันดารสามารถที่จะรู้และเข้าใจผลของการซื้อขายเสียง

บทที่ 7 การดำเนินงานวิเคราะห์และวางแผน ประกอบด้วย การสำรวจความตั้งใจต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งแรก 2 กรกฎาคม 2538 โดยเยาวชน 18-20 ปี ที่อยู่ในโรงเรียนและโรงงาน ซึ่งมีนักเรียนตอบแบบสอบถาม 1,804 ราย และมีคนงานตอบแบบสอบถาม 1,261 ราย จาก 11 จังหวัด พอสรุปได้ว่า สัดส่วนโดยส่วนใหญ่จะไปเลือกตั้ง ผู้หญิงมีสัดส่วนความตั้งใจไปใช้สิทธิสูงกว่าผู้ชาย ในช่วงการสำรวจ 10 วันก่อนการเลือกตั้งส่วนหนึ่ง บอกว่ามีคนมาขอซื้อเสียงแล้ว ราคาตั้งแต่ 20 -1,000 บาท โดยที่นักศึกษาร้อยละ 61 และคนงานร้อยละ 36 บอกว่ารับเงินแต่ไม่ลงคะแนนให้ สัดส่วนในการลงคะแนนเลือกพรรคกับตัวบุคคลใกล้เคียงกัน

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งเปรียบเทียบกับ 5 จังหวัด คือ ชลบุรี สิงห์บุรี พิษณุโลก อุบลราชธานี และนราธิวาส จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนจำนวน 16,097 คน พอสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่นิยมเลือกพรรคมากกว่าบุคคล ความเห็นต่อผลงานของ สส. ในช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมาไม่น่าพอใจ หัวคะแนนที่เห็นได้ชัดเจนคือผู้ใหญ่นบ้านกำนัน ปัญหาการทุจริตที่พบเห็นในทุกพื้นที่คือการแจกเงิน ในราคาค่าตั้งแต่ 20 บาทถึงมากกว่า 200 บาท ในจังหวัดชลบุรีจะมีราคาตั้งแต่ 200 บาทขึ้นไป จังหวัดอุบล พิษณุโลก และนราธิวาส จะมีราคาต่ำกว่า 200 บาท จังหวัดสิงห์บุรี จะมีราคาต่ำกว่า 50 บาท ประชาชนมีความเห็นว่าการซื้อขายเสียงเป็นเรื่องผิดกฎหมายเป็นส่วนใหญ่อย่างชัดเจน โดยที่

ผู้มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มอาชีพเกษตรกรเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่จะไม่เลือกผู้สมัครที่มาแจกเงิน เหตุผลในการเลือกผู้สมัครส่วนใหญ่เพราะมีความคุ้นเคย เคยฟังผู้สมัครหาเสียง และมีความเลื่อมใสในผลงานการทำงานขององค์กรกลางเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก สิ่งสำคัญที่พบจากการศึกษาครั้งนี้ประการหนึ่งคือ อิทธิพลที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งที่ชัดเจน คือ ระดับการศึกษาของประชาชน (ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา) ข้อเสนอแนะคือ จำเป็นที่ต้องให้ประชาชนมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นพร้อมกับการสร้างจิตสำนึกทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

บทที่ 8 งานส่งเสริมศึกษา ประกอบด้วย การให้บริการตรวจบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง (สส.13) พบว่า ยังมีข้อผิดพลาดอยู่บ้าง ทั้งนี้ สาเหตุของปัญหามาจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งเองที่ไม่ตรวจสอบ เกิดจากข้อบกพร่องของเจ้าหน้าที่ และจากระยะเวลากระชั้นชิดเกินไปในการกำหนดวันเลือกตั้ง ทำให้การตรวจสอบไม่รัดกุมเท่าที่ควร

การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งภาพรวมทั่วประเทศ รวบรวมจากแบบสอบถาม 345,161 ชุด จาก 49 จังหวัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร มีการรับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งดี ในการตัดสินใจลงคะแนนมีสัดส่วนเดียวกันในการเลือกพรรคและเลือกบุคคล ความรู้สึกพอใจและไม่พอใจผลงาน สส. มีสัดส่วนเดียวกัน ในระยะหนึ่งเดือนก่อนการเลือกตั้ง พบเห็นมีการปราศรัยหาเสียง การรับรู้ว่ามีการแจกเงินและไม่มีการแจกเงินอยู่ในสัดส่วนเดียวกัน ราคาการซื้อขายเสียงมีมูลค่า 100 ถึง 200 บาทขึ้นไป โดยที่ร้อยละ 73.35 เห็นว่าการซื้อขายเสียงเป็นสิ่งผิดกฎหมาย และหากผู้สมัครหรือหัวหน้าคะแนนของผู้สมัครคนใดมาซื้อเสียง ร้อยละ 58.55 จะไม่เลือกผู้สมัครคนนั้น เหตุผลที่เลือกผู้สมัครเพราะเคยฟังผู้สมัครคนนั้นปราศรัยหาเสียง และมีความเลื่อมใสในส่วนของการ์กรกลางเห็นว่ามีความเหมาะสมมากถึงปานกลางในสัดส่วนร้อยละ 39.41 ถึง 33.24 ตามลำดับ

รายงานผลการวิจัยพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของภาคเหนือตอนล่าง พบว่าเหตุผลหลักในการเลือกลงคะแนนร้อยละ 49.9 ยังคงเลือกตัวบุคคล สัมฤทธิ์ผลของการซื้อเสียงของผู้สมัครยังอยู่ในระดับสูงถึง 1 ใน 4 (25%) แต่อัตราการหักหลังผู้ซื้อเสียงก็มีสูงเช่นกัน คือเกือบ 1 ใน 5 (17.9%) ช่วงเวลาการแจกเงินรับเงิน ส่วนใหญ่กระทำในระยะ 2-3 วันก่อนวันเลือกตั้ง แหล่งข้อมูลสำคัญในการตัดสินใจเลือกคือสื่อโทรทัศน์ ความเห็นต่อองค์กรกลางร้อยละ 81.5 อยากให้มีต่อไป

บทที่ 9 การประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ บทที่ 10 การประเมินผล ประกอบด้วย การสำรวจความเห็นประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์กรกลาง โดยรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง 1,737 ราย ใน 5 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี อุตรดิตถ์ พิษณุโลก และสุราษฎร์ธานี พอสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่คือสัดส่วนร้อยละ 75 รับรู้การทำงานขององค์กรกลาง โดยที่การรับรู้ผ่านสื่อมวลชนอยู่ในคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันกับการรับรู้ผ่านการทำงานสอดส่องในวันเลือกตั้งของอาสาสมัคร ผลการทำงานเห็นว่าการกระตุ้นการไปใช้สิทธิ การต้านข่าวการทุจริต และการดำเนินการซื้อเสียงโดยการรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนจะได้ผลดีกว่า ในความเห็นต่อองค์กรกลาง ร้อยละ 70 เห็นว่าองค์กรกลางมีความเป็นกลาง และร้อยละ 72 เห็นว่าควรมีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่สอดส่องดูแลการเลือกตั้งที่เป็นองค์กรถาวร

ผลการสัมมนาเรื่องยุทธศาสตร์การปฏิรูปทางการเมืองเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยของผู้ร่วมงานองค์กรกลาง 19 จังหวัดภาคอีสาน ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นพ้องกันว่า การทุจริตการเลือกตั้งเป็นปรากฏการณ์ของความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยที่มีการรวมศูนย์อำนาจ และการมีผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้แทนทางการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการที่ประชาชนขาดความศรัทธาในระบบรัฐสภา แนวการแก้ไขปัญหานอกเหนือจากการปฏิรูปทางการเมืองแล้ว ควรผลักดันให้มีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง และส่งเสริมให้องค์กรประชาชนที่เข้มแข็ง และกลไกในการตรวจสอบนักการเมืองและพรรคการเมือง เป็นต้น

กล่าวสรุปโดยรวมจากรายงานข้างต้นจะเห็นได้ว่า ปัญหาการซื้อเสียงการทุจริตการเลือกตั้งเป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเลือกตั้ง ส่งผลให้ระบอบประชาธิปไตยสันค่อนอย่างถึงรากลึก โดยเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายทั้งในส่วนของผู้จัดการเลือกตั้ง ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้รับเลือกตั้ง ต่างตระหนักรู้ แต่ดูเหมือนว่าต่างฝ่ายยังไม่มีความร่วมมือที่จะร่วมแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง ในสถานการณ์เช่นนี้ บทบาทขององค์กรกลางการเลือกตั้งตามเงื่อนไขที่เป็นอยู่ คงทำหน้าที่ได้เป็นเพียงผู้เฝ้าระวังรักษาอาการปวดหนอยเฉพาะหน้า มิให้อาการใช้เลือกตั้งเลวร้ายไปกว่าที่ควรเป็นเท่านั้น ที่จริงแล้ว หากผู้มีส่วนในการเลือกตั้งทั้งหลายประสงค์จะมีระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การเลือกตั้งซึ่งเป็นฐานของการสร้างประชาธิปไตย คงจะสามารถเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม ได้สักวันหนึ่ง

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

- ภูมิหลังการเลือกตั้ง
- ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

1. ภูมิหลังการเลือกตั้ง

จากการศึกษาการเมืองไทยที่ผ่านมาพบว่า นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 จนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งทั่วไป (General Election) รวม 18 ครั้ง โดยนำเอาวิธีการเลือกตั้งทางอ้อม (Indirect Election) และวิธีการเลือกตั้งโดยตรง (Direct Election) มาใช้โดยได้บัญญัติวิธีการเลือกตั้งทางอ้อมมาใช้ในการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 คือ เลือกผู้แทนตำบลก่อน และให้ผู้แทนตำบลทำการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดนั้นอีกต่อหนึ่ง โดยถือเอาจำนวนราษฎร 200,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน ส่วนการเลือกตั้งโดยตรงนั้น หมายถึงราษฎรมีสิทธิเลือกตั้งได้ทำการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยตรงไม่ผ่านตัวแทนอื่นใดเลย

สำหรับวิธีการเลือกตั้งที่ใช้กันในประเทศไทยตั้งแต่มีการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2475 เป็นต้นมา ก็มีทั้งวิธีรวมเขตจังหวัด และวิธีแบ่งเขตจังหวัด ส่วนจำนวนราษฎรที่จะเป็นตัวกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมักจะมีการผันแปรไปบ้าง ตัวอย่าง เช่น การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 เป็นการเลือกตั้งทางอ้อมโดยวิธีแบ่งเขตแต่ละเขตให้เลือกผู้แทนราษฎรได้ 1 คน กำหนดจำนวนราษฎรไว้ 200,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน แต่ต่อจากนั้นมาในการเลือกตั้งครั้งที่ 7 จนถึงการเลือกตั้งครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ประเทศไทยก็ได้ใช้หลักการให้ใช้จำนวนราษฎร 150,000 คนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน มาโดยตลอด

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2480 เป็นการเลือกตั้งทางตรงคือราษฎรมีสิทธิเลือกตั้งเลือกผู้แทนราษฎรเอง เป็นการเลือกตั้งโดยถือวิธีแบ่งเขตโดยที่แต่ละเขตให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน และถือเอาจำนวนราษฎร 200,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2481 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีแบ่งเขต โดยให้แต่ละเขตเลือกผู้แทนราษฎรได้ 1 คน และถือเอาจำนวนราษฎร 200,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2489 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีแบ่งเขต แต่ละเขตให้เลือกผู้แทนราษฎรได้ 1 คน และถือเอาจำนวนราษฎร 200,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน ต่อมา มีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2489 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพิ่มตามจำนวนพลเมืองตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2489 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีแบ่งเขต แต่ละเขตมีผู้แทนราษฎรได้ 1 คน มีการเลือกตั้งเพิ่มจำนวน 47 จังหวัด การเลือกตั้งครั้งนี้ทำให้มีผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีก 82 คน

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2491 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีรวมเขตโดยถือเอาจังหวัดหนึ่งเป็นเขตการเลือกตั้งหนึ่งและถือเอาจำนวนราษฎร 200,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน ต่อมาเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2492 ได้มีการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นการเลือกตั้งตามจำนวนพลเมืองตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2492 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีรวมเขต มีการเลือกตั้งเพิ่มจำนวน 19 จังหวัด การเลือกตั้งเพิ่มครั้งนี้ทำให้มีผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีก 21 คน

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2495 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีรวมเขต โดยถือเอาจังหวัดหนึ่งเป็นเขตการเลือกตั้งหนึ่งโดยถือเอาจำนวนราษฎร 150,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีรวมเขต โดยถือเอาจังหวัดหนึ่งเป็นเขตการเลือกตั้งหนึ่ง และถือเอาจำนวนราษฎร 150,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2500 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีรวมเขต โดยถือเอาจังหวัดหนึ่งเป็นเขตการเลือกตั้งหนึ่ง และถือเอาจำนวนราษฎร 150,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน การเลือกตั้งครั้งนี้ได้ยึดถือหลักเกณฑ์เดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 6 และ 7

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2512 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีรวมเขต โดยถือเอาจังหวัดหนึ่งเป็นเขตการเลือกตั้งหนึ่งและถือเอาจำนวนราษฎร 150,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 6, 7 และ 8

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 เป็นการเลือกตั้งทางตรงโดยวิธีการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างการแบ่งเขตและรวมเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด โดยถือเอาจำนวน 150,000 คน ต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกตั้ง 2 กรกฎาคม 2538

1. การเลือกตั้งทั่วไป : 2 กรกฎาคม 2538 (นับเป็นครั้งที่ 18)
2. การยุบสภาผู้แทนราษฎร : 9 พฤษภาคม 2538 (นับเป็นครั้งที่ 9)
3. จำนวนประชากรทั่วประเทศ = 59,095,410 คน
(เมื่อ 2 กรกฎาคม 2538)

ชาย = 29,552,938 คน

หญิง = 29,542,441 คน

4. จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง = 37,922,856 คน

(ณ 9 มิถุนายน 2538 คิดเป็น 64.2% ของประชากรทั่วประเทศ)

ชาย = 18,652,735 คน

(คิดเป็น 63.1% ของประชากรชายทั่วประเทศ)

หญิง = 19,270,121 คน

(คิดเป็น 63.2% ของประชากรหญิงทั่วประเทศ)

5. ปี พ.ศ. 2535 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 360 คน

ปี พ.ศ. 2538 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 391 คน (เพิ่มขึ้น 31 คน)

6. จังหวัดที่ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มจากเดิมมี 30 จังหวัด ดังนี้

- 6.1 จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มจากเดิม

คือ กรุงเทพมหานคร

- 6.2 จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มจากเดิม 1 คน

- กาญจนบุรี	- นครศรีธรรมราช	- สกลนคร
- กำแพงเพชร	- นนทบุรี	- สงขลา
- เชียงราย	- บุรีรัมย์	- สตูล
- เชียงใหม่	- ปัตตานี	- สมุทรสาคร
- ตรัง	- พระนครศรีอยุธยา	- สมุทรสาคร
- ตาก	- พิษณุโลก	- สุพรรณบุรี
- นครนายก	- เพชรบูรณ์	- สุรินทร์
- นครปฐม	- ยโสธร	- หนองบัวลำภู
- นครพนม	- ยะลา	- อำนาจเจริญ
- นครราชสีมา	- ร้อยเอ็ด	

7. เขตเลือกตั้งทั่วประเทศ = 155 เขตเลือกตั้ง
8. หน่วยเลือกตั้งทั่วประเทศ = 61,429 หน่วยเลือกตั้ง แบ่งเป็นเขตพื้นที่ ดังนี้
กรุงเทพมหานคร	4,343 หน่วยเลือกตั้ง
ภาคกลาง	12,738 หน่วยเลือกตั้ง
ภาคเหนือ	12,930 หน่วยเลือกตั้ง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	24,123 หน่วยเลือกตั้ง
ภาคใต้	7,295 หน่วยเลือกตั้ง
9. งบประมาณในการจัดดำเนินการเลือกตั้ง = 510 ล้านบาท

หมายเหตุ : การแบ่งเขตพื้นที่ตามภาคในการเลือกตั้ง จำแนกได้ดังนี้

1. กรุงเทพมหานคร

2. ภาคกลาง ประกอบด้วย 26 จังหวัด ดังนี้

2.1 กาญจนบุรี	2.2 จันทบุรี
2.3 ฉะเชิงเทรา	2.4 ชลบุรี
2.5 ชัยนาท	2.6 ตราด
2.7 นครนายก	2.8 นครปฐม
2.9 นนทบุรี	2.10 ปทุมธานี
2.11 ประจวบคีรีขันธ์	2.12 ปราจีนบุรี
2.13 พระนครศรีอยุธยา	2.14 เพชรบุรี
2.15 ระยอง	2.16 ราชบุรี
2.17 ลพบุรี	2.18 สมุทรปราการ
2.19 สมุทรสงคราม	2.20 สมุทรสาคร
2.21 สระแก้ว	2.22 สระบุรี
2.23 สิงห์บุรี	2.24 สุพรรณบุรี
2.25 อ่างทอง	2.26 อุทัยธานี

3. ภาคเหนือ ประกอบด้วย 16 จังหวัด ดังนี้

3.1 กำแพงเพชร	3.2 เชียงราย
3.3 เชียงใหม่	3.4 ตาก

3.5 นครสวรรค์	3.6 น่าน
3.7 พะเยา	3.8 พิจิตร
3.9 พิษณุโลก	3.10 เพชรบูรณ์
3.11 แพร่	3.12 แม่ฮ่องสอน
3.13 ลำปาง	3.14 ลำพูน
3.15 สุโขทัย	3.16 อุตรดิตถ์

4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 19 จังหวัด ดังนี้

4.1 กาฬสินธุ์	4.2 ขอนแก่น
4.3 ชัยภูมิ	4.4 นครพนม
4.5 นครราชสีมา	4.6 บุรีรัมย์
4.7 มหาสารคาม	4.8 มุกดาหาร
4.9 ยโสธร	4.10 ร้อยเอ็ด
4.11 เลย	4.12 ศรีสะเกษ
4.13 สกลนคร	4.14 สุรินทร์
4.15 หนองคาย	4.16 หนองบัวลำภู
4.17 อำนาจเจริญ	4.18 อุตรธานี
4.19 อุบลราชธานี	

5. ภาคใต้ ประกอบด้วย 14 จังหวัด ดังนี้

5.1 กระบี่	5.2 ชุมพร
5.3 ตรัง	5.4 นครศรีธรรมราช
5.5 นราธิวาส	5.6 ปัตตานี
5.7 พังงา	5.8 พัทลุง
5.9 ภูเก็ต	5.10 ยะลา
5.11 ระนอง	5.12 สงขลา
5.13 สตูล	5.14 สุราษฎร์ธานี

รวมทั้งสิ้น 76 จังหวัด

ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(การเลือกตั้ง พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2538)

พ.ศ.	2535	2538	เพิ่มขึ้น
เขตพื้นที่	(คน) (%)	(คน) (%)	(คน) (%)
กทม.	35 (9.7)	37 (9.5)	2 (6.5)
ภาคกลาง	83 (23.1)	91 (23.8)	10 (32.3)
ภาคตะวันออก เฉิงเหนือ	128 (35.5)	137 (34.4)	7 (22.6)
ภาคเหนือ	69 (19.2)	75 (19.2)	6 (19.2)
ภาคใต้	45 (12.5)	51 (13.0)	6 (19.3)
รวม	360 (100.0)	391 (100.0)	31 (100.0)

การเปรียบเทียบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2535 และ 2538

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกตามพรรคการเมือง

พรรคการเมือง	จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง (คน)	%
1. ชชาติไทย	92	23.5
2. ประชาธิปัตย์	86	22
3. ความหวังใหม่	57	14.6
4. ชชาติพัฒนา	53	13.9
5. พลังธรรม	23	5.9
6. กิจสังคม	22	5.6
7. ประชากรไทย	18	4.6
8. นำไทย	18	4.6
9. เสรีธรรม	11	2.8
10. เอกภาพ	8	2.0
11. มวลชน	3	0.8
12. ดำรงไทย	0	0.0
รวม	391	(100.00)

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จำแนกตามพรรคการเมืองและการเลือกตั้งทั่วไป
ปี พ.ศ. 2535/1, 2535/2 และ 2538

ชื่อพรรค	จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง (คน)		
	2535/1	2535/2	2538
1. กิจสังคม	31 (8.6)	22 (6.1)	22 (5.6)
2. ความหวังใหม่	72 (20.0)	51 (14.0)	57 (14.6)
3. ขาติไทย	74 (20.5)	77 (21.4)	92 (23.5)
4. ขาติพัฒนา	- (0.0)	60 (16.6)	53 (13.5)
5. นำไทย	- (0.0)	- (0.0)	18 (4.6)
6. ประชากรไทย	7 (1.9)	3 (0.8)	18 (4.6)
7. ประชาธิปัตย์	44 (12.2)	79 (21.9)	86 (22.0)
8. พลังธรรม	41 (11.4)	47 (13.0)	23 (5.9)
9. มวลชน	1 (0.3)	4 (1.1)	3 (0.8)
10. เสรีธรรม	- (0.0)	8 (2.2)	11 (2.8)
11. เอกภาพ	6 (1.7)	8 (2.2)	8 (2.1)
จำนวน ส.ส.ทั้งหมด	360	360	391

ตารางที่ 4 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกตามเขตพื้นที่

ภาค	จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง (คน)	%
1. กรุงเทพมหานคร	37	9.5
2. ภาคกลาง	91	23.3
3. ภาคเหนือ	75	19.2
4. ภาคใต้	51	13.0
5. ภาคตะวันออก เชียงใหม่	137	35.0
รวม	391	(100.0)

ตารางที่ 5 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง (คน)	%
1. ค้าขาย/ธุรกิจ	115	29.4
2. เคยรับราชการ	12	3.1
3. ทนายความ	19	4.8
4. นักการเมือง	208	53.2
5. เกษตรกร	12	3.1
6. รับจ้าง	9	2.3
7. อื่น ๆ	16	4.1
รวม	391	(100.0)

ตารางที่ 6 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับความรู้	จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง (คน)	%
1. ประถมศึกษา	4	1.5
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	24	6.1
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย	59	15.1
4. อาชีวศึกษา	7	1.8
5. อนุปริญญา	13	3.3
6. ปริญญาตรี	184	47.1
7. ปริญญาโท	68	17.4
8. ปริญญาเอก	24	6.1
9. อื่น ๆ	8	2.1
รวม	391	(100.0)

ตารางที่ 7 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง (คน)	%
1. 25-29 ปี	5	1.3
2. 30-39 ปี	79	20.0
3. 40-49 ปี	135	34.5
4. 50-59 ปี	114	29.2
5. 60-69 ปี	52	13.3
6. 70 ปีขึ้นไป	6	1.5
รวม	391	(100.0)

ตารางที่ 8 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง (คน)	%
1. ชาย	367	93.9
2. หญิง	24	6.1
รวม	391	(100.0)

ตารางที่ 9 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกตามพรรคและภาค

พรรคการเมือง	กลาง	เหนือ	ใต้	อีสาน	รวม
1. ชชาติไทย	44	19	0	29	92
2. ประชาธิปัตย์	14	12	46	14	86
3. ความหวังใหม่	7	9	5	36	57
4. ชชาติพัฒนา	8	18	0	27	53
5. พลังธรรม	20	3	0	0	23
6. กิจสังคม	6	2	0	14	22
7. ประชากรไทย	16	2	0	0	18
8. นำไทย	5	5	0	8	18
9. เสรีธรรม	3	0	0	8	11
10. เอกภาพ	2	5	0	1	8
11. มวลชน	3	0	0	0	3
รวม	128	75	51	137	391

ตารางที่ 10 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกตามพรรคและเพศ

พรรคการเมือง	ชาย	หญิง	รวม
1. ชชาติไทย	88	4	92
2. ประชาธิปัตย์	79	7	86
3. ความหวังใหม่	55	2	57
4. ชชาติพัฒนา	48	5	53
5. พลังธรรม	19	4	23
6. กิจสังคม	22	0	22
7. ประชากรไทย	16	2	18
8. นำไทย	18	0	18
9. เสรีธรรม	11	0	11
10. เอกภาพ	8	0	8
11. มวลชน	3	0	3
รวม	367	24	391

ตารางที่ 11 จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งจำแนกภาคและเพศ

ภาค	ชาย	หญิง	รวม
1. ภาคกลาง	119	9	128
2. ภาคเหนือ	68	7	75
3. ภาคใต้	47	4	51
4. ภาคตะวันออก และ เหนือ	133	4	137
รวม	367	24	391

ตารางที่ 12 ตารางเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่เคยได้รับเลือกตั้งมาแล้วกับผู้ที่ไม่เคย

ได้รับเลือกตั้งมาก่อน (จำแนกตามพรรคการเมือง)

พรรคการเมือง	จำนวนผู้ได้รับการเลือกตั้ง (2 กรกฎาคม 538)				รวม	
	ผู้เคยได้ เลือกตั้งมาแล้ว		ผู้ที่ไม่เคยได้รับ เลือกตั้งมาก่อน			
	คน	%	คน	%		
1. ชาติไทย	76	82.6	16	17.4	92	100.0
2. ประชาธิปัตย์	63	73.3	23	26.7	86	100.0
3. ความหวังใหม่	40	70.2	17	29.8	57	100.0
4. ชาติพัฒนา	41	77.4	12	22.6	53	100.0
5. พลังธรรม	15	65.2	8	34.8	23	100.0
6. กิจสังคม	19	86.4	3	13.6	22	100.0
7. ประชากรไทย	11	61.1	7	38.9	18	100.0
8. นำไทย	8	44.5	10	55.5	18	100.0
9. เสรีไทย	10	90.9	1	9.1	11	100.0
10. เอกภาพ	2	25.0	6	75.0	8	100.0
11. มวลชน	1	33.3	2	66.7	3	100.0

หมายเหตุ

- ผู้ที่เคยได้รับเลือกตั้งมาแล้ว = ผู้ที่เคยได้รับเลือกตั้งเมื่อ 2531, 2535/1 และ 2535/2 ครั้งใดครั้งหนึ่ง หรือทั้งหมดมาแล้ว
- ผู้ที่ไม่เคยได้รับเลือกตั้งมาก่อน = ผู้ที่ไม่เคยได้รับเลือกเมื่อ 2534, 2535 และ 2535/2 มาก่อน

ตารางที่ 13 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากอดีตถึงปัจจุบัน

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	วิธีการเลือกตั้ง	จำนวน ส.ส.	สาเหตุของการเลือกตั้ง
1.	15 พ.ย.2476	โดยอ้อม	78	เปลี่ยนแปลงการปกครอง
2.	2 พ.ย.2480	ทางตรง(แบ่งเขตๆ ละ 1 คน)	91	สภาสิ้นสุดตามวาระ
3.	12 พ.ย.2481	ทางตรง(แบ่งเขตๆ ละ 1 คน)	91	ยุบสภาฯ
4.	6 ม.ค.2489	ทางตรง(แบ่งเขตๆ ละ 1 คน)	96	ยุบสภาฯ
5.	29 ม.ค.2491	รวมเขตจังหวัด	99	ยุบสภาฯ
6.	26 ก.พ.2495	รวมเขตจังหวัด	123	ใช้รัฐธรรมนูญใหม่
7.	26 ก.พ.2500	รวมเขตจังหวัด	160	สภาสิ้นสุดตามวาระ
8.	15 ธ.ค.2500	รวมเขตจังหวัด	160	ใช้รัฐธรรมนูญใหม่
9.	10 ก.พ.2512	รวมเขตจังหวัด	219	ใช้รัฐธรรมนูญใหม่
10.	26 ม.ค.2518	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	296	ใช้รัฐธรรมนูญใหม่
11.	4 เม.ย.2519	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	279	ยุบสภาฯ
12.	22 เม.ย.2522	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	301	ใช้รัฐธรรมนูญใหม่
13.	18 เม.ย.2526	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	324	ยุบสภาฯ
14.	27 ก.ค.2529	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	347	ยุบสภาฯ
15.	24 ก.ค.2531	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	357	ยุบสภาฯ
16.	22 มี.ค.2535	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	360	ใช้รัฐธรรมนูญใหม่
17.	13 ก.ค.2535	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	360	ยุบสภาฯ
18.	2 ก.ค.2538	แบบผสม (รวมเขต/แบ่งเขต)	391	ยุบสภาฯ

**ตารางที่ 14 ตารางแสดงพื้นที่ในแต่ละเขตการเลือกตั้ง
เปรียบเทียบ “13 กันยายน 2535 : 2 กรกฎาคม 2538”**

จังหวัด	เขต	13 กันยายน 2535	2 กรกฎาคม 2538
1.กระบี่		คลองท่อม, กิ่งอ.ลำทับ, ปลายพระยา, กิ่งอ.เหนือคลอง, ชำโรง, เมือง, เกาะลันตา, เขาคอม	O.K
2 กรุงเทพฯ	1	ราชเทวี, บางซื่อ, ดุสิต	O.K
	2	ป้อมปราบศัตรูพ่าย, บางรัก, สัมพันธ วงศ์, ปทุมวัน, พระนคร	O.K
	3	คลองเมือง/1, จตุจักร, พญาไท	จตุจักร, พญาไท, ลาดพร้าว(7)
	4	ประเวศ, พระโขนง, ลาดกระบัง	ประเวศ, พระโขนง, สวนหลวง
	5	ห้วยขวาง, คลองเตย	ห้วยขวาง, ลีนดง, คลองเตย (ชกเก็บแขวงคลองเตย)
	6	สาทร, บางคอแหลม, ยานนาวา	สาทร, บางคอแหลม, ยานนาวา คลองเตย(เฉพาะแขวงคลองเตย)
	7	ลาดพร้าว, ปทุม, บางกะปิ	บางกะปิ, ปทุม
	8	ธนบุรี, คลองสาน	O.K
	9	บางขุนเทียน, จอมทอง, ราษฎร์บูรณะ	O.K
	10	คลองตัน, บางกอกน้อย, บางพลัด	O.K
	11	ภาษีเจริญ, หนองแขม, บางกอกใหญ่	O.K
	12	มีนบุรี, หนองจอก, บางเขน, คลองเมือง/2	บางเขน, คลองเมือง(3,12)
	13	-	มีนบุรี(12), หนองจอก(12), ลาดกระบัง(4)
3.กาญจนบุรี	1	กิ่งอ.หนองปรือ, กิ่งอ.ดำเนินมะขามเตี้ย, สังขละบุรี, ปะทอ, ศรีสวัสดิ์, ทองนาภูมิ, เมือง, ไทรโยค, เดชะอัญ	O.K
	2	พนมทวน, ท่าม่วง, ท่ามะกา	(เพิ่มกิ่งอ.ห้วยกระเจา)
4.กาฬสินธุ์	1	เขาวง, ห้วยผึ้ง, เมือง, สมเด็จ, นาแก, กุฉินารายณ์	(เพิ่มกิ่งอ.นาหว้า)
	2	กมลาไสย, ห้วยเม็ก, สหัสขันธ์, กิ่งอ.ร่อง คำ, หนองกุงศรี, ท่าคันโท, คำม่วง, ยางตลาด	(เพิ่มกิ่งอ.สามชัย)

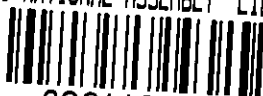
หมายเหตุ

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

5. กำแพงเพชร	1	ลานกระบือ,พรานกระต่าย,เมือง	(เพิ่มหัวภาคคลองลานและกิ่งอ.ปางศิลาทอง
	2	คลองลาน, ไทรงาม,ชาณุวรลักษบุรี, กิ่งอ.ทุ่งทราย,คลองขลุง	(ตัด)คลองลาน เพิ่มกิ่งอ.ทุ่งทราย
6. ชอนแก่น	1	เมือง,พระยืน,มัญจาคีรี	เพิ่มกิ่งอ.โคกโพธิ์ชัย
	2	เวียงน้อย,พล,กิ่งอ.เปือยน้อย,ชนบท,หนองสองห้อง,บ้านไผ่,เวียงใหญ่	เพิ่มกิ่งอ.บ้านแฮด
	3	น้ำพอง,บ้านฝาง,หนองเรือ,กระนวน,เขาสวนกวาง,ชุมพลบุรี	เพิ่มกิ่งอ.คำตากล้า
	4	สีชมพู,ภูเวียง,ชุมแพ,กิ่งอ.ภูผาม่าน	เพิ่มกิ่งอ.หนองนาคำ
7. ชัยภูมิ		แหลมสิงห์,มะขาม,เมือง,ท่าใหม่,กิ่งอ.แก่งหางแมว,กิ่งอ.นายายอาม,โป่งน้ำร้อน,สอยดาว,ขลุง	เพิ่มกิ่งอ._____
8. ฉะเชิงเทรา	1	บางปะกง,นาโพธิ์,แปดชัย,เมือง	O.K
	2	บางคล้า,กิ่งอ.ท่าตะเกียบ,บางน้ำเปรี้ยว,สนามชัยเขต,กิ่งอ.ราชสาส์น,พนมสารคาม	เพิ่มกิ่งอ.คลองเขื่อน
9. ชลบุรี	1	พานทอง,เมือง,พนัสนิคม,ปะทอง	O.K
	2	ศรีราชา,บางละมุง,บ้านบึง,สัตหีบ,กิ่งอ.เกาะสีชัง,หนองใหญ่	O.K
10. ชัยนาท		วัดสิงห์,สรรคบุรี,เมือง,สรรพยา,หัน,บ้านโนนชัย	O.K
11. ชัยภูมิ	1	คอนสวรรค์,แก่งคร้อ,เมือง,กิ่งอ.ภักดีชุมพล,หนองบัวแดง	O.K
	2	คอนสาร,เกษตรสมบูรณ์,ภูเขียว,บ้านแท่น	O.K
	3	เทพสถิต,จุตุรัส,กิ่งอ.เนินสง่า,บ้านห้วยฉัตร,หนองบัวระเหว,บ้านเขว้า	O.K
12. ชุมพร		หลังสวน,ท่าแซะ,ทุ่งตะโก,ปะทิว,เมือง,สวี,พะโต๊ะ,ละแม	O.K

หมายเหตุ.

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

3961107519

13. เชียงราย	1	แม่จัน, เชียงแสน, เมือง, แม่สาข, กิ่งอ.แม่ฟ้าหลวง	แม่จัน, เมือง, กิ่งอ. แม่ฟ้าหลวง
	2	เชียงทอง, เทิง, กิ่งอ. เวียงแก่น, กิ่งอ. ชุนดาต, เวียงชัย, พญาเม็งราย	แม่สาข(1), เชียงแสน(1), เชียงทอง, เทิง, กิ่งอ. เวียงแก่น, กิ่งอ. ชุนดาต, เวียงชัย, พญาเม็งราย
	3	เวียงป่าเป้า, ป่าแดด, พาน, แม่สรวย	O.K.
14. เชียงใหม่	1	สันกำแพง, สารภี, เมือง, คอยสยะเก็ด	(เพิ่ม) กิ่งอ. แม่สร, จอมทอง(3), แม่แจ่ม(3), สะเมิง(3), สันป่าตอง(3), กิ่งอ. แม่จาง(3), สอด(3), คอยเต่า(3), อมก๋อย(3), หางดง(3), สันกำแพง, สารภี, คอยสยะเก็ด
	2	กิ่งอ. ไชยปราการ, ลำปาง, แม่ฮาย, สันทราย, พะวี, เชียงดาว, แม่แตง, กิ่งอ. เวียงแหง, แม่ริม	(เพิ่ม) กิ่งอ. คอยหล่อ, แม่ฮาย
	3	สันป่าตอง, กิ่งอ. แม่จาง, จอมทอง, อมก๋อย, คอยเต่า, แม่แจ่ม, สะเมิง, หางดง, สอด	แม่แตง(2), แม่ริม(2), พะวี(2), สันทราย(2)
	4	-	เชียงดาว(2), ลำปาง(2), ไชยปราการ(2), เวียงแหง(2)
15. ตรัง	1	สิเกา, กิ่งอ. รัษฎา, รัษฎา, กันตัง, ปะเหลียน, เมืองย่านดาขาว, กิ่งอ. นาโยง, หัวขอต	เมือง, นาโยง, ย่านดาขาว, ปะเหลียน, พาดสำราญ
	2	-	หัวขอต, รัษฎา, สิเกา, กันตัง, รัษฎา
16. ตรัง		บ่อไร่, กิ่งอ. เกาะกูด, เขาตมิง, เมือง, แหนม, งาม, คลองใหญ่	O.K.
17. ตาก		เมืองบ้านตาก, สามเงา, แม่สอด, แม่ระมาด, ท่าสองยาง, ห้วยแม่เพรียง	O.K.
18. นครนายก		ปากพลี, เมือง, บ้านนา, องค์รักษ์	O.K.
19. นครปฐม	1	กำแพงแสน, เมือง, นครชัยศรี	เมือง, สามพราน(2), กิ่งอ. พุทธมณฑล(2), นครชัยศรี
	2	ดอนตูม, กิ่งอ. พุทธมณฑล, บางเลน, สามพราน	กำแพงแสน(1), ดอนตูม, บางเลน
20. นครพนม	1	บ้านแพง, ท่าอุเทน, เมือง/1, โพนสวรรค์, ศรีสงคราม, กิ่งอ. นาทม, นานัว	เมือง(1,2), บ้านแพง, ท่าอุเทน, โพนสวรรค์, ศรีสงคราม, นานัว, กิ่งอ. นาทม
	2	นาแก, ปลาปาก, ธาตุพนม, เมือง/2, เวณนคร	นาแก, ธาตุพนม, ปลาปาก, เวณนคร

หมายเหตุ

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

21 นครราชสีมา	1	สูงเนิน,เมือง	O.K
	2	ปักธงชัย,กิ่งอ.วังน้ำเขียว,สีคิ้ว, ด่านขุนทด,ปากช่อง	หัวขบวน(3),จักรราช(3),โชคชัย(3), หนองบุญมาก(3),ครบุรี(3),เสิงสาง(3), กิ่งอ.วังน้ำเขียว
	3	หัวขบวน,ครบุรี,โชคชัย,เสิงสาง หนองบุญมาก,จักรราช	ประทาย(4),ชุมพวง(4),พิมาย(4),โนนสูง(4)
	4	กิ่งอ.โนนแดง,พิมาย,ประทาย,ชุมพวง, โนนสูง	บ้านเหลื่อม(6),บัวใหญ่(6),คง(6), ขามทะเลสอ(6),โนนไทย(6), แก้งสนามนาง(6),โนนแดง
	5	บัวใหญ่,กิ่งอ.แก้งสนามนาง,คง, บ้านเหลื่อม,โนนไทย,ขามทะเลสอ, ขามทะเลสอ	ด่านขุนทด(2),สีคิ้ว(2),ขามทะเลสอ
	6	-	ปากช่อง(2),ปักธงชัย(2)
22 นครศรีธรรมราช	1	เมือง,ขนอม,ท่าศาลา,สิชล	(เพิ่ม) กิ่งอ.พระพรหม
	2	จวาง,นาบอน,กิ่งอ.ลำพูน,พุนพิน, ทุ่งสง,พุนพิน,ลานสกา,พุนพิน, บางขัน,พุนพิน	หัวโพ(3),ร่อนพิบูลย์(3),ปากพนัง(3), เชียรใหญ่(3),ชะอวด(3) (เพิ่ม) จุฬารักษ์
	3	หัวโพ,ร่อนพิบูลย์,ปากพนัง, เชียรใหญ่,ชะอวด	ทุ่งสง(2),บางขัน(2),พุนพิน(2), กิ่งอ.ลำพูน(2)
	4		พุนพิน(2),จวาง(2),นาบอน(2),ลานสกา(2), พุนพิน(2) (เพิ่ม) กิ่งอ.นพพิตำ
23 นครสวรรค์	1	โกรกพระ,พยุหะคีรี,กิ่งอ.แม่วงค์, ลาดยาว,เมือง	O.K
	2	ชุมแสง,น้ำเลี้ยว,ท่าตะโก,พยุหะคีรี	O.K
	3	หนองบัว,ไพศาลี,ตาคลี,ตากฟ้า	O.K
24 นนทบุรี	1	ปากเกร็ด/1,เมือง	เมือง,บางกรวย(2),บางใหญ่(2)
	2	บางใหญ่,ไทรน้อย,ปากเกร็ด/2, บางบัวทอง,บางกรวย	ปากเกร็ด(1,2),บางบัวทอง,ไทรน้อย
25 นนทบุรี	1	เรือสำราญ,ศรีสาคร,ตากใบ,บาเจาะ,เมือง, เมือง	O.K
	2	จะนะ,สุโขทัย,ระยอง,วัง,สุโขทัย, สุโขทัย	(เพิ่ม)จะนะ,ระยอง

หมายเหตุ

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวหนาในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

26.น่าน		กิ่งอ. นานมื่น,ทุ่งช้าง,เวียงสา,บ่อ,กิ่งอ.บ่อ เกลือ,กิ่งอ.สันติสุข,เมือง,เขียงกลาง, กิ่งอ.บ้านหลวง,น่าน้อย,กิ่งอ.สองแคว, แม่จริม,ท่าวังผา	O.K
27.บุรีรัมย์	1	พุทไธสง,นาโพธิ์,กิ่งอ.บ้านใหม่ไชย พจน์,สตึก,หนองหงษ์,คูเมือง, ลำปลายมาศ	เมือง(3),กิ่งอ.ห้วยราช(3),กระสัง(3), พลับพลาไชย(3)
	2	นางรอง,กิ่งอ. ชำนิ,กิ่งอ.โนนสุวรรณ, ละหานทราย,ปะคำ,บ้านกรวด, หนองกี่	กิ่งอ.บ้านใหม่ไชยพจน์(1),คูเมือง(1),สตึก(1), นาโพธิ์(1),พุทไธสง(1),ลำปลายมาศ(1), กิ่ง อ. ชำนิ
	3	กิ่งอ.พลับพลาชัย,กระสัง,เมือง, กิ่งอ.ห้วยราช,ประโคนชัย	หนองหงษ์(1),นางรอง(2),กิ่งอ.โนนสุวรรณ (2),ปะคำ(2),หนองกี่(2)
	4	-	บ้านกรวด(2),ละหานทราย(2),ประโคนชัย(3), (เพิ่ม)กิ่งอ.โนนดินแดง
28.ปทุมธานี		คลองหลวง,สามโคก,เมือง,ลำลูกกา, ชัยบุรี,ลาดหลุมแก้ว,หนองเสือ	O.K
29.ประจวบคีรีขันธ์		ปราณบุรี,กุยบุรี,หัวหิน,บางสะพาน, บางสะพานน้อย,เมือง,ทับสะแก	O.K
30.ปราจีนบุรี	1	โคกปีบ,เมือง,กบินทร์บุรี,ศรีมหาโพธิ, นาดี,บ้านสร้าง,ประจันตคาม	O.K
	2	สระแก้ว,ตาพระยา,คลองหาด, วัฒนานคร,วังน้ำเย็น,อรัญประเทศ	ตัดไปเป็นจังหวัดสระแก้ว
31.ปัตตานี	1	เมือง,กิ่งอ.กะพ้อ,สายบุรี,โคกโพธิ์, หนองจิก,กิ่งอ.แม่ลาน,กิ่งอ.ไม้แก่น, กิ่งอ.ทุ่งยางแดง,ยะหริ่ง,มายอ,ยะรัง, ปะนาเระ	เมือง,ยะหริ่ง,ปะนาเระ,สายบุรี,กะพ้อ, ไม้แก่น
	2	-	ยะรัง,หนองจิก,โคกโพธิ์,แม่ลาน,ทุ่งยางแดง, มายอ
32.พระนครศรีอยุธยา	1	พระนครศรีอยุธยา,ภาชี,วังน้อย, มหาราช,ท่าเรือ,อุทัย,นครหลวง, บ้านแพรก	(เพิ่ม) บางปะหัน
	2	บางซ้าย,บางบาล,ผักไห่,บางปะอิน, บางปะหัน,เสนา,ลาดบัวหลวง,บางไทร	(ตัด) บางปะหัน

หมายเหตุ

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

33.พะเยา		เมือง, เชียงม่วน, จุน, ดอกคำใต้, ปง, เชียงคำ, แม่ใจ	O.K
34.พังงา		ทับปุด, ทำยเหมือง, เกาะยาว, คุระบุรี, เมือง, กะปง, ตะกั่วทุ่ง, ตะกั่วป่า	O.K
35.พัทลุง		ตะโหมด, เขาชัยสน, ปากพะยูน, ควนขนุน, ป่าบอน, กิ่งอ. บางแก้ว, กิ่งอ. ศรีบรรพต, เมือง, กิ่งอ. ไทพอล, กงหรา	O.K
36.พิจิตร	1	สามง่าม, เมือง, วังทรายพูน, โพธิ์ประทับช้าง	(เพิ่ม) กิ่งอ.สามเหลี่ยม
	2	ทับคล้อ, โท่งเต, ตะพานหิน, บางมูลนาก	O.K
37.พิษณุโลก	1	บางกระทุ่ม, เมือง, บางระกำ, พรหมพิราม	เมือง, บางระกำ, บางกระทุ่ม, พรหมพิราม (เฉพาะ ต.มะตูม และ ต.ท่าช้าง)
	2	วัดโบสถ์, ขาดิระการ, นครไทย, เนินมะปราง, วังทอง	เนินมะปราง, นครไทย, วังทอง, ขาดิระการ, วัดโบสถ์, พรหมพิราม(1) (ยกเว้น ต.มะตูม และ ต.ท่าช้าง)
38.เพชรบุรี		บ้านลาด, บ้านแหลม, ชะอำ, หนองหญ้าปล้อง, ท่ายาง, เขาย้อย, กิ่งอ. แก่งกระจาน, เมือง	O.K
39.เพชรบูรณ์	1	วังโป่ง, เมือง, หล่มสัก, น้ำหนาว, เขาค้อ, หล่มเก่า	(ตัด)วังโป่ง
	2	บึงสามพัน, ชนแดน, วิเชียรบุรีหนองไผ่, ศรีเทพ	วังโป่ง(1), ชนแดน, หนองไผ่
	3		บึงสามพัน(2), วิเชียรบุรี(2), ศรีเทพ(2)
40.แพร่		เมือง, กิ่งอ. หนองม่วงไข่, ลอง, ร้องกวาง, วังชิ้น, สูงเม่น, ลอง, เคนชัย	O.K
41.ภูเก็ต		เมือง, ถลาง, กะทู้	O.K
42.มหาสารคาม	1	เมือง, กันทรวิชัย, แกดำ, วาปีปทุม, เขียงยืน	O.K
	2	บรบือ, นาครุฑ, โกสุมพิสัย, กิ่งอ. ยางสีสุราช, นาเชือก, พยัคฆภูมิพิสัย	(เพิ่ม) กิ่ง อ.กุฉีรัง
43.มุกดาหาร		คำชะอี, นิคมคำสร้อย, ดงหลวง, หวังนาคำน้อย, เมือง, กิ่งอ. หนองสูง, ดอนตาล	O.K

หมายเหตุ.

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

44. แม่ฮ่องสอน		กิ่งอ. สบเมย, แม่สะเรียง, แม่ลาน้อย, เมือง, ปาย, กิ่งอ. ปางมะผ้า, ขุนยวม	O.K
45. ยโสธร	1	ค้อวัง, กุดชุม, คำเขื่อนแก้ว, กิ่งอ. ไทยเจริญ, อ. เมือง, ทรายมูล, มหาชนะชัย, เติมนกทา, ป่าดิว	เมือง, คำเขื่อนแก้ว, มหาชนะชัย, ค้อวัง
	2	-	เติมนกทา, กิ่งอ. ไทยเจริญ, กุดชุม, ทรายมูล, ป่าดิว
46. ยะลา		เมือง, บ้านนิงตดา, ฮารโต, เบตง, ยะหา, กิ่งอ. กาบัง, รามัน	O.K
47. ร้อยเอ็ด	1	ธวัชบุรี, เมือง, กิ่งอ. จันทบุรี, โพธิ์ชัย, อาจสามารถ, กิ่งอ. ศรีสมเด็จ	ธวัชบุรี, เมือง, กิ่งอ. จันทบุรี, จตุรพักตรพิมาน(2) (เพิ่ม) กิ่ง อ. เขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน
	2	โพธิ์ทราย, เกษตรวิสัย, จตุรพักตรพิมาน, ปทุมรัตน์, พนมไพร, เมืองสรวง, สุวรรณภูมิ	โพธิ์ทราย, เกษตรวิสัย, ปทุมรัตน์, พนมไพร, เมืองสรวง, สุวรรณภูมิ
	3	หนองพอก, กิ่งอ. เมยวดี, เสงภูมิ, โพนทอง	อาจสามารถ(1), โพธิ์ชัย(1), หนองพอก, กิ่งอ. เมยวดี, เสงภูมิ, โพนทอง
48. หนอง		กระบุรี, ละอุ่น, เมือง, กิ่งอ. สุราษฎร์ธานี, กะเปอร์	O.K
49. ระยอง		เมือง, บ้านค่าย, วังจันทร์, บ้านฉาง, แกลง, ปลวกแดง	O.K
50. ราชบุรี	1	จอมบึง, โพธาราม, บางแพ, บ้านโป่ง, ดำเนินสะดวก	O.K
	2	ปากท่อ, วัดเพลง, สามเมีญ, เมือง	O.K
51. ลำพูน	1	บ้านหมี่, ท่าวัง, พัฒนานิคม, เมือง	O.K
	2	ทิศนาถ, กิ่งอ. ไทยเจริญ, กิ่งอ. สันติ, สระโบสถ์, โคกสำโรง, ฟ่านหลวง, กิ่งอ. นอนงมัว	O.K
52. ลำปาง	1	วังเหนือ, เมืองปาน, แจ่ม, เมือง, ห้างฉัตร, งาม	O.K
	2	เถิน, แม่พริ, เกาะคา, แม่ทะ, แม่เกาะ, สบปราบ, เติมนาง	O.K
53. ลำพูน		เมือง, กิ่งอ. บ้านธิ, บ้านโฮ่ง, แม่ทา, กิ่งอ. ห้วยสัก, ป่าซาง, ลี้	O.K

หมายเหตุ

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

54 เลข	1	ด้านซ้าย,ท่าสี่,ภูหลวง,นาแก้ว,เวียงคาน,ภูเรือ,เมือง	O.K
55 ศรีสะเกษ	1	กิ่งข น้ำเกลี้ยง,ราชโศก,เมือง,ยางชุมน้อย,กิ่งข วังหิน,กันทรารมย์	(เพิ่ม)กิ่งข พยุห์
	2	ปรางค์กู่,อุทุมพรพิสัย,กิ่งข เมืองจันทร์,กิ่งข บึงบูรพ์,ซันธุ์,น้ำขุ่น,กิ่งข ภูสิงห์	(เพิ่ม)กิ่งข นวลจันทร์และกิ่งโพธิ์ศรีสุวรรณ
	3	ศรีรัตน,กันทรลักษณ์,โนนคูณ,ขุนหาญ,โพธิ์	(เพิ่ม)กิ่งข เบนจตุรชัย
56 สกลนคร	1	เมือง,พรรณานิคม,กุสุมาลย์,กุศบาก,พังโคน,เต่างอย,ศรีสุพรรณ,กิ่งข โพนนาแก้ว	(เพิ่ม) กิ่ง อ.ภูพาน (ตัด)พังโคน
	2	วาริชภูมิ,วารินนา,สว่างแดนดิน,อากาศอำนวย,บ้านม่วง,ส่องดาว,คำดากคำ,กิ่งข นิคมน้ำชุม,กิ่งข,เจริญศิลป์	พังโคน(1), วาริชภูมิ, วารินนา, อากาศอำนวย,คำดากคำ, กิ่งข นิคมน้ำชุม,
	3	-	บ้านม่วง(2),สว่างแดนดิน(2),เจริญศิลป์(2),ส่องดาว(2)
57 สงขลา	1	สิงหนคร, สมิงพระ, ความเปือย, กิ่งข กระแสสินธุ์, เมือง, รัตนาภูมิ, ระโนด	สิงหนคร, สมิงพระ, กิ่งข กระแสสินธุ์, เมือง, ระโนด, จระเข้ม(3)
	2	หาดใหญ่,กิ่งข.นาหม่อม, กิ่ง ข.บางกล่ำ, กิ่ง ค คลองนกขี	รัตนาภูมิ(1),ความเปือย(1),หาดใหญ่,กิ่งข.นาหม่อม, กิ่ง ข.บางกล่ำ,กิ่ง ค คลองนกขี
	3	สะเดา,สะบ้าย้อย,จระเข้ม,นาทวี,เทพา	สะเดา, สะบ้าย้อย, นาทวี, เทพา
58 สตูล		ควนโดน,ควนกาหลง,ละงู,เมือง,กิ่งข ท่าแพ,ทุ่งนัว	O.K
59 สมุทรปราการ	1	พระสมุทรเจดีย์,พระประแดง,เมือง/1 (เขตเทศบาล, ต.ท้ายบ้าน, ต.บางโปรง, ต.บางด้วน,ต.บางเมืองใหม่)	O.K.
	2	บางพลี,เมือง/2(ต.สำโรงเหนือ, ต.แพรกษา, ต. บางเมือง,ต.บางปู,ต.บางปูใหม่, ต.เทพารักษ์ บางบ่อ	(เพิ่ม)บางเสาธง
60 สมุทรสงคราม		อัมพวา,เมือง,บางคนที	O.K
61 สมุทรสาคร		เมือง,บ้านแพ้ว,กระทุ่มแบน	O.K

หมายเหตุ

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

62.สระแก้ว		-	เมือง,กิ่งอ.เขาสมันต์,คลองหาด,วังน้ำเย็น, อัญญประเทศ,ตาพระยา,วัฒนานคร
63 สระบุรี	1	พระพุทธบาท,หนองแขง,มวกเหล็ก, หนองแค,กิ่งอ.คอนทุด,เสาไห้,เมือง, บ้านหมือ,วิหารแดง,หนองโดน, กิ่งวิมว่ง,แก่งคอย	เมือง,พระพุทธบาท,หนองโดน,บ้านหมือ,เสาไห้, คอนทุด
	2	-	หนองแขง,หนองแค,วิหารแดง,แก่งคอย, มวกเหล็ก,กิ่งอ.วิมว่ง
64 สิงห์บุรี		พนมบุรี,ค่ายบางระจัน,ท่าช้าง,เมือง, อินทร์บุรี	O.K
65 สุโขทัย	1	คีรีมาศ,กงไกรลาศ,เมือง,ศรีสำโรง	O.K
	2	ศรีนคร,สุวรรณภูมิ,ศรีสังขาลย์, บ้านด่าน,ตานหยอ,ทุ่งเสลียง	O.K
66 สุพรรณบุรี	1	เมือง,บางปลาร้า,สองพี่น้อง,อู่ทอง	เมืองและอู่ทองถูกแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ แยกเป็น
	2	เดิมบางนางบวช,ศรีประจันต์,สามชุก, ดอนเจดีย์,หนองหญ้าไซ,ด่านช้าง	1)เมือง(เฉพาะต.ดั่งวันและต.สนามคลี) 2)อู่ทอง(เฉพาะต.บ้านไร่,ต.พลับพลาไชย, ต.คอนคา,ต.หนองไธ้) หมู่ที่ 2
67 สุราษฎร์ธานี	1	บ้านาเดิม,ดอนสัก,เกาะสมุย,พระแสง, เวียงสระ,เกาะพะงัน,กิ่งอ.สัตหีบ, กาญจนดิษฐ์,เมือง,บ้านนาสาร	O.K
	2	คีรีรัฐนิคม,บ้านตาขุน,ท่าฉาง,พุนพิน, ไชยา,กิ่งอ.วิภาวดี,เคียนซา,พนม,ท่าชนะ	O.K
68 สุรินทร์	1	ลำดวน,กาบเชิง,เมือง,ปราสาท	เมือง,ศรีณรงค์(3)ลำดวน
	2	ลำโรงทาน,สนม,รัตนบุรี,ชุมพลบุรี, ท่าตูม,จอมพระ	O.K
	3	บัวเชด,ศรีณรงค์สังะ	สังะ,บัวเชด,ปราสาท(1),กาบเชิง(1), (เพิ่ม) กิ่งอ.พนมดงรักและกิ่งอ.ศรีณรงค์
69 นนทบุรี	1	โพธิ์สัตว์/1,ศรีเชียงใหม่,เมือง,ท่าบ่อ, สังคม	โพธิ์สัตว์,ศรีเชียงใหม่,เมือง,ท่าบ่อ,สังคม (เพิ่ม)กิ่งอ.เผ่าไผ่และกิ่งอ.สระใคร
	2	บึงกาฬ,พรเจริญ,เซกา,กิ่งอ.บึงโขงหลง, กิ่งอ.ศรีวิไล,โซพิสัย,ปากคาด,กิ่งอ.บึง คล้า,โพธิ์สัตว์/2	(เพิ่ม)กิ่งอ.รัตนวาปี

หมายเหตุ

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

70 ช่างทอง		แสวงหา,สามโก้,เมือง,ไชโย,วิเศษชัยชาญ,โพธิ์ทอง,โพนทอง	O.K
71 อุตรดิตถ์	1	เมือง,เพ็ญ	O.K
	2	กิ่งอ.นาโยง,บ้านฝ่อ,นากลาง,หนองบัวลำภู,น้ำโสม,สุวรรณคูหา	หนองหาน,สร้างคอม,บ้านดุง,ทุ่งฝน,ไชยวาน,วังสามหมอ,กิ่งอ.พิบูลย์รักษ์,กิ่งอ.ภูแก้ว
	3	วังสามหมอ,ทุ่งฝน,สร้างคอม,ไชยวาน,กิ่งอ.พิบูลย์รักษ์,บ้านดุง,ศรีธาตุ,หนองหาน	ภูค้ำ,บ้านฝ่อ,หนองวัวซอ,น้ำโสม,กิ่งอ.นาโยง
	4	กุมภวาปี,หนองวัวซอ,ภูค้ำ,ศรีบุญเรือง,โนนสัง,โนนสะอาด,หนองแสง	ศรีธาตุ,กุมภวาปี,โนนสะอาด,หนองแสง
72 หนองบัวลำภู			เมือง(2),ศรีบุญเรือง(4),นาวัง,นากลาง(2),สุวรรณคูหา(2),โนนสัง(4)
73 บุตรดิตถ์		ปากท่าว,เมือง,ลำปาง,พิชัย,ครกบ,บ้านโคก,ท่าปลา,น้ำปาด,ทองแสนขัน,	O.K
74 อุทัยธานี		เมือง,ทัพทัน,หนองขาหย่าง,บ้านไร่,สว่างอารมณ์,ลานสัก,หนองขา,กิ่งอ.ห้วยคด	O.K
75 อุบลราชธานี	1	เมือง,วารินชำราบ,สำโรง,กิ่งอ.ดอนมดแดง	O.K
	2	บุณฑริก,เดชอุดม,พิบูลมังสาหาร,นาตระหวาย,กิ่งอ.ทุ่งศรีอุดม,น้ำขุ่น,สิรินธร	(เพิ่ม)กิ่งอ.นาแก
	3	พนา,ม่วงสามสิบ,เขื่องใน,หัวตะพาน,กิ่งอ.สิรินธร	พิบูลมังสาหาร(2),สิรินธร(2),เขมราฐ(4),โนนไทร,ศรีเมืองใหม่(4),โรงเจียม(4),โพธิ์ไทร(4),ตาลชุม(4), (เพิ่ม) กิ่งอ.นาตาลและกิ่งอ.สว่างอารมณ์
	4	ภูค้ำ,บ้านเขมราฐ,โรงเจียม,โพธิ์ไทร,ศรีเมืองใหม่,ขามแก่น,ตาลชุม,เสนานิคม,ตระการพืชผล	เขื่องใน,ม่วงสามสิบ,ตระการพืชผล,ภูค้ำ,บ้าน, (เพิ่ม) กิ่งอ.หนองเสือ,โกก
76.อำนาจเจริญ			เมือง,กิ่งอ.สิรินธร,เสนานิคม,ปทุมราชวงศา,หัวตะพาน,ขามแก่น,พนา

หมายเหตุ

- 1) ตัวหนา หมายถึง พื้นที่ที่มีการโยกย้าย
- 2) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง เขตที่ย้ายมา

บทที่ 2

องค์กรกลางการเลือกตั้ง

- แผนงานองค์กรกลางการเลือกตั้ง 3
 - หลักการและเหตุผล
 - ความเป็นมา
 - วัตถุประสงค์
 - ภาระหน้าที่
 - การจัดรูปแบบองค์กร
 - คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง
 - ฝ่ายประสานงาน
 - ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน
 - ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่
 - ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
 - ฝ่ายการเงินและการบัญชี
 - งบประมาณ
 - กำหนดการที่สำคัญของการดำเนินงานองค์กรกลาง-
การเลือกตั้ง
- ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัด

แผนงานองค์กรกลางการเลือกตั้ง 3

PollWatch III Plan

1. หลักการและเหตุผล

ชนชาวไทยมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่จะรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและมีความเสมอกันในทางกฎหมาย แต่เหตุการณ์ที่ผ่านมาได้พิสูจน์ว่า การมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของประชาชนเท่านั้น จึงจะสามารถพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนสิทธิเสรีภาพไว้ได้

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นกระบวนการสรรหาตัวแทนของประชาชน เพื่อทำหน้าที่นิติบัญญัติและควบคุมอำนาจบริหารและตุลาการ ผู้แทนของประชาชนที่มีความรู้ความสามารถและคุณธรรม ย่อมนำความเจริญก้าวหน้าสู่สังคม การเลือกตั้งที่ผ่านมามีปัญหาหลายประการ สืบเนื่องจากการแข่งขันกันอย่างสูงระหว่างผู้สมัคร การขาดความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยของผู้มีสิทธิออกเสียง บทบัญญัติของกฎหมาย การเลือกตั้งที่ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและการเมือง อุปสรรคในทางปฏิบัติและการละเลยในการบังคับใช้กฎหมาย ผลที่เกิดขึ้นคือการเลือกตั้งที่มีการซื้อเสียง การขายเสียงและการทุจริตประพฤติมิชอบต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลเสียต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยและการพัฒนาประเทศ

หน่วยงานเอกชนและหน่วยงานราชการจึงควรถือเป็นภาระหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ความร่วมมือเพื่อการนี้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้สมัคร ผู้มีสิทธิออกเสียงและผู้บังคับใช้กฎหมาย จะต้องให้ความร่วมมือกันและมีการจัดรูปแบบองค์การที่เหมาะสมเพื่อประสิทธิผลของความร่วมมือดังกล่าว เพื่อให้การเลือกตั้งมีความสุจริต ยุติธรรม และบรรลุเป้าหมายในการสรรหาคนดีที่มีความสามารถมาเป็นตัวแทนของประชาชน

เพื่อที่จะให้ระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งเป็นของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน จึงควรจะมีการรวมกลุ่มกันเป็นองค์กรเอกชน ซึ่งทางราชการให้การยอมรับในภาระหน้าที่ และให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

- 1.1 มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และเพื่อให้แยกชัดเจนจากหน่วยงานราชการและพรรคการเมือง
- 1.2 มีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการก้าวก่ายอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น และเพื่อไม่ให้เกิดความคาดหมายอันเกินกว่าที่จะดำเนินการได้
- 1.3 ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านงบประมาณ การใช้สื่อมวลชนของรัฐ และความร่วมมือจากหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ

2. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2535 ให้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 เป็นไปโดยสุจริต ยุติธรรม และถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายยิ่งขึ้น คณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสำเร็จไปด้วยความเรียบร้อย และได้เสนอรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2535

คณะกรรมการติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้งฯ เป็นที่รู้จักต่อสาธารณชนในชื่อ **องค์กรกลางการเลือกตั้ง** โดยมีบทบาททั้งในด้านการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

เมื่อมีการออกพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 13 กันยายน 2535 นายกรัฐมนตรีจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2535 โดยเน้นบทบาทการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ชัดเจนยิ่งกว่าเดิม

เมื่อมีการออกพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 นายกรัฐมนตรีจึงดำริที่จะตั้งองค์กรกลางการเลือกตั้งขึ้นมาใหม่ ซึ่งขอเรียกว่า " องค์กรกลาง 3 "

3. วัตถุประสงค์

องค์กรกลางการเลือกตั้ง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 3.1 สอดส่อง ติดตาม ดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และยุติธรรม
- 3.2 ส่งเสริมให้ประชาชนพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
- 3.3 ส่งเสริมความสุจริต ยุติธรรม และป้องปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในการเลือกตั้ง
- 3.4 ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตยในหมู่ประชาชน
- 3.5 ศึกษาและเสนอแนะการปรับปรุงกระบวนการเลือกตั้ง

4. ภาระหน้าที่

องค์กรกลางการเลือกตั้ง ดำเนินงานโดยคณะกรรมการที่แต่งตั้ง โดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และมีภาระหน้าที่ดังต่อไปนี้

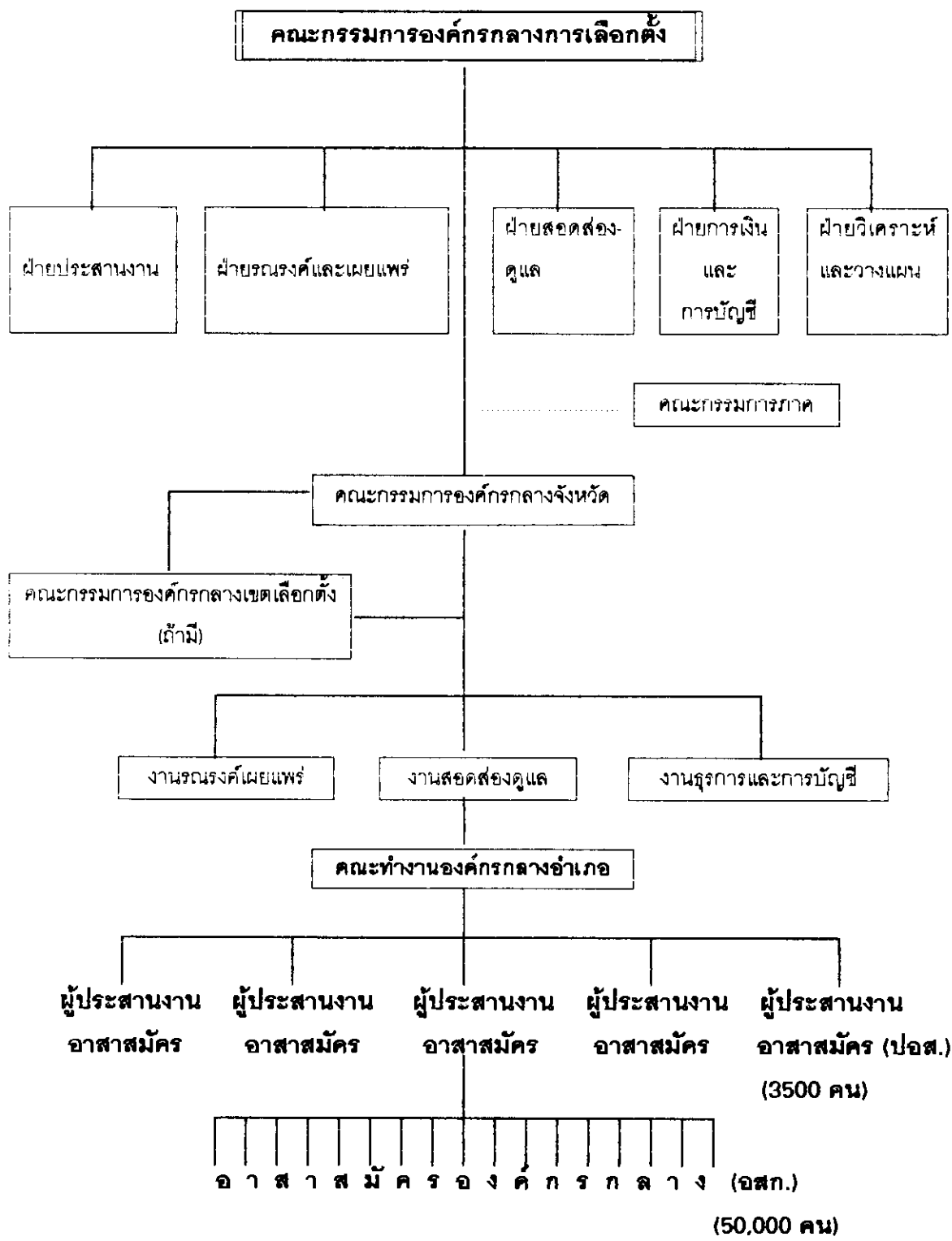
- 4.1 รณรงค์และเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชนและสื่ออื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง ชักชวนช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเพื่อให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด และโดยอิสระ เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีคุณภาพและชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งให้สุจริต ยุติธรรม
- 4.2 สนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง และเพื่อจัดเวทีศึกษาประชาธิปไตย ซึ่งเป็นเวทีกลางสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ชุมนุมชาวบ้าน และผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- 4.3 จัดให้มีหน่วยรับแจ้งเหตุตามจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ เพื่อบันทึกเหตุการณ์ สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น กลับกรองและส่งผลการแจ้งเหตุให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง อนึ่ง หน่วยรับแจ้งเหตุจะทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งได้ด้วย และอาจจัดให้มีหน่วยรับแจ้งเหตุเคลื่อนที่โดยความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- 4.4 จัดให้มีอาสาสมัครประจำหน่วยเลือกตั้งในวันเลือกตั้งหน่วยละ 1 คน ประมาณร้อยละ 80 ของหน่วยเลือกตั้งทั้งหมด อาสาสมัครมีสิทธิและหน้าที่ในการสังเกตการณ์การใช้สิทธิลงคะแนน การนับคะแนน การรวมคะแนน และการรายงานผลตลอดจนมีสิทธิและหน้าที่ในการเสนอรายงานที่เป็นเอกเทศต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ อาสาสมัครดังกล่าวมีหน้าที่ช่วยงานรณรงค์เผยแพร่ ส่งเสริมศึกษาการเลือกตั้ง และสังเกตการณ์การเลือกตั้งด้วย
- 4.5 ให้และแสวงงความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงาน
- 4.6 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานและสรุปข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำเป็นรายงานเสนอต่อนายกรัฐมนตรีและต่อสาธารณชน

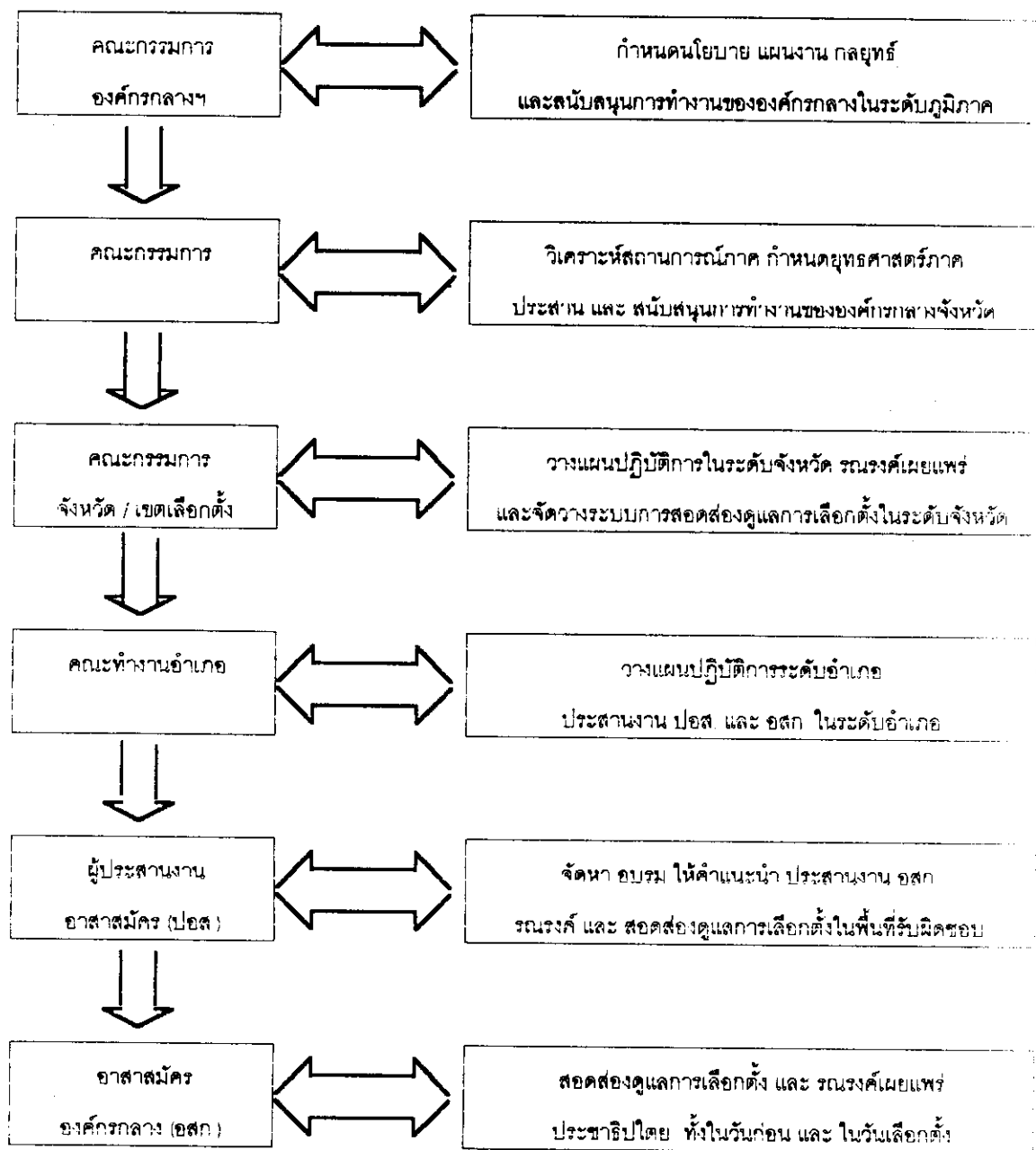
การปฏิบัติภาระหน้าที่ข้างต้นเป็นไปโดยอิสระ และอาศัยอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี อาสาสมัครขององค์กรกลางพึงมีสิทธิที่จะเข้าไปสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้ง องค์กรกลางพึงได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในด้านการติดต่อประสานงาน การขอเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การขอใช้อาคารสถานที่และยานพาหนะ ฯลฯ ควรมีหน่วยงานเฉพาะกิจของสำนักนายกรัฐมนตรีและของกรมตำรวจที่จะทำงานร่วมกับองค์กรกลางในเรื่องนี้ และองค์กรกลางสามารถขออนุญาตให้ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมาช่วยงานได้โดยไม่ถือเป็นวันลา

5. การจัดรูปแบบองค์กร

- 5.1 คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งประกอบด้วย นักวิชาการตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน ทนายความ ผู้ใช้แรงงาน ครู นิสิตนักศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 41 คน
- 5.2 องค์กรกลางการเลือกตั้งมีการแบ่งงานเป็นส่วนสนับสนุน ซึ่งเป็นงานส่วนกลาง และส่วนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นงานระดับจังหวัด เขตเลือกตั้ง และอำเภอ
- 5.3 ส่วนสนับสนุนแบ่งเป็นฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ซึ่งมีหน้าที่หลักตามข้อ 4.1 และ 4.2 ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ซึ่งมีหน้าที่ตามข้อ 4.3 และ 4.4 ฝ่ายประสานงาน ซึ่งมีหน้าที่ตามข้อ 4.5 และฝ่ายวิเคราะห์และวางแผนซึ่งมีหน้าที่ตามข้อ 4.6 งานของแต่ละฝ่ายอยู่ในความรับผิดชอบของกรรมการฝ่าย โดยอาจจัดให้มีคณะทำงานตามความจำเป็น นอกจากนี้ ส่วนกลางยังแบ่งงานออกเป็นฝ่ายการเงินการบัญชีด้วย
- 5.4 ให้มีการรวมกลุ่มจังหวัดเป็นภาค ภาคละ 4 - 9 จังหวัด ตามความเหมาะสม มีคณะกรรมการภาค ทำหน้าที่ประสานงาน ให้ความสนับสนุน ช่วยแก้ไขปัญหาและติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัด
- 5.5 ส่วนปฏิบัติการอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัด ซึ่งรับผิดชอบงานการเงินการบัญชีของจังหวัด และการติดต่อประสานงานในจังหวัด งานในระดับจังหวัดแบ่งเป็นงานรณรงค์เผยแพร่ งานสอดส่องดูแล งานที่อยู่ในเขตเลือกตั้ง ซึ่งรวมอำเภอเมืองไว้ให้คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ งานที่อยู่ในเขตเลือกตั้งอื่น (ถ้ามี) ให้แต่งตั้งคณะกรรมการเขตเลือกตั้งนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้ อาจมีการแต่งตั้งคณะทำงานระดับอำเภอด้วยก็ได้
- 5.6 ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรกลางประกอบด้วยเจ้าหน้าที่เต็มเวลาในสำนักงานกลาง สำนักงานภาค สำนักงานจังหวัด สำนักงานเขตเลือกตั้ง ผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.) จำนวนประมาณ 3,500 คน อาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.) จำนวนประมาณ 50,000 คน
- 5.7 ผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัครคือผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และทำหน้าที่ทั้งรณรงค์เผยแพร่ และสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

องค์กรกลางมีแผนผังดังต่อไปนี้

แผนภูมิการปฏิบัติงาน องค์กรกลางการเลือกตั้ง

6. คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง

คณะกรรมการฯ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 6.1 กำหนดนโยบายการดำเนินงานรณรงค์เผยแพร่และสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
- 6.2 อนุมัติแผนงานและงบประมาณ
- 6.3 อนุมัติระเบียบการเงิน และระเบียบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ
- 6.4 พิจารณาความก้าวหน้าและผลของการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ และของคณะกรรมการองค์การกลางจังหวัด
- 6.5 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และบุคคลที่จะช่วยดำเนินงาน
- 6.6 พิจารณาสรุปผลรายงานที่จะนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีและสาธารณชน

7. ฝ่ายประสานงาน

คณะกรรมการประสานงานประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายต่าง ๆ และเลขานุการคณะกรรมการองค์การการเลือกตั้ง โดยมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 7.1 ประสานงานระหว่างทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานขององค์การกลางการเลือกตั้ง ตลอดจนหน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 7.2 รวบรวมและจัดเตรียมแผนงานและรายละเอียดของงบประมาณเสนอต่อคณะกรรมการ
- 7.3 ประสานงานและรวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำเป็นรายงานเสนอต่อนายกรัฐมนตรี และสาธารณชน
- 7.4 ดำเนินการตามภาระหน้าที่ ซึ่งมีได้ระบุว่าเป็นของฝ่ายใดโดยเฉพาะ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

8. ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน

คณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน ประกอบด้วยนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 8.1 วางแผนงานทางยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดตารางเวลาการทำงาน และปรับเปลี่ยนงานตามความเหมาะสมแก่สถานการณ์ อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิผลของงาน
- 8.2 ประสานงานกับคณะกรรมการภาคและคณะกรรมการจังหวัด
- 8.3 จัดให้มีระบบเพื่อติดตามและประเมินผลการทำงานขององค์การกลาง โดยร่วมมือกับคณะกรรมการภาค

9. ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่

คณะกรรมการฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ทั้งในส่วนสนับสนุน (ส่วนกลาง) และส่วนปฏิบัติการ (จังหวัดและเขตเลือกตั้ง) ประกอบด้วยตัวแทนสื่อมวลชน ศิลปินพื้นบ้าน องค์การพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ฯลฯ โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 9.1 ประชาสัมพันธ์เป้าหมาย และกิจกรรมขององค์กรกลางในวงกว้างโดยผ่านสื่อมวลชนของรัฐและเอกชน ในรูปของบทความ สื่อสิ่งพิมพ์ สปอตและรายการวิทยุ สปอตและรายการโทรทัศน์
- 9.2 จัดและสนับสนุนการจัดเวทีศึกษาประชาธิปไตย เพื่อเป็นเวทีกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประชาชนและผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- 9.3 ผลิตสื่อขนาดย่อย เช่น จุลสาร โปสเตอร์ สติกเกอร์ ฯลฯ และทำการเผยแพร่โดยอาสาสมัครองค์กรกลาง นักศึกษา และบุคคลทั่วไป
- 9.4 ส่งเสริมการจัดรายการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านที่สอดคล้องเนื้อหาเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง
- 9.5 สนับสนุนกิจกรรมขององค์การพัฒนาเอกชน และนักศึกษา เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวในการใช้สิทธิเลือกตั้งและสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
- 9.6 จัดการแถลงข่าว เพื่อเผยแพร่กิจกรรมขององค์กรกลางทาง หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ
- 9.7 จัดหน่วยรณรงค์และประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ในระดับจังหวัด

10. ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้งทั้งในส่วนสนับสนุนและส่วนปฏิบัติการมีภารกิจ 2 ด้านคือ

1. ศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ส่งเสริมผู้มีสิทธิในการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและสังเกตการณ์การเลือกตั้ง
2. รับแจ้งเหตุ

ประกอบด้วย ผู้มีพื้นความรู้ด้านนิติศาสตร์และตัวแทนของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ อันได้แก่นักวิชาการ นักธุรกิจ ครู อาจารย์ ผู้ใช้แรงงาน เกษตรกร แพทย์พยาบาล ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชน ฯลฯ โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 10.1 รับสมัครผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.) จากผู้มีพื้นความรู้ด้านนิติศาสตร์ และสาขาอาชีพอื่น ๆ จำนวนประมาณ 3,500 คน เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับอาสาสมัครขององค์กรกลาง

ผู้ประสานงานอาสาสมัครทำหน้าที่สังเกตการณ์การหาเสียงและการเตรียมการเลือกตั้ง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่เป้าหมายและกิจกรรมขององค์กรกลาง และรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง นอกจากนี้จะทำ

หน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง รับแจ้งเหตุและเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติดังกล่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการต่อไป

ผู้ประสานงานอาสาสมัคร 2,500 คน จัดหาและดูแลอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.) 50,000 คน (อัตราส่วน 1.20) ปอส. 800 คน ทำหน้าที่ในคณะทำงานอำเภอ ปอส.อีกประมาณ 200 คน เป็นผู้มีความรู้ทางนิติศาสตร์และประจำอยู่ในแต่ละเขตเลือกตั้ง

อนึ่ง ผู้ประสานงานอาสาสมัครบางคนจะทำหน้าที่กรรมการในคณะกรรมการจังหวัด หรือคณะทำงานขององค์กรกลางด้วยก็ได้

- 10.2 รับสมัครอาสาสมัครจำนวนประมาณ 50,000 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครรณรงค์เผยแพร่และสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
- 10.3 ฝึกอบรม เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัคร
- 10.4 ประสานงานกับหน่วยงานราชการ เพื่อให้ผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัครสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10.5 ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง และรับการแจ้งเหตุจากประชาชน
- 10.6 จัดทำแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง เพื่อให้อาสาสมัครใช้ในการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล
- 10.7 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร ทั้งในส่วนของ การสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง การรับแจ้งเหตุการละเมิดกฎหมายเลือกตั้ง และจัดพิมพ์แบบบันทึกในการปฏิบัติหน้าที่
- 10.8 ประมวลผลแบบสอบถามและจัดทำรายงานการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง
- 10.9 จัดทำรายงานการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครในการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งในอนาคตต่อนายกรัฐมนตรีและสาธารณชน

11. ฝ่ายการเงินและการบัญชี

รับหน้าที่ในการวางระบบบัญชี ระบบการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามการจัดสรรงบประมาณ และระเบียบการเงินขององค์กรกลาง ให้สอดคล้องกันทั้งในส่วนจังหวัดและส่วนกลาง โดยที่ระบบการเงินการบัญชีจะสอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กร กล่าวคือ กระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัด ซึ่งจะทำหน้าที่ทั้งการจัดสรรและเบิกจ่ายตามงบประมาณ จัดให้มีการตรวจสอบบัญชีโดยผู้ตรวจสอบบัญชีอนุญาต ฝ่ายการเงินและการบัญชีส่วนกลางมีหน้าที่รวบรวมหลักฐานเอกสารการเงินทั้งในส่วนภูมิภาค จังหวัด และส่วนกลางในขั้นสุดท้าย พร้อมทั้ง เสนอรายงานการเงิน การบัญชี

12. งบประมาณ

งานองค์กรกลางเป็นงานเฉพาะกิจที่จะดำเนินการอยู่ในช่วงเวลาประมาณ 5 เดือน และมีหลักการที่จะพึงความสนับสนุนทั้งทางความคิดและแรงงานจากบุคลากรและอาสาสมัคร ค่าวัสดุและครุภัณฑ์จะเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนที่นอกเหนือไปจากส่วนที่ได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการ และเอกชน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่เต็มเวลาดำเนินงานจากอัตราค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในตลาดแรงงานที่นอกเหนือจากนี้คือ ค่าใช้จ่ายตามโครงการ

12.1 คณะกรรมการกลางองค์กรกลางการเลือกตั้ง

1. ค่าเดินทางและที่พัก	150,000 บาท
2. ค่าเบี้ยประชุม	60,000 บาท
รวม	210,000 บาท

12.2 ฝ่ายประสานงาน

1. ค่าตอบแทน	
เจ้าหน้าที่เต็มเวลา	76,000 บาท
(12,000 บาท x 5 เดือน x 1 คน)	
(8,000 บาท x 2 เดือน x 1 คน)	
2. ค่าเดินทางและที่พัก	30,000 บาท
3. ค่าเบี้ยประชุม	20,000 บาท
4. ค่าพิมพ์รายงาน (100 บาท x 3,000 ฉบับ)	300,000 บาท
รวม	426,000 บาท

12.3 ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน

1. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่เต็มเวลา	
(8,000 บาท x 2 เดือน x 2 คน)	32,000 บาท
2. ค่าตอบแทนเลขานุการฝ่าย	
(8,000 บาท x 2 เดือน)	16,000 บาท
3. ค่าเดินทางและที่พัก	100,000 บาท
4. ค่าเบี้ยประชุม	20,000 บาท
5. การติดตามและประเมินผล	300,000 บาท
รวม	468,000 บาท

12.4 ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่

1. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่เต็มเวลา	
(8,000 บาท x 2 เดือน x 12 คน)	192,000 บาท
2. ค่าตอบแทนเลขานุการฝ่ายและผู้ช่วย	
(8,000 บาท x 2 เดือน x 2 คน)	32,000 บาท
3. การผลิตสโปตและรายการวิทยุโทรทัศน์	1,000,000 บาท
4. การผลิตสื่อย่อย (จุลสาร สติกเกอร์ เทป ฯลฯ)	500,000 บาท
5. เงินอุดหนุนกิจกรรมแก่องค์กรพัฒนาเอกชน	2,500,000 บาท
6. ค่าใช้จ่ายด้านรณรงค์เผยแพร่ระดับจังหวัด	
(180,000 บาท เฉลี่ย x 76 จังหวัด)	13,680,000 บาท
7. ค่าเดินทางและค่าที่พัก	200,000 บาท
8. ค่าเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน	200,000 บาท
9. การประเมินผลกระทบของสื่อ	100,000 บาท
10. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน (10,000 บาท x 2 เดือน)	20,000 บาท
11. ค่าตอบแทนการเขียนรายงาน	30,000 บาท
12. พิมพ์รายงานฝ่าย (50 บาท x 2,000 ฉบับ)	100,000 บาท
รวม	18,554,000 บาท

12.5 ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

1. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ เต็มเวลา	
(8,000 บาท x 2 เดือน x 12 คน)	192,000 บาท
2. ค่าตอบแทนเลขานุการฝ่ายและผู้ช่วย	
(8,000 บาท x 2 เดือน x 6 คน)	96,000 บาท
3. จัดทำคู่มือผู้ประสานงานอาสาสมัคร	
(30 บาท x 5,000 ชุด)	150,000 บาท
4. จัดทำสื่อการอบรมและคู่มืออาสาสมัคร	
(10 บาท x 60,000 ชุด)	600,000 บาท
5. จัดทำแบบฟอร์ม	100,000 บาท
6. อบรมผู้ประสานงานอาสาสมัคร	
(350 บาท รวมค่าเดินทาง x 2 วัน x 3,500 คน)	2,450,000 บาท
7. สัมมนากรรมการจังหวัด	
(350 บาท รวมค่าเดินทาง x 1 วัน x 500 คน)	175,000 บาท
8. อบรมอาสาสมัครในระดับอำเภอ	
(100 บาท x 2 วัน x 50,000 คน)	10,000,000 บาท
9. เบี้ยเลี้ยงผู้ประสานงานอาสาสมัคร	
(2,500 บาท x 3,500 คน)	8,750,000 บาท

10. เบี้ยเลี้ยงอาสาสมัคร	
(300 บาท x 50,000 คน)	15,000,000 บาท
11. กิจกรรมพื้นที่จับตามองพิเศษ	
(50,000 บาท x 33 เขตเลือกตั้ง)	1,650,000 บาท
12. ค่าเดินทางและที่พัก	200,000 บาท
13. ค่าเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน	100,000 บาท
14. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	
(10,000 บาท x 3 เดือน)	30,000 บาท
15. ค่าตอบแทนการเขียนรายงาน	30,000 บาท
16. พิมพ์รายงานฝ่าย	
(50 บาท x 2,000 ฉบับ)	100,000 บาท
รวม	39,623,000 บาท

12.6 คณะกรรมการภาค (ประมาณ 11 ภาค)

1. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่เต็มเวลา	
(8,000 บาท x 2 เดือน x 12 คน)	192,000 บาท
2. ค่าเดินทางและที่พัก	
(10,000 บาท x 12 ภาค)	120,000 บาท
3. ค่าเบี้ยประชุม	
(5,000 บาท x 12 ภาค)	60,000 บาท
4. สัมมนาประเมินผลระดับภาค	
(350 บาท รวมค่าเดินทาง x 1 วัน x 200 คน เฉลี่ย x 12 ภาค)	840,000 บาท
รวม	1,212,000 บาท

หมายเหตุ อาจมีการปรับตัวเลขตามขนาดใหญ่ เล็กของภาค

12.7 คณะกรรมการจังหวัด

1. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่เต็มเวลา	
(8,000 บาท x 2 เดือน x 2 คน)	32,000 บาท
2. ค่าตอบแทนเลขานุการ	
(8,000 บาท x 2 เดือน)	16,000 บาท
3. ค่าเดินทางที่พัก และค่าเช่าพาหนะ	
(10,000 บาท x 2 เดือน)	20,000 บาท
4. ค่าเบี้ยประชุม	10,000 บาท

5. ค่าตรวจสอบบัญชี	5,000 บาท
6. ค่าวัสดุ อุปกรณ์สำนักงานและค่าถ่ายเอกสาร (3,000 บาท x 2 เดือน)	6,000 บาท
7. ค่าสาธารณูปโภคและค่าสื่อสาร (4,000 บาท x 2 เดือน)	8,000 บาท
รวม	97,000 บาท

หมายเหตุ อาจมีการปรับตัวเลขตามขนาดใหญ่ เล็กของจังหวัด

76 จังหวัด	7,372,000 บาท

12.8 คณะกรรมการเขตเลือกตั้ง

1. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่เต็มเวลา (8,000 บาท x 2 เดือน x 2 คน)	32,000 บาท
2. ค่าตอบแทนเลขานุการ (8,000 บาท x 2 เดือน)	16,000 บาท
3. ค่าเดินทางที่พัก และค่าเช่าพาหนะ (8,000 บาท x 2 เดือน)	16,000 บาท
4. ค่าใช้จ่ายสำนักงานและค่าเบี้ยประชุม	12,000 บาท
รวม	76,000 บาท

79 เขตเลือกตั้ง	6,004,000 บาท

12.9 ฝ่ายสำนักงานกลาง

1. ฝ่ายสำนักงานค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่เต็มเวลา (8,000 บาท x 2 เดือน x 5 คน)	80,000 บาท
2. ค่าเดินทางที่พักและค่าเช่าพาหนะ	100,000 บาท
3. ค่าวัสดุอุปกรณ์สำนักงานและค่าถ่ายเอกสาร	200,000 บาท
4. ค่าสวัสดิการบุคลากร	100,000 บาท
5. ค่าสาธารณูปโภคและค่าสื่อสาร (50,000 บาท x 4 เดือน)	200,000 บาท
รวม	680,000 บาท

12.10 ฝ่ายการเงินและการบัญชี

1. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่เต็มเวลา	
(8,000 บาท x 5 เดือน x 2 คน)	80,000 บาท
2. ค่าตอบแทนเหรัญญิก	
(8,000 บาท x 5 เดือน)	40,000 บาท
3. ค่าตรวจสอบบัญชี	20,000 บาท
4. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	
(3,000 บาท x 5 เดือน)	15,000 บาท
รวม	155,000 บาท

12.11 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และเงินสำรองจ่าย

1,296,000 บาท

12.12 งบประมาณรวม

12.1 คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง	210,000 บาท
12.2 ฝ่ายประสานงาน	426,000 บาท
12.3 ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน	468,000 บาท
12.4 ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่	18,554,000 บาท
12.5 ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง	39,623,000 บาท
12.6 คณะกรรมการภาค	1,212,000 บาท
12.7 คณะกรรมการจังหวัด	7,372,000 บาท
12.8 คณะกรรมการเขตเลือกตั้ง	6,004,000 บาท
12.9 สำนักงานกลาง	680,000 บาท
12.10 ฝ่ายการเงินและการบัญชี	155,000 บาท
12.11 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และเงินสำรองจ่าย	1,296,000 บาท

รวมทั้งสิ้น 76,000,000 บาท

24 พฤษภาคม 2538

กำหนดการที่สำคัญ ของการดำเนินงานองค์กรกลางการเลือกตั้ง 3.

28 พฤษภาคม 2538
30-31 พฤษภาคม 2538
1-18 มิถุนายน 2538

- ประชุมผู้เตรียมการก่อตั้งองค์กรกลางจังหวัด
ประชุมก่อตั้งองค์กรกลางในแต่ละจังหวัด
- (1) - จัดหาสถานที่ทำงาน โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์
อุปกรณ์สำนักงานและอุปกรณ์สื่อสาร
- จัดหาบุคลากรที่ทำงานด้านธุรการและการเงิน
- เข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ
- (2) - ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อเพื่อการเผยแพร่
- ตัดตั้งคัทเอ๊าต์ และแบนเนอร์ผ้า
- จัดหาพาหนะเพื่อการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
- เตรียมจัดเวทีศึกษาประชาธิปไตย
- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน
- (3) - จัดหาผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.)
และจัดอบรม(ประมาณวันที่ 3-4 มิถุนายน 2538)
- จัดหาอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.) จัดทำบัตรประจำตัว อสก.
และจัดอบรม (ภายในวันที่ 18 มิถุนายน 2538)
- ขอบัญชีรายชื่อ สส.13 จากจังหวัดและอำเภอ
- จัดส่งรายชื่อ ปอส. และอสก.ให้จังหวัดและอำเภอเพื่อขออนุญาต
เข้าไปสังเกตการณ์ในที่เลือกตั้ง
- (4) - จัดเตรียมและเริ่มบริการรับแจ้งเหตุ
- ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อเตรียมชุดรับแจ้งเหตุเคลื่อนที่
- (1) - พัฒนาระบบสื่อสาร
- วิเคราะห์และวางแผนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของงานรณรงค์เผยแพร่
และงานรับแจ้งเหตุ
- ประสานงานกับหน่วยงานราชการ องค์การพัฒนาเอกชนและ
หน่วยงานธุรกิจ
- (2) - เผยแพร่สื่อย่อย ผ่านอาสาสมัคร
- จัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
- จัดเวทีศึกษาประชาธิปไตย
- จัดกิจกรรมรณรงค์และเผยแพร่อื่น ๆ ด้วยความร่วมมือของ
อาสาสมัคร
- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน

19 มิ.ย.- 1 กค.2538

(3) - อาสาสมัครปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในหน่วยเลือกตั้งที่รับผิดชอบ จำนวน 20 คน ต่ออาสาสมัคร-
หนึ่งคน พร้อมทั้งแจก แผ่นพับ "บัญญัติ 10 ประการ" แก่ผู้
ให้สัมภาษณ์ และขอความร่วมมือ

- อาสาสมัครให้บริการตรวจบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (สส.13)
ในหน่วยเลือกตั้งที่รับผิดชอบ จำนวน 40 ครั้วเรือนต่ออาสาสมัคร
1 คน

(4) - ให้บริการแจ้งเหตุ

- จัดบริการรับแจ้งเหตุเคลื่อนที่
- จัดกิจกรรมเสริมสำหรับพื้นที่จับตามองพิเศษ
- อาสาสมัครรายงานแจ้งสถานการณ์การเลือกตั้ง (กรอกแบบอสก.)
- ประมวลผลบริการรับแจ้งเหตุส่งบ้านมนังคศิลา
วันที่ 19, 22, 25, 28 และ 30 มิถุนายน 2538

2 กค. 2538

- อาสาสมัครสังเกตการณ์ในที่เลือกตั้ง
- อาสาสมัครรายงานการสังเกตการณ์เลือกตั้ง (กรอกแบบอสก. 2)
- อาสาสมัครทวงตังการดำเนินการเลือกตั้ง (ถ้ามี) (กรอกแบบอสก. 3)
- อาสาสมัครรายงานผลการเลือกตั้ง (กรอกแบบอสก. 4)

3 - 5 กค. 2538

- อาสาสมัครกรอกแบบสอบถามประเมินผล (อสก. 5)
- อาสาสมัครประมวลผลแบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์
พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง และกรอกผลลงในแบบฟอร์ม อสก. 6
- อาสาสมัครส่งแบบฟอร์ม อสก. 2, อสก. 4, อสก. 5 และอสก. 6
ให้แก่ ปอส.

5 - 6 กค. 2538

- ปอส.ประมวลผลรายงานอสก. 2, อสก. 4, อสก. 5 และ อสก. 6
ลงในแบบฟอร์ม ปอส. 4, ปอส. 5, ปอส. 6 และปอส. 7
ตามลำดับ

7 - 16 กค. 2538

- ปอส.ส่งแบบฟอร์มให้คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัด
- คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดจัดทำรายงาน จัดส่งให้
คณะกรรมการภาคและบ้านมนังคศิลา

ภายในเดือนกรกฎาคม 2538

- คณะกรรมการภาคจัดสัมมนาประเมินผลระดับภาค
- ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
จัดทำรายงาน

5 หรือ 12 สิงหาคม 2538

- สัมมนาประเมินผลองค์กรกลาง 3

ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัด

1. ศึกษากฎหมาย ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. ศึกษาแผนการดำเนินงานองค์กรกลาง 3 และวางแผนการดำเนินงานขององค์กรกลางจังหวัด
3. จัดหาสถานที่ที่ทำงาน โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สำนักงาน และอุปกรณ์สื่อสารอื่น ๆ โดยขอความร่วมมือ/ขอยืม/เช่า จากแหล่งต่าง ๆ
4. จัดหาบุคลากรที่ทำงานด้านธุรการ และการเงิน และบุคลากรอื่น ๆ หากจำเป็น อาจขอยืมตัวข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจมาช่วยงานได้
5. เข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัด และเข้าพบหรือมอบหมายให้ ปอส. เข้าพบนายอำเภอ เพื่อแนะนำตัว เสนอแผนงาน และเตรียมกำหนดเวลาการขอบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (สส.13) และการขออนุญาตให้อาสาสมัครเข้าในที่เลือกตั้งในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 และการใช้สิทธิเลือกตั้งของอสก. ในกรณีทีอสก. มีชื่ออยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกับที่ตนปฏิบัติหน้าที่
6. จัดหาและจัดอบรมปอส. และ อสก.
7. วางแผนและดำเนินการณรงค์เผยแพร่ โดยขอความร่วมมือจาก ปอส. อสก. และหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน
8. วางแผนและดำเนินการรับแจ้งเหตุ ถ้าเห็นว่า มีการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณีทีปรากฏมูลความผิดได้ทราบ และติดตามผลภายใน 5 วัน ตามนัยของ ข้อ 6 ของคำสั่ง-สำนักนายกรัฐมนตรี
9. ประมวลผลการรับแจ้งเหตุส่งบ้านมนังคศิลา (กรอกแบบฟอร์มที่กำหนด) ในวันที่ 19,22,25,28 และ 30 มิถุนายน 2538
10. จัดให้มีการไปรับบัญชีรายชื่อ สส.13 และ การขออนุญาตผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ ให้ อสก. สามารถเข้าในที่เลือกตั้งในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538
11. สนับสนุนการทำงานของ ปอส. อสก. และประสานงานคณะกรรมการองค์กรกลางภาค และคณะกรรมการองค์กรกลางบ้านมนังคศิลา วิเคราะห์และปรับเปลี่ยนการทำงานตามสถานการณ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
12. ร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง
13. รวบรวมแบบฟอร์มต่าง ๆ จาก ปอส. คณะกรรมการเขตเลือกตั้งประมวลผลแบบสอบถาม และเขียนรายงานการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งโดยใช้แบบสอบถาม คณะกรรมการจังหวัดจัดทำรายงานและจัดส่งรายงานให้
14. เข้าร่วมในการสัมมนาประเมินผลระดับภาค
15. บริหารการเงิน และจัดให้มีการทำบัญชีและการตรวจบัญชี โดยผู้ตรวจบัญชีอนุญาต
16. หน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งบ้านมนังคศิลา มอบหมาย

บทที่ 3

การดำเนินงานรณรงค์และเผยแพร่

- บทบาทและหน้าที่
- แนวทางการรณรงค์และเผยแพร่
 - การผลิตสื่อรณรงค์และเผยแพร่
 - การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน
 - การสนับสนุนโครงการรณรงค์ประชาธิปไตย
 - การประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานของ
ภูมิภาค
- บทสรุปและเสนอแนะ

การดำเนินงานฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่

1. บทบาทและหน้าที่

คณะกรรมการฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ทั้งในส่วนสนับสนุน (ส่วนกลาง) และส่วนปฏิบัติการ (จังหวัดและเขตเลือกตั้ง) มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ประชาสัมพันธ์เป้าหมาย และกิจกรรมขององค์กรกลางในวงกว้าง โดยผ่านสื่อมวลชนของรัฐและเอกชน ในรูปของบทความ สื่อสิ่งพิมพ์ สปอตและรายการวิทยุ สปอตและรายการโทรทัศน์
2. จัดและสนับสนุนการจัดเวทีศึกษาประชาธิปไตยเพื่อเป็นเวทีกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประชาชนและผู้สมัครรับเลือกตั้ง
3. ผลิตสื่อขนาดย่อย เช่น จุลสาร โปสเตอร์ สติกเกอร์ ฯลฯ และทำการเผยแพร่โดยอาสาสมัครองค์กรกลาง นักศึกษาและบุคคลทั่วไป
4. ส่งเสริมการจัดรายการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านที่สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง
5. สนับสนุนกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชน และนักศึกษา เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งและสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
6. จัดการแถลงข่าวเพื่อกิจกรรมขององค์กรกลางทาง หนังสือพิมพ์ วิทยุและวิทยุโทรทัศน์
7. จัดหน่วยรณรงค์และประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ในระดับจังหวัด

2. แนวทางการรณรงค์และเผยแพร่

- 2.1. รณรงค์ให้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง
- 2.2. รณรงค์ให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการเลือกตั้ง

ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่และแนวทางการรณรงค์และเผยแพร่ โดยสามารถแบ่งเป็นกิจกรรมหลักๆ ได้ดังต่อไปนี้

- ก. การผลิตสื่อรณรงค์และเผยแพร่
- ข. การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน
- ค. การสนับสนุนโครงการรณรงค์ประชาธิปไตย
- ง. การประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานของภูมิภาค

ก. การผลิตสื่อรณรงค์และเผยแพร่

ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ได้ผลิตสื่อที่ใช้รณรงค์ในการเลือกตั้ง 2 กรกฎาคม 25. ประกอบด้วย สื่อขนาดย่อย ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ สปอตวิทยุ และสปอตโทรทัศน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์

1.1 โปสเตอร์ชุด “มีเสียง มีสิทธิ์ มีส่วน” ขนาด A-4 สองสี จำนวน 240,000 แผ่น เป็นเงิน 96,000 บาท มีสัญลักษณ์องค์กรกลางเป็นจุดเด่น เพื่อให้ประชาชนจำสัญลักษณ์นี้ได้ เป็นการแนะนำให้รู้จักองค์กรกลาง โปสเตอร์นี้กระจายไปตามจังหวัดต่างๆ และใช้สัญลักษณ์เป็นแม่แบบในการผลิตสื่อย่อยขององค์กรกลางจังหวัดต่างๆ ข้อเสียของโปสเตอร์นี้ คือ ไม่เหมาะที่จะใช้รณรงค์ในหน้าฝนเพราะเป็นกระดาษที่ไม่สามารถกันน้ำฝนได้ แต่เป็นสื่อที่ผลิตได้รวดเร็วและราคาถูก

1.2 โปสเตอร์ชุด “ประชาชนเลือกผู้แทนเพื่อประชาชน” ขนาด F-5 สองสี อาบ UV ไม่เปียกยุ่ยเมื่อโดนน้ำ จำนวน 80,000 แผ่น เป็นเงิน 209,000 บาท โปสเตอร์นี้ใช้รณรงค์ในความหมาย “concerned citizen” ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และเน้นบทบาทที่แท้จริงของ ส.ส.ว่า “ผู้แทนต้องปราศรัย นโยบายต้องชัดเจน” ในการหาเสียงช่วงการเลือกตั้ง

2. เทปเพลง

2.1. เทปเพลง “คาราบาวชวนไปเลือกตั้ง” จำนวน 3,000 ม้วน โดยองค์กรกลางร่วมกับบริษัท วอร์เนอร์ มิวสิก (ประเทศไทย) ผลิตเทปเพลงเพื่อรณรงค์ประชาธิปไตย ทั้งหมด 8 เพลง โดยได้รับอนุญาตจากการจากศิลปินคาราบาว เพื่อเผยแพร่ไปต่างจังหวัดให้ใช้กับรณรงค์เคลื่อนที่ หอกระจายข่าว และสื่อมวลชนทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น

2.2. เทปเพลง “เลือกตั้ง 38” จำนวน 1,000 ม้วน เป็นเงิน 40,000 บาท โดยองค์กรกลางร่วมกับสมาคมพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยใช้ทำนองเพลงลูกทุ่งแต่แปลงเนื้อร้องให้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เทปเพลงชุดนี้เสร็จล่าช้า จึงเผยแพร่ไปจังหวัดต่างๆ ได้ไม่ทั่วถึงเท่าใดนัก

3. สปอตวิทยุและโทรทัศน์

3.1. สปอตวิทยุขององค์กรกลางจำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ เป็นผู้ผลิต มี 2 สปอต คือ “มีเลือกตั้ง” และ “ร่วมกำหนด” และเพลงรณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 2 เพลง

สปอตวิทยุ ชุดที่ 2 องค์กรกลางจังหวัดเป็นผู้ผลิตเผยแพร่ในจังหวัดของตนเอง เนื้อหาของสปอตวิทยุชุดที่ 1 ดังต่อไปนี้

สปอตวิทยุชุด “ผีเลือกตั้ง”

หญิง : พี่ๆ ทำไมหนูนั่งถึงวังเวงนักละ

ชาย : กลัวละสิ นี่ละคนไทยเวลาเลือกตั้งก็ไม่ไปใช้สิทธิ ปล่อยให้ผีมาลงคะแนน
บ้านเมืองถึงได้เป็นอย่างนี้

หญิง : พี่ๆ ผีมันมาอีกแล้ว ว้าย

ชาย : ใช้สิทธิ สิ ใช้สิทธิ อัมโม สังโฆ อัมโม สังโฆ

ใช้สิทธิ เต็มที่ อย่าให้ผีมาแปลกปลอม 2 กรกฎาคม 2538 วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ ด้วยความปรารถนาดีจากองค์กรกลาง

สปอตวิทยุชุด “ร่วมกำหนด”

หญิง : พี่ๆ เขาเลือก ส.ส. กันไปทำไมละอะ

ชาย : เขาว่าอยากเป็นประชาธิปไตยต้องไปเลือกตั้ง

หญิง : ก็เพราะว่าจะไปออกกฎหมายเพื่อประชาชน ไม่ใช่อย่างนั้นหรือ

ชาย : คือเลือกไปบริหารบ้านเมือง ดูแลทุกข์สุขของประชาชน

ร่วมกำหนดอนาคตของชาติ 2 กรกฎาคม 2538 วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ ด้วยความปรารถนาดีจากองค์กรกลาง

เพลงรณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพลงที่ 1

เลือกไปทำไมผู้แทนนะ มาเรามาใช้สิทธิเพื่อชีวิตคนไทยพัฒนา เลือกคนดีเข้าสภา (โย้นๆ) เลือกคนดีเข้ามาเพื่อชาวประชาสราญร่มเย็น เลือกคนดีเข้าสภา (เข็บๆ) เพื่อชาวประชาสราญร่มเย็น

2 กรกฎาคม 2538 ขอมวลประชาจงไปใช้สิทธิ ใช้ความคิดตรึกตรองให้ดี

เพลงรณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพลงที่ 2

เนื้อร้อง ขอเชิญลงคะแนน พร้อมใจลงคะแนน แห่แหนไป โจรปล้นเสียง เขาจะมีปัญญาหาทางใดมาโกงให้รู้ไป ทำตามสิทธิเรา เราจะขายเสียงใคร ภูมิใจสิทธิของเรา เงินทองไม่เอาของใคร ไม่ขายเสียงแก่ใคร โจรในสภาฯ (ชื่อเสียงขายสิทธิ) คนเลวทั้งนั้น (ชื่อเสียง

ขายสิทธิ) โกงกินบ้านเมือง (ซื้อเสียงขายสิทธิ) อิงเผด็จการ (ซื้อเสียงขายสิทธิ) มารวบรวม
 ประชา (ซื้อเสียงขายสิทธิ) คนมีเบื้องหลัง (ซื้อเสียงขายสิทธิ)
 อย่างมั่นคงนอนหลับสบาย 2 กรกฎาคม ศกนี้ไปเลือกตั้ง

3.6 สปอตโทรทัศน์ ใช้ชุดเก่าและชุดใหม่ ทั้งหมด 7 เรื่อง ประกอบด้วย สปอต “ชุดผีเลือกตั้ง” “ชุด ร. 7” “ชุดร่วมกำหนด” ที่เน้นกลุ่มเป้าหมายคือ เยาวชนอายุ 18 ปี ที่มีสิทธิครั้งแรก และมีวสิศวีดีโอเพลง “ส.ส.อย่างหนา” ซึ่งได้เผยแพร่ไปตามสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง และเคเบิลทีวี แต่ไม่ได้รับความร่วมมือในการเผยแพร่เท่าที่ควร โดยมีเนื้อหาดังนี้

ชุด “ร่วมกำหนด” รมรณรงค์ให้เยาวชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

“ถึงเวลาแล้วใช่ไหม ถึงวัยและไข่ม้อย ที่คุณจะต้องดูแลประเทศไทย”

“มองซ้าย มองขวา มองหน้า มองหลัง ถึงเวลาแล้วหรือยังต้องดูแลประเทศไทย”

ชุด “ผี”

“ใช้สิทธิเต็มที อย่าให้ผีแปลกปลอม 2 กรกฎาคม วันเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ องค์กรกลาง”

ชุด “ร. 7”

“ข้าพเจ้ามีความเต็มใจที่จะสละอำนาจ อันเป็นของข้าพเจ้าอยู่เดิมให้แก่ราษฎร
 โดยทั่วไป แต่ข้าพเจ้าไม่ยินยอมยกอำนาจทั้งหลายของข้าพเจ้าให้แก่ผู้ใด คณะใด โดยเฉพาะเพื่อใช้อำนาจนั้นโดยสิทธิขาด และโดยไม่ฟังเสียงอันแท้จริงของราษฎร”

ร่วมกำหนดอนาคตของชาติ 2 กรกฎาคม 2538 วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ

4. สื่ออื่นๆ

1.7 ธงหมู่บ้านไม่ขายเสียง เพื่อใช้ในโครงการ “หมู่บ้านต้านซื้อเสียง” โดยฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ร่วมมือกับฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และสำนักงานกลาง โดยธงมีขนาดกว้าง 4 ฟุต ยาว 4 ฟุต สีเหลือง มีโลโก้ ห้ามแจกเงิน ข้อความ “หมู่บ้านไม่ขายเสียง” สีน้ำเงิน และเครื่องหมายองค์กรกลาง จำนวน 800 ผืน แจกจ่ายตามจังหวัดต่างๆ พร้อมด้วยหลักการและวิธีการคัดเลือกหมู่บ้าน ซึ่งจะได้เผยแพร่กับสื่อมวลชนต่อไป

5. การประเมินผลสื่อ

1. การผลิตสื่อบางประเภททำได้ไม่รวดเร็วนัก มีผลต่อการจัดส่งไปต่างจังหวัดทำให้ล่าช้า และยังประสบกับปัญหาได้รับของไม่ครบถ้วน
2. ปัญหาเรื่องความเข้าใจในเนื้อหาสาระของสื่อรณรงค์จากส่วนกลาง ประชาชนในต่างจังหวัดส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเข้าใจความหมายของข้อความที่ใช้ในโปสเตอร์ชุด “ประชาชนเลือกผู้แทนเพื่อประชาชน” ซึ่งเป็นเสียงสะท้อนมาจากองค์กรกลางจังหวัด
3. จากการรณรงค์ด้วยเทปเพลงตามรถกระจายเสียงและหอกระจายข่าว องค์กรกลางหลายจังหวัดเห็นว่า เทปเพลงเป็นสื่อหนึ่งที่ได้รับความสะดวก โดยเฉพาะเทปเพลงของคาราบาว แต่บางจังหวัดก็ได้นำไปใช้ติดปิ่นปักบ้านในการรณรงค์แทน เช่น เพลงหมอลำ เพลงแหล่ เป็นต้น
4. สปอตวิทยุและสปอตวิทยุโทรทัศน์ไม่ได้รับการเผยแพร่เท่าที่ควร เนื่องจากกระบวนการผลิตที่ล่าช้าและสื่อมวลชนไม่ได้ให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์
5. โครงการหมู่บ้านต้านเชื้อเสียง การประสานงานในการดำเนินงานกิจกรรมนี้ระหว่างองค์กรกลาง บ้านมนังคศิลา และองค์กรกลางจังหวัด ไม่ดีพอ ทำให้มีการนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น การติดข้างรถกระจายเสียง บางจังหวัดก็ไม่ได้รับธง และไม่มีการรายงานผลความคืบหน้าของโครงการ
6. ในการประชุมสรุปผลการดำเนินงานรณรงค์และเผยแพร่จังหวัดต่างๆ คณะทำงานรณรงค์ก็ได้ตั้งข้อสังเกตที่น่าสนใจไว้ว่า สื่อที่ผลิตจากส่วนกลางเมื่อนำไปใช้กับท้องถิ่น มักไม่สร้างความเข้าใจหรือเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นเท่าที่ควร เทียบกับสื่อที่องค์กรกลางจังหวัดทำขึ้นเอง และมีสำนวนภาษาที่ค่อนข้างไปในทางวิชาการ

ข. การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน

1. การแถลงข่าว

สืบเนื่องจากการทำงานในครั้งนี้ไม่มีสำนักงานโฆษก ทำให้ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่องค์กรกลางจึงต้องรับงานด้านสื่อมวลชนสัมพันธ์ โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน รายงานผลการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบถึงความคืบหน้าในการปฏิบัติงาน
2. เผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
3. จัดทำข่าวแจกให้กับสื่อมวลชนทุกแขนงในการรายงานเบาะแสการทุจริตเพื่อการป้องปรามการทุจริตในการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ยังได้ร่วมมือกับฝ่ายวิเคราะห์และวางแผนในการรวบรวมข่าว บทความขององค์กรกลางทั้งส่วนกลางและจังหวัดจากหนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์ โดยทำเป็นสรุปข่าวประจำวันเพื่อติดตามสถานการณ์และประเมินภาพการทำงานขององค์กรกลางจากสื่อมวลชน ควบคู่กับการสรุปสถานการณ์การเมืองของฝ่ายวิเคราะห์และวางแผนจากการเก็บรวบรวมข่าวและบทความองค์กรกลาง (ส่วนกลางและจังหวัด) ในสื่อสิ่งพิมพ์พบว่า ประเด็นข่าวที่สื่อมวลชนส่วนใหญ่นำเสนอ ได้แก่

- 1. รายงานสถานการณ์ เบาะแส การทุจริตและการจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง
- 2. รายงานผลและความคืบหน้าการดำเนินงานขององค์กรกลางฝ่ายต่างๆ
- 3. รายงานสถิติการรับแจ้งเหตุและผลการดำเนินคดี
- 4. รายงานผลการวิจัยและให้ข้อมูลแนะนำประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้ง
- 5. รายงานข่าวกิจกรรมรณรงค์การเลือกตั้ง
- 6. การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานขององค์กรกลางเรื่องความเป็นกลางและประสิทธิภาพการทำงาน

ปริมาณการเสนอข่าวองค์กรกลางทั้งส่วนกลางและส่วนจังหวัด จากหนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์ 16 ฉบับ ในระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน - 15 กรกฎาคม 2538 มีจำนวนทั้งสิ้น 248 ครั้ง ดังนี้

ประเภท	จำนวน	ประเภท	จำนวน
ข่าวหน้าใน	190	ภาพข่าว	9
ข่าวหน้าหนึ่งและข่าวต่อ	26	คอลัมน์ประจำ	8
บทความ	6	บทบรรณาธิการ	4
บทสัมภาษณ์	3	การ์ตูน	2

การเสนอข่าวและบทความองค์กรกลางการเลือกตั้งทั้งส่วนกลางและต่างจังหวัด โดยหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน - 15 กรกฎาคม 2538

หนังสือพิมพ์	จำนวน/วัน	หนังสือพิมพ์	จำนวน/วัน
เดลินิวส์	14	แนวหน้า	14
สยามรัฐ	14	มติชน	13
สยามโพสต์	9	ผู้จัดการรายวัน	9
ข่าวสด	8	ไทยรัฐ	8
เดอะเนชั่น	7	วัฏจักรรายวัน	7
คู่แข่งรายวัน	5	กรุงเทพธุรกิจ	2

บางกอกโพสต์	2	พิมพ์ไทย	1
บ้านเมือง	1	เนชั่นสุดสัปดาห์	1

ตารางที่ 1 แสดงกำหนดการแถลงข่าว องค์กรกลางการเลือกตั้ง 3 ณ บ้านมนังคศิลา

วัน-เดือน-ปี	ประเด็นแถลงข่าว	ผู้แถลง
11 มิ.ย. 38	ความพร้อมในการทำงานขององค์กรกลาง	ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน
19 มิ.ย. 38	พื้นที่จับตามองพิเศษ ข้อมูลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาของ ส.ส. ผู้นำแรงงานพบพรรคการเมือง	ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ร่วมกับ องค์กรแรงงานไทย
21 มิ.ย. 38	ปลัดกรุงเทพมหานคร (นายประเสริฐ สมะลาภา) เยี่ยมชมองค์กรกลาง	สำนักเลขาธิการ
26 มิ.ย. 38	พิธีส่งมอบกำลังตำรวจในชุดรับแจ้งเหตุเคลื่อน ที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล	สำนักเลขาธิการ
27 มิ.ย. 38	สถิติการรับแจ้งเหตุ ครั้งที่ 1 ผลการดำเนินคดีของคณะทำงานรับแจ้งเหตุ	ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน คณะทำงานรับแจ้งเหตุ
28 มิ.ย. 38	พื้นที่ร่วมปฏิบัติการพิเศษ	สำนักเลขาธิการ
30 มิ.ย. 38	พื้นที่จับตามองพิเศษ สถิติการรับแจ้งเหตุ ครั้งที่ 2 ผลการดำเนินงานฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่	ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่
1 ก.ค. 38	ผลการวิจัยการใช้สิทธิเลือกตั้งของเยาวชนอายุ 18 - 20 ปี ปัญหาการทุจริตการเลือกตั้ง	ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
2 ก.ค. 38	อธิบดีกรมตำรวจและปลัดกรุงเทพมหานคร เยี่ยมชมองค์กรกลาง รายงานสถานการณ์การเลือกตั้ง เชิญสื่อมวลชนตรวจพื้นที่ร่วมปฏิบัติการพิเศษ	สำนักเลขาธิการ ฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
3 ก.ค. 38	ผลการดำเนินคดีของคณะทำงานรับแจ้งเหตุ	คณะทำงานรับแจ้งเหตุ
16 ก.ค. 38	ผลการสำรวจการศึกษาพฤติกรรมมการเลือกตั้ง	ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน

2. การจัดรายการร่วมกับสื่อมวลชน

ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ได้เผยแพร่กิจกรรมองค์กรกลาง ประชาสัมพันธ์บทบาทและหน้าที่ขององค์กรกลาง ตลอดจนการให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในรูปของการจัดรายการโทรทัศน์ และรายการวิทยุ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 รายการโทรทัศน์

- ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สถานีโทรทัศน์ ช่อง 11 ได้จัดรายการ “โรงเรียนประชาธิปไตย” ออกอากาศในวันที่ 23 และ 30 มิถุนายน 2538 เวลา 10.30 - 12.00 น. รูปแบบรายการมีทั้งการเสวนาโต๊ะกลม การแสดงจากองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำกิจกรรมร่วมกับองค์กรกลาง การรับแจ้งเหตุทางโทรศัพท์ และการตอบปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้ง

- ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ร่วมกับองค์กรแรงงานไทย ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิฟรีดริช เอแบรท และสถานีวิทยุโทรทัศน์ประเทศไทย ช่อง 11 ร่วมกันจัดรายการ “ตามดูผู้แทนพิเศษ เรื่อง นโยบายด้านแรงงานของพรรคการเมืองไทย” วันพุธที่ 21 มิถุนายน 2538 เวลา 20.00 น. เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานได้ทราบนโยบายพรรคการเมืองและนำไปประกอบการตัดสินใจในการเลือกผู้แทน และให้โอกาสพรรคการเมืองได้แถลงนโยบายด้านแรงงาน

- ประธานฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ได้รับเชิญออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อเผยแพร่กิจกรรมองค์กรกลาง เช่น รายการโชคคืนชาติทอง เป็นต้น

ประเด็นที่น่าสนใจ

- พยายามชี้ให้เห็นว่าองค์กรกลางไม่ใช่ผู้ควบคุมการเลือกตั้งหรือตำรวจการเลือกตั้ง แต่ต้องการกระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักถึงหน้าที่ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตย การรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับอาชีพ

2.2 รายการวิทยุ

การขอความร่วมมือกับสื่อมวลชน ในลักษณะของการจัดรายการร่วมกัน เพื่อรายงานสถานการณ์และผลการทำงาน รูปแบบ Phone-in เข้าไปในรายการวิทยุ โดยอาสาสมัครองค์กรกลาง รายละเอียดดูในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายการวิทยุที่อาสาสมัครองค์กรกลางสามารถเข้าร่วมได้

สถานี/คลื่นความถี่	ชื่อรายการ	วันเวลาที่ถ่ายทอด	โทรศัพท์	หมายเหตุ
1. วิทยุจุฬา FM 101.5	จับจ้องมองสื่อ	ทุกวันอาทิตย์ 9.00 - 10.00 น.	218-3977	Phone-in
2. สยามเรดิโอ	เส้นทางสู่ ประชาธิปไตย	ทุกวัน 18.15 - 18.30 น.	266-3210	ร่ว ม แ ส ด ง ความคิดเห็น
3. วิทยุธรรมศาสตร์ AM 981	วิทยุ มธ.เพื่อการ เลือกตั้ง	ทุกวัน 14.00 - 15.00 น.	221-0830	Phone-in
4. วิทยุดี ภาคกลาง AM1107 ภาคเหนือ AM612 ภาคอีสาน AM1314 ภาคใต้ AM 1269	1. สิบแปดปีมีนัด เลือกตั้ง 2. เสียงจาก องค์กรประชาชน 3. ติดปีก ประชาธิปไตย	จันทร์/พุธ/ศุกร์ 12.30 - 13.00 น. 20.00 - 20.30 น. อังคาร/พฤหัสบดี/เสาร์ เวลาเดียวกัน ทุกวันอาทิตย์ เวลาเดียวกัน	 641-4312-3	 Phone-in
5. ศูนย์เทคโนโลยี ทางการศึ ก ษา (กศน.)	โรงเรี ย น ประ ชาธิปไตย	พฤหัสบดี 22 มิ.ย. 38 10.15 - 12.15 น. พฤหัสบดี 29 มิ.ย. 38 10.15 - 13.15 น.	246-7214 246-1115-21	องค ั กรกลาง ร่วมจัดวาไรตี้ และPhone-in

ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ร่วมกับวิทยุ INN คลื่น FM 102.5 MHZ รายการ “จับชีพจรชาว
เกาะติดสถานการณ์” โดยจัดร่วมกันตั้งแต่วันที่ 26 - 30 มิถุนายน 2538 เวลาออกอากาศ 16.45 -
16.55 น. รายละเอียดดังนี้

- 26 มิ.ย. 38

บัญญัติ 10 ประการ คู่มือประชาชนเลือกตั้ง การรณรงค์ให้ประชาชน
มีส่วนร่วมทางการเมือง
ดร. อภิญา รัตนมงคล มาศ ประธานฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่
- 27 มิ.ย. 38

ปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตในการเลือกตั้ง
นาย สัก กอแสงเรือง รองประธานองค์กรกลาง

- 28 มิ.ย. 38 ผลการดำเนินคดีคณะทำงานรับแจ้งเหตุ
นางสาว นัยนา สุภาพงษ์ คณะทำงานรับแจ้งเหตุ
- 29 มิ.ย. 38 ผลการดำเนินงานคณะทำงานรับแจ้งเหตุ
นางสาว มาลี พงษ์พงศ์าวลี
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
- 30 มิ.ย. 38 พื้นที่จับตามองพิเศษและงานสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
นาย สมชัย ศรีสุทธิยากร
กรรมการและเลขานุการฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากกรมกิจการพลเรือนทหารบก ซึ่งรับผิดชอบในการจัดรายการวิทยุ “รายการกองทัพพบประชาชน” เผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครื่องกองทัพทั่วประเทศ ระหว่างเวลา 7.30 - 8.00 น. ได้เชิญผู้แทนจากองค์กรกลางร่วมสนทนาเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรกลาง และสถานการณ์การเลือกตั้ง ตลอดจนเน้นย้ำให้สถานีวิทยุได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

2.3 รายการวิทยุในวันเลือกตั้ง

ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ได้ร่วมมือกับสื่อมวลชน ในการรายงานสถานการณ์การเลือกตั้งในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 เช่น รายงานบรรยากาศการเลือกตั้ง การกระทำผิดที่เกิดขึ้นในวันเลือกตั้งซึ่งได้รับแจ้งทางโทรศัพท์ เบาะแสพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายเลือกตั้ง การให้คำแนะนำกับประชาชนเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิ บัตรประจำตัวที่ใช้ในการลงคะแนน โดยจะรายงานสด ผ่านสื่อวิทยุเพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำผิดที่จะเกิดขึ้น และให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมเป็นหูเป็นตา และมีส่วนร่วมในการป้องปราม สำหรับรายการวิทยุที่เข้าร่วมโครงการนี้ได้แก่ วิทยุคู่แข่ง FM 101 MHz วิทยุแปซิฟิก สยามเรดิโอ จส. 100 สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย วิทยุจุฬา และคลื่น AM วิทยุดี เป็นต้น

3. รายการรับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษ

คณะกรรมการฝ่ายรณรงค์ได้รับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษ บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามสถาบันการศึกษา เช่น วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุย โดยใช้ชื่อว่า “คุณคือหนึ่งซึ่งสำคัญต่อประชาธิปไตย” มหาวิทยาลัยสยาม เป็นต้น และได้แจกจ่ายสื่อสิ่งพิมพ์ให้กับสถาบันการศึกษาที่ต้องการข้อมูล พร้อมด้วยสื่อในการรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือจากองค์กรพัฒนาเอกชน ที่ทำงานด้านรณรงค์ประชาธิปไตย ช่วยสนับสนุนสื่อที่ใช้ในการรณรงค์ เช่น สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย ได้ส่ง

เทพบรรยายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อเป็นข้อมูลส่งเสริมการศึกษาและสร้างความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชนในชนบท และสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา ได้เชิญร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมืองเรื่องสตรี ในรายการ “ตามดูผู้แทน” เรื่อง “แถลงนโยบายพรรคการเมืองเรื่องสตรี” วันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน 2538 และได้ส่งแผ่นพับ ผู้หญิงกับการเลือกตั้ง ปี 38 และประเด็นหญิงชายกับการเลือกตั้ง ปี 38 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่นำรู้เกี่ยวกับบทบาทของสตรีในการเลือกตั้ง

4. การประเมินผล

การจัดรายการร่วมกับสื่อมวลชน ทั้งการแถลงข่าว การจัดรายการวิทยุ และรายการโทรทัศน์ในครั้งนี้ พบว่าสื่อมวลชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ขณะเดียวกัน สื่อมวลชนเองก็ค่อนข้างที่จะสร้างกรอบในการนำเสนอเนื้อหาขององค์กรกลาง จะพบว่าเนื้อหาที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนในประเด็นเรื่องการรณรงค์จะไม่ค่อยได้รับความสนใจจากสื่อหนังสือพิมพ์เท่าใดนัก ส่วนประเด็นที่สื่อมวลชนจากส่วนกลางให้ความสนใจมากเป็นพิเศษคือ ประเด็นเกี่ยวกับการจับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง นอกจากนี้ในการขอประชาสัมพันธ์เบอร์โทรศัพท์ในการรับแจ้งเหตุนั้นพบว่า สื่อมวลชนทุกแขนงให้ความร่วมมือน้อยมาก ขณะที่สื่อมวลชนท้องถิ่นนั้นค่อนข้างที่จะให้ความร่วมมือกับองค์กรกลางในท้องถิ่นนั้นมากกว่า

ค. การสนับสนุนโครงการรณรงค์ประชาธิปไตย

ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตยที่เสนอมาโดยองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 20 โครงการ ที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับการรณรงค์ประชาธิปไตยขององค์กรกลาง ดังนี้

1. โครงการการมีส่วนร่วมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยสมาคมวาย.เอ็ม.ซี.เอ. จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมให้สตรีและเยาวชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

รูปแบบกิจกรรม การจัดนิทรรศการและเผยแพร่เอกสารให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตย ผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้ายผ้า โปสเตอร์ โดยเน้นที่การใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งแรกของเยาวชน อายุ 18 ปี การจัดเวทีการเมือง เชิญผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกพรรคมาแถลงนโยบาย จัดกิจกรรมเกมการเมืองให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งกระทู้ถาม

การประเมินผล การปลูกจิตสำนึกเยาวชนอายุ 18 ปี ที่มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เยาวชนยังใช้สิทธิกันน้อยมาก ทางสมาคมฯ จึงมีนโยบายที่จะดำเนินการต่อ

ไปในแผนพัฒนาเยาวชนกับสิทธิการทางการเมืองและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยจะมุ่งเรื่องการ
ใช้สิทธิในการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย ที่จะสร้างพื้นฐานจิตสำนึกให้เยาวชนมีส่วนในการ
รับผิดชอบสังคมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำด้วยกระดาดหรือวัสดุสิ้นเปลือง

2. โครงการ 18 ACTION คนรุ่นใหม่กับการเลือกตั้ง โดยกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจก
มูลนิธิโกมล คีมทอง กรุงเทพฯ เป็นกิจกรรมระดมความคิดของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อสังคมไทย เพื่อที่
จะรู้ถึงวิถีคิด ความเข้าใจ และความสนใจในประเด็นต่างๆ ของเยาวชน สร้างความรู้สึกมีส่วนร่วม
ต่อสังคม

รูปแบบกิจกรรม แบ่งเป็น 3 ส่วน

1. กระบวนการเตรียมความพร้อมในการแสดงออกและเปิดตัวเองเพื่อระดมความคิด โดยใช้เกมกลุ่มสัมพันธ์และกระดาดชีวิต รวมทั้งการสัมภาษณ์เพื่อน

2. การระดมความคิด ให้เยาวชนแสดงทัศนะต่อปัญหาต่างๆ และความคาดหวัง
ต่อสังคมไทย โดยการทำแบบสอบถาม การจัดตั้งพรรคการเมืองสมมติ และเกมความขัดแย้ง “สม
หวังหรือสิ้นหวัง การเมืองไทย”

3. การรณรงค์และการมีส่วนร่วม หลังจากระดมความคิดและแลกเปลี่ยนทัศนะ
แล้วเยาวชนจะจัดกิจกรรมรณรงค์ในที่สาธารณะ โดยชักชวนให้คนรุ่นใหม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้วย
การไฮปาร์คผ่านเครื่องขยายเสียง เล่นลำตัดรณรงค์ แจกโปสเตอร์บัตร และโฆษณาด้วยป้ายผ้า

การประเมินผล โครงการ 18 ACTION นั้น ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน แต่เยาวชนมา
เข้าร่วมกิจกรรมน้อย เพราะการประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ที่ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น
หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มติชนรายวัน กรุงเทพธุรกิจ รายการวิทยุและวิทยุโทรทัศน์ที่มีเนื้อหา
ด้านการเมืองเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ เนื้อหาของกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองอาจทำให้เยาวชน
รู้สึกอึดอัด กลัวถูกกล่าวหา และเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่วัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่ สถาบันการศึกษา
เองก็ไม่เคยจัดมาก่อน

3. โครงการครั้งแรกในชีวิตเชิญชวนใช้สิทธิเลือกตั้ง จัดโดย วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรี
อยุธยา และกลุ่มกระเจก กลุ่มเป้าหมายคือ เยาวชน อายุ 18-22 ปี ที่ไปใช้สิทธิครั้งแรก รวม
100 คน จากสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา
โรงเรียนเทคนิคพัฒนการพระนครศรีอยุธยา ศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรบางไทร ศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียน (เยาวชนจากโรงงานอุตสาหกรรม) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อ
เรือ

รูปแบบกิจกรรมของโครงการนี้ใช้รูปแบบเดียวกับโครงการ 18 ACTION เนื่องจากผู้จัดได้
ให้กลุ่มกระเจกเข้ามาร่วมวางแผนการรณรงค์

การประเมินผล กลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น มีระดับการศึกษาและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เช่น กลุ่มเยาวชนจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนนอกโรงเรียน (กศน.) รับรู้และมีส่วนร่วมน้อยกว่าเยาวชนจากสถานศึกษา หากจะมีการทำกิจกรรมต่อเนื่องในอนาคต ควรมีการแยกกลุ่มเป้าหมายและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับการรับรู้ของผู้เข้าร่วม

4. โครงการรณรงค์ประชาธิปไตยสู่ชนบท โดยกลุ่มวิถีไท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการนี้ต้องการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน และกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง กลุ่มเป้าหมายในการรณรงค์ได้แก่ ชาวบ้านตำบลโพธิ์แท่น อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปแบบกิจกรรม ใช้การประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายผ้าและคัทเอ๊าท์ โปสเตอร์ แผ่นพับ อธิบายวิธีพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จัดนิทรรศการเคลื่อนที่ให้ความรู้ทางการเมือง เปิดสโตนประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งตามหอกระจายข่าว และรถประชาสัมพันธ์ การรณรงค์โดยใช้กลุ่มนักศึกษาออกไปแลกเปลี่ยนความรู้กับประชาชน เกี่ยวกับนโยบายของแต่ละพรรคและการใช้วิจารณญาณในการเลือก ส.ส.ด้วยตนเอง

การประเมินผล เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา และรับจ้างจึงไม่อยู่บ้านในช่วงเวลากลางวันที่นักศึกษาออกพบปะพูดคุย อีกทั้งชาวบ้านบางกลุ่มมีความเกรงกลัวอิทธิพลท้องถิ่น การสร้างความเข้าใจระหว่างนักศึกษาและชาวบ้านจึงไม่ราบรื่นนัก ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่เข้าไปรณรงค์นั้นมีความกระตือรือร้นที่จะรับทราบปัญหาของชาวบ้าน แต่ยังคงขาดความรู้ทางการเมืองอย่างแท้จริง ขาดการวางแผนงานที่กระชับรัดกุม นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคเรื่องอิทธิพลท้องถิ่นและหน่วยราชการไม่ให้ความร่วมมือ ดังนั้น ในการรณรงค์ในหมู่บ้านครั้งต่อไป ควรจะกระทำผ่านผู้นำความคิดในท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู เป็นต้น

5. โครงการรณรงค์การเลือกตั้ง 38 โดยสภานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อกระตุ้นให้นิสิตจุฬาฯ ได้มีความตื่นตัวไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

รูปแบบกิจกรรม ทำแบบสอบถามความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของการสอบถามความคิดเห็นทางการเมือง ข้อมูลจากแบบสอบถามบางส่วนพบว่า มีผู้ให้ความสนใจที่จะไปเลือกตั้งจำนวนมาก แนวทางการเลือก ส.ส. คือ เน้นที่นโยบายพรรค และบางส่วนเลือกตัวบุคคล เช่น หัวหน้าพรรค ภาพลักษณ์ของผู้สมัครฯ ส่วนปัญหาที่ประชาชนให้ความสนใจว่าพรรคการเมืองควรแก้ไข คือ เรื่องการจราจรในกรุงเทพฯ และส่วนของการรณรงค์เชิญชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ยังมีการเดินรณรงค์และเผยแพร่สื่อภายในมหาวิทยาลัยและบริเวณใกล้เคียง โดยได้รับความร่วมมือจากสโมสรนิสิตคณะรัฐศาสตร์

การประเมินผล พบว่าได้รับความสนใจจากนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และประชาชนบริเวณใกล้เคียงพอสมควร แต่ทั้งนี้ก็มีอุปสรรคในการดำเนินงานคือเรื่องงบประมาณซึ่งเป็นข้อจำกัดในการคิดรูปแบบกิจกรรม

6. โครงการเยาวชนช่วยพัฒนาประชาธิปไตย โดยศูนย์เพื่อน้องอำนาจเจริญ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนรวบรวมเสนอปัญหาด้านผู้หญิงต่อตัวแทนพรรคการเมือง

รูปแบบกิจกรรม การเคาะประตูบ้าน ในเขตอำเภอเมือง อำเภอลืออำนาจ โดยอาสาสมัครได้พบปะพูดคุยกับชาวบ้าน ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงประเด็นการซื้อสิทธิขายเสียง ประชาชนมองว่าการซื้อสิทธิขายเสียงยังมีอยู่ และรุนแรงมากขึ้น ผู้นำท้องถิ่นยังคงเป็นหัวคะแนน และมีการสร้างเครือข่ายตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงจังหวัด ซึ่งต้องใช้เวลาในการแก้ไข

การจัดสัมมนา “โครงการผู้หญิงจะได้อะไรจากการเลือกตั้ง” เป็นการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรวบรวมปัญหาสตรีเสนอต่อตัวแทนพรรคการเมือง เช่น การส่งเสริมให้ผู้หญิงมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น ให้งบประมาณสตรีอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ผ่านคณะกรรมการพัฒนาสตรีโดยตรง และให้ผู้หญิงได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม

กลองยาวประชาธิปไตย ใช้กลองยาวเป็นสื่อเพื่อสร้างความสนใจต่อประชาชน พร้อมด้วยการเดินถือป้ายผ้าที่มีข้อความรณรงค์การเลือกตั้งและสิทธิสตรี

รถประชาสัมพันธ์อำเภอรอบนอก เปิดสโตนเพื่อรณรงค์ในระดับกว้างให้ประชาชนได้รับข้อมูล ข่าวสารที่สร้างสรรค์ ข้อเสนอและทิศทางในการพิจารณาเลือกผู้แทนเข้าสภา

ประเมินผล กิจกรรมเคาะประตูบ้านนั้นมีอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการน้อย แต่ในส่วนของ การจัดสัมมนานั้นมีผู้เข้าร่วมประมาณ 100 คน การรณรงค์ด้วยกลองยาวนั้นได้รับความสนใจมากกว่ารถประชาสัมพันธ์

7. โครงการเวทีชาวบ้านสืบสานประชาธิปไตย โดยคณะกรรมการรณรงค์ร่าง พรบ.ชุมชนแออัด ต้องการที่จะเห็นนักการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้ประกาศนโยบายในการแก้ปัญหาชุมชนแออัดอย่างเป็นรูปธรรมและรณรงค์ชักชวนให้ชาวชุมชนแออัดออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

รูปแบบกิจกรรม ใช้เวทีเปิดกลางแจ้งให้ผู้สมัครฯ และนักการเมืองได้แถลงนโยบาย โดยให้ชาวชุมชนตั้งกระทู้ถามนักการเมือง เช่น การผลักดันร่างพระราชบัญญัติชุมชนแออัด งบประมาณในการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า (ไล่ที่) และสุดท้ายคือการทำสัญญาประชาคมร่วมกันระหว่างชาวบ้านและนักการเมือง ในส่วนของผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย ชาวบ้านจากชุมชนแออัด ผู้สมัครฯ จากพรรคชาติพัฒนา พรรคพลังธรรม พรรคความหวังใหม่ และองค์กรพัฒนาเอกชน

ประเมินผล ชาวชุมชนได้รับทราบถึงแนวทางการแก้ปัญหาชุมชนแออัดแต่ละพรรคการเมือง และได้มีโอกาสชี้แจงสภาพปัญหาและความต้องการให้สาธารณชนได้รับรู้ สร้างความตื่นตัวและความรับรู้ทางการเมือง ปัญหาที่พบในการจัดเวทีนักการเมืองพบประชาชนเช่นนี้คือ พรรคการเมืองบางพรรคที่ตอบรับไม่มาตามที่นัดหมายไว้

8. โครงการรณรงค์ประชาธิปไตยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยสมาคมหยาดฝน จังหวัดตรัง ได้จัดโครงการเวทีชาวบ้านพบผู้สมัครฯ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทัศนคติต่อการเมืองการเลือกตั้ง การได้พบปะกับผู้สมัครฯ ในจังหวัดตรังทุกพรรคการเมืองเพื่อพูดคุยซักถาม และนำเสนอปัญหาต่างๆ ต่อตัวแทนพรรคการเมือง เวทีนี้เป็นการสร้างความเท่าเทียมในสิทธิของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะนำไปสู่องค์กรประชาชนเพื่อการต่อรองอย่างสร้างสรรค์

รูปแบบกิจกรรม เป็นการจัดอภิปรายเรื่องพัฒนาการ สถานการณ์ประชาธิปไตยกับการเลือกตั้ง มีวิทยากรดำเนินการอภิปราย ประชาชนผู้เข้าร่วมซักถามปัญหา และผู้สมัครฯ พรรคการเมืองได้ตอบปัญหาชี้แจงกับประชาชน ในส่วนของประชาชนนั้นเห็นว่านักการเมืองไม่ทราบถึงความต้องการและปัญหาของประชาชนโดยแท้จริง ไม่มีความจริงใจในการแก้ปัญหา การผลักดันนโยบายเป็นการสนับสนุนพรรคพวก และกลุ่มนายทุนที่สนับสนุนตนเอง ปัญหาท้องถิ่นของประชาชน เช่น ที่ดินทำกินในป่าสงวน ราคาผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น ในส่วนของผู้สมัครฯ นั้น ตอบปัญหาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น

การประเมินผล การจัดโครงการนี้ยังไม่ค่อยได้ผลนัก กล่าวคือ ประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสนใจมากนัก เพราะสนามเลือกตั้งในจังหวัดตรังไม่มีคู่แข่งทางการเมืองที่ชัดเจน และมีพรรคการเมืองที่ผูกขาดการเลือกตั้งมาหลายสมัย และเวทีประชาธิปไตยไม่มีพลังในการต่อรองให้ผู้สมัครฯ เข้าร่วมได้ทุกพรรค รวมทั้งการไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้สมัคร ส.ส.บางพรรคการเมือง

9. โครงการมหรรมสัญญาประชาคมภูมิภาคอีสาน โดยคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนร่วมกับ สหพันธ์นิสิตนักศึกษาภาคอีสาน เพื่อเรียกร้องให้นักการเมืองใช้การปราศรัยหาเสียง และผลักดันให้เป็นสัญญาประชาคม เพื่อนำมาสู่การตรวจสอบของประชาชนหลังจากได้รับการเลือกตั้ง

รูปแบบกิจกรรม โครงการนี้เน้นที่การจัดเวทีประชาธิปไตย ให้ชาวบ้านพบนักการเมือง โดยมีผู้เข้าร่วมได้แก่ ตัวแทนชาวบ้านที่เป็นเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชน ประชาชนทั่วไป นักศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน ในภาคอีสาน จังหวัด ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และขอนแก่น สื่อมวลชนท้องถิ่นและส่วนกลาง และที่จะขาดไปไม่ได้คือ ตัวแทนพรรคการเมือง นอกจากนี้ยังมีการเดินรณรงค์ประชาธิปไตย โดยนักศึกษาและประชาชน ประมาณ 1,500 คน เพื่อเชิญชวนให้เยาวชนอายุ 18 ปี และประชาชนไปเลือกตั้ง ในวันที่มีการจัดเวทีประชาธิปไตยใหญ่ที่จังหวัดขอนแก่น

และมีดนตรีเพื่อชีวิตเพื่อประกอบรายการบนเวที และที่สำคัญคือ ตัวแทนนักศึกษา ตัวแทนชาวบ้านและตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน ได้ร่วมกันร่างสัญญาประชาคมระหว่างตัวแทนพรรคการเมืองกับประชาชน เพื่อผลักดันให้มีการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหานี้สินเกษตรกรและราคาผลผลิตทางการเกษตร การเมืองและการกระจายอำนาจการปกครอง เป็นต้น

การประเมินผล ในส่วนของผู้เข้าร่วมนั้น พบว่าประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่ชาวบ้านที่เป็นเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชนไม่ได้ให้ความสนใจกับเวทีสัญญาประชาคมเท่าที่ควร ส่วนพรรคการเมืองและส่วนราชการนั้นไม่สนับสนุนกิจกรรมนี้ ด้วยการไม่อำนวยความสะดวกเรื่องสถานที่บ้าง การปฏิเสธไม่มาร่วมเวทีบ้าง ในส่วนของนักศึกษาเองให้ความสนใจเรื่องกิจกรรมเดินรณรงค์มาก แต่กลุ่มที่พร้อมที่สุดสำหรับเวทีสัญญาประชาคม คือ ชาวบ้านที่นำเสนอปัญหาต่างๆ ต่อพรรคการเมือง สามารถชี้แจงปัญหาได้ชัดเจน อย่างไรก็ตามผู้สมัครฯ 2 คนที่มาร่วมเวทีก็ยังยินดีที่จะลงนามในสัญญาประชาคม แต่ผู้สมัครฯ นี้ก็ไม่สามารถสอบผ่านเป็นผู้แทนได้

10. โครงการรณรงค์เลือกตั้ง เวทีชาวบ้านพบนักการเมือง จัดโดยสมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน โดยเน้นพื้นที่ที่มีเครือข่ายชาวบ้านที่เป็นสมาชิกสมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน (สกยอ.) 8 จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร ยโสธร นครราชสีมา บุรีรัมย์หนองบัวลำภู และขอนแก่น เนื่องจากตัวแทนของ สกยอ.ในพื้นที่มีการเตรียมการและประชาสัมพันธ์เป็นการล่วงหน้าไว้แล้ว

รูปแบบกิจกรรม การประชุมชาวบ้านตามตำบลต่างๆ ที่มีสมาชิก สกยอ. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจและเชื่อมโยงการเมืองเข้ากับปัญหาของตนได้ ให้สมาชิกทราบถึงลักษณะของนักการเมืองที่ควรจะได้รับเลือกเป็น ส.ส. รวมทั้งให้การศึกษากับเพื่อนบ้านต่อไป สำหรับประเด็นที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์มากในที่ประชุมก็คือ นโยบายของพรรคการเมืองและการรับปัญหาของนักการเมือง ที่ได้สัญญากับชาวบ้านไว้ไม่เคยเป็นจริง การซื้อสิทธิ์ขายเสียง การมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการของรัฐ

การใช้รณรงค์วิ่งตามหมู่บ้าน เพื่อกระจายข่าวสารการจัดเวทีชาวบ้านพบนักการเมือง และให้ความรู้ทางการเมือง ตลอดจนให้ประชาชนออกมาช่วยกันต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

การจัดเวทีชาวบ้านพบนักการเมืองนั้น จะมีการสลับฉากด้วยการแสดงดนตรีของสมพันธ์ศิลป์เพื่อประชาธิปไตย ละครสร้างสรรค์ สลับการอภิปราย การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างวิทยากร ชาวบ้าน ผู้ที่ลงสมัคร ส.ส. ได้แถลงนโยบาย และตอบข้อซักถามของชาวบ้านในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น และได้มีการผลักดันให้มีการทำสัตยาบันขึ้น เช่น สัตยาบันระหว่างผู้แทนพรรคการเมืองกับผู้แทน สกยอ. คณะกรรมการพัฒนาชาวบ้านเพื่อฟื้นฟูชีวิตและชุมชน

โดยมีข้อเรียกร้อง เรื่องที่ดินทำกิน หนี้สินเกษตรกร โครงการพัฒนาโดยรัฐ และทรัพยากรธรรมชาติ ราคาสินค้าผลทางการเกษตร เป็นต้น

การประเมินผล ประชาชนให้ความสนใจการเปิดเวทีมากกว่าที่คิด ประชาชนมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมมากกว่าตัวผู้ลงสมัครฯ ส่วนการประชุมสมาชิกในแต่ละตำบลได้รับความสนใจ ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นในบทบาทของตนเองในฐานะประชาชน ที่จะมีส่วนกำหนดผลของการเลือกตั้งและอนาคตการเมืองไทย ส่วนการรณรงค์ด้วยรถเคลื่อนที่ตามหมู่บ้านไม่ค่อยจะได้ผลนัก เนื่องจากเป็นการประชาสัมพันธ์ในระยะสั้น ไม่สามารถสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้านได้มากนัก

ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่คือเรื่องงบประมาณที่จัดส่งมาล่าช้า ทำให้การเตรียมการดำเนินงานไม่ดีพอ ตลอดจนการขาดความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่ ชุมชู่อาสาสมัคร และที่จังหวัดบุรีรัมย์ หัวหน้าแผนของ ส.ส. ปล่อยให้ชาวบ้านพบนักการเมืองและหยุดการรณรงค์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่อยู่ในช่วงฤดูการผลิตของชาวบ้าน ความเข้าใจของชาวบ้านต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความขัดแย้งระหว่างนักการเมืองกับองค์กรชาวบ้าน ทำให้นักการเมืองไม่กล้าเข้าร่วมเวที พรรคการเมืองยังไม่เห็นอำนาจการต่อรองขององค์กรชาวบ้าน

11. โครงการส่งเสริมเยาวชนเพื่อประชาธิปไตย จัดโดยโครงการแลได้เพื่อฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา กลุ่มเป้าหมายคือ เยาวชนจาก 6 ตำบล ได้แก่ เกาะหมาย ลำน้ำ นาปะขอ จงถนน ทะเลน้อย พนางตุง มีเยาวชนเข้าร่วมการอบรมทั้งหมด 45 คน

รูปแบบกิจกรรม ให้เยาวชนที่เข้าร่วมการอบรมแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดและวางแผนกิจกรรมรณรงค์ร่วมกัน โดยให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องประชาธิปไตย การเผยแพร่และเชิญชวนชาวบ้านไปเลือกตั้ง ประเด็นการเมืองที่พูดคุยกัน เช่น สถานการณ์การเลือกตั้ง / การหาเสียงของนักการเมืองปัจจุบัน เช่น หัวหน้าแผนมีการติดสินบนและเอาคนที่ชาวบ้านนับถือเป็นหัวหน้าแผน ประชุมกลุ่มย่อยเรื่องความผันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การหาเสียงในอนาคต ให้เยาวชนวาดรูปการเลือกตั้ง สร้างภาพรวมความผันการเลือกตั้ง ในลักษณะการระดมความคิดเห็น เช่น อยากให้นักการเมืองพูดจริงทำจริง ไม่อยากให้ผู้สมัครฯ ใช้เงินในการหาเสียง การโฆษณามากเกินไป อยากให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมือง จากนั้น หามาตรการในการทำความผันให้เป็นจริง เช่น กิจกรรมติดโปสเตอร์ รณรงค์ตามหอกระจายข่าว ติดป้ายประกาศ ประกาศเชิญชวนทางเครื่องขยายเสียง ตามโรงเรียน สถานที่ท่องเที่ยว ร้านค้า ในเขตชุมชน

ประเมินผล การอบรมครั้งนี้ได้รับความสนใจจากเยาวชนหลายสาขาอาชีพ ทั้งเกษตรกร ค้าขาย นักศึกษา ทำนา ทำสวนยาง เย็บเสื้อกระจูด เป็นต้น นับว่าเป็นการให้ความรู้กับประชาชนในระดับรากหญ้า

12. โครงการเวทีเยาวชน เรื่อง “เยาวชนส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตย” จัดโดย โครงการฝึกอบรมเยาวชนเพื่อการพัฒนา (วายที) และองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ฯลฯ โครงการนี้เน้นการรณรงค์กับเยาวชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยตนเอง และรณรงค์เผยแพร่เพื่อเลือกแต่ละพรรคการเมืองที่ออกมาทำการแก้ไข ปัญหาเยาวชนเรื่องคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นอย่างไรบ้าง ให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเต็มที่

รูปแบบกิจกรรม เวทีเยาวชนพบนักการเมือง ชมวีดิทัศน์เรื่อง “ภาพแห่งความเป็นจริง” ซึ่งสะท้อนชีวิตที่มีการพัฒนาก้าวไกลในอุตสาหกรรม ที่เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน โอกาสของคนบางกลุ่มมีมากจนล้น แต่บางกลุ่มไม่มีโอกาสแม้แต่จะเกียจคร้าน นั่นคือ การปิดโอกาสให้กับตัวเอง หลังจากนั้นได้แบ่งกลุ่มย่อย เช่น กลุ่มแรงงานเด็ก กลุ่มปัญหาโรงงานที่พีไอ กลุ่มเด็กพิการ กลุ่มเด็กตาบอด กลุ่มปัญหาเกษตรกรรายย่อยและ สปก.4-01 ตามด้วยการแสดงดนตรี ละครวณธรรมสัญญาของกลุ่มเยาวชนสร้างสรรค์ และปิดท้ายด้วยการตั้งกระทู้ถามนักการเมืองจากตัวแทนกลุ่มต่างๆ โดยมีตัวแทนนักการเมืองเข้าร่วม ได้แก่ พรรคชาติไทย พรรคความหวังใหม่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคนำไทย พรรคชาติพัฒนา และพรรคพลังธรรม ตัวอย่างกระทู้ได้แก่ การแก้ปัญหาสวัสดิการของคนพิการ ปัญหาคราบน้ำมันและสารพิษตามชายฝั่งทะเลที่โรงงาน (TPI) เป็นต้น และได้มีการจัดการเดินรณรงค์ในวันรุ่งขึ้น มีผู้เข้าร่วมประมาณ 50 คน จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงลานพระบรมรูปทรงม้า และย้อนกลับไปที่จุดเริ่มต้น รัชชบวนประกอบด้วย โปสเตอร์ชักชวน บอกผ่านปัญหาเยาวชน เช่น “จะพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างไร ถ้าปัญหาเยาวชนยังไม่ได้รับการแก้ไข” และเชิญชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งนี้ให้เลือกคนที่แก้ปัญหาเยาวชนให้ได้

โครงการวัฒนธรรมสัญญา เน้นกลุ่มเป้าหมายคือ เยาวชนในสถานศึกษา ที่มีโอกาสไปใช้สิทธิครั้งแรก มีการแสดงดนตรี ละครว การจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ ตามสถาบันอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยหอการค้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มหาวิทยาลัยศิลปากร ทับแก้ว เยาวชนส่วนใหญ่เน้นพอใจกับรูปแบบการจัดกิจกรรมในลักษณะผสมผสานนี้ ซึ่งวัดจากการที่เยาวชนเข้าร่วมแลกเปลี่ยนพูดคุยกับผู้ประสานงานหลังจบการแสดง แต่ก็ยังมีอุปสรรคเรื่องเวลาที่จัดกิจกรรมตรงกับเวลาเรียนของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาบางส่วนไม่ได้มาร่วมกิจกรรม

ประเมินผล สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ ประเมินตนเองได้ว่า ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมโครงการด้วยกันเอง และได้เผยแพร่ปัญหาของกลุ่มตนไปยังคนภายนอก แม้ว่าจะไม่ได้รับคำตอบในการแก้ปัญหาที่ดีจากนักการเมืองเท่าใดนัก และยังได้รับรู้ปัญหาของกลุ่มอื่นๆ และพร้อมที่จะสนใจการเมืองมากขึ้น ในส่วนของตัวแทนพรรคการเมือง นับว่าเวทีนี้ได้รับความร่วมมือ

จากพรรคการเมืองมากกว่าเวทีอื่นๆ และสุดท้ายได้มีการผลักดันให้กลุ่มเยาวชน นำเสนอแถลงการณ์แสดงเจตนารมณ์ เลือกตั้งอายุ 18 ปี “เราควรเลือกใคร”

13. โครงการรณรงค์เลือกตั้งในระดับตำบล “ผู้สมัคร ส.ส.พบผู้นำชุมชน” จัดโดยโครงการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน สืบเนื่องจากคำถามที่ว่า “ประชาชนได้อะไรจากการเลือกตั้ง” นำมาสู่ความคาดหวังในเบื้องต้นในลักษณะความพยายามผูกมัดผู้สมัครฯ เหล่านั้นกับประชาชน ไปด้วย “สัญญาประชาคม”

รูปแบบกิจกรรม รวบรวมผู้นำชาวบ้านระดับตำบล กรรมการสภาตำบล ผู้นำชุมชน เพื่อประมวลภาพปัญหาในชุมชน นำเสนอเป็นสัญญาประชาคม สร้างชุมชนให้เป็นกลไกในการตรวจสอบงานการเมืองของนักการเมือง โดยมีพื้นที่ดำเนินงานดังนี้ ในภาคอีสาน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครูศรีสะเกษ สภาตำบลดอนมนต์ อ.สตึก บุรีรัมย์ ภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง และภาคใต้ ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ประเด็นที่นำเสนอในการประชุมกลุ่มย่อยคือ “ลักษณะ ส.ส.ที่ชาวบ้านต้องการ” เช่น ให้ ส.ส. เป็นตัวแทนของชาวบ้านจริงๆ ในการเสนอปัญหาในระดับนโยบาย และแก้ปัญหาท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน มีความซื่อสัตย์ต่อประชาชน และปัญหาชุมชนที่ต้องการให้ ส.ส. มาดูแลแก้ไข เช่น ปัญหาเรื่องราคามลผลิตการเกษตร ปัญหาเรื่องการอพยพแรงงาน ปัญหาเรื่องการบุกรุกทำลายป่าไม้ในเขตป่าสงวน และระดมความคิด ประสพการณ์ประชาชนในการแก้ปัญหาที่เคยกระทำมา ตลอดจนระดมความคิดความต้องการให้ผู้สมัคร ส.ส. มาแก้ปัญหาประชาชนอย่างไร และนำเสนอปัญหาที่ปรากฏ ให้ผู้สมัคร ส.ส.ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เนื่องจากผู้สมัคร ส.ส. ไม่มาร่วมงาน

ประเมินผล ผู้เข้าร่วมทุกคนให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น ตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น รับรู้ถึงภาระหน้าที่ โดยภาพรวมแล้วชาวบ้านพร้อมที่จะเสนอปัญหา ระดมความคิดต่อตัวแทนพรรคการเมือง แม้ว่าจะมีระยะเวลาในการเตรียมการน้อยก็ตาม ในขณะที่ตัวแทนนักการเมืองไม่ได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการรับปัญหาและข้อเรียกร้องจากประชาชน

14. โครงการเวทีประชาธิปไตยชาวบ้านพบนักการเมือง จัดโดยคณะกรรมการรณรงค์พระราชบัญญัติชุมชนแออัด ร่วมกับองค์กรชาวบ้านในชุมชนแออัด ประกอบด้วย ศูนย์รวมพัฒนาชุมชน สหกรณ์ชุมชนพระนครธนบุรี สมาพันธ์ชุมชนแออัดคลองเตย และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานกับชาวบ้านในชุมชนแออัด เพื่อให้ผู้สมัครฯ ได้ประกาศนโยบายในการแก้ปัญหาชุมชนแออัด และเป็นการรณรงค์ให้ชาวชุมชนแออัดออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

รูปแบบกิจกรรม ใช้เวทีกลางแจ้ง มีผู้นำองค์กรชาวบ้านเป็นพิธีกรบนเวที ผู้เข้าร่วมประกอบด้วย ชาวบ้านจากชุมชนสมาชิกของแต่ละองค์กรประมาณ 800 คน ผู้สมัครฯ จากพรรคการเมือง ได้แก่ พรรคชาติพัฒนา พรรคพลังธรรม พรรคความหวังใหม่ นักพัฒนาจากองค์กร

พัฒนาเอกชน/สื่อมวลชน โดยให้ตัวแทนชุมชนขึ้นเวทีชี้แจงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของ ชุมชน สลับกับการแสดงดนตรีเพื่อชีวิต จากนั้นเป็นการแถลงนโยบายของผู้สมัครฯ แต่ละ พรรค และใช้ชาวชุมชนตั้งกระทู้ถามนักการเมือง เรื่องการผลักดันร่างพระราชบัญญัติชุมชนแออัด บประมาณในการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า (ไล่ที่) เป็นต้น รายการสุด ท้ายคือ การทำสัญญาประชาคมร่วมกันระหว่างชาวบ้านและนักการเมือง

ประเมินผล การจัดเวทีครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากชาวชุมชนแออัดและนักการเมืองดีพอ สมควร ชาวชุมชนได้ชี้แจงปัญหาให้นักการเมืองได้ทราบโดยตรง และนักการเมืองเองก็ได้ตอบค้ ำถามพร้อมแนวทางการแก้ปัญหาชุมชนแออัด ชาวชุมชนมีความตื่นตัวและรับรู้ทางการเมืองมาก ขึ้น แต่ก็มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการจัดเวทีบ้างเล็กน้อย

15. โครงการรณรงค์และเผยแพร่ประชาธิปไตย : นโยบายพรรคการเมืองเรื่องสตรี จัดโดย องค์การติดตามการดำเนินงานทางการเมืองเรื่องสตรี ภาคใต้ (ตมส.ภาคใต้) ร่วมกับองค์การเครือข่ายสตรีพัฒนาประชาธิปไตย สงขลา สถาบันวิจัยและพัฒนาสตรี (IWRD) มศว.ภาคใต้ และคณะกรรมการองค์กรกลางภาคใต้ตอนล่าง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการประชาชน โดยเน้นกลุ่มผู้นำสตรีในระบอบประชาธิปไตย เพื่อผลักดันให้พรรคการเมืองได้รับฟังข้อเสนอเกี่ยว กับเรื่องสตรี และนำไปสู่การทำสัญญาประชาคม

รูปแบบกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมหลักคือ จัดประชุมสัมมนาตัวแทนกลุ่มผู้นำสตรี ประเด็นฯ “สตรี ประชาธิปไตย และนโยบายพรรคการเมือง ความสัมพันธ์ที่คาดหวัง” โดยผู้ บรรยายพิเศษคือ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ได้ชี้ให้เห็นว่า สตรีควรมีสติทาง การเมืองมากขึ้นในเชิงพหุนัย โดยเน้นกระบวนการตัดสินใจทางสังคมในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ท้องถิ่น ถึงระดับชาติ นำมาสู่ประเด็นเรื่อง “นโยบายพรรคการเมืองเรื่องสตรี ควรชี้ประเด็นใด” และปัญหาเร่งด่วนที่ควรแก้ไข 3 ประเด็นหลักคือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (การเลือกปฏิบัติของ รัฐทั้งทางพหุนัยและนิตินัย) ธุรกิจค้ามนุษย์ (บริการทางเพศ) และระบบทาสยุคใหม่ (แรงงาน หญิงในโรงงาน) ซึ่งในส่วนนี้มีผู้อภิปรายคือตัวแทนจากพรรคการเมือง

การประเมินผล คณะผู้จัดโครงการได้จัดทำแบบประเมินผล และคำตอบที่ได้ส่วนหนึ่งพบ ว่า ผู้เข้าร่วมประชุมสตรีส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์ และเสนอแนะว่าในการประชุมครั้ง ต่อไปควรให้บุรุษได้มีโอกาสรับทราบประเด็นปัญหาสตรีมากขึ้น และในส่วนของตัวแทนพรรคการ เมือง ผู้จัดพบว่า ตัวแทนพรรคการเมืองขาดการเตรียมตัว ขาดข้อมูลทั้งในแง่นโยบายพรรค และ ประเด็นเรื่องสตรีที่เป็นสากลซึ่งควรรู้ การนำเสนอจึงขาดความชัดเจนและสุดท้าย แม้ว่าจะไม่มี การลงนามสัญญาประชาคมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ผู้จัดก็ถือว่า การบันทึกการประชุมนี้เป็นการ ทำสัญญาประชาคมในระดับหนึ่ง และทุกกลุ่มที่เข้าร่วมก็มีความพอใจในระดับสูง

16. โครงการรณรงค์ประชาธิปไตยประชาชน ภาคเหนือ ได้จัดกิจกรรม “นักการเมืองฟังปัญหาประชาชน และทำสัญญาประชาคม” จัดโดยองค์กรเครือข่ายเกษตรกรรมภาคเหนือ มีผู้เข้าร่วมประมาณ 2,000 คน จากจังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน ตาก และแพร่

รูปแบบกิจกรรม ก่อนที่จะมีการเปิดเวทีประชาชนซึ่งเป็นเวทีใหญ่ได้มีการทำงานรณรงค์ในพื้นที่ตามจังหวัดต่างๆ เพื่อรับฟังปัญหาของแต่ละท้องถิ่น และมีวิทยากรเช่น ผู้นำชาวบ้าน นักพัฒนาองค์กรเอกชน นักวิชาการ และผู้นำองค์กรประชาชน ไปพบปะพูดคุยทำความเข้าใจกับชาวบ้าน สำหรับเวทีใหญ่นั้น มีตัวแทนพรรคการเมืองมาร่วมเพียง 2 คน และตัวแทนชาวบ้านที่เสนอปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการรุกที่สาธารณะของนายทุน การเรียกร้อง พรบ.ชุมชนแออัด ฉบับชาวบ้าน การสัมปทานโรงไหมหิน ปัญหาเมืองเชียงใหม่ และการสร้างเขื่อน เป็นต้น รูปแบบเวทีที่มีการเสนอปัญหาและตอบปัญหา

ประเมินผล ประชาชนทั่วไปไม่ค่อยให้ความสนใจกับเวทีใหญ่เท่าไรนัก แม้กระทั่ง ตัวแทนพรรคการเมืองเองก็เช่นกันไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ในขณะที่การลงพื้นที่ตามหมู่บ้านได้รับความสนใจจากชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่นมากกว่า ชาวบ้านสามารถบอกปัญหาของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน และนำเสนอในเวทีใหญ่ได้อย่างชัดเจน

17. โครงการรณรงค์เลือกตั้ง 2538 จัดโดยสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ประสานงานกับองค์กรนักศึกษาจากสถาบันตามภูมิภาค องค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆ สืบเนื่องจากการมองถึงปัญหาสำคัญในการเลือกตั้ง ที่ว่า บรรดาผู้สมัคร ส.ส.ต่างใช้การซื้อเสียงที่สอดคล้องกับค่านิยมระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย ความพยายามในการให้ความรู้เกี่ยวกับระบบประชาธิปไตยกับประชาชนในพื้นที่ด้อยโอกาส เพื่อลดการซื้อเสียงโดยเน้นหนักที่การรณรงค์กับประชาชนผ่านทางหน่วยงานราชการ เอกชน และสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จัดให้มีเวทีประชาชนเพื่อระดมปัญหาเสนอกับนักการเมืองในพื้นที่ และรวบรวมข้อเสนอของภูมิภาคเสนอต่อหัวหน้าพรรคการเมืองในเวทีประชาธิปไตยพบนักการเมือง ณ กรุงเทพฯ เพื่อจัดทำสัญญาประชาคมระหว่างประชาชนกับนักการเมือง

รูปแบบกิจกรรม สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) แบ่งกิจกรรมรณรงค์ออกเป็นดังนี้

งานรณรงค์กับเยาวชนอายุ 18 ปี โดยให้แต่ละสถาบันการศึกษาเป็นผู้จัดกิจกรรมเองโดย สนนท. เป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านสื่อรณรงค์ ให้นักศึกษามีความตื่นตัวทางการเมืองออกไปใช้สิทธิเพิ่มขึ้น เวทีเยาวชนนักศึกษาแต่ละสถาบันส่งตัวแทนเข้าร่วมเสนอความคิด รณรงค์เชิงเนื้อหา และนโยบายเพื่อการศึกษาแก่นักศึกษา และประชาชนเกี่ยวกับสภาพการเมืองไทย จัดให้มีเวทีประชาชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเวทีประชาธิปไตยพบนักการเมืองเพื่อมีการแลกเปลี่ยน

เปลี่ยนพูดคุยกันระหว่างนักการเมือง ประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน และเยาวชนเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันต่อสภาพปัญหาภาคชนบท และความจริงจังต่อการแก้ปัญหาของนักการเมืองซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน นำมาซึ่งการทำสัญญาประชาคม ซึ่งเวทีใหญ่นี้จะจัดขึ้นที่หอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นการรวมปัญหาและข้อเรียกร้องของประชาชนผ่านตัวแทนนักศึกษาและตัวแทนชาวบ้านเพื่อเสนอต่อพรรคการเมือง ซึ่งก็มีตัวแทนจากพรรคมวลชน พรรคนำไทย พรรคความหวังใหม่และพรรคพลังธรรมเข้ามารับรู้ปัญหาและเสนอนโยบายแก้ไข อย่างไรก็ตามพลังประชาชนก็ไม่สามารถผลักดันให้เกิดสัญญาประชาคมกับนักการเมืองได้

กิจกรรมการรณรงค์เชิงสื่อ ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ สนท.ผลิตเอง มีดังนี้

โปสเตอร์สัญญาประชาคม เป็นการรณรงค์เชิงนโยบาย เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน กระบวนการได้ส่วนสาธารณะ ศาลปกครอง การตรวจสอบผู้บริหารระดับสูง

แผ่นพับรณรงค์ การเลือกตั้ง 2 กรกฎาคม 2538 อธิบายและให้ข้อมูลความรู้เนื้อหาในเชิงนโยบายเช่นเดียวกับโปสเตอร์สัญญาประชาคม

โปสเตอร์เวทีสัญญาประชาคม มีเนื้อหาเป็นรูปหัวน้ำพรรคการเมืองพร้อมด้วยนโยบายพรรคการเมืองนั้นๆ

การรณรงค์เชิงสาธารณชน สนท.ได้ออกแถลงการณ์และเดินรณรงค์ และมีป้ายผ้าสัญญาประชาคม

ผลที่ได้จากกิจกรรมรณรงค์ คือ ให้เยาวชน นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าเยาวชนออกมาใช้สิทธิมากขึ้น และได้พูดคุยแลกเปลี่ยนในการเสนอปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งการสร้างพลังเรียกร้องยื่นข้อเสนอกับพรรคการเมืองในการแก้ไขปัญหา ส่วนของเวทีประชาธิปไตย นักการเมืองพบประชาชนนั้น ทำให้ประชาชนและนักการเมืองได้พบปะแลกเปลี่ยนเสนอปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหาลงในท้องถิ่นร่วมกัน ประชาชนได้เรียนรู้นักการเมืองมากขึ้น ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรมที่เห็นชัดเจน และได้เข้าใจความหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการรณรงค์ในเชิงสื่อ นั้น ทำให้นักศึกษามีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น และเป็นการให้ความรู้ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

การประเมินผล วิธีการรณรงค์ในการเข้าหาประชาชนจะต้องทำให้มีความหลากหลายและน่าสนใจและง่ายต่อการทำความเข้าใจของประชาชน ในแต่ละพื้นที่ที่มีสภาพชีวิตต่างกันและจะต้องประสานกับองค์กรพันธมิตรมากขึ้นในการร่วมมือ สนท.ถือว่าการรณรงค์เลือกตั้ง 2538 คราวนี้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

18. โครงการรณรงค์ประชาธิปไตย พื้นที่ที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมเร่งด่วน โดยกลุ่มเพื่อนประชาชนและมีการประสานงานกับองค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆ เช่น คณะกรรมการรณรงค์ประชาธิปไตย สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย องค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

และคณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม 16 สถาบัน กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้นักการเมืองมีการแถลงนโยบายสิ่งแวดล้อมในเขตท้องที่ของตนเอง เพื่อให้ประชาชนรับทราบและนำไปสู่การพิจารณาเลือกผู้แทน พร้อมกับการรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม สิทธิในการเรียกร้องให้ผู้แทนแก้ไขปัญหา และได้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร

รูปแบบกิจกรรม กลุ่มเพื่อนประชาชนได้คัดเลือกพื้นที่ที่มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมไว้ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง ซึ่งมีปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เกิดปัญหาด้านมลพิษ การทำลายทรัพยากรชายฝั่งทะเล โดยมีกิจกรรมให้นักศึกษา ได้พูดคุยกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม สื่อมวลชนเดินทางมาทำข่าวรณรงค์ของนักศึกษา มีการเตรียมจัดเวทีประชาธิปไตยให้ประชาชนได้พบกับผู้สมัครฯ ในท้องที่ แต่เกิดขัดข้องไม่สามารถดำเนินการได้ นักศึกษาจึงใช้การรณรงค์พูดคุยกับประชาชนในพื้นที่แทน และที่จังหวัดกาญจนบุรี กำลังประสบปัญหาการกำหนดนโยบายอพยพกะเหรี่ยงออกจากทุ่งใหญ่นเรศวร ด้วยเหตุผลในการอนุรักษ์ ในเบื้องต้นได้มีการติดต่อประสานงานกับกลุ่มอนุรักษ์ในจังหวัด และนักการเมืองไม่สามารถเชิญมาได้ ส่วนการลงพื้นที่หมู่บ้านกะเหรี่ยงไม่สามารถเดินทางเข้าไปได้ เพราะเส้นทางมีความทุรกันดารและอันตราย เนื่องจากฝนตกหนัก จึงได้เปลี่ยนเป็นการรณรงค์ในตัวจังหวัดแทน และมีการแสดงนิทรรศการและแจกเอกสารเผยแพร่ข้อมูล

การประเมินผล เนื่องจากการประสานงานที่ผิดพลาด และล่าช้า ทำให้กิจกรรมไม่สามารถดำเนินไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในเบื้องต้นได้ ในส่วนของประชาชนและนักศึกษาที่เข้าร่วมการรณรงค์นั้น มีความตื่นตัวพอสมควรทั้งในจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดระยอง สำหรับผู้สมัครฯ นั้น ไม่ได้ให้ความสนใจกับกิจกรรมนี้เท่าใดนัก

สรุปและประเมินผลโครงการรณรงค์ประชาธิปไตย

1. โครงการรณรงค์ประชาธิปไตยส่วนใหญ่ขาดความร่วมมือจากส่วนราชการ เช่น สถาบันการศึกษา ครู เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ว่าราชการจังหวัด
2. พรรคการเมืองไม่ได้ให้ความสนใจและร่วมมือในการจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย เช่น ไม่มาเข้าร่วมเวทีแถลงนโยบายและตอบข้อซักถามกับประชาชน ไม่ยอมรับการร่วมลงนามในการทำสัญญาประชาคมกับประชาชน ทั้งยังให้หวัคະแนนหมູ່ອາສາສົມຄວນ ຫຼື ຜູ້ປະສານງານ
3. ตัวแทนชาวบ้านหรือกลุ่มชาวบ้านที่เป็นสมาชิกหรือเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชนมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การจัดประชุมกลุ่มย่อย ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ การเสนอปัญหาต่อนักการเมืองผ่านเวทีชาวบ้านพบนักการเมือง ซึ่งนำไปสู่การผลักดันให้มีสัญญา

ประชาคม ในขณะที่ชาวบ้านหรือประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้สังกัดองค์กรใด ยังไม่มีใครให้ความสนใจหรือตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการตรวจสอบนักการเมือง

4. กลุ่มเยาวชนอายุ 18 - 22 ปีให้ความสนใจในกิจกรรมรณรงค์ที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมและความบันเทิง เช่น การเดินรณรงค์ การแสดงละครเร่ หรือกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับความสนใจของตนเอง ในขณะที่เยาวชนบางกลุ่มมีความคิดว่า เรื่องราวทางการเมืองเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย เครียด ยุ่งยาก ในการรณรงค์กับกลุ่มนี้จึงต้องผสมผสานความบันเทิงกับสาระทางการเมือง

5. การจัดเวทีประชาธิปไตยให้ชาวบ้านพบนักการเมือง ทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ส่วนใหญ่แล้วประชาชนค่อนข้างพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง รับรู้และตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการตรวจสอบและติดตามดูการทำงานของพรรคการเมือง ในขณะที่ผู้สมัครส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการปราศรัยหาเสียง

ง. การประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานของภูมิภาค

องค์กรกลางการเลือกตั้ง ได้แบ่งการทำงานออกเป็น 11 ภาค และกรุงเทพมหานคร ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการรณรงค์ในระดับภาค โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมด้านรณรงค์และเผยแพร่ เพื่อสร้างเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดสัญญาประชาคมระหว่างผู้สมัคร พรรคการเมืองกับประชาชนหรือชุมชนในท้องถิ่น
2. เป็นกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน หรืองานโฆษณาประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึง การมีเสียง มีสิทธิ์ มีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย
3. ต้องมิใช่กิจกรรมในลักษณะสัมมนา ประชุม หรือจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่องค์กรกลางระดับจังหวัด
4. มีรูปแบบกิจกรรมและหลุมเป้าหมายที่ชัดเจน
5. หลักเกณฑ์นี้ยกเว้นพื้นที่ที่จับตามองพิเศษขององค์กรกลาง

เมื่อพิจารณาโครงการของภาคแล้วปรากฏว่ามีภาคที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมทั้งสิ้น 8 ภาค จำนวนเงิน 800,000 บาท

ประมวลผลงานรณรงค์และเผยแพร่ของภูมิภาค

กรุงเทพมหานคร การทำงานของกรุงเทพมหานคร มีแกนหลักในการทำงานคือ สถาบันการศึกษา ได้แก่ สถาบันราชภัฏต่างๆในเขตกทม. การรณรงค์โดยทั่วไปจะเป็นการรณรงค์ในสถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เน้นกลุ่มเป้าหมายคือผู้มีสิทธิครั้งแรก เยาวชน อายุ 18 - 22 ปี บางแห่งจัดเดินรณรงค์ร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่ เป็นต้น

ภาค 1 ภาคกลาง การจัดกิจกรรมรณรงค์ของจังหวัดต่างๆ ในภาค 1 นั้น มีรูปแบบและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการรณรงค์ การรณรงค์ของภูมิภาคนี้มีแนวร่วมส่วนใหญ่เป็นสถาบันการศึกษา มีกิจกรรมที่น่าสนใจได้แก่

จังหวัดปทุมธานี ร่วมกับภาคเอกชนและศิลปินพื้นบ้าน จัดนิทรรศการจำลองการเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งแก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้เข้าร่วมกิจกรรม พร้อมด้วยการแสดงลำตัดหวังเต๊ะ ที่ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต และเชียรสตรีท

จังหวัดสิงห์บุรี ประสบความสำเร็จในการรณรงค์ด้วยการเคาะประตูบ้าน สามารถสร้างความเข้าใจและเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นได้ดีกว่า

จังหวัดอ่างทอง มีกิจกรรมที่จัดแสดงบนเวทีประชาธิปไตยที่น่าสนใจ คือการละเล่นของไทยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ และการเขียนภาพล้อเลียนการเมือง

จังหวัดอยุธยา ใช้การรณรงค์ทางบกและทางน้ำ งานรณรงค์ทางบกได้จัดร่วมกับกลุ่ม 18 Action จัดกิจกรรมรณรงค์กับเยาวชนอายุ 18 - 22 ปี ในรูปของละครและค่ายเยาวชน ส่วนการรณรงค์ทางน้ำ ได้แก่ การล่องลำน้ำป่าสักด้วยเรือ ศรีรามเทพ พร้อมด้วยการปราศรัยสลับกับสเปดเพลงพื้นบ้าน

ภาค 2 ภาคตะวันออก งานรณรงค์ของภาคตะวันออกเน้นการรณรงค์ด้วยรถกระจายเสียงตามหมู่บ้าน และการรณรงค์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ แต่ปัญหาที่สำคัญของงานรณรงค์จังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกพบว่า คณะทำงานส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยกับการทำงานรณรงค์ จึงขาดความชัดเจนในการนำเสนอประเด็น และไม่มีการนำเสนอรูปแบบกิจกรรมที่แปลกใหม่ ตัวอย่างงานรณรงค์ของภาค 2 ที่น่าสนใจได้แก่

จังหวัดปราจีนบุรี เน้นการรณรงค์ด้วยสื่อ เช่นแผ่นป้าย โปสเตอร์ การจำลองการเลือกตั้ง การรณรงค์ผ่านนักศึกษาไปยังผู้ประกอบการ ด้วยการเขียนไปรษณียบัตรเชิญชวนไปเลือกตั้ง

จังหวัดชลบุรี การรณรงค์ใช้การกระจายหน้าที่ และงบประมาณไปยังอำเภอต่างๆ มีขบวนเดินรณรงค์ของนักศึกษา เน้นการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ

ภาค 3 ,4,5 และ 6 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กิจกรรมรณรงค์ของภาคอีสานทั้งหมดใช้การรณรงค์ที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่ เช่นการทำสเปดรณรงค์ 3 ภาษาของจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ส่วย ลาว เขมร และจังหวัดบุรีรัมย์ ใช้ศิลปินพื้นบ้าน หมอลำ รณรงค์ให้กับองค์กรกลาง เพลงพื้นบ้านนั้นจะเข้าถึงชาวบ้านได้มากกว่า เวทีประชาธิปไตยแต่ละแห่งนั้นมักจะประสบปัญหาเช่นเดียวกับที่อื่น คือพรรคการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ตัวอย่างกิจกรรมรณรงค์จังหวัดต่างๆ

จังหวัดเลย ได้จัดทำสไลด์รณรงค์การเลือกตั้ง ฉายในโรงภาพยนตร์ การเดินรณรงค์และออกเคาะประตูบ้านในพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอเชียงคาน เป็นต้น การปักธงหมู่บ้านไม่ขายเสียงที่หมู่บ้านก้างปลา และหมู่บ้านอ้อ

จังหวัดนครราชสีมา ใช้รูปแบบการรณรงค์ด้วยรถมอเตอร์ไซด์ ออกวิ่งรณรงค์รอบตัวเมืองเพื่อชักชวนให้ประชาชนไปเลือกตั้ง

ภาค 7 ภาค 8 ภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่าง เน้นการรณรงค์โดยการพยายามจะให้การศึกษาแก่นักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มแม่บ้าน ที่เป็นกลุ่มหัวคะแนนของผู้สมัครฯ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลทางความคิดในสังคมท้องถิ่นนั้นๆ โดยองค์กรกลางจะต้องเข้าไปมีบทบาทสร้างความเข้าใจและสร้างจิตสำนึก รูปแบบการรณรงค์ที่น่าสนใจของภาคเหนือตอนบน ได้แก่

จังหวัดลำพูน ทำพิธีสืบชะตาประชานิธิปไตย ให้ผู้สมัครเติมน้ำทิพย์สาบานตัวต่อหน้าประชาชนและผู้ว่าราชการจังหวัด และใช้ยุทธศาสตร์การรณรงค์ในเชิงรุกด้วยการพบชาวบ้านทุกพื้นที่เพื่อพูดคุยสร้างความเข้าใจในการทำงาน

จังหวัดเชียงราย ใช้ยุทธการข่าวในการป้องปรามการซื้อเสียง ได้รับความร่วมมือจากสื่อมวลชนในท้องถิ่น ทำหน้าที่เป็นหอกระจายข่าว ให้ประชาชนร่วมกันจับตาดูพฤติกรรมที่มีแนวโน้มว่าจะกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง โดยมีหน่วยข่าวแฝงตัวอยู่ตามพื้นที่เพื่อสืบเสาะข่าวที่แม่นยำก่อนที่จะเผยแพร่สู่สื่อมวลชน

จังหวัดเชียงใหม่ ใช้การรณรงค์ผ่านเด็กนักเรียนไปยังผู้ปกครองซึ่งได้รับความสนใจพอสมควร และให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจคือ การสนับสนุน ส่งเสริม หรือชมเชยหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือองค์กรกลางเพื่อกระตุ้นให้หน่วยงานอื่นหันมาตื่นตัวมากขึ้น

จังหวัดกำแพงเพชร รณรงค์ร่วมกับสถาบันการศึกษา 6 สถาบัน มีกิจกรรมที่น่าสนใจคือ กิจกรรมแฟนซีการเมือง มีดนตรีแนวเพื่อชีวิตมาร่วมรณรงค์พร้อมกับถ่ายทอดสดเวทีประชานิธิปไตยไปยังประชาชนที่อยู่ห่างไกลที่ไม่สามารถมาร่วมงานได้

ภาค 9 ภาคตะวันตก เน้นการรณรงค์กับกลุ่มคนรุ่นใหม่คือเยาวชนอายุ 18 - 22 ปี มากกว่ากลุ่มอื่นๆภาคนี้มีปัญหาเรื่องการรณรงค์ภายใต้กระแสของระบบอุปถัมภ์ของนักการเมืองที่มีอิทธิพลในท้องถิ่นทำให้การรณรงค์ทวนกระแสความคิดชาวบ้าน จึงเน้นกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียน นักศึกษา ซึ่งสามารถอธิบายได้เข้าใจมากกว่ากลุ่มชาวบ้านที่ยังพึ่งพิงกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีอิทธิพลทางความคิดในหมู่บ้าน ตัวอย่างงานรณรงค์ของจังหวัดได้แก่

จังหวัดกาญจนบุรี รณรงค์ร่วมกับสถาบันการศึกษา จัดรายการวิทยุโดยได้รับความร่วมมือจากกองพล 9 ของกองทัพบก นอกจากนั้นก็มีการเดินเคาะประตูบ้าน และรณรงค์กระจายเสียงตามหมู่บ้าน

จังหวัดนครปฐม ใช้การรณรงค์ผ่านนิสิตนักศึกษาของสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันราชภัฏ นครปฐม มีการเขียนแผ่นป้ายรณรงค์ในพื้นที่ทั้งในและนอกสถาบัน

ภาค 10 และ 11 ภาคใต้ตอนบนและภาคใต้ตอนล่าง รณรงค์ด้วยภาษาท้องถิ่นของภูมิภาค และภาษายาวี เช่นการพิมพ์โปสเตอร์ 2 ภาษา ด้วยภาษาไทยและภาษายาวี ตลอดจนการใช้ศิลปินพื้นบ้านเช่นเดียวกับภาคอื่นๆ การทำงานรณรงค์ของภาคใต้นั้นส่วนใหญ่ขาดความร่วมมือจากส่วนราชการ และพรรคการเมืองที่มีฐานเสียงแน่นในภูมิภาคนี้ กิจกรรมรณรงค์ที่โดดเด่น ได้แก่

จังหวัดตรัง เน้นการรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการจัดเวทีประชาธิปไตยที่พยายามผลักดันให้ประชาชนเข้ามาเป็นผู้จัดเวทีเอง โดยมีองค์กรกลางเป็นผู้สนับสนุน เนื่องจากประชาชนมีความพร้อม และศักยภาพที่จะดำเนินการเองได้ ทั้งยังเป็นการสร้างอำนาจต่อรองกับพรรคการเมืองโดยตรง

จังหวัดปัตตานี ใช้การรณรงค์ 2 ภาษา คือภาษาไทยและภาษายาวี การทำงานภายใต้ทัศนคติของนักการเมืองที่มองว่าองค์กรกลางเป็นกลไกของรัฐบาล และข้าราชการฝ่ายปกครองซึ่งมองว่าองค์กรกลางไม่มีอำนาจอะไร

จังหวัดพังงาทำงานประสานได้ดีกับส่วนราชการจังหวัด ทำหน้าที่แนะนำการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนปัญหาเรื่องเวทีประชาธิปไตยนั้น จังหวัดพังงาเสนอแนะว่า ให้เปลี่ยนมาใช้เวทีปราศรัยของนักการเมืองแทน โดยทางองค์กรกลางส่งปอส.ไปทำหน้าที่ชักถามร่วมกับประชาชน

จังหวัดระนอง รณรงค์ผ่านสื่อมวลชน เพื่อช่วยเป็นกระบอกเสียงในการใช้ยุทธวิธีการป้องปราม แทนการปราบปรามหรือการจับกุม แต่ก็พบกับปัญหาการทำงานประสานกับข้าราชการที่ไม่เข้าใจการทำงานขององค์กรกลาง มีทัศนคติว่าองค์กรกลางเป็นผู้จับผิด ทำให้ข้าราชการคอยระวังตัวเองอยู่เสมอ

ประเมินผลการประสานงานกับภูมิภาค

1. การดำเนินงานขององค์กรกลางจังหวัดด้านการรณรงค์และเผยแพร่ค่อนข้างประสบความสำเร็จ แต่จะจังหวัดสามารถที่จะจัดกิจกรรมรณรงค์ได้เข้าถึงประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนสามารถผลิตสื่อทั้งสโปตวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่นๆ ในการรณรงค์กับท้องถิ่นโดยยึดแนวทางรณรงค์จากส่วนกลาง

2. การประสานงานจากส่วนกลางเพื่อให้แนวทางการรณรงค์กับส่วนภูมิกานั้น พบว่า บางจังหวัดที่ขาดความเข้าใจและไม่เคยทำงานด้านรณรงค์ ไม่สามารถสร้างสรรค์กิจกรรมรณรงค์ใหม่ๆ ในเชิงการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นในการทำงานครั้งต่อไป การเน้นย้ำนโยบายหรือแนวทางการรณรงค์ให้ไปในทิศทางเดียวกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ พร้อมทั้งการสนับสนุนให้องค์กรกลางจังหวัดสามารถสร้างสรรค์กิจกรรมรณรงค์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายมากขึ้น

บทสรุปและเสนอแนะ

1. การผลิตสื่อรณรงค์และเผยแพร่ สามารถผลิตและจำหน่ายแจกได้รวดเร็วกว่าที่คาดไว้ แม้ว่าจะมีข้อบกพร่องในการประสานงานกับภูมิภาค เรื่องการใช้สื่อให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ก็ตาม เช่น ธงโครงการหมู่บ้านต้านเชื้อเสียง สำหรับคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์และเทปเพลงนั้นอยู่ในระดับปานกลาง - ดี ส่วนเนื้อหายังต้องมีการปรับปรุงให้เข้ากับประชาชนในแต่ละพื้นที่ ให้มีเนื้อหาสาระที่ประชาชนสามารถเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น

2. การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน การจัดการแถลงข่าวค่อนข้างถูกละหุขาดการประสานงาน และทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของงานสื่อมวลชนสัมพันธ์กับฝ่ายต่างๆ ทำให้ประเด็นในการนำเสนอต่อสื่อมวลชนไม่มีทิศทางที่ชัดเจน และไม่อยู่ในแนวทางเดียวกัน ดังนั้นในครั้งต่อไปควรได้จัดให้มีกองงานโฆษกรับผิดชอบหน้าที่นี้ และได้มีการประสานงานอย่างเป็นระบบกับฝ่ายต่างๆ ในการนำเสนอข่าวสารข้อมูลสู่สาธารณชน

3. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนอื่นๆ เช่นการจัดรายการร่วมกับสื่อมวลชน ทั้งวิทยุและวิทยุโทรทัศน์ การรับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษ ค่อนข้างประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ สามารถเผยแพร่แนวความคิด และปฏิบัติได้ตามแนวทางการรณรงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากได้รับความร่วมมือจากสื่อมวลชนและสถาบันการศึกษาเป็นอย่างดี

4. การสนับสนุนโครงการรณรงค์ประชาธิปไตย การประสานงานกับองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตยนั้นมีหลายโครงการที่น่าสนใจ และค่อนข้างประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยเฉพาะโครงการที่มีกลุ่มเยาวชน 18 - 22 ปี เป็นกลุ่มเป้าหมาย

5. การประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานของภูมิภาค การประสานงานไม่ค่อยจะราบรื่นและสะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากรายชื่อคณะทำงาน เบอร์โทรศัพท์ และที่อยู่ของสำนักงานต่างจังหวัดมีการเปลี่ยนแปลงและไม่ค่อยถูกต้องนัก ควรจะมีการทำความเข้าใจเรื่องแนวความคิดของการรณรงค์ในแนวทางเดียวกัน ส่วนกิจกรรมและรูปแบบการรณรงค์ให้ขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละจังหวัด ซึ่งมีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนดีกว่า

บทที่ 4

การดำเนินงานสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

- โครงสร้างการทำงาน
- กิจกรรมและกำหนดการการทำงานของฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
- แนวทางการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัคร
- ภาระหน้าที่ผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.)
- ภาระหน้าที่ของอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.)
- จำนวน ปอส. อสก. ทั่วประเทศ
- รายงานการสังเกตการณ์ในวันเลือกตั้ง โดยประมวลผลจากแบบฟอร์ม ปอส.4
- การประเมินผลการทำงานโดยอาสาสมัครจากสรุปการประมวลผลในแบบฟอร์ม ปอส.6

การดำเนินงานสอดคล้องดูแลการเลือกตั้ง

ภารกิจหลักขององค์กรกลางที่ได้ระบุไว้ในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 74/2538 เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการองค์กรกลางเลือกตั้ง ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2538 นั้น ได้ระบุถึงภารกิจที่สำคัญด้านหนึ่งไว้อย่างชัดเจน ในข้อ 2 (1) ว่า เป็นไปเพื่อ

‘สอดคล้อง ติดตาม ดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไป

ด้วยความเรียบร้อย สุจริต ยุติธรรม’

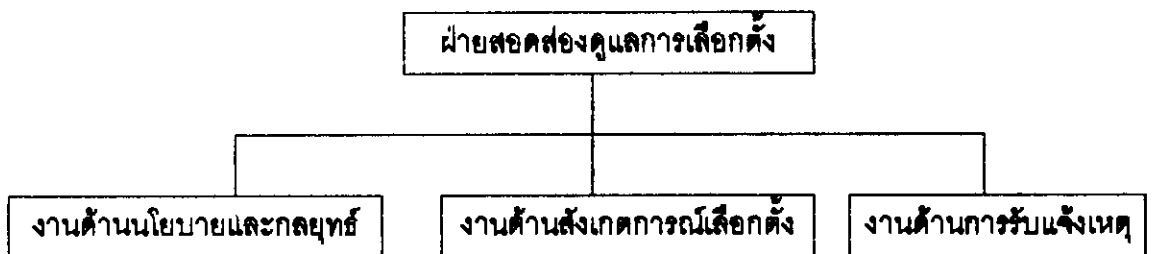
เพื่อให้เป็นไปตามบทบาทที่ระบุ คณะกรรมการองค์กรกลางเลือกตั้งจึงได้จัดตั้งฝ่ายงานขึ้นมารองรับการปฏิบัติงานตามภารกิจขึ้น เรียกว่าฝ่ายสอดคล้องดูแลการเลือกตั้ง โดยมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ 2 ประการ คือ

ประการแรก เพื่อเตรียมบุคลากรเข้าไปสังเกตการณ์เลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง โดยคัดเลือก อบรบ และเสนอชื่อผู้สังเกตการณ์เลือกตั้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ เพื่อทำการแต่งตั้งให้เข้าสังเกตการณ์ในที่เลือกตั้ง

ประการที่สอง เพื่อจัดระบบและบุคลากรรองรับการแจ้งเหตุผิดปกติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ทั้งจากประชาชน พรรคการเมือง และอาสาสมัครองค์กรกลาง ในเหตุการณ์การกระทำที่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพิจารณาส่งมอบข้อเท็จจริงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายข้างต้น ฝ่ายสอดคล้องดูแลการเลือกตั้ง ได้มีการดำเนินการในรายละเอียดดังนี้

โครงสร้างการทำงาน

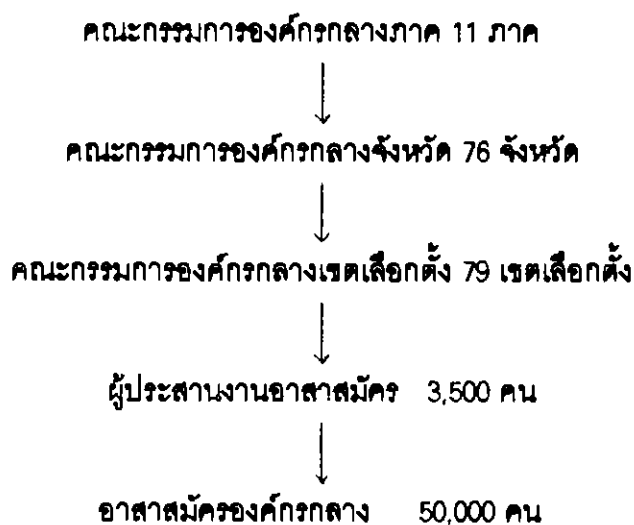
จากแผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างการทำงานของฝ่ายสอดคล้องดูแลการเลือกตั้งในส่วนกลาง ที่แบ่งกิจกรรมหลักของการทำงานออกเป็น 3 ด้านที่สำคัญ คือ ด้านแรกเป็นงานด้านนโยบายและกลยุทธ์ เป็นการคิดค้นเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางปฏิบัติงาน การวิเคราะห์

สถานการณ์ และกำหนดกลยุทธ์ในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ตลอดจนการจัดทำแผนปฏิบัติการของการทำงานในภาพรวมทั้งประเทศ

ด้านที่สอง คือ งานด้านการสังเกตการณ์เลือกตั้ง เป็นดำเนินการในเรื่องการสรรหาอาสาสมัคร การจัดทำเอกสารคู่มือการสังเกตการณ์เลือกตั้ง การฝึกอบรมอาสาสมัคร และอำนวยความสะดวกในการส่งอาสาสมัครเข้าไปสังเกตการณ์เลือกตั้งทั่วประเทศ โดยการประสานงานกับองค์กรกลางจังหวัดในการดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น โดยวางบทบาทส่วนกลางในฐานะหน่วยงานสนับสนุน ให้ส่วนปฏิบัติการ หรือองค์กรกลางระดับจังหวัดสามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัว

ด้านที่สาม คืองานด้านการรับแจ้งเหตุ เป็นดำเนินการจัดระบบการรับแจ้งเหตุ ผิดปกติในการเลือกตั้งจากประชาชนและอาสาสมัครขององค์กร จัดระบบเอกสารในการรับเรื่องร้องเรียน และจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ทางกฎหมายในการรับเรื่องราวการแจ้งเหตุ และสรุปเป็นสำนวนเพื่อการดำเนินการแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อไป โดยมีส่วนของการปฏิบัติงานทั้งในส่วนกลางที่ บ้านมนังคศิลา และในส่วนองค์กรจังหวัดต่างๆ ผ่านโครงสร้างขององค์กรกลางจังหวัด

สำหรับโครงสร้างการทำงานในส่วนภูมิภาคนั้น การสอดส่องดูแลการเลือกตั้งได้ใช้อาสาสมัครรวมประมาณ 60,000 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากพอสมควร ดังนั้น ในการจัดระบบการประสานงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและให้การสื่อสารสามารถเป็นไปอย่างทั่วถึง จึงต้องอาศัยโครงข่ายส่วนภูมิภาค ผ่านคณะกรรมการองค์กรกลางภาค จังหวัด เขตเลือกตั้ง อำเภอ และผู้ประสานงานอาสาสมัคร เข้ามาช่วยในการประสานงานกับอาสาสมัครในสัดส่วนประมาณ 15 ต่อ 1 ตามแผนภูมิการทำงานดังนี้

แผนภูมิที่ 2 : โครงการทำงานขององค์กรกลางในระดับภูมิภาค

จากโครงสร้างที่กำหนดแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาสาสมัครองค์กรกลาง ที่เชื่อมต่อโดยผู้ประสานงานอาสาสมัคร โดยกำหนดเป้าหมายจำนวนผู้ปฏิบัติงานขั้นต่ำที่ 50,000 คน ซึ่งในการดำเนินการจริงได้ดำเนินการสรรหาจำนวนผู้ประสานงานอาสาสมัครจำนวน 3,429 คน และอาสาสมัครจำนวน 49,178 คน แตกต่างไปจากเป้าหมายที่กำหนดในขั้นต้นเพียงเล็กน้อย

กิจกรรมและกำหนดการทำงานของฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

เนื่องจากการทำงานของคณะกรรมการองค์กรกลางเลือกตั้ง มีระยะเวลาในการทำงานก่อนการเลือกตั้งเพียง 1 เดือนเศษ ซึ่งเป็นเวลาที่ค่อนข้างกระชั้นชิด การดำเนินการของฝ่ายฯ จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนและตารางเวลาการทำงานค่อนข้างกระชับ โดยอาศัยประสบการณ์ในการทำงานองค์กรกลางการเลือกตั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมาเป็นแม่แบบของการเตรียมการ โดยมีลำดับกิจกรรมดังนี้

5 สัปดาห์ก่อนวันเลือกตั้ง

(27 พค.2538-4 มิย.2538)

- การตระเตรียมองค์การ
- การตระเตรียมบุคลากรส่วนกลาง
- การจัดทำงบประมาณรายจ่าย จำแนกรายการใช้จ่ายภายในวงเงินที่ได้รับ
- การจัดตระเตรียมต้นฉบับเอกสาร และคู่มือปฏิบัติงานต่างๆ
- การตระเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ในสำนักงาน คอมพิวเตอร์ และระบบการสื่อสารต่างๆ
- การทำความเข้าใจกับองค์กรกลางส่วนภูมิภาคในด้านระบบการทำงาน
- การประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการปกครอง กรมตำรวจ เป็นต้น
- การสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัครในภูมิภาค

4 สัปดาห์ก่อนวันเลือกตั้ง

(5-11 มิย. 2538)

- การจัดพิมพ์และจัดส่งเอกสาร คู่มือปฏิบัติงานที่จำเป็นแก่องค์กรกลางในภูมิภาค
- การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

(คำสั่งคณะกรรมการองค์กรกลางเลือกตั้ง 3 ที่ 93/2538)

- การจัดทำแผนปฏิบัติการฝ่ายสวดสองดูแลการเลือกตั้ง 4 แผน ประกอบด้วย แผนงาน แผนเงิน แผนคน และแผนปฏิบัติการพิเศษ

- การจัดประชุมและฝึกอบรมผู้ประสานงานอาสาสมัคร
- การสรรหาอาสาสมัครองค์กรกลาง

3 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง

(12-18 มิย. 2539)

- จัดบุคลากรและเริ่มดำเนินการสำนักงานในส่วนกลางอย่างเต็มรูปแบบ ประกอบด้วย ส่วนนโยบายและกลยุทธ์ ส่วนรับ-แจ้งเหตุ ส่วนสนับสนุนทางเทคนิค และส่วนสนับสนุนทางธุรการ
- การดำเนินการฝึกอบรมอาสาสมัครองค์กรกลางในภูมิภาค
- การจัดทำโครงการปฏิบัติการพิเศษ "หมู่บ้านด้านชื่อเสียง"
- การจัดทำโครงการพิเศษ "พื้นที่จับตามองพิเศษ"
- การติดตั้งระบบการติดต่อสื่อสาร โดยใช้ Fax modem ผ่านไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกในการรับส่งข้อมูลแทนเครื่องโทรสาร
- การติดตั้งเครือข่ายไมโครคอมพิวเตอร์ ในฝ่ายสวดสองฯ เพื่อรวบรวม และบันทึกข้อมูลการแจ้งเหตุจากอาสาสมัคร และประชาชน
- เปิด ตู้ ปณ. 108 ปทจ. ดุสิต เพื่อรับการแจ้งเหตุจากประชาชน
- จัดสายโทรศัพท์ Hot-line 4 หมายเลข คือ 280-3400-1 และ 282-8203-4 เพื่อรับการแจ้งเหตุจากประชาชน

2 สัปดาห์ก่อนวันเลือกตั้ง

(19-25 มิย. 2539)

- พิจารณาคัดเลือกพื้นที่เขตจับตามองพิเศษ โดยประเมินจากข้อมูลที่ได้รับจากองค์กรกลางระดับจังหวัด
- ประกาศพื้นที่หมู่บ้านด้านชื่อเสียง ร่วมกับองค์กรกลาง จังหวัดมอบธ "หมู่บ้าน ไม่ขายเสียง" ให้แก่ผู้นำหมู่บ้านต่างๆ ที่เข้าร่วมโครงการ
- การสรรหาและอบรมอาสาสมัคร ในส่วนที่มีความต้องการเพิ่มเติม

- การเตรียมบัญชีรายชื่ออาสาสมัคร เพื่อทำคำสั่งอนุญาตให้เข้าสังเกตการณ์เลือกตั้งในที่เลือกตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอในท้องที่เลือกตั้ง
- การบันทึกข้อมูลรับแจ้งเหตุจากประชาชน และอาสาสมัคร
- การร่วมรณรงค์เพื่อชักชวนประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- การประสานงานกับกรมตำรวจ เพื่อจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจเคลื่อนที่เร็ว เพื่อป้องปรามการซื้อขายเสียงในพื้นที่จังหวัดต่างๆ และในสวนกลางที่บ้านมั่งคึกคึก

1 สัปดาห์ก่อนวันเลือกตั้ง

(26 มิ.ย.-1 กค.2538)

- รับและบันทึกการแจ้งเหตุจากประชาชน
- จัดส่งรายชื่อผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัครองค์กรกลางให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ นายอำเภอในท้องที่ เพื่อทำคำสั่งอนุญาตให้เข้าปฏิบัติหน้าที่ในที่เลือกตั้ง
- การซักซ้อมทำความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจขององค์กรกลางในวันเลือกตั้ง
- การซักซ้อมระบบการสื่อสาร และประมวลข้อมูลในวันเลือกตั้ง
- การจัดส่งอาสาสมัครเข้าประจำในที่เลือกตั้ง ตั้งแต่ 7.00 น. จนการนับคะแนนสิ้นสุด เพื่อสังเกตการณ์เลือกตั้ง
- การรับแจ้งเหตุผิดปกติหรือเหตุทุจริตในการเลือกตั้งทางโทรศัพท์ตลอด 24 ชั่วโมง
- การประสานงานและรับข้อมูลจากองค์กรกลางจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ
- การออกติดตาม จับกุม และป้องปรามการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ร่วมกับชุดเคลื่อนที่เร็วของกรมตำรวจ
- การแถลงข่าวความคืบหน้าในการสังเกตการณ์เลือกตั้งในพื้นที่ต่างๆ
- การนัดแนะเกี่ยวกับระบบรายงานและการประเมินผลการเลือกตั้ง

วันเลือกตั้ง

(2 กค. 2538)

แนวทางการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัคร

การทำงานของคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจะประสบผลสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด คุณภาพของผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัคร เป็นเงื่อนไขที่สำคัญประการหนึ่ง ในการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัคร จะต้องมียุทธศาสตร์ตลอดจนแนวทางซึ่งจะทำให้คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัดสามารถดำเนินการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัคร และอาสาสมัครได้อย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์ที่สำคัญประการหนึ่งของผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัครจะต้องไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือฝักใฝ่พรรคการเมือง หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ในการดำเนินการเลือกตั้งโดยตรงอยู่แล้ว

จำนวนและงานของผู้ประสานงานอาสาสมัครเป็นบุคลากรที่สำคัญขององค์กรกลางซึ่งจะต้องทำหน้าที่หลายประการ ทางคณะกรรมการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งได้กำหนดเฉลี่ยให้ผู้ประสานงานอาสาสมัคร 1 ท่านจะต้องดูแลประสานงานกับอาสาสมัครประมาณ 20 ท่าน และในทุก ๆ อำเภอควรมีผู้ประสานงานอาสาสมัครเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ท่าน นอกจากนั้น ผู้ประสานงานอาสาสมัครดังกล่าวจะต้องทำหน้าที่ในงานรณรงค์เผยแพร่ ตลอดจนงานรับแจ้งเหตุ และงานอื่น ๆ ด้วย

ดังนั้น จากข้อกำหนดจำนวนดังกล่าวข้างต้น จึงมีแนวทางการคัดเลือกผู้ประสานงาน อาสาสมัครอยู่ 4 ประการ ดังนี้

ภูมิสำเนา	1. ผู้ประสานงานอาสาสมัครควรจะมีอยู่ทุกอำเภอ โดยในแต่ละอำเภอควรจะมีอย่างน้อย 3 ท่าน
พื้นความรู้	2. ผู้ประสานงานอาสาสมัครในแต่ละอำเภออย่างน้อย 1 ท่าน ควรจะเป็นผู้ที่มีพื้นความรู้ด้านนิติศาสตร์
ระยะเวลาการทำงาน	3. ผู้ประสานงานอาสาสมัครจะต้องให้ระยะเวลาการทำงานแก่องค์กรกลางประมาณ 4 สัปดาห์

- คุณสมบัติอื่น ๆ
4. ผู้ประสานงานอาสาสมัครจะต้องทำงานกับหน่วยราชการ อาสาสมัคร และประชาชนทั่วไป ควรจะเป็นบุคคลผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดีและสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ได้

ในการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัครจะต้องยึดแนวทางที่กล่าวมาแล้ว เป็นสำคัญ นอกจากนี้คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรหลายสาขาอาชีพ จึงควรที่จะใช้แนวทางสาขาอาชีพช่วยดำเนินการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัคร อันจะทำให้ผู้ประสานงานอาสาสมัคร ประกอบไปด้วยบุคคลหลายสาขาอาชีพด้วยเช่นกัน และจะส่งผลต่อการสรรหาอาสาสมัครต่อไปด้วย นอกจากนี้การมีผู้ประสานงานอาสาสมัครที่หลากหลายในสาขาอาชีพก็จะทำให้เกิดความช่วยเหลือและสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกันต่อไป

เมื่อคณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัดได้ผู้ประสานงานอาสาสมัครโดยครบถ้วนแล้ว การทำงานในขั้นตอนต่อมา คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัดจะต้องสรรหาอาสาสมัครขององค์การกลาง มีจำนวนครบถ้วนตามที่ในแต่ละจังหวัดได้รับการจัดสรรไป อย่างไรก็ตาม การมีอาสาสมัครที่มีคุณภาพก็เป็นเงื่อนไขที่สำคัญประการหนึ่งด้วยเช่นกัน ที่จะทำให้งานการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในการสรรหาอาสาสมัครมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญอยู่ 3 ประการ ดังนี้

- ภูมิสำเนา
1. อาสาสมัครควรมีภูมิสำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อจะทำให้สะดวกในการทำงาน ตลอดจนสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้
- อายุ
2. อาสาสมัครเป็นบุคคลทั่วไป ซึ่งจะประกอบอาชีพต่าง ๆ หรือเป็นนักศึกษาก็ได้ ทั้งนี้จะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี
- ระยะเวลาการทำงาน
3. อาสาสมัครควรมีระยะเวลาทำงานให้กับองค์การกลาง 4 วัน ตลอดจนจะต้องเข้ารับการอบรมตามที่คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัดกำหนดไว้ในการสรรหาอาสาสมัคร

คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัดควรจะใช้แนวทางข้างต้นเป็นสำคัญ ในการดำเนินการประสานงานให้ผู้ประสานงานอาสาสมัครเร่งสรรหาอาสาสมัครอย่างน้อย 20 ท่าน ซึ่งจะทำให้ได้จำนวนอาสาสมัครครบถ้วนและมี

ประสิทธิภาพตามที่กำหนด แนวทางการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัครดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางที่จะทำให้อนุกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัดสรรหากลุ่มบุคคลที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในการสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัคร คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัดอาจขอความร่วมมือกับคณะทำงานสรรหาอาสาสมัครที่ส่วนกลาง บ้านมนังคศิลา เพื่อจะช่วยดำเนินการสรรหาบุคลากรได้ทันตามกำหนดระยะเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด

ภาระหน้าที่ผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.)

1. ศึกษา กฎหมาย ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. ศึกษาแผนการดำเนินงานองค์กรกลาง 3 และแผนงานองค์กรกลางจังหวัด ตลอดจนคู่มือการปฏิบัติการ ปอส.
3. กำหนดตำบลที่รับผิดชอบ โดยปอส. 1 คน รับผิดชอบประมาณ 3 ตำบล
4. จัดหา รับสมัคร ดูแล อาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.) จำนวน 20 คน และให้ความช่วยเหลือจัดทำบัตรประจำตัวอาสาสมัครองค์กรกลาง
5. ร่วมมือกับคณะกรรมการองค์กรกลางอำเภอ ในการจัดอบรม อสก. (1 หรือ 2 วัน) โดยเฉพาะทำความเข้าใจกับอาสาสมัครในเรื่องภารกิจ และกิจกรรมขององค์กร หน้าที่ของ อสก. วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิธีการกรอกแบบฟอร์ม อสก.1 ถึง 6 นัดหมายวันเวลาสถานที่ ในการพบกันระหว่าง อสก. และ ปอส. (เพื่อปรึกษางาน เพื่อส่งแบบฟอร์มและแบบสอบถาม เพื่อรับค่าเบี้ยเลี้ยงอสก.)
6. ร่วมมือกับคณะกรรมการระดับจังหวัดในการผลิตสื่อเผยแพร่ และติดต่อกับหน่วยงานราชการ เช่น อำเภอ เพื่อขอบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (สส. 13) และเพื่อยื่นรายชื่อ อสก. ที่จะขออนุญาตเข้าไปในที่เลือกตั้ง
7. ให้คำปรึกษาแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงานของ อสก. รวมทั้งรับผิดชอบในการจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงให้ อสก. โดยให้มีหลักฐานและการลงนามโดย อสก.ในใบสำคัญรับเงิน และมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของ อสก.ด้วย
8. ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ การรับแจ้งเหตุ และการสังเกตพฤติกรรมกาเลือกตั้งโดยทั่วไป และในตำบลที่รับผิดชอบ
9. รวบรวมแบบฟอร์ม อสก.1 ถึง 6 จากอาสาสมัคร และกรอกแบบฟอร์ม ปอส.4 ถึง 7 เพื่อนำส่งองค์กรกลางจังหวัด
10. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดมอบหมาย

รวมระยะเวลาการปฏิบัติงาน ประมาณ 4 สัปดาห์ นับแต่วันอบรมปอส.ไปจนถึงวันเลือกตั้ง

ภาระหน้าที่ของอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.)

1. ศึกษา กฎหมาย ระเบียบ วิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยสังเขป
2. ศึกษา ภารกิจขององค์กรกลางจังหวัด ตลอดจน คู่มือปฏิบัติการอาสาสมัครองค์กรกลาง
3. เข้ารับการอบรม อสก.1 หรือ 2 วัน ที่อำเภอ
4. ให้ความร่วมมือกับองค์กรกลางจังหวัดในการเผยแพร่สื่อย่อย (แผ่นพับ ,โปสเตอร์ ฯลฯ) และในงานรณรงค์เผยแพร่
5. นำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (สส.13) ให้ผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่รับผิดชอบจำนวน 40ครัวเรือน
6. สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่รับผิดชอบ จำนวน 20 คน (เลือกสัมภาษณ์แบบสุ่ม ๆ ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ โดยให้มีผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นหญิงและชายจำนวนใกล้เคียงกัน) พร้อมทั้งแจก แผ่นพับ "บัญญัติ 10 ประการ" และขอความร่วมมือในการไปใช้สิทธิและร่วมสังเกตการเลือกตั้ง
7. รายงานแจ้งสถานการณ์การเลือกตั้ง หากพบเห็นพฤติกรรมที่ผิดสังเกต โดยกรอกแบบฟอร์ม อสก.1 ส่งให้ ปอส. หรือสำนักงานองค์กรกลางจังหวัด หรือสำนักงานองค์กรกลางเขตเลือกตั้ง
8. เข้าประจำทำหน้าที่สังเกตการณ์การดำเนินงานเลือกตั้งในที่เลือกตั้งในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 และรายงานการสังเกตการณ์เลือกตั้ง (กรอกแบบ อสก.2) การท้วงติงการดำเนินการเลือกตั้ง (ถ้ามี) (กรอกแบบ อสก.3) และรายงานผลการเลือกตั้ง (กรอกแบบ อสก.4)
9. กรอกแบบสอบถามประเมินผล (อสก.5) ประเมินผลแบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และกรอกผลลงในแบบฟอร์ม อสก.6 และส่งแบบฟอร์ม อสก.2 ,อสก.3 (ถ้ามี) ,อสก.4 , อสก.5 และ อสก.6 ให้แก่ ปอส.
10. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ปอส.หรือคณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดมอบหมาย

รวมเวลาการปฏิบัติงาน (ไม่นับวันอบรม) 4 วันในพื้นที่

จำนวน ปอศ. อสก. ทั่วประเทศ
(รายงานเป็น ภาค และจังหวัด)

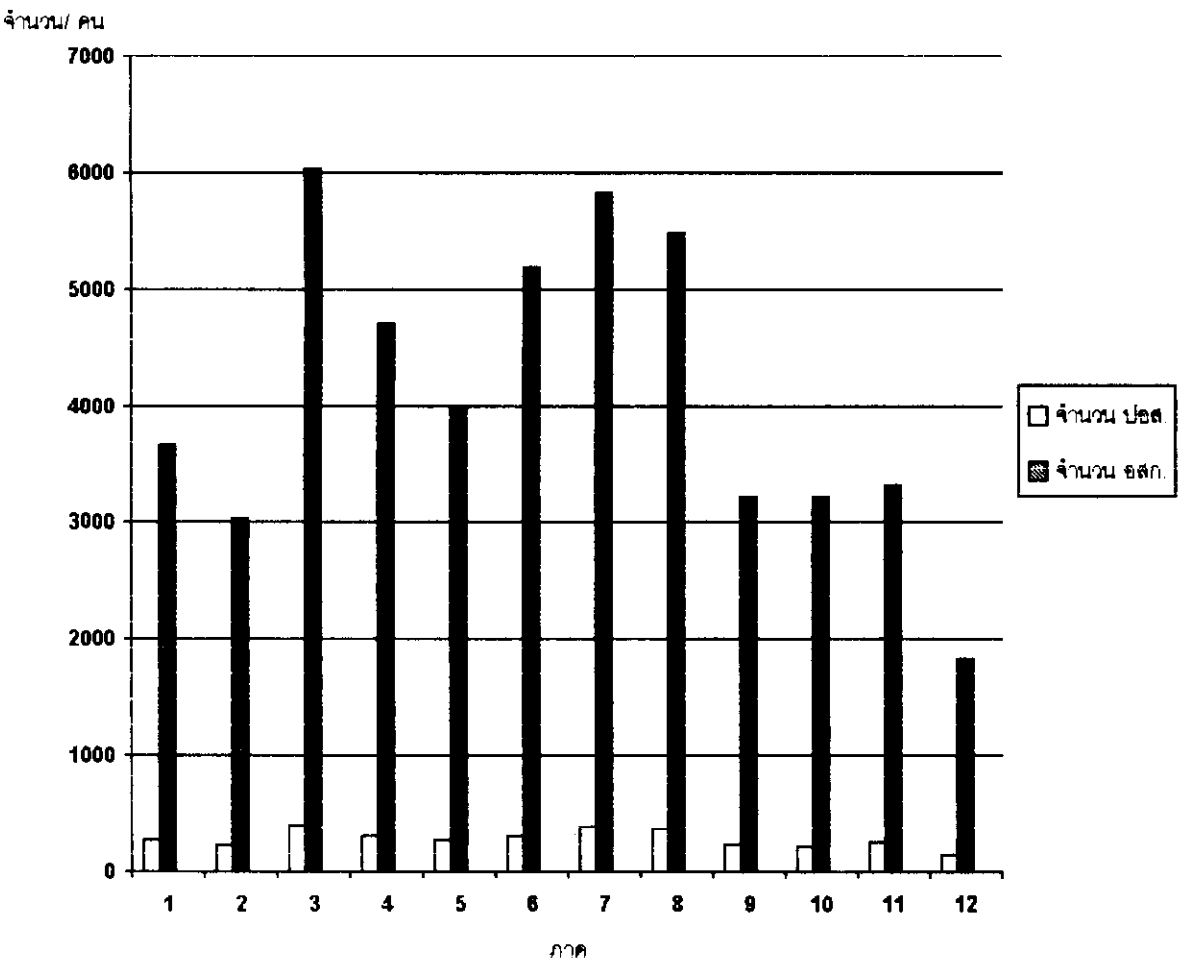
จังหวัด	ปอศ.	อสก.
ภาค 1		
ชัยนาท	15	225
นนทบุรี	33	384
ปทุมธานี	25	357
พระนครศรีอยุธยา	46	555
ลพบุรี	46	635
สมุทรปราการ	37	590
สิงห์บุรี	20	252
สระบุรี	36	428
อ่างทอง	19	239
รวม	277	3,665
ภาค 2		
สระแก้ว	31	453
ชลบุรี	44	643
ระยอง	26	340
จันทบุรี	30	361
ตราด	17	175
นครนายก	14	180
ปราจีนบุรี	29	447
ฉะเชิงเทรา	39	437
รวม	230	3,036
ภาค 3		
นครราชสีมา	161	2,560
ชัยภูมิ	77	1,173
บุรีรัมย์	86	1,258
สุรินทร์	70	1,040
รวม	394	6,031

จังหวัด	ปลา	กุ้ง
ภาค 4		
อำนาจเจริญ	30	417
ยโสธร	35	500
มุกดาหาร	31	434
อุบลราชธานี	110	1,700
ศรีสะเกษ	103	1,650
รวม	309	4,701
ภาค 5		
หนองบัวลำภู	23	391
อุดรธานี	79	1,170
สกลนคร	74	1,052
นครพนม	45	638
หนองคาย	52	745
รวม	273	3,996
ภาค 6		
ขอนแก่น	86	1,739
มหาสารคาม	56	837
ร้อยเอ็ด	75	1,100
กาฬสินธุ์	56	818
เลย	35	700
รวม	308	5,194
ภาค 7		
เชียงใหม่	88	1,426
พะเยา	38	614
ลำปาง	55	785
แพร่	35	530
น่าน	43	600
เชียงราย	70	1,050
ลำพูน	33	470
แม่ฮ่องสอน	25	347
รวม	387	5,822

จังหวัด	ปอ.ส.	อ.ส.ก.
ภาค 8		
พิษณุโลก	49	750
สุโขทัย	38	500
อุตรดิตถ์	33	466
ตาก	26	350
กำแพงเพชร	47	755
พิจิตร	36	505
เพชรบูรณ์	54	840
นครสวรรค์	69	1,029
อุทัยธานี	24	292
รวม	376	5,487
ภาค 9		
นครปฐม	36	504
กาญจนบุรี	43	552
ราชบุรี	41	600
เพชรบุรี	43	371
ประจวบคีรีขันธ์	26	344
สุพรรณบุรี	39	681
สมุทรสาคร	-	-
สมุทรสงคราม	12	160
รวม	240	3,212
ภาค 10		
สุราษฎร์ธานี	53	660
ชุมพร	31	446
ระนอง	12	105
พังงา	20	207
ภูเก็ต	10	140
กระบี่	24	320
นครศรีธรรมราช	75	1,009
รวม	225	3,212

จังหวัด	ปอศ.	อสก.
ภาค 11		
สงขลา	75	900
ตรัง	34	429
พัทลุง	34	479
สตูล	19	208
ปัตตานี	35	572
ยะลา	25	277
นราธิวาส	37	450
รวม	259	3,315
ภาค 12		
กรุงเทพมหานคร	151	1,832
รวมทั้งสิ้น	3,429	49,178

แผนภูมิแสดงจำนวน ปอศ.และ อสก. เปรียบเทียบรายภาค

รายงานการสังเกตการณ์ในวันเลือกตั้ง โดยประมวลผลจากแบบฟอร์ม ปอศ.4

จากการรวบรวม ปอศ. 4 ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ผู้ประสานงานอาสาสมัครองค์กรกลางได้รวบรวมจากอาสาสมัครองค์กรกลางจากแต่ละหน่วยที่ได้ทำการสังเกตเหตุการณ์ในวันเลือกตั้ง จาก 34 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นนทบุรี ออยุธยา ชัยนาท ลพบุรี สระบุรี ปราจีนบุรี ระยอง ตราด สระแก้ว ฉะเชิงเทรา สุรินทร์ มุกดาหาร อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู อุบลราชธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ลำปาง เลย ตาก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ กาญจนบุรี สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร พังงา ภูเก็ต สงขลา ปัตตานี และ นราธิวาส รวมจำนวนอาสาสมัครที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดประมาณ 15,430 คน โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

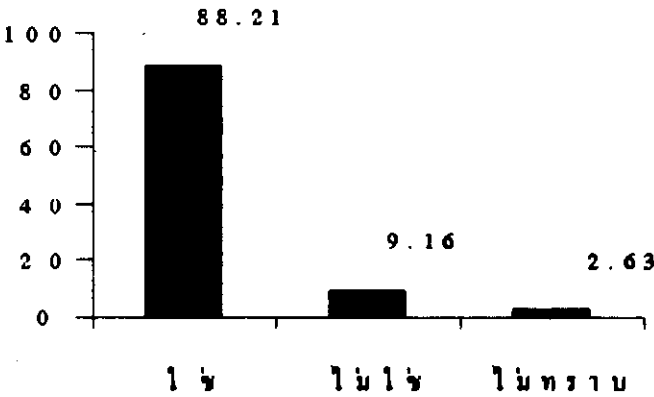
ก่อนเปิดให้ลงคะแนน

ที่เลือกตั้งไม่มีประกาศที่ให้คุณโทษต่อผู้สมัคร

ตาราง 1

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	13,584	88.21
ไม่ใช่	1,410	9.16
ไม่ทราบ	405	2.63
รวม	15,399	100.00

แผนภูมิ 1

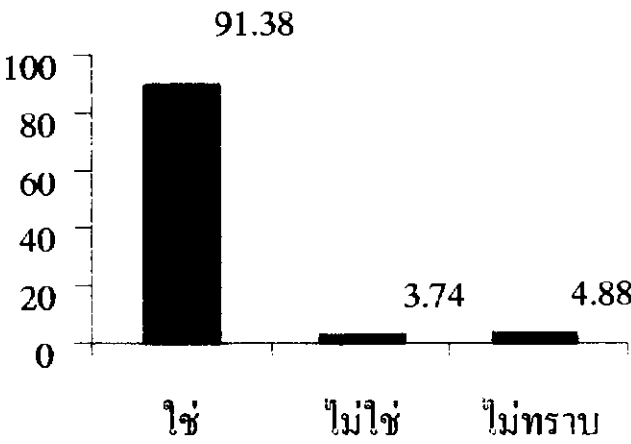
จากตาราง 1 และแผนภูมิ 1 พบว่าที่เลือกตั้งไม่มีแผ่นป้ายประกาศให้คนโทษต่อผู้สมัครเป็นจำนวน 13,584 คน คิดเป็นร้อยละ 88.21 จำนวนที่มีการติดประกาศ 1,410 คนคิดเป็นร้อยละ 9.16 และไม่ทราบอีกจำนวน 405 คน คิดเป็นร้อยละ 2.63

มีการตรวจสอบจำนวนบัตรก่อนเปิดให้ลงคะแนน

ตาราง 2

	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ใช่	14,090	91.38
ไม่ใช่	577	3.74
ไม่ทราบ	752	4.88
รวม	15,419	100.00

แผนภูมิ 2

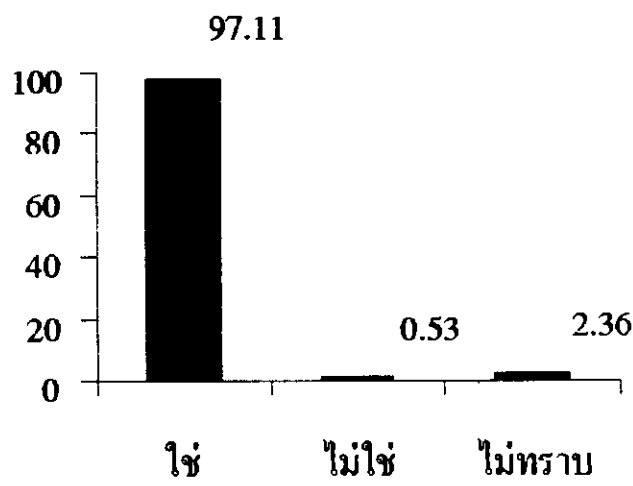
จากตาราง 2 และ แผนภูมิ 2 พบว่ามีการตรวจสอบบัตรก่อนเปิดให้ลงคะแนน เป็นจำนวน 14,090 คน คิดเป็นร้อยละ 91.38 ไม่มีการตรวจสอบบัตรก่อนเปิดให้ลงคะแนน เป็นจำนวน 577 คน คิดเป็นร้อยละ 3.74 และไม่ทราบอีกจำนวน 752 คน คิดเป็นร้อยละ 4.88

มีการตรวจสอบหีบเลือกตั้งว่าเป็นหีบเปล่า

ตาราง 3

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	14,611	97.11
ไม่ใช่	80	0.53
ไม่ทราบ	355	2.36
รวม	15,046	100.00

แผนภูมิ 3

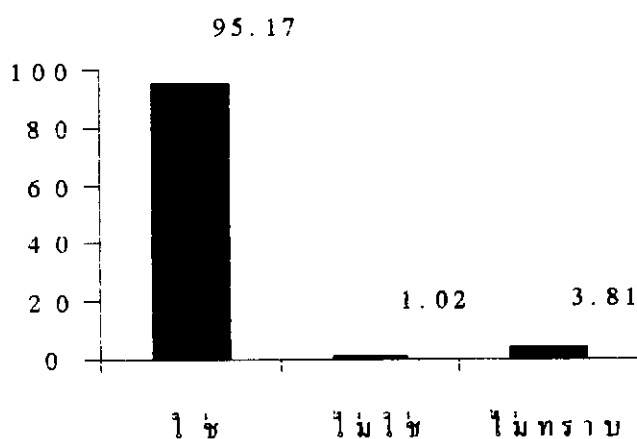
จากตาราง 3 และแผนภูมิ 3 พบว่ามีการตรวจสอบหีบบัตรเลือกตั้งว่าเป็นหีบเปล่าก่อนเป็นจำนวน 14,611 คน คิดเป็นร้อยละ 97.11 ไม่มีการตรวจสอบว่าเป็นหีบเปล่า จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 0.53 และไม่ทราบอีก 355 คน คิดเป็นร้อยละ 2.36

กรรมการตรวจคะแนนลงรายมือชื่อรับรองความเรียบร้อย

ตาราง 4

	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ใช่	14,564	95.17
ไม่ใช่	156	1.02
ไม่ทราบ	583	3.81
รวม	15,303	100.00

แผนภูมิ 4

จากตาราง 4 และแผนภูมิ 4 พบว่ามีกรรมการตรวจคะแนนลงรายมือชื่อรับรองความเรียบร้อยจำนวน 14,564 คน คิดเป็นร้อยละ 95.17 จำนวนที่ไม่มีกรรมการลงรายมือชื่อรับรองความเรียบร้อยจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 1.02 และจำนวนไม่ทราบอีก 583 คน คิดเป็นร้อยละ 3.81

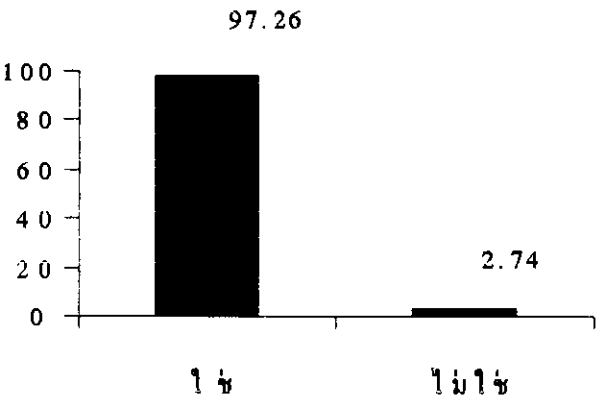
ระหว่างการลงคะแนน

มีการตรวจสอบบัตรประจำตัวผู้มาลงคะแนน

ตาราง 5

	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ใช่	10,485	97.26
ไม่ใช่	295	2.74
รวม	10,780	100.00

แผนภูมิ 5

จากตาราง 5 และแผนภูมิ 5 แสดงการตรวจสอบบัตรประจำตัวผู้มาลงคะแนน พบว่ามี การตรวจสอบบัตรผู้มาลงคะแนนจำนวน 10,485 คน คิดเป็นร้อยละ 97.26 และ อีกจำนวน 295 คน ไม่ มีการตรวจสอบบัตรประจำตัวผู้มาลงคะแนน คิดเป็นร้อยละ 2.74

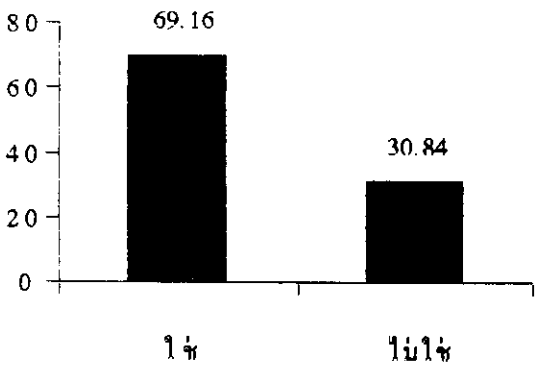
หมายเหตุ ในข้อนี้การใส่ข้อมูลที่เป็นตัวเลขในบางจังหวัดมีตัวเลขที่มากเกินไปจนอาจเกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้กรอกแบบสอบถาม (ไม่ได้ตอบเป็นจำนวนครั้ง/อสม.1 คน แต่นับจำนวนครั้งของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ์) ดังนั้น จังหวัดที่มีการตอบลักษณะเช่นนี้จะไม่นำตัวเลขมาคิด

กรรมการได้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้มาลงคะแนนดัง ๆ

ตาราง 6

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	7,354	69.16
ไม่ใช่	3,279	30.84
รวม	10,633	100.00

แผนภูมิ 6

จากตาราง 6 แผนภูมิ 6 พบว่ากรรมการได้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้มาลงคะแนนดัง ๆ จำนวน 7,354 คน คิดเป็นร้อยละ 69.16 และจำนวนที่กรรมการไม่ได้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้มาลงคะแนนจำนวน 3,279 คน คิดเป็นร้อยละ 30.84

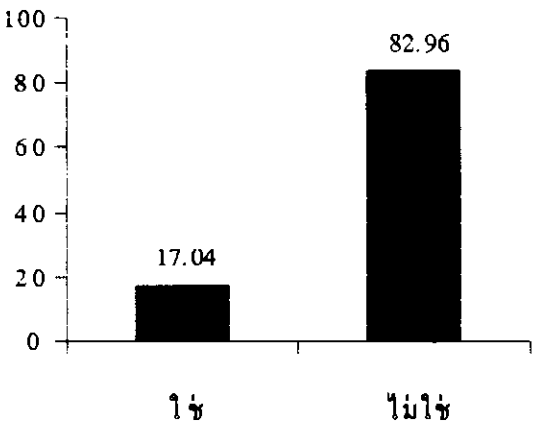
☛หมายเหตุ ในข้อนี้การใส่ข้อมูลที่เป็นตัวเลขในบางจังหวัดมีตัวเลขที่มากเกินไปจนอาจเกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้กรอกแบบสอบถาม (ไม่ได้ตอบเป็นจำนวนครั้ง/สสจ.1 คน แต่นับจำนวนครั้งของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ์) ดังนั้น จังหวัดที่มีการตอบลักษณะเช่นนี้จะไม่นำตัวเลขมาคิด

มีตัวแทนพรรคการเมือง ร่วมเป็นกรรมการตรวจคะแนน

ตาราง 7

	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ใช่	2,300	17.04
ไม่ใช่	11,197	82.96
รวม	13,497	100.00

แผนภูมิ 7

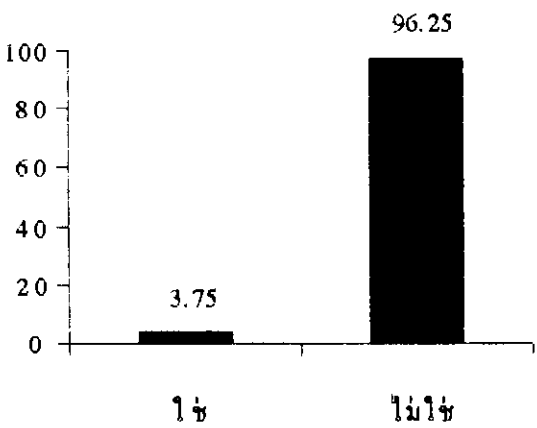
จากตาราง 7 และแผนภูมิ 7 พบว่ามีตัวแทนพรรคการเมืองร่วมเป็นกรรมการตรวจคะแนน
จำนวน 2,300 คน คิดเป็นร้อยละ 17.04 และจำนวนหน่วยที่ไม่มีพรรคการเมืองร่วมตรวจคะแนน
จำนวน 11,197 คน คิดเป็นร้อยละ 82.96

มีการหาเสียงใกล้ที่เลือกตั้ง

ตาราง 8

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	451	3.75
ไม่ใช่	11,581	96.25
รวม	12,032	100.00

แผนภูมิ 8

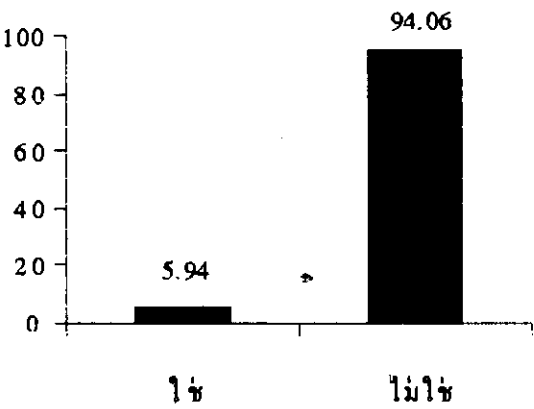
จากตาราง 8 และแผนภูมิ 8 พบว่ามีการหาเสียงใกล้ที่เลือกตั้ง จำนวน 451 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.75 และไม่มีการหาเสียงใกล้ที่เลือกตั้งจำนวน 11,581 คน คิดเป็นร้อยละ 96.25

มีหัวหน้าคณะชักจูงผู้มาลงคะแนน หน้าທີ່เลือกตั้ง

ตาราง 9

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	659	5.94
ไม่ใช่	10,438	94.06
รวม	11,097	100.00

แผนภูมิ 9

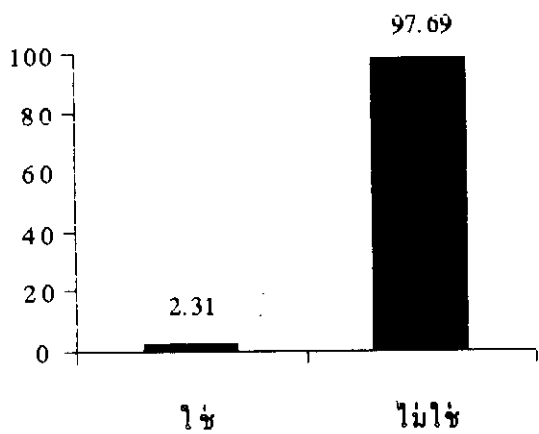
จากตาราง 9 และ แผนภูมิ 9 พบว่ามีหัวหน้าคณะชักจูงผู้มาลงคะแนนจำนวน 659 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94 และไม่มีหัวหน้าคณะชักจูงผู้มาลงคะแนนหน้าທີ່เลือกตั้ง จำนวน 10,438 คน คิดเป็นร้อยละ 94.06

มีการก่อกรวน ฆ่าหมู หนองเหนียว ผู้มาลงคะแนน

ตาราง 10

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	266	2.31
ไม่ใช่	11,230	97.69
รวม	11,496	100.00

แผนภูมิ 10

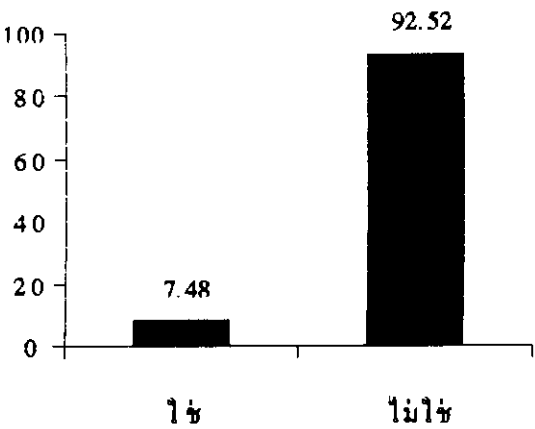
จากตาราง 10 และ แผนภูมิ 10 พบว่ามีการกรวน ฆ่าหมู หนองเหนียวผู้มาลงคะแนน จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 2.31 ไม่มีการก่อกรวน ฆ่าหมู หนองเหนียวผู้มาลงคะแนน จำนวน 11,230 คน คิดเป็นร้อยละ 97.69

มีการเกณฑ์คน ชนคนมาลงคะแนน

ตาราง 11

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	875	7.48
ไม่ใช่	10,829	92.52
รวม	11,704	100.00

แผนภูมิ 11

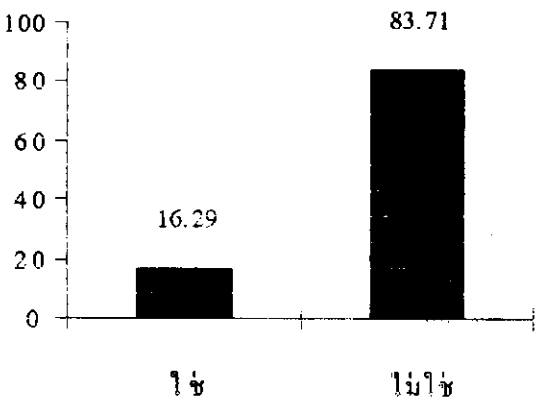
จากตาราง 11 และแผนภูมิ 11 พบว่ามีการเกณฑ์คน ชนคนมาลงคะแนน จำนวน 875 คน คิดเป็นร้อยละ 7.48 และจำนวนที่ไม่มีการเกณฑ์คน ชนคนมาลงคะแนน จำนวน 10,829 คน คิดเป็นร้อยละ 92.52

มีการทักท้วงว่าผู้มาลงคะแนนไม่มีชื่อในบัญชี

ตาราง 12

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	1,670	16.29
ไม่ใช่	8,583	83.71
รวม	10,253	100.00

แผนภูมิ 12

จากตาราง 12 และแผนภูมิ 12 พบว่ามีการทักท้วงว่าผู้มาลงคะแนนไม่มีรายชื่อในบัญชีจำนวน 1,670 คน คิดเป็นร้อยละ 16.29 และไม่มีการทักท้วงว่าผู้มาลงคะแนนไม่มีรายชื่อในบัญชี จำนวน 8,583 คน คิดเป็นร้อยละ 83.71

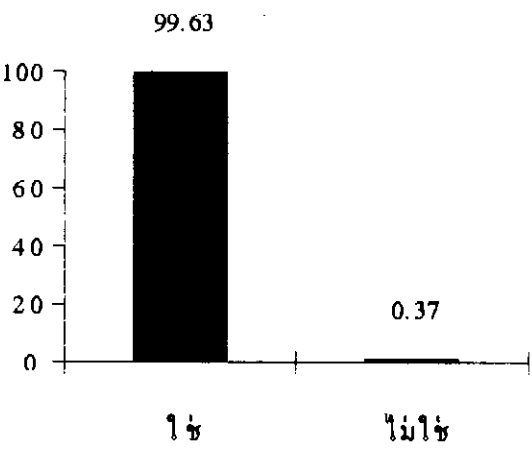
หลังการลงคะแนน

ปิดหีบเวลา 15.00 น. ตรง

ตาราง 13

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	15,365	99.63
ไม่ใช่	57	0.37
รวม	15,422	100.00

แผนภูมิ 13

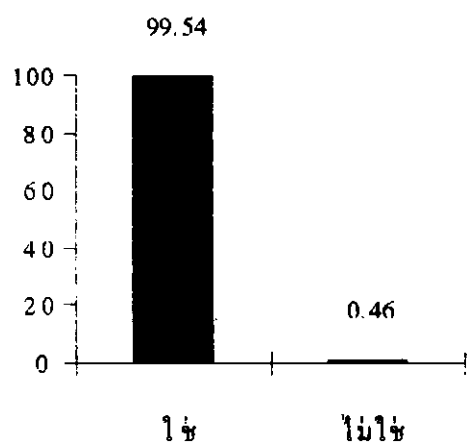
จากตาราง 13 และแผนภูมิ 13 พบว่ามีการปิดหีบเลือกตั้งตรงเวลา 15.00 น. เป็นจำนวน 15,365 คน คิดเป็นร้อยละ 99.63 และปิดหีบเลือกตั้งไม่ตรงเวลา 15.00 น. จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 0.37

เวลาที่ใช้ในการนับคะแนนเป็นไปโดยปกติ

ตาราง 14

	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ใช่	15,029	99.54
ไม่ใช่	69	0.46
รวม	15,098	100.00

แผนภูมิ 14

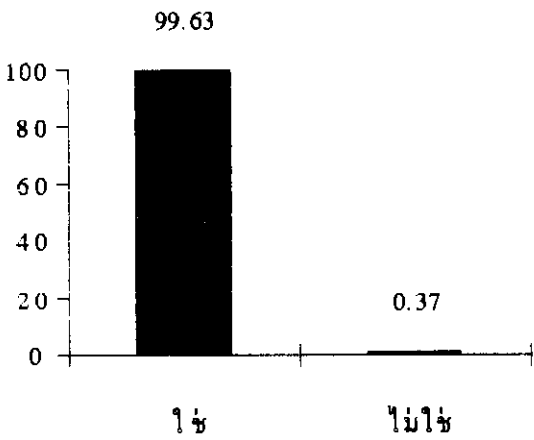
จากตาราง 14 และแผนภูมิ 14 พบว่าเวลาที่ใช้ในการนับคะแนนเป็นไปโดยปกติ จำนวน 15.029 คน คิดเป็นร้อยละ 99.54 และมีเหตุการณ์ที่ไม่เป็นปกติในเวลาที่น่าับคะแนน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 0.46

การนับคะแนนเป็นไปโดยเปิดเผย ต่อหน้าผู้มาลงคะแนน

ตาราง 15

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	14,809	99.63
ไม่ใช่	55	0.37
รวม	14,864	100.00

แผนภูมิ 15

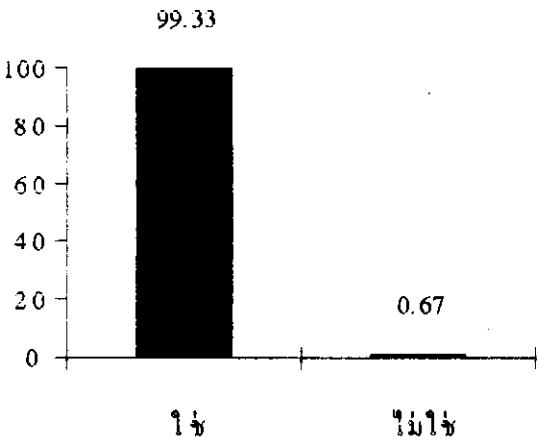
จากตาราง 15 และแผนภูมิ 15 พบว่ามีการนับคะแนนเป็นไปโดยเปิดเผย ต่อหน้าผู้มาลงคะแนน จำนวน 14,809 คน คิดเป็นร้อยละ 99.63 และมีการนับคะแนนไม่เป็นไปโดยเปิดเผย ต่อหน้าผู้มาลงคะแนน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 0.37

กรรมการได้อ่านตรวจและนับคะแนนอย่างถูกต้อง

ตาราง 16

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	15,059	99.33
ไม่ใช่	101	0.67
รวม	15,160	100.00

แผนภูมิ 16

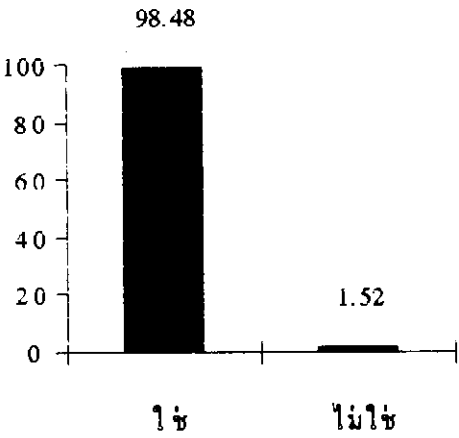
จากตาราง 16 และแผนภูมิ 16 พบว่ามีกรรมการได้อ่านตรวจและนับคะแนนอย่างถูกต้องเป็นจำนวน 15,059 คน คิดเป็นร้อยละ 99.33 และกรรมการไม่ได้อ่านตรวจนับคะแนนอย่างถูกต้อง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 0.67

การวินิจฉัยบัตรเสียเป็นไปอย่างสุจริต ยุติธรรม

ตาราง 17

	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ใช่	15,145	98.48
ไม่ใช่	233	1.52
รวม	15,378	100.00

แผนภูมิ 17

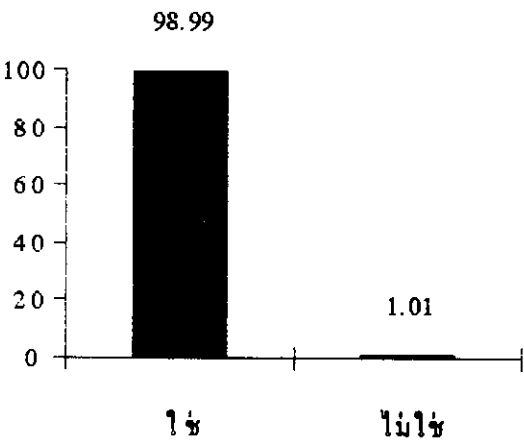
จากตาราง 17 และแผนภูมิ 17 พบว่าการวินิจฉัยบัตรเสียเป็นไปอย่างสุจริต ยุติธรรม จำนวน 15,145 คน คิดเป็นร้อยละ 98.48 และการวินิจฉัยบัตรเสียไม่เป็นไปอย่างสุจริต ยุติธรรม จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 1.52

มีการคว่ำหีบบัตรเมื่อหยิบบัตรเลือกตั้งออกจากหีบหมด

ตาราง 18

	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ใช่	15,066	98.99
ไม่ใช่	153	1.01
รวม	15,219	100.00

แผนภูมิ 18

จากตาราง 18 และแผนภูมิ 18 พบว่ามีการคว่ำหีบบัตรเมื่อหยิบบัตรเลือกตั้งออกจากหีบหมดเป็นจำนวน 15,066 คน คิดเป็นร้อยละ 98.99 และไม่มีการคว่ำหีบบัตรเมื่อหยิบบัตรเลือกตั้งออกหมด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 1.01

สรุปการประเมินผลจากปอส 4

จากการประมวลผลจากแบบฟอร์ม ปอส. 4 ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ได้จากการ สอดส่องเหตุการณ์ในวันเลือกตั้ง ที่อาสาสมัครองค์กรกลางในแต่ละหน่วยนั้น จากแต่ละจังหวัดที่ ได้ทราบไปแล้วนั้น สามารถประเมินการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งได้ดังที่แจกแจง เป็นตารางและแผนภูมิไปแล้วนั้น อย่างไรก็ตามจากการประเมินผลที่ได้มา ทางองค์กรกลาง การเลือกตั้ง ได้มีข้อสังเกตบางประการที่อาจเกิดเนื่องจากความผิดพลาดหรือความไม่เอาใจใส่ ที่แท้จริงต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ อาทิ เช่น

- ก่อนเปิดให้ลงคะแนน ที่เลือกตั้งไม่มีประกาศที่ให้คุณโทษต่อผู้สมัคร ถึง ร้อยละ 88.21 ดังตาราง 1 และแผนภูมิ 1
- ระหว่างการลงคะแนน กรรมการไม่ได้อ่านชื่อของผู้มาลงคะแนนดังตั้ง ถึง ร้อยละ 30.84 ดังตาราง 6 และแผนภูมิ 6
- ระหว่างการลงคะแนนมีตัวแทนพรรคการเมือง ร่วมเป็นกรรมการตรวจ คะแนน ร้อยละ 17.04 ดังตาราง 7 และแผนภูมิ 7
- ระหว่างการลงคะแนน ยังมีหัวคะแนนชักจูงผู้มาลงคะแนน หน้าที่เลือกตั้ง ถึง ร้อยละ 5.94 ดังตาราง 9 และแผนภูมิ 9
- ระหว่างการลงคะแนน มีการเกณฑ์คน ชนคนมาลงคะแนน ร้อยละ 7.48 ดัง ตาราง 11 และแผนภูมิ 11
- ระหว่างการลงคะแนน มีการหักท้วงว่าผู้มาลงคะแนนใช้สิทธิไม่มีชื่อในบัญชี ถึงร้อยละ 16.29 ดังตาราง 12 และแผนภูมิ 12

ซึ่งจากข้อสังเกตที่ยกมานั้นเพื่อชี้ให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ วันเลือกตั้ง เหตุ การณ์ต่าง ๆ เหล่านี้สามารถบ่งชี้ถึงความสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยได้ หากมีการ เลือกตั้งในครั้งต่อไป จึงควรที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะได้ปฏิบัติหน้าที่โดยเอาใจใส่มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อ ให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างถูกต้อง สุจริต ยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

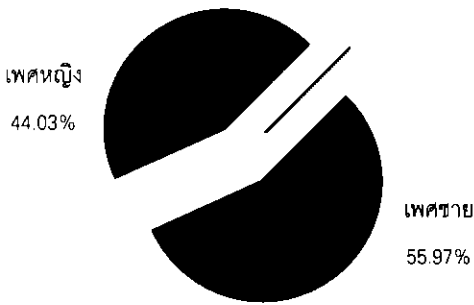
การประเมินผลการทำงานโดยอาสาสมัครจากสรุปการประมวลผล
ในแบบฟอร์ม ปอส.6

ปอส. 6 เป็นแบบประมวลผลแบบสอบถามที่ประเมินทัศนคติของอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.5) จากการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ซึ่งในการประมวลผลครั้งนี้ กระทำขึ้นจากแบบสอบถามทั้งหมดที่ตอบกลับจำนวน 12,833 ชุด จาก 30 จังหวัด ได้แก่ อำนาจเจริญ, ระยอง, ปราจีนบุรี, จันทบุรี, กรุงเทพมหานคร, ชัยนาท, อุดรธานี, ปทุมธานี, นนทบุรี, สระบุรี, นครนายก, ฉะเชิงเทรา, ตราด, สุรินทร์, ตาก, กำแพงเพชร, นราธิวาส, ลำปาง, ขอนแก่น, เลย, สงขลา, ปัตตานี, พังงา, ตรัง, สมุทรสงคราม, กาญจนบุรี, สุพรรณบุรี, หนองบัวลำภู, ประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบูรณ์ โดยแจกแจงได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงเพศของ อสก.

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	7,183	55.97
หญิง	5,650	44.03
รวม	12,833	100.00

แผนภูมิที่ 1 แสดงเพศของ อสก.

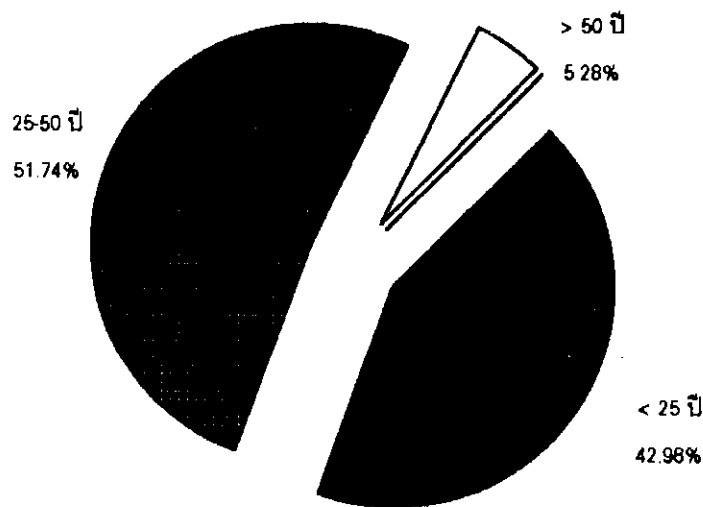

จากตารางที่ 1 และแผนภูมิที่ 1 พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,833 คน โดยอสก. ส่วนใหญ่เป็นเพศชายคือ มีจำนวน 7,183 คน คิดเป็น 55.97% ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 5,650 คน คิดเป็น 44.03%

ตาราง 2 แสดงอายุของ อสก.

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	5,527	42.98
25-50 ปี	6,653	51.74
สูงกว่า 50 ปี	679	5.28
รวม	12,859	100.00

แผนภูมิ 2 แสดงระดับอายุของ อสก.

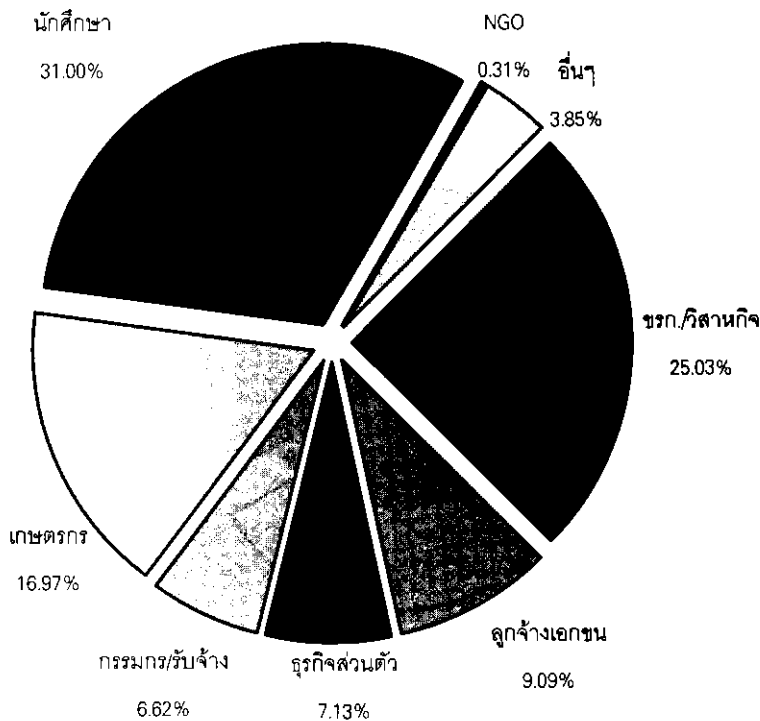

จากตาราง 2 และแผนภูมิ 2 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,859 คน โดยอาสาสมัครที่ตอบแบบสอบถาม ที่มีอายุ ต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 5,527 คน คิดเป็น 42.98% , และอาสาสมัครมีอายุระหว่าง 25-50 ปีมากที่สุด คือ มีจำนวน 6,653 คน คิดเป็น 51.74% ส่วนอาสาสมัครที่มีอายุมากกว่า 50 ปีมีน้อยที่สุดคือ 679 คน หรือคิดเป็น 5.28%

ตารางที่ 3 แสดงอาชีพของอาสาสมัคร

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3,177	25.03
ลูกจ้างเอกชน	1,154	9.09
ธุรกิจส่วนตัว	905	7.13
กรรมกร/รับจ้าง	841	6.62
เกษตรกร	2,154	16.97
นักศึกษา	3,935	31.00
นักพัฒนาเอกชน	39	0.31
อื่นๆ	489	3.85
รวม	12,694	100.00

แผนภูมิ 3 แสดงอาชีพของอาสาสมัคร

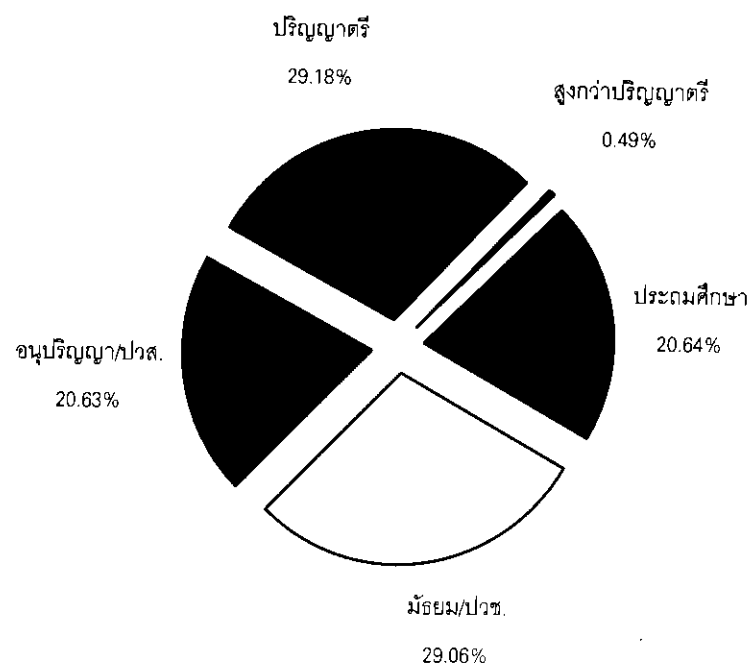

จากตารางที่ 3 และแผนภูมิที่ 3 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,694 คน โดยอาสาสมัครมี อาชีพนักเรียนมากที่สุด คือ จำนวน 3,935 คน คิดเป็น 31.00% ลำดับต่อมาก็คือ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 3,177 คน คิดเป็น 25.03%, เกษตรกร จำนวน 2,154 คน คิดเป็น 16.97%, ลูกจ้างเอกชน จำนวน 1,154 คน คิด เป็น 9.09%, ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 905 คน คิดเป็น 7.13% กรรมกร/รับจ้าง จำนวน 841 คน, นักพัฒนาเอกชน จำนวน 39 คน คิดเป็น 0.31% และที่เหลือ 3.85% จำนวน 489 คน คือ ข้าราชการเกษียณอายุ, แม่บ้าน หรือลูก จ้างประจำในภาครัฐ ฯลฯ

ตารางที่ 4 แสดงระดับการศึกษาของอาสาสมัคร

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	2,627	20.64
มัธยมศึกษา/ ปวช.	3,699	29.06
อนุปริญญา/ ปวส.	2,626	20.63
ปริญญาตรี	3,715	29.18
สูงกว่าปริญญาตรี	63	0.49
รวม	12,730	100.00

แผนภูมิ 4 แสดงระดับการศึกษาของอาสาสมัคร

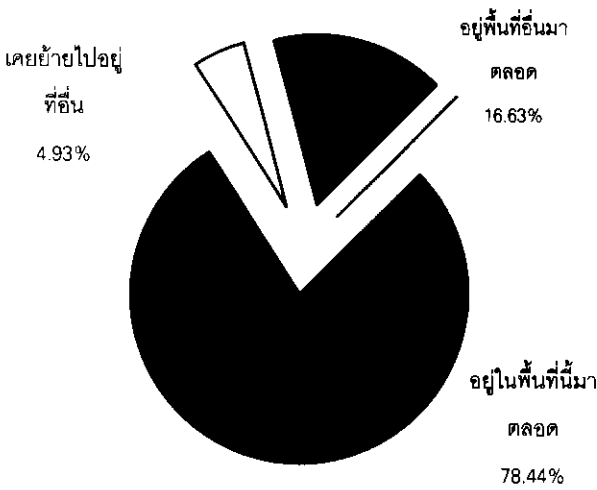

จากตารางที่ 4 และแผนภูมิ 4 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,730 คน โดยอาสาสมัครส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุดคือ จำนวน 3,715 คน คิดเป็น 29.18% ลำดับต่อมาคือ ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 3,699 คน คิดเป็น 29.06%, ระดับประถมศึกษาและอนุปริญญา/ ปวส. มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 2,627 คน และ 2,626 คน ซึ่งคิดเป็น 20.64% และ 20.63% ตามลำดับ ส่วนระดับสูงกว่าปริญญาตรีนั้น มีเพียง 63 คน หรือคิดเป็น 0.49% เท่านั้น

ตารางที่ 5 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่ของ อสก. กับพื้นที่ปฏิบัติงาน

ที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ในพื้นที่มาตลอด	9,970	78.44
เคยย้ายไปอยู่ที่อื่น	626	4.93
อยู่พื้นที่อื่นมาตลอด	2,114	16.63
รวม	12,710	100.00

แผนภูมิ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่ อสก. กับพื้นที่ปฏิบัติงาน

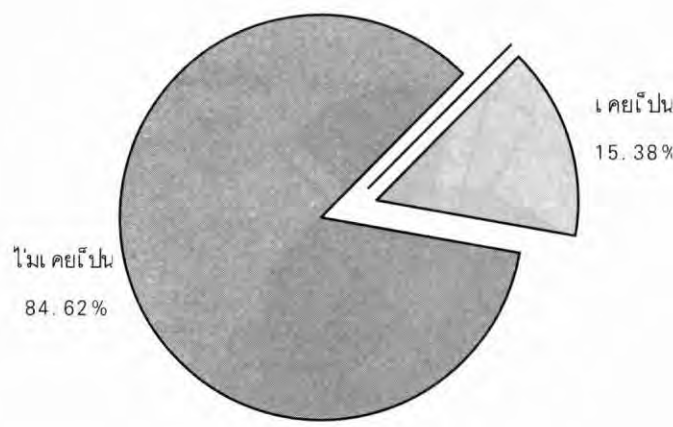

จากตารางที่ 5 และแผนภูมิที่ 5 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,710 คน โดย อาสาสมัครส่วนใหญ่เคยอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานมาตลอด จำนวน 9,970 คน คิดเป็น 78.44%, อาสาสมัครที่อยู่พื้นที่อื่นมาตลอดจำนวน 2,114 คน คิดเป็น 16.63% ส่วน อาสาสมัครที่เคยย้ายไปอยู่ที่อื่น มีจำนวน 626 คน หรือคิดเป็น 4.93% เท่านั้น

ตารางที่ 6 แสดงภูมิหลังของอาสาสมัคร

เคยเป็น อสก. หรือปอส. มาก่อนหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคย	1,947	15.38
ไม่เคย	10,715	84.62
รวม	12,662	100.00

แผนภูมิ 6 แสดงภูมิหลังของอาสาสมัคร

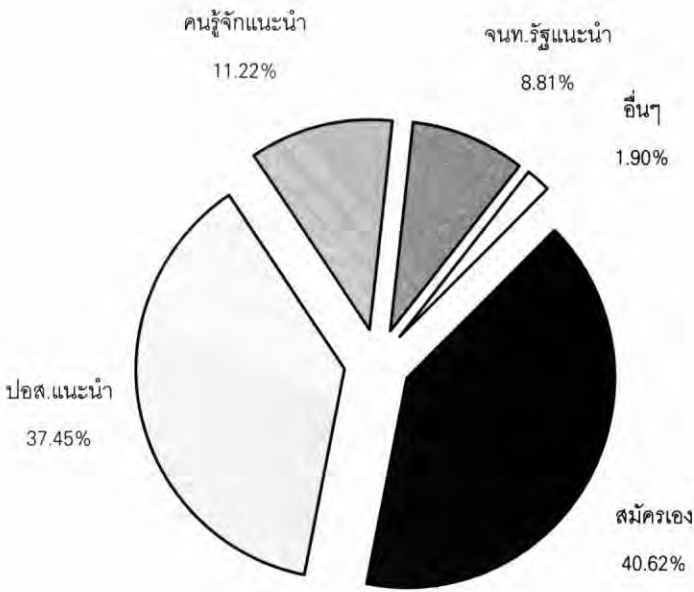

จากตารางที่ 6 และแผนภูมิ 6 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 12,662 คน อาสาสมัครส่วนใหญ่ไม่เคยเป็น อสภ.หรือ ปอส. มาก่อน จำนวน 10,715 คน คิดเป็น 84.62% และ อาสาสมัครที่เคยเป็น อสภ. หรือ ปอส. มาก่อนมีเพียง 1,947 คน หรือคิดเป็น 15.38% เท่านั้น

ตารางที่ 7 แสดงการเข้ามาเป็นอาสาสมัคร

ท่านเข้ามาเป็นอสภ. ครั้งนี้อย่างไร.	จำนวน	ร้อยละ
สมัครเอง	5,096	40.62
ปอส.แนะนำมา	4,698	37.45
มีคนรู้จักแนะนำมา	1,407	11.22
เจ้าหน้าที่ของรัฐแนะนำมา	1,105	8.81
อื่นๆ	238	1.90
รวม	12,544	100.00

แผนภูมิ 7 แสดงการเข้ามาเป็นอาสาสมัคร

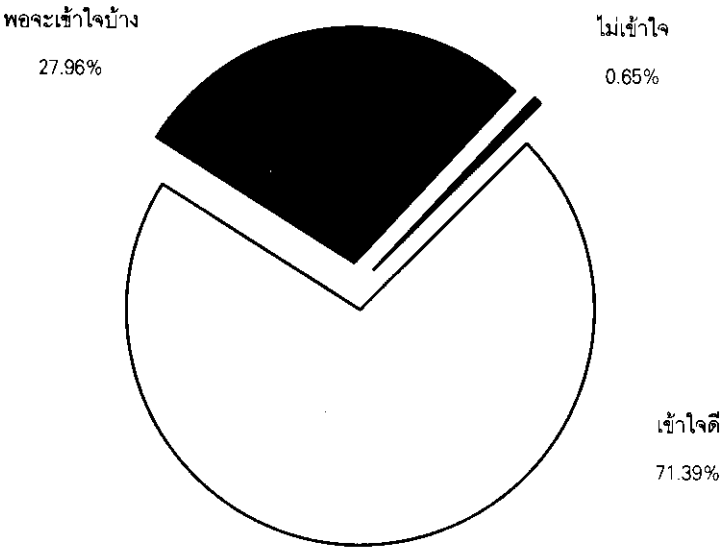

จากตารางที่ 7 และแผนภูมิ 7 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 12,544 คน โดยอาสาสมัครที่สมัครเข้ามาเองมีจำนวน 5,096 คน คิดเป็น 40.62%, ปอส. แนะนำมา จำนวน 4,698 คน คิดเป็น 37.45%, มีคนรู้จัก(ที่ไม่ใช่ ปอส.) แนะนำมา จำนวน 1,407 คน คิดเป็น 11.22%, เจ้าหน้าที่ของรัฐแนะนำมา จำนวน 1,105 คน คิดเป็น 8.81% และอีก 1.90% จำนวน 238 คนนั้นเข้ามาโดยวิธีการอื่นๆ

ตารางที่ 8 แสดงระดับความเข้าใจในบทบาทของ อสก.

ระดับความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
เข้าใจดี	9,073	71.39
พอจะเข้าใจบ้าง	3,554	27.96
ไม่เข้าใจ	83	0.65
รวม	12,710	100.00

แผนภูมิ 8 แสดงระดับความเข้าใจในบทบาทของ อสท.

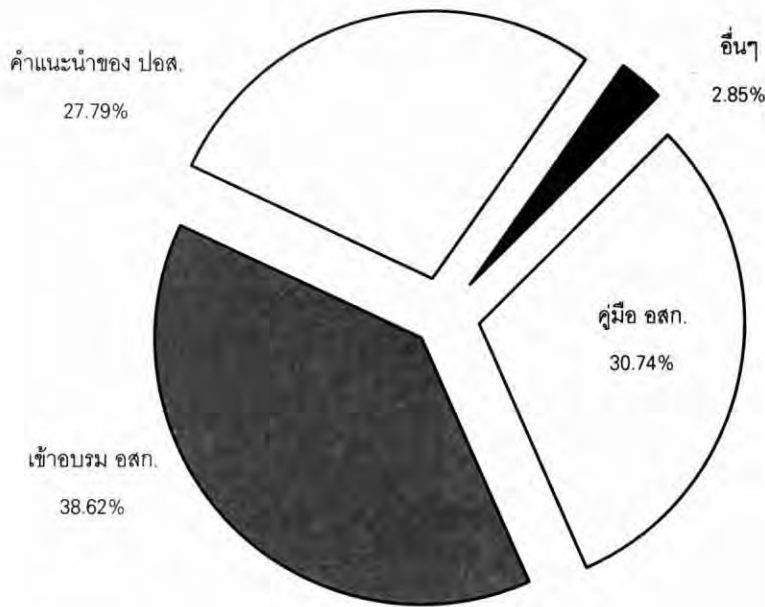

จากตารางที่ 8 และแผนภูมิ 8 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,710 คน โดยอาสาสมัครที่มีความเข้าใจบทบาทของตนเองดี มีจำนวน 9,073 คน คิดเป็น 71.39%, พอจะเข้าใจบ้าง มีจำนวน 3,554 คน คิดเป็น 27.96%, ส่วนอาสาสมัครที่ไม่เข้าใจบทบาทของตนเองมีเพียง 83 คน คิดเป็น 0.65% เท่านั้น

ตารางที่ 9 แสดงแหล่งความรู้ของอาสาสมัคร

แหล่งความรู้	จำนวน	ร้อยละ
คู่มือ อสท.	7,845	30.74
เข้าอบรม อสท. ก่อนปฏิบัติงาน	9,857	38.62
คำแนะนำของ ปอส.	7,093	27.79
อื่นๆ	726	2.85
รวม	25,521	100.00

แผนภูมิ 9 แสดงแหล่งความรู้ของอาสาสมัคร

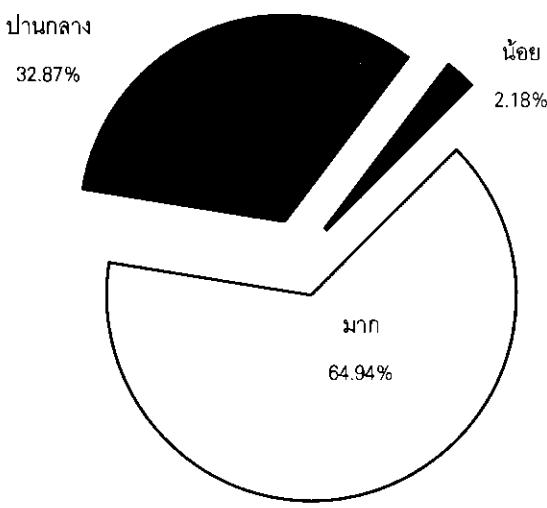
จากตารางที่ 9 และ แผนภูมิ 9 พบว่า มีการตอบแบบสอบถามทั้งหมด 25,521 ข้อ (หมายเหตุ: ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) โดยอาสาสมัครที่ได้รับความรู้จากคู่มือ อสภ. มีจำนวน 7,845 คน คิดเป็น 30.74%, ได้รับความรู้จากการเข้าอบรม อสภ. จำนวน 9,857 คน คิดเป็น 38.62%, ได้รับความรู้จากคำแนะนำของ ปอส. จำนวน 7,093 คน คิดเป็น 27.79% และที่เหลือ 2.85% จำนวน 726 คน นั้น ได้รับความรู้จากแหล่งอื่นๆ เช่น จากคำแนะนำของครูที่โรงเรียน หรือจากประสบการณ์เดิม เป็นต้น

ตารางที่ 10 แสดงระดับความร่วมมือ/ ความสนับสนุนที่ อสภ. ได้รับจาก ปอส. และคณะทำงานองค์กรกลางส่วนอื่นๆ

คำถาม ในการทำงานครั้งนี้ท่านได้รับความร่วมมือ/ สนับสนุนจาก ปอส. และคณะทำงานขององค์กรกลางส่วนอื่นๆ มากน้อยเพียงใด?

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	8,149	64.94
ปานกลาง	4,125	32.87
น้อย	274	2.18
รวม	12,548	99.99

แผนภูมิ 10 แสดงระดับความร่วมมือ/ ความสนับสนุนที่ อสท. ได้รับจาก ปอช. และคณะกรรมการกลางส่วนอื่นๆ

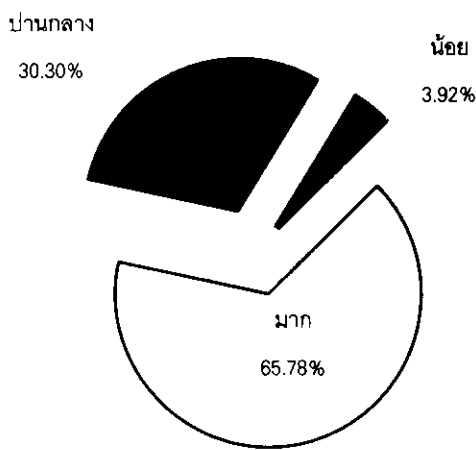

จากตารางที่ 10 และแผนภูมิ 10 แสดงให้เห็นว่า อาสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,548 คน โดยอาสาสมัครที่ตอบว่า ได้รับความร่วมมือ/ สนับสนุนจาก ปอช. หรือ คณะทำงานองค์กรกลางส่วนอื่นๆ มาก มีจำนวน 8,149 คน คิดเป็น 64.94%, ปานกลาง จำนวน 4,125 คน คิดเป็น 32.87% ส่วน อาสาสมัครที่ตอบว่า ได้รับความร่วมมือ/สนับสนุนน้อยมีเพียง 274 คน หรือคิดเป็น 2.18% เท่านั้น

ตารางที่ 11 แสดงการตอบคำถามของอาสาสมัคร ดังนี้ : ในการสังเกตการณ์ประจำที่เลือกตั้ง ในวันเลือกตั้ง ท่านได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ประจำที่เลือกตั้งมากน้อยเพียงใด?

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	8,240	65.78
ปานกลาง	3,795	30.30
น้อย	491	3.92
รวม	12,526	100.00

แผนภูมิ 11 แสดงการตอบคำถามของอาสาสมัคร ดังนี้ : ในการสังเกตการณ์ประจำที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง ท่านได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ประจำที่เลือกตั้งมากน้อยเพียงใด?

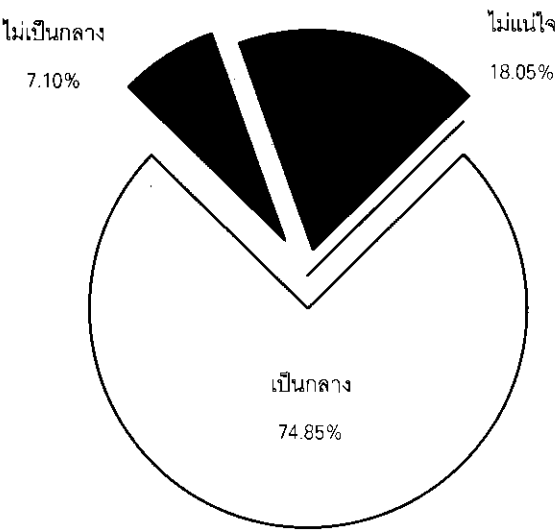
จากตารางที่ 11 และ แผนภูมิ 11 พบว่า มีอาสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,526 คน โดยอาสาสมัครที่ตอบว่า ในการสังเกตการณ์เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งมาก มีจำนวน 8,240 คน คิดเป็น 65.78%, ปานกลาง จำนวน 3,795 คน คิดเป็น 30.30% และน้อย จำนวน 491 คน คิดเป็น 3.92%

ตารางที่ 12 แสดงความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คำถาม ในช่วงที่ท่านเป็น อสก. ครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน วางตัวเป็นกลางในการเลือกตั้งหรือไม่?

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นกลาง	9,282	74.85
ไม่เป็นกลาง	880	7.10
ไม่แน่ใจ	2,239	18.05
รวม	12,401	100.00

แผนภูมิ 12 แสดงความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
คำถาม ในช่วงเวลาที่ท่านเป็น อสภ. ครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน
วางตัวเป็นกลางในการเลือกตั้งหรือไม่?

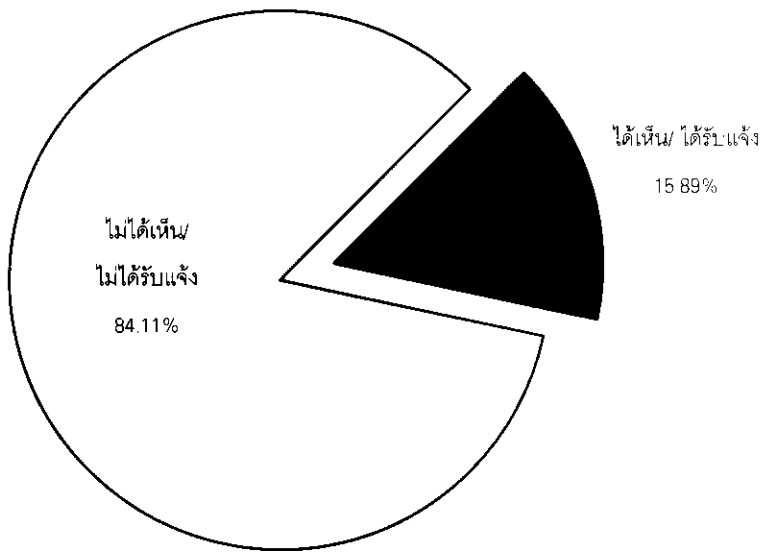
จากตารางที่ 12 และแผนภูมิ 12 พบว่า อาสาสมัครตอบคำถามจำนวนทั้งสิ้น 12,401 คน โดย อาสาสมัครที่ตอบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นกลาง มีจำนวน 9,282 คน คิดเป็น 74.85%, ไม่เป็นกลาง จำนวน 880 คน คิดเป็น 7.10% และอาสาสมัครที่ไม่แน่ใจ มีจำนวน 2,239 คน คิดเป็น 18.05%

ตารางที่ 13

คำถาม ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ท่านเห็นหรือได้รับแจ้งการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งบ้างหรือไม่?

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ได้เห็น/ ได้รับแจ้ง	1,930	15.89
ไม่ได้เห็น/ ไม่ได้รับแจ้ง	10,217	84.11
รวม	12,147	100.00

แผนภูมิ 13

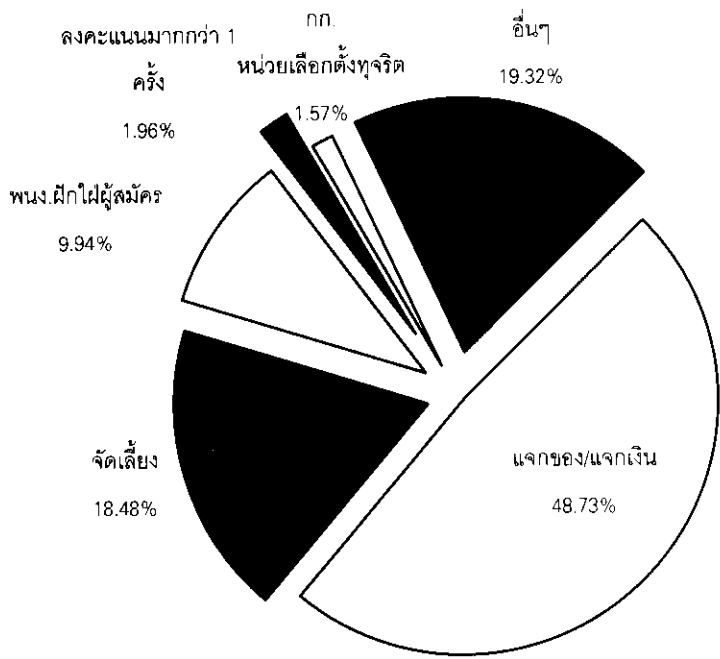

จากตารางที่ 13 และ แผนภูมิ 13 พบว่า มีอาสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,147 คน โดยอาสาสมัครที่ได้เห็น/ ได้รับแจ้งการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง มีจำนวน 1,930 คน คิดเป็น 15.89% ส่วนอาสาสมัครที่ไม่ได้เห็น/ ไม่ได้รับแจ้งการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง มีจำนวน 10,217 คน คิดเป็น 84.11 %

ตารางที่ 14 แสดงเรื่องที่ผิดกฎหมายเลือกตั้งที่ อาสาสมัครได้รับแจ้ง

เรื่องที่ได้รับแจ้ง	จำนวน	ร้อยละ
การแจกเงิน/ แจกของ	4,077	48.73
การจัดเลี้ยง	1,546	18.48
พนักงานเจ้าหน้าที่ฝักใฝ่ผู้สมัคร หรือเป็นหัวคะแนนให้ผู้สมัคร	832	9.94
ผู้ลงคะแนนบางคนลงคะแนน มากกว่า 1 ครั้ง	164	1.96
กรรมการประจำที่เลือกตั้งทุจริต หรือล่าเอียง	131	1.57
อื่นๆ	1,616	19.32
รวม	8,366	100.00

แผนภูมิ 14 แสดงเรื่องที่ผิดกฎหมายเลือกตั้งที่ อาสาสมัครได้รับแจ้ง

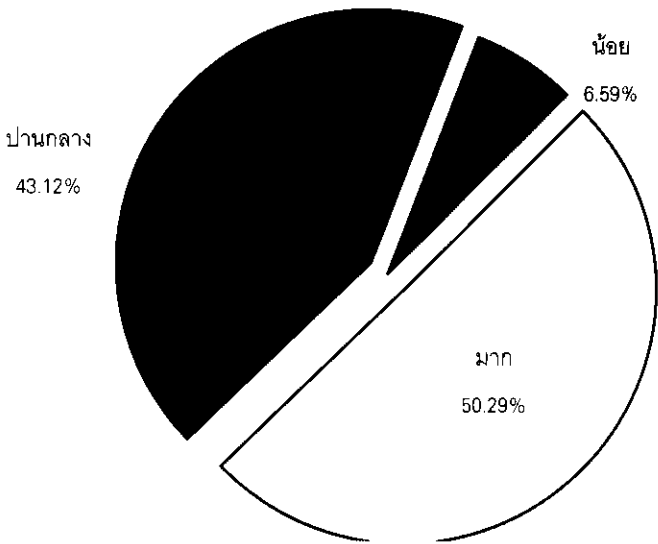
จากตารางที่ 14 และแผนภูมิ 14 พบว่า อาสาสมัครได้รับการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งทั้งหมด 8,366 เรื่อง โดยแบ่งเป็น การแจกเงิน/แจกของ 4,077 ครั้งคิดเป็น 48.73%, การจัดเลี้ยง 1,546 ครั้ง คิดเป็น 18.48%, พนักงานเจ้าหน้าที่ฝักใฝ่ผู้สมัครหรือเป็นหัวคะแนนให้ผู้สมัคร 832 ครั้ง คิดเป็น 9.94% , ผู้ลงคะแนนบางคนลงคะแนนมากกว่า 1 ครั้ง จำนวน 164 ครั้ง คิดเป็น 1.96%, กรรมการประจำที่เลือกตั้งทุจริตหรือล่าเอียง 131 ครั้ง คิดเป็น 1.57% และอีก 1,616 ครั้ง หรือ 19.32% นั้น เป็นเรื่องอื่นๆ เช่น พบเห็นหัวคะแนน เป็นต้น

ตารางที่ 15

คำถาม ในการเลือกตั้งครั้งนี้ท่านคิดว่า องค์รากลางมีส่วนช่วยมากน้อยเพียงใดในการกระตุ้นคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างสุจริต

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	6,144	50.29
ปานกลาง	5,269	43.12
น้อย	805	6.59
รวม	12,218	100.00

แผนภูมิ 15

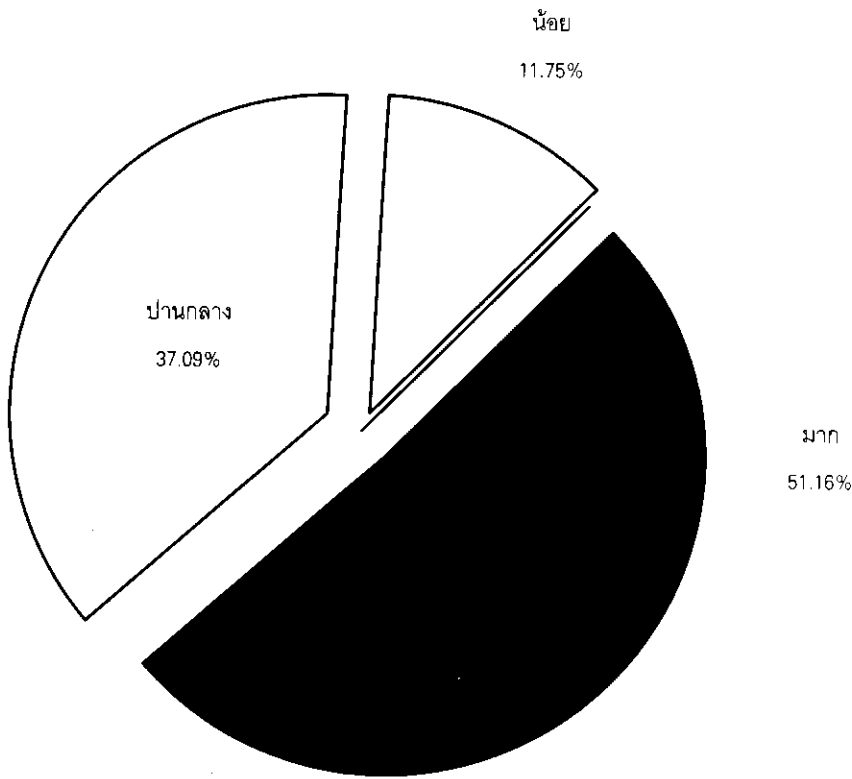
จากตารางที่ 15 และแผนภูมิ 15 พบว่า อาสาสมัครตอบคำถามทั้งสิ้น 12,218 คน โดยอาสาสมัครที่ตอบว่าองค์รากลางมีส่วนช่วยในการกระตุ้นคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างสุจริต มาก มีจำนวน 6,144 คน คิดเป็น 50.29%, ปานกลาง จำนวน 5,269 คน คิดเป็น 43.12% และน้อย จำนวน 805 คน คิดเป็น 6.59%

ตารางที่ 16

คำถาม ในการเลือกตั้งครั้งนี้ท่านคิดว่าองค์กรกลางมีส่วนช่วยมากน้อยเพียงใดในการป้องกันการกระทำคามผิดกฎหมายเลือกตั้ง?

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	6,451	51.16
ปานกลาง	4,677	37.09
น้อย	1,482	11.75
รวม	12,610	100.00

แผนภูมิ 16

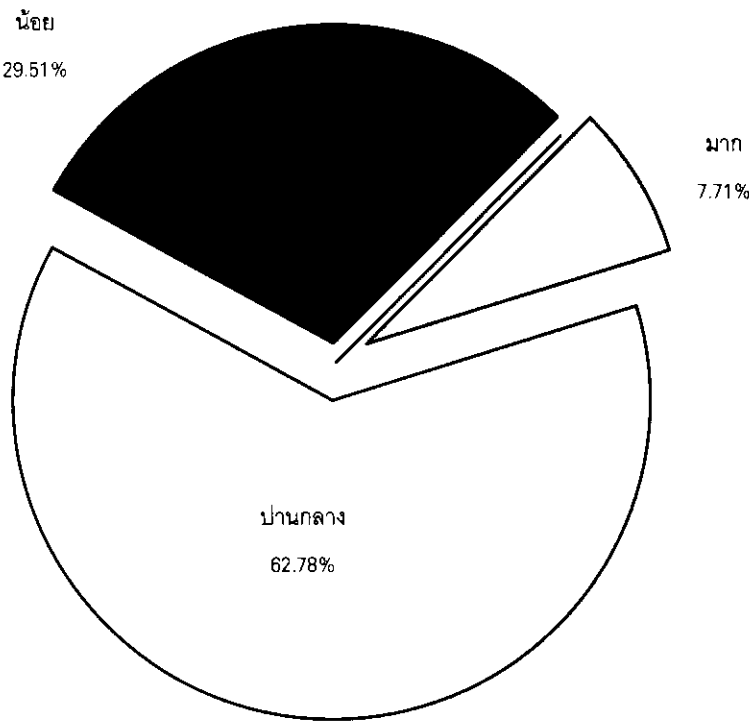
จากตารางที่ 16 และแผนภูมิ 16 พบว่า อาสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,610 คน โดยอาสาสมัครที่ตอบว่า คิดว่าองค์กรกลางมีส่วนช่วยมากน้อยเพียงใดในการป้องกันการกระทำคามผิดกฎหมายเลือกตั้งมาก มีจำนวน 6,451 คน คิดเป็น 51.16%, ปานกลาง จำนวน 4,677 คน คิดเป็น 37.09% และน้อย จำนวน 1,482 คน คิดเป็น 11.75%

ตารางที่ 17

คำถาม เงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานที่ท่านได้รับเหมาะสมเพียงใด

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	953	7.71
ปานกลาง	7,761	62.78
น้อย	3,648	29.51
รวม	12,362	100.00

แผนภูมิ 17

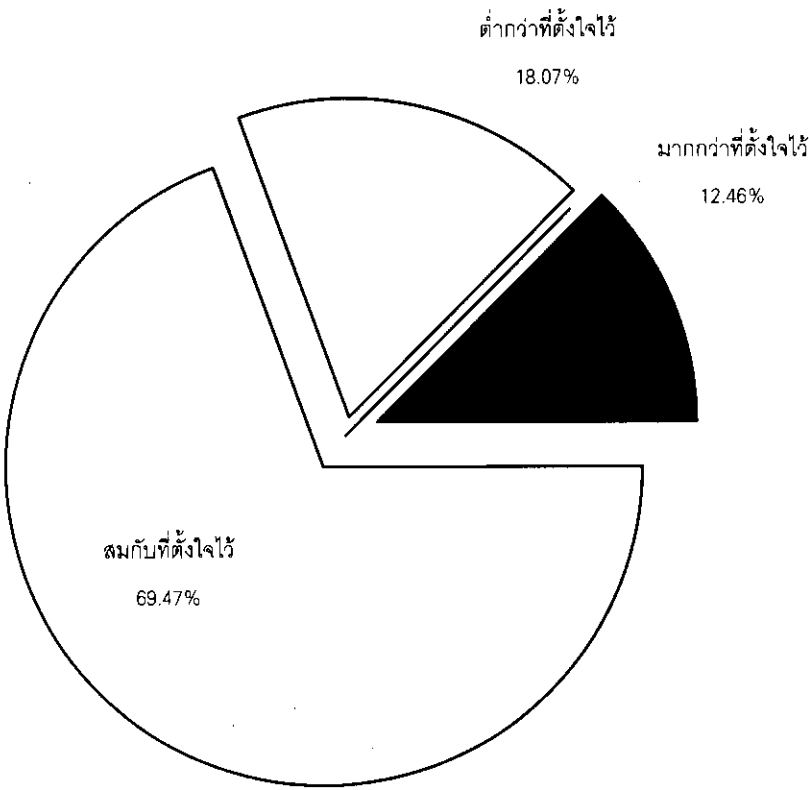
จากตารางที่ 17 และแผนภูมิ 17 พบว่า อาสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,362 คน โดยอาสาสมัครที่ตอบว่า เงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานที่ได้รับเหมาะสมมาก มีจำนวน 953 คน คิดเป็น 7.71%, ปานกลาง จำนวน 7,761 คน คิดเป็น 62.78% และน้อย จำนวน 3,648 คน คิดเป็น 29.51%

ตารางที่ 18

คำถาม การทำหน้าที่ อสภ. ครั้งนี้ ท่านรู้สึกสมกับความตั้งใจไว้ขนาดไหน?

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่าที่ตั้งใจไว้	1,528	12.46
สมกับที่ตั้งใจไว้	8,520	69.47
ต่ำกว่าที่ตั้งใจไว้	2,217	18.07
รวม	12,265	100.00

แผนภูมิ 18

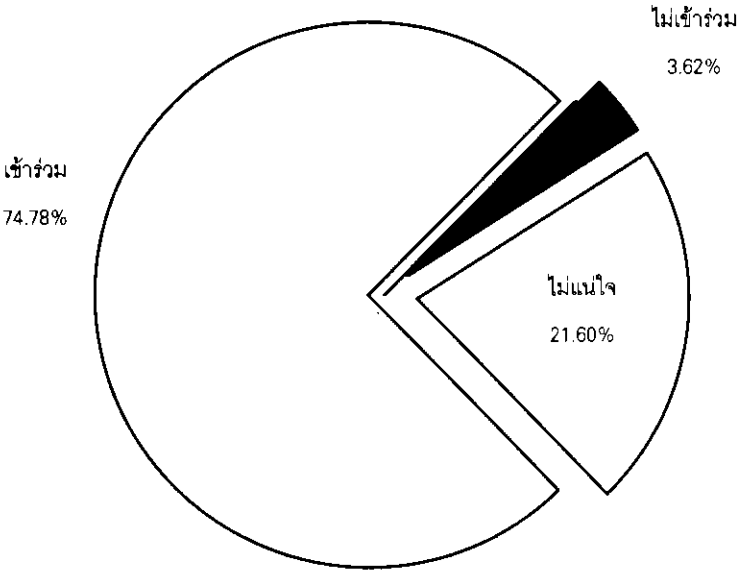
จากตารางที่ 18 และแผนภูมิ 18 พบว่า อาสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,265 คน โดยอาสาสมัครที่ตอบว่า การทำหน้าที่ อสภ. ครั้งนี้ ท่านรู้สึกว่าการทำหน้าที่ครั้งนี้มากกว่าที่ตั้งใจไว้ จำนวน 1,528 คน คิดเป็น 12.46%, สมกับที่ตั้งใจ จำนวน 8,520 คน คิดเป็น 69.47% และต่ำกว่าที่ตั้งใจ จำนวน 2,217 คน คิดเป็น 18.07%

ตารางที่ 19

คำถาม ถ้าหากมีการเลือกตั้งครั้งต่อไป ท่านคิดจะเข้าร่วมกับองค์กรกลางอีกหรือไม่?

ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	9,659	74.78
ไม่แน่ใจ	2,790	21.60
ไม่เข้าร่วม	467	3.62
รวม	12,916	100.00

แผนภูมิ 19

จากตารางที่ 19 และแผนภูมิ 19 พบว่า อาสาสมัครตอบแบบสอบถามทั้งหมด 12,916 คน โดยอาสาสมัครที่ตอบว่าถ้าหากมีการเลือกตั้งครั้งต่อไป คิดจะเข้าร่วมกับองค์กรกลางอีก จำนวน 9,659 คน คิดเป็น 74.78%, ไม่แน่ใจ จำนวน 2,790 คน คิดเป็น 21.60% และไม่เข้าร่วม จำนวน 467 คน คิดเป็น 3.62%

หมายเหตุ 1. การประมวลผลครั้งนี้ กระทำจากแบบสอบถามที่ส่งกลับจำนวน 12,833 ฉบับ จากจำนวนเต็มของ อาสาสมัคร 49,931 คน คิดเป็น 25.70%

2. สาเหตุที่จำนวนรวมของอาสาสมัครที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อไม่เท่ากัน เป็นเพราะอาสาสมัครส่วนหนึ่งตอบคำถามในแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ทุกข้อ

บทที่ 5

การดำเนินงานรับแจ้งเหตุ

- โครงสร้างและแนวทางการทำงานขององค์กรกลางในการรับแจ้งเหตุ
 - ภารกิจของการรับแจ้งเหตุ
 - ภาระหน้าที่ของคณะทำงานรับแจ้งเหตุ
 - แนวทางการปฏิบัติงานแจ้งเหตุ
 - บทบาทของผู้ประสานงานอาสาสมัคร
 - ขั้นตอนการรับแจ้งเหตุ
- สรุปข้อมูลการรับแจ้งเหตุของการเลือกตั้ง
- สถิติการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งที่สืบเนื่องจากการแจ้งเหตุของประชาชน
- รายงานสรุปผลการดำเนินคดีความผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- รายงานสรุปผลการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง คดีวันที่ 1 - 2 กรกฎาคม 2538
- คำสั่งคดีประวัติศาสตร์การซื้อเสียง 11 ล้าน บุริรัมย์
- สรุปผลแบบรายงาน เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต

โครงสร้างและแนวทางการทำงานขององค์กรกลางในการรับแจ้งเหตุ

เพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน คณะกรรมการองค์กรกลาง ฯ ได้แยกการทำงานออกเป็น 5 ฝ่าย คือ ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ฝ่ายสอดส่องดูแล ฝ่ายการเงินและการบัญชี ฝ่ายวิเคราะห์และวางแผน นอกจากนี้จะมีสำนักงานส่วนกลางที่บ้านมนังคศิลาแล้ว ยังได้มีการจัดตั้งศูนย์ในระดับภูมิภาคอีก 11 ภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตาม ในการทำงานนั้นจะต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องประสานงานกันอย่างใกล้ชิดในระหว่างฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงาน การรับแจ้งเหตุ และการสังเกตการณ์สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และคิดว่าทุกคนมีความเห็นร่วมกันว่า แม้ว่าวัตถุประสงค์เฉพาะหน้าขององค์กรกลาง ฯ คือ การส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิและช่วยกันสอดส่องดูแลการเลือกตั้งในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 แต่เป้าหมายที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นคือการรณรงค์ให้ประชาชนเกิดความห่วงใยในสิทธิความเป็นพลเมืองของตน ให้เกิดความรักและผูกพันต่อประเทศชาติ และกระตุ้นให้ทุกคนมีบทบาทและอุทิศตนเพื่อที่จะไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่เราต้องการ บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวนี้ แม้จะต้องใช้เวลาและความเพียรพยายามซึ่งไม่ทราบแน่นอนว่าจะบรรลุผลการดำเนินการรับแจ้งเหตุเมื่อใด แต่ก็เป้าหมายที่พึงประสงค์

1.ภารกิจของการรับแจ้งเหตุ

ภาระหน้าที่การรับแจ้งเหตุ คือการรับแจ้งเหตุการละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย ดังกล่าวต่อประชาชนโดยทั่วไปอีกด้วย ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ของฝ่ายรับแจ้งเหตุเป็นนักกฎหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มที่ถือว่าเป็นผู้นำในสังคมที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง และเป็นผู้ที่น่าจะมีบทบาทสำคัญในการพิทักษ์ปกป้องและพัฒนาระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นผู้ที่ศึกษาและประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพและความยุติธรรมโดยตรง การที่นักกฎหมายเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครรับแจ้งเหตุขององค์กรกลางแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของนักกฎหมายในการป้องปรามการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อีกทั้งยังมีบทบาทกระตุ้นให้ทุกฝ่ายใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องอีกด้วย

คณะทำงานรับแจ้งเหตุทำหน้าที่จัดการสัมมนาและฝึกอบรมอาสาสมัครรับแจ้งเหตุเพื่อช่วยอาสาสมัครรับแจ้งเหตุในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง และเป็นการเตรียมการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร ซึ่งต้องมีการบันทึกข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และนำเสนอความเห็น และต้องจัดทำรายงานและข้อเสนอแนะต่อบ้านเมืองเพื่อนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายและวิธปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อาสาสมัครรับแจ้งเหตุจึงมีบทบาททั้งในด้านการปฏิบัติหน้าที่ในการรับแจ้งเหตุ รณรงค์ และประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายสนใจใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการศึกษาวิจัยข้อบกพร่องของกฎหมายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การวิจัยของฝ่ายรับแจ้งเหตุเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุง แก้ไขกฎหมายให้ดียิ่งขึ้น

2. ภาระหน้าที่ของคณะทำงานรับแจ้งเหตุ (บ้านมนังคศิลา)

คณะทำงานรับแจ้งเหตุ เป็นส่วนงานหนึ่งของคณะกรรมการฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง มีภาระหน้าที่โดยสังเขป ดังนี้

1. ประสานงานกับคณะทำงานฝึกอบรมและคณะทำงานสรรหา เพื่อสนับสนุนหรือร่วมสรรหาผู้ประสานงานอาสาสมัคร หรือหัวหน้าอาสาสมัคร หรือรับสมัครอาสาสมัครที่มีคุณภาพ และเป็นกลางจำนวนตามที่กำหนด เพื่อเสนอแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำสำนักงานองค์รากลางอำเภอหรือจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ

2. รับคำแจ้งเหตุจากประชาชน พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือบุคคลใด ๆ กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กรกฎาคม 2538 รวมทั้งให้คำปรึกษา

3. ทำการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น รวบรวมและตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ในการกระทำที่น่าจะเป็นความผิดนั้น แล้วทำความเห็นเสนอตามขั้นตอน เพื่อดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 7/2538 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2538 ต่อไป

4. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยเฉพาะกิจที่จะตั้งขึ้นนั้น เพื่อดำเนินการจับกุม สอบสวน ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดดังกล่าว (หากมี) ต่อไป ตามอำนาจหน้าที่

5. รับเรื่องแจ้งเหตุจากคณะกรรมการองค์รกลางจังหวัดต่าง ๆ ที่เสนอขอความเห็นหรือคำวินิจฉัยสั่งการ เพื่อทำความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้งหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

6. ประสานงานกับกระทรวงมหาดไทย

7. ประสานงานกับฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ฝ่ายวางแผนและประสานงาน เพื่อศึกษาวิจัยกระบวนการเลือกตั้ง การประเมินผล และทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการองค์รกลางเลือกตั้งต่อไป

8. ดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้งมอบหมาย

3. แนวทางการปฏิบัติงานแจ้งเหตุ

การปฏิบัติงานรับแจ้งเหตุและการประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ขององค์กรกลางมีภาพรวมของการทำงานดังนี้

1. องค์กรกลางรณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวในสิทธิเสรีภาพของประชาชนในระบบประชาธิปไตยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และถือเป็นภาระกิจของประชาชนทุกคนในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริต ยุติธรรม

2. เมื่อพบการกระทำที่ทุจริตหรือไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ประชาชนจะรายงานหรือแจ้งเหตุต่อ ปอส/อสก. หรือในบางกรณี อสก. ซึ่งประสบเหตุการณ์ด้วยตนเองอาจเป็นผู้แจ้งเหตุต่อองค์กรกลางก็ได้

3. อสก. เสนอเรื่องที่ได้รับแจ้งเหตุให้ ปอส. วิจัยคำแจ้งเหตุว่าเข้าข่ายผิดกฎหมายเลือกตั้งหรือไม่ แล้ว ปอส. ทำความเห็นเสนอคณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาดำเนินการแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี เพื่อให้มีการดำเนินคดีหรือดำเนินการทางวินัย/ปกครองต่อผู้กระทำผิด ตามรายละเอียดในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 74/2538 และคำสั่งคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง (คอก.) ที่ 2/2538 ประกอบกับกฎหมายเลือกตั้ง

4. เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้ผลเป็นประการใดแล้ว คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัด คณะทำงานองค์กรกลางอำเภอ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเพื่อสรุปบทเรียน ประเมินพลังและบทบาทของประชาชนในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งต่อไป

5. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับแจ้งเหตุนั้น ดำเนินการด้วยความระมัดระวัง และหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะเจาะจงอย่างโจ่งแจ้งเปิดเผย เพราะอาจเข้าข่ายความผิดฐานหมิ่นประมาท และระวังมิให้เอกสารเกี่ยวกับงานรับแจ้งเหตุตกไปถึงบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้อง และประทับตรา“ลับ”ในเอกสารการดำเนินงานรับแจ้งเหตุทุกชั้น

4. บทบาทของผู้ประสานงานอาสาสมัคร

เนื่องจากงานรับแจ้งเหตุต้องประสานเป็นเนื้อเดียวกันกับงานรณรงค์และงานสอดส่องตามที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ปอส/อสก. ขององค์กรกลางซึ่งมีพื้นความรู้ด้านกฎหมายจึงมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมทุก ๆ ด้านขององค์กรกลาง ดังนี้

1. ปอส/อสก. ซึ่งมีพื้นความรู้ด้านกฎหมายเข้าร่วมกับหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ของสำนักงานจังหวัด/อำเภอ โดยมีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป้าหมายและกิจกรรม

ขององค์กรกลาง กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งและเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครองค์กรกลางหรือทำงานเป็นเอกเทศ

2. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามสิทธิของตน และรับแจ้งเหตุเกี่ยวกับการละเมิดกฎหมายจากพื้นที่โดยตรง ในบางครั้งการออกพื้นที่ขององค์กรกลางถูกก่อกวนจากบุคคลภายนอก ซึ่งผู้ที่มีความรู้ด้านกฎหมายสามารถให้คำแนะนำหรือช่วยแก้ไขสถานการณ์ได้

3. ปอส/อสก. อีกส่วนหนึ่งทำงานประจำที่สำนักงานจังหวัด/อำเภอ เพื่อรับแจ้งเหตุและทำหน้าที่ประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. ปอส/อสก. ร่วมเป็นวิทยากรในการประชุม/สัมมนา หรือให้ความรู้ตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่เป้าหมายและกิจกรรมขององค์กรกลาง และเพื่อประโยชน์ในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก จากบทบาทการทำงานข้างต้นจะเห็นได้ว่า ปอส. และ อสก. ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งพอสมควร สามารถให้คำแนะนำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรบรรยายความรู้ในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่มีการเชิญมา และได้อาศัยความรู้ดังกล่าวเป็นแนวทางในการแนะนำให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการสอดส่องพฤติกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งให้ตรงเป้าหมายขึ้น

5. ขั้นตอนการรับแจ้งเหตุ

การแจ้งเหตุให้ดำเนินการตามคำสั่ง คอ.ส. ที่ 2/2538 การรับแจ้งเหตุประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับแจ้งเหตุและการบันทึกการแจ้งเหตุ

การรับแจ้งเหตุ

วิธีการแจ้งเหตุ การแจ้งเหตุที่จะเข้ามาสู่องค์กรกลางได้หลายวิธี เช่น การแจ้งเหตุทางจดหมายหรือทางโทรสาร การแจ้งเหตุทางโทรศัพท์ และการมาแจ้งด้วยตนเอง วิธีการแจ้งเหตุที่พบว่าใช้มากในเมืองใหญ่คือการโทรศัพท์ และรองลงมาคือการแจ้งทางจดหมาย สำหรับต่างจังหวัดพบว่าในหลายจังหวัดมีผู้มาแจ้งเหตุด้วยตนเองมากพอสมควร การแจ้งเหตุที่มาแจ้งด้วยตนเองนั้นเป็นวิธีที่สะดวกกับผู้รับแจ้งมากที่สุดเพราะสามารถซักถามข้อเท็จจริงในรายละเอียดได้ แต่ประชาชนทั่วไปจะนิยมแจ้งทางโทรศัพท์มากกว่าเพราะประหยัดเวลา และไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวเอง

ผู้แจ้งเหตุ ผู้แจ้งเหตุอาจเป็นประชาชนทั่วไป ซึ่งอาจจะบุชื้อที่อยู่อาศัยหรือตำแหน่งหน้าที่การงานอย่างละเอียด หรืออาจไม่ยอมให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเลยก็ได้ การแจ้งเหตุที่

อาสาสมัครองค์กรกลางให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ คือ การแจ้งเหตุการณ์กระทำที่เป็นความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการรับแจ้งเหตุนั้นผู้รับแจ้งพยายามที่จะซักถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการแจ้งเหตุให้ละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ผู้แจ้งบางคนมีความสามารถที่จะเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างละเอียดไม่ขาดตกบกพร่อง เช่น แจ้งว่าผู้สมัคร/หัวหน้าคะแนนคนใดแจกเงิน และสามารถระบุวัน เวลา สถานที่ ชื่อ นามสกุล ฐานะ และตำแหน่งของผู้กระทำความผิดได้หมด

แต่ผู้รับแจ้งเหตุบางคนไม่สามารถเล่าได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้รับแจ้งในการซักถามรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญของการกระทำผิด รายละเอียดเหล่านี้ได้แก่

- ผู้กระทำความผิดคือใคร (สถานภาพ, อาชีพ, สังกัด, อายุ, เพศ, ที่อยู่ของผู้กระทำความผิด)
- กระทำความผิดอย่างไร (พฤติการณ์)
- กระทำที่ไหน (สถานที่, ถนน, หมู่บ้าน, ตำบล, อำเภอ, จังหวัด)
- กระทำเมื่อใด (วัน เดือน ปี, เวลา)
- ผู้รู้เห็นเหตุการณ์, ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของคนอื่น ๆ (พยานบุคคล) ระบุรายละเอียดและที่อยู่ของพยาน

- เอกสาร, สิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด (พยานเอกสาร, วัตถุ) ระบุประเภท, จำนวน

การบันทึกการรับแจ้งเหตุ

ให้ผู้รับแจ้งเหตุบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการแจ้งเหตุไว้ในแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อความสะดวกในการทำงาน และปฏิบัติดังนี้

1. ถ้าเป็นการแจ้งเหตุที่ผู้มาแจ้งด้วยตนเองให้บันทึกลงในแบบบันทึกการแจ้งเหตุ
2. ถ้าเป็นการแจ้งเหตุทางโทรศัพท์ใช้แบบบันทึกการรับแจ้งเหตุทางโทรศัพท์
3. ถ้าเป็นการแจ้งเหตุทางโทรสารหรือจดหมาย เก็บโทรสารหรือจดหมายนั้นไว้ทั้งฉบับ

ฉบับ

ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกการแจ้งเหตุ

- เขียนบันทึกด้วยลายมือที่ชัดเจน อ่านง่าย
- บันทึกวันที่ เวลา สถานที่รับแจ้ง และลงชื่ออาสาสมัครผู้รับแจ้งที่ชัดเจน ไม่เป็นลายเซ็นหวัดเพราะบางครั้งต้องสอบถามผู้รับแจ้งเหตุเพิ่มเติม และให้ผู้รับแจ้งระบุพื้นที่รับผิดชอบด้วย
- ให้สอบถามว่าผู้แจ้งยืนยันตนเองเป็นพยานหรือไม่ หากยืนยันให้ผู้แจ้งลงชื่อหากไม่ลงชื่อให้บันทึกเหตุผลไว้

ในการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการแจ้งเหตุนั้นผู้รับแจ้งเหตุอาจสอบข้อเท็จจริงได้จากผู้แจ้งเหตุหรือบุคคลที่มากับผู้แจ้งเหตุก็ได้

การลงบัญชีการรับแจ้งเหตุประจำวัน

เพื่อให้งานรับแจ้งเหตุเป็นระบบครบถ้วนที่การแจ้งเหตุแต่ละครั้งลงในบัญชีการรับแจ้งเหตุประจำวัน (บ.ช.1) ซึ่งจัดทำเป็นเอกสารแผ่น ๆ เพื่อความสะดวก บัญชีนี้จะทำให้ทราบปริมาณการรับแจ้งเหตุทั้งหมด และทราบเกี่ยวกับความคืบหน้าของการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับแจ้ง บัญชีนี้ยังจะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำงานอีกด้วย บัญชีนี้จะเก็บเข้าแฟ้มและเรียงตามลำดับของเรื่องที่ได้รับแจ้งมา

การรายงานเหตุการณ์โดย อสก.

เมื่อ อสก. พบเห็นเหตุการณ์ที่น่าจะเกี่ยวกับการละเมิดกฎหมายเลือกตั้ง ให้ อสก. รายงานต่อ ปอส. ที่ตนสังกัด ถ้าเป็นการรายงานก่อนวันเลือกตั้งให้รายงานโดยใช้แบบ อสก.1 ถ้าเป็นการรายงานเหตุการณ์ผิดปกติในวันเลือกตั้งให้ใช้แบบรายงาน อสก.2

การลงบัญชีการขอคำแนะนำปรึกษาและการให้ข้อเสนอแนะองค์กรกลาง

ในบางครั้งประชาชนจะขอคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งโดยไม่ต้องการแจ้งเหตุ หรือบางครั้งประชาชนก็อาจให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์กรกลาง ให้จัดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องทั้งสองประเภทในแบบ บ.ช.2 บัญชีนี้จะช่วยให้เห็นภาพการทำงานขององค์กรกลางและความกระตือรือร้นของประชาชนชัดเจนขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน เกี่ยวกับคำแจ้งเหตุ

2.1 เมื่อ ปอส. หรือ อสก. ได้บันทึกคำแจ้งเหตุหรือรายงานตามขั้นตอนที่ 1 แล้ว ให้ดำเนินการส่งเอกสารและพยานหลักฐาน (ถ้ามี) พร้อมทำความเข้าใจให้ผู้ประสานงานอาสาสมัครประจำอำเภอหรือจังหวัดที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่เพื่อพิจารณาดำเนินการ

2.2 ให้ผู้ประสานงานอาสาสมัครพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. สอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม หากเห็นสมควร
2. กำหนดประเด็นในการสอบข้อเท็จจริงและวิธีการแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติม โดยประสานงานกับอาสาสมัครผู้รับแจ้งเหตุ และอาสาสมัครองค์กรกลางในพื้นที่ที่มีการแจ้งเหตุ การสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมควรใช้แบบที่กำหนดให้ ปอส.2
3. ขอให้ ปอส./อสก. ในพื้นที่ที่ยืนยันข้อมูลหรือขอข้อมูลจากบุคคลอื่น
4. ขอข้อมูล/ความร่วมมือจากส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับคำแจ้งเหตุ

3.1 เมื่อสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำแจ้งเหตุแล้ว ให้ ปอส. พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเข้าข่ายการกระทำผิดกฎหมายอย่างไรหรือไม่ หากเห็นว่าเข้าข่ายให้สรุปข้อเท็จจริงและความเห็นเป็นบันทึกและส่งพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ไปให้คณะกรรมการองค์การกลางจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาสั่งการต่อไป

การบันทึกความเห็นในขั้นตอนนี้ให้ใช้ แบบบันทึกเสนอความเห็นของผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.3)

3.2 เมื่อคณะกรรมการองค์การกลางจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาทบทวนในข้อ 3.1 แล้ว อาจจะพิจารณาดำเนินการอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควรดังต่อไปนี้

- 1) ส่งให้ ปอส. สอบข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม
- 2) เก็บเรื่องเป็นข้อมูลเพราะไม่ผิดกฎหมาย แจ้งรายงานให้ภาค/ส่วนกลางได้ทราบ
- 3) เสนอให้ออกจดหมายถึงหน่วยราชการ ขอทราบข้อมูลหรือส่งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคำแจ้งเหตุมาประกอบการพิจารณา
- 4) เสนอให้ส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนเฉพาะกิจดำเนินการที่จำเป็นในการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงหรือสอบสวนจับกุม หรือกระทำการอื่น ๆ ตามกฎหมายหรือคำสั่งของทางราชการ
- 5) เสนอให้แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี ดำเนินการเกี่ยวกับผู้กระทำผิดตามคำสั่งที่ 74/2538

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้กระทำผิดจะต้องเสนอคณะทำงานรับแจ้งเหตุส่วนกลางพิจารณาดำเนินการ

ในการดำเนินงานรับแจ้งเหตุ ให้คณะทำงานรับแจ้งเหตุ หรือคณะกรรมการจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสามารถขอความร่วมมือจากทางราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานองค์การของรัฐ หรือของหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ในการปฏิบัติงานรับแจ้งเหตุ การสอบข้อเท็จจริง หรือการขอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนคณะกรรมการฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้งได้

ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน และเกี่ยวกับความปลอดภัยของบุคลากรขององค์การกลาง ให้อาสาสมัครองค์การกลางแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่และ/หรือต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยเฉพาะกิจประจำจังหวัดนั้น ๆ หรือต่อประธานคณะกรรมการจังหวัด หรือต่อประธานคณะทำงานรับแจ้งเหตุส่วนกลาง เพื่อแจ้งต่อไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงหรือหน่วยเฉพาะกิจของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยต่อทันที

ขั้นตอนที่ 4 การทำบันทึกเสนอคณะกรรมการองค์รากลางภาคและส่วนกลาง การดำเนินการให้ใช้แบบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้

การรายงานการดำเนินการกรณีแจ้งเหตุต่อส่วนกลาง ให้คณะกรรมการองค์รากลาง
จังหวัดรายงานต่อคณะกรรมการฝ่ายสอดส่องดูแลการเลือกตั้งผ่านคณะทำงานรับแจ้งเหตุส่วน
กลาง และสำเนารายงานให้องค์รากลางภาคได้ทราบด้วย

หากคณะกรรมการองค์รากลางจังหวัดเสนอเรื่องการแจ้งเหตุให้คณะทำงานรับแจ้ง
เหตุส่วนกลางดำเนินการแทน ให้ส่งสำนวนและพยานหลักฐานทั้งหมดมาให้พิจารณาด้วย

รายงานกรณีแจ้งเหตุที่คณะกรรมการองค์รากลางจังหวัดรายงานต่อคณะทำงานรับ
แจ้งเหตุได้ทราบตามความจำเป็นคือเรื่องที่

1. ให้เก็บเรื่องที่แจ้งไว้เป็นข้อมูลต่อไป
2. ได้ส่งเรื่องที่ได้รับแจ้งเหตุให้ ปอส./อสก. สอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม
3. ได้มีหนังสือถึงหน่วยราชการ เพื่อทราบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเกี่ยวกับคำ
แจ้งเหตุ
4. ได้ส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนเฉพาะกิจดำเนินการเกี่ยวกับคำแจ้งเหตุ

ส่วนการรายงานเรื่องการแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครแล้วแต่
กรณี พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายและคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 74/2538 ข้อ 6 จะต้องส่ง
ให้ส่วนกลางและสำเนาให้ภาคทราบโดยทันที การดำเนินการของคณะกรรมการองค์รากลาง
จังหวัดเป็นการดำเนินการตามอำนาจหรือที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 คณะทำงานรับแจ้งเหตุส่วนกลางพิจารณาเรื่องที่เสนอ มาจากจังหวัดส่วนภูมิภาคแล้ว

เสนอเรื่องให้คณะกรรมการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งได้ทราบหรือพิจารณาแล้วแต่
กรณี เมื่อพิจารณาแล้วคณะกรรมการดังกล่าวจะสั่งการตามสมควร หรือพิจารณาดำเนินการตาม
ที่เห็นว่าถูกต้องเหมาะสมภายในขอบเขตที่อยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการองค์รากลาง
เลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 6 การสรุปรายงานผลการทำงานเป็นระยะ ๆ และภายหลังจาก การเลือกตั้งเสร็จสิ้น

คณะกรรมการองค์รากลางจังหวัดควบคุมดูแลให้คณะทำงานรับแจ้งเหตุและปอส.
สรุปรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามคำแจ้งเหตุเป็นระยะต่อกรรมการจังหวัด แล้วสรุป

เสนอให้ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ทราบเป็นระยะตามความจำเป็น และหลังจากการเลือกตั้งเสร็จแล้ว ปอส./อสก. คณะทำงานองค์กรกลางอำเภอ และคณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัด ต้องปรึกษารื้อกันในการทำรายงานสรุปผลการทำงานตามแบบฟอร์มและคำสั่งที่ทางภาค/ส่วนกลางได้ส่งไปให้ดำเนินการ ส่งให้คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดพิจารณาทำรายงานส่งต่อคณะกรรมการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง (บ้านมนังคศิลา) โดยด่วนตามกำหนดการที่กำหนดไว้

เมื่อได้รับรายงานจากส่วนภูมิภาคแล้ว คณะกรรมการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งจัดทำสรุปรายงานเสนอต่อคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 ขั้นตอนพิเศษเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และ การรายงานต่อนายกรัฐมนตรี

7.1 การประชาสัมพันธ์ในกรณีที่คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดหรือกรรมการองค์กรกลางภาคหรือส่วนกลางเห็นสมควรรณรงค์เกี่ยวกับกรณีการกระทำผิด และการดำเนินการของราชการอย่างใด ในเรื่องใด เมื่อใด ปอส./อสก./คณะทำงานองค์กรกลางอำเภอจะดำเนินการให้การสนับสนุนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการทำงานและแบบฟอร์มการทำงานการรับแจ้งเหตุปรากฏเอกสารในหน้าต่อ ๆ ไป

7.2 ในบางกรณีประชาชนไม่ได้แจ้งเหตุการณ์กระทำผิด แต่ขอคำแนะนำทางกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ปอส./อสก. และคณะทำงานต้องให้คำปรึกษากฎหมายแก่ประชาชนผู้มาขอคำแนะนำ แต่ในกรณีไม่มั่นใจหรือไม่ทราบว่าจะให้คำปรึกษาอย่างไร ก็แจ้งให้ผู้ขอคำปรึกษาได้ทราบว่าจะต้องปรึกษาผู้รู้ให้มั่นใจเสียก่อนจึงจะตอบคำถามได้ และจะแจ้งให้ทราบในรายละเอียดต่อไปด้วย เหตุนี้ ปอส./อสก./คณะทำงาน จะต้องทำบันทึกการขอคำปรึกษาในแบบขอคำปรึกษากฎหมายด้วยการบันทึกให้บันทึกลงใน บข.1 เพื่อสะดวกในการรวบรวมเสนอรายงานให้คณะกรรมการองค์กรกลางเลือกตั้งทราบในภายหลัง

7.3 การให้คำปรึกษาทางกฎหมายและผลดำเนินการเกี่ยวกับคำแจ้งเหตุแก่ผู้แจ้งเหตุอาจจะแจ้งได้ในทันทีที่ผู้ถูกกล่าวหา อาจจะผิดหรือไม่ผิดกฎหมาย หรือหากพยานหลักฐานไม่เพียงพอ ควรจะแจ้งให้ผู้แจ้งเหตุได้ทราบว่าเมื่อได้ดำเนินการประการใดแล้ว และได้ผลเป็นที่สุดจะได้แจ้งเรื่องให้ผู้แจ้งเหตุได้ทราบในภายหลัง

7.4 การแจ้งเรื่องให้นายกรัฐมนตรีได้ทราบเกี่ยวกับกรณีการแจ้งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือรัฐมนตรีมหาดไทยดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งต่อผู้กระทำผิดตามข้อ 6 ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 7/2538 เป็นหน้าที่ของประธานคณะกรรมการจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมาย หรือของประธานคณะทำงานรับแจ้งเหตุ หรือผู้ได้รับมอบหมายที่จะต้องดำเนินการแจ้งนายกรัฐมนตรีได้ทราบโดยเร่งด่วนไม่ช้ากว่า 5 วันนับแต่วันที่ดำเนินการ

สรุปข้อมูลการรับแจ้งเหตุของการเลือกตั้ง

โดยรวมรวมจาก

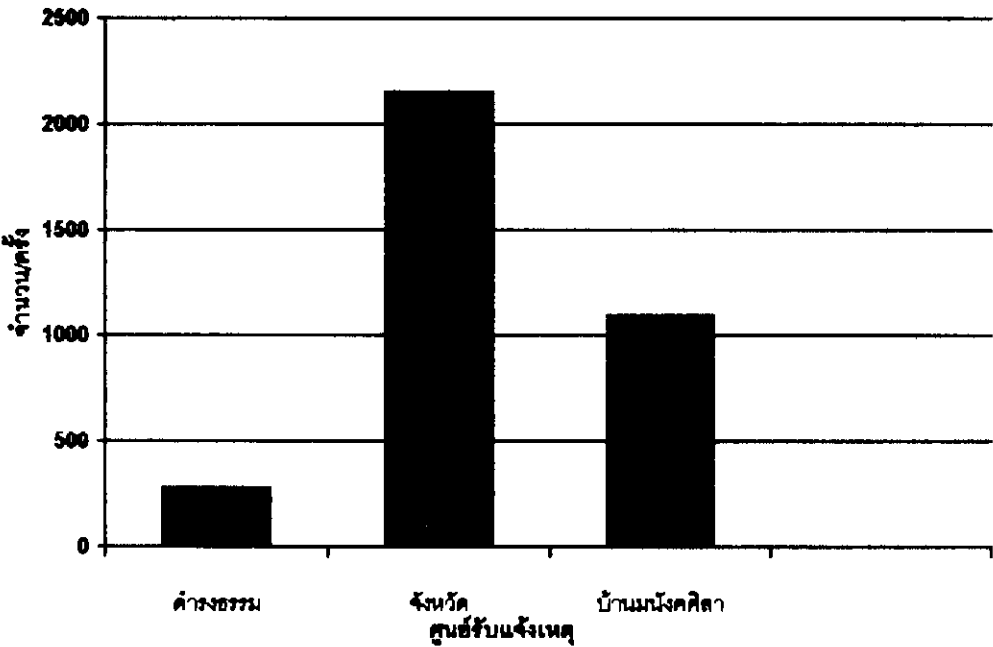
- 1. ข้อมูลการรับแจ้งเหตุ บ้านมั่งคศิลา (ทั้งทางโทรศัพท์, จดหมาย, แจ้งเหตุด้วยตนเอง)
- 2. ข้อมูลการรับแจ้งเหตุขององค์กรกลางแต่ละจังหวัด
- 3. ข้อมูลการรับแจ้งเหตุจากศูนย์ดำรงธรรม

ข้อมูลพื้นฐาน

1. สรุปผลการแจ้งเหตุมายังองค์กรกลาง บ้านมั่งคศิลา องค์กรกลางจังหวัด และศูนย์ดำรงธรรม รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,521 ครั้ง ซึ่งแจกแจงได้ดังนี้

ข้อมูลจาก	จำนวน/ครั้ง
ดำรงธรรม	278
สรุปการรับแจ้งเหตุจาก องค์กรกลางจังหวัด	2,149
สรุปการรับแจ้งเหตุบ้าน มั่งคศิลา	1,094
รวม	3,521

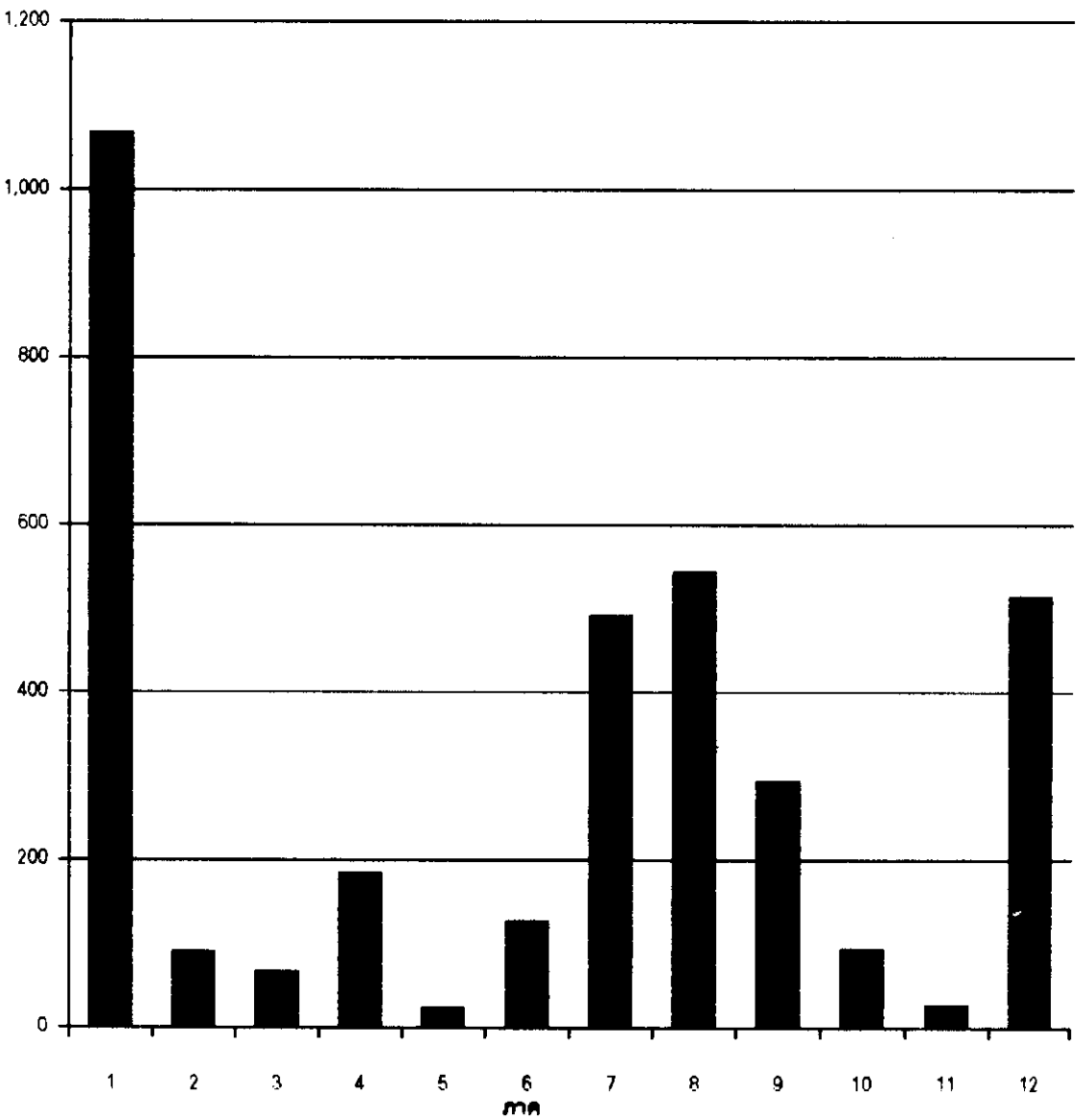
แผนภูมิที่ 1

สรุปรวมการแจ้งเหตุแยกรายภาค และแผนภูมิสรุปการรับแจ้งเหตุแยกรายภาค

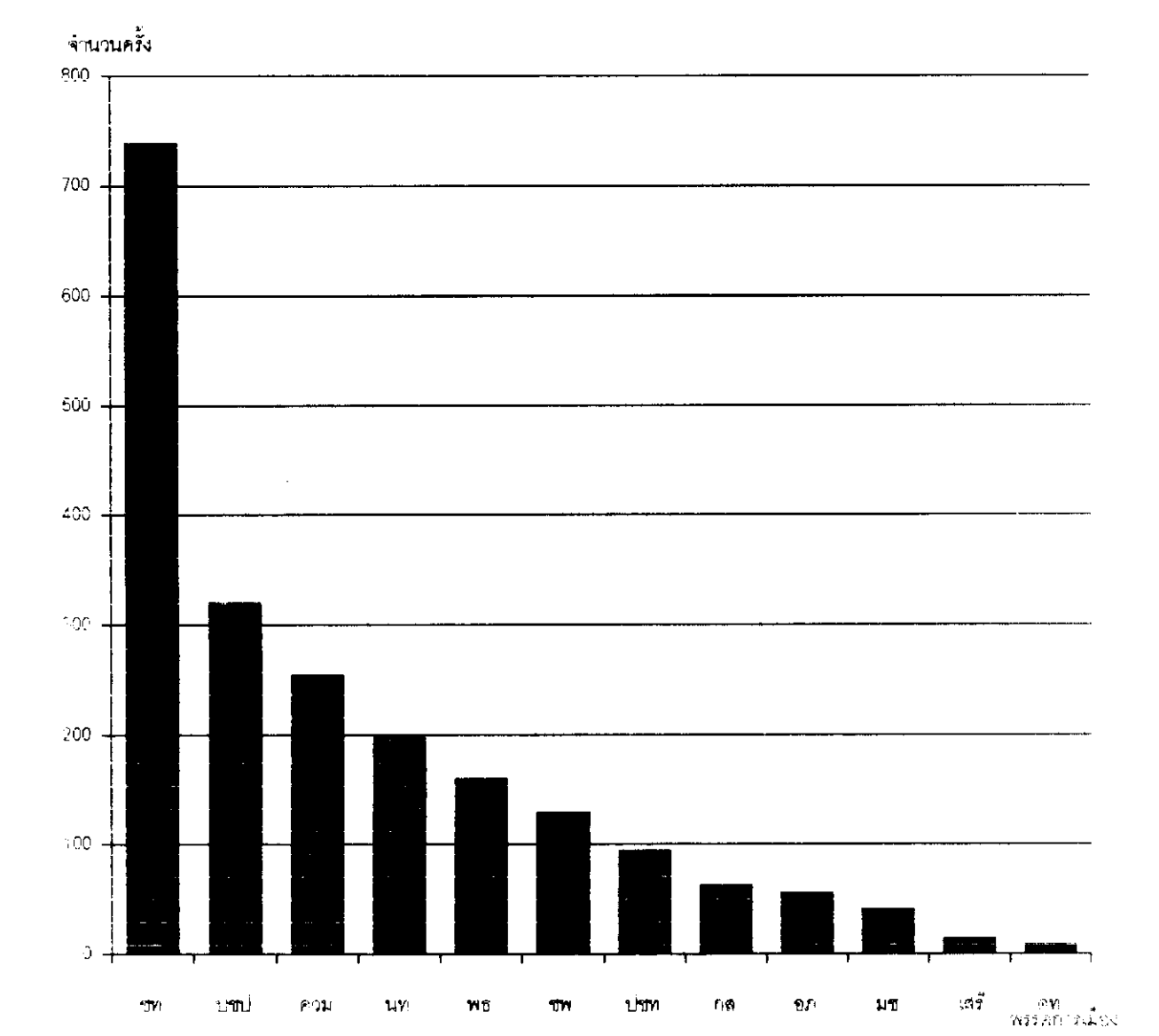
ภาค	ตำรวจธรรม	ตำรวจ	บ้านเม่นังค	รวม	ภาค	ตำรวจธรรม	ตำรวจ	บ้านเม่นังค	รวม
1	86	661	320	1,067	2	21	19	49	89
3	16	0	50	66	4	1	167	16	184
5	5	15	4	24	6	14	96	16	126
7	21	430	41	492	8	22	482	40	544
9	25	175	94	294	10	0	87	6	93
11	5	17	5	27	12	62	0	453	515
รวม						278	2,149	1,094	3,521

จำนวนครั้ง

พรรคการเมืองที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด และแผนภูมิแสดงจำนวนการร้องเรียนแยกรายพรรค

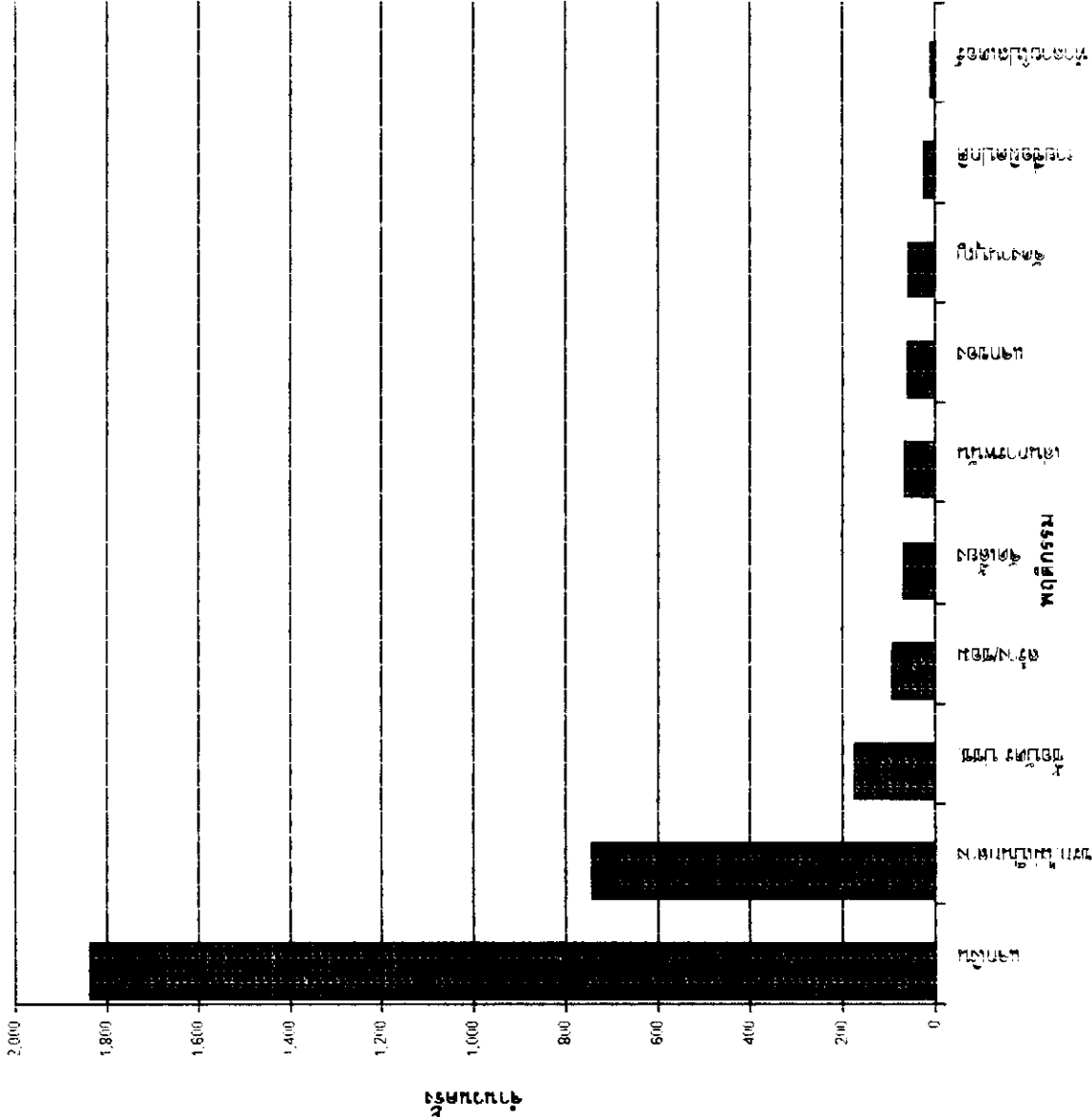
ชาติไทย	738	ครั้ง	35.6%	ปชป	320	ครั้ง	15.44%
คอม	254	ครั้ง	12.25%	นท	197	ครั้ง	9.50%
พร	160	ครั้ง	7.72%	ชพ	128	ครั้ง	6.17%
ปชท	94	ครั้ง	4.53%	กส	62	ครั้ง	2.99%
อภ	55	ครั้ง	2.65%	มช	41	ครั้ง	1.97%
เสรีธรรม	14	ครั้ง	0.67%	คท	9	ครั้ง	0.43%
รวม					2,072	ครั้ง	100.00%

พฤติกรรมที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด 10 อันดับ

เฉา เบ้า	1,237 ครั้ง	56.86%
จับยาสงาแล้วเป็นแผล	743 ครั้ง	23.82%
ซื้อเครื่องดื่มใสหวาน	173 ครั้ง	5.54%
ซื้อ/ใส่ยาสีฟันรสผลไม้	90 ครั้ง	2.88%
จุดเทียน	67 ครั้ง	2.14%
เสนาฯ ราชวัง	53 ครั้ง	2.01%
เจาะลิ้น	47 ครั้ง	1.82%
จุดเทียนบูชา	36 ครั้ง	1.76%
รายชื่อผู้สังเกตการณ์ทะเบียนบ้านผิดปกติ		
	74 ครั้ง	0.76%
ทำลายโปสเตอร์	9 ครั้ง	0.28%
รวม	2,119 ครั้ง	100.00%

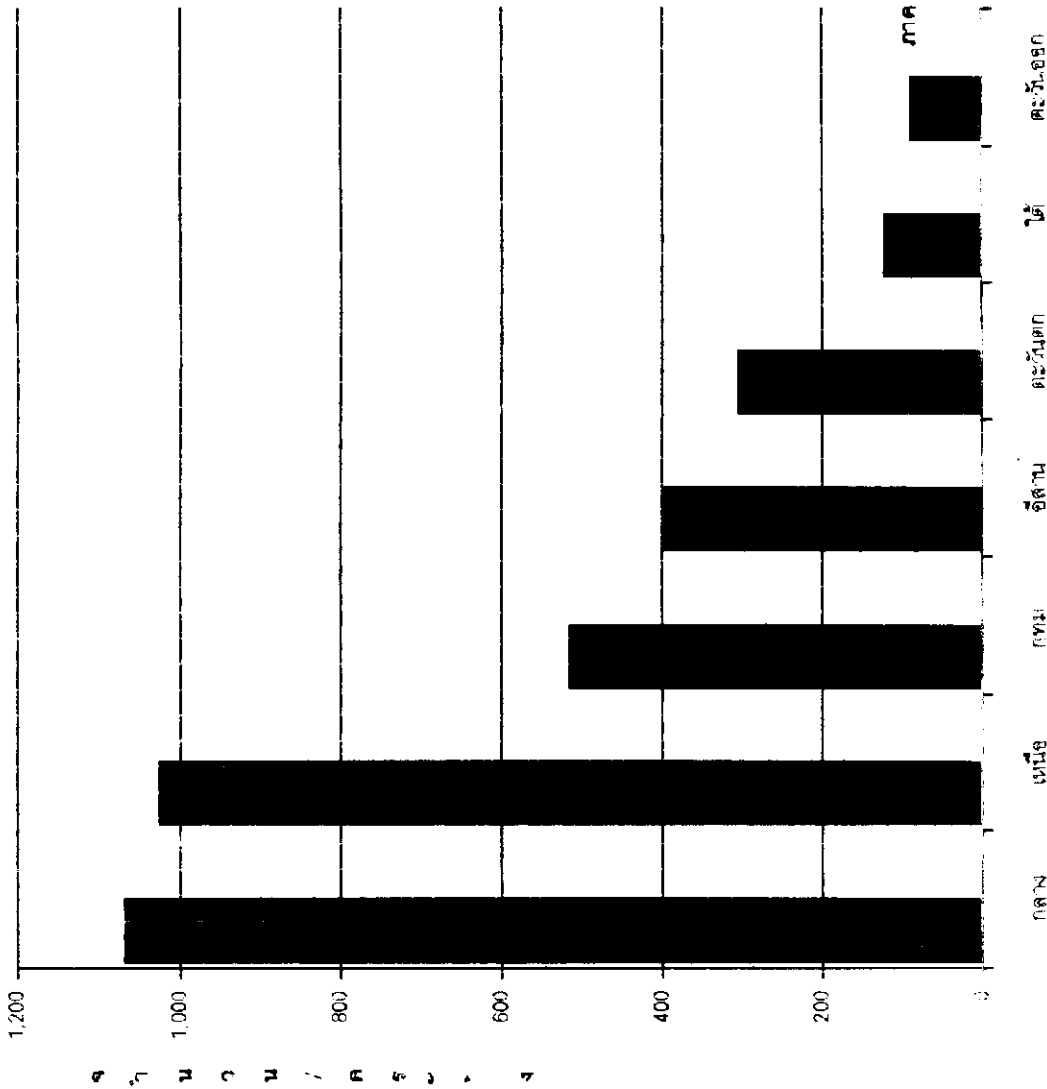
แผนภูมิแสดงพฤติกรรมที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด 10 อันดับ

ภาคที่มีการจ้างเหตุนานที่สุด

ภาคกลาง	1,067 ครั้ง	30.30%
ภาคเหนือ	1,026 ครั้ง	29.13%
กรุงเทพมหานคร	515 ครั้ง	14.62%
ภาคอีสาน	399 ครั้ง	11.33%
ภาคตะวันตก	304 ครั้ง	8.63%
ภาคใต้	121 ครั้ง	3.43%
ภาคตะวันออก	89 ครั้ง	2.52%

แผนภูมิแสดงการรับจ้างเหตุนานในแต่ละภาค

สถิติการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งที่สืบเนื่องจากการแจ้งเหตุของประชาชน

สถานที่เกิดเหตุ	สถานีตำรวจ ผู้รับผิดชอบ	จำนวน ผู้ต้องหา	พรรคการเมือง	พฤติการณ์ที่กระทำผิด	ข้อหา	การดำเนินคดี
ภาคกลาง 1. ตำบล ป่าตาล อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี	สกอ. เมือง ลพบุรี	1 คน	ชาติไทย, นำไทย	องค์กรกลางจังหวัดได้รับแจ้งเบาะแส ว่ามีหัว คะแนนกำลังแจกเงินให้กับประชาชนที่ ม. 3 บ้านป่าหวายทุ่ง ต.ป่าตาล อ.เมือง	มาตรา 35	องค์กรกลางประสานงานกับเจ้าหน้า ที่ตำรวจ สก.อ.เมือง ลพบุรีจับกุม กำนันตำบลป่าตาลได้ขณะกำลังแจก เงินอยู่บนบ้าน พร้อมของกลางเงิน สด 9,740 บาท และบัญชีรายชื่อผู้มี สิทธิ์เลือกตั้งจำนวนหนึ่ง
2. ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จังหวัด ลพบุรี	สกอ. พัฒนานิคม ลพบุรี	2 คน	ชาติไทย	องค์กรกลางได้รับแจ้งเบาะแสจากประชาชนใน ท้องที่ ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม ว่าหัวคะแนน ของพรรคชาติไทย กำลังแจกเงินที่บ้านในหมู่ บ้านดังกล่าว	มาตรา 35	องค์กรกลางจังหวัดประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สก.อ.พัฒนานิคม เข้าทำการตรวจค้นที่บ้านดังกล่าว พบหัวคะแนน 2 คนกำลังนั่งนับเงิน ฉบับละ 100 บาท จำนวน 451 ใบ รวม 45,100 บาทพร้อมบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งจำนวน 10 แผ่น มีรายชื่อจำนวน 402 ราย ผู้ต้องหา ให้การชัดทอว่า ผู้ใหญ่บ้านใน ตำบลหนองบัวเป็นผู้นำเงินและรายชื่อ มาให้เป็นการชัดทอว่า ผู้ใหญ่บ้านใน

ภาคตะวันออก 3. อำเภอ บ้านค่าย จังหวัด ระยอง	สกอ. บ้านค่าย ระยอง	4 คน	ชาติไทย	องค์กรกลางได้รับการแจ้งเหตุด่วน หัวคะฉน กำลังจัดเลี้ยงและแจกสิ่งของที่บริเวณหมู่บ้าน ต.บางบุตร	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตระเวนชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์ กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะฉน ขณะกำลังจัดเลี้ยงและแจกสิ่งของ ได้ ของกลางคือ บัตรหาเสียงเบอร์ 4,5,6 จำนวน 14 ใบ น้ปลาตราปู 20 กล่อง ๆ ละ 2 ซวด รวม 40 ซวด น้ำดื่ม บรรจุ 70 ซวด	ชาวบ้านตามรายชื่อดังกล่าว เจ้าหน้าที่ ที่ตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้
4. ต.วังกระแจะ อำเภอ เมือง จังหวัด ตรัง	สกอ. เมือง ตรัง	3 คน	เสรีธรรม	องค์กรกลางได้รับแจ้งว่าจะมีการจ่ายเงินเพื่อ ซื้อเสียงบริเวณซอยจิตรจรรยา ใกล้โรงแรม เมืองตรัง เจ้าหน้าที่ที่องค์กรกลางได้ไปดักรับ อยู่จนกระทั่งพบ ชาย 1 คน หญิง 2 คนขับรถ ออกมาจากสำนักงานของพรรคการเมืองดัง กล่าว มีพิรุณ จึงได้เรียกให้จอดรถเพื่อตรวจค้น แต่ขณะที่จอดรถหญิงคนหนึ่งได้วิ่งหลบหนีไป	เจ้าหน้าที่ องค์กรกลางร่วมกับเจ้า หน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติ งานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับ กุมหัวคะฉนได้ 2 คน พร้อมของ กลางคือ 1. เงินสดจำนวน 179,900 บาท 2. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 76 แผ่น 3. ของจดหมายสีขาวเขียนชื่อผู้ สมัครไว้ที่หน้าซอง ใช้บรรจุเงิน จำนวน 10,000 บาท 4. ของถุงตราครุฑสีน้ำตาล จำนวน 2 ซอง มีข้อความเขียนคำว่า"เลือก	มาตรา 35

							ตั้ง” 5. กระเป๋าถือสตรี ใช้บรรจุ-เงินสดตามข้อ 1 6. รอยนตึกอภัยพิบัติ โดโยต้า
ภาคเหนือ 5. ตำบล แม่สุก อำเภอ แม่ใจ จังหวัด พะเยา	สกอ. แม่สุก พะเยา	1 คน	ชาติไทย	องค์กรกลางได้รับแจ้งจากประชาชนว่ามีหัวคะแนนกำลังแจกเงินอยู่ที่ อ.แม่ใจ	มาตรา 35	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนนขณะกำลังแจกเงินที่บ้านแม่ใจ พร้อมของกลางคือ สำเนาทะเบียนบ้าน, บันทึกการทำงานแจกเงิน, บัตรโฆษณาเสี่ยงผู้สมัคร, สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร 3 เล่ม และธนบัตรใบละ 1,000 บาท 10 ฉบับ 500 บาท 20 ใบละ 100 บาท 117 ใบ ฉบับ 50 บาท 1 ฉบับ 20 บาท 13 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 32,010 บาท บรรจุในหีบไม้ เก็บไว้ในโลงศพ ขณะนี้ องค์กรกลางได้ แจ้งความที่ สภ.อ.แม่ใจแล้ว	
ภาคใต้ 6. ต.คลองหลา กิ่ง อ.คลองหอยโข่ง จังหวัด สงขลา	สกอ. คลองหอยโข่ง สงขลา	10 คน	ประชาธิปไตย	ผู้กระทำผิดมีอาชีพตรวจซ่อมรถจักรยานยนต์แล้วแจกเชื้อให้ลูกค้าพร้อมใส่บัตรโฆษณาหาเสียงผู้สมัครฯ ไว้ในกระเป๋าเชื้อ	มาตรา 35	เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม ผู้กระทำผิดทั้ง 10 คนไว้ และมีการประกันตัวไปโดยใช้หลักทรัพย์คนละ 100,000	

							บาท รวม 1,000,000 บาท	
ภาคอีสาน	7. ขอนแก่น เขต 1	สกอ. เขต 1 ขอนแก่น	ไม่ทราบ จำนวน	นำไทย		ผู้สมัครพรรคกิจสังคมพบเห็นเหตุการณ์หัวคะแนนพรรคนำไทยเดินแจกเงินในหมู่บ้านจึงแจ้งองค์กรกลาง เจ้าหน้าที่ตำรวจและองค์กรกลางได้ไปที่เกิดเหตุ พบหลักฐานการรับเงินและบัตรโฆษณาหาเสียงและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	มาตรา 35	ผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังไม่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด
8. ตำบล สวาทดี อำเภอ เมือง จังหวัด ขอนแก่น	สกอ. เมือง ขอนแก่น	1 คน	กิจสังคม		องค์กรกลางร่วมกับตำรวจภูธรภาค 4 ได้รับแจ้งว่า มีการนัดหมายให้หัวคะแนนไปแจกเงิน ที่บ้านโนนรัง วันเกิดเหตุ ผู้กระทำความผิดได้เดินทางมาแจกเงินในหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ขณะกำลังแจก	มาตรา 35	ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพในชั้นจับกุม เจ้าหน้าที่ตำรวจยึดของกลางได้เงิน 12 ซองๆ ละ 50 บาท พร้อมบัตรจำนวนเงิน 600 บาท พร้อมบัตรโฆษณาหาเสียง ต่อมาผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ หมายความว่าผู้สมัครฯได้มาประกันตัวไป ต่อมาผู้สมัครฯแจ้งสื่อมวลชนว่า ไม่รู้จักผู้กระทำความผิด และจะฟ้องหมิ่นประมาทผู้กระทำความผิด	
9. สก.อ.กุดข้าวปุ้น จ. อุบลราชธานี	สกอ. กุดข้าวปุ้น อุบลราชธานี	3 คน		ประชาธิปไตย	ผู้สมัครฯจัดการปราศรัยหาเสียงโดยมีการแสดงมหรสพและงานรื่นเริง ผู้สมัครพรรคเอกภาพแจ้งองค์กรกลางให้ไปตรวจสอบ	มาตรา 35	ผู้สมัครฯ พรรคเอกภาพแจ้งความกล่าวโทษต่อผู้กระทำความผิด ขณะนี้อยู่ในระหว่างการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	
10. สก. อ. ม่วง	สกอ. ม่วง อุบลราชธานี	1 คน		ชาติพัฒนา	ผู้สมัครฯระดมคนมาฟังปราศรัยและแจกเงิน	มาตรา	ผู้สมัครฯ พรรคเอกภาพแจ้งความ	

สามสิบ	ผู้สมัครพรรคเอกภาพแจ้งองค์กรกลางให้ไปตรวจสอบ					35	กล่าวโทษต่อผู้กระทำผิดความผิด ขณะนี้อยู่ในระหว่างการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
จ. อุบลราชธานี	11. บ้านดอนสาย ม. 6 ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ. อุบลราชธานี	สกอ. พิบูลมังสาหาร อุบลราชธานี	4 คน	ประชาธิปไตย	องค์กรกลางได้รับแจ้งเบาะแสว่า มีหัวคะแนนกำลังแจกเงิน	มาตรา 35	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตรวจพบชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนน ขณะกำลังแจกเงิน ได้ของกลางเป็นบัตรแนะนำผู้สมัคร เบอร์ 4,5 จำนวน 491 แผ่น ธนบัตรใบละ 100 บาท บรรจุในซองจดหมาย จำนวน 356 ซอง รวมเป็นเงิน 35,600 บาท และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (สส 13) และบัตรประจำตัวประชาชน, ต่อมานายกเทศมนตรี อ.พิบูลมังสาหารติดต่อของ ประจักษ์ตัญญูต้องหาทั้ง 4 คน
12. อ.กันทรลักษ์ จังหวัด ศรีสะเกษ	สกอ. กันทรลักษ์ ศรีสะเกษ	15 คน	ชาติไทย	องค์กรกลางได้รับแจ้งเบาะแสว่า หัวคะแนนกำลังชวนเข้าเงินไปแจกในหมู่บ้าน	มาตรา 35	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตรวจพบชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนน ขณะกำลังขีบรรณเงินไปแจก จึงเข้าทำการจับกุม ตรวจค้นภายในรถ พบของกลางคือ ซองบรรจุเงินใบละ 100 บาทจำนวน 501 ซอง รวมเป็นเงิน 50,100 บาท พร้อมบัตรผู้	

									สมัคร หมายเลข 5,6 ผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ไม่มีผู้ใดยอมรับเป็นเจ้าของเงิน และบัตรโฆษณาหาเสียง เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงยึดเงินของกลางไว้เป็นหลักฐาน ขณะนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังดำเนินการสอบสวน ยังไม่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด		สมัคร หมายเลข 5,6 ผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ไม่มีผู้ใดยอมรับเป็นเจ้าของเงิน และบัตรโฆษณาหาเสียง เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงยึดเงินของกลางไว้เป็นหลักฐาน ขณะนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังดำเนินการสอบสวน ยังไม่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด
13. กิ่ง อ.พยุห์ จังหวัด ศรีสะเกษ	สภอ.พยุห์ ศรีสะเกษ	1 คน	ชาติพัฒนา	องค์กรกลางได้รับแจ้งว่า หัวคะแนนกำลังเดินทางไปแจกเงินที่ตำบลโคกเพ็ก	มาตรา 35	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนน ขณะกำลังขั้บรถกระเบาะเงินไปแจกตรวจค้นรถยนต์พบเงินสดจำนวน 204,100 บาท(สองแสนสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) พร้อมบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 76 ใบ และบัตรโฆษณาหาเสียงของผู้สมัคร			องค์กรกลางได้รับแจ้งว่า หัวคะแนนกำลังเดินทางไปแจกเงินที่ตำบลโคกเพ็ก	มาตรา 35	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนน ขณะกำลังขั้บรถกระเบาะเงินไปแจกตรวจค้นรถยนต์พบเงินสดจำนวน 204,100 บาท(สองแสนสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) พร้อมบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 76 ใบ และบัตรโฆษณาหาเสียงของผู้สมัคร
14. อ.วานรนิวาส จังหวัด สกลนคร	สภอ. วานรนิวาส สกลนคร	3 คน	ความหวังใหม่	องค์กรกลางได้รับแจ้งว่าประชาชนในพื้นที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบพบว่า หัวคะแนนเข้ามากว้านซื้อบัตรประชาชน ไปเก็บไว้ จึงออกติดตามหาข้อเท็จจริง พบหัวคะแนนกำลังขนเงินสดเข้าไปในหมู่บ้าน	มาตรา 35	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนน ขณะกำลังขั้บรถกระเบาะเงินไปแจกตรวจค้นรถยนต์พบเงินสดจำนวน 204,100 บาท(สองแสนสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) พร้อมบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 76 ใบ และบัตรโฆษณาหาเสียงของผู้สมัคร			องค์กรกลางได้รับแจ้งว่าประชาชนในพื้นที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบพบว่า หัวคะแนนเข้ามากว้านซื้อบัตรประชาชน ไปเก็บไว้ จึงออกติดตามหาข้อเท็จจริง พบหัวคะแนนกำลังขนเงินสดเข้าไปในหมู่บ้าน	มาตรา 35	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนน ขณะกำลังขั้บรถกระเบาะเงินไปแจกตรวจค้นรถยนต์พบเงินสดจำนวน 204,100 บาท(สองแสนสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) พร้อมบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 76 ใบ และบัตรโฆษณาหาเสียงของผู้สมัคร

15. อ.ธวัชบุรี จังหวัด ร้อยเอ็ด	สกอ. ธวัชบุรี ร้อยเอ็ด	1 คน	ความหวังใหม่	องค์กรกลางได้รับแจ้งว่า มีหวัคะแนนของ พรรคความหวังใหม่กำลังชนเงินเข้าไปแจกใน หมู่บ้าน	มาตรา 35	องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตระเวนชายแดนปฏิบัติจับกุมพร้อมองค์ กรกลางดำเนินกรจับกุมหวัคะแนน ขณะกำลังขับรถยนต์เงิน ได้ของกลาง เป็นเงินสด ธนบัตรใบละ 100 บาท จำนวน 2 ปีๆ ละ 10,000 บาท รวม 20,000 บาท และบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง (สส 13)ผู้ต้องหา ให้การรับสารภาพ
16. อ.ธวัชบุรี จ. ร้อยเอ็ด	สกอ. ธวัชบุรี ร้อยเอ็ด	2 คน	ความหวังใหม่	องค์กรกลางได้รับแจ้งว่า มีหวัคะแนนกำลัง แจกเงิน โดยขับรถยนต์เข้าไปในหมู่ บ้าน	มาตรา 35	เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมหวัคะแนนได้ ขณะกำลังแจกเงิน พร้อมของกลาง ธนบัตรใบละ 50 บาท 16 ใบ รวม 800 บาท ผู้ต้องหาให้การรับ สารภาพ 1 คน หลบหนีได้ 1 คน
17. จ. กาฬสินธุ์	สกอ. เมือง กาฬสินธุ์	1 คน	ความหวังใหม่	องค์กรกลางได้รับแจ้งเบาะแสจากประชาชนใน ท้องที่ ต.หนองบัว อ.นามน ว่าหวัคะแนนกำลัง แจกเงิน	มาตรา 35	องค์กรกลางได้ประสานงานกับเจ้า หน้าที่ตำรวจ สก.อ.นามน ได้จับกุม หวัคะแนนพร้อมของกลางดังนี้ 1. ธนบัตรใบละ 100 บาท 87 ฉบับ รวมเป็นเงิน 8,700 บาท ห่อด้วย กระดาษขาว หก.วรพัฒน์ กิจโยธา มีข้อความเขียนในกระดานว่า อ. นามน 30 มิ.ย.38 ค.ลงเปลือย 8,700 บาท 2. ธนบัตรใบละ 100 บาทจำนวน

						119 ฉบับ ท่อด้วยกระดาดขาว หก.วรพัฒนกิจโยธา มีข้อความว่า อ.นามน 30 มิย.38 ต.หนองบัว และรวม 11,900 บาท 3. แผ่นป้ายโฆษณาหาเสียงผู้สมัคร เบอร์ 4,5,6 จำนวน 2 แผ่น 4. สมุดบันทึกปกเหลือง มีรายชื่อชาวบ้านผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งของ อ.นามน 1 เล่ม 5.บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 14 เล่ม 6. บัญชีแสดงหน่วยเลือกตั้งแต่ละตำบลของ อ.นามน จำนวน 5 แผ่น 7. กระดาษเขียนข้อความว่า “บุกเบิกผ้าบ้านหนองโนนสูง ม.5 และ ม.13 ต.ยอดแกง อ.นามน จ่ายแล้ว 1,000 บาท 8 แผ่น 8. รถยนต์ปิกอัพ มิตซูบิชิสีเงิน 1 คัน และผู้กระทำได้รับการประกันตัวไป
						มาตรา 35
						องค์กรกลางได้รับแจ้งเบาะแสว่า หัวคะแนน กำลังชั้บรถยนต์เงินไปแจก
						ความหวังใหม่
						2 คน
						สกอ. บัวเขต สุรินทร์
18. บ้านอาโพน อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์						

						ขณะกำลังขับรถแวนเข้าไปแจกเงิน พบของกลางคือ เงินสดรวมทั้งสิ้น 62,430 บาท พร้อมบัญชีรายชื่อผู้มี สิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 10 แผ่น โดย เงินสดของกลางแยกเป็น 1. เงินที่ห่อรวมไว้กับบัญชีรายชื่อผู้มี สิทธิ์เลือกตั้งจำนวน 50,000 บาท 2. เงินที่อยู่ในกระเป๋าสตางค์ 2,850 บาท 3. เงินที่ติดสินบนเจ้าพนักงาน 500 บาท เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมยึดเงินสด และเอกสารดังกล่าวพร้อมรถยนต์ยี่ห้อ ซู แวนสีแดง ไว้เป็นของกลาง ต่อมา ผู้ต้องหาได้ประกันตัวในวงเงินคนละ 100,000 บาท รวม 200,000 บาท
					มาตรา 35	องค์กรกลางจึงนำผู้แจ้งเหตุพร้อม พยานผู้รับแจกเงินไปแจ้งความกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.อ.ศรีนครภูมิ และนำหลักฐานธนบัตรใบละ 100 บาท 3 ใบ พร้อมบัตรโฆษณาหา เสียงจำนวน 3 ใบ จากแต่ละพรรค
19. บ้านหนองบัว ม. 2 ต.ยาง อำเภอ ศรีภูมิ จังหวัด สุรินทร์	สภอ. ศรีภูมิ สุรินทร์	1 คน	ความหวังใหม่ ชาติไทย ชาติพัฒนา	องค์กรกลางจังหวัดได้รับแจ้งเหตุจาก ประชาชนว่ามีหัวคะแนนมาแจกเงินให้ราษฎร ในหมู่บ้าน ผู้แจ้งเหตุได้นำพยานผู้รับแจกเงิน มายืนยันว่า ได้รับเงินจากหัวคะแนนของพรรค ความหวังใหม่, ชาติไทย, ชาติพัฒนาพร้อมธน บัตรใบละ 100 บาท จำนวน 3 ใบ		

							ตามลำดับมอบให้กับเจ้าหน้าที่สำรวจไว้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดี ขณะนี้อยู่ในระหว่างการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังไม่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด
20. กิ่ง อ.เหล่าเสือโก้ก จ.อุบลราชธานี	สภ.อ. เหล่าเสือโก้ก อุบลราชธานี	5 คน	ประชาติไต้ย	องค์กรกลางได้รับแจ้งว่ามีหัวคะแนนกำลังเดินทางไปแจกเงินในหมู่บ้าน	มาตรา 35		องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนนขณะกำลังเดินทางไปแจกเงินในหมู่บ้าน พบของกลางคือ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 212 หลังคาเรือน รวม 617 ราย พร้อมทั้งซองจดหมายบรรจุธนบัตรใบละ 100 บาท และ 50 บาท จำนวน 594 ธง รวมเงินทั้งสิ้น 59,350 บาท ผู้กระทำผิดให้การสารภาพในชั้นแรก แต่ให้การปฏิเสธในชั้นของการจับกุม
21. อ.ทรายมูล จ.ยโสธร	สภ.อ. ทรายมูล ยโสธร	1 คน	-	องค์กรกลางได้รับแจ้งเบาะแสว่ามีหัวคะแนนกำลังแจกเงินในหมู่บ้าน			องค์กรกลางร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติงานร่วมองค์กรกลางดำเนินการจับกุมหัวคะแนนขณะกำลังเดินทางไปแจกเงิน

รายงานสรุปผลการดำเนินคดีความผิดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดเมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538

ข้อมูล : กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย

ลำดับ ที่	จังหวัด	จำนวน คดี	มาตราที่ กระทำผิด (คดี)	ผลการดำเนินคดี				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	ตัดสิน สงโทษ	ยก ฟ้อง	ถอน ฟ้อง
1	กาญจนบุรี	1	ม.35	1	-	จำคุก	-	-
2	กาฬสินธุ์	6	ม.35 (3)	2	1	-	-	-
			ม.66	-	1	-	-	-
			ม.13 (2)	2	-	-	-	-
3	กำแพงเพชร	3	ม.62	-	-	-	-	-
			ม.41	-	-	-	-	-
			ม.74	-	-	-	-	-
4	ขอนแก่น*	6	ม.35 (4)	2	อัยการ พิจารณา	จำคุก, ปรับ	-	-
			ม.74	-	1	-	-	-
			ม.41	-	-	จำคุก, ปรับ	-	-
5	ฉะเชิงเทรา	1	ม.13,83	-	-	ปรับ	-	-
6	ชลบุรี	5	ม.16,35	อยู่ในระหว่าง สอบสวน	-	-	-	-
			ม.13	1	-	จำคุก, ปรับ	-	-
			ม.74	-	-	ปรับ	-	-
			ม.11,35	สั่งฟ้อง (ม.35)	สั่งไม่ฟ้อง (ม.11)	อัยการสั่งไม่ ฟ้อง	-	-
7	ชุมพร	1	ม.15	-	1	-	-	-
			ม.13	1	-	ปรับ	-	-
8	เชียงใหม่	13	ม.13 (12)	27	-	ปรับ	-	-
			ม.74	ยังไม่ได้รับผล จากอัยการ	-	-	-	-
9	เชียงราย	1	ม.35,13,66	1	-	อยู่ระหว่าง อัยการพิจารณา	-	-

ลำดับ ที่	จังหวัด	จำนวน คดี	มาตราที่ กระทำผิด (คดี)	ผลการดำเนินคดี				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				ส่งฟ้อง (ราย)	ส่งไม่ฟ้อง (ราย)	ตัดสิน สงโทษ	ยก ฟ้อง	ถอน ฟ้อง
10	เพชรบุรี	3	ม.13 (2) ม.35	2 1	- -	ปรับ อัยการสั่งไม่ ฟ้อง	- -	- -
11	เพชรบูรณ์	5	ม.13 (5)	5	-	ปรับ	-	-
12	สระบุรี	1	ม.26	1	-	-	-	-
13	สมุทรสาคร	1	ม.62	-	1	-	-	-
14	เลย	1	ม.13, 83	1	-	จำคุก, ปรับ	-	-
15	ยโสธร	1	ม.35, 12	-	1	-	-	-
16	แพร่	1	ม.74	1	-	ปรับ	-	-
17	พิจิตร	1	ม.35, 91	1	-	-	-	-
18	นครนายก	1	ม.74	1	-	จำคุก, ปรับ	-	-
19	พังงา	1	ม.74	1	-	ปรับ	-	-
20	ประจวบคีรีขันธ์	1	ม.13	1	-	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	-	-
21	นราธิวาส	1	ม.60	1	-	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	-	-
22	มหาสารคาม	2	ม.74 ม.58, 86	1 1	- -	จำคุก, ปรับ จำคุก	- -	- -
23	บุรีรัมย์	3	ม.35 (1) ม.13 (1) ม.60 ม.52	- 1 1 อัยการพิจารณา	1 - - -	- จำคุก - -	- - - -	- - - -
24	อำนาจเจริญ	2	ม.58 (2)	2	-	ยังไม่ทราบ ผล	-	-
25	อ่างทอง	6	ม.13 (6)	6	-	จำคุก, ปรับ	-	-

ลำดับ ที่	จังหวัด	จำนวน คดี	มาตราที่ กระทำผิด (คดี)	ผลการดำเนินคดี				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				ส่งฟ้อง (ราย)	ส่งไม่ฟ้อง (ราย)	ตัดสิน ลงโทษ	ยก ฟ้อง	ถอน ฟ้อง
26	สุรินทร์ *	5	ม 35 (2)	2	-	อยู่ในระหว่าง พิจารณา	-	-
			ม 66 (2)	2	-	-	-	-
			ม 13	1	-	ปรับ	-	-
27	สุราษฎร์ธานี	2	ม 15	-	1	-	-	-
			ม.157 (ป อาญา)	1	-	-	-	-
			ม 60	1	-	-	-	-
28	สงขลา	9	ม.13 (6)	6	-	จำคุก,ปรับ	-	-
			ม.41	อยู่ระหว่าง สอบสวน	-	-	-	-
			ม.35	1	9	อยู่ระหว่าง สอบสวน	-	-
			ม 34 และ ม 90	1	-	ปรับ	-	-
29	ระยอง *	2	ม.13 (1)	1	-	ปรับ	-	-
			ม 35	อยู่ระหว่าง	-	-	-	-
			ม 66	อัยการพิจารณา	-	-	-	-
30	ลพบุรี *	8	ม.35 (6)	6	-	อัยการพิจารณา	-	-
			ม 65	1	-	อัยการพิจารณา	-	-
			ม 74	1	-	จำคุก, ปรับ	-	-
31	ศรีสะเกษ *	2	ม 35 (2)	อัยการพิจารณา	1	-	-	-
32	สกลนคร *	3	ม 34 (2)	-	-	-	-	-
			ม 35	3	-	อัยการพิจารณา	-	-

ลำดับ ที่	จังหวัด	จำนวน คดี	มาตราที่ กระทำผิด (คดี)	ผลการดำเนินคดี				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				ส่งฟ้อง (ราย)	ส่งไม่ฟ้อง (ราย)	ตัดสิน สงโทษ	ยก ฟ้อง	ถอน ฟ้อง
33	อุดรธานี	7	ม.35 (4)	2	1	อัยการพิจารณา (2)	1	-
			ม.13 (3)	3	-	ปรับ (2)	-	-
34	อุบลราชธานี *	5	ม.13	1	-	ปรับ	-	-
			ม.35 (4)	4	8	-	-	-
35	สมุทรปราการ	1	ม.60	1	-	อัยการพิจารณา	-	-
36	ตราด *	4	ม.35 (2)	-	2	-	-	-
			ม.13 (2)	2	-	ปรับ	-	-
37	ตรัง	1	ม.64	-	1	-	-	-
38	นครปฐม	4	ม.13 (3)	3	-	ปรับ	-	-
			ปอ.อาญา ม.83, 157 , 48, 52, 64	-	7	-	-	-
39	นครสวรรค์	1	ม.74	-	1	-	-	-
40	ภูเก็ต	2	ม.74	1	-	ปรับ	-	-
			ม.13	1	-	ปรับ	-	-
41	กรุงเทพฯ	5	ม.74 (3)	3	-	ปรับ	-	-
			ม.60	-	-	-	-	-
			ม.35	1	-	-	-	-
42	ลำปาง	2	ม.13 (2)	7	-	ปรับ	-	-
43	ร้อยเอ็ด *	7	ม.35 (3)	-	3	-	-	-
			ม.41	1	-	ปรับ	-	-
			ม.67 (3)	2	1	-	-	-
44	นครศรีธรรมราช	2	ม.13	2	-	จำคุก, ปรับ (รอลงอาญา)	-	-
45	นนทบุรี	1	ม.34,90	อยู่ระหว่าง การสอบสวน	-	-	-	-

หมายเหตุ * คดีที่เป็นผลจากการปฏิบัติงานขององค์กรกกลางการเลือกตั้ง

รายงานสรุปผลการดำเนินงานตลอด พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด กาญจนบุรี รวมทั้งสิ้น 1 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	อภัยโทษ ก่อนฟ้อง
1.	นายภักดี แซ่เดี่ยว อยู่บ้านเลขที่ 47/2 หมู่ที่ 3 ต.ทุ่งทอง อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี อายุ 24 ปี อาชีพค้าขาย	หมู่ที่ 1 ต.ทุ่งทอง อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี	กระทำการเพ้อเจ้อใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ผู้สมัครอื่น หรือให้ลงคะแนนให้แก่ ผู้สมัครไว้ด้วยวิธีการจัดทำหรือสัญญาว่า จะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใด (ม.35)	1	-	จำคุก 2 ปี ปรับของ กลางทั้งหมดและให้ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เป็นเวลา 10 ปี	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีทั้งหมด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (รายชื่อ)	สั่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นายสมพงษ์ การสำราญ 130 หมู่ที่ 9 ต.เขียงเครือ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ อายุ 40 ปี อาชีพ ทำนา	บ้านเกาะเปาะ หมู่ที่ 9 ต.เขียงเครือ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์	กระทำการเพิกเฉยใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้ผู้สมัครด้วยวิธีการจัดทำให้ เสนอให้ หรือ สัญญาว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ อันใดอันจะคำนวณเป็นเงินได้ (ม.35)	1	-	-	-	-
2.	นายประโยชน์ บ่อคำ 76 หมู่ที่ 1 ต.บั้งเปาตาล อ.สมเด็จ จ.กาฬสินธุ์ อายุ 29 ปี อาชีพ รับจ้าง	ถนนสายหนองผ้ำอ้อม - ยอด แกง ค.ยอดคาง อ.สมเด็จ จ.กาฬสินธุ์	กระทำการเพิกเฉยใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่นโดยวิธีการให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือ ทรัพย์สินอื่น (ม.35)	1	-	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				พื้นที่ทำงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
3.	นายไชย นาสัยเงิน 99 หมู่ที่ 1 ต.หัววัง อ.บางตลาด จ.กาฬสินธุ์ อายุ 61 ปี อาชีพ ทำนา	บ้านแกเหนือ หมู่ที่ 4 ต.อศอ อ.บางตลาด จ.กาฬสินธุ์	เรียกรับหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ส่วน ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้ง หรือลงคะแนนไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด (ม.66)	-	1	-	-	-
4.	นายอิน แสงกล้า 81 หมู่ที่ 8 ต.นิคมพัฒนัง อ.ห้วยผึ้ง จ.กาฬสินธุ์ อายุ 48 ปี อาชีพ ทำนา	บ้านหนองแสง หมู่ที่ 8 ต.นิคมพัฒนัง อ.ห้วยผึ้ง จ.กาฬสินธุ์	กระทำการจริงให้ผู้อื่นลงคะแนนให้แก่ตน หรือผู้อื่นผิดเงื่อนไข ด้วยการใช้เงิน (ม.35)	-	1	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
5.	นายสุริยะ ปึงวิเศษ 45 หมู่ 3 ต.นาขาม อ.กุดินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ อายุ 21 ปี อาชีพ ทำนา	บริเวณหน้าบ้าน เลขที่ 45 หมู่ที่ 3 ต.นาขาม อ.กุดินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์	แจกจ่ายสุราในเขตเลือกตั้ง ระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	-	-	-
6.	นายเดชา นาเมืองรักษ์ 154 หมู่ 1 ต.นาขาม อ.กุดินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ อายุ 41 ปี อาชีพ ทำนา	บ้านเลขที่ 145 หมู่ที่ 1 ต.นาขาม อ.กุดินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์	ขายจำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้ง ระหว่าง เวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้ง หนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นางสาว เมื่องม เลขที่ 119 หมู่ที่ 7 ต.หนองปลิง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร อายุ 57 ปี อาชีพ ทำนา	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 บ้านบ่อสามแสน หมู่ที่ 6 ต.หนองปลิง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร	ใช้บัตรเลือกตั้ง ซึ่งมีบัตรที่กรรมการ ตรวจคะแนนเห็นว่าเลือกตั้งนั้นมอบให้ ลงคะแนน (ม.62)	-	-	-	-	-
2.	นายบุญเลิศ นิยมญาติ เลขที่ 77 หมู่ที่ 5 ต.นครชุม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร อายุ 40 ปี อาชีพ รับจ้าง	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 วัดสว่างอารมณ์ หมู่ที่ 6 ต.นครชุม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร	ก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในที่เลือกตั้ง (ม.41)	-	-	-	-	-
3.	นายจันทา ราชาวงค์รัมย์ เลขที่ 19 หมู่ที่ 14 ต.วังชะพลู อ.ขาณุวรลักษบุรี จ.กำแพงเพชร อายุ 40 ปี อาชีพ ทำไร่	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 บ้านหนองขุมแสง หมู่ที่ 14 ต.วังชะพลู อ.ขาณุวรลักษบุรี จ.กำแพงเพชร	ทำบัตรเลือกตั้งซ้ำแล้วเสียหาย (ม.74)	-	-	-	-	-

ลำดับ	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ยื่นฟ้อง (ราย)	ยื่นฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชั้นศาล ยกฟ้อง
* 1.	นายสมบุญ ไนรี อยู่บ้านเลขที่ 156 หมู่ที่ 11 ต.สาวะถี อ.เมือง จ.ขอนแก่น อายุ 45 ปี อาชีพ เกษตรกร	บ้านโนนวัง หมู่ที่ 11 ต.สาวะถี อ.เมือง จ.ขอนแก่น	กระทำการเพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ตน มิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการ จัดทำให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สินเพื่อผลประโยชน์อื่นใด อันอาจ คำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด (ม.35)	ยื่นฟ้อง ยื่นฟ้อง	-	-	-
* 2.	นางประทวน บุญหลักคำ อายุ ปี นางสาวพิมพ์พา กันมา อายุ ปี และนางนาง (ไม่ทราบนามสกุล) อาชีพ เกษตรกร ที่อยู่ บ้านดอนหมื่นนาง หมู่ที่ 13 ต.ศิลา อ.เมือง จ.ขอนแก่น	บ้านดอนหมื่นนาง หมู่ที่ 13 ต.ศิลา อ.เมือง จ.ขอนแก่น	กระทำการเพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ตน มิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการ จัดทำให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สินเพื่อผลประโยชน์อื่นใด อันอาจ คำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด (ม.35)	ยื่นฟ้อง ยื่นฟ้อง	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
3.	นายสม เอ็นสหาย ที่อยู่ บ้านคำแก่นคูณ หมู่ที่ 7 ต.ม่วงหวาน อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น อายุ ปี อาชีพ เกษตรกร	บ้านคำแก่นคูณ หมู่ที่ 7 ต.ม่วงหวาน อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น	กระทำการเพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งคณะมน ท์ปกครองตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้จูง นำให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด โดยการ จ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (ม.35)	-	อยู่ชั้นของการ พิจารณาของ อัยการ	-	-	-
4.	นางคำ ศรีเมือง อยู่บ้านเลขที่ 87 หมู่ที่ 4 ต.ไชยสอ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น อายุ 67 ปี อาชีพ เกษตรกร	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 หมู่ที่ 4 ต.ไชยสอ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น	ทำให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือ ทำให้บัตรนั้นเป็นบัตรเสีย (ม.74)	-	พนักงานอัยการ สั่งไม่ฟ้อง	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำคามผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				ส่งฟ้อง (ราย)	ส่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง ถอนฟ้อง
5.	นางศรีไพร ศรีทอง อยู่บ้านเลขที่ 116 หมู่ที่ 11 ต.หนองโก อ.กระนวน จ.ขอนแก่น อายุ 44 ปี อาชีพ เกษตรกร	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช หมู่ที่ 11 ต.หนองโก อ.กระนวน จ.ขอนแก่น	การทำการเพ้อเจ้อใจหาเหตุเลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ถึงแก่ ผู้มีหลังคะแนนให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการ จัดทำให้ เสมอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สินเพื่อผลประโยชน์อันใด อันอาจ คำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด (ม.35)	-	-	จำคุก 14 เดือน ปรับ 5,000 บาท รับลดถึง หนึ่ง คงจำคุก 7 เดือน ปรับ 2,500 บาท โทษจำรวไว้ 2 ปี วิบของกลางและให้ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนด 10 ปี	-
6.	นางสมาน ดวงจำปา ที่ปรึกษาศูนย์สุขภาพชุมชนสมบุรณ์ หมู่ที่ 6 ต.โนนสมบูรณ์ กิ่ง อ.บ้านแฮด จ.ขอนแก่น อายุ 51 ปี อาชีพ เกษตรกร	หน่วยเลือกตั้งที่ 2 หมู่ที่ 6 สถานพยาบาลโนนสมบูรณ์ กิ่ง อ.บ้านแฮด จ.ขอนแก่น	ก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในที่เลือกตั้งหรือ ที่ประชุมร่วมกันของผู้เพื่อรอเข้าไปลง คะแนน (ม.41)	-	-	จำคุก 3 เดือน ปรับ 1,500 บาท โทษจำรวไว้ 1 ปี	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด ชลบุรี รวมทั้งสิ้น 5 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				ส่งฟ้อง (ราย)	ส่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชดเชย	ถอนฟ้อง
1.	นายมาลี ไชยรัตน์ ที่อยู่ 509/2 หมู่ที่ 9 ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี อายุ 48 ปี อาชีพค้าขาย	เลขที่ 509/2 หมู่ที่ 9 ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี	เป็นกามัน ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบเป็นเหตุหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด และกระทำการเพื่อบังคับให้ผู้อื่นเลือกตั้งลงคะแนนให้ผู้อื่นสมัครหรือลงคะแนนให้ลงคะแนนให้ผู้อื่นสมัครใด ด้วยวิธีการที่ทำให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด "อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2538 ม.15, 35	อยู่ในระหว่างสอบสวน				-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง
2.	นางสมรนิมล ปิอาโน 44 หมู่ที่ 2 ค.สัดหีบ อ.สัดหีบ จ.ชลบุรี อายุ 37 ปี อาชีพ รับจ้าง	ร้านอาหาร 94 คาเฟ่	ขาย หรือจำหน่ายจ่ายแจกสุราในเขต เลือกตั้ง ระหว่างเวลาตั้งแต่ 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ทั้งจำทั้งปรับ	-
3.	นางทองคำ ห่มดวง 26/31 หมู่ที่ 4 ค.สัดหีบ อ.สัดหีบ จ.ชลบุรี อายุ 72 ปี อาชีพ แม่บ้าน	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 หมู่ที่ 4 ค.สัดหีบ อ.สัดหีบ จ.ชลบุรี	ทำให้บัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหายหรือทำให้ บัตรเสีย (ม.74)	-	-	ปรับ	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง
4.	นายสมนึก เด็งโสภา 159/1 หมู่ที่ 11 ต.ทุ่งสุขลา อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี อายุ 43 ปี อาชีพ เกษตรกร นายสมนึกเกิด เกิดโสภา 347/10 หมู่ที่ 12 ต.ทุ่งสุขลา อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี อายุ 39 ปี อาชีพ รับจ้าง	ลานวัดเนินบุญขาราม (วัดดัดมะม่วง) หมู่ที่ 11 ต.ทุ่งสุขลา อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	1. ร่วมกันนำแผนแม่บท แผนประกาศ หรือ สิ่งอื่นมาโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งในที่เลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง และ (ม.11) 2. กระทำการโฆษณาชวนเชื่อใจให้ผู้อื่นเลือกตั้ง คะแนนให้แก่ผู้สมัครด้วยวิธีให้ เสนอให้ ด้วยเงิน (ม.35)	สิ่งฟ้อง ข้อหาที่ 2	สิ่งไม่ฟ้องข้อหาที่ 1 (ร่วมกันนำแผนแม่บท แผนประกาศ หรือสิ่ง อื่นมาโฆษณาหาเสียงใน ที่เลือกตั้ง เพื่อประ- โยชน์หรือของผู้สมัครหรือ พรรคการเมือง) เพราะว่าเจ้าหน้าที่ หัวหน้าในหน่วยเลือก ตั้งที่เกิดเหตุเห็นยืนยัน ว่าตรงจุดผู้ต้องหา กับพวกจตุรภและถูก นั้นอยู่นอกเขตปริมณฑล หรือบริเวณที่กำหนด ขึ้นโดยรายนามเลือกตั้ง	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
5.	นายสวัสดิ์ สุทธิพันธุ์การ เลขที่ 460 หมู่ที่ 1 ต.บ่อทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี อายุ 55 ปี อาชีพ ทำไร่ (ก้านบ่อทอง)	เลขที่ 460 หมู่ที่ 1 ต.บ่อทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี เลขที่ 460/19 หมู่ที่ 1 ต.บ่อทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี	เป็นเจ้าพนักงานของรัฐใช้อำนาจในตำแหน่ง หน้าที่โดยมิชอบ (ม.15)	-	1 เนื่องจากหลักฐาน ไม่เพียงพอ	-	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
ที่จัดตั้งขึ้นโดยกรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ขั้นตอนการสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชดเชย/ถอนฟ้อง
1.	นางสาว รุ่งเรือง อยู่บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 5 ต.ทุ่งตะเคียว อ.ทุ่งตะโก จ.ชุมพร อายุ 31 ปี อาชีพค้าขาย	บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 5 ต.ทุ่งตะเคียว อ.ทุ่งตะโก จ.ชุมพร	ขาย จำหน่าย เชื้อเพลิงในเขต เลือกตั้ง ระหว่างเวลา 18.00 น. ถึง วันก่อนวันเลือกตั้งล่วงหน้า (พ.13)	1	-	ปรับ 500 บาท	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินงานจนถึงที่สุด				
				ขั้นตอนการทำงานสอบสวน		ขั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
4.	นายสุทธิ โปธิ		จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ปรับ 2,000 บาท	-	-
5.	นายเอก ประสิทธิ์สม		จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ปรับ 2,000 บาท	-	-
6.	น.ส.ชลธิชา ไชยทอง		จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ปรับ 2,000 บาท	-	-
7.	นายวรงค์ อุดมพงษ์วัฒนา นางบรรณงศ์ เค้าศรีวังษ์ นายอนุสนธ์ กิตติวัฒน์ น.ส.นงลักษณ์ จุลนิล น.ส.พวงขยอม พ้าสาร น.ส.จำปา พิษณะ ค.ญ.เบญจพร อ้วนแจ้ง ค.ญ.รุ่งทิพย์ สีใส		ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13) ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13) ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13) ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13) ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13) ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13) ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	3	-	ปรับ 500 บาท	-	-
8.	นายสุรินทร์ มณีวรรณ นายสุเมตร มาเฟื่อง นายสมชาย มาเฟื่อง		ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13) ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13) ร่วมกันจัดเลี้ยงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	3	-	ปรับคนละ 500 บาท	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง
10.	นายวิชา กันธิยะ นายประพันธ์ มะโนวัตร นายอนุพงษ์ แกกันทา นายกิตติคุณ อินแก้ว		ร่วมกันจัดเลียงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	4	-	ปรับคนละ 500 บาท	-
11.	นายเควิน เสสุวธ นายไกรศรี จันทราษ นายไพโรจน์ ผลคำเป็น นายสุศักดิ์ ในเรือน นายอนวัตร คำโມະ นายบุญ ปัทมวาค์		ร่วมกันจัดเลียงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	6	-	ปรับ 500 บาท	-
12.	นายถวัลย์ จันทริรัตน์ นายสุชัย ไชยสิงห์ นายบุญธรรม หุดเทิง นายศราวุธ เทพอำพัน นายแดง คำสุ		ร่วมกันจัดเลียงสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	5	-	ปรับคนละ 500 บาท	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีจนถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	อภัยโทษ	ถอนฟ้อง
13.	นางสุกัญญา ทนชัย		กระทำการแก่บัตรเลือกตั้งที่ได้ทำ เครื่องหมายลงคะแนนแล้ว ให้เป็น บัตรเสีย (ม.74)	ยังไม่ได้รับ ผลคดีจาก อัยการ	-	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ (ผู้กระทำคามผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ขั้นตอนทางสอบสวน		ชั้นศาล	
				ตั้งข้อ (รายชื่อ)	สั่งฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง ยอมชดเชย
1.	นายวิระ วัชรี อยู่บ้านเลขที่ 115 หมู่ที่ 3 ต.เจริญเมือง อ.พาน จ.เชียงราย อายุ 33 ปี และ นายชุม เพื่อเมืองพาน อยู่บ้านเลขที่ 108 หมู่ที่ 9 ต.เจริญเมือง อ.พาน จ.เชียงราย อายุ 59 ปี	บ้านเลขที่ 57 หมู่ที่ 4 ต.เจริญเมือง อ.พาน จ.เชียงราย	กระทำการเพิกถอนใจให้ผู้อื่นเลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่นผิด (ม.35) วันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน (ม.13) ผู้เลือกตั้ง เรียก หรือรับทรัพย์สิน หรือ ผลประโยชน์ส่วนพระองค์หรือผลประโยชน์ ของตนเองเลือกตั้งผิด (ม.66)	1	-	อยู่ระหว่างการพิจารณา ของพนักงานอัยการ	-

รายงานสรุปผลการบันทึกความผิดต่อ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด เพชรบุรี รวมทั้งสิ้น 3 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นายโพธิ์พงษ์ จรุงฤทธิศิริโรจน์ เลขที่ 492/11 ถ. เพชรเกษม ต. สะอ่า อ. สะอ่า จ. เพชรบุรี อายุ 25 ปี	ต. สะอ่า อ. สะอ่า จ. เพชรบุรี	ขาย จำหน่าย จ่ายแจกหรือจัดเลี้ยงสุรา สุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้งฯ (ม.13)	สั่งฟ้อง	-	ศาลพิพากษาโทษ จำเลย รับสารภาพ ลดโทษให้หนึ่ง หนึ่ง ปรับ 1,500 บาท คดีดำที่ 1586/2538 คดีแดงที่ 1472/2538 รับของกลาง พิพากษา วันที่ 3 กรกฎาคม 2538	-	-
2.	นายสุรพงษ์ วงศ์ตระหง่าน เลขที่ 620 ซ. ใสสวรรค์ เขตบางซื่อ กทม. อายุ 20 ปี	ต. สะอ่า อ. สะอ่า จ. เพชรบุรี	ขาย จำหน่าย จ่ายแจกหรือจัดเลี้ยงสุรา สุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้งฯ (ม.13)	สั่งฟ้อง	-	ศาลพิพากษาโทษ จำเลย รับสารภาพ ลดโทษให้หนึ่ง หนึ่ง ปรับ 1,500 บาท คดีดำที่ 1586/2538 คดีแดงที่ 1472/2538 รับของกลาง พิพากษา วันที่ 3 กรกฎาคม 2538	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
3.	นายอำนาจ พรหมมณีกว เลขที่ 720/4 ต.ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี อายุ 35 ปี	ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	จัดทำให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใด อันอาจ คำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้อื่น เพื่อจูงใจให้ ผู้เลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัคร อื่น หรือให้งดเว้นมิให้ลงคะแนนให้แก่ ผู้สมัครใด (ม.35)	สั่งฟ้อง	-	อัยการฯ สั่งไม่ฟ้อง	-	-

รายงานสรุปผลการนับคดีความผิดคดี พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด เพชรบูรณ์ รวมทั้งสิ้น 5 คดี
(เพื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ขั้นตอนก่อนฟ้อง		ขั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกข้อ	ถอนฟ้อง
1.	นางละมัยพรหม ฑาจิณทร์		ชาย จำหน่าย จ่ายแจกหรือจัดเลี้ยงสุราใน เขตเลือกตั้งในเวลาที่ถูกหมายกำหนดห้าม จำหน่าย (ม.13)	1	-	ปรับ 2,000 บาท	-	-
2.	นางสาวรงค์ อ่อนโสม		ชาย จำหน่าย จ่ายแจกหรือจัดเลี้ยงสุราใน เขตเลือกตั้งในเวลาที่ถูกหมายกำหนดห้าม จำหน่าย (ม.13)	1	-	ปรับ 2,000 บาท	-	-
3.	นายโคธิน บักกลอน		ชาย จำหน่าย จ่ายแจกหรือจัดเลี้ยงสุราใน เขตเลือกตั้งในเวลาที่ถูกหมายกำหนดห้าม จำหน่าย (ม.13)	1	-	ปรับ 2,000 บาท	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำควาผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
4.	นางสาว อุ่นอุ้ย		ชาย จำหน่าย จำคุกหรือปรับสั่งจำคุกในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาที่กำหนดห้ามจำคุก (ม.13)	1	-	ปรับ 2,000 บาท	-	-
5.	นายชัยยา เขียวขาว		ชาย จำหน่าย จำคุกหรือปรับสั่งจำคุกในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาที่กำหนดห้ามจำคุก (ม.13)	1	-	ปรับ 2,000 บาท	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ขั้นตอนการสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราช)	สั่งไม่ฟ้อง (ราช)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชดเชย	ถอนฟ้อง
1.	นายสมชัย แซ่เอียว เลขที่ 927/108 ป. ค.มหาชัย อ.เมืองฯ จ.สมุทรสาคร อายุ 38 ปี	หน่วยเลือกตั้งที่ 17 ค.มหาชัย (วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร)	นำบัตรเลือกตั้งที่ไม่ได้ลงคะแนนออกไป จากที่เลือกตั้ง (ม.62)	-	สั่งไม่ฟ้อง เหตุผล พยานหลักฐาน ไม่พอต้องฟ้อง กล่าวหา	-	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานเพื่อลดความผิดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่
เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด เลข รวมทั้งสิ้น 1 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง ถอนฟ้อง
1.	นายไพวัลย์ ไร่ทาฟอง	บ้านนาบอน หมู่ที่ 2 ต.นาข้าว อ.เขื่องดาน จ.เลย	ชาย จำหน่าย จ่ายแจกหรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้ง ระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน ผิดตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 ม. 13, 83	1	-	จำคุก 6 เดือน ปรับ 1,000 บาท โทษ จำคุกให้รอลไว้ 1 ปี รับของกลาง	-

รายงานสรุปผลการเป็นคดีความผิดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่เกิตขึ้นถึงหมดของจังหวัด สุรินทร์ รวมทั้งสิ้น 1 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง ยอมผ่อน
1.	นายสำเภาง สำนึก อยู่บ้านเลขที่ 148 หมู่ที่ 8 ต.สามแยก อ.เลิงนกทา จ.สุรินทร์ อายุ 51 ปี อาชีพ ทำนา	ต.คูลาด วันที่ 1 ก.ค.38 เวลาประมาณ 22.30 น.	กระทำการเพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้จูง มิให้ลงคะแนนให้ผู้สมัครใดด้วยวิธีการ จัดทำให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สินเพื่อผลประโยชน์ใด อันอาจ คำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด (ม.35) และโฆษณาเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมือง ระหว่างเวลาตั้งแต่ 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง (ม.12)	-	1 เนื่องจากคดีมี พยานหลักฐานอ่อน ไม่พอข้อผู้ต้องหา ตาม พ.ร.บ.การ เลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 ม.12 และ ม.35	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๒
ที่
เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัดแพร่ รวมทั้งสิ้น 1 ครั้ง
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ชื่อความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ขั้นตอนการสอบสวน		ชั้นศาล	
				ผู้ต้องหา (ราย)	ผู้ต้องหา (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	อภัยโทษ
1.	นายสม ธรรมใจ ที่อยู่ หมู่ที่ 2 ต.ทุ่งน้าว อ.สังขละบุรี จ.แพร่ อายุ 74 ปี อาชีพ รับจ้าง	หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 ต.ทุ่งน้าว อ.สังขละบุรี จ.แพร่	ทำลาอภัยโทษ (ม.74)	1	-	ปรับ 1,000 บาท	-

รายงานสรุปผลการประเมินผลความมั่นคงต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด พิจิตร รวมทั้งสิ้น 1 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง
1.	นายสมชาย คุ้ม อยู่บ้านเลขที่ 149 หมู่ที่ 4 ต.วัดขวาง อ.โพทะเล จ.พิจิตร	หมู่ที่ 4 ต.วัดขวาง อ.โพทะเล จ.พิจิตร	กระทำการเพื่อจู่โจมเลือกตั้งลงคะแนน ให้ตนเองหรือผู้สมัครอื่น โดยการให้ ทรัพย์สิน จำนวน 100 บาท (ม.35, ม.91)	1	-	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานเพื่อลดความขัดแย้ง
ระหว่างประชาชนและเกษตรกร
ร.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดยังจังหวัด นครนายก รวมทั้งสิ้น 1 คน
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินการแก้ไข				
				ผู้เสียหายส่วน		ผู้เสียหาย		
				ผู้เสียหาย (ราย)	ผู้เสียหาย (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชดเชย	ถอนฟ้อง
1.	นายสงคราม อินทะ อยู่บ้านเลขที่ 74 หมู่ที่ 13 ต.ท่าช้าง อ.เมืองฯ จ.นครนายก อายุ 51 ปี	หน่วยเลือกตั้งที่ 3 ร.ร. นวมหาราชราษฎร์ ต.ท่าช้าง อ.เมืองฯ จ.นครนายก	ทำผิดเลือกตั้งหรือเสียหา หรือทำให้เป็นบัตรเสีย (ม.74)	1	-	จำคุก 6 เดือน ปรับ 5,000 บาท หรือปรับ ลดถึงหนึ่ง คงจำคุก 3 เดือน ปรับ 2,500 บาท โทษจำคุก 2 ปี ตามคดีที่ 1053/38 ตามคดีที่ 1058/38 ลงวันที่ 3 ก.ค. 38	-	-

รายงานสรุปผลการประเมินผลความสอดคล้อง ส.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด พังงา รวมทั้งสิ้น 1 ครั้ง
 (เพื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง ถอนฟ้อง
1.	นางพิมพ์ นาคพันธ์ เลขที่ 1/4 หมู่ที่ 2 ต.มะรุ่ย อ.ทับปด จ.พังงา	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 หมู่ที่ 2, 5 ต.มะรุ่ย อ.ทับปด จ.พังงา	ทำให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือทำให้บัตรเลือกตั้ง ส.ร.บ. การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2522 (ม.74)	1	-	ปรับ 500 บาท	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านคดีความผิดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งสิ้น 1 คดี
 (เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง ถอนฟ้อง
1.	นางแสงจันทร์ แซ่อึ้ง อยู่บ้านเลขที่ 78/11 หมู่ที่ 4 ต.เขาชะอ้อ อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ อายุ 33 ปี อาชีพ ค้าขาย	ร้านอาหาร แสงจันทร์โรशनา	จำหน่าย จ่ายแจกหรือจัดเลี้ยงสุราในเขต เลือกตั้ง ระหว่างเวลา 18.00 น. ก่อน วันเลือกตั้ง 1 วัน จนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	อยู่ระหว่างดำเนินการ ในชั้นศาล ยังไม่ทราบ ผล	-

รายงานสรุปผลการนิเทศความผิดคือ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด นราธิวาส รวมทั้งสิ้น 1 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (รายละเอียด)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายละเอียด)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นายมาหามะ ฮือแม	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 หมู่ที่ 5 ต.เจลิม อ.คากาตัน ตำบลเจลิม	ลงคะแนนเลือกตั้งโดยทราบอยู่ล่วงหน้า ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง (ม.60)	1	-	การดำเนินคดียังไม่ เสร็จสิ้น	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด มหาสารคาม รวมทั้งสิ้น 1 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ขั้นตอนงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นายปน ก้อนแก้ว ที่อยู่ 84 หมู่ที่ 7 ต.หนองบัว อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม อายุ 58 ปี อาชีพ ทำนา	หน่วยเลือกตั้งที่ 6 บ้านหนองปลาเือง ต.หนองบัว อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม	ทำบัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหายโดยเจตนา (ม.74)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 1,000 บาท	-	-
2.	นายรส บรรณรัมย์ ที่อยู่ 83 หมู่ที่ 12 ต.เมืองเตา อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสารคาม อายุ 41 ปี อาชีพ ทำนา	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 บ้านโนนม่วง ต.ราษฎร์เจริญ อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสารคาม	ลงคะแนนเลือกตั้งเกินกว่าหนึ่งหน่วย (ม.58, 86)	1	-	จำคุก 6 เดือน เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนด 10 ปี	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ขั้นตอนการสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	1. นายสมพล ศรีพานิช อายุ 25 ปี 2. นางประภาพร ศรีพานิช อายุ 27 ปี บ้านเลขที่ 195/10 ถ.ธานี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์	195/10 ถ.ธานี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์	ร่วมกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจ ให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร โดย จัดทำให้ เสมอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด อันคำนวณ เป็นเงินได้ ๓.35	-	สิ่งไม่ฟ้อง (อยู่ระหว่างการ พิจารณาของ อัยการ)	-	-	-
2.	นายราชน ศรีชุมแสง บ้านเลขที่ 68 บ้านหนองรี ต.นางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ อายุ 28 ปี อาชีพค้าขาย	ร้านอาหารศรีสุดา ถ.โชคชัย - เดชอุดม ต.นางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์	ขาย จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้ง ระหว่าง เวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้ง หนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 3 เดือน ปรับ 1,000 บาท โทษจำคุก รอ 1 ปี และให้รายงาน ตัวต่อพนักงานคุมความ ประพฤติทุก 3 เดือน		

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชดเชย	ก่อนฟ้อง
3.	1. นางเหล็ก ศรีรัมย์ อายุ 50 ปี เลขที่ 33 หมู่ที่ 5 ต.คูเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 2. นายเสาวพงษ์ อิศโร อายุ 40 ปี เลขที่ 62 หมู่ที่ 5 ต.คูเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 บ้านโสกแค ต.คูเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์	ลงคะแนนหรือพยานาลงคะแนนเลือกตั้ง โดยรู้ว่าตนเองไม่มีสิทธิ ม.60 เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการคะแนนจึงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ม.52	1 1 (อยู่ระหว่าง การพิจารณา ของอัยการ)	- -	- -	- -	- -

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีสูงสุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง
1.	นายวิเศษ โขรัมย์ เลขที่ 31 หมู่ที่ 2 ต.บางจัก อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง อายุ 42 ปี อาชีพค้าขาย	ท้องที่ สก.อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง	ชาย จำหน่ายจ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวัน เลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 2,500 บาท โทษจำคุก 1 ปี	-
2.	นางเสมอใจ วิสัณนัท เลขที่ 121 หมู่ที่ 5 ต.ท่าช้าง อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง อายุ 41 ปี อาชีพค้าขาย	ท้องที่ สก.อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง	ชาย จำหน่ายจ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวัน เลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 2,500 บาท โทษจำคุก 1 ปี	-
3.	นายประวิทย์ เรืองสุวรรณ เลขที่ 41 หมู่ที่ 11 ต.ศาลเจ้าโรงทอง อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง อายุ 21 ปี อาชีพค้าขาย	ท้องที่ สก.อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง	ชาย จำหน่ายจ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวัน เลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 2,500 บาท โทษจำคุก 1 ปี	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการค่าเป็นคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง ถอนฟ้อง
3.	นางสาวกาวีรัตน์ บุตุ้น เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ต.ห้วยตะพาน อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง อายุ 24 ปี อาชีพค้าขาย	ท้องที่ สก.อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง	ชาย จำหน่ายจ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวัน เลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 2,500 บาท โทษจำรอ 1 ปี	-
4.	นายปราโมทย์ กำบังภัย เลขที่ 38 หมู่ที่ 1 ต.สามง่าม อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง อายุ 31 ปี อาชีพค้าขาย	ท้องที่ สก.อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง	ชาย จำหน่ายจ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวัน เลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 2,500 บาท โทษจำรอ 1 ปี	-
6.	นางสาวไพรดา ไสรัส เลขที่ 205/8 หมู่ที่ 7 ต.ศาลเจ้าโรงทอง อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง อายุ 17 ปี อาชีพค้าขาย	ท้องที่ สก.อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง	ชาย จำหน่ายจ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวัน เลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 2,500 บาท โทษจำรอ 1 ปี	-

รายงานสรุปผลการ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522' รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด สุรินทร์ รวมทั้งสิ้น 5 คดี
 (เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง
* 1.	นายสวัสดิ์ มหรรณพ เลขที่ 183 หมู่ที่ 7 ต.สังขะ อ.สังขะ จ.สุรินทร์ อายุ 48 ปี อาชีพ รับเหมาก่อสร้าง	บ้านอาโพน หมู่ที่ 1	ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ⁴ เพื่อจูงใจให้ผู้สมัคร (ม.35)	1	-	-	-
* 2.	นายสัญญา สุทธิ เลขที่ 4 หมู่ที่ 1 ต.อาโพน อ.บัวเชด จ.สุรินทร์ อายุ 40 ปี อาชีพ ทำนา	บ้านอาโพน หมู่ที่ 1	เป็นผู้เลือกตั้ง ⁴ หรือรับทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใด ⁴ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกตั้งให้ (ม.66)	1	-	-	-
* 3.	นายมา จงหาญ เลขที่ 106 หมู่ที่ 1 ต.อาโพน อ.บัวเชด จ.สุรินทร์ อายุ 40 ปี อาชีพ ทำนา	บ้านอาโพน หมู่ที่ 1	เป็นผู้เลือกตั้ง ⁴ หรือรับทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใด ⁴ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกตั้งให้ (ม.66)	1	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำละเมิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีสูงสุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
* 4.	นายสมน กันนุกา เลขที่ 46 หมู่ที่ 2 ต.หนองบัว อ.สีชมพู จ.สุรินทร์ อายุ 50 ปี อาชีพ ทำนา	บ้านหนองบัว หมู่ที่ 2 ต.หนองบัว อ.สีชมพู จ.สุรินทร์	กระทำการเพ้อเจ้อใจให้ผู้อื่นเลือกตั้งคณะแนว ให้แก่มุสลิมด้วยคำกล่าวให้เงินหรือทรัพย์สิน หรือประวิงยอมในได้ค่านำมาเป็นเงินได้ แก่ผู้ใด (ม.35)	-	-	-	-	อยู่ใน ระหว่าง การพิจารณา คดี ในชั้น ศาล
5.	นายโกสม ร่วมคิด เลขที่ 53 หมู่ที่ 1 ต.สนม อ.สนม จ.สุรินทร์	หมู่ที่ 1 ต.สนม อ.สนม จ.สุรินทร์	จำนำสสุรา ระหว่างเวลา 18.00 น. (ม.13)	1	-	ปรับ	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นายสุวิทย์ บัวบาน รับราชการ ตำแหน่งครูใหญ่ ร.ร.บ้านเกาะน้อย หมู่ที่ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี	ร.ร.บ้านเกาะน้อย หมู่ที่ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี	เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบเป็นเหตุหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด (ม.15)	-	1	-	-	-
	นายสหัส สะโ หมู่ที่ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี อาชีพ ทำสวน	ร.ร.บ้านเกาะน้อย หมู่ที่ 1 ต.บางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี	เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตฯ ม.157 ประมวลกฎหมายอาญา	1	-	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
2.	นายมงคล ศิริประเสริ เลขที่ 89/1 หมู่ที่ 4 ต.เขาวง อ.บ้านคา จ.สุราษฎร์ธานี อาชีพ นักเรือน	หน่วยเลือกตั้งที่ 1 ศาลาการเปรียญวัดคาบูน ต.เขาวง อ.บ้านคา จ.สุราษฎร์ธานี	ไปลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัคร ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง (ม.60)	1	-	-	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการเฝ้าระวังโรคติดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่
เกิดขึ้นทั้งหมดยกเว้นจังหวัด สงขลา รวมทั้งสิ้น 9 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	อภัยโทษ ยอมผ่อน
1.	นางกาญจนา จิตธรรม อายุ 39 ปี อาชีพ ค้าขาย	ร้านสมมติสวนชัย ค.ดอนหว่า อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้งฯ (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 1,000 บาท รอลงอาญา	-
2.	นายเชิด วงษ์สกุล อายุ 24 ปี อาชีพ ค้าขาย	ร้านแป๊ะริยหา ค.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้งฯ (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 1,000 บาท รอลงอาญา	-
3.	นายสุกรี แลง อายุ 19 ปี อาชีพ ค้าขาย	ร้านวอลสกรีน ค.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้งฯ (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 1,000 บาท รอลงอาญา	-
4.	นางบุญผา แสง อายุ 41 ปี อาชีพ ค้าขาย	โรงแรมสกลา ค.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้งฯ (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 1,000 บาท รอลงอาญา	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำละเมิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการค่าเงินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง ถอนฟ้อง
5.	นางประทุม ทองสวัสดิ์ อายุ 40 ปี อาชีพค้าขาย	ร้านออน ด.คตหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้งฯ (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 1,000 บาท รอลงอาญา	-
6.	นางโสภณ สุวรรณเทพ อายุ 27 ปี อาชีพค้าขาย	โรงแรมไดอานี ด.คตหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้งฯ (ม.13)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 1,000 บาท รอลงอาญา	-
7.	นายอนงค์ แก้วจังหวัด สมาชิกสภาจังหวัดสงขลา อ.หาดใหญ่	หน่วยเลือกตั้ง ร.ว.บ้านคลองเปล ด.คตหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	ก่อให้เกิดเหตุรุนแรงในเขตเลือกตั้งฯ ร.ว.บ้านคลองเปล ด.คตหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	อยู่ระหว่างกระบวนการสอบสวน (คำร้องทุกข์คดีที่ 1571/2538)			

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				ส่งฟ้อง (ราย)	ส่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	อภัยโทษ
8.	นายเชิดชัย ศิริรัตน์ อยู่บ้านเลขที่ 71/4 หมู่ที่ 4 ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา อายุ 28 ปี อาชีพ รับจ้าง	บริเวณตลาดนัดโคกเค็รหรือ หมู่ที่ 1 ต.โคกเค็รหรือ กิ่ง อ.คลองหอยโข่ง เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2538	ร่วมกันกระทำการจู่โจมให้ผู้อื่นเลือกตั้งลง คะแนนให้ผู้อื่นผู้สมัครอื่นใดด้วยวิธีการให้ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อันใดอันอาจ คำนวณเป็นเงินได้ (พ.35)	1	9 เนื่องจากเห็นว่า ไม่ได้มีส่วนร่วมรู้ เห็นในการกระทำ ความผิดร่วมกัน กับ นายเชิดชัย ศิริรัตน์	รอระหว่างการสอบสวน จึงไม่ทราบผลคดี	-
9.	นายสมจิตร จิตรีนิม ผู้สมัครพรรคดำรงไทย เขต 3 หมายเลข 2	ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายภายในกำหนดตาม มาตรา 34 และมาตรา 90 พ.ร.บ.การ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522	1	-	ปรับ 2,500 บาท เลิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนด 5 ปี	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคนและสังคม พ.ศ. 2522 รวมแก้ไข พ.ศ. 2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด ระยอง รวมทั้งสิ้น 2 คดี
 (ผลการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีสูงสุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน	ชั้นศาล	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)		ถอนฟ้อง
1.	นางเกสร รุ่งเรือง เลขที่ 86 หมู่ที่ 5 ต.แม่แก้ว อ.ปลวกแดง จ.ระยอง อายุ 31 ปี อาชีพค้าขาย	บ้านเลขที่ 86 หมู่ที่ 5 ต.แม่แก้ว อ.ปลวกแดง จ.ระยอง	จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ปรับ 1,000 บาท	-
* 2.	- นายทองมา เพ็ชรรัตน์	หมู่ที่ 9 ต.บางบุตร อ.บ้านค่าย จ.ระยอง	กระทำการเพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนหรือผู้อื่น (ม.35)	คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของ อัยการ			
	- นายสาธิตทอง สว่างษ์	หมู่ที่ 9 ต.บางบุตร อ.บ้านค่าย จ.ระยอง	รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นเพื่อจูงใจลงคะแนนเลือกตั้ง หรือ งดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด (ม.66)	คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของ อัยการ			

ลำดับ	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง
-	นางมณฑา เชื้อมหา	หมู่ที่ 9 ต. บางบุตร อ. บ้านค่าย จ. ระยอง	รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นเพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้ง หรือ งดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด (ม. 66)	คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของ อัยการ			
	นางทอง สุวรรณพิทักษ์	หมู่ที่ 9 ต. บางบุตร อ. บ้านค่าย จ. ระยอง	รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นเพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้ง หรือ งดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด (ม. 66)	คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของ อัยการ			

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการดำเนินคดีความผิดต่อ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด ลพบุรี รวมทั้งสิ้น 8 คดี
 (เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
* 1.	นายธนะ บุตรพรหม บ้านเลขที่ 6 ต. ป่าตาล อ. เมือง จ. ลพบุรี อายุ 44 ปี อาชีพค้าขาย	บ้านเลขที่ 6 ต. ป่าตาล อ. เมือง จ. ลพบุรี	ร่วมกันกระทำการเพิกเฉยใจให้เลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ผู้อื่นให้ลงคะแนนแก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการจัดทำ ให้ เสนอให้หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อันมีค่าอันอาจคำนวณเป็นเงินแก่ผู้ใด (ม. 35)	1	-	อยู่ระหว่างการศึกษาของพนักงานอัยการ	-	-
2.	นายสวัสดิ์ อรชาติ บ้านเลขที่ 60/3 หมู่ที่ 6 ต. ทะเลชุบศร อ. เมือง จ. ลพบุรี อายุ 48 ปี อาชีพค้าขาย	บ้านเลขที่ 60/3 หมู่ที่ 6 ต. ทะเลชุบศร อ. เมือง จ. ลพบุรี	กระทำการโดยมิชอบเพื่อขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้เลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้งหรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนน หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวตามเวลาคะแนน (ม. 65)	1	-	อยู่ระหว่างการศึกษาพิจารณาประกอบเพื่อนำตัวผู้ต้องหาส่งอัยการ	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
3.	นายจิต ศรีมาก บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 8 ต.ห้วยขุนราม อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี อายุ 56 ปี อาชีพ ทำไร่	ส่วยโป่งแดง ต.ห้วยขุนราม อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี	ความผิดมาตรา 35	1	-	-	-	-
4.	นายวิฑูรย์ โมกรศักดิ์ บ้านเลขที่ 100 หมู่ที่ 8 ต.ห้วยขุนราม อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี อายุ 31 ปี อาชีพ ทำไร่	ส่วยโป่งแดง ต.ห้วยขุนราม อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี	ความผิดมาตรา 35	1	-	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (รายชื่อ)	สั่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง	ถอนฟ้อง
5.	นายชำนาญ แสงโสง บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 8 ต.หัวขุมราม อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี อายุ 31 ปี อาชีพ ทำไร่	สี่แยกโพธิ์รังเกตุ ต.หัวขุมราม อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี	ความผิดมาตรา 35	1	-	-	-	-
* 6.	นายโสฬส หึงสันเทียะ บ้านเลขที่ 147 หมู่ที่ 1 ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี อายุ 35 ปี อาชีพ รับจ้าง	บ้านเลขที่ 147 หมู่ที่ 1 ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี	ความผิดมาตรา 35	1	-	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีจนถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชดเชย ยอมฟ้อง
7.	นายระหมัน ระน้อย บ้านเลขที่ 147 หมู่ที่ 1 ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี อายุ 57 ปี อาชีพค้าขาย	บ้านเลขที่ 147 หมู่ที่ 1 ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี	ความผิดมาตรา 35	1	-	-	-
8.	นายสมพงษ์ เพ็งเสงี่ยม บ้านเลขที่ 68 หมู่ที่ 3 ต.หนองม่วง กิ่ง อ.หนองม่วง จ.ลพบุรี	หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 3 ต.หนองม่วง กิ่ง อ.หนองม่วง จ.ลพบุรี	ทำบัตรเลือกตั้งข้าราชการหรือเสี่ยหาย หรือทำให้ บัตรเสีย (ม.74)	1	-	จำคุก 1 เดือน ปรับ 1,000 บาท โทษจำให้ รอลงไว้ 1 ปี ไม่ชำระ ค่าปรับให้ถึงที่สุดตาม ป.อาญา ม.29, ม.30 คดีดำที่ 1040/2538 คดีแดงที่ 1025/2538	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงาน/เป็นคดีความผิดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไข พ.ศ.2538
ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด ศรีสะเกษ รวมทั้งสิ้น 2 คดี
(เนื่องการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีสูงสุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง ถอนฟ้อง
1.	นางทอง สีดาทอง บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 10 ต.คูซอด อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ อายุ 55 ปี	หมู่ที่ 10 ต.คูซอด อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ	ให้การขลิบเพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน เลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ.เลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 (พ.35)	-	1 ส่งอัยการจังหวัด แล้ว แต่ยังไม่ ทราบผลการ ดำเนินการ	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				ตั้งข้อ (ราย)	ตั้งไม่ข้อ (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกข้อ	ถอนฟ้อง
* 2.	นายบัญชา คำภา บ้านเลขที่ 105 หมู่ที่ 2 บ้านหนองปลาเือง ด.โพธิ์ อ.โนนสูง จ.ศรีสะเกษ อายุ 30 ปี อาชีพ ทำนา	ถนนกันทรลักษ์ - วาริน ตรงข้ามปั๊มน้ำมันเอสโซ่ ด.นาอ้อม อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ	กระทำการเพ้อเจ้อใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ผู้สมัครอื่นโดยวิธีจัดทำให้ หรือเสนอให้ ทรัพย์สินแก่ผู้ใด (ม.35)	-	1 ยังขมปรากฏว่า ผู้ต้องหาจะนำเงิน จำนวนดังกล่าวไป เสนอให้กับผู้ใด ณ สถานที่ใด และ เวลาใด และไม่มี พยานคนใดยืนยัน ว่าผู้ต้องหาได้ เสนอให้ทรัพย์สิน เพื่อให้ผู้เลือกตั้ง ลงคะแนนไว้กับผู้ สมัคร	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ/อาชีพ (ผู้กระทำคามผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินการที่สรุป			
				ขั้นตอนการทำงานส่วน		ขั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราช)	สั่งไม่ฟ้อง (ราช)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง ถอนฟ้อง
1.	นายสถาบัน ศิริรัตน์ บ้านเลขที่ 31 หมู่ที่ 4 ต. วานรนิวาส อ. วานรนิวาส จ. สกลนคร	จ. สกลนคร	ไม่ยื่นรายงานการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2522 มาตรา 34	-	-	-	-
2.	นายบุญทอง อ่อนจงไกร บ้านเลขที่ 117 หมู่ที่ 7 ต. ดงมะไฟ อ. เมือง จ. สกลนคร	จ. สกลนคร	ไม่ยื่นรายงานการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2522 มาตรา 34	-	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำคามผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (รายชื่อ)	สั่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
* 3.	นายพลวัฏ ภูธรองดา นายจักรกริช สุริยะ นางมาลัย เวียงทิพย์	บ้านหัวหิน ต.หนองนาง อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร	ร่วมกันกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อ จงใจให้ผู้ใดถูกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนหรือ ผู้อื่น หรือให้ตนเป็นผู้มีผลลงคะแนนแก่ผู้สมัคร ใดด้วยจัดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินในผู้ใด (ม.35)	3	-	สำนวนการสอบสวนส่ง พนักงานอัยการศาล จังหวัดสว้างแดนต้น คนคตที่ 136/38 ตามหนังสือ ที่ สน 0418/2214 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2538 คดีอยู่ระหว่างการ ดำเนินการของอัยการ	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำคดีความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (รายชื่อ)	สั่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง ถอนฟ้อง
1.	นายประเสริฐ โคตรแสงดี	ต.หนองหาน อ.หนองหาน จ.อุดรธานี	กระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น (ม.35)	1	-	(อยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการ)	
2.	นางเตือนใจ นอบณะ	ต.หนองหาน อ.เมือง จ.อุดรธานี	กระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น (ม.35)	(อยู่ระหว่างการสอบสวน โดย รอระยะเวลาสอบสวน)			
3.	นายวิชัย ขันธ์จิตวิญญูกุล	ต.หนองหาน อ.เมือง จ.อุดรธานี	กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ม.35 (4)	-	1	(อยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการ)	

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกข้อกล่าวหา/ฟ้อง
4.	นายชาติวิ จ้อยแสง นายบุญเรือง บักเหนือ	ต.ดงเย็น อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี	กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น (ม.35)	1	-	(พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง)	-
5.	นางสมจิตร กงบัว	อ.โนนสะอาด จ.อุดรธานี	ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ปรับ 500 บาท	-
6.	นายสุกิจ โนนสะอาด	อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี	ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	(พนักงานอัยการสั่งฟ้อง ผลคดีศาลยังไม่ตัดสิน)	-
7.	นายศรีวัน กายรังสรรค์	อ.ศรีธาตุ จ.อุดรธานี	ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ปรับ 500 บาท	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
ที่เกิตขึ้นทั้งหมดของจังหวัด อุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น 5 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (รชอ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง ยกฟ้อง
1.	นายสมชาย โกศลวิตร เลขที่ 136 ถนนศรีณรงค์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี อายุ 23 ปี อาชีพค้าขาย	136 ถนนศรีณรงค์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.13 จำคุกสุรา	1	-	ปรับ	
* 2.	1) นายเพชรภูมิ มาก เลขที่ 11 หมู่ที่ 14 ต.โพธิ์ไทร อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี อายุ 50 ปี อาชีพทำนา	ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 ร่วมกันจู่โจมให้ผู้เลือกตั้งลง คะแนนให้ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	สั่งฟ้อง นส. ที่ อบ 0016/24551 ลงวันที่ 25 ต.ค. 38	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำละเมิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ขั้นตอนทางสอบสวน		ชั้นศาล	
				สั่งฟ้อง (ราช)	สั่งไม่ฟ้อง (ราช)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	อภัยโทษ
2)	นายสมร สอนอาจ เลขที่ 126 หมู่ที่ 9 ต.โพธิ์ไทร อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี อายุ 57 ปี อาชีพ ทำนา	ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 ร่วมกันจู่โจมให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนให้ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	สั่งฟ้อง นส. ที่ อบ 0016/24551 ลงวันที่ 25 ค.ค. 38	-	-	-
3)	นายอานันท์ ศรีชนะ เลขที่ 20 หมู่ที่ 6 ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี อายุ 39 ปี อาชีพ ทำนา	ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 ร่วมกันจู่โจมให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนให้ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	สั่งฟ้อง นส. ที่ อบ 0016/24551 ลงวันที่ 25 ค.ค. 38	-	-	-
4)	นายอุดมกริช เทียมไสย ต.เขมราฐ อ.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี	ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 ร่วมกันจู่โจมให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนให้ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	สั่งฟ้อง นส. ที่ อบ 0016/24551 ลงวันที่ 25 ค.ค. 38	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
* 3.	นายสรศักดิ์ บัวขาว เลขที่ 203 หมู่ที่ ๓.๓๓ อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี อายุ 45 ปี อาชีพ นักการเมือง	ค.ม่วงสามสิบ อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 จู่โจมให้ผู้อื่นเลือกลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	-	สั่งไม่ฟ้อง	-	-	-
* 4.	1) นายอัสสันต์ เงินหมื่น เลขที่ 377 ถนนบรรพชาใน ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี อายุ 50 ปี อาชีพ นักการเมือง	บริเวณหน้าทำการอำเภอ กุดข้าวปุ้น ต.ข้าวปุ้น อ.กุดข้าวปุ้น จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 จู่โจมให้ผู้อื่นเลือกลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	-	สั่งไม่ฟ้อง นส. อบ ที่ 0016/23241 ลงวันที่ 5 ก.ย. 38	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ขั้นตอนการทำงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	อภัยโทษ	ถอนฟ้อง
* 5.	2) นายวิฑูรย์ นามบุตร เลขที่ 165 - 167 หมู่ที่ 5 ต.เขื่องใน อ.เมือง จ.อุบลราชธานี อายุ 35 ปี อาชีพ ทนายความ	บริเวณหน้าท่าว่าการอำเภอ กุดข้าวปุ้น ค.ข้าวปุ้น อ.กุดข้าวปุ้น จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 จูงใจให้ผู้อื่นเลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นสมัครอื่น	-	สิ่งไม่ฟ้อง นส. อบ ท 0016/23241 ลงวันที่ 5 ก.ค. 38	-	-	-
	1) นายสฤกษ์ จันสัดะ เลขที่ 319 หมู่ที่ 25 ต.ขุหลุ อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี อายุ 54 ปี อาชีพ ค้าขาย	ต.เหล่าเสือโก้ก กิ่ง อ.เหล่าเสือโก้ก จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 จูงใจให้ผู้อื่นเลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นสมัครอื่น	-	สิ่งไม่ฟ้อง หลักฐาน ไม่เพียงพอ นส. ท อบ. 0016/24551 ลว.25 ก.ค.38	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ขั้นตอนการทำงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				ส่งฟ้อง (ราย)	ส่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง	ยอมฟ้อง
				ส่งฟ้อง	ส่งไม่ฟ้อง	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง	ยอมฟ้อง
	2) นายประภาส คุณชาติ เลขที่ 14/1 ต.เกษม อ.ดงระวางชัย จ.อุบลราชธานี อายุ 26 ปี อาชีพ ทำนา	ต.เหล่าเสือโก้ก กิ่ง อ.เหล่าเสือโก้ก จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 จู่โจมให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	-	ส่งไม่ฟ้อง หลักฐาน ไม่เพียงพอ นส. ที่ อบ. 0016/24551 ลว.25 ก.ค.38	-	-	-
	3) นายสิทธิศักดิ์ ลือชาไชยกุล เลขที่ 30 ซอยโสธรวิท ต.ในเมือง อ.เมืองโสธร จ.โสธร อายุ 49 ปี อาชีพ ค้าขาย	ต.เหล่าเสือโก้ก กิ่ง อ.เหล่าเสือโก้ก อ.ตระการพิทักษ์ จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 จู่โจมให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	-	ส่งไม่ฟ้อง หลักฐาน ไม่เพียงพอ นส. ที่ อบ. 0016/24551 ลว.25 ก.ค.38	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราช)	สั่งไม่ฟ้อง (ราช)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
4) นายเคน ตันโน เลขที่ 29/1 หมู่ที่ 3 ต.เกษม อ.กระเปาะ จ.อุบลราชธานี อายุ 57 ปี อาชีพ ทำนา		ค. เหล่าเสือโก้ก กิ่ง อ. เหล่าเสือโก้ก จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 จูงใจให้ผู้อื่นเลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	-	สั่งไม่ฟ้อง หลักฐาน ไม่เพียงพอ นส. ก อม. 0016/24551 ลว. 25 ก.ค. 38	-	-	-
				-	สั่งไม่ฟ้อง หลักฐาน ไม่เพียงพอ นส. ก อม. 0016/24551 ลว. 25 ก.ค. 38	-	-	-
5) นายบุญ แก้วคำ เลขที่ 5 หมู่ที่ 5 ต.กุศกร อ.กระเปาะ จ.อุบลราชธานี อายุ 50 ปี อาชีพ ทำนา		ค. เหล่าเสือโก้ก กิ่ง อ. เหล่าเสือโก้ก จ.อุบลราชธานี	ผิด ม.35 จูงใจให้ผู้อื่นเลือกตั้งลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น	-	สั่งไม่ฟ้อง หลักฐาน ไม่เพียงพอ นส. ก อม. 0016/24551 ลว. 25 ก.ค. 38	-	-	-
				-	สั่งไม่ฟ้อง หลักฐาน ไม่เพียงพอ นส. ก อม. 0016/24551 ลว. 25 ก.ค. 38	-	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด ๔ คดี
 (เพื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ขั้นพนักงานสอบสวน		ขั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง
* 1.	นางบุญองค์ อรุณ หรือ บุญอิน นุวัติ บ้านเลขที่ 824 บ้านเลขที่ 824 หมู่ที่ 1 ต.วังกระแจะ อ.เมือง จ.ตราด อายุ 44 ปี อาชีพค้าขาย	ซอยวัดจตุรราชตลาดเทศบาล ต.บางพระ อ.เมือง จ.ตราด	ร่วมกับพวกหลบหนี จัดทำให้ เสนอให้ หรือ สัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อจูงใจ ให้ผู้ใดลงคะแนนให้ตนเองหรือผู้อื่น หรือให้งดเว้นมิให้ลงคะแนนกับผู้สมัครใด (ม.35)	1	-	คดีเสร็จสิ้นด้วยการ โดยพนักงานอัยการมีคำสั่ง เด็ดขาดไม่ฟ้อง (หนังสือ ที่ อส(ตร) 0020/ 4471 ลงวันที่ 28 กันยายน 2538	ยกฟ้อง
2.	พลา สำนองพิเศษ สุริยนต์ นุวัติ บ้านเลขที่ 100/263 หมู่ที่ 7 แขวงท่าบั้ง เขตบางเขน อายุ 24 ปี อาชีพค้าขาย	"	"	1	-	"	"
3.	นางสมิทธิ์ มณีเรือง บ้านเลขที่ 45 หมู่ที่ 1 ต.วังกระแจะ อ.เมือง จ.ตราด อายุ 43 ปี อาชีพค้าขาย	ร้านค้าข้างปั้มน้ำมันเอสโซ่ หนองบัว หมู่ 2 ต.วังกระแจะ อ.เมือง จ.ตราด	ขาย จำหน่าย จ่ายแจกหรือจัดเลี้ยงสุราใน เขตเลือกตั้งระหว่างเวลาตั้งแต่ 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน (ม.13)	1	-	ปรับ 1,000 บาท ตาม คดีที่ 1827/38 คดี แดงที่ 1776/38 ลว. 3 ก.ค. 38	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	อภัยโทษ	ถอนฟ้อง
4.	นางอารี กิมมร บ้านเลขที่ 116/1 หมู่ที่ 2 อ.เขาสมิง จ.ตราด อายุ 40 ปี อาชีพค้าขาย	หมู่ที่ 2 ค.สะตอ อ.เขาสมิง จ.ตราด	จำหน่ายสุราในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ปรับ 1,000 บาท	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด ครั้ง รวมทั้งสิ้น 1 ครั้ง
 (เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ขั้นตอนการสอบสวน		ชั้นศาล		
				ตั้งข้อ (รายชื่อ)	ตั้งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นายชวน หลีกภัย บ้านเลขที่ 183 ถ.วิเศษกุล ต.ทับเที่ยง อ.เมือง จ.ตรัง อายุ 57 ปี อาชีพ นักการเมือง	หน่วยเลือกตั้งที่ 6 ร.ร.สาราณีนี ต.ทับเที่ยง อ.เมือง จ.ตรัง	นำบัตรเลือกตั้งสำหรับเลือกตั้งโดยไม่มี อำนาจ (ม.64)	-	ตั้งไม่ฟ้อง เพราะขาดเจตนา	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (รายชื่อ)	สั่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นางกรรณิการ์ เวชชานนท์ เลขที่ 384 ถ.มาลัยแมน ต.วัดใหญ่ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี	ร้านอาหารริวเกตุแก้ว หมู่ที่ 10 ต.บางช้าง อ.สามชุกราม จ.นครปฐม	ผิด ม.13 พ.ร.บ.เลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2523	1	-	พิพากษาปรับ 500 บาท	-	-
2.	นายสมบุรณ์ เวชกุล เลขที่ 101/11 หมู่ที่ 7 ต.สามชุกราม อ.สามชุกราม จ.นครปฐม	ร้านข้าวต้ม หมู่ที่ 7 ต.สามชุกราม อ.สามชุกราม จ.นครปฐม	ผิด ม.13 พ.ร.บ.เลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2523	1	-	พิพากษาปรับ 500 บาท	-	-
3.	นายสมนึก อินทร์ เลขที่ 13/1 หมู่ที่ 1 ต.ทุ่งครุ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ	ตำบลบางเลน อ.บางเลน จ.นครปฐม	ผิด ม.13 พ.ร.บ.เลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2523	1	-	พิพากษาปรับ 500 บาท	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
4.	นายเสน่ห์ อ่อนสัมพันธ์ กับพวก รวม 7 คน	ด.ไทรงาม อ.บางเลน จ.นครปฐม	นิตคาม ม.83, 157 ประมวลกฎหมายอาญา ม.48, 52, 64 พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522	-	พนักงานอัยการมี คำสั่งไม่ฟ้องนาย เสน่ห์ฯ กับพวก รวม 7 คน เนื่องจากพยาน หลักฐานไม่พอ ฟ้อง	-	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน ประจำปี พ.ศ. 2538
ที่
เกิด
ขึ้น
ทั้ง
ของ
จังหวัด
นครสวรรค์
รวมทั้งสิ้น 1 ครั้ง
(เพื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นายสีนวน ครอบแก้ว อายุ 66 ปี ค.นครสวรรค์คก (ในเขตเทศบาลฯ) อ.เมือง จ.นครสวรรค์	หน่วยเลือกตั้งที่ 45 ค.นครสวรรค์คก อ.เมืองฯ จ.นครสวรรค์	ทำให้บัตรเลือกตั้งชำรุด หรือเสียหาย หรือ ให้เป็นบัตรเสีย (ม.74)	1	-	-	อัยการ จังหวัด นครสวรรค์ มีคำสั่ง เด็ดขาด ไม่ฟ้อง นายสีนวน ครอบแก้ว ผู้ต้องหา	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการคัดเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 รวมกันถึง พ.ศ. 2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งสิ้น 2 คดี
 (เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ขั้นพนักงานสอบสวน		ขั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง ถอนฟ้อง
1.	นายทศพรพงศ์ บุญชูวงศ์ อายุ 45 ปี อาชีพ รับจ้าง บ้านเลขที่ 33/74 ถ.คำว่าง ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง จ.ภูเก็ต	อาคารเอนกประสงค์โรงเรือน ชุมชนสวัสดิ์ หน่วยเลือกตั้งที่ 24 ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง จ.ภูเก็ต	ทำบัตรเลือกตั้งชำรุด หรือเสียหาย (ม.74)	1	-	ปรับ 1,000 บาท	
2.	นายประจักษ์ ดงวิสัย อายุ 26 ปี อาชีพค้าขาย	ร้านค้า ชื่อร้านสมุทร สถานที่ พักผ่อนสะพานหิน อ.เมือง จ.ภูเก็ต	ขาย จำหน่าย จ่ายแจก และเลือกสุรา ในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ปรับ 1,000 บาท	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
ที่
เกิดขึ้นทั้งหมดยกเว้นกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 5 คดี
(เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกข้อ	ถอนฟ้อง
1.	นายอภัยวงศ์ แซ่ตั้ง	หน่วยเลือกตั้งที่ 45 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง	ทำให้บัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหาย (ม.74)	1	-	ปรับ 1,000 บาท	-	-
2.	น.ส. เชื้อะนัน แซ่ตั้ง	หน่วยเลือกตั้งที่ 71 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ	ฉีกบัตรเลือกตั้ง (ม.74)	1	-	ปรับ 1,000 บาท	-	-
3.	นายนาม พันธุ์รักษ์	หน่วยเลือกตั้งที่ 20 แขวงคลองตัน เขตคลองตัน	ทำให้บัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหาย (ม.74)	1	-	ปรับ 100 บาท	-	-
4.	ไพฑูริยา (นายอภัยวงศ์นางสาวกาญจน์ นาคแก้ว ซึ่งจับกุมไม่ได้)	หน่วยเลือกตั้งที่ 29 แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย	แอบอ้างชื่อผู้อื่นลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (ม.60)	-	-	-	-	-
5.	นายสุนทร สุทธิพงษ์	หมู่ที่ 1 แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง	ฉีกบัตรเลือกตั้ง (ม.35)	1	-	-	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานคัดค้านคดีความผิดต่อ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ. 2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด ลำปาง รวมทั้งสิ้น 2 คดี
 (เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ขั้นพนักงานสอบสวน		ขั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง	ถอนฟ้อง
1.	นายดิเรก มั่งजू บ้านเลขที่ 2239/4 หมู่ที่ 7 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง อายุ 40 ปี อาชีพค้าขาย	ร้านอาหารเจ๊น้อย เลขที่ 2239/4 หมู่ที่ 7 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง	ขาย จำหน่าย สุราในเขตเลือกตั้งระหว่าง เวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้ง หนึ่งวัน จนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	ศาลแขวงลำปาง พิพากษาปรับ 500 บาท	-	-
2.	(1) นายวินัย วงศ์สวัสดิ์ บ้านเลขที่ 79/27 ก.เจริญสัมพันธ์ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ อายุ 45 ปี อาชีพรับจ้าง	ร้านอาหารเจ๊น้อย เลขที่ 2239/4 หมู่ที่ 7 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง	ร่วมกับจำหน่ายสุราแก่หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนสิ้นสุด วันเลือกตั้ง (ม.13)	3	-	ศาลแขวงลำปาง พิพากษาปรับ 500 บาท	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ขั้นตอนทำงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง ถอนฟ้อง
	(2) นายยอดชาย หิตาโร บ้านเลขที่ 6/1 หมู่ที่ 6 ต.สิงห์ อ.สิงห์ จ.นครสวรรค์ อายุ 20 ปี อาชีพ รับจ้าง	ร้านอาหารเจ๊น้อย เลขที่ 2239/4 หมู่ที่ 7 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติดหรือจัดเสิร์ฟ ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนสิ้นสุด วันเลือกตั้ง (ม.13)	-	-	ศาลแขวงลำปาง พิพากษาปรับ 500 บาท	-
	(3) นายประกอบ ถ้วนคำ บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 7 ต.บ้านคำน อ.บ้านคำนหลอม จ.สุโขทัย อายุ 22 ปี อาชีพ รับจ้าง	ร้านอาหารเจ๊น้อย เลขที่ 2239/4 หมู่ที่ 7 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติดหรือจัดเสิร์ฟ ในเขตเลือกตั้งระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนสิ้นสุด วันเลือกตั้ง (ม.13)	3	-	ศาลแขวงลำปาง พิพากษาปรับ 500 บาท	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง	ถอนฟ้อง
3.	นายดอน แต้ตัน และ พวกรวม 16 คน บ้านเลขที่ 70 หมู่ที่ 14 ต.โพธิ์สว่าง อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด อายุ 45 ปี อาชีพ ทำนา	ต.วังหลวง อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด	กระทำการสาบสูญเลือกตั้งให้สมัครผู้สมัคร ผู้สมัคร หรือหมายเลขประจำตัว หรือการ สังกัดพรรคการเมืองของผู้สมัครคนใด นิด ตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 (ม.67)	-	1 เพราะคดีพยาน หลักฐานอ่อน ไม่พอฟ้อง	-	-	-
4.	นายคำรงค์ เสด็จจารัย บ้านเลขที่ 61 หมู่ที่ 9 ต.ชัยเมือง อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด อายุ 48 ปี อาชีพ รับจ้าง	ริมถนนบ้านมะพร้าว ต.ภูเงิน อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด	ร่วมกันกระทำการเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครเลือกตั้ง ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครด้วยวิธีการเสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ผิดตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 (ม.35)	-	2 เพราะเชื่อว่า ผู้ต้องหาไม่ได้ กระทำความผิด พยาน หลักฐานอ่อน จึง เห็นควรสั่งไม่ ฟ้องผู้ต้องหา	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อความผิด	ผลการดำเนินคดีจนถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สั่งฟ้อง (ราย)	สั่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชกฟ้อง	ถอนฟ้อง
* 5.	นางสื๊ด บุญจันทร์ บ้านเลขที่ 48 หมู่ที่ 1 ต.นิเวศน์ อ.บึงบัว จ.ร้อยเอ็ด อายุ 29 ปี อาชีพ ทำนา	บ้านนิเวศน์ หมู่ที่ 1 ต.นิเวศน์ อ.บึงบัว จ.ร้อยเอ็ด	กระทำการเพ้อเจ้อใจให้ผู้อื่นเลือกตั้งลงคะแนน แก่ตน หรือผู้อื่นอื่น ๆ ผิดตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2522 (พ. 35)	-	1 เนื่องจากพยาน และหลักฐาน ไม่เพียงพอ	-	-	-
6.	นายณรงค์ นาทองคำ บ้านเลขที่ 277 หมู่ที่ 2 ต.นาง อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด อายุ 48 ปี อาชีพ รับราชการครู	อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด	กระทำการฉ้อโกงผู้อื่นเลือกตั้งให้ผู้อื่นได้ขึ้น กับผู้อื่น ผิดตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2522 (ม. 67)	1	-	-	-	-

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด				
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล		
				สิ่งฟ้อง (ราย)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราย)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ยกฟ้อง	ถอนฟ้อง
7.	นายอรรถรงค์ นาทองคำ นายประจักษ์ มิ่งเคน	ท้องที่อำเภอหนองขอก	ร่วมกันกระทำการฉ้อโกงผู้เลือกตั้งให้เสียประโยชน์ เกี่ยวกับผู้สมัคร หรือหมายเลขประจำตัว หรือการสังกัดพรรคการเมืองของผู้สมัคร ผิดตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2522 (ม.67)	1 ผู้ต้องหา 2 คน) อยู่ระหว่าง สืบจับกุมผู้ต้อง หา (ผู้ต้องหา หลบหนี)	-	-	-	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานเป็นคดีความผิดต่อ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด นครศรีธรรมราช รวมทั้งสิ้น 2 คดี
 (เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำความผิด)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ชั้นพนักงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (ราช)	สิ่งไม่ฟ้อง (ราช)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ออกฟ้อง ถอนฟ้อง
1.	นางกาญจนา สันโด	บ้านเลขที่ 217/1 หมู่ที่ 2 ต.โพธิ์เสด็จ อ.เมืองฯ จ.นครศรีธรรมราช	จำหน่ายจากรัฐในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 2 เดือน ปรับ 2,000 บาท (โทษจำคุกรอการกำหนดโทษ 1 ปี)	-
2.	นายวิวัฒน์ อรัญเขต	ร้านกล้วยแดง หมู่ที่ 3 ตำบลโพธิ์เสด็จ อ.เมืองฯ จ.นครศรีธรรมราช	จำหน่ายจากรัฐในเขตเลือกตั้ง (ม.13)	1	-	จำคุก 2 เดือน ปรับ 2,000 บาท (โทษจำคุกรอการกำหนดโทษ 1 ปี)	-

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการด้านนิติเวชคดี พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมแก้ไขถึง พ.ศ.2538
 ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของจังหวัด นครบุรี รวมทั้งสิ้น 1 คดี
 (เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

ลำดับที่	ชื่อ/ที่อยู่/อายุ/อาชีพ (ผู้กระทำคดี)	สถานที่เกิดเหตุ	ข้อหาความผิด	ผลการดำเนินคดีถึงที่สุด			
				ขั้นตอนงานสอบสวน		ชั้นศาล	
				สิ่งฟ้อง (รายชื่อ)	สิ่งไม่ฟ้อง (รายชื่อ)	จำคุก/ปรับ/ทั้งจำทั้งปรับ	ชดเชย/ถอนฟ้อง
1.	นางสาววราวรรณ นราแก้ว ผู้สมัครพรรคดำรงไทย เขต 1 หมายเลข 16	ศาลากลางจังหวัดนครบุรี อ.เมืองนครบุรี จ.นครบุรี	ไม่ยื่นรายงานการค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดตาม มาตรา 34 และมาตรา 90 พ.ร.บ.การ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522	อยู่ระหว่างการดำเนินการสอบสวน		-	-

รายงานสรุปผลการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง (จากข้อมูลการรายงานขององค์กรกลางจังหวัด)

คืนวันที่ 1 กรกฎาคม 2538 (คืนหมาหอน) ถึง 12.00 น. วันที่ 2 กรกฎาคม 2538

สภาพการณ์โดยทั่วไป มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นจำนวนมากเกือบทุกพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และแม้แต่กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ ซึ่งจากการรายงานมักจะมีหัวคะแนน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการซื้อสิทธิ์ขายเสียง และมีลักษณะการซื้อสิทธิ์ขายเสียง เช่น

- กำแพงเพชร - มีการแจกเงินโดยทำบัตรเหมือนบัตรลงคะแนนและกาเบอร์ไว้เป็นตัวอย่าง พร้อมเงิน 200 บาท
- แพร่ - เขตอำเภอสูงเม่น บ้านท่าหลวง มีการเวียนเทียนใส่บัตร อ.เมือง เจ้าหน้าที่เปิดดูบัตรก่อนหย่อนบัตรลงตู้
- กาฬสินธุ์ - พรรคการเมืองพรรคหนึ่ง สัญญาว่าจะให้เงินกำนัน คนละ 20,000 บาท ผู้ใหญ่บ้าน คนละ 10,000 บาท พร้อมมือถือ และเงินบำรุงท้องที่ ๆ ละ 20 X คะแนนที่ได้ ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2538
- เชียงราย - มีการเซ็นชื่อก่อนเวลา ทำให้ผู้ไปใช้สิทธิ์ไม่สามารถลงคะแนนได้
- พิจิตร - พรรคการเมืองพรรคหนึ่ง ซื้อเสียง 200 บาทต่อคน
- นครสวรรค์ - มีกำนันเป็นหัวคะแนนซื้อเสียงให้อดีตนายกพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง อย่างโจ่งแจ้ง
- นครราชสีมา - มีการแจกเงินแทนทุกพรรคที่คาดว่าจะมีสิทธิ์ได้รับคัดเลือกอย่างมาก และมีการซื้อกรรมการควบคุมการเลือกตั้งในพื้นที่ด้วย
- บุรีรัมย์ - เขต 1 มีการแจกรูปของทำบุญของพรรคการเมืองที่เพิ่งจะถูกจับครั้งใหญ่ ขณะที่คู่แข่งก็แจกสุ 100 - 120 บาท ในคืนหมาหอน
- พะเยา - องค์กรกลางได้รับแจ้งและเข้าร่วมจับกุมที่บ้านหลังหนึ่งใน อ.แม่ใจ พบเงิน 30,110 บาท พร้อมรายชื่อผู้มีสิทธิ์ 25 แผ่น
- สุพรรณบุรี - เขตเลือกตั้งที่ 3 บ้านนาโต สว่างแดนดิน บัตรเลือกตั้งหาย 560 ใบ

- ปทุมธานี** - มีการแจกเงินซื้อเสียงจำนวนมากในหลายอำเภอ เช่น อำเภอเมือง
อ.ลาดหลุมแก้ว อ.ลำลูกกา และบริเวณหมู่บ้านรัตนโกสินทร์ 200 ปี
- มีการแจกคู่มือชิงโชคให้แก่ผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ไม่ทราบเป็นของฝ่ายใด
- มีรายงานเกี่ยวกับการเวียนเทียนใช้สิทธิ์ในอำเภอลำลูกกา
- นครสวรรค์** - มีรายงานข่าวเกี่ยวกับการออกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นปลอมเพื่อให้รายผู้สมัคร
บางพรรค
- กรุงเทพมหานคร** - เขต 11 มีรายงานเกี่ยวกับกรรมการร่างตัวไม่เป็นกลาง เป็นหัวคะแนนบาง
พรรค
- เขต 4 มีการระดมคนไปลงคะแนนให้พรรคการเมืองบางพรรค และนัด
หมายเกี่ยวกับการแจกเงินซื้อเสียง
- เขต 6 มีผู้นำชุมชนหาเสียงต่อต้านมิให้สนับสนุนพรรคการเมือง
- เขต 2 มีการแจกเงินที่แพลตฟอร์ม โกส สน พญาไท หัวละ 400 บาท
- เขต 1 แจกอาหารโดยผู้มีอิทธิพล ในเขตเตาปูน
- ภูเก็ต** - มีรายงานเกี่ยวกับการซื้อเสียง ประมาณ 20 ราย และการแจกเงินให้แก่
ความมอเดอไรซ์ เพื่อรับส่งประชาชนไปใช้สิทธิ์
- ลพบุรี** - มีการใช้สิทธิ์แทนกัน โดยพ่อมาใช้สิทธิ์แทนลูก ถูกตำรวจจับกุมแล้ว
- สกลนคร** - เขตเลือกตั้งที่ 1 รายชื่อหาย 80 คน
- เขตเลือกตั้งที่ 3 บัตรเลือกตั้งหาย 560 ใบ
- หนองบัวลำภู** - มีการซื้อเสียงที่ อ.ศรีบุญเรือง อ.โนนสัง และ อ.สุวรรณคูหา
- สระแก้ว** - มีรถของพรรคการเมืองเจ้าของพื้นที่ ครอบคลุมรับคนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
คาดการณ์ว่าจะมีการแจกเงินบนรถ
- แม่ฮ่องสอน** - มีการแจ้งว่า จะมีการนำเงินเข้า อ.แม่ลาน้อย 10 ล้านบาท องค์กรกลาง และ
ตชด. จัดจุดสกัดตรวจรถที่ผ่านไปมาแต่ไม่พบอะไร
- อุตรดิตถ์** - มีการรวบรวมบัตรประชาชนจำนวนมากเพื่อใช้สิทธิ์แทนกัน

คำสังคดีประวัติศาสตร์ชื่อเสียง 11 ล้านบุรีรัมย์

คำแถลงข่าวคดี นายณณกุล ศิริพานิช และนางประภาพร ศิริพานิชหรือตั้งศรีเกียรติกุล ข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนเป็นที่ยุติว่า เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2538 เวลาประมาณ 06.00 นาฬิกา เจ้าพนักงานตำรวจได้ร่วมกันเข้าตรวจค้นบ้านที่เกิดเหตุเลขที่ 195/10 ถนนธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการตรวจค้นพบเงินสดจำนวน 11,400,000 บาท เป็นธนบัตรฉบับละ 100 บาท และฉบับละ 20 บาท ทุกฉบับมัดรวมกันเป็นปึกๆ บรรจุอยู่ในถุงวางอยู่บนเตาแก๊ส และทุกซองอยู่ในกล่องกระดาษหลายใบที่บริเวณห้องโถงหน้าห้องนอนของผู้ต้องหาทั้งสอง นอกจากนี้ยังพบอุปกรณ์ในการเย็บธนบัตร ตราลายรูปยันต์ บัตรหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.หมายเลข 4, 5, 6 เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบุรีรัมย์ กับเอกสารต่าง ๆ อีกหลายรายการอยู่ในกล่องกระดาษอื่น ๆ อีกด้วย รวมธนบัตรกับทรัพย์สินและสิ่งของต่าง ๆ 48 รายการ จึงยึดเป็นของกลาง ขณะตรวจค้นพบผู้ต้องหาทั้งสองอยู่ในบ้านที่เกิดเหตุและรับว่าเป็นเจ้าของบ้านเกี่ยวข้องเป็นสามีภรรยา กัน ของกลางทุกรายการเป็นของตน จึงนำตัวผู้ต้องหาทั้งสองพร้อมของกลางดังกล่าวส่งพนักงานสอบสวน โดยกล่าวหาว่าผู้ต้องหาทั้งสองร่วมกันกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัคร โดยจัดทำให้เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 35 (1), 91 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 ขึ้นสอบสวนผู้ต้องหาทั้งสองให้การปฏิเสธ พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้งสอง โดยเห็นว่าการกระทำของผู้ต้องหาทั้งสองยังอยู่ในขั้นเตรียม

พิจารณาจากของกลางที่ตรวจค้นและยึดได้จากบ้านของผู้ต้องหาทั้งสองที่ได้มีการนำเอาธนบัตรฉบับละ 100 บาท และฉบับละ 20 บาท มาเย็บติดกันเป็นชุด ๆ และประทับตราลายรูปยันต์ รวมเป็นเงินถึง 11,400,000 บาท และแผ่นโฆษณาหาเสียงภาพผู้สมัครหมายเลข 4, 5, 6 เขตเลือกตั้งที่ 1 กับบัญชีรายชื่อราษฎรอำเภอลำปลายมาศ บัญชีรายชื่อหัวคะแนน บัญชีรายชื่อแกนนำ รายชื่อผู้รับผิดชอบแต่ละตำบล ตารางแสดงจำนวนหมู่บ้าน และหน่วยผู้มีสิทธิของอำเภอลำปลายมาศ และเอกสารอื่น ๆ แล้วเห็นว่าการกระทำและสิ่งของทั้งปวงเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทั้งสิ้น ขณะตรวจค้นและยึดของกลางได้นั้นเหลือเวลาอีกเพียง 3 วัน จะถึงกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ และผู้ต้องหาทั้งสองเกี่ยวพันเป็นน้องเขย และน้องสาวของผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข 4 เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบุรีรัมย์ จึงเห็นว่ารูปคดี

เชื่อได้ว่าเงินจำนวน 11,400,000 บาทนั้น ผู้ต้องหาทั้งสองมีไว้เพื่อแจกซื้อคะแนนเสียงเลือกตั้งเพื่อ
 จูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข 4, 5, 6 ข้ออ้างของผู้ต้องหา
 ทั้งสองที่ว่าได้รับรวบรวมเงินมาจากญาติพี่น้องและรับชำระหนี้มาเก็บไว้เพื่อนำไปซื้อที่ดินจึงฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาเป็นลำดับถัดไปคือ การกระทำของผู้ต้องหาทั้งสองเป็น
 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่

พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 35 บัญญัติว่า

“เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือก
 ตั้งใดจนถึงวันเลือกตั้งนั้น ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจะจูงใจให้
 ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ตนเว้นมิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร
 ใดด้วยวิธีการดังนี้

- (1) จัดทำ ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจ
 คำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทาง
 อ้อม แก่สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา หรือสถานสงเคราะห์อื่นใด
- (3) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพและการรื่นเริงต่าง ๆ
- (4) ทำสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์หรือสิ่งอื่นใดเพื่อประโยชน์ของบุคคล ชุมชน
 สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา หรือสถาบันอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
 หรือไม่ก็ตาม
- (5) เลี้ยงหรือรับจะเลี้ยงผู้ใด”

การที่กฎหมายบัญญัติความผิดนี้ไว้ก็เพื่อให้การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยได้
 เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม ฉะนั้น สิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองในความผิดฐานนี้ คือความ
 บริสุทธิ์ยุติธรรมของการเลือกตั้ง การกระทำใด ๆ อันเป็นการกระทบต่อความบริสุทธิ์ยุติธรรมของ
 การเลือกตั้งย่อมเป็นความผิด หากการกระทำนั้นบรรลุผลก็เป็นความผิดสำเร็จตามกฎหมาย
 หากได้ลงมือกระทำก็เป็นพยายามกระทำความผิดตามกฎหมาย ดังนั้นข้อพิจารณาว่าการกระทำ
 ใดเป็นการลงมือกระทำ จึงต้องพิจารณาจากสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองหรือที่เรียกว่าคุณ
 ธรรมทางกฎหมาย (legal interest หรือ Rechtsgut) ว่าได้ถูกรบกวนโดยตรงจากการกระทำนั้นหรือไม่
 และข้อพิจารณาที่ว่า การลงมือกระทำจะต้องใกล้ชิดกับความผิดสำเร็จนั้นก็จำต้องอาศัย
 ข้อพิจารณาว่าการกระทำได้กระทบต่อสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองหรือไม่เช่นเดียวกัน หาก
 ว่าจะพิจารณาจากช่วงเวลาหรือวิธีการของการกระทำเท่านั้นไม่

ข้อพิจารณาประการต่อมาคือการกระทำของผู้ต้องหาทั้งสองจะเป็นความผิดตามมาตรา 35 (1) หรือไม่ ซึ่งกรณีต้องแยกพิจารณาเป็น 2 ประการ คือ

(1) ผู้ต้องหาทั้งสองได้กระทำการเพื่อจะจูงใจผู้เลือกตั้งด้วยวิธีการ “จัดทำ” ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด หรือไม่

(2) ผู้ต้องหาทั้งสองได้กระทำการจูงใจผู้เลือกตั้งด้วยวิธีการ “ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้” ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด หรือไม่

ประการที่ 1

คำว่า “จัดทำ” พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มิได้บัญญัติความหมายไว้ จึงต้องพิจารณาความหมายที่เป็นสามัญธรรมดาซึ่งหมายความว่าดำเนินการตกแต่ง ประกอบ ผลิต สร้าง หรือก่อสิ่งใด ๆ ขึ้น โดยเป็นการกระทำต่อสิ่งใด ๆ ที่มีอยู่ให้เป็นของใหม่ขึ้น เปลี่ยนรูปไป หรือเพิ่มค่าขึ้น การจัดทำทรัพย์สินตามความหมายนี้ จึงเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินที่ไม่อาจหยิบยื่นส่งมอบให้แก่กันได้อย่างสิ้นเชิงของทั่วไป เพราะหากทรัพย์สินนั้นสามารถหยิบยื่นส่งมอบให้แก่กันได้อย่างสิ้นเชิงของทั่วไปแล้ว กรณีก็จะเข้าลักษณะ “ให้” ดังที่มาตรา 35 (1) ได้บัญญัติแยกการกระทำไว้เป็นอีกกรณีหนึ่ง จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น การกระทำของผู้ต้องหาทั้งสองจึงมิใช่เป็นการจัดทำทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด ตามความในมาตรา 35 (1)

ประการที่ 2

พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 35 (1) บัญญัติความผิดในเรื่อง “การให้” ไว้ถึง 3 ประการด้วยกัน คือ “ให้ เสนอให้ และสัญญาว่าจะให้” แสดงว่าการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดทั้ง 3 ประการนี้เป็นการกระทำที่กระทบต่อความบริสุทธิ์ยุติธรรมของการเลือกตั้งอันเป็นสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองแล้ว แม้เพียงแต่เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้โดยที่ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้นั้น ผู้กระทำเองอาจจะยังไม่มีอยู่เลย หรือยังไม่ได้จัดหาเตรียมไว้ ทั้งผู้หนึ่งผู้ใดยังมิได้รับเลยก็เป็นความผิดสำเร็จ ตามมาตรา 35 (1) นี้ได้ เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองคือความบริสุทธิ์ยุติธรรมของการเลือกตั้งแล้ว

การที่ผู้ต้องหาทั้งสองจัดหาเงินสดจำนวนมากถึง 11,400,000 บาท โดยนำเอาธนบัตรฉบับละ 100 บาท กับธนบัตรฉบับละ 20 บาท เย็บติดกันเป็นชุด ๆ รวมเป็นเงินสดละ 120 บาท แล้วใช้ตรายางประทับรูปยันต์ลงที่ธนบัตร 20 บาท พร้อมกับแผ่นโฆษณาหาเสียงภาพผู้สมัครหมายเลข 4, 5, 6 เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบุรีรัมย์ และมีเอกสารบัญชีต่าง ๆ บรรจุใส่กล่องไว้ภายในบ้านที่เกิดเหตุซึ่งอยู่ภายในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบุรีรัมย์ด้วย และเป็นระยะเวลาที่ใกล้ชิดกับวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แม้ผู้ต้องหาทั้งสองจะยังไม่ให้เงินดังกล่าวแก่ผู้ใด การกระทำ

ดังกล่าวก็เป็นการลงมือการกระทำความผิดฐานให้ทรัพย์สิน ฯ แล้ว เพราะการกระทำทั้งปวง ประกอบระยะเวลาดังกล่าวเป็นอันตรายโดยตรงและใกล้ชิดกระทบต่อความบริสุทธิ์ยุติธรรมของการเลือกตั้ง หาใช่เป็นการเพียงการเตรียมการซึ่งไม่มีความผิดไม่ ผู้ต้องหาทั้งสองเพียงแต่ จัดแจกจ่ายเงินสดและแผ่นโฆษณาหาเสียงภาพผู้สมัครเลือกตั้งให้กับผู้หนึ่งผู้ใด โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือโดยบุคคลอื่นก็จะเป็นความผิดสำเร็จทันที และโดยที่ พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การพยายามกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้จึงเป็นการกระทำที่ต้องรับโทษทางอาญาด้วย ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 17 เหตุนี้จึงเห็นว่า ผู้ต้องหาทั้งสองมีความผิดฐานพยายามให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดฯ ตามมาตรา 35 (1)

อัยการสูงสุดจึงสั่งฟ้องผู้ต้องหาทั้งสอง ฐานร่วมกันพยายามให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดฯ ตาม พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 35 (1), 91 พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 มาตรา 22 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 17, 33, 80, 83 และขอศาลสั่งริบเงินสดจำนวน 11,400,000 บาท กับสิ่งต่าง ๆ ตามบัญชีของกลางลำดับที่ 363/2538 กับขอให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ต้องหาทั้งสองมีกำหนด 10 ปีด้วย

ของกลางตามบัญชีของกลางลำดับอื่น ๆ นอกจากลำดับที่ 363/2538 พิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด แต่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานแวดล้อมกรณีเพื่อพิสูจน์ความผิดได้ จึงให้แจ้งพนักงานสอบสวนจัดส่งมาใช้ดำเนินคดีจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

สำนักงานอัยการสูงสุด

21 ธันวาคม 2538

หมายเหตุ จากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ วันศุกร์ที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2538 (หน้า 3)

ย้อนคดีประวัติศาสตร์

นับย้อนหลังไปเมื่อวันที่ 29 มิ.ย. 38 ก่อนวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 2 ก.ค. 38 เพียง 3 วัน พล.ต.ต.เสรี เตมียเวส หัวหน้าชุดปฏิบัติการที่ 2 ศูนย์ปราบปรามผู้มีอิทธิพล กระทรวงมหาดไทย (ศปอ.มท.) เพื่อออกปฏิบัติการสอดส่องดูแลผู้ใช้อิทธิพลในการเลือกตั้ง ได้นำกำลังโดยการขอความร่วมมือจากพล.ต.ต.ธีระ ชำนาญหม่อ ผู้บังคับการบุรีรัมย์ นำหมายจับหัวหน้าคณะของนายเนวิน ชิดชอบ ผู้สมัครส.ส.บุรีรัมย์ เขต 1 พรรคชาติไทย ได้พยายามซื้อเสียงในการเลือกตั้ง ซึ่งในที่เกิดเหตุพบธนบัตรใบละ 100 บาทและ 20 บาทเย็บติดรวมกันเป็นชุดเป็นเงินทั้งสิ้น 11,393,900 บาท นอกจากนี้ยังพบการคดหาเสียงของนายเนวินในที่เกิดเหตุอีกด้วย

วันที่ 30 มิ.ย. พล.ต.อ.พจน์ บุญยะจินดา อธิบดีกรมตำรวจพูดถึงเรื่องนี้ว่า คงไม่สามารถจับกุมผู้ต้องหาทั้ง 2 คนได้ เพราะกฎหมายเลือกตั้งไม่มีบทลงโทษที่ชัดเจน การกระทำดังกล่าวถือว่าอยู่ในขั้นเตรียมการ ยังขาดผู้ร่วมกระทำให้เป็นผลสำเร็จ หรือได้ลงมือทำจนเป็นเหตุให้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม ขณะที่พล.ต.ต.เสรีได้ยืนยันเหตุที่เกิดขึ้นว่าเป็นการกระทำที่ส่อให้เห็นชัดเจนว่ากระทำผิด

วันที่ 1 ก.ค. นายเนวินปฏิเสธเรื่องที่มีการคดหาเสียงของตนในที่เกิดเหตุว่า ได้แจกทั่วทุกร้านในตลาดบุรีรัมย์ โดยขอให้ทุกร้านช่วยฝากต่อให้ลูกค้า ทำอย่างนี้มาตลอด จึงขอความเป็นธรรมด้วย เรื่องที่พูดมานี้ไม่ใช่การแก้ตัว “ให้ดูกันในวันที่ 2 ก.ค. คะแนนเสียงที่ออกมาจะบอกได้ว่าผมได้รับความเป็นธรรมอย่างไร และไม่ขอฟ้องร้อง”

วันที่ 5 ก.ค. หัวหน้าคณะของนายเนวินได้มอบหมายให้ทนายความยื่นฟ้องพล.ต.ต.เสรีในข้อหาละเมิด พร้อมเรียกค่าเสียหายเป็นเงิน 5,000,000 บาท

วันที่ 6 ก.ค. อธิบดีกรมตำรวจได้เซ็นคำสั่งแต่งตั้ง 5 นายตำรวจเข้าควบคุมดูแลคดี

วันที่ 7 ก.ค. หัวหน้าคณะนายเนวินได้ยื่นฟ้องต่อศาลบุรีรัมย์ ให้ดำเนินคดีกับพล.ต.ต.เสรี และนายตำรวจอีก 6 คนในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบอีก 1 คดีรวมเป็น 2 คดี

วันที่ 21 ส.ค. ในการประชุมคณะกรรมการสอบสวนคดี 11 ล้าน เกิดข้อถกเถียงระหว่างฝ่ายตร. กับฝ่ายปกครอง โดยฝ่ายตร.เห็นว่าเรื่องนี้มีหลักฐานเพียงพอสมควรยื่นฟ้องผู้ต้องหาได้ แต่ฝ่ายปกครองเห็นแย้งว่าไม่น่ามีความผิดตาม ม.35 ของ พ.ร.บ. เลือกตั้งส.ส. อย่างไรก็ตามผลการประชุมอีกหลายนัดในครั้งต่อมา คณะกรรมการสอบสวนสรุปที่จะไม่ส่งสำนวนฟ้องซึ่งเตรียมจะสรุปสำนวนเสนอต่ออัยการต่อไป พร้อม ๆ กับชาว 5 ส.ส.จากพรรคชาติไทยยื่นหนังสือร้องเรียนขอให้มีการโยกย้าย 9 นายพลในพื้นที่จ.บุรีรัมย์ แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากรัฐมนตรีของพรรคชาติไทยผู้ควบคุมดูแลกระทรวงมหาดไทยว่า ชาวดังกล่าวไม่เป็นความจริง

วันที่ 25 ส.ค. อัยการจ.บุรีรัมย์ได้รายงานให้อัยการพิเศษประจำเขต 3 ทราบถึงผลสรุปสำนวน และแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสิ่งคดีนี้เป็นการเฉพาะ เนื่องจากเป็นคดีที่ได้รับความสนใจ

วันที่ 30 ส.ค. อัยการสูงสุดได้ตั้งคณะทำงานพิเศษสอบคดีดังกล่าวใหม่อีกครั้งหนึ่ง

หมายเหตุ จากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ วันศุกร์ที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2538 (หน้า 3)

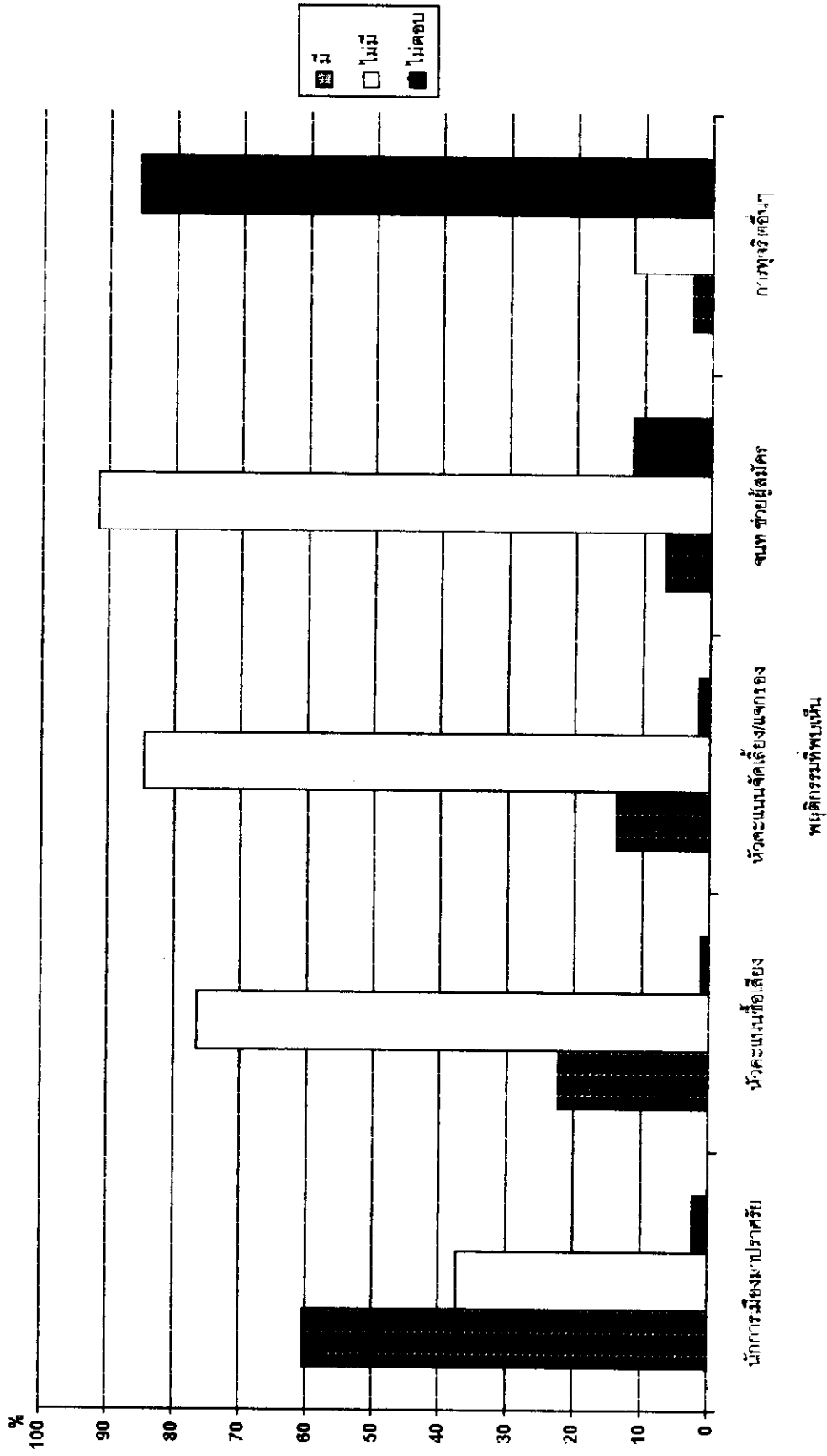
สรุปผล แบบรายงาน
เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 องค์การกลาง การเลือกตั้ง ได้มอบหมายให้อาสาสมัครองค์การกลางแจกแผ่นพับ “เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต” ไปตามโรงเรียนสถานศึกษาและชุมชนต่าง ๆ ในช่วงเวลา 2 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง เพื่อให้ นักเรียนนักศึกษาผู้ปกครองตลอดจนประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง แผ่นพับดังกล่าวได้เชิญชวนให้ร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้งพร้อมทั้งรายงานให้องค์กรกลางทราบโดยการกรอกแบบสอบถามในแผ่นพับ แล้วฉีกแบบสอบถามจากแผ่นพับส่งไปรษณีย์กลับมาที่องค์การกลาง

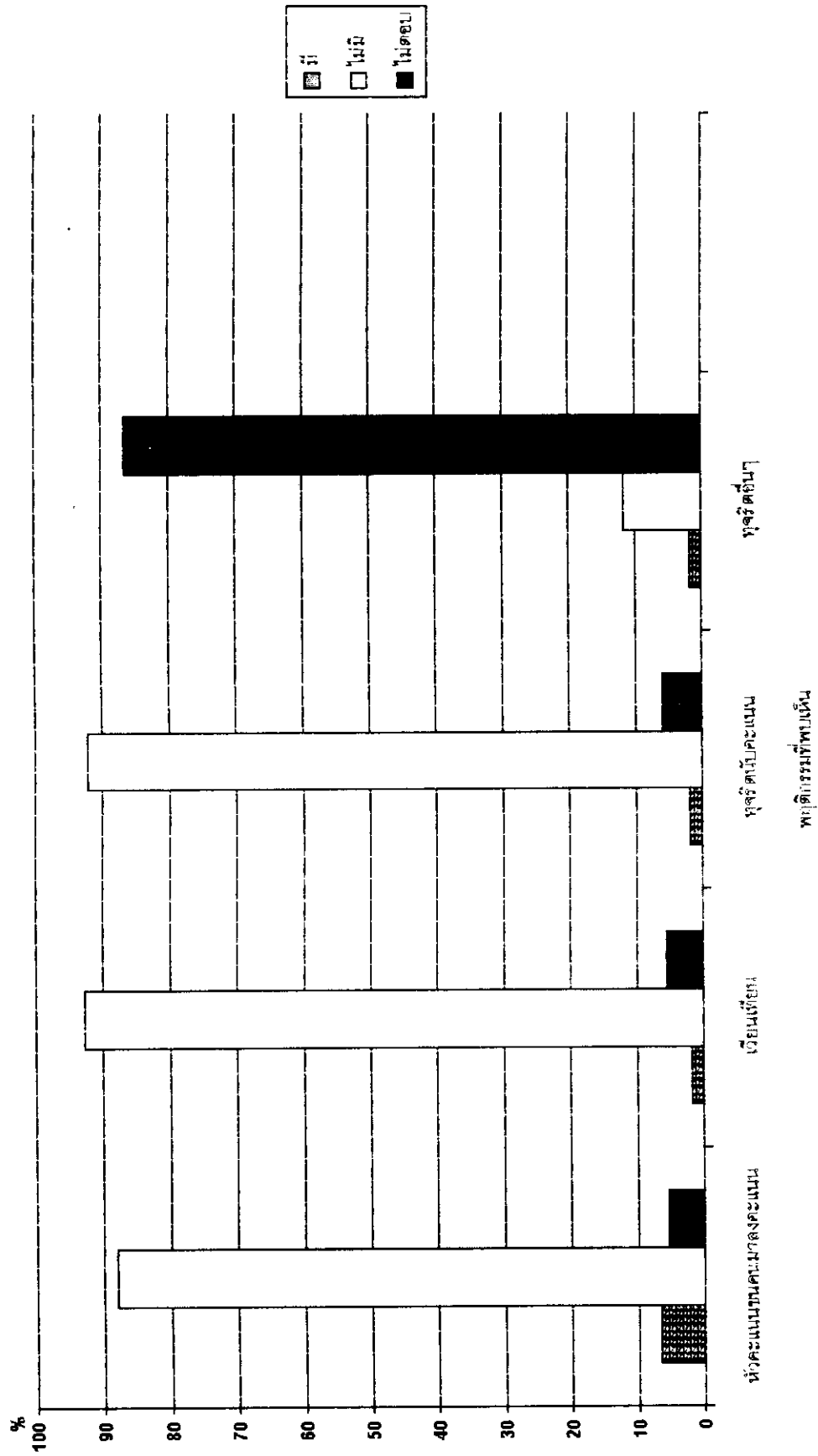
จากการส่งแบบรายงาน “เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต” กลับมาที่องค์การกลาง บ้านมนังคศิลา (ณ วันที่ 14 กันยายน 2538) มีผู้ส่งแบบรายงานกลับมา 52,401 ราย จึงประมวลผลแบบรายงานโดยจำแนกได้ ดังนี้

ประเด็น	มี %	ไม่มี %	ไม่ตอบ %
ร้อยละของการพบเห็นวิธีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้ง			
ก่อนการเลือกตั้ง			
1. นักการเมืองมาปราศรัยชี้แจงนโยบาย	31,647 (60.39)	19,578 (37.36)	1,176 (2.25)
2. ทานเห็นหวัคะแนนชื่อเสียง	11,676 (22.28)	40,084 (76.50)	641 (1.22)
3. ทานเห็นหวัคะแนนจัดเลี้ยง แจกของ	7,232 (13.80)	44,314 (84.57)	855 (1.63)
4. ทานเห็นเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัคร	3,551 (6.78)	47,974 (91.55)	876 (1.67)
5. ทานเห็นการกระทำทุจริตอื่น ๆ	1,465 (2.79)	6,124 (11.89)	44,812 (85.52)
หลังการเลือกตั้ง			
6. ทานเห็นหวัคะแนนชนคนมาลงคะแนน	3,431 (6.55)	46,132 (88.04)	2,838 (5.41)
7. ทานเห็นการเวียนเทียนหรือการทุจริตลงบัตร	936 (1.79)	48,583 (92.71)	2,882 (5.50)
8. ทานเห็นการทุจริตในการนับคะแนน	972 (1.85)	48,324 (92.22)	3,105 (5.93)
9. ทานเห็นการทุจริตอื่น ๆ	910 (1.74)	6,150 (11.74)	45,341 (86.52)
ร้อยละของผู้รายงานประชากรร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์การกลางการเลือกตั้ง			
10. ทานเห็นว่าควรมีองค์การกลางหรือไม่	46,092 (87.96)	3,964 (7.56)	2,345 (4.46)

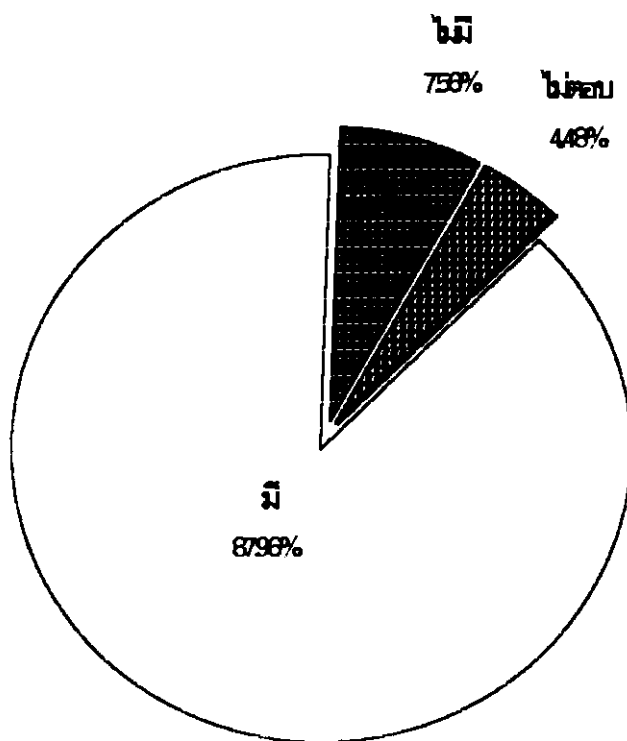
แผนภูมิที่ 1 แสดงร้อยละของการพบเห็นวิธีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้ง ในระยะเวลาของการเลือกตั้ง

แผนภูมิที่ 2 แสดงร้อยละของการพบเห็นวิธีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้ง ในช่วงเวลาหลังการเลือกตั้ง

แผนภูมิที่ 3 แสดงร้อยละของผู้รายงานประชากรร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์กรกลางการเลือกตั้ง

- จากแผนภูมิที่ 3
จะเห็นได้ว่าผู้รายงานประชากรร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์กรกลางการเลือกตั้ง ร้อยละ 87.96 หรือจำนวน 46,092 คน ส่วนผู้ที่เห็นว่า ไม่ควรมี ร้อยละ 7.56 หรือ 3,964 คน และอีกร้อยละ 4.48 หรือจำนวน 2,345 คน ไม่ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 6

รายงานกิจกรรมพิเศษ

- โครงการหมู่บ้านด้านชื่อเสียง
- พื้นที่เขตจับตามองพิเศษ
- โครงการพื้นที่ร่วมปฏิบัติการพิเศษ
- การประเมินผลกิจกรรมพิเศษ

1. โครงการหมู่บ้านด้านชื่อเสียง

โครงการหมู่บ้านด้านชื่อเสียงมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ในการสอดส่องดูแลให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในชุมชนที่ตนเองอยู่ เข้าร่วมเป็นหน่วยหนึ่งที่อาสาณรงค์ให้เป็นตัวอย่างที่แสดงเจตนารมณ์อย่างชัดเจนว่าต้องการให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างสุจริตยุติธรรม ดังนั้น ภายหลังจากที่องค์กรกลางฯ ได้เข้าทำการชี้แจงร่วมประชุมทำความเข้าใจ พร้อมสอบถามความสมัครใจและประเมินสภาพความเป็นจริงในแต่ละหมู่บ้าน ได้มีหมู่บ้านแสดงเจตจำนงค์เข้ามีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านด้านชื่อเสียงจำนวน 185 หมู่บ้าน จาก 29 จังหวัดทั่วประเทศ ในพิธีมอบธง “หมู่บ้านไม่ขายเสียง” ผู้ใหญ่บ้านของแต่ละหมู่บ้านเป็นผู้รับมอบธง และนำไปปักในบริเวณหมู่บ้าน โดยมีนายอำเภอ ครู ร่วมเป็นสักขีพยานพร้อมประกาศเจตนารมณ์ไม่รับเงินไม่รับของแจก ไม่เลือกผู้สมัครที่แจกเงินแจกของ และไม่อนอบถนัดปฏิบัติ

1. จังหวัดนนทบุรี

1. บ้านเคหะชุมชน หมู่ที่ 5	ตำบลปากเกร็ด	อำเภอปากเกร็ด
2. บ้านเกร็ดแก้วการ์เด็น หมู่ที่ 3	ตำบลปากเกร็ด	อำเภอปากเกร็ด
3. บ้านตำบลบางตะนอย		อำเภอปากเกร็ด
4. บ้านแล่นวิลล่า		อำเภอไทรน้อย
5. บ้านนันทิชา		อำเภอไทรน้อย
6. บ้านลินบดี		อำเภอบางบัวทอง
7. บ้านภัทรนิเวศน์กาลูณ		อำเภอไทรน้อย
8. บ้านนิชดาธานี	ตำบลบางตลาด	อำเภอปากเกร็ด
9. บริเวณชุมชนโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี		

2. จังหวัดสิงห์บุรี

1. บ้านตาเถร หมู่ที่ 2	ตำบลบ้านหมอ	อำเภอพรมบุรี
2. วัดกุฎีทอง หมู่ที่ 3	ตำบลน้ำแซ้ว	อำเภอพรมบุรี
3. บ้านวัดกลาง หมู่ที่ 3	ตำบลทองเอน	อำเภออินทร์บุรี
4. บ้านไผ่ดำ หมู่ที่ 4	ตำบลทองเอน	อำเภออินทร์บุรี
5. บ้านวัดโสภณ หมู่ที่ 4	ตำบลทองเอน	อำเภออินทร์บุรี
6. บ้านโพทะเล หมู่ที่ 5	ตำบลโพทะเล	อำเภอดำรงราษฎร์
7. บ้านหนองดี หมู่ที่ 2	ตำบลโพทะเล	อำเภอดำรงราษฎร์
8. บ้านปากดง หมู่ที่ 4	ตำบลหนองกระทุ่ม	อำเภอดำรงราษฎร์

9. บ้านบางวัว หมู่ที่ 11	ตำบลไม้ดัด	อำเภอบางระจัน
10. บ้านพักหัน หมู่ที่ 2	ตำบลหักหัน	อำเภอบางระจัน

3. จังหวัดระยอง

1. บ้านหนองคล้า หมู่ที่ 3	ตำบลบางบุตร	อำเภอบ้านค่าย
2. บ้านหัวซอด หมู่ที่ 6	ตำบลหนองบัว	อำเภอบ้านค่าย
3. บ้านปากแพรก หมู่ที่ 1	ตำบลละหาร	อำเภอปลวกแดง
4. ไม่ระบุ	ตำบลปลวกแดง	อำเภอปลวกแดง
5. บ้านจำรุง หมู่ที่ 7	ตำบลเนินขี้	อำเภอแกลง
6. บ้านน้ำคอก หมู่ที่ 4	ตำบลน้ำคอก	อำเภอเมือง
7. บ้านซากพง หมู่ที่ 4	ตำบลซากพง	อำเภอแกลง
8. บ้านห้างญวน หมู่ที่ 5	ตำบลห้วยยาง	อำเภอแกลง
9. บ้านเกาะลอย หมู่ที่ 3	ตำบลพังราด	อำเภอแกลง
10. บ้านคลองอ่าง หมู่ที่ 5	ตำบลพงตาเยี่ยม	อำเภอรังษีไทร

4. จังหวัดปราจีนบุรี

วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

5. จังหวัดตราด

1. บ้านดินเนิน	ตำบลหนองเสม็ด	อำเภอเมือง
2. บ้านแหลมสน	ตำบลเกาะหมาก	กิ่งอำเภอเกาะกูด

6. จังหวัดฉะเชิงเทรา

1. หมู่ที่ 1	ตำบลบ้านโพธิ์	อำเภอบ้านโพธิ์
2. หมู่ที่ 1	ตำบลบ้านช่อง	อำเภอพนมสารคาม
3. หมู่ที่ 1	ตำบลเกาะขนุน	อำเภอพนมสารคาม
4. หมู่ที่ 7	ตำบลดงน้อย	อำเภอราชสาสน์
5. หมู่ที่ 4	ตำบลหัวสำโรง	อำเภอแปลงยาว
6. หมู่ที่ 3	ตำบลจุ๊กฉะ	อำเภอเมือง
7. หมู่ที่ 2	ตำบลศาลาแดง	อำเภอน้ำเปรี้ยว
8. หมู่ที่ 2	ตำบลหัวไทร	อำเภอบางคล้า

9. หมู่ที่ 9	ตำบลบางแก้ว	อำเภอเมือง
10. สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา		อำเภอเมือง

7. จังหวัดนครราชสีมา

1. บ้านหญ้าคา หมู่ที่ 2	ตำบลหนองแจ้งใหญ่	อำเภอบัวใหญ่
2. บ้านโนนคู หมู่ที่ 5	ตำบลโนนจาน	อำเภอบัวใหญ่
3. บ้านสระครก หมู่ที่ 3	ตำบลหนองบัวสะอาด	อำเภอบัวใหญ่

8. จังหวัดสระแก้ว

1. บ้านลัดกะสัง	ตำบลสระแก้ว	อำเภอเมือง
2. ตลาดสระแก้ว	ตำบลสระแก้ว	อำเภอเมือง
3. บ้านสี่แยก	ตำบลสระแก้ว	อำเภอเมือง
4. บ้านเนินรัตนะ	ตำบลสระแก้ว	อำเภอเมือง
5. บ้านใหม่ถาวร	ตำบลสระขวัญ	อำเภอเมือง
6. บ้านคลองคันฉอ	ตำบลสระขวัญ	อำเภอเมือง
7. บ้านน้ำซับเจริญ	ตำบลสระขวัญ	อำเภอเมือง
8. บ้านหนองบอน	ตำบลหนองบอน	อำเภอเมือง

9. จังหวัดนครพนม

1. บ้านนาจอก	อำเภอเมือง
2. บ้านทันสมัย	อำเภอปลาปาก
3. บ้านนายั่ว	อำเภอเรณูนคร
4. บ้านดงฮีน่า	อำเภอนาแก
5. บ้านสันติสุข	อำเภอธาตุพนม
6. บ้านโพนจาน	อำเภอโพนสวรรค์
7. บ้านโพนจาน	อำเภอท่าอุเทน
8. บ้านปากอุ	อำเภอศรีสงคราม
9. บ้านเนินคั้ง	อำเภอบ้านแพง
10. บ้านนาทม	กิ่งอำเภอนาทม

10. จังหวัดเลย

1. ตำบลนาอ้อ
2. ตำบลชัยพฤกษ์
3. อำเภอภูเรือ
4. อำเภอเชียงคาน
5. อำเภอด่านซ้าย
6. อำเภอนาแห้ว

11. จังหวัดกาฬสินธุ์

1. บ้านกุดกรอง หมู่ที่ 7 และ 8	ตำบลดอนจาน	อำเภอเมือง
2. บ้านหนองแคน หมู่ที่ 1	ตำบลดอนจาน	อำเภอเมือง
3. บ้านหนองแคน หมู่ที่ 11 และ 12	ตำบลดอนจาน	อำเภอเมือง
4. บ้านสายป่านแดง หมู่ที่ 4	ตำบลดอนจาน	อำเภอเมือง
5. บ้านดงพุง หมู่ที่ 1	ตำบลดงพุง	อำเภอเมือง
6. บ้านนาจำปา หมู่ที่ 1 และ 8	ตำบลนาจำปา	อำเภอเมือง
7. บ้านป่ากษาบ หมู่ที่ 4	ตำบลภูป้อ	อำเภอเมือง
8. บ้านหัวนาคำ หมู่ที่ 1,2,11 และ 12	ตำหัวนาคำ	อำเภอยางตลาด

12. จังหวัดเชียงใหม่

1. หมู่บ้านย่าป่าย หมู่ที่ 7	ตำบลบวกค้าง	อำเภอสันกำแพง

13. จังหวัดลำพูน

1. บ้านหนองช้างคื่น หมู่ที่ 1	ตำบลหนองช้างคื่น	อำเภอเมือง
2. บ้านหนองเจดีย์ หมู่ที่ 7	ตำบลนครเจดีย์	อำเภอป่าซาง
3. บ้านแพะโป่ง หมู่ที่ 8	ตำบลเหล่ายาว	อำเภอบ้านโฮ่ง
4. บ้านสบเมย หมู่ที่ 2	ตำบลทาชุมเงิน	อำเภอแม่ทา
5. บ้านแม่ล่อง หมู่ที่ 6	ตำบลดงดำ	อำเภอลี้
6. บ้านล้องสันติสุข หมู่ที่ 11	ตำบลบ้านปวง	อำเภอทุ่งหัวช้าง
7. บ้านแพะ หมู่ที่ 11	ตำบลบ้านชี	อำเภอบ้านธิ
8. บ้านวังผาง หมู่ที่ 4	ตำบลวังผาง	กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง

14. จังหวัดลำปาง

บ้านหมอสมวังแก้ว หมู่ที่ 2 ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมือง

15. จังหวัดน่าน

1. บ้านน้ำหิน	ตำบลเชียงของ	อำเภอนาน้อย
2. บ้านนาขาว	ตำบลนาขาว	อำเภอเมือง
3. บ้านนาบึง	ตำบลนาบึง	อำเภอเมือง
4. บ้านป่าสัก	ตำบลตาลชุม	อำเภอเวียงสา
5. สภาดำบล	ตำบลทุ่งช้าง	อำเภอทุ่งช้าง
6. บ้านบ่อสวก	ตำบลบ่อสวก	อำเภอเมือง
7. บ้านหนองแดง	ตำบลหนองแดง	อำเภอแม่จริม
8. บ้านดู่พงษ์	ตำบลดู่พงษ์	อำเภอสันติสุข

16. จังหวัดพิษณุโลก

1. บ้านท่าตาล	อำเภอบางกระทุ่ม
2. บ้านกร่าง	อำเภอเมือง

17. จังหวัดอุตรดิตถ์

1. หมู่ที่ 8	ตำบลบ้านด่านนาขาม	อำเภอเมือง
2. หมู่ที่ 8	ตำบลจี่งาม	อำเภอเมือง
3. ชุมชนวัดอรัญญิการาม	ตำบลท่าอิฐ	อำเภอเมือง
4. หมู่ที่ 6	ตำบลไผ่ล้อม	อำเภอลับแล
5. หมู่ที่ 1	ตำบลไร่ฮ้อย	อำเภอพิชัย
6. หมู่ที่ 2	ตำบลบ้านแก่ง	อำเภอวารณ
7. หมู่ที่ 2	ตำบลแสนตอ	อำเภอน้ำปาก
8. หมู่ที่ 3	ตำบลท่าปลา	อำเภอท่าปลา
9. หมู่ที่ 3	ตำบลฟากท่า	อำเภอฟากท่า
10. หมู่บ้านชายแดน	ตำบลท่าอิฐ	อำเภอเมือง

18. จังหวัดเพชรบูรณ์

1. บ้านธนิธ คำเที่ยง	ตำบลริมสีม่วง	อำเภอเขาค้อ

19. จังหวัดอุทัยธานี

1. บ้านเกาะเทโพ หมู่ที่ 5	ตำบลเกาะเทโพ	อำเภอเมือง
2. บ้านดงขวาง หมู่ที่ 2	ตำบลดงขวาง	อำเภอหนองขาหย่าง
3. บ้านหนองฉาง หมู่ที่ 5	ตำบลหนองฉาง	อำเภอหนองฉาง
4. ตลาดทัพทัน หมู่ที่ 1	ตำบลทัพทัน	อำเภอทัพทัน
5. บ้านสว่างอารมณ์	ตำบลสว่างอารมณ์	อำเภอสว่างอารมณ์
6. บ้านไร่ หมู่ที่ 1	อำเภอบ้านไร่	อำเภอบ้านไร่
7. บ้านเขาพระยาพายุเรือ หมู่ที่ 5	อำเภอเขาพระยาพายุเรือ	อำเภอลานสัก
8. บ้านสุขฤทัย หมู่ที่ 3	ตำบลสุขฤทัย	อำเภอห้วยคต
9. บ้านหนองแก หมู่ที่ 5	ตำบลหนองแก	อำเภอเมือง
10. บ้านหนองยาง หมู่ที่ 4	ตำบลหนองยาง	อำเภอหนองฉาง

20. จังหวัดเพชรบุรี

1. หมู่ที่ 1	ตำบลโพพระ	อำเภอเมือง

21. จังหวัดสมุทรสาคร

1. บ้านเศรษฐกิจชัย

22. จังหวัดชุมพร

1. หมู่ที่ 5	ตำบลหงษ์เจริญ	อำเภอท่าแซะ
2. หมู่ที่ 9	ตำบลละแม	อำเภอละแม

23. จังหวัดระนอง

1. หมู่ที่ 1	ตำบลกำพวน	กิ่งอำเภอสุขสำราญ
2. หมู่ที่ 2, 3	ตำบลหาดส้มแป้น	อำเภอเมือง
3. ตลาด ก.ม.30	ตำบลบางแก้ว	อำเภอละอุ่น
4.	ตำบล จ.ศ.ร.	อำเภอกระบุรี
5.	ตำบลปากจั่น	

6.	ตำบลมะมุ	อำเภอกระบุรี
7.	ตำบลบางหิน	อำเภอกะเปอร์
8.	ตำบลบ้านนา	อำเภอกะเปอร์

24. จังหวัดพังงา

1. บ้านปากถัก		อำเภอกะปง
2. บ้านบางยวน	ตำบลตากแดด	อำเภอเมือง

25. จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. หมู่ที่ 4	ตำบลนบพิตำ	กิ่งอำเภอนบพิตำ
2. หมู่ที่ 3	ตำบลทุ่งใหญ่	อำเภอทุ่งใหญ่
3. หมู่ที่ 1	ตำบลพรหมโลก	อำเภอพรหมคีรี
4. หมู่ที่ 2	ตำบลถ้ำพรรณรา	อำเภอถ้ำพรรณรา
5. หมู่ที่ 6	ตำบลการะเกด	อำเภอเชียรใหญ่
6. หมู่ที่ 7	ตำบลควนชุม	อำเภอร่อนพิบูลย์
7. หมู่ที่ 10	ตำบลกะหรอ	อำเภอท่าศาลา
8. หมู่ที่ 3	ตำบลนาไม้ไผ่	อำเภอทุ่งสง
9. หมู่ที่ 2	ตำบลหลักช้าง	อำเภอฉวาง
10. เขตเทศบาลปากพนัง	ตำบลปากพนัง	อำเภอปากพนัง

26. จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. หมู่ที่ 5	ตำบลท่าทองใหม่	อำเภอกาญจนดิษฐ์
2. บ้านห้วยเสียด หมู่ที่ 9	ตำบลดอนสัก	อำเภอดอนสัก
3. บ้านห้วยคุย หมู่ที่ 4	ตำบลทรัพย์ทวี	อำเภอบ้านนาเดิม
4. หมู่ที่	ตำบล	อำเภอบ้านนาสาร
5. หมู่ที่	ตำบล	อำเภอชัยบุรี
6. หมู่ที่	ตำบล	อำเภอท่าชนะ
7. หมู่ที่	ตำบล	อำเภอไชยา
8. หมู่ที่	ตำบล	อำเภอท่าฉาง
9. หมู่ที่	ตำบล	กิ่งอำเภอวิภาวดี
10. หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ

27. จังหวัดพัทลุง

1. หมู่ที่ 2	ตำบลป่าพะยอม
2. หมู่ที่ 1	ตำบลลานข่อย
3. หมู่ที่ 2	ตำบลลานข่อย
4. หมู่ที่ 3	ตำบลลานข่อย
5. หมู่ที่ 3	ตำบลบ้านพร้าว
6. หมู่ที่ 6	ตำบลบ้านพร้าว
7. หมู่ที่ 3	ตำบลเกาะเต่า
8. หมู่ที่ 4	ตำบลเกาะเต่า
9. หมู่ที่ 9	ตำบลเกาะเต่า

28. จังหวัดนราธิวาส

1. บ้านลูโบ๊ะเยาะ	ตำบลจวบ	กิ่งอำเภอเจาะไอร้อง
2. บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 5	ตำบลตันหยงมะลิ	อำเภอระแงะ
3. บ้านวัดร่อน หมู่ที่ 1	ตำบลตันหยงมัส	อำเภอระแงะ
4. บ้านนิคมพัฒนา 10 หมู่ที่ 1	ตำบลตาโมง	อำเภอสุคิริน

29. จังหวัดปัตตานี

1. บ้านรามง หมู่ที่ 1	ตำบลปยุต	อำเภอเมือง
2. บ้านปยุต หมู่ที่ 7	ตำบลปยุต	อำเภอเมือง
3. บ้านลดา หมู่ที่ 1	ตำบลบาราเฮาะ	อำเภอเมือง
4. บ้านปะกาสิมาปุโระ หมู่ที่ 2	ตำบลบาราเฮาะ	อำเภอเมือง
5. บ้านบางปู หมู่ที่ 2	ตำบลบางปู	อำเภอยะหริ่ง
6. บ้านปูลามาวอ หมู่ที่ 5	ตำบลบ้านนอก	อำเภอปะนาเระ
7. บ้านควน หมู่ที่ 1	ตำบลควน	อำเภอปะนาเระ
8. บ้านแป้น หมู่ที่ 5	ตำบลแป้น	อำเภอสายบุรี
9. บ้านมะนังดาลำ หมู่ที่ 1	ตำบลมะนังดาลำ	อำเภอสายบุรี
10. บ้านไทยทอง หมู่ที่ 4	ตำบลไทรทอง	อำเภอไม้แก่น
11. บ้านบาซาเอ หมู่ที่ 5	ตำบลปิตุมดี	อำเภอยะรัง
12. บ้านใหม่ หมู่ที่ 3	ตำบลเกาะเปาะ	อำเภอหนองจิก

13. บ้านปinya หมู่ที่ 2	ตำบลคลองใหม่	อำเภอยะรัง
14. บ้านนาค้อใต้ หมู่ที่ 4	ตำบลมะกรูด	อำเภอโคกโพธิ์
15. บ้านคลองช้าง หมู่ที่ 7	ตำบลนาเกตุ	อำเภอโคกโพธิ์
16. บ้านตันหยงเปา หมู่ที่ 2	ตำบลท่ากำชำ	อำเภอหนองจิก
17. บ้านตันซ่าน หมู่ที่ 7	ตำบลม่วงเตี้ย	อำเภอแม่ลาน
18. บ้านตันโดนด หมู่ที่ 1	ตำบลป่าไร่	อำเภอแม่ลาน
19. บ้านนุดน หมู่ที่ 3	ตำบลตรัง	อำเภอมายอ
20. บ้านปาก หมู่ที่ 6	ตำบลปาก	อำเภอทุ่งยางแดง

2. พื้นที่เขตจับตามองพิเศษ

องค์กรกลางการเลือกตั้ง 3 ได้กำหนดเขตพื้นที่ที่จับตามองพิเศษ จำนวน 30 เขตเลือกตั้ง เพื่อเป็นการรณรงค์ให้มีการสอดส่องจับตามองการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตนั้น ๆ เป็นพิเศษ การกำหนดเขตพื้นที่ที่จับตามองพิเศษเป็นไปตามข้อเสนอขององค์กรกลางจังหวัด ที่ได้ประเมินปัญหาความรุนแรงของการซื้อขายเสียงในพื้นที่ ประกอบกับความพร้อมของกำลังอาสาสมัครที่มีอยู่ และความร่วมสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่ เขตพื้นที่ที่จับตามองพิเศษ 30 เขตมี ดังนี้ จังหวัดปทุมธานี, จังหวัดอยุธยา เขต 2, จังหวัดอ่างทอง, จังหวัดชลบุรี เขต 1, จังหวัดสระแก้ว, จังหวัดระยอง, จังหวัดบุรีรัมย์ เขต 1, จังหวัดนครราชสีมา เขต 1, จังหวัดอุบลราชธานี เขต 1 และเขต 4, จังหวัดศรีสะเกษ เขต 1, จังหวัดนครพนม เขต 2, จังหวัดขอนแก่น เขต 1, จังหวัดร้อยเอ็ด เขต 1, จังหวัดมหาสารคาม เขต 1, จังหวัดพะเยา, จังหวัดลำปาง เขต 1, จังหวัดเชียงราย เขต 1, จังหวัดเชียงใหม่ เขต 1, จังหวัดพิษณุโลก เขต 1, จังหวัดกำแพงเพชร เขต 1, จังหวัดพิจิตร เขต 1, จังหวัดอุดรธานี เขต 1, จังหวัดนครปฐม, จังหวัดเพชรบุรี, จังหวัดสุราษฎร์ธานี เขต 2, จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 2, จังหวัดชุมพร, จังหวัดนราธิวาส เขต 2 และจังหวัดสงขลา เขต 2

การดำเนินการในแต่ละเขตพื้นที่ที่จับตามองเป็นไปตามการริเริ่มของแต่ละพื้นที่ที่จะกำหนดแผนปฏิบัติการเอง ระยะเวลาการปฏิบัติงานอยู่ในช่วง 10 วันก่อนการเลือกตั้ง การดำเนินการ เช่น มีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษเคลื่อนที่เร็วประจำตลอด 24 ชั่วโมง ประกอบด้วยอาสาสมัคร ทนายความ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต.ช.ด. หรือตำรวจภูธร มีรถยนต์/มอเตอร์ไซด์ประจำ และมีวิทยุสื่อสาร เมื่อได้รับแจ้งเหตุทางวิทยุสื่อสารหรือทางโทรศัพท์สามารถเคลื่อนที่ไปจุดเกิดเหตุได้รวดเร็ว อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นหน่วยลาดตระเวนในเวลาพักผ่อนในพื้นที่ที่นักการเมืองจัดกิจกรรมปราศรัย งานเลี้ยง หรืองานชุมนุมต่าง ๆ เพื่อป้องปรามการซื้อขายเสียง หรือตรวจเยี่ยมบุคคลที่สืบทราบว่าเป็นหัวคะแนน หรือข้าราชการที่มีรายงานว่ามียุติกรรมสนับสนุนผู้สมัคร

การออกตระเวนประภทหน่วยรทหวัคเณขณะออกแจกเงิน และหน่วยมอเตอรไชด์ติดป้ายและแจกเงิน อีกมาตรการหนึ่งคือ การจัดหน่วยสื่อสารเคลื่อนที่เร็วโดยคัดเลือกอาสาสมัครที่เป็นนักวิทยุสมัครเล่น ทำหน้าที่ลาดตระเวนหาข่าว เมื่อพบเหตุการณ์ผิดปกติหรือเหตุการณ์ที่เป็นกรกระทำควมผิดกฎหมายเลือกตั้งก็จะรายงานเข้าสู่ศูนย์ปฏิบัติการ เมื่อปอส. และ ดชด. ได้รับแจ้งเหตุสามารถเข้าทำการตรวจสอบ จับกุม และดำเนินการต่อไปทันที นอกจากนี้ยังใช้รูปแบบการรณรงค์ต่าง ๆ ที่เน้นเจาะลึกเฉพาะพื้นที่ การใช้เสียงตามสาย การเข้าหาประชาชน พบปะพูดคุยทำความเข้าใจ “จับเข้าคุยกัน” อย่างใกล้ชิด เป็นอีกมาตรการหนึ่งในการจูงใจให้เห็นถึงผลเสียที่จะตามมาของการขายเสียง นอกเหนือจากการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ในวงกว้าง และเมื่อถึงวันเลือกตั้งแต่ละพื้นที่ได้ระดมอาสาสมัครเข้าประจำสังเกตการณ์ในทุกหน่วยเลือกตั้งของเขตพื้นที่จับตามองพิเศษ พร้อมอาสาสมัครตรวจเยี่ยมและประสานงานทั่วไปอีกจำนวนหนึ่ง

3. โครงการพื้นที่ร่วมปฏิบัติการพิเศษ

1.1 หลักการและเหตุผล

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีพฤติกรรมที่น่าจับตามองเป็นพิเศษในวันเลือกตั้ง เช่น การลงคะแนนโดยพลการโดยผู้ไม่มีสิทธิ์ ในช่วงใกล้จะหมดเวลาการลงคะแนน การทุจริตการนับคะแนน เป็นต้น

การทุจริตเช่นนี้เกิดขึ้นได้เฉพาะในหน่วยเลือกตั้งที่เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งกรรมการตรวจคะแนน และเจ้าหน้าที่คะแนนเป็นผู้มีความคุ้นเคยกัน และวางตัวไม่เป็นกลาง การทุจริตเช่นนี้อาจทำให้ผลการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปมาก และจำเป็นจะต้องป้องกันและปราบปรามด้วยมาตรการเพิ่มพิเศษ

1.2 วัตถุประสงค์

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวันเลือกตั้ง ด้วยมาตรการพิเศษในบางพื้นที่

1.3 พื้นที่เป้าหมาย

6 จังหวัด คือ ประจวบคีรีขันธ์ ปทุมธานี ขอนแก่น พิจิตร ชลบุรี และสมุทรปราการ จังหวัดละประมาณ 2 อำเภอ อำเภอละประมาณ 40 หน่วยเลือกตั้ง

1.4 การดำเนินงาน

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวันเลือกตั้งเป็นโครงการร่วมระหว่าง

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพล และมือปืนรับจ้าง
- กรมการปกครอง
- กรมตำรวจ - กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
- องค์กรกลางการเลือกตั้ง

มาตรการป้องกันและปราบปรามอาจมีดังนี้

(1) จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมเป็นอาสาสมัครสังเกตการณ์การเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง โดยทำงานร่วมกับอาสาสมัครองค์กรกลางในหน่วยเลือกตั้งเป้าหมาย ประมาณ 480

หน่วย เจ้าหน้าที่ตำรวจเหล่านี้อาจ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ที่จัดสรรเพื่อปฏิบัติการในชุดรับแจ้งเหตุเคลื่อนที่ร่วมกับองค์กรกลางอยู่แล้ว แต่โยกย้ายมาจากจังหวัดที่อาจมีความจำเป็นน้อย

(2) เสนอให้มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งจำนวนครึ่งหนึ่งของหน่วยเลือกตั้ง ระหว่างกันภายในอำเภอเป้าหมาย

(3) ขอความร่วมมือผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ ให้พิจารณาอบหมายให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เป้าหมายที่ทราบเบาะแสว่าวางตัวไม่เป็นกลางให้มาปฏิบัติราชการนอกพื้นที่เป็นการชั่วคราว

(4) เพิ่มภาระหน้าที่ให้แก่ตำรวจท้องที่ผู้ประจำที่เลือกตั้ง จากหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยเป็นเจ้าจับตาดูพฤติกรรมส่อทุจริตต่าง ๆ โดยเฉพาะระหว่างเวลา 14.00-15.00 น. และระหว่างการนับคะแนน หากพบเห็นเหตุผิดปกติให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และหากไม่เป็นผลให้รีบแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาและนายอำเภอต่อไป

1.5 ผลการดำเนินงาน

เนื่องจากระยะเวลาจำกัด จึงสามารถดำเนินการได้เฉพาะข้อ 1.4 (1) และ (4) โดยในพื้นที่เป้าหมาย ได้รับความร่วมมือจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ในการจัดส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเพิ่มเติมจากที่มีประจำอยู่แล้ว จำนวน 210 คน เข้าประจำหน่วยเลือกตั้งร่วมกับอาสาสมัครองค์กรกลางใน 405 หน่วยเลือกตั้ง 20 อำเภอ 6 จังหวัด ดังนี้

1. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มี ต.ช.ด. เข้าประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติม จำนวน 60 คน ดังนี้

(1) อำเภอทับสะแก ได้แก่

1.1 ตำบลเขาล้าน	หมู่ที่ 1-10	จำนวน 9 หน่วย
1.2 ตำบลนาหูกวาง	หมู่ที่ 1-13	จำนวน 10 หน่วย
1.3 ตำบลอ่างทอง	หมู่ที่ 1-10	จำนวน 7 หน่วย
1.4 ตำบลแสงอรุณ	หมู่ที่ 1-6	จำนวน 4 หน่วย
1.5 ตำบลห้วยยาง	หมู่ที่ 1-12	จำนวน 9 หน่วย
รวม		39 หน่วย

(2) อำเภอกุยบุรี ได้แก่

2.1 ตำบลหาดขาม	หมู่ที่ 1-9	จำนวน 11 หน่วย
2.2 ตำบลคอนยายหนู	หมู่ที่ 1-4	จำนวน 3 หน่วย
2.3 ตำบลไร่ใหม่	หมู่ที่ 1-7	จำนวน 8 หน่วย
2.4 ตำบลเขาแดง	หมู่ที่ 1-3	จำนวน 3 หน่วย
2.5 ตำบลสามกะทาย	หมู่ที่ 1-10	จำนวน 12 หน่วย
2.6 ตำบลกุยเหนือ	หมู่ที่ 1-7	จำนวน 5 หน่วย
รวม		42 หน่วย

(3) อำเภอเมืองประจวบ ได้แก่

3.1 ตำบลอ่าวน้อย	หมู่ที่ 1-14	จำนวน 18 หน่วย
3.2 ตำบลคลองวาฬ	หมู่ที่ 1-8	จำนวน 12 หน่วย
รวม		30 หน่วย

(4) อำเภอบางสะพาน ได้แก่

4.1 ตำบลทองมงคล	หมู่ที่ 1-8	จำนวน 8 หน่วย
4.2 ตำบลร่อนทอง	หมู่ที่ 1-11	จำนวน 13 หน่วย
รวม		21 หน่วย

รวม 4 อำเภอ 132 หน่วย

2. จังหวัดสมุทรธานี มี ต.ช.ด. เข้าประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติม จำนวน 60 คน ดัง

(1) อำเภอเมือง ได้แก่

1.1 ตำบลบางปรอก	จำนวน 12 หน่วย
1.2 ตำบลบางชะแยง	จำนวน 2 หน่วย
1.3 ตำบลบ้านใหม่	จำนวน 5 หน่วย
1.4 ตำบลบางกะดี	จำนวน 1 หน่วย
1.5 ตำบลบ้านฉาง	จำนวน 1 หน่วย
1.6 ตำบลบางหลวง	จำนวน 2 หน่วย
1.7 ตำบลบางเดื่อ	จำนวน 5 หน่วย
1.8 ตำบลบางคูวัด	จำนวน 5 หน่วย
1.9 ตำบลบางพูน	จำนวน 3 หน่วย
1.10 ตำบลหลักหก	จำนวน 3 หน่วย
1.11 ตำบลบ้านกลาง	จำนวน 6 หน่วย
1.12 ตำบลบ้านกระแซง	จำนวน 4 หน่วย
1.13 ตำบลสวนพริกไทย	จำนวน 5 หน่วย
1.14 ตำบลบางพูด	จำนวน 6 หน่วย
รวม	60 หน่วย

(2) อำเภอหนองเสือ ได้แก่

2.1 ตำบลบึงบา	จำนวน	5 หน่วย
2.2 ตำบลบึงบอน	จำนวน	4 หน่วย
2.3 ตำบลบึงชำอ้อ	จำนวน	6 หน่วย
2.4 ตำบลบึงบาสาม	จำนวน	12 หน่วย
2.5 ตำบลนพรัตน์	จำนวน	4 หน่วย
2.6 ตำบลศาลาครุ	จำนวน	4 หน่วย
รวม		35 หน่วย

(3) อำเภอธัญบุรี

3.1 ตำบลประจักษ์ปัตย์	จำนวน	9 หน่วย
3.2 ตำบลยี่โก	จำนวน	2 หน่วย
รวม		11 หน่วย

(4) อำเภอลากหลุมแก้ว

4.1 ตำบลหน้าไม้	จำนวน	1 หน่วย
4.2 ตำบลคูบางหลวง	จำนวน	3 หน่วย
4.3 ตำบลปอเงิน	จำนวน	1 หน่วย
4.4 ตำบลลากหลุมแก้ว	จำนวน	1 หน่วย
4.5 ตำบลคลองพระอุดม	จำนวน	1 หน่วย
4.6 ตำบลคูขวาง	จำนวน	2 หน่วย
รวม		9 หน่วย

(5) อำเภอลำลูกกา

5.1 ตำบลคูคต	จำนวน	3 หน่วย
5.2 ตำบลลาดสวาย	จำนวน	1 หน่วย
5.3 ตำบลบึงคำพร้อย	จำนวน	1 หน่วย
5.4 ตำบลลำลูกกา	จำนวน	2 หน่วย
5.5 ตำบลบึงทองหลวง	จำนวน	1 หน่วย
5.6 ตำบลลำไทร	จำนวน	1 หน่วย
5.7 ตำบลพีชอุดม	จำนวน	1 หน่วย
5.8 ตำบลบึงคอไห	จำนวน	2 หน่วย
รวม		12 หน่วย

รวม 5 อำเภอ 127 หน่วย

3. จังหวัดขอนแก่น มี ต.ช.ด. เข้าประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติม จำนวน 20 คน ดังนี้

(1) อำเภอชุมแพ ได้แก่

1.1 ตำบลชุมแพ	จำนวน	21 หน่วย
1.2 ตำบลหนองไผ่	จำนวน	9 หน่วย
1.3 ตำบลไชยสอ	จำนวน	3 หน่วย

รวม 1 อำเภอ 33 หน่วย

4. จังหวัดพิจิตร มี ต.ช.ด. เข้าประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติม จำนวน 30 คน ดังนี้

(1) อำเภอเมือง ได้แก่

1.1 ตำบลหัวดง	จำนวน	5 หน่วย
1.2 ตำบลป่ามะคาม	จำนวน	5 หน่วย
รวม		10 หน่วย

(2) อำเภอสามง่าม ได้แก่

2.1 ตำบลบ้านนา	จำนวน	5 หน่วย
	รวม	5 หน่วย

(3) อำเภอโพธิ์ประทับช้าง

3.1 ตำบลทุ่งใหญ่	จำนวน	1 หน่วย
	รวม	1 หน่วย

(4) อำเภอบางมูลนาก

4.1 ตำบลบางไผ่	จำนวน	5 หน่วย
4.2 ตำบลวังจั่ว	จำนวน	5 หน่วย
	รวม	10 หน่วย

(5) อำเภอโพทะเล

5.1 ตำบลทะนง	จำนวน	6 หน่วย
5.2 ตำบลบางคลาน	จำนวน	4 หน่วย
5.3 ตำบลโพธิ์ไทรงาม	จำนวน	5 หน่วย
5.4 ตำบลบางลาย	จำนวน	6 หน่วย
5.5 ตำบลบึงนาราง	จำนวน	4 หน่วย
	รวม	25 หน่วย

รวม 5 อำเภอ 51 หน่วย

5. จังหวัดชลบุรี มี ต.ช.ด. เข้าประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมจำนวน 20 คน ดังนี้

(1) อำเภอเมือง ได้แก่

1.1 ตำบลมะขามหย่ง	จำนวน	1 หน่วย
1.2 ตำบลบ้านเขย	จำนวน	1 หน่วย
1.3 ตำบลแสนสุข	จำนวน	4 หน่วย
1.4 ตำบลบ้านสวน	จำนวน	3 หน่วย
1.5 ตำบลบางทราย	จำนวน	1 หน่วย
1.6 ตำบลหนองรี	จำนวน	1 หน่วย
1.7 ตำบลนาป่า	จำนวน	2 หน่วย
1.8 ตำบลห้วยกะปิ	จำนวน	1 หน่วย
1.9 ตำบลดอนหัวฬ่อ	จำนวน	1 หน่วย
1.10 ตำบลสำนักบก	จำนวน	1 หน่วย
1.11 ตำบลหนองช้างคอก	จำนวน	1 หน่วย
	รวม	17 หน่วย

(2) อำเภอบางละมุง ได้แก่

2.1 ตำบลห้วยใหญ่	จำนวน	13 หน่วย
	รวม	13 หน่วย

รวม 2 อำเภอ 30 หน่วย

6. จังหวัดสมุทรปราการ มี ต.ช.ด. เข้าประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติม จำนวน 20 คน
ดังนี้

(1) อำเภอพระประแดง		
1.1 ตำบลบางกอบัว	จำนวน	6 หน่วย
1.2 ตำบลบางกระสอบ	จำนวน	2 หน่วย
1.3 ตำบลบางกระเจ้า	จำนวน	4 หน่วย
1.4 ตำบลบางครุ	จำนวน	8 หน่วย
รวม		20 หน่วย
(2) อำเภอพระสมุทรเจดีย์		
2.1 ในซอยวัดคู่สร้าง	จำนวน	1 หน่วย
รวม		1 หน่วย
(3) อำเภอเมือง		
3.1 ตำบลท้ายบ้าน	จำนวน	3 หน่วย
3.2 ตำบลบางปูใหม่	จำนวน	8 หน่วย
รวม		11 หน่วย
รวม	3 อำเภอ	32 หน่วย

4. การประเมินผลกิจกรรมพิเศษ

การเพิ่มอาสาสมัครและเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนประจำหน่วยเลือกตั้ง และการจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ได้ผลในระดับหนึ่งที่ทำให้ทราบพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตของเจ้าหน้าที่และหวัคະແນเพิ่มขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การจัดสถานที่เลือกตั้งไม่เหมาะสม เช่นการจัดหีบบัตรเลือกตั้งไว้ในที่ลับตาหรือการจัดที่ขานคะแนนไกลประชาชนเกินไป กรรมการประจำหน่วยเป็นคนของบุคคลผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น การส่งหน่วยปฏิบัติการพิเศษลงพื้นที่เป็นผลดีทางขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานองค์กรกลาง ปอส. และ อสก. ตลอดจนประชาชนมากขึ้น

ประสิทธิผล

- สามารถควบคุมการซื้อขายเสียงให้ลดลงได้ในบางพื้นที่
- ประชาชนบางส่วนซึ่งอยู่ในถิ่นทุรกันดารสามารถที่จะรู้และเข้าใจผลการซื้อขายเสียงได้
- ประชาชนยอมรับการดำเนินงานขององค์กรกลางการเลือกตั้ง

ปัญหา

- ประชาชนบางส่วนอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารมีฐานะยากจนจึงยอมรับเงินจากหวัคະແນ
- ประชาชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือกับองค์กรกลางจังหวัดเนื่องจากยังมีความเกรงกลัวต่ออิทธิพลของพรรคการเมืองบางพรรคอยู่

- การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรกลางอำเภอในพื้นที่จับตามองพิเศษกับองค์กรกลางจังหวัดเป็นไปอย่างลำบาก เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ห่างไกลและทุรกันดาร

- การเดินทางสำรวจพื้นที่ค่อนข้างจะลำบากเพราะบางพื้นที่อยู่ไกลมาก

บทที่ 7

การดำเนินงานวิเคราะห์และวางแผน

- การสำรวจความตั้งใจต่อการใช้สิทธิ์เลือกตั้งครั้งแรก 2 ก.ค. 2538
ในเยาวชน 18 - 20 ปี ที่อยู่ในโรงเรียนและโรงงาน
- การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538
(ใน 5 จังหวัด จาก 5 ภาค)

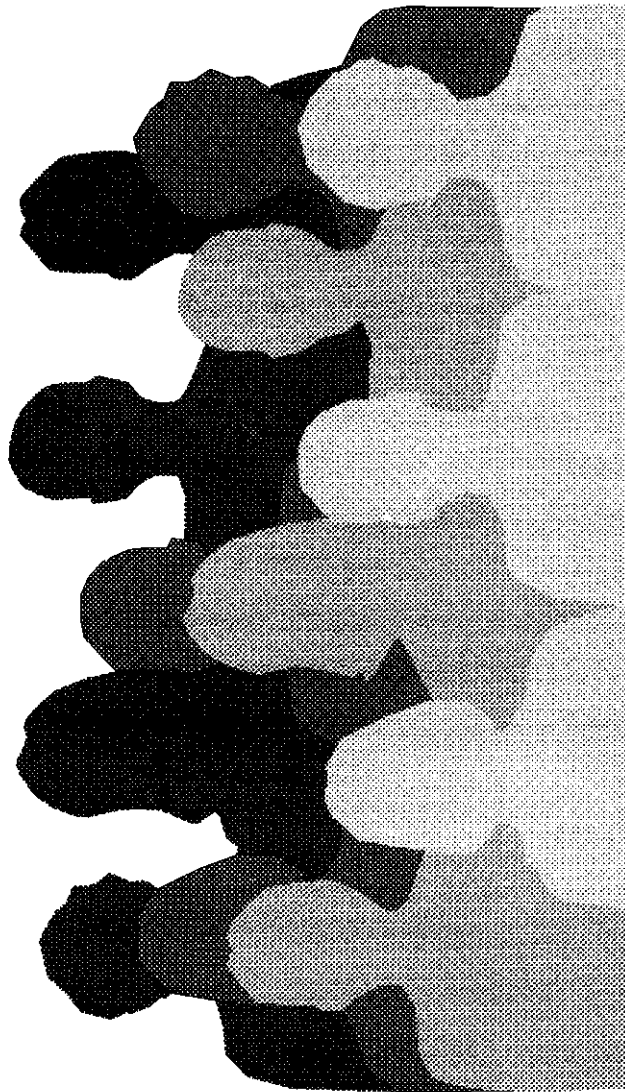
- บุคลากรที่รับผิดชอบในหน่วยมีน้อยและมีความเสี่ยงต่ออันตรายเป็นอย่างมาก
- มีระยะเวลาในการวางแผนโครงการน้อย

ข้อเสนอแนะ

- ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลทราบถึงผลร้ายของการซื้อขายเสียงให้มาก โดยทางวิทยุหรือโดยทางรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
- ควรจะมีระยะเวลาในการดำเนินงานมากกว่าเดิม ซึ่งจะทำให้มีการวางแผนการดำเนินงานที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ควรจะมีการจัดรถส่วนกลางไว้ ซึ่งจะนำออกปฏิบัติงานในพื้นที่จับตามองพิเศษได้ทันที
- ควรจะมีการสนับสนุนอุปกรณ์สำหรับติดต่อสื่อสารที่สะดวก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว

การสำรวจความตั้งใจต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งแรก ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

ในเยาวชน ๑๘-๒๐ ปี ที่อยู่ในโรงเรียนและโรงงาน

การสำรวจความตั้งใจต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งแรกในเยาวชน ๑๘ - ๒๐ ปี ที่อยู่ในระบบโรงเรียนและโรงงาน*

ความเป็นมา

- การเลือกตั้งในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ นี้จะเป็นครั้งแรกที่ให้สิทธิแก่ผู้ที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้
- มีประชาชนที่จะใช้สิทธิครั้งแรกในช่วงอายุ ๑๘ ถึง ๒๐ ปีรวมประมาณ ๒.๓ ล้านคน
- โดยหลักทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมครั้งแรกของเรื่องต่างๆจะมีความสำคัญต่อแบบแผนของพฤติกรรมในครั้งต่อไป ดังนั้นหากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นครั้งแรกมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์บางประการเช่นไม่ไปใช้สิทธิ หรือใช้สิทธิแตกต่างกับสิ่งตอบแทน หรือนิยมเลือกตัวบุคคลมากกว่าพรรค ฯลฯ ก็มีแนวโน้มว่าจะมีพฤติกรรมดังกล่าวในการเลือกตั้งในครั้งต่อไป
- ทางคณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ขององค์กรกลางฯ มีความประสงค์ให้ทำการสำรวจในประการที่หนึ่งอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ผลก่อนการเลือกตั้งทั้งนี้จะได้ใช้ผลเพื่อประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความตื่นตัวแก่ผู้เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

ต้องการสำรวจความตั้งใจของเยาวชนที่อยู่ในระบบโรงเรียนและโรงงานและจะมีสิทธิออกเป็นครั้งแรกเพื่อให้ทราบว่

1. ผู้มีสิทธิตั้งใจจะไปลงคะแนนเสียงในวันเลือกตั้งหรือไม่
2. ผู้มีสิทธิตั้งใจจะไปเลือกผู้แทนจากพรรคการเมืองเดียวหรือหลายพรรครวมกัน
3. ผู้มีสิทธิจะยอมเลือกผู้แทนที่ให้ผลตอบแทนเป็นตัวเงินหรือไม่

วิธีการศึกษา

ประชากรเป้าหมาย ผู้ที่อายุระหว่าง ๑๘ ปีบริบูรณ์จนถึงอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ เฉพาะที่ยังอยู่ในโรงเรียน และอยู่ในโรงงาน

รูปแบบ ใช้การสำรวจ (Cross-sectional survey) โดยสุ่มตัวอย่าง นักเรียนประมาณ ๓๖๐ รายต่อภาค และคนงาน ๓๖๐ รายต่อภาคเช่นเดียวกัน เพื่อให้มีการกระจายของการสุ่มตัวอย่าง ได้สุ่มเลือกจังหวัดออกมาภาคละ ๓ จังหวัด (จากรายชื่อ ๑๙ จังหวัดที่เป็นป้อมยามการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงทางด้านการติดเชื้เอชไอวี) ในแต่ละจังหวัดจะทำการสำรวจในเขตอำเภอเมือง โดยจะทำการสุ่มจับฉลากโรงเรียนระดับปวส ขึ้นมา ๔ แห่ง และโรงงานอีก ๓ แห่ง ในแต่ละแห่งจะทำการสำรวจประชากรเป้าหมาย ๔๐ และ ๕๐ คน ตามลำดับ โดยให้เป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน รวมในหนึ่งจังหวัดจะสำรวจนักเรียน ๑๕๐ คน และคนงาน ๑๕๐ คน

* จัดเตรียมโดย คำณวน อึ้งชูศักดิ์ ๓๐ มิถุนายน File : others\vegul_18.doc

การเก็บข้อมูล ใช้แบบสำรวจเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างอ่านและตอบเองโดยไม่ต้องระบุชื่อ แบบสำรวจจะประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานทางประชากร และข้อมูลหลักรวม ๑๐ ข้อ ใช้เวลาการตอบประมาณ ๕ นาที **จะไม่มีการถามเรื่องความนิยมในพรรคการเมืองหรือนักการเมืองใดๆ เพราะไม่ใช่จุดประสงค์** รายละเอียดแนวทางการสุ่มตัวอย่างและแบบสำรวจอยู่ในภาคผนวกต่อท้าย

พื้นที่ดำเนินการ ได้สุ่มเลือกจังหวัดที่จะดำเนินการรวม ๑๒ จังหวัดดังนี้

- ภาคกลาง ราชบุรี สระบุรี กาญจนบุรี
- ภาคเหนือ เชียงราย ลำปาง พิจิตร
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา ชอนแก่น อุตรดิตถ์
- ภาคใต้ ระนอง สงขลา นครศรีธรรมราช

ระยะเวลาดำเนินการและผู้ดำเนินการ

ดำเนินการโดยกองบรรณาธิการและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดโดยความร่วมมือของโรงเรียนและโรงงานในพื้นที่ การสำรวจจริงทำในระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ มิถุนายน หรือประมาณ ๑๐ วันก่อนวันเลือกตั้งจริง

ผลการศึกษา

ลักษณะประชากรที่ตอบแบบสำรวจ

- มีนักเรียนตอบแบบสำรวจทั้งสิ้นรวม ๑๔๐๔ ราย จาก ๑๑ จังหวัด (ขาดจังหวัดกาญจนบุรี) เป็นเพศชาย ๗๔๒ ราย (ร้อยละ ๕๓) เป็นเพศหญิง ๑๐๒๒ ราย (ร้อยละ ๕๗)
- มีคนงานตอบแบบสำรวจทั้งสิ้นรวม ๑๒๖๑ ราย จาก ๑๑ จังหวัด (ขาดจังหวัดพิจิตร) เป็นเพศชาย และเพศหญิงในจำนวนใกล้เคียงกันคือ ๖๒๕ ราย และ ๖๓๖ รายตามลำดับ ครึ่งหนึ่งของคนงานมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้นเท่านั้น

ความตั้งใจต่อการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในกลุ่มนักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๑ คำตอบของนักเรียนต่อการเลือกตั้งที่จะมาถึงในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕ นี้ จากการสำรวจใน ๑๒ จังหวัดประมาณ ๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง ใช้ค่าเฉลี่ยของจังหวัดที่สำรวจเป็นตัวแทนในภาพรวม

คำตอบ	นักเรียนชาย เฉลี่ย (ต่ำ - สูง)	นักเรียนหญิง เฉลี่ย (ต่ำ - สูง)	รวม เฉลี่ย (ต่ำ - สูง)
• จะไปเลือกตั้ง	82% (67 - 90)	90% (83 - 97)	86.6% (75 - 93)
• อาศัยอยู่นอกจังหวัดที่มีสิทธิ	23.5% (4.7 - 48)	19% (7.8 - 50)	21% (2.3 - 49)
• จะเลือกผู้แทนเป็นพรรค	47.6% (15.5 - 85)	46% ((16.7 - 78)	46.6% (16 - 81)
• มีคนมาขอซื้อเสียงแล้ว	14% (0- 31)	12% (0 - 36)	12.7% (0.7- 28.6)
• รับเงินแต่ไม่ลงคะแนนให้	61% (45 - 74)	60% (48 - 79)	61% (48 - 68)

ในกลุ่มคนงานสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 คำตอบของกลุ่มคนงานต่อการเลือกตั้งที่จะมาถึงในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 นี้ จากการสำรวจใน 12 จังหวัด ประมาณ 10 วันก่อนการเลือกตั้ง ใช้ค่าเฉลี่ยของจังหวัดที่สำรวจเป็นตัวแทนในภาพรวม

คำตอบ	คนงานชาย เฉลี่ย (ต่ำ - สูง)	คนงานชาย เฉลี่ย (ต่ำ - สูง)	รวม เฉลี่ย (ต่ำ - สูง)
● จะไปเลือกตั้ง	78.7% (69 - 94)	83.6% (67.7 - 92.3)	81.2% (62.5 - 93.3)
● อาศัยอยู่นอกจังหวัดที่มีสิทธิ	21.1% (0.8 - 25.8)	12.9% (0 - 35.5)	17% (2.3 - 40.4)
● เลือกผู้แทนเป็นพรรค	40.5% (13.3 - 58.6)	32.5% (7.7 - 69.2)	36.5% (12.5 - 65.4)
● มีความท้อแท้เสี่ยงแล้ว	9.3% (0 - 23.5)	6.4% (0 - 14.3)	7.9% (0 - 16.7)
● รับเงินแต่ไม่ลงคะแนนให้	40.2% (25.3 - 54.5)	30.5% (7.7 - 42.9)	35.3% (23.3 - 46.2)

1. พบว่าร้อยละ 84.4 ของเยาวชนทั้งหมด มีความตั้งใจที่จะไปเลือกตั้ง อีกร้อยละ 12.6 ยังไม่ตัดสินใจว่าจะไปหรือไม่ไป ที่เหลือตั้งใจจะไม่ไปเลือกตั้ง จึงน่าภูมิใจว่าเยาวชนของชาติมีความตื่นตัวและตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งสูง

2. เมื่อพิจารณาตามกลุ่มแล้วพบว่า นักเรียนอาชีวชาย ร้อยละ 82 นักเรียนอาชีวหญิงร้อยละ 90 คนงานชายร้อยละ 78 คนงานหญิงร้อยละ 84 ของที่สุ่มตัวอย่างตอบว่าตั้งใจจะไปเลือกตั้งนั้น ผู้หญิงมีเปอร์เซ็นต์ความตั้งใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสูงกว่าผู้ชาย

3. มีผู้อาศัยอยู่นอกจังหวัดที่ตัวเองมีสิทธิเลือกตั้งร้อยละ 19.4 พิจารณาแยกตามกลุ่มแล้วพบว่า ร้อยละ 23 ของนักเรียนอาชีวชาย, ร้อยละ 19 ของนักเรียนอาชีวหญิง, ร้อยละ 21 ของคนงานชาย และร้อยละ 13 ของคนงานหญิง มีที่พักอาศัยอยู่นอกจังหวัดกับภูมิลำเนาที่เป็นเขตเลือกตั้งของตัวเอง

มีข้อสังเกตคือ มีเยาวชนทั้งนักเรียนอาชีวชาย หญิง และคนงานชาย หญิงรวม 4.7 เปอร์เซนต์ตอบว่าไม่ทราบว่าตนเองมีชื่ออยู่ในเขตเลือกตั้งใด

4. ในจำนวนผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเลือกตั้ง จะต้องใช้เวลาเดินทางไปกลับเพื่อลงคะแนนตั้งแต่ 1 ชั่วโมงถึง 4 วัน คือโดยเฉลี่ย 5 ชั่วโมง

5. เยาวชนร้อยละ 42 จะเลือกผู้แทนเป็นพรรค, ร้อยละ 41 เลือกตัวบุคคล และอีกร้อยละ 17 ยังไม่ตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าการเลือกเป็นพรรคกับเลือกตัวบุคคล มีสัดส่วนพอ ๆ กัน

6. ขณะทำการสำรวจนี้ (10 วันก่อนการเลือกตั้ง) มีผู้มาติดต่อซื้อเสียงจากเยาวชนของเราแล้ว เป็นนักเรียนอาชีวชายร้อยละ 14, นักเรียนหญิงร้อยละ 12, คนงานชายร้อยละ 9 และคนงานหญิงร้อยละ 6 ให้ข้อมูลว่ามีผู้มาติดต่อซื้อเสียง ราคาที่จ่ายให้มีตั้งแต่ 20 - 1,000 บาท ซึ่งเฉลี่ยแล้วคิดเป็นเงิน 225 บาทต่อคน

7. เมื่อถามว่า ถ้ามีคนมาซื้อเสียง ท่านจะทำอย่างไร นักเรียนอาชีวชายร้อยละ 61, นักเรียนอาชีวหญิงร้อยละ 60, คนงานชายร้อยละ 40 และคนงานหญิงร้อยละ 30 ตอบว่าจะรับค่าตอบแทนแต่จะไม่ลงคะแนนให้อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งประกอบด้วยนักเรียนอาชีวชายร้อยละ 14, นักเรียนอาชีวหญิงร้อยละ 10, คนงานชายร้อยละ 22 และคนงานหญิงร้อยละ 21 ตอบว่ายังไม่ตัดสินใจ

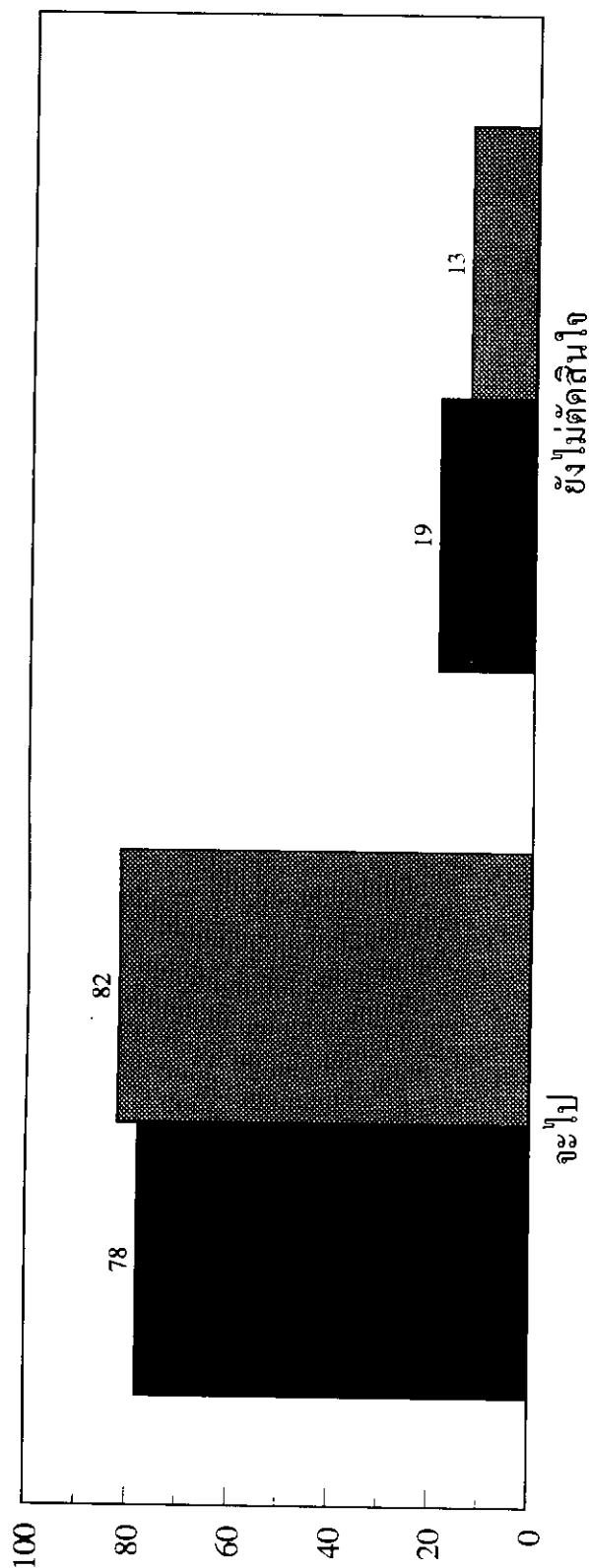
บทขอบคุณ

- ขอขอบคุณคณะผู้ดำเนินการอันได้แก่
- ท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
 - ราชบุรี สระบุรี กาญจนบุรี
 - เชียงราย ลำปาง พิจิตร
 - นครราชสีมา ขอนแก่น อุตรดิตถ์
 - ระนอง สงขลา นครศรีธรรมราช
 - ผู้อำนวยการกองระบาควิทยาและคณะเจ้าหน้าที่

ความตั้งใจต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งฯ ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

ในกลุ่มคนงานชาย และ นักเรียนอาชีพชาย (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

ร้อยละ

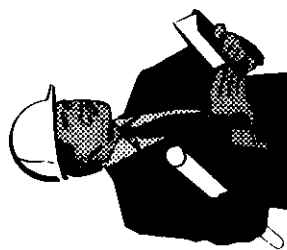

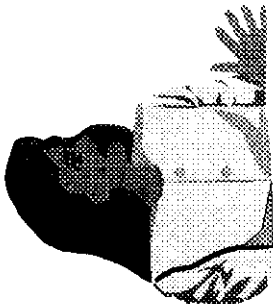
■ คนงาน ■ นักเรียน

คนงานชาย ๖๒๕ คนใน ๑๑ จังหวัด

นักเรียนชาย ๘๘๒ คนใน ๑๐ จังหวัด

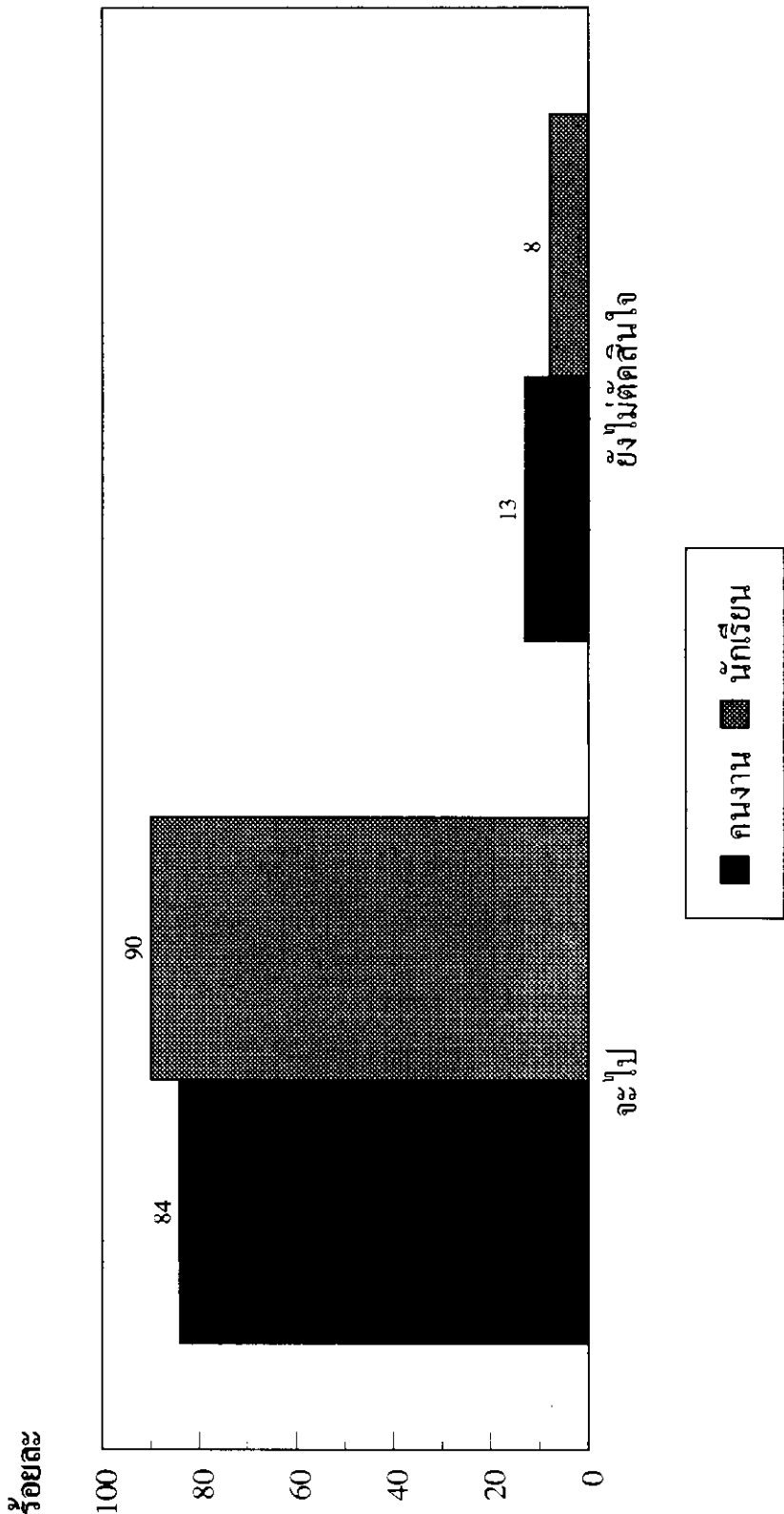
กองบรรณาธิการ/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

ความตั้งใจต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งฯ ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

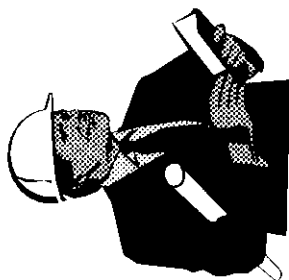
ในกลุ่มคนงานหญิง และ นักเรียนอาชีพหญิง (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

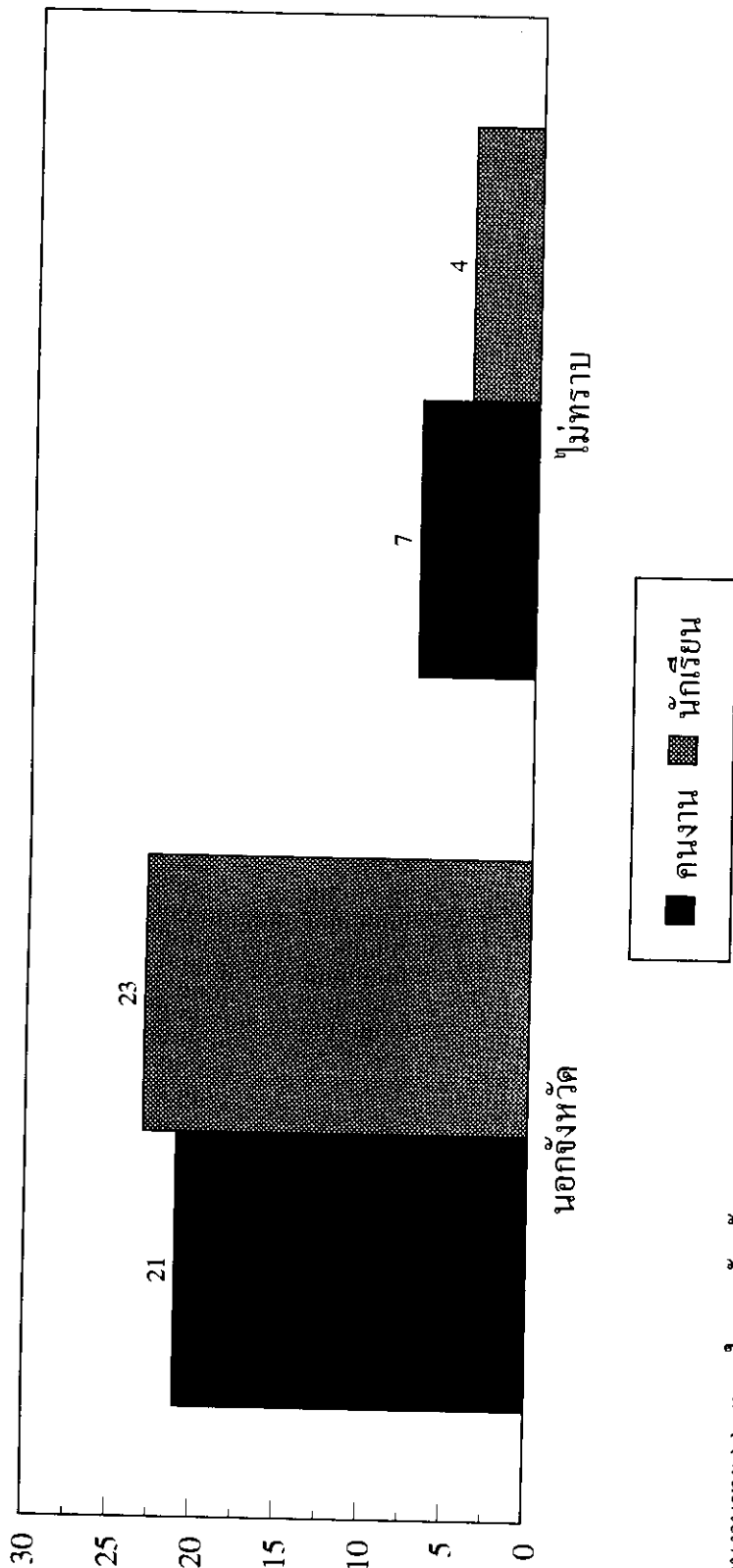
คนงานหญิง ๖๓๖ คนใน ๑๑ จังหวัด
นักเรียนอาชีพหญิง ๑๐๒๒ คนใน ๑๑ จังหวัด
กองบรรณาธิการ/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

ร้อยละของผู้อาศัยนอกจังหวัดที่มีสิทธิเลือกตั้ง ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

ในกลุ่มคนงานชาย และ นักเรียนอาชีพชาย (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

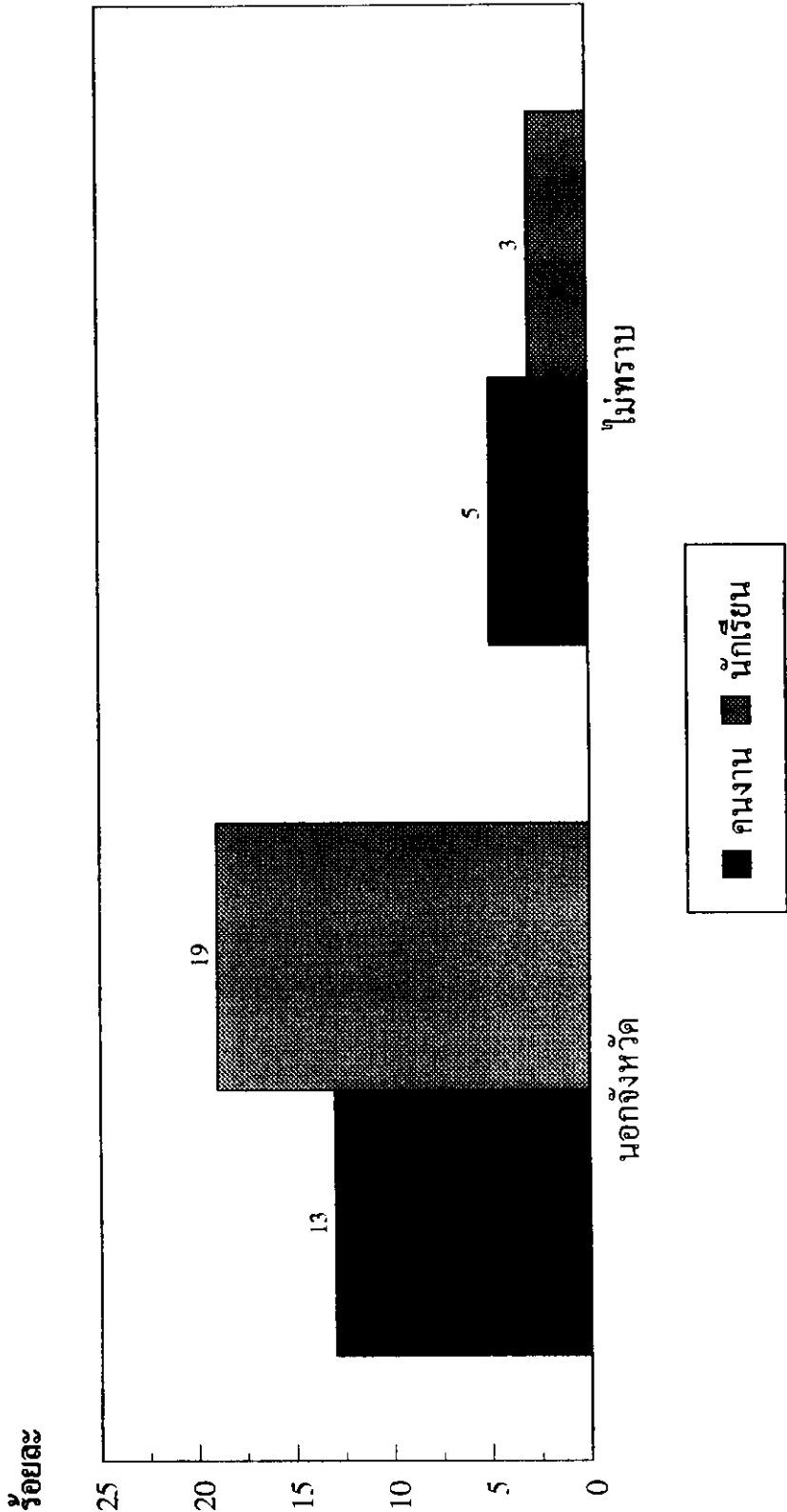

ร้อยละ

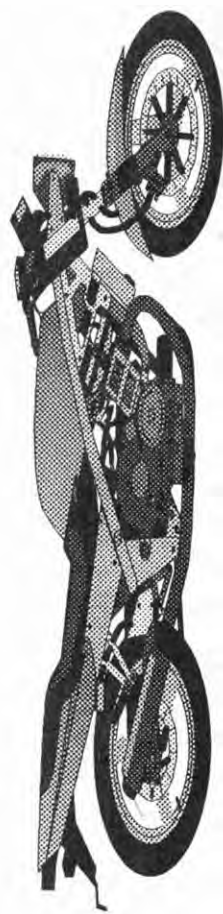
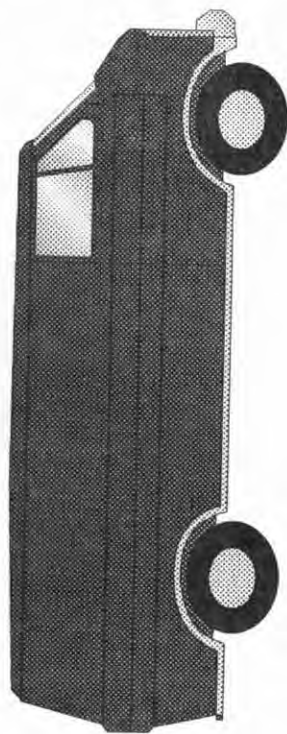
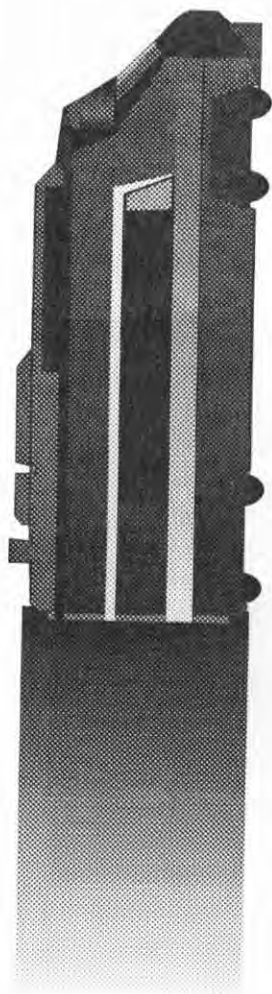
คนงานชาย ๖๒๕ คนใน ๑๑ จังหวัด
 นักเรียนอาชีพชาย ๘๘๒ คนใน ๑๐ จังหวัด
 กองบรรณาธิการ/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

ร้อยละของผู้ที่อาศัยนอกจังหวัดที่มีสิทธิลงคะแนน ในกลุ่มคนงานหญิง และ นักเรียนอาชีพหญิง (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

คนงานหญิง ๖๓๖ คนใน ๑๑ จังหวัด
นักเรียนอาชีพหญิง ๑๐๒๒ คนใน ๑๑ จังหวัด
กองบรรณาธิการ/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเดินทางไปและ กลับเพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง
สำหรับผู้ที่ย้ายออกจังหวัดที่มีสิทธิฯ

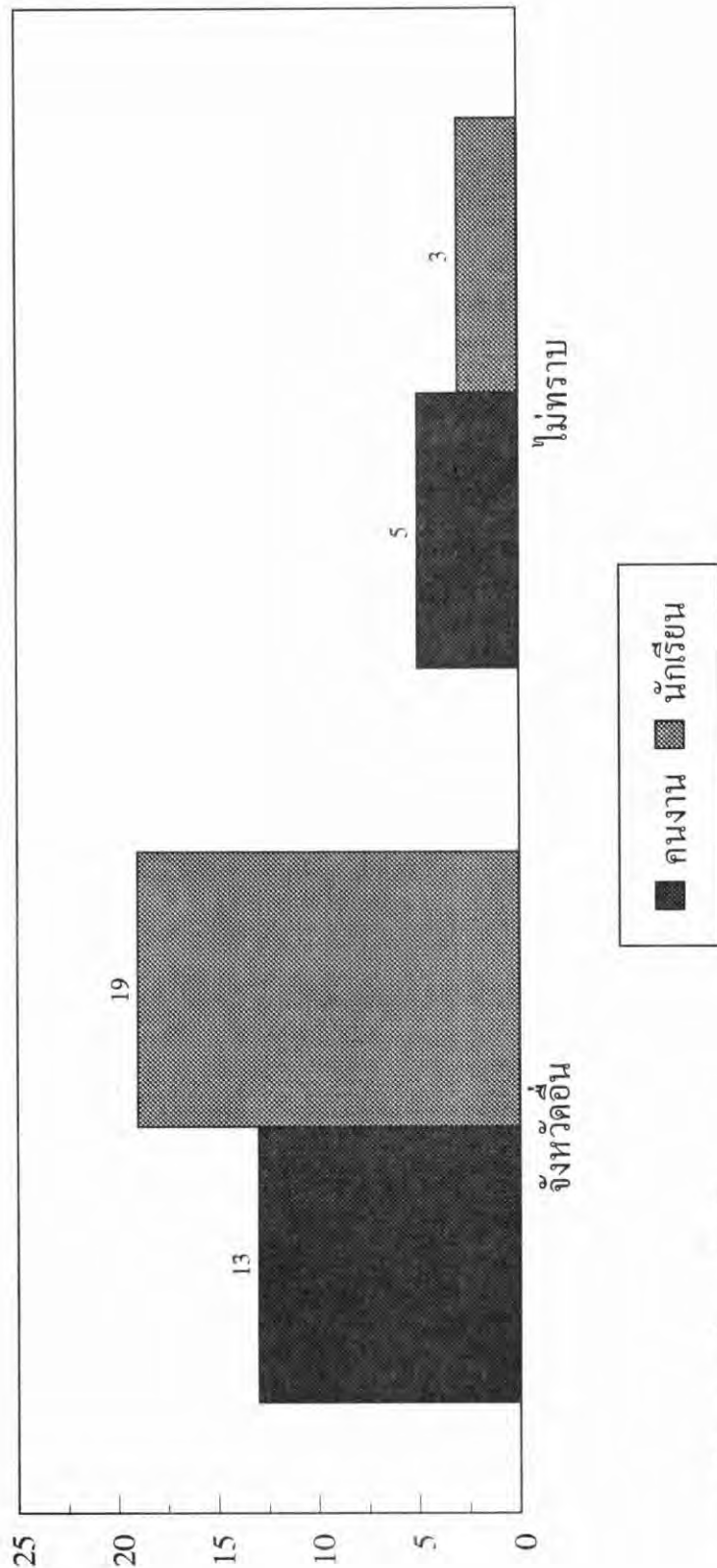
ประมาณ ๕ ชั่วโมง

หน่วยเลือกตั้งอยู่คนละจังหวัด

กลุ่มคนงานหญิง และ นักเรียนอาชีพหญิง (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

ร้อยละ

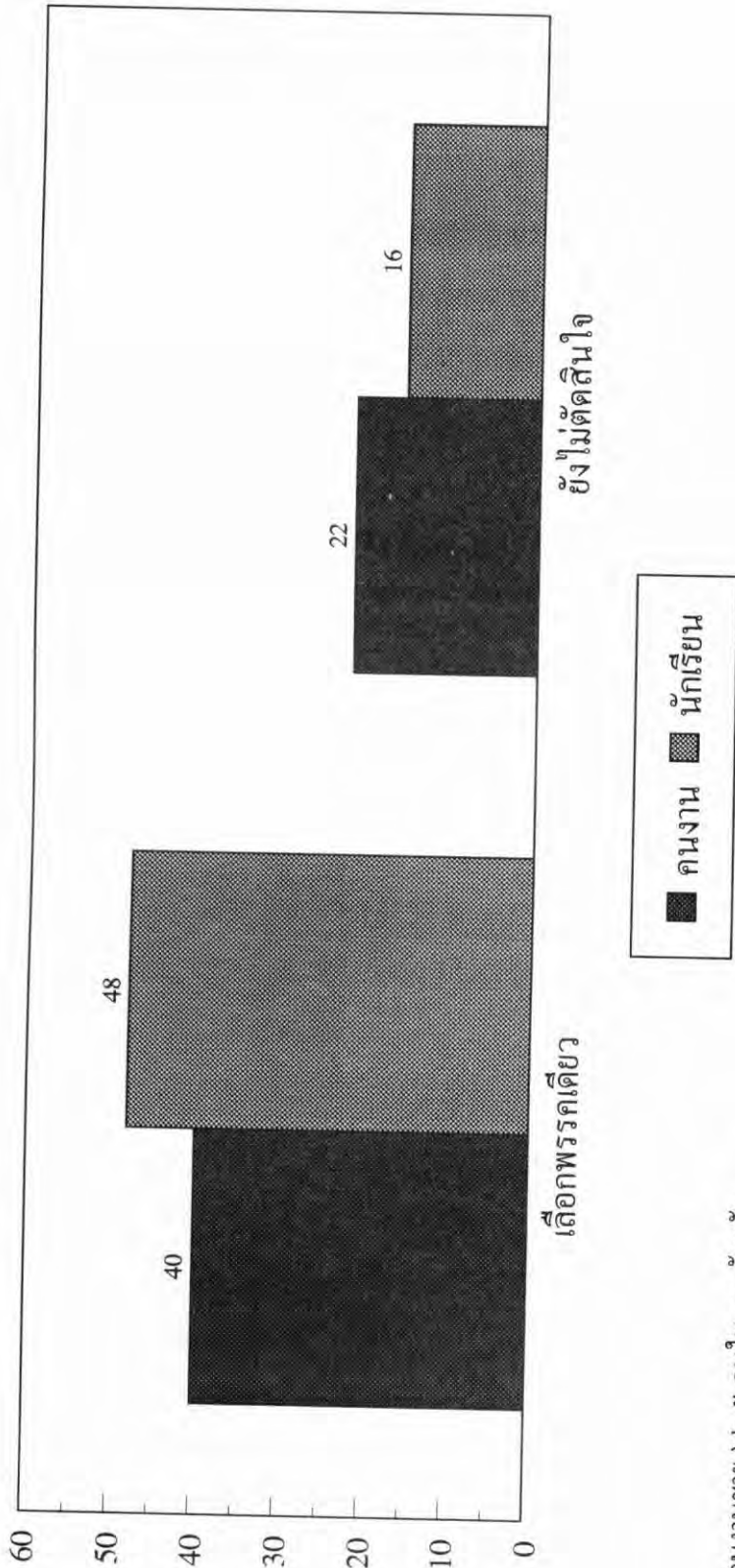
คนงานหญิง ๖๓๖ คนใน ๑๑ จังหวัด
นักเรียนอาชีพหญิง ๑๐๒๒ คนใน ๑๑ จังหวัด
กองระบาควิทยา/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

การเลือกผู้แทนเป็นพรรค สำหรับการเลือกตั้ง ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

ในกลุ่มคนงานชาย และ นักเรียนอาชีพชาย (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

ร้อยละ

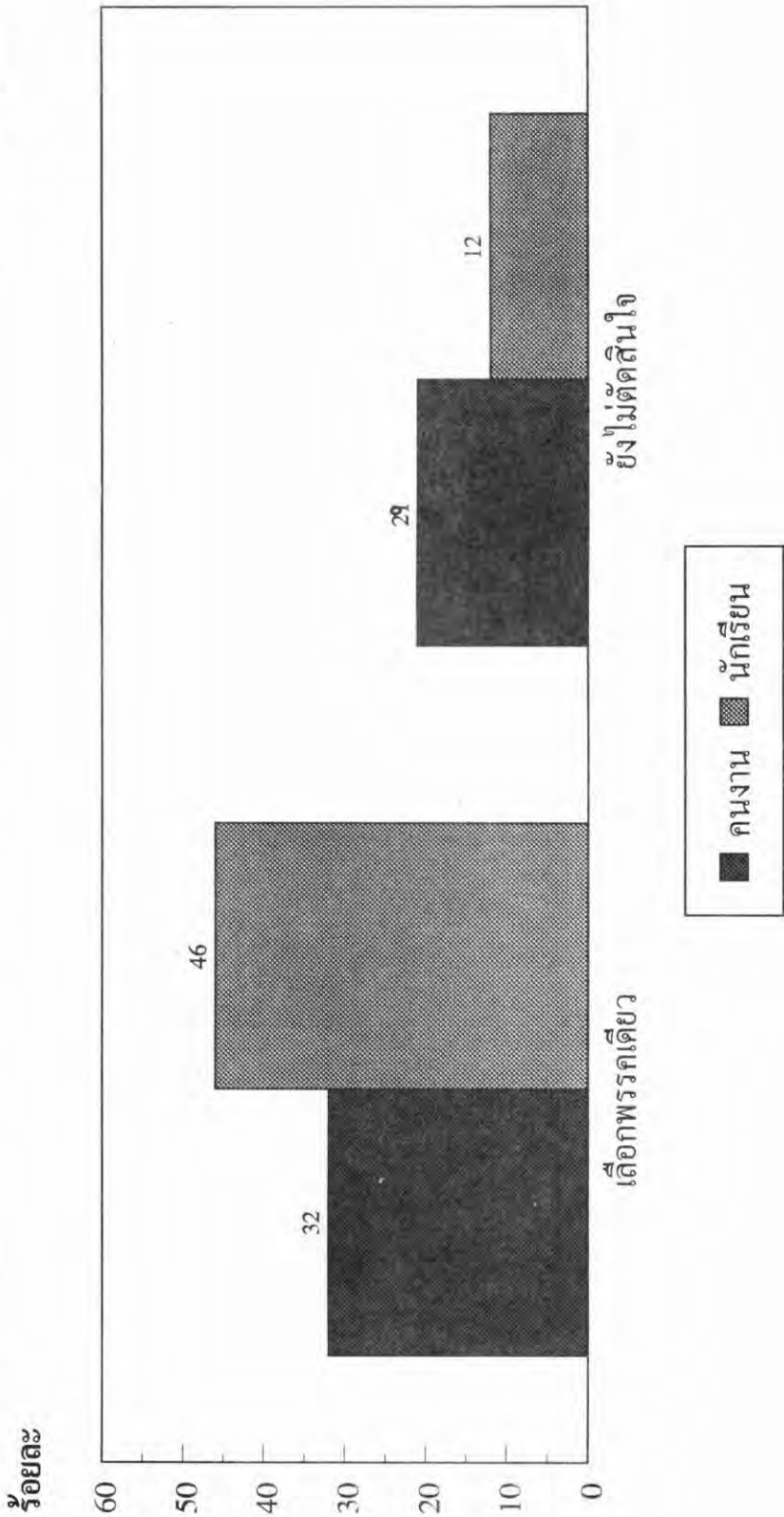

คนงานชาย ๖๒๕ คนใน ๑๑ จังหวัด
นักเรียนอาชีพชาย ๗๘๒ คนใน ๑๐ จังหวัด
กองระบาคติวิทยา/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

การเลือกผู้แทนเป็นพรรค สำหรับการเลือกตั้ง ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

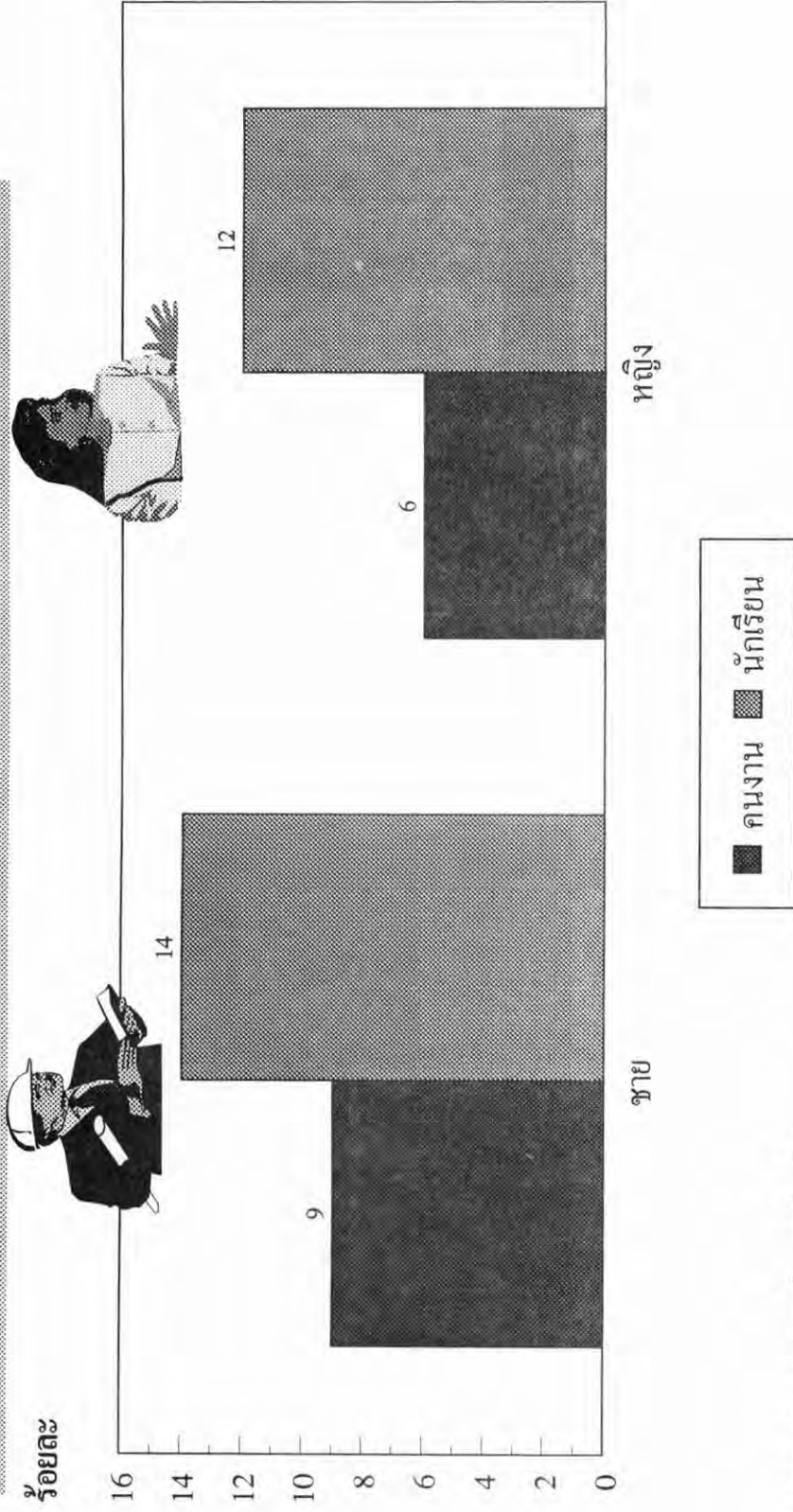
กลุ่มคนงานหญิง และ นักเรียนอาชีพหญิง (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

คนงานหญิง ๖๓๖ คนใน ๑๑ จังหวัด
นักเรียนอาชีพหญิง ๑๐๒๒ คนใน ๑๑ จังหวัด
กองระบาศาวิชา/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

มีคนมาขอซื้อเสียง ในการเลือกตั้งฯ ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

ในกลุ่มคนงาน และ นักเรียนอาชีพฯ ทั้งสองเพศ (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

คนงานชาย ๖๒๕ คนใน ๑๑ จังหวัด

นักเรียนอาชีพชาย ๘๘๒ คนใน ๑๐ จังหวัด

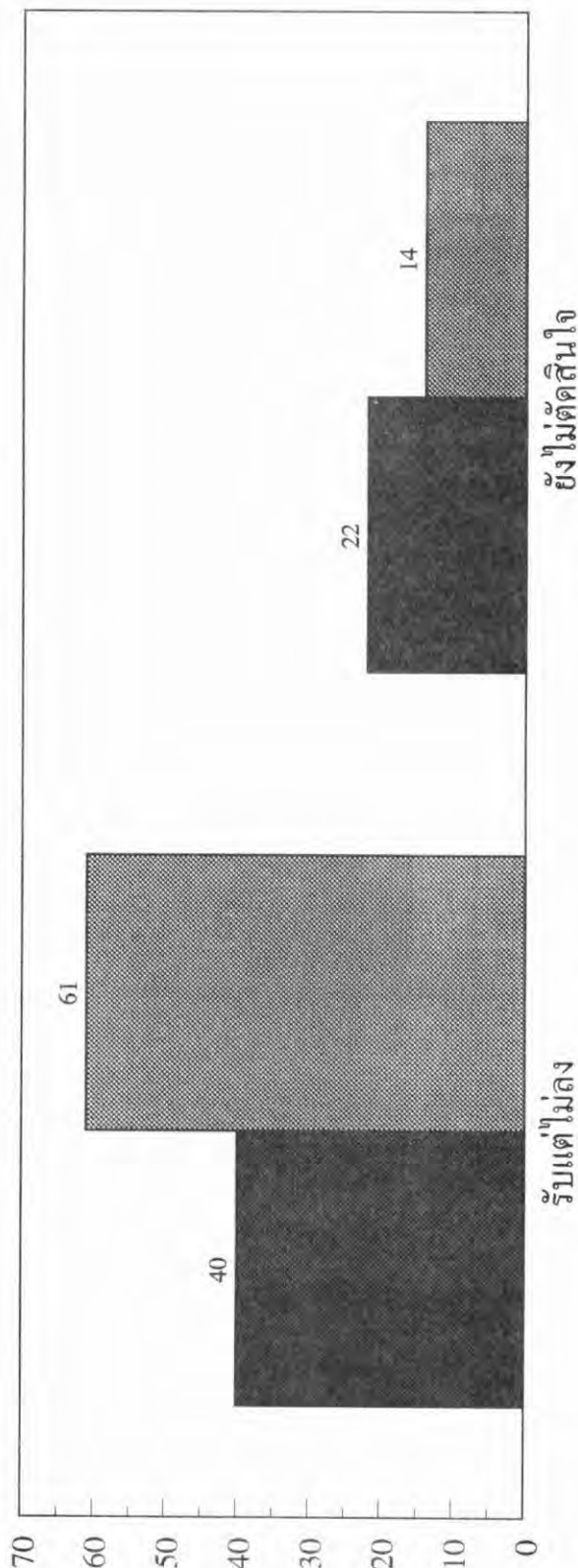
กองบรรณาธิการ/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

คำตอบ " ถ้ามีคนมาขอชื่อเสียง" ในการเลือกตั้งฯ ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

ในกลุ่มคนงานชาย และ นักเรียนอาชีพชาย (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

ร้อยละ

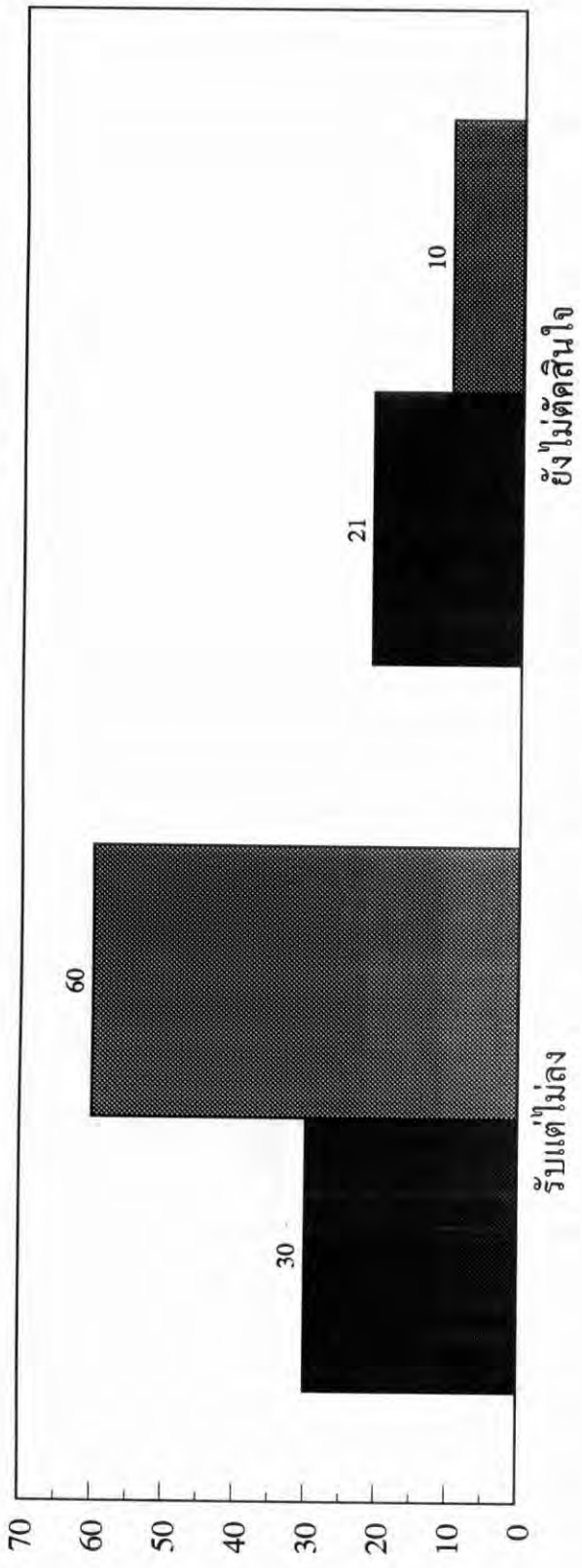
■ คนงาน ■ นักเรียน

คนงานชาย ๖๒๕ คนใน ๑๑ จังหวัด
 นักเรียนชาย ๘๘๒ คนใน ๑๐ จังหวัด
 กองบรรณาธิการ/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

คำตอบ " ถ้ามีคนมาขอชื่อเสียง" ในการเลือกตั้งฯ ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

ในกลุ่มคนงานหญิง และ นักเรียนอาชีพหญิง (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

ร้อยละ

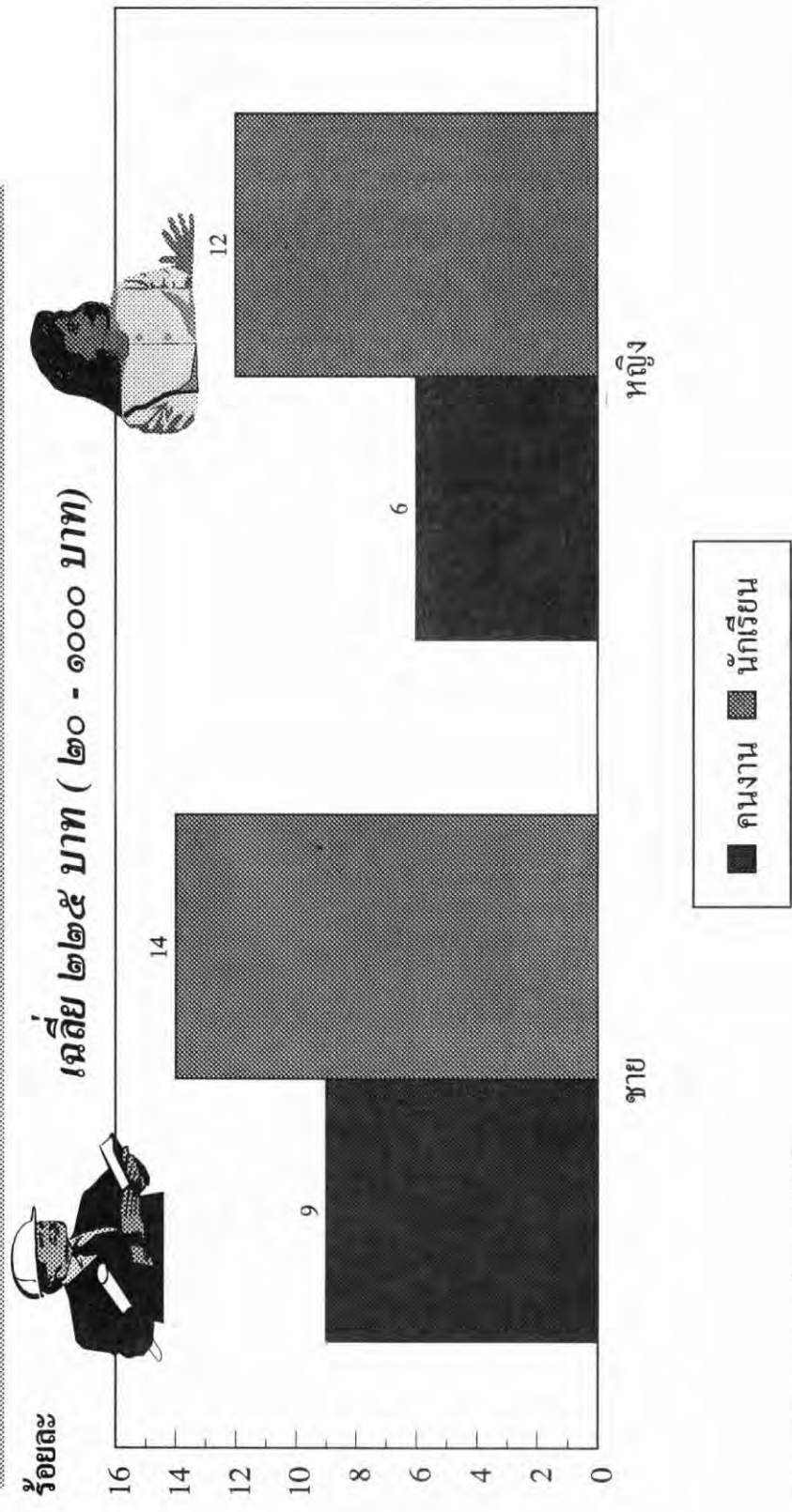

คนงานหญิง ๖๓๖ คนใน ๑๑ จังหวัด
นักเรียนหญิง ๑๐๒๒ คนใน ๑๑ จังหวัด
กองระบาควิทยา/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

มีคนมาขอเสียง ในการเลือกตั้ง ๒ ก.ค. ๒๕๓๘

ในกลุ่มคนงาน และ นักเรียนอาชีพฯ ทั้งสองเพศ (๑๐ วันก่อนการเลือกตั้ง)

คนงานชาย ๖๒.๕ คนใน ๑๑ จังหวัด
นักเรียนอาชีพชาย ๘๘.๒ คนใน ๑๐ จังหวัด
กองระบาคติวิทยา/สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข/องค์กรกลาง

แบบสำรวจการใช้สิทธิเลือกตั้งของเยาวชน

ท่านคงทราบแล้วว่าจะมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรทั้งประเทศในเวลาอันใกล้นี้ ทางองค์การกลางฯ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จึงขอสำรวจความคิดเห็นต่อการเลือกตั้งของท่านที่เกิดในช่วงระหว่าง ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๔ ถึง ๒ กรกฎาคม ๒๕๒๐ อันเป็นผู้มีอายุ ๑๘ ถึง ๒๐ ปี บริบูรณ์

ขอท่านได้กรุณาตอบคำถามทุกข้อที่มีอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น ๑๐ คำถาม โดยไม่ต้องระบุชื่อ คำตอบของท่านจะเป็นความลับและจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในประเทศไทยของเรา

ขอให้ท่านช่วยทำเครื่องหมายกากบาท [X] ทับข้อย่อยที่ท่านเลือกหรือเติมข้อความสั้นๆ

ข้อที่ ๑. ปัจจุบันท่านทำงานแล้วหรือยังเรียนหนังสืออยู่

๑. ทำงานแล้ว
๒. กำลังเรียนหนังสืออยู่

ข้อที่ ๒. ท่านเกิดเดือน.....พ.ศ.....

ข้อที่ ๓. ช่วยกรณาระบุเพศ

๑. ชาย
๒. หญิง

ข้อที่ ๔. ท่านเรียนจบชั้นใด หรือกำลังเรียนชั้นใด

๑. ไม่ได้เรียน
๒. ประถมศึกษา (ป.๑ - ป.๖)
๓. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ - ม.๓)
๔. มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔ - ม.๖)
๕. อาชีวศึกษา (ปวช / ปวส / ปวท)
๖. มหาวิทยาลัย

ข้อที่ ๕. การเลือกตั้งครั้งสุดท้ายท่านได้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรหรือไม่

๑. ยังไม่เคยมีสิทธิ
๒. มีสิทธิและไปใช้สิทธิแล้ว
๓. มีสิทธิแต่ในครั้งสุดท้ายไม่ได้ไปลงคะแนนเลือกตั้ง
๔. ไม่ทราบว่าในครั้งที่ผ่านมามีสิทธิแล้วหรือยัง

ข้อที่ ๖. จนถึงขณะนี้ท่านได้ตัดสินใจว่าจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในวันที่ ๒ กรกฎาคมนี้หรือยัง

๑. จะไปเลือกตั้งผู้แทนแน่นอน
๒. จะไม่ไปเลือกตั้ง
๓. ยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะไปดีหรือไม่

- ข้อที่ ๗. ท่านทราบหรือไม่ว่า หน่วยเลือกตั้งของท่านอยู่ที่ใด
- ๑. ในจังหวัดนี้ (ที่เรียนหรือทำงานอยู่)
 - ๒. จังหวัดอื่น และต้องใช้เวลาเดินทางไปและกลับรวมกันประมาณ.....ชั่วโมง
 - ๓. ไม่ทราบ
- ข้อที่ ๘. ท่านมีสิทธิเลือกผู้แทนได้ประมาณ ๑ ถึง ๓ คนขึ้นอยู่กับแต่ละเขตเลือกตั้ง สำหรับท่านแล้ว ท่านจะเลือกผู้แทนที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกันทั้งหมดหรือหลายพรรครวมกัน
- ๑. เลือกจากพรรคการเมืองเดียวกันทั้งหมด
 - ๒. เลือกตามตัวบุคคลเป็นหลัก อาจจะมาจากการหลายพรรคการเมืองก็ไม่เป็นไร
 - ๓. ยังไม่ได้ตัดสินใจ
- ข้อที่ ๙. จนถึงขณะนี้ มีผู้ลงสมัครผู้แทนหรือหัวคะแนนของผู้สมัครหรือบางคนมาขอให้ท่านลงคะแนนให้ โดยสัญญาจะจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงิน หรือเป็นสิ่งของให้กับท่านหรือไม่
- ๑. ยังไม่มีเลย
 - ๒. มีแล้ว โดยสัญญาว่าจะให้ค่าตอบแทนประมาณ.....บาท
- ข้อที่ ๑๐. ถ้ามีผู้มาขอให้ท่านไปลงคะแนนให้ผู้สมัครบางคนหรือบางทีมโดยจะจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินหรือเป็นสิ่งของให้ ท่านจะทำอย่างไร
- ๑. รับค่าตอบแทนและลงคะแนนให้
 - ๒. รับค่าตอบแทนแต่ไม่ลงคะแนนให้
 - ๓. ไม่รับแต่ลงคะแนนให้
 - ๔. ไม่รับและไม่ลงคะแนนให้
 - ๓. ยังไม่ได้ตัดสินใจ

**หากท่านได้ตอบแบบสำรวจครบทั้ง ๑๐ ข้อแล้ว ขอให้พับใส่ซองที่จัดให้และ
นำหย่อนลงในกล่องที่จัดให้**

ทางองค์กรกลางร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสำรวจนี้ ความร่วม
มือของท่านในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย

การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเลือกตั้ง
2. เพื่อแสดงผลการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง ประเด็นสำคัญทางการเมือง การซื้อขายเสียง โดยภาพรวมของแต่ละจังหวัด
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบในแต่ละจังหวัดมีพฤติกรรมการเลือกตั้งมีความแตกต่างกันและคล้ายคลึงกัน

2. ขอบเขตการศึกษาและข้อจำกัด

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกตั้งขององค์กรกลางที่ อสก. (อาสาสมัครองค์กรกลาง) เก็บจากหน่วยการเลือกตั้งในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ โดยเลือกตัวอย่างเพียง 5 จังหวัด จากตัวแทนกลุ่มตัวอย่างภาคละ 1 จังหวัด คือ ชลบุรี สิงห์บุรี พิษณุโลก อุบลราชธานี และนราธิวาส เท่านั้น

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเลือกตั้ง (เมื่อ 2 กรกฎาคม 2538) นี้ จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไป มีการป้องกันและหามาตรการที่ชัดเจนขึ้น ทำให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรมขึ้น
2. ผลการศึกษาจะนำมาซึ่งงานวิจัยในอนาคตต่อไปทางการเมืองไทย โดยเฉพาะประเด็นการซื้อขายเสียง

4. ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้ผู้ศึกษาใช้การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 โดยการศึกษาค้างนี้ไม่ได้ตั้งข้อสมมติฐานไว้ แต่เป็นการนำเสนอรายงานแบบภาพรวม นำข้อมูลที่ได้จากองค์กรกลางมาประมวลผลแสดงผลเป็นข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น

5. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียง ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 จากพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

1. จังหวัดชลบุรี	กลุ่มตัวอย่าง	ภาคตะวันออก
2. จังหวัดสิงห์บุรี	กลุ่มตัวอย่าง	ภาคกลาง
3. จังหวัดอุบลราชธานี	กลุ่มตัวอย่าง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. จังหวัดพิษณุโลก	กลุ่มตัวอย่าง	ภาคเหนือ
5. จังหวัดนราธิวาส	กลุ่มตัวอย่าง	ภาคใต้

โดยประชากรดังกล่าวจำกัดอายุ 18 ปีขึ้นไป และไม่จำกัดสถานภาพสมรส เชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

6. การเลือกกลุ่มประชากรเป้าหมาย

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ข้อมูลที่ได้รับจากองค์กรกลางของแต่ละจังหวัดไม่เท่ากัน โดยเฉลี่ยจังหวัดละประมาณ 3,500 ชุด ดังนั้นข้อมูลที่นำมาประมวล (จากแบบสอบถาม) จึงมีประมาณ 17,500 ชุด มีความสมบูรณ์ของแบบสอบถามสามารถนำไปวิเคราะห์ต่อไปได้ จำนวน 16,097 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.60 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. จังหวัดชลบุรี	จำนวน	3,566 ชุด
2. จังหวัดสิงห์บุรี	จำนวน	2,590 ชุด
3. จังหวัดอุบลราชธานี	จำนวน	3,346 ชุด
4. จังหวัดพิษณุโลก	จำนวน	3,499 ชุด
5. จังหวัดนราธิวาส	จำนวน	3,096 ชุด

7. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลหรือแบบสอบถามดังกล่าวได้รับจาก อสก. (อาสาสมัครองค์กรกลาง) เป็นผู้เก็บมาโดยใช้เก็บในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 พร้อมกันทุกจังหวัด การดำเนินการมีรายละเอียดมีดังนี้

- (1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย สรุปรายงานประจำปี บทความ วารสาร หนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง

(2) การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ดังที่กล่าวแล้วโดยอาสาสมัครองค์กรกลางเก็บจากหน่วยเลือกตั้งทั่วประเทศพร้อมกัน ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538

ปัญหาและอุปสรรคในประเด็นนี้คือ ข้อมูลไม่ค่อยจะได้ครบทุกจังหวัด และมีข้อมูลบางชุดใช้ไม่ได้

8. เครื่องที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล

โดยใช้แบบสอบถามที่กำหนดขึ้นโดยองค์กรกลาง เป็นลักษณะของคำถามแบบปิดตั้งประเด็น

9. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด
2. เลือกจังหวัดที่เป็นตัวอย่างภาค ภาคละ 1 จังหวัด รวม 5 จังหวัด
3. จัดทำคู่มือลงรหัสและเปลี่ยนข้อมูลที่ได้รับมาทั้งหมดเป็นรหัส
4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องประมวลผล โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติร้อยละที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประชากรเป้าหมายในประเด็นสำคัญ เช่น จำนวนร้อยละ เพศชาย - หญิง, ระดับการศึกษา, อาชีพ เป็นต้น

4.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่น่าสนใจต่างตัวแปรกัน เช่น ระดับการศึกษา ประชาชน กับการแจกเงินของหัวคะแนน ระดับการศึกษากับการเลือกพรรคหรือเลือกคน เป็นต้น

10. ผลการศึกษา

การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณของกลุ่มตัวอย่างประชาชนจำนวน 16,097 คน จาก 5 จังหวัดของแต่ละภาค การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้ระบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง (ตัวแปรตาม) กับลักษณะทั่วไปของประชาชน เช่น เพศ อาชีพ การศึกษา (ตัวแปรอิสระ) และได้นำข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการวิจัยคือ SPSSPC หาค่าสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ร้อยละ และ Crosstabulation โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.001 ซึ่งผลการศึกษาและวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

10.1 อภิปรายผลการศึกษา

(1) ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในภาพรวมของทุกจังหวัด พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและเพศหญิงในอัตราใกล้เคียงกัน คือ เพศชายร้อยละ 49.76 เพศหญิงร้อยละ 50.24 ระดับการศึกษาจากแบบสำรวจตั้งแต่ไม่เคยเรียนหรือต่ำกว่าประถมศึกษาจนถึงสูงกว่าระดับปริญญาตรีปรากฏว่า มีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดชลบุรีมีประชาชนมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด	ร้อยละ 29.3
จังหวัดสิงห์บุรีมีประชาชนมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด	ร้อยละ 56.8
จังหวัดอุบลราชธานีมีประชาชนมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด	ร้อยละ 71.0
จังหวัดพิษณุโลกประชาชนมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด	ร้อยละ 46.9
จังหวัดนราธิวาสประชาชนมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด	ร้อยละ 47.4

พอสรุปได้ว่าประชาชนโดยทั่วไปในการเลือกตั้งครั้งนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริการทางการศึกษาของรัฐยังไม่ทั่วถึงเพียงพอกับจำนวนประชากร และความแตกต่างของจำนวนประชากรในจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการเลือกตั้งต่าง ๆ และเมื่อพิจารณาในด้านอาชีพ พบว่า

1. จังหวัดชลบุรีประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ลูกจ้าง เอกชน/บริษัท คิดเป็นร้อยละ 21.6
2. จังหวัดสิงห์บุรีประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 40.4
3. จังหวัดอุบลราชธานีประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 70.7
4. จังหวัดพิษณุโลกประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 34.0
5. จังหวัดนราธิวาสประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 42.8

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง

ผลการสำรวจครั้งนี้พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เกินกว่าร้อยละ 90 ของจังหวัดที่ทำการศึกษารายวันเลือกตั้งและสถานที่เลือกตั้งอย่างชัดเจน นอกจากนี้สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน คือ

1. การตัดสินใจเลือกพรรคหรือเลือกคน พบว่า

ในจังหวัดชลบุรีประชาชนนิยมเลือกพรรคมากที่สุด	คิดเป็นร้อยละ 42.8
ในจังหวัดสิงห์บุรีประชาชนนิยมเลือกพรรคมากที่สุด	คิดเป็นร้อยละ 41.8
ในจังหวัดอุบลราชธานีประชาชนนิยมเลือกพรรคมากที่สุด	คิดเป็นร้อยละ 42.4
ในจังหวัดพิษณุโลกประชาชนนิยมเลือกพรรคมากที่สุด	คิดเป็นร้อยละ 42.2
ในจังหวัดนราธิวาสประชาชนนิยมเลือกพรรคมากที่สุด	คิดเป็นร้อยละ 61.4

จากข้อมูลข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ในแต่ละภาคมีการตัดสินใจเลือกตั้งไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือประชาชนส่วนใหญ่นิยมเลือกพรรคมากกว่าบุคคล อย่างไรก็ตาม จากค่าสถิติดังกล่าวมีจังหวัดนราธิวาสที่อาจกล่าวได้ว่าประชาชนทางภาคใต้นิยมเลือกพรรคมากกว่าบุคคลอย่างชัดเจน

ประเด็นผลงานในช่วงเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา ผลงานของ ส.ส.โดยภาพรวมประชาชนในแต่ละจังหวัดมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ดังนี้

จังหวัดชลบุรี ประชาชนมีความเห็นว่า ไม่น่าพอใจ	คิดเป็นร้อยละ 46.5
จังหวัดสิงห์บุรี ประชาชนมีความเห็นว่า น่าพอใจ	คิดเป็นร้อยละ 55.7
จังหวัดอุบลราชธานีประชาชนมีความเห็นว่า ไม่น่าพอใจ	คิดเป็นร้อยละ 56.0
จังหวัดพิษณุโลกประชาชนมีความเห็นว่า ไม่น่าพอใจ	คิดเป็นร้อยละ 48.0
จังหวัดนราธิวาสประชาชนมีความเห็นว่า น่าพอใจ	คิดเป็นร้อยละ 57.4

อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า 2 ปีที่ผ่านมาผลงานของ ส.ส.ไม่น่าพอใจ นอกจากนี้พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่าผู้สมัคร ส.ส.ในพื้นที่มีลักษณะที่เข้าทำมีคุณภาพเป็นส่วนใหญ่

ในการแสดงค่าของหวัคະแนนของผู้สมัคร ส.ส.นั้น ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่ากลุ่มของผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน จะแสดงตัวชัดเจนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และการวางตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน พบว่าวางตัวเป็นกลางระดับปานกลาง และบทบาทของหวัคະแนนมีลักษณะที่แนะนำตัวและนโยบายผู้สมัครเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่เดียวกันประเด็นของการแจกเงินซื้อขายเสียง พบว่าทุกพื้นที่ที่ทำการศึกษามีการซื้อขายเสียงกันในทุกพื้นที่มีรายละเอียด ดังนี้

จังหวัดชลบุรีพบว่าประชาชนแสดงความคิดเห็นว่ามีการแจกเงินคิดเป็นร้อยละ 25.04

จังหวัดสิงห์บุรีพบว่าประชาชนแสดงความคิดเห็นว่ามีการแจกเงิน คิดเป็นร้อยละ

จังหวัดอุบลราชธานีพบว่าประชาชนแสดงความคิดเห็นว่ามีการแจกเงิน คิดเป็นร้อยละ 19.26

จังหวัดพิษณุโลกพบว่าประชาชนแสดงความคิดเห็นว่ามีการแจกเงิน คิดเป็นร้อยละ 31.89

จังหวัดนราธิวาสพบว่าประชาชนแสดงความคิดเห็นว่ามีการแจกเงิน คิดเป็นร้อยละ 12.3

การแจกเงินจะจ่ายกันราคาตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไปจนถึงมากกว่า 200 บาท ในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันตามธรรมเนียมค่านิยมของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีวิธีปฏิบัติไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามจากการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดชลบุรีหากมีการแจกเงิน ชื้อ-ขายเสี่ยงในพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีราคาตั้งแต่ 200 บาทขึ้นไป

จังหวัดสิงห์บุรีหากมีการแจกเงิน ชื้อ-ขายเสี่ยงในพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีราคาต่ำกว่า 50 บาท

จังหวัดอุบลราชธานีหากมีการแจกเงิน ชื้อ-ขายเสี่ยงในพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีราคาต่ำกว่า 200 บาท

จังหวัดพิษณุโลกหากมีการแจกเงิน ชื้อ-ขายเสี่ยงในพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีราคาต่ำกว่า 200 บาท

จังหวัดนราธิวาสหากมีการแจกเงิน ชื้อ-ขายเสี่ยงในพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีราคาต่ำกว่า 200 บาท

ประชาชนมีความเห็นว่าการซื้อ-ขายเสี่ยงเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายเป็นส่วนใหญ่อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามพบว่าประชาชนที่มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ และกลุ่มอาชีพเกษตรกรเห็นเป็นเรื่องปกติด้วย นอกจากนี้ หากมีผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคะแนนมีการแจกเป็นเงิน ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่เลือกผู้สมัคร ส.ส. คนนั้น

เหตุการณ์เลือกผู้สมัคร ส.ส. นั้น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับผู้สมัครเคยฟังผู้สมัครปราศรัยและมีความเลื่อมใส ซึ่งเป็นลักษณะของระบบอุปถัมภ์แบบสังคมไทยเป็นส่วนใหญ่ และประชาชนได้แสดงความคิดเห็นการทำงานขององค์กรกลางว่ามีประโยชน์มาก ดังนี้

จังหวัดชลบุรี ประชาชนเห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 32.1

จังหวัดสิงห์บุรี ประชาชนเห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 45.3

จังหวัดอุบลราชธานี ประชาชนเห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 41.3

จังหวัดพิษณุโลก ประชาชนเห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 31.8

จังหวัดนราธิวาส ประชาชนเห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 43.8

10.2 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดอุบลราชธานีตัวแทนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการซื้อขายเสียงมากที่สุด ในการศึกษาค้างนี้คิดเป็นร้อยละ 36.2 ในขณะที่วงเงินการซื้อขายเสียงมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดชลบุรีที่มีอัตราซื้อขายตั้งแต่ 200 ขึ้นไป

ดังนั้น ภาพรวมของการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2535 พบว่า การกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งโดยเฉพาะการซื้อขายเสียง เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด จากการศึกษาพบว่า นักการเมืองมักจะใช้คนในชนบทเป็นพื้นฐานคะแนนเสียงด้วยวิธีการซื้อเสียงเข้ามา และโดยพื้นฐานของชนบทไทย พบว่าระดับการศึกษาเป็นตัวแปรหลักที่สำคัญ กล่าวคือ กลุ่มคนในชนบทมักจะมีการศึกษาที่ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย อย่างไรก็ตามหากเปรียบเทียบการมาใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า คนระดับการศึกษาสูงไม่ค่อยมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (กรุงเทพมหานคร) จึงทำให้เราไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่า กลุ่มคนที่มีการศึกษามากจะไม่กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งหรือมีส่วนร่วมในการเมืองมากกว่ากลุ่มคนที่มีระดับการศึกษาต่ำ

เราอาจกล่าวได้ว่า ระดับการศึกษาเป็นเพียงพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยเท่านั้น สิ่งที่สำคัญกว่าการศึกษาคือ การรู้ถึงคุณค่าประชาธิปไตย หรือการมีจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง จากการศึกษาพบว่าประเทศไทยเราพัฒนาการศึกษามากขึ้น แต่เรื่องจิตสำนึกประชาธิปไตยเรายังมีอาจบรรลุถึงเป้าหมายได้ ดังนั้น เราควรทำความเข้าใจใหม่กับสิ่งที่เรากำลังประสบปัญหาไม่ใช่การศึกษาเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง ในการเลือกตั้ง 2 กรกฎาคม 2538 ประชาชนทราบถึงวันเลือกตั้งและสถานที่เลือกตั้งกันกว่า 90% เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งทั้งภาครัฐและเอกชน

นอกจากนี้พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงพบว่า ประชาชนกลุ่มภาคใต้นิยมเลือกพรรคอย่างชัดเจน เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของพฤติกรรมการเลือกตั้งที่โดดเด่นกว่าภาคอื่น ๆ

ในเรื่องของกลุ่มอาชีพพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ซึ่งแน่นอน เราจะสามารถเจาะจงได้แก่ กลุ่มเกษตรกรอยู่ในชนบทเป็นส่วนใหญ่ เป็นพื้นฐานเสี่ยงสำคัญของ นักการเมือง ดังนั้น กลุ่มเกษตรกรจึงเป็นกลุ่มที่อาจจะกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งมากกว่า กลุ่มอื่น ๆ หากเราวิเคราะห์ถึงลักษณะพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกร พบว่า

1. กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าเป็นส่วนใหญ่
2. กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มที่ถูกกระดมจากหวัคะแนน หรือกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ได้ง่าย

ดังนั้นกลุ่มเกษตรกรจึงเป็นกลุ่มที่เราจำเป็นต้องแก้ไขในการพัฒนา ประชาธิปไตยมากที่สุด และการศึกษาคั้งนี้พบว่าจังหวัดชลบุรีจังหวัดเดียวที่มีกลุ่มเกษตรกรน้อยกว่ากลุ่มลูกจ้าง เอกชน/บริษัท จึงทำให้หาความสัมพันธ์เบื้องต้นได้ว่า เมื่อมีการซื้อ-ขายเสียงเกิดขึ้น ในจังหวัดชลบุรีจะซื้อได้ในวงเงินสูงถึง 200 บาทขึ้นไป ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอื่นที่ซื้อกันในวงเงินต่ำกว่า 200 บาท

และภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ใหญ่ที่สุด จึงทำให้แนวโน้ม การซื้อ-ขายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการแข่งขันกันสูงของนักการเมืองพรรคต่าง ๆ ในการศึกษาคั้งนี้พบว่าประชาชนกลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มที่สนใจการเมืองระดับปานกลาง โดยผู้ขาย สนใจกว่าผู้หญิง หากมีการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง ทุกกลุ่มอาชีพ ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็น เรื่องผิดปกติ แสดงว่าความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้ง ประชาชนเข้าใจแต่ไม่ค่อยปฏิบัติตาม

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ครั้งนี้ พบว่า “ระดับการศึกษา” ไม่ใช่ตัวแปรสำคัญของการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง และกลุ่มอาชีพเกษตรกรเป็นเพียงเกณฑ์พื้นฐานของนักการเมืองในการเลือกพื้นที่ที่ลง สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ พื้นที่ยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่มีพฤติกรรมการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งมากที่สุด ในขณะที่จังหวัดชลบุรีเป็นพื้นที่ที่มีการซื้อ-ขายเสียงสูงกว่าภาคอื่น ๆ (เมื่อคิดเทียบเฉลี่ยต่อหัว)

ประชาชนเข้าใจในระบอบการเมืองการปกครองประชาธิปไตยในระดับที่ดีขึ้น สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดที่สุดคือ รู้ว่ากระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งเป็นสิ่งที่ไม่ดี ทราบวันเลือกตั้ง และสถานที่เลือกตั้ง นอกจากนี้ ภาคใต้เป็นตัวแทนของการตัดสินใจเลือกพรรคมากกว่าบุคคล

การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครเป็นวิธีการที่ประชาชนยอมรับมากที่สุด และ เข้าถึงประชาชนได้ดีที่สุด การสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์เป็นเรื่องรองลงมา

องค์กรกลางกับการเลือกตั้งครั้งนี้ ประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทและภารกิจขององค์กรกลางอย่างแท้จริง พบว่า กลุ่มชนบทผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าจะไม่รู้จักองค์กรกลาง แสดงว่าองค์กรกลางจะเป็นที่รู้จักของคนกลุ่มในเมือง และกลุ่มคนที่มีการศึกษาที่ค่อนข้างดี (มัธยม-อุดมศึกษา)

องค์กรกลางยังไม่สามารถที่จะทำให้การซื้อ - ขายเสียงลดลงได้ การแก้ปัญหานี้ควรให้กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้างนี้ คือ กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ควรจะเป็นกลุ่มที่ต้องให้องค์กรกลางเข้าไปมีบทบาทมากยิ่งขึ้น

การศึกษาในแนวความคิดเรื่องวัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้าพบว่าประชาชนทุกภาคจะมีลักษณะดังกล่าวค่อนข้างมาก พบว่าประชาชนไปเลือกตั้งด้วยการถูกระดมจากเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น เจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีบทบาทเป็นทั้งหัวคะแนนเองด้วยเป็นส่วนใหญ่ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย จึงทำให้ประชาชนถูกระดมได้ง่าย ไม่ใช่ไปเพราะจิตสำนึกประชาธิปไตยที่แท้จริง สังคมไทยและวัฒนธรรมไทยยอมรับในเรื่องของระบบบุญคุณหรือระบบอุปถัมภ์ในระดับที่สูง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งครั้งนี้พบว่าประชาชนกับผู้สมัครรับเลือกตั้งมักจะมีการตกลงว่าจะให้สัญญาหรือที่จะถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดกฎหมาย การเลือกตั้ง

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่ากลัวว่าประชาชนบางส่วนเห็นว่า การซื้อ - ขายเสียงเป็นเรื่องปกติ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากลัว หากแนวความคิดดังกล่าวมีมากขึ้น

การใช้สิทธิพลข่มขู่ของผู้สมัครมักไม่พบเห็นในการเลือกตั้งครั้งนี้ ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผลงานของ ส.ส. ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ทุกภาคของประเทศไทยมีความเห็นว่า “ไม่น่าพอใจ” โดยเฉพาะจังหวัดพิษณุโลกตัวแทนภาคเหนือ จังหวัดชลบุรีตัวแทนภาคตะวันออก และจังหวัดอุบลราชธานีตัวแทนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีเพียงภาคใต้ (นราธิวาส) กับภาคกลาง (สิงห์บุรี) ที่พอใจผลงานของ ส.ส. 2 ปีที่ผ่านมา

การเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา (2 กรกฎาคม 2538) ไม่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลือกตั้งคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยมีการทุจริตทั้งการใช้เงินซื้อเสียงและการทุจริตในหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ควบคุมหรือพยายามควบคุมให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ สามารถจะสรุปได้จากผลการศึกษาวิจัยว่า องค์กรที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบันไม่สามารถควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ แม้กระทั่งการจัดตั้งองค์กรกลางตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 74/2538 เรื่องคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งเพื่อให้เป็นองค์กรที่เข้ามาสอดส่องดูแลการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรมนั้น ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ได้ ด้วยเหตุว่าองค์กรกลางไม่มีอำนาจทางกฎหมายอย่างแท้จริง

ดังนั้น จึงเห็นว่าการจัดตั้งองค์กรที่มีอำนาจอย่างแท้จริง เพื่อมาควบคุมดูแล การจัดการเลือกตั้ง โดยกำหนดรูปแบบและหลักเกณฑ์เพื่อสามารถที่จะควบคุมดูแลการเลือกตั้ง ให้เป็นไปโดยสุจริตมากที่สุด โดยวิธีการดังกล่าวนี้ประชาชนในแต่ละพื้นที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินงานด้วย และควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการเลือกตั้งและกฎหมายที่เกี่ยวข้องใน ประเด็นของพื้นที่การเลือกตั้ง, การจัดหน่วยเลือกตั้งใหม่, การตรวจและการนับคะแนน และ แก้ไขการนับคะแนนใหม่เพื่อป้องกันการทุจริต

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏเป็นการรับรู้กันทั่วไป คือการเลือกตั้งในหลาย ๆ ครั้งที่ ผ่านมาถึงในปัจจุบัน มีการใช้อิทธิพลในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาควบคุมให้ผลการเลือกตั้งเป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มอิทธิพลนั้น ๆ โดยอิทธิพลดังที่กล่าวมานี้เป็นการดำเนินการที่ขัดต่อ กฎหมายที่ออกมาเพื่อให้การควบคุมการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริต การกระทำผิดต่อ กฎหมายเลือกตั้งนี้เป็นเรื่องปกติไม่ว่าจะก้าวย่างเข้าไปในพื้นที่ใดในประเทศไทย และในการเลือก ตั้งทุกระดับล้วนแล้วแต่มีการกระทำผิดกฎหมายและเจตนาารมณ์ของการเลือกตั้งตามระบอบ ประชาธิปไตย การกระทำผิดนี้มีไม่เพียงแต่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเท่านั้นที่รับรู้ กลุ่ม องค์กรต่าง ๆ เช่น นักวิชาการและสื่อมวลชน ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบก็รับรู้ปรากฏการณ์นี้ด้วย และในส่วนที่สำคัญที่สุด เจ้าหน้าที่บ้านเมืองผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายในด้านการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ ก็รับรู้อยู่ว่ามีการกระทำที่ขัดต่อตัวบทกฎหมายทุกห้วงแห่ง แต่ไม่สามารถควบคุม หรือพยายามควบคุมไม่ให้เกิดการกระทำผิดนี้ได้

10.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในครั้งนี้ ผู้ศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่ สำคัญของการเลือกตั้งคือ การซื้อ - ขายเสียง และการวางตัวไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่รัฐ จำเป็น ที่ต้องมีการแก้ไข ทั้งด้านกฎหมายการเลือกตั้ง แต่สิ่งสำคัญที่พบจากการศึกษาในครั้งนี้ อิทธิพล ที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่ชัดเจนคือ ระดับการศึกษาของประชาชน (ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา) จำเป็นที่ต้องให้ประชาชนมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น พร้อม กับการสร้างจิตสำนึกทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Political Consciousness) ให้กับประชาชนให้ มาก ๆ โดยที่รัฐจำเป็นต้องส่งเสริมหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบต่อการเลือกตั้งให้มีต่อเนื่อง ไม่ใช่แบบเฉพาะกิจ หน่วยงานที่สำคัญคือองค์กรกลาง บทบาทและภาระหน้าที่ขององค์กรกลาง จำเป็นที่ต้องประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนทั่วไปมากขึ้น ความต่อเนื่องขององค์กรที่เน้น ประสิทธิภาพขององค์กร

การซื้อขายเสียง เป็นปัญหาอมตะที่ยากจะขจัดให้หมดไป ประชาชนเท่านั้นที่ จะทำให้หมดลงไปได้ อย่างไรก็ตาม หากเรายึดตัวแบบในการวิเคราะห์สังคมไทยแบบระบบอุปถัมภ์ คงเป็นเรื่องยากที่แก้ไขให้หมดไป ตราบใดที่ระบบดังกล่าวมีอิทธิพลอยู่ ภาครัฐต้องเป็นผู้นำใน การสร้างภาพลักษณ์ให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นบุคคลที่นำนโยบายมาปฏิบัติ ต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง และควรจัดให้มีระบบที่ สามารถตรวจสอบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐได้อย่างจริงจัง

บทที่ 8

งานส่งเสริมศึกษา

- การให้บริการตรวจบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง (สส.13)
- การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง (ปอศ.7)
- รายงานผลการวิจัย (พฤติกรรมกรรมการใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนภาคเหนือตอนล่าง 2 กรกฎาคม 2538)

การให้บริการตรวจบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง (สส.13)

ที่ผ่านมา การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกครั้ง มักจะมีข้อบกพร่องของบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง (สส.13) อยู่เสมอซึ่งความบกพร่องและผิดพลาดเหล่านั้นล้วนแต่เป็นช่องทางนำไปสู่การทุจริต บางครั้งเป็นการตัดสินใจของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง บางครั้งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นมาสวมรอยใช้สิทธิแทน ด้วยเหตุผลดังกล่าว องค์กรกลางการเลือกตั้ง 3 จึงได้จัดให้ อสท. ไปขอ สส.13 จากอำเภอไปให้ประชาชนผู้มีสิทธิไปทำการตรวจสอบความผิดพลาด ถูกต้อง ที่มีอยู่ในหลักฐานนั้น ซึ่งเป็นที่น่ายินดีว่าองค์กรกลางได้รับความร่วมมือจากอำเภอต่างๆ เป็นอย่างดี

ปัญหาบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1. ประชาชนไม่สนใจนำพาตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่ได้มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ ให้ทราบถึงบ้านเลขที่ ถนน ตำบล ใช้สิทธิเลือกตั้งที่หน่วยเลือกตั้งใด
2. ปัญหาเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบฯ พิมพ์ชื่อ-สกุล ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผิดพลาด ทำให้ผู้มีสิทธิซึ่งประสงค์จะใช้สิทธิไปที่หน่วยเลือกตั้งแล้วแต่เจ้าหน้าที่หรือกรรมการตรวจคะแนนพิจารณาไม่ให้ใช้สิทธิ เนื่องจากอักษรของชื่อบางตัวกับอักษรของชื่อในบัตรประชาชนไม่ตรงกัน
3. มีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตาม สส.13 มากกว่าทะเบียนบ้านและแนะนำให้เจ้าบ้านไปถอนชื่อ
4. รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตกหล่นไปจากทะเบียนบ้าน และแนะนำให้เจ้าบ้านไปเพิ่มชื่อ
5. ปัญหาผู้มีสิทธิเสียชีวิต แต่มีชื่อในบัญชีเลือกตั้ง
6. บัญชีรายชื่อซ้ำซ้อนมากกว่า 1 แห่งในบัญชี
7. ปัญหาคนย้ายออกแล้ว ยังมีรายชื่อติดอยู่ในบัญชีเลือกตั้ง

สาเหตุพื้นฐานของปัญหา สรุปได้ว่าความบกพร่องคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงใน สส. 13 ครั้งนี้มาจากสาเหตุ 3 ประการ

1. เกิดจากการกระทำของสมาชิกในครัวเรือนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเอง ที่ไม่ตรวจสอบและปล่อยปละละเลยไม่รายงานความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงสภาพการในครัวเรือนตามทะเบียนบ้านให้ทางราชการทราบ
2. เกิดจากการกระทำอันเป็นข้อบกพร่องของเจ้าหน้าที่กรรมการปกครองเอง ซึ่งอาจจะเกิดมาจากการทำบัญชีที่ล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรในปัจจุบัน
3. เกิดจากระยะเวลาที่กระชั้นชิดเกินไปในการกำหนดวันเลือกตั้ง จึงทำให้การตรวจสอบไม่รัดกุมเท่าที่ควร ที่สำคัญที่สุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีการเพิ่มกิ่งอำเภอมากขึ้น ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา และมีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งจาก 3 เขตเป็น 4 เขต เลยทำให้มีปัญหาคงต่อการจัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่มากนักน้อย

การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง (ปอส.7)

องค์กรกลางการเลือกตั้ง ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งที่มีขึ้นเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ทราบถึงพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเรื่องการรับรู้ของการเลือกตั้ง เช่น วันที่จะมีการเลือกตั้ง สถานที่เลือกตั้ง ความรู้เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง การตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ความเห็นต่อการซื้อเสียง-ขายเสียง ต่อความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจัดการการเลือกตั้ง และความเห็นต่อองค์กรกลางการเลือกตั้ง ตลอดจนได้รับทราบถึงรูปแบบต่างๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มูลค่าในการซื้อเสียงขายเสียง ในการศึกษาขององค์กรกลางการเลือกตั้งจัดให้อาสาสมัครองค์กรกลาง 1 คน สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 20 คน ก่อนวันเลือกตั้ง โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมพื้นที่ในหน่วยเลือกตั้ง โดยอาสาสมัครเป็นผู้ถามและบันทึกคำตอบลงในแบบสอบถาม ประมวลผลแบบสอบถามที่ได้ส่งมอบให้ผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.) เพื่อให้ ปอส. ส่งต่อไปจังหวัดและส่วนกลาง ทำการรวบรวมและประมวลผลต่อไป

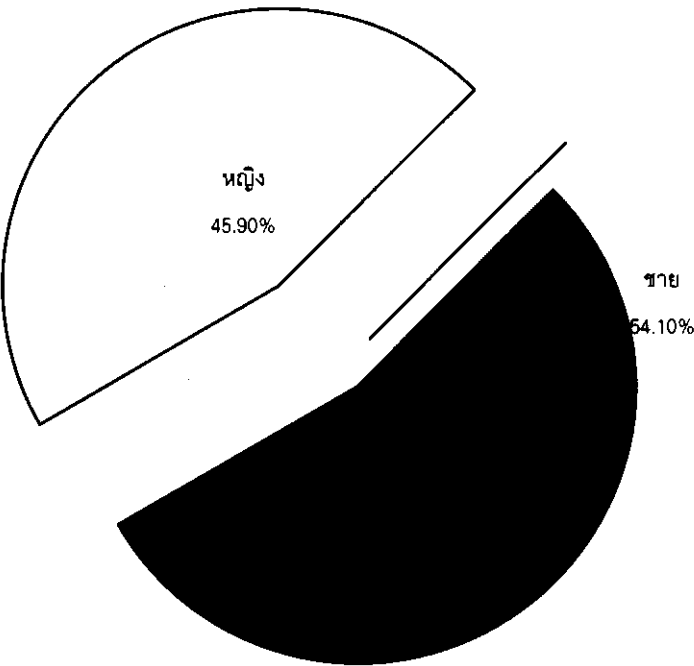
อย่างไรก็ตามเนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาขององค์กรกลาง ผลการรวบรวมจึงมีแบบสอบถามทั้งสิ้น 345,161 ชุด จาก 49 จังหวัด ได้แก่ ชัยนาท, นนทบุรี, ปทุมธานี, พระนครศรีอยุธยา, ลพบุรี, สระบุรี,อ่างทอง, สระแก้ว, ชลบุรี, ระยอง, ตราด, นครนายก, ปราจีนบุรี, ฉะเชิงเทรา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, สุรินทร์, อำนาจเจริญ, ยโสธร, อุบลราชธานี, หนองบัวลำภู, นครพนม, หนองคาย, ขอนแก่น, ร้อยเอ็ด, มุกดาหาร, เลย, น่าน, พิจิตร, ลำปาง, เชียงราย, แม่ฮ่องสอน, สุโขทัย, ตาก, กำแพงเพชร, เพชรบูรณ์, เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, สุพรรณบุรี, สมุทรสงคราม, กาญจนบุรี, ชุมพร, พังงา, สงขลา, ตรัง, พัทลุง, ปัตตานี, นราธิวาส และ กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาสามารถแจกแจงได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	186,735	54.10
หญิง	158,426	45.90
รวม	345,161	100.00

แผนภูมิที่ 1 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

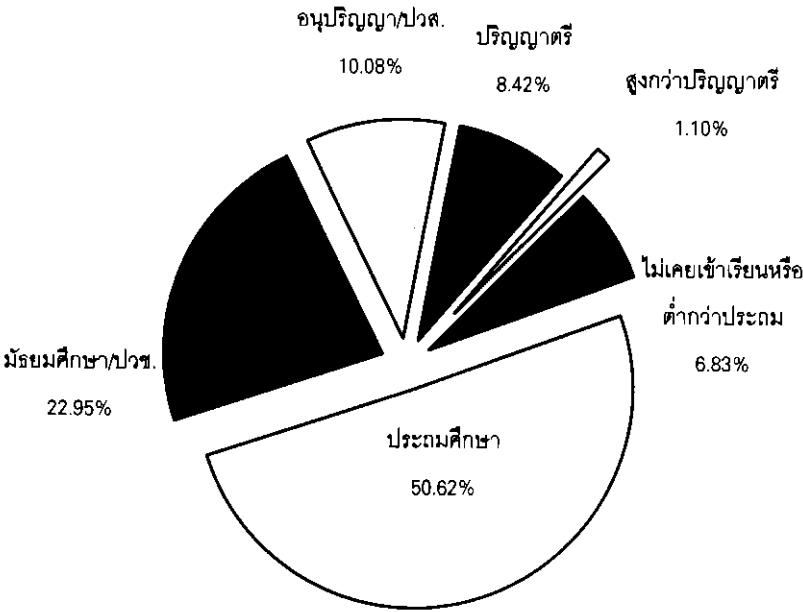

จากตารางที่ 1 และแผนภูมิที่ 1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 345,161 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายมีจำนวน 186,735 คน คิดเป็น 54.10% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 158,426 คน คิดเป็น 45.90%

ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเข้าเรียนหรือต่ำกว่าประถม	23,530	6.83
ประถมศึกษา	174,530	50.63
มัธยมศึกษา/ ปวช.	79,094	22.95
อนุปริญญา/ ปวส.	34,750	10.08
ปริญญาตรี	29,010	8.42
สูงกว่าปริญญาตรี	3,781	1.10
รวม	344,695	100.01

แผนภูมิที่ 2 แสดงการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

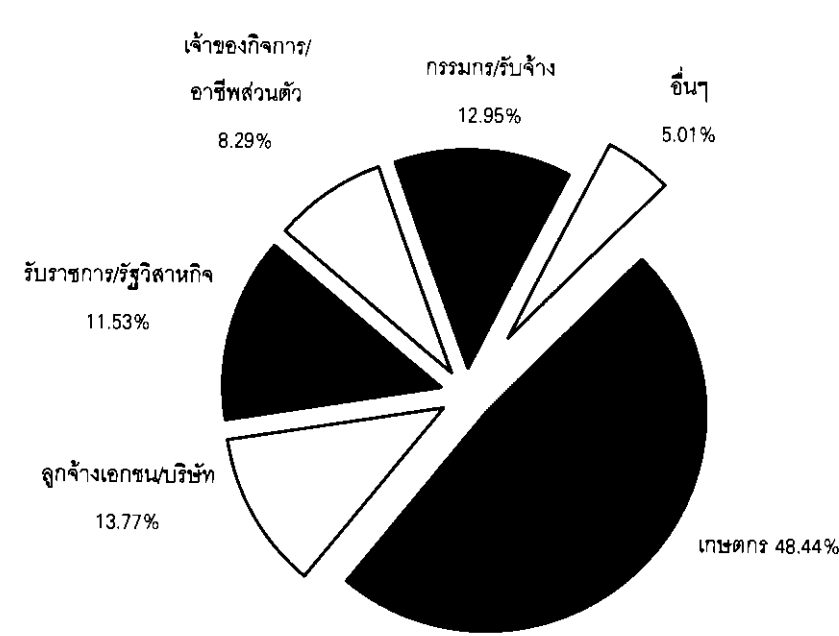

จากตารางที่ 2 และแผนภูมิที่ 2 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 344,695 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนถึง 174,530 คน คิดเป็น 50.63%, อันดับต่อมาคือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ ปวช. มีจำนวน 79,094 คน คิดเป็น 22.95%, ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ ปวส. มีจำนวน 34,750 คน คิดเป็น 10.08%, ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 29,010 คน คิดเป็น 8.42% ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 3,781 คน คิดเป็น 1.10% และอีก 6.83% หรือจำนวน 23,530 คนมีการศึกษาด้านต่ำกว่าประถมศึกษาหรือไม่เคยเข้าเรียน

ตารางที่ 3 แสดงอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	162,860	48.44
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	38,780	11.53
ลูกจ้างเอกชน/ บริษัท	46,312	13.77
เจ้าของกิจการ/ อาชีพส่วนตัว	27,887	8.29
กรรมกร/ รับจ้าง	43,543	12.95
อื่นๆ	16,853	5.01
รวม	336,235	99.99

แผนภูมิที่ 3 แสดงอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

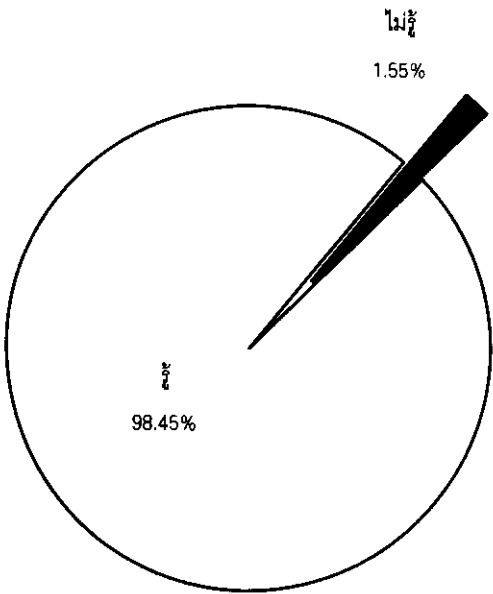

จากตารางที่ 3 และแผนภูมิที่ 3 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 336,235 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวนถึง 162,860 คน คิดเป็น 48.44%, อันดับต่อมาคือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพลูกจ้างเอกชน/ บริษัท มีจำนวน 46,312 คน คิดเป็น 13.77%, ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกรรมกร/ รับจ้าง และรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจมีจำนวน ใกล้เคียงกัน คือกลุ่มแรกมีจำนวน 43,543 คน คิดเป็น 12.95%, ส่วนกลุ่มหลัง มีจำนวน 38,780 คน คิดเป็น 11.53% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพส่วนตัวและเป็นเจ้าของกิจการ มีจำนวน 27,887 คน คิดเป็น 8.29% และอีก 5.01% หรือจำนวน 16,853 คน คือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ เช่น นักเรียน, นักศึกษา, แม่บ้าน หรือข้าราชการบำนาญ เป็นต้น

ตารางที่ 4 แสดงความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามต่อวันเลือกตั้ง ส.ส.

รู้/ ไม่รู้	จำนวน	ร้อยละ
รู้	335,667	98.45
ไม่รู้	5,282	1.55
รวม	340,949	100.00

แผนภูมิ 4 แสดงความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามต่อวันเลือกตั้ง ส.ส.

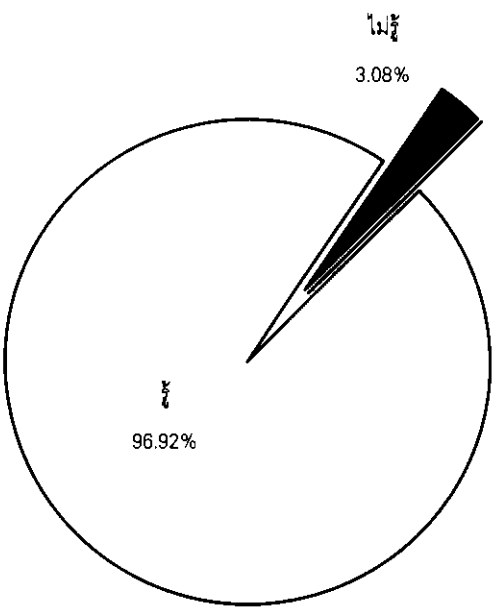

จากตารางที่ 4 และแผนภูมิที่ 4 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 340,949 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ รู้วันเลือกตั้ง ส.ส. มีจำนวนทั้งสิ้น 335,667 คน คิดเป็น 98.45% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ ไม่รู้วันเลือกตั้ง ส.ส. มีจำนวนเพียง 5,282 คน หรือคิดเป็น 1.55% เท่านั้น

ตารางที่ 5 แสดงความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสถานที่เลือกตั้ง ส.ส.

รู้/ ไม่รู้	จำนวน	ร้อยละ
รู้	328,826	96.92
ไม่รู้	10,449	3.08
รวม	339,275	100.00

แผนภูมิ 5 แสดงความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสถานที่เลือกตั้ง ส.ส.

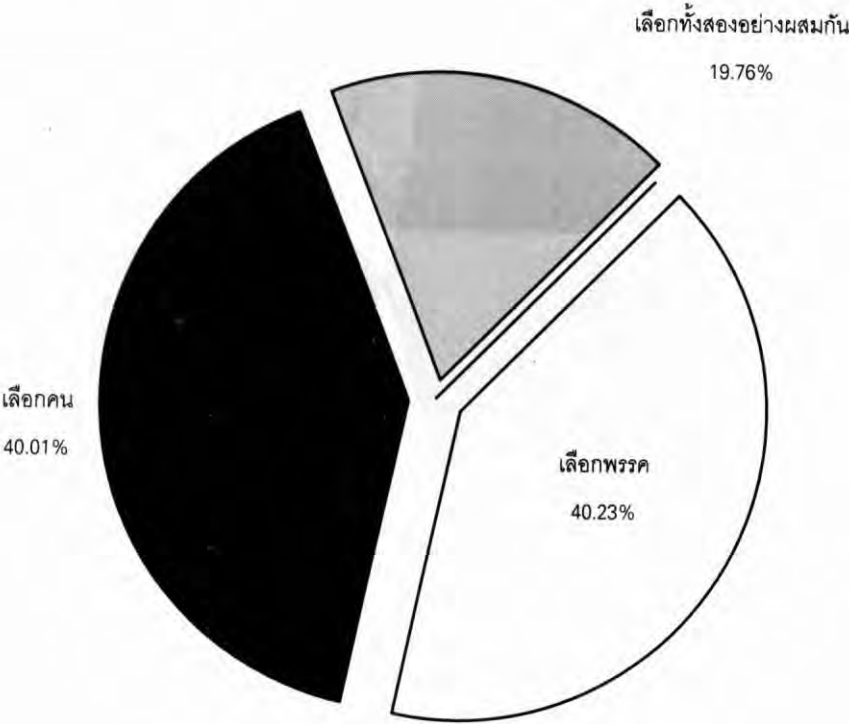

จากตารางที่ 4 และแผนภูมิที่ 4 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 339,275 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่รู้สถานที่เลือกตั้ง ส.ส. มีจำนวนทั้งสิ้น 328,826 คน คิดเป็น 96.92% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่รู้สถานที่เลือกตั้ง ส.ส. มีจำนวนเพียง 10,449 คน หรือคิดเป็น 3.08% เท่านั้น

ตารางที่ 6 แสดงการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ส.ส. ของผู้ตอบแบบสอบถาม (เลือกพรรค/เลือกคน)

การตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
เลือกพรรค	136,522	40.23
เลือกคน	135,767	40.01
เลือกทั้งสองอย่างผสมกัน	67,033	19.76
รวม	339,322	100.00

แผนภูมิที่ 6 แสดงการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ส.ส. ของผู้ตอบแบบสอบถาม (เลือกพรรค/เลือกคน)

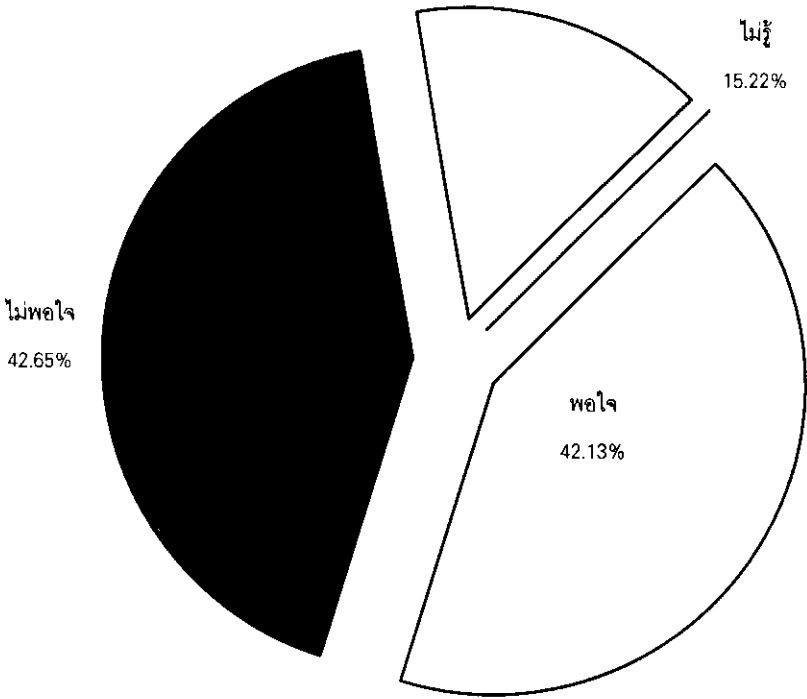

จากตารางที่ 6 และแผนภูมิที่ 6 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 339,322 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตัดสินใจเลือกพรรค มีจำนวน 136,522 คน คิดเป็น 40.23% ผู้ตอบแบบสอบถามที่ตัดสินใจเลือกคน มีจำนวน 135,767 คน คิดเป็น 40.01% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกทั้งสองอย่างผสมกัน มีจำนวน 67,033 คน หรือคิดเป็น 19.76%

ตารางที่ 7 แสดงความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลงานของ ส.ส. ในเขต

ความรู้สึก	จำนวน	ร้อยละ
พอใจ	140,072	42.13
ไม่พอใจ	141,790	42.65
ไม่รู้	50,613	15.22
รวม	332,475	100.00

แผนภูมิที่ 7 แสดงความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลงานของ ส.ส. ในเขต

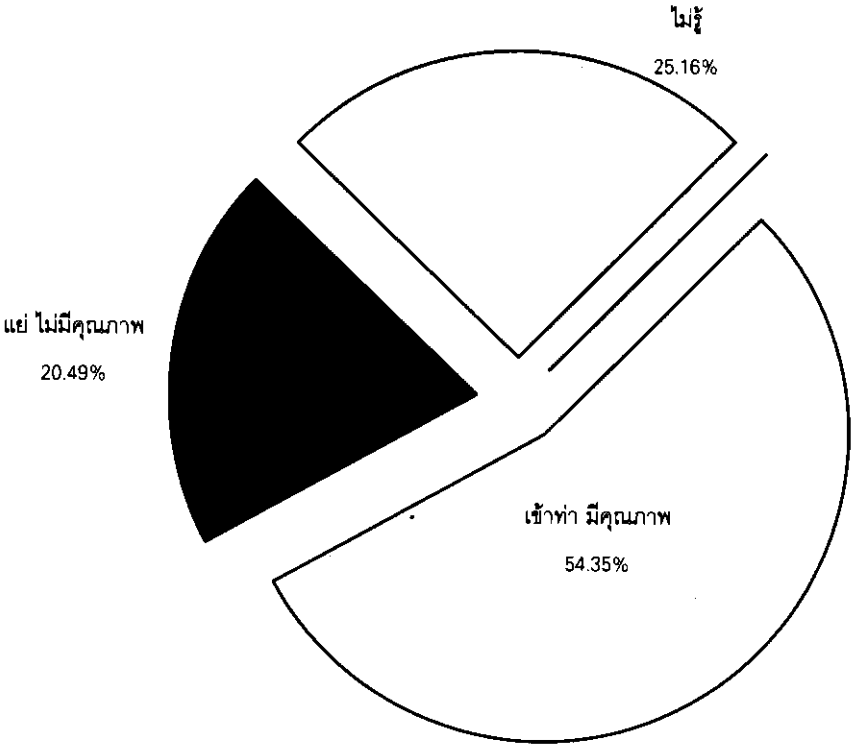

จากตารางที่ 7 และแผนภูมิที่ 7 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 332,475 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ผลงานของ ส.ส. ในเขต น่าพอใจ มีจำนวน 140,072 คน คิดเป็น 42.13% ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่น่าพอใจ มีจำนวน 141,790 คน คิดเป็น 42.65% และอีก 15.22% หรือ 50,613 คน คือผู้ที่ตอบว่าไม่รู้

ตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผู้สมัคร ส.ส. ในเขต

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เข้าท่า มีคุณภาพ	169,460	54.35
แย่ ไม่มีคุณภาพ	63,887	20.49
ไม่รู้	78,466	25.16
รวม	311,813	100.00

แผนภูมิที่ 8 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผู้สมัคร ส.ส. ในเขต

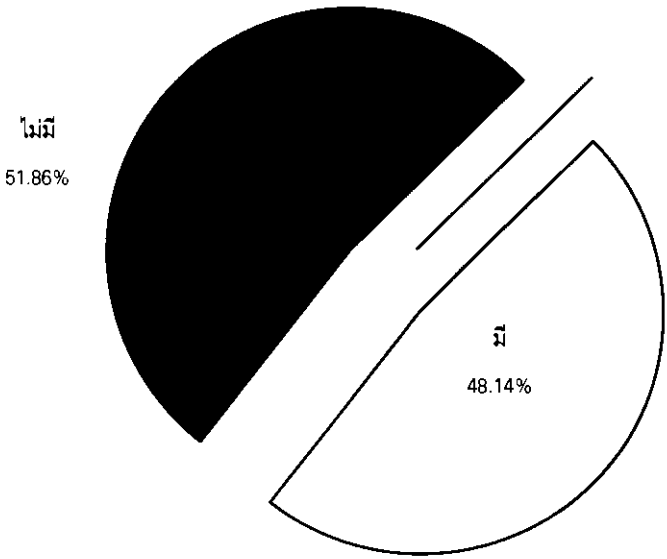

จากตารางที่ 8 และแผนภูมิที่ 8 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 311,813 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ผู้สมัคร ส.ส. ในเขต เข้าท่า มีคุณภาพ มีจำนวน 169,460 คน คิดเป็น 54.35% ส่วนผู้ที่ตอบว่า แย่ ไม่มีคุณภาพ มีจำนวน 63,887 คน คิดเป็น 20.49% และอีก 25.16% หรือ 78,466 คน คือผู้ที่ตอบว่าไม่รู้

ตารางที่ 9 แสดงความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีผู้หญิงสมัครเป็น ส.ส.ในพื้นที่หรือไม่

มี/ไม่มี	จำนวน	ร้อยละ
มี	142,831	48.14
ไม่มี	153,876	51.86
รวม	296,707	100.00

แผนภูมิที่ 9 แสดงความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีผู้หญิงสมัครเป็น ส.ส.ในพื้นที่หรือไม่

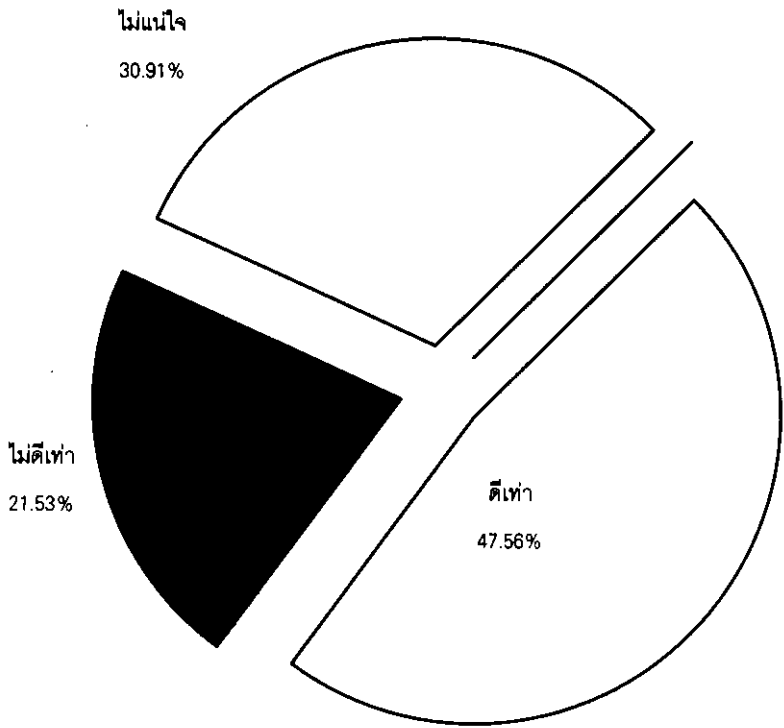

จากตารางที่ 9 และแผนภูมิที่ 9 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 296,707 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่ามีผู้หญิงสมัครเป็น ส.ส.ในพื้นที่ มีจำนวนทั้งสิ้น 142,831 คน คิดเป็น 48.14% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่าไม่มี มีจำนวนทั้งสิ้น 153,876 คน หรือคิดเป็น 51.86%

ตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความสามารถของผู้สมัคร ส.ส.หญิง
(สามารถเป็นได้ดีเท่าผู้ชายหรือไม่)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ดีเท่า	149,205	47.56
ไม่ดีเท่า	67,552	21.53
ไม่แน่ใจ	96,997	30.91
รวม	313,754	100.00

แผนภูมิที่ 10 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความสามารถของผู้สมัคร ส.ส.หญิง
(สามารถเป็นได้ดีเท่าผู้ชายหรือไม่)

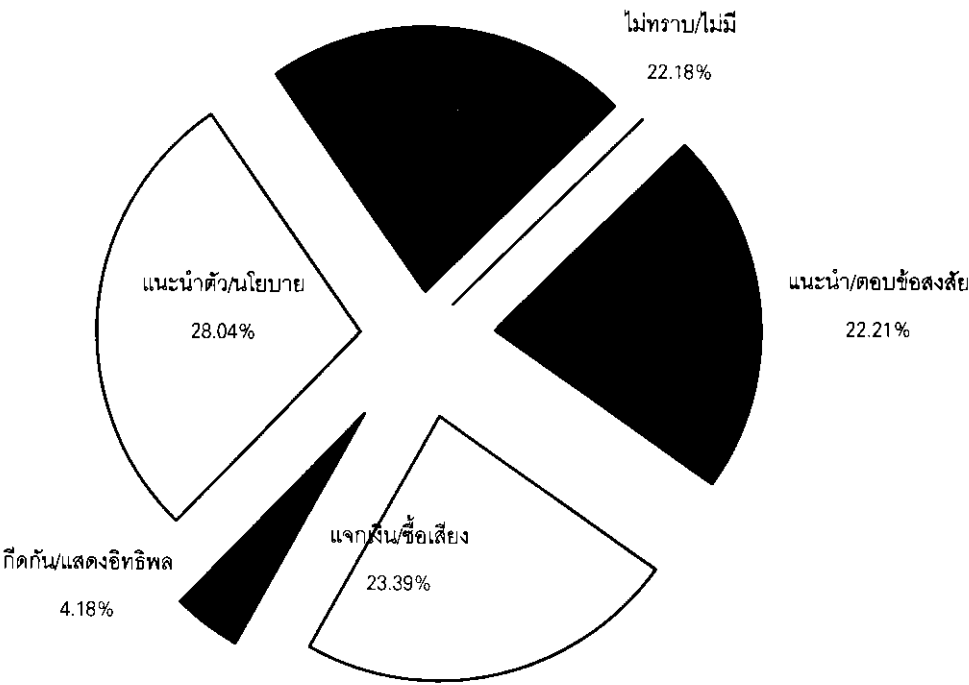

จากตารางที่ 10 และแผนภูมิที่ 10 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 313,754 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า คิดว่าผู้หญิงจะเป็น ส.ส. ได้ ดีเท่า ผู้ชาย มีจำนวน 149,205 คน คิดเป็น 47.56% ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่ดีเท่า มีจำนวน 67,552 คน คิดเป็น 21.53% และอีก 30.91% หรือ 96,997 คน คือผู้ที่ตอบว่าไม่แน่ใจ

ตารางที่ 11 บทบาทของหัวหน้าคณะผู้สมัคร ส.ส. ในพื้นที่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ

บทบาท	จำนวน	ร้อยละ
แนะนำตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	81,648	22.21
แจกเงิน/ซื้อเสียง	86,011	23.39
กีดกัน/แสดงอิทธิพลไม่ให้คนอื่น/พรรคอื่นเข้าพื้นที่	15,368	4.18
แนะนำตัวและนโยบายของผู้สมัคร	103,122	28.04
ไม่ทราบ/ ไม่มีหัวหน้าคณะในพื้นที่	81,560	22.18
รวม	367,709	100.00

แผนภูมิที่ 11 บทบาทของหัวหน้าคณะผู้สมัคร ส.ส. ในพื้นที่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ

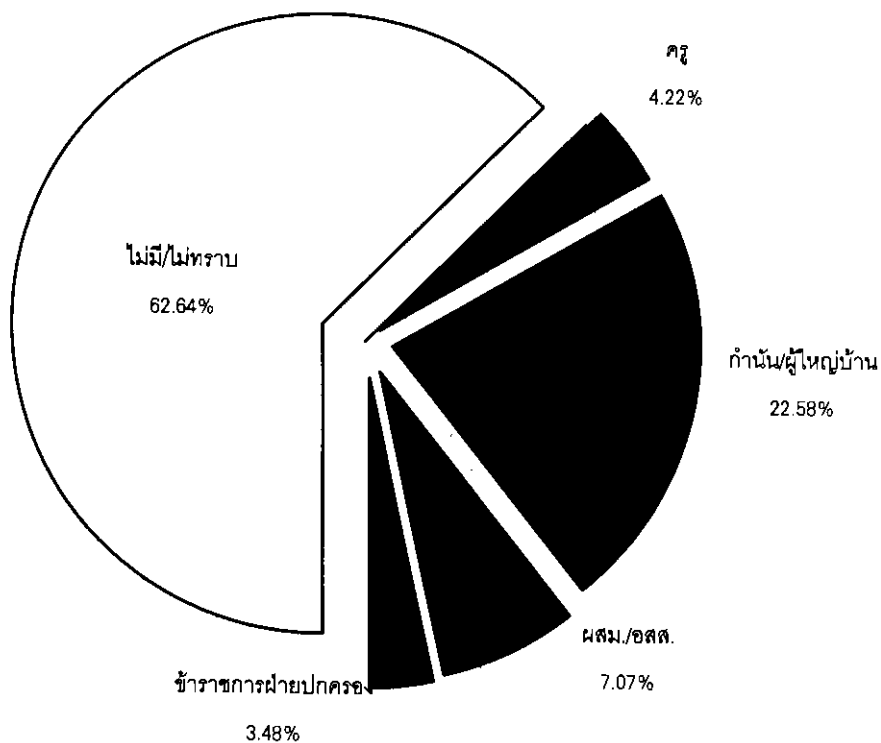

จากตารางที่ 11 และแผนภูมิที่ 11 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามตอบทั้งสิ้น 367,709 ข้อ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า หัวหน้าคณะมีบทบาทในการแนะนำตัวและนโยบายของผู้สมัคร มีจำนวนถึง 103,122 คน คิดเป็น 28.04%, อันดับต่อมาคือผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า แจกเงิน/ ซื้อเสียง มีจำนวน 86,011 คน คิดเป็น 23.39%, ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า แนะนำตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีจำนวน 81,648 คน คิดเป็น 22.21%, ส่วนผู้ที่ตอบว่า กีดกัน/ แสดงอิทธิพลไม่ให้คนอื่น/ พรรคอื่นเข้าพื้นที่ มีเพียง 15,368 คน คิดเป็น 4.18 % เท่านั้น และอีก 81,560 คน หรือคิดเป็น 22.18 คน คือผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่ทราบ/ ไม่มีหัวหน้าคณะในพื้นที่

ตารางที่ 12 ผู้ที่แสดงตัวเป็นหัวคะแนนของผู้สมัครในพื้นที่ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ

หัวคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ครู	13,655	4.22
ผู้ใหญ่บ้าน/ กำนัน	72,982	22.58
ผสม./ อสส.	22,866	7.07
ข้าราชการฝ่ายปกครอง	11,257	3.48
ไม่มี/ ไม่ทราบ	202,450	62.64
รวม	323,210	99.99

แผนภูมิที่ 12 ผู้ที่แสดงตัวเป็นหัวคะแนนของผู้สมัครในพื้นที่ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ

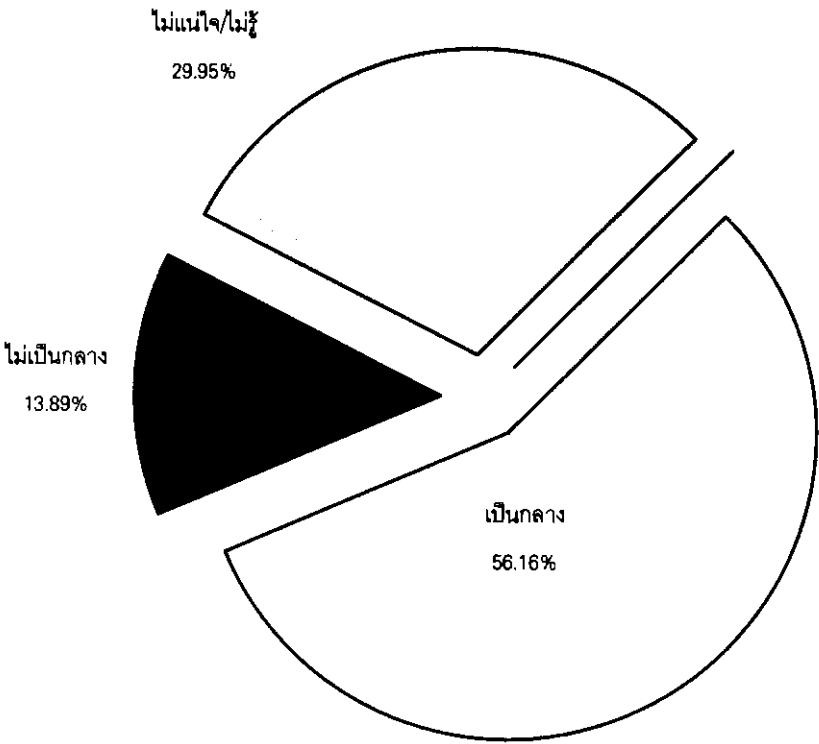

จากตารางที่ 12 และแผนภูมิที่ 12 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามตอบทั้งสิ้น 323,210 ข้อ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ผู้ที่แสดงตัวเป็นหัวคะแนนของผู้สมัคร เป็น ครู มีจำนวน 13,655 คน คิดเป็น 4.22%, กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน มีจำนวน 72,982 คน คิดเป็น 22.58%, ผสม./ อสส. มีจำนวน 22,866 คน คิดเป็น 7.07%, ข้าราชการฝ่ายปกครอง จำนวน 11,257 คน คิดเป็น 3.48 % เท่านั้น และอีก 62.64% หรือ 202,450 คน คือผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่มี/ ไม่ทราบ

ตารางที่ 13 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการวางตัวเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ในการเลือกตั้งครั้งนี้

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เป็นกลาง	175,810	56.16
ไม่เป็นกลาง	43,491	13.89
ไม่แน่ใจ/ ไม่รู้	93,768	29.95
รวม	313,069	100.00

แผนภูมิที่ 13 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการวางตัวเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ในการเลือกตั้งครั้งนี้

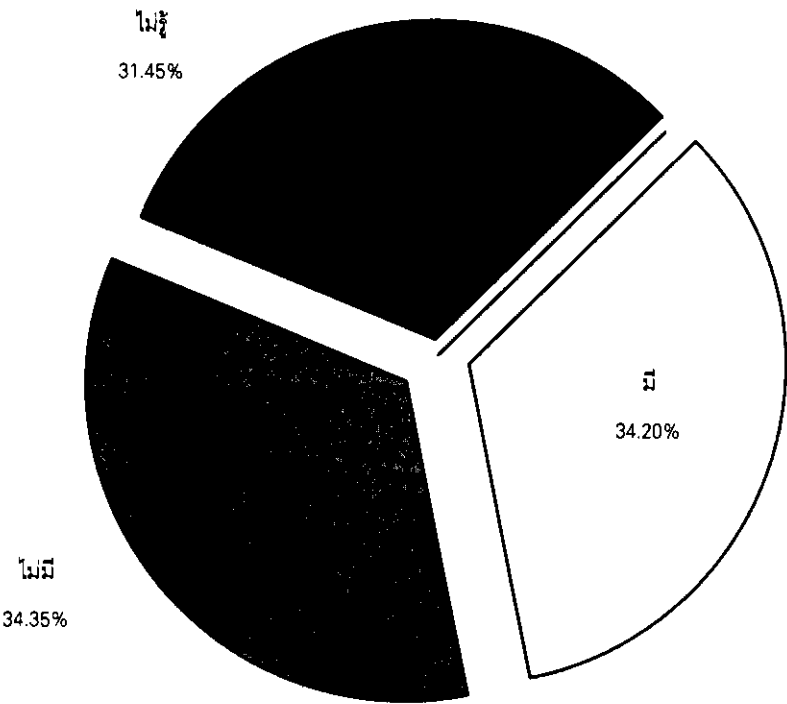

จากตารางที่ 13 และแผนภูมิที่ 13 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 313,069 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ วางตัวเป็นกลาง มีจำนวน 175,810 คน คิดเป็น 56.16% ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่เป็นกลาง มีจำนวน 43,491 คน คิดเป็น 13.89% และอีก 29.95% หรือ 93,768 คน คือผู้ที่ตอบว่า ไม่แน่ใจ/ไม่รู้

ตารางที่ 14.1 แสดงการแจกเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

การแจกเงิน	จำนวน	ร้อยละ
มี	101,318	34.20
ไม่มี	101,761	34.35
ไม่รู้	93,199	31.45
รวม	296,278	100.00

แผนภูมิที่ 14.1 แสดงการแจกเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

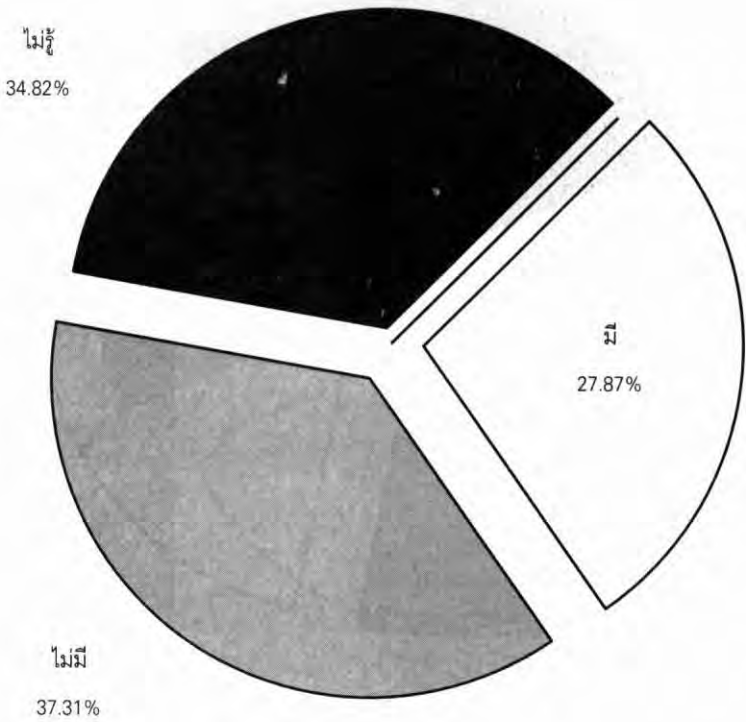

จากตารางที่ 14.1 และแผนภูมิที่ 14.1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 296,278 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่ามีการแจกเงิน มีจำนวน 101,318 คน หรือคิดเป็น 34.20% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่มี มีจำนวน 101,761 คน หรือคิดเป็น 34.35% และอีก 93,199 คน หรือ 31.45% ตอบว่า ไม่รู้

ตารางที่ 14.2 แสดงการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

การสัญญาว่าจะให้ ผลประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
มี	81,059	27.87
ไม่มี	108,523	37.31
ไม่รู้	101,253	34.82
รวม	290,835	100.00

แผนภูมิที่ 14.2 แสดงการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

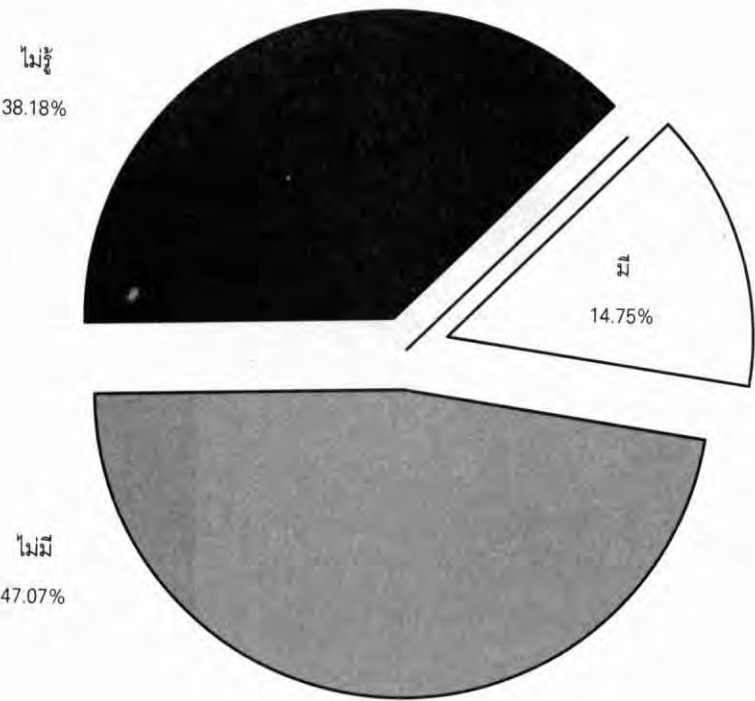

จากตารางที่ 14.2 และแผนภูมิที่ 14.2 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 290,835 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่ามีการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ มีจำนวน 81,059 หรือคิดเป็น 27.87% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่มี มีจำนวน 108,523 คน หรือคิดเป็น 37.31% และอีก 101,253 คน หรือ 34.82% ตอบว่า ไม่รู้.

ตารางที่ 14.3 แสดงการจัดเลี้ยงที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

การจัดเลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
มี	41,862	14.75
ไม่มี	133,644	47.07
ไม่รู้	108,390	38.18
รวม	283,896	100.00

แผนภูมิที่ 14.3 แสดงการจัดเลี้ยงที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

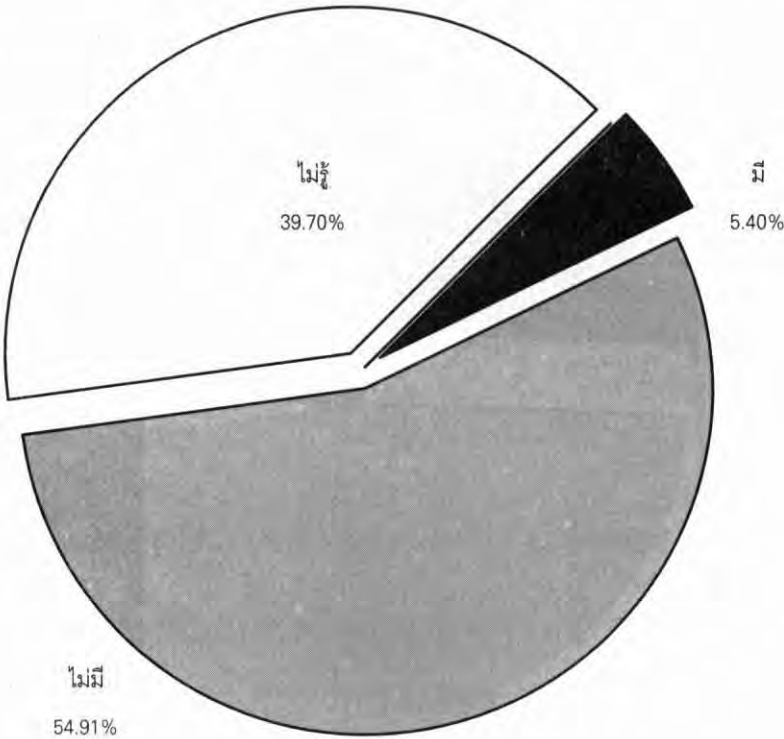

จากตารางที่ 14.3 และแผนภูมิที่ 14.3 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 283,896 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า มี การจัดเลี้ยง มีจำนวน 41,862 คน หรือคิดเป็น 14.75% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่มี มีจำนวน 133,644 คน หรือคิดเป็น 47.07% และอีก 108,390 คน หรือ 38.18% ตอบว่า ไม่รู้

ตารางที่ 14.4 แสดงการใช้สิทธิพลข่มขู่ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

การใช้สิทธิพลข่มขู่	จำนวน	ร้อยละ
มี	14,407	5.40
ไม่มี	146,545	54.91
ไม่รู้	105,947	39.70
รวม	266,899	100.01

แผนภูมิที่ 14.4 แสดงการใช้สิทธิพลข่มขู่ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

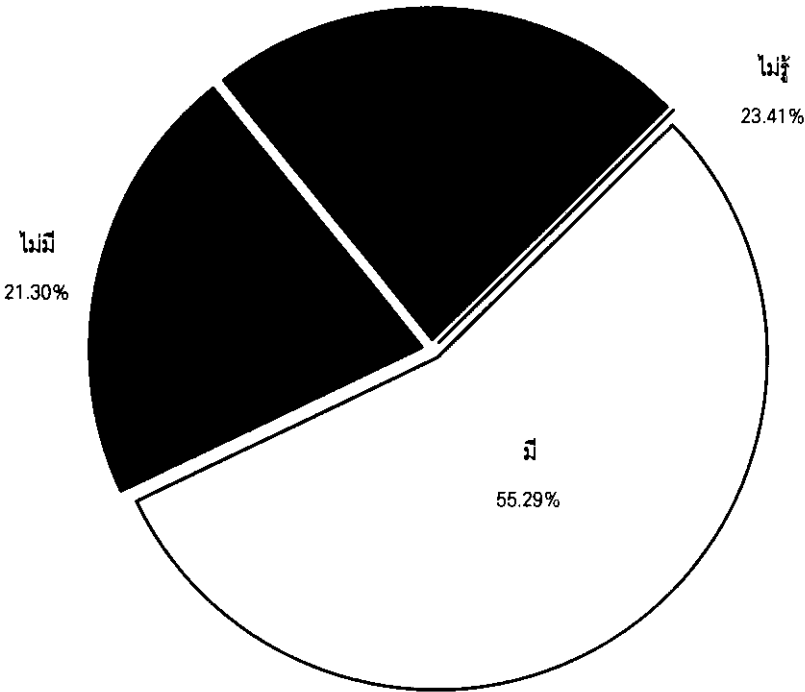

จากตารางที่ 14.4 และแผนภูมิที่ 14.4 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 266,899 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า มี การใช้สิทธิพลข่มขู่ มีจำนวน 14,407 คน หรือคิดเป็น 5.40% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่มี มีจำนวน 146,545 คน หรือคิดเป็น 54.91% และอีก 105,947 คน หรือ 39.70% ตอบว่า ไม่รู้

ตารางที่ 14.5 แสดงการปราศรัยของผู้สมัคร ส.ส. ที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

การปราศรัยหาเสียง	จำนวน	ร้อยละ
มี	157,640	55.29
ไม่มี	60,730	21.30
ไม่รู้	66,756	23.41
รวม	285,126	100.00

แผนภูมิที่ 14.5 แสดงการปราศรัยหาเสียงของ ส.ส. ที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็นในระยะ 1 เดือนก่อนเลือกตั้ง

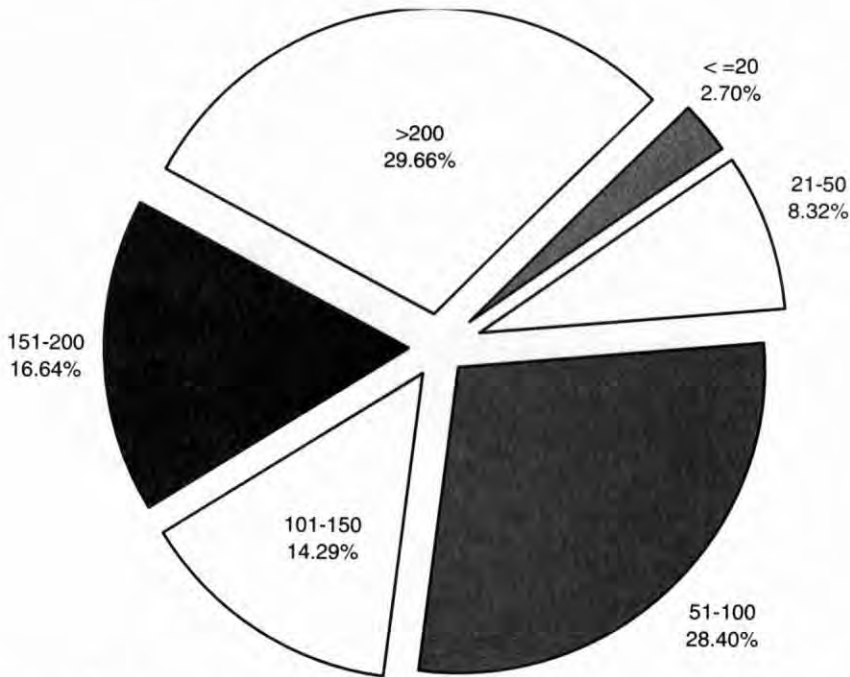

จากตารางที่ 14.5 และแผนภูมิที่ 14.5 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 285,126 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า มี การปราศรัยหาเสียงของ ส.ส. มีจำนวน 157,640 คน หรือคิดเป็น 55.29% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่มี มีจำนวน 60,730 คน หรือคิดเป็น 21.30% และอีก 66,756 คน หรือ 23.41% ตอบว่า ไม่รู้

ตารางที่ 15 แสดงราคาการซื้อขายเสียงในพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ราคา	จำนวน	ร้อยละ
20 บาทหรือต่ำกว่า	7,226	2.70
21-50 บาท	22,270	8.32
51-100 บาท	76,001	28.40
101-150 บาท	38,240	14.29
151-200 บาท	44,527	16.64
มากกว่า 200 บาท	79,395	29.66
รวม	267,659	100.01

แผนภูมิที่ 15 แสดงราคาการซื้อขายเสียงในพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

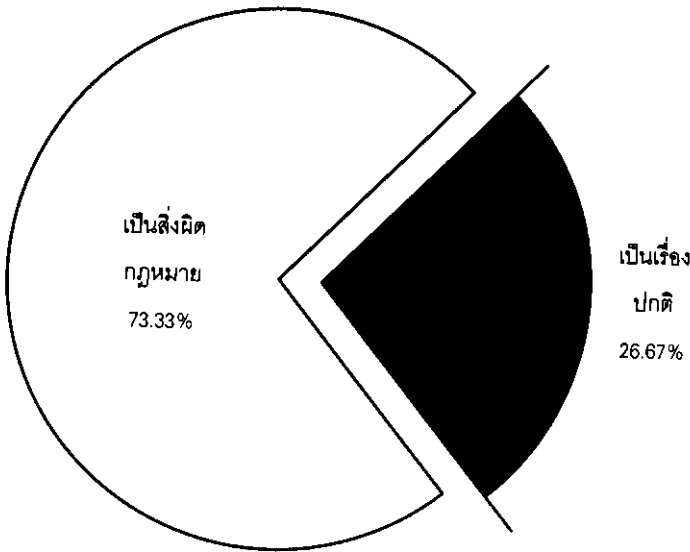

จากตารางที่ 15 และแผนภูมิที่ 15 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 267,659 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า การซื้อขายเสียงในพื้นที่ มีราคา 20 บาทหรือต่ำกว่า มีจำนวน 7,226 คน คิดเป็น 2.70%, 21 - 50 บาท มีจำนวน 22,270 คน คิดเป็น 8.32%, 51 - 100 บาท จำนวน 76,001 คน คิดเป็น 28.40%, 101 - 150 บาท มีจำนวน 38,240 คน คิดเป็น 14.29%, 151 - 200 บาท มีจำนวน 44,527 คน คิดเป็น 16.64% และอีก 29.66% หรือจำนวน 79,395 คน มีราคา มากกว่า 200 บาท

ตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการซื้อขายเสียง แจกสิ่งของที่เกิดขึ้นในช่วงเลือกตั้ง

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเรื่องปกติ	84,696	26.67
เป็นสิ่งผิดกฎหมาย	232,904	73.33
รวม	317,600	100.00

แผนภูมิที่ 16 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการซื้อขายเสียง แจกสิ่งของที่เกิดขึ้นในช่วงเลือกตั้ง

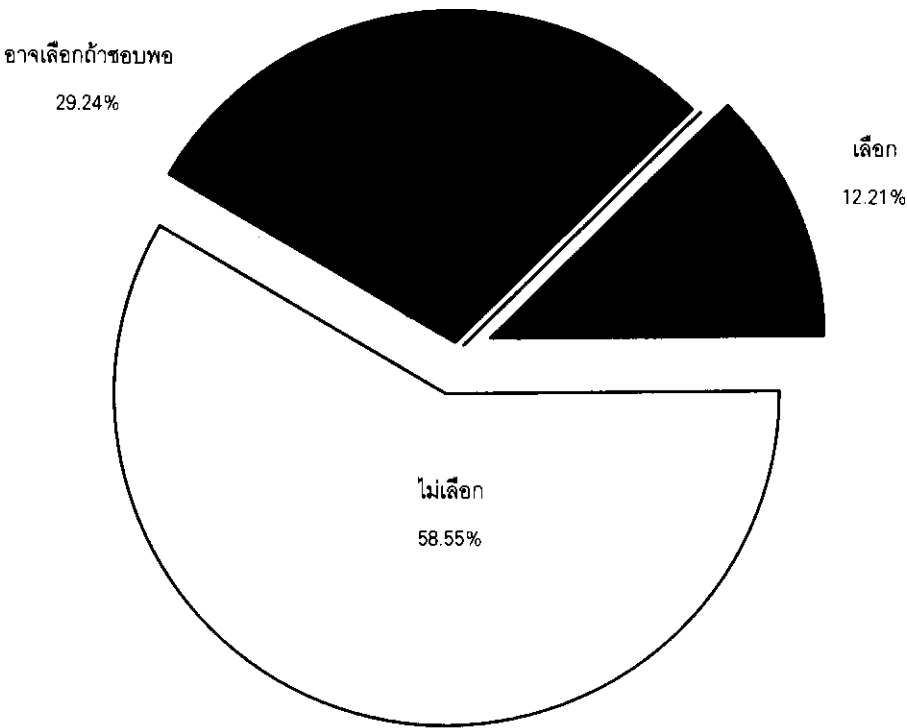

จากตารางที่ 16 และแผนภูมิที่ 16 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 317,600 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเห็นว่า การซื้อขายเสียง แจกสิ่งของในช่วงเลือกตั้งเป็นเรื่องปกติมีจำนวน 84,696 คน คิดเป็น 26.67% ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเห็นว่าการซื้อขายเสียง แจกสิ่งของในช่วงเลือกตั้งเป็นสิ่งผิดกฎหมายมีจำนวน 232,904 คน คิดเป็น 73.33%

ตารางที่ 17 แสดงการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้ตอบแบบสอบถามในกรณีที่ผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะของผู้สมัครมาแจกเงินซื้อเสียง

การตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
เลือก	39,574	12.21
ไม่เลือก	189,784	58.55
อาจเลือกถ้าชอบพอ	94,759	29.24
รวม	324,117	100.00

แผนภูมิที่ 17 แสดงการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้ตอบแบบสอบถามในกรณีที่ผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะของผู้สมัครมาแจกเงินซื้อเสียง

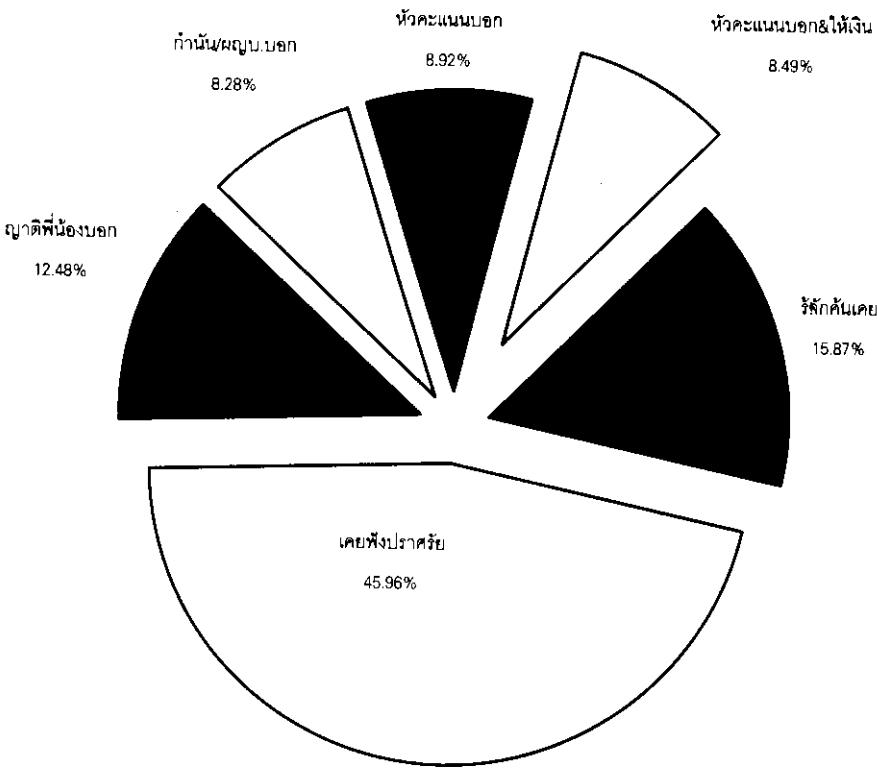

จากตารางที่ 17 และแผนภูมิที่ 17 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 324,117 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า หากมีผู้สมัคร ส.ส. หรือหัวหน้าคณะของเขาแจกเงินซื้อเสียง จะเลือก ส.ส. ผู้นั้น มีจำนวน 39,574 คน หรือคิดเป็น 12.21 % ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่เลือก มีจำนวน 189,784 คน หรือคิดเป็น 58.55% และอีก 94,759 คน หรือ 29.24 % ตอบว่า อาจเลือกถ้าชอบพอ

ตารางที่ 18 แสดงเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เลือกผู้สมัคร ส.ส.

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร	64,876	15.87
เคยฟังผู้สมัครปราศรัยและมีความเลื่อมใส	187,906	45.96
ญาติพี่น้องบอกให้เลือก	51,033	12.48
กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้านบอกให้เลือก	33,855	8.28
หัวหน้าคะแนนบอกให้เลือก	36,476	8.92
หัวหน้าคะแนนบอกให้เลือกและให้เงินด้วย	34,692	8.49
รวม	408,838	100.00

แผนภูมิที่ 18 แสดงเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เลือกผู้สมัคร ส.ส.

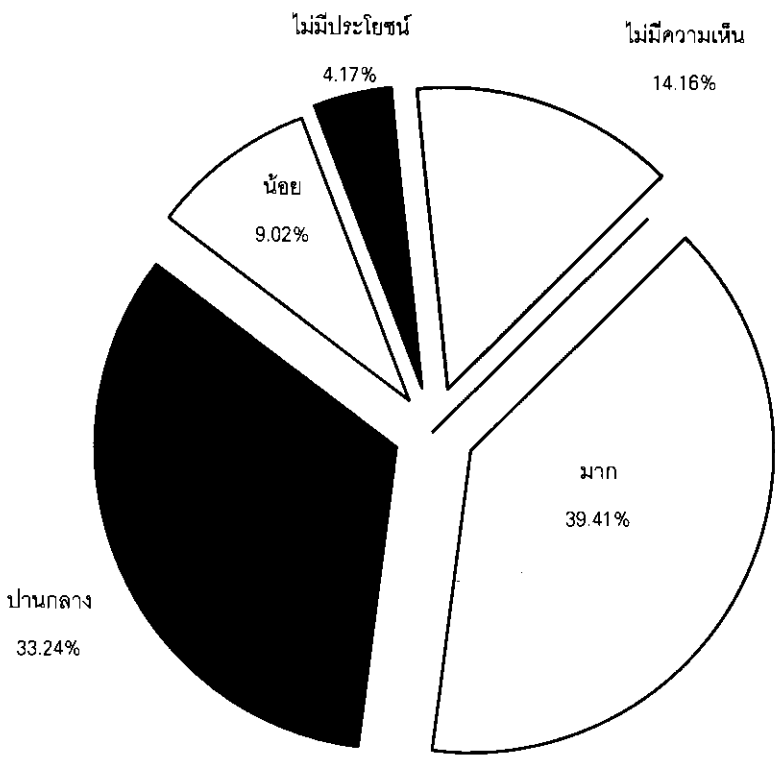

จากตารางที่ 18 และแผนภูมิที่ 18 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามตอบทั้งสิ้น 408,838 ข้อ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่าเหตุผลที่ใช้เลือก ส.ส. คือ รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัคร มีจำนวน 67,876 คน คิดเป็น 15.87%, เคยฟังผู้สมัครปราศรัยและมีความเลื่อมใส มีจำนวน 187,906 คน คิดเป็น 45.96%, ญาติพี่น้องบอกให้เลือก มีจำนวน 51,033 คน คิดเป็น 12.48%, กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านบอกให้เลือก มีจำนวน 33,855 คน คิดเป็น 8.28%, หัวหน้าคะแนนบอกให้เลือก มีจำนวน 36,476 คน คิดเป็น 8.92% และอีก 8.49% หรือจำนวน 34,692 คน ตอบว่า หัวหน้าคะแนนบอกให้เลือกและให้เงินด้วย

ตารางที่ 19 แสดงความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อประโยชน์ขององค์กรกลาง

มีประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
มาก	128,169	39.41
ปานกลาง	108,103	33.24
น้อย	29,326	9.02
ไม่มีประโยชน์	13,563	4.17
ไม่มีความเห็น เพราะไม่ทราบรายละเอียด	46,043	14.16
รวม	325,204	100.00

แผนภูมิที่ 19 แสดงความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อประโยชน์ขององค์กรกลาง

จากตารางที่ 19 และแผนภูมิที่ 19 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามตอบทั้งสิ้น 325,204 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า องค์กรกลางมีประโยชน์ มาก มีจำนวน 128,169 คน คิดเป็น 39.41%, ปานกลาง มีจำนวน 108,103 คน คิดเป็น 33.24%, น้อย มีจำนวน 29,326 คน คิดเป็น 9.02%, ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่มีประโยชน์ มีเพียง 13,563 คน คิดเป็น 4.17% เท่านั้น และอีก 14.16% หรือ 46,043 คน คือผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ไม่มีความเห็นเพราะไม่ทราบรายละเอียด

จากการประมวลผลการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 345,161 คน ใน 49 จังหวัด สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา (50.63%) และประกอบอาชีพทางการเกษตร (48.44%) มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งดี คือ 98.45% ทราบวันเลือกตั้ง 96.92% ทราบสถานที่เลือกตั้ง ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเลือกพรรคและเลือกคนในสัดส่วนเดียวกัน (เลือกพรรค 40.23% เลือกคน 40.01%) อีกประมาณ 20% เลือกทั้งคนทั้งพรรคผสมกัน มีความรู้สึกพอใจและไม่พอใจในผลงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมาในสัดส่วนเดียวกัน (42%) และเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งมีคุณภาพ (54.35%) ผู้หญิงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ดีเท่ากับผู้ชาย (47.56%) บทบาทของหัวหน้าคณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ เป็นผู้แนะนำตัวและนโยบายของผู้สมัคร (28.04%) แจกเงินซื้อเสียง (23.39%) และ ตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (22.21%) ส่วนใหญ่ (62.64%) ไม่สามารถบอกได้ว่าใครเป็นหัวหน้า มีเพียง 22.58% ที่ระบุว่าเป็นผู้ใหญ่บ้านและกำนัน 56.16% เห็นว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน วางตัวเป็นกลาง รูปแบบการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ส่วนใหญ่เป็นวิธีการปราศรัยของผู้สมัคร (55.29%) การแจกเงินและการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์อยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ (34.20% และ 28.87% ตามลำดับ) มูลค่าการซื้อขายเสียงอยู่ในระหว่าง 100-200 บาทขึ้นไป โดยที่ 73.38% เห็นว่าการซื้อขายเสียงเป็นสิ่งผิดกฎหมาย และหากมีผู้สมัครหรือหัวหน้าคณะของผู้สมัครคนใดมาแจกเงินซื้อเสียง 58.55% จะไม่เลือกผู้สมัครนั้นๆ เหตุผลที่ส่วนใหญ่ใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครเลือกตั้ง เพราะเคยฟังผู้สมัครนั้นปราศรัยและมีความเลื่อมใส (45.96%) ขณะที่ มีเพียง 8% ที่เลือกเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าคณะบอกให้เลือก ในส่วนขององค์กรกลางการเลือกตั้ง เห็นว่ามีประโยชน์มากถึงปานกลางในสัดส่วน 39.41% ถึง 33.24% ตามลำดับ

รายงานผลการวิจัย (พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนภาคเหนือตอนล่าง 2 กรกฎาคม 2538)

องค์กรกลางการเลือกตั้งในประเทศไทยได้ถือกำเนิด และพัฒนาประสบการณ์มาเป็นเวลา 4 ปี โดยมีแนวโน้มว่าในอนาคตอาจจะถูกระบุให้เป็นองค์กรประจำที่มีบทบาทในการดำเนินการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อจะพัฒนางานในด้านนี้ให้มีข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน และประเมินผลในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น องค์กรกลางภาคเหนือตอนล่างจึงได้ริเริ่มที่จะทำการสุ่มสำรวจ “พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนภาคเหนือตอนล่าง” ขึ้นในลักษณะโครงการนำร่อง โดยหวังว่าจะทำให้เกิดข้อมูล - ความรู้ที่จำเป็นบางประการ และมีบทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาจัดทำ “การเฝ้าระวังเชิงพฤติกรรม” (Behavioural Surveillance) อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอในระดับประเทศในโอกาสอันควรต่อไป

1. วัตถุประสงค์

1.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อทราบพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.ของประชาชนภาคเหนือตอนล่าง และเป็นการศึกษาทดลองนำร่องหารูปแบบในการวิจัยประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรกลางในระดับพื้นที่ปฏิบัติการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถใช้ข้อมูลที่ได้ไปประกอบการสรุปและประเมินผลงานขององค์กรกลางภาคเหนือตอนล่าง และจังหวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อทราบพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคเหนือตอนล่างเป็นรายจังหวัดและในภาพรวมทั้งภาค ในประเด็นสำคัญต่อไปนี้

- (1) ประชาชนที่มาใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งนี้เป็นผู้ที่เคยนอนหลับทับสิทธิ์ในการเลือกตั้งคราวก่อน (13 กันยายน 2535) เพียงไร และมีความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งคราวต่อไปเพียงไร
- (2) ประชาชนมีเหตุผลหลักอะไรบ้างในการเลือกผู้แทนครั้งนี้
- (3) ประชาชนเคยเห็น เคยรู้จัก หรือเคยทราบผลงานของผู้ที่ตนเลือกเพียงไร
- (4) ความครอบคลุมของการพยายามซื้อเสียงของผู้สมัครอยู่ในระดับใด
- (5) ความสัมฤทธิ์ผลของการซื้อเสียงของผู้สมัครหรือการขายเสียงของประชาชนอยู่ในระดับใด
- (6) การจ่ายเงินหรือสิ่งของเพื่อซื้อเสียงนั้นเกิดขึ้นในช่วงใดเป็นสำคัญ
- (7) แหล่งข้อมูลข่าวสารใดที่มีบทบาทต่อการตัดสินใจเลือก สส.ของประชาชน
- (8) ประชาชนมีความเห็นต่อการทำงานขององค์กรกลางเลือกตั้งอย่างไร

2. วิธีการศึกษา

2.1 รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปสุ่มเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ซึ่งเป็นวันเลือกตั้ง การดำเนินการสุ่มตัวอย่างดำเนินไป ณ บริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งที่เป็นตัวอย่าง โดยผู้สุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.) ที่ประจำหน่วยนั้น ๆ

2.2 ประชากรที่ศึกษา

ได้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง และมาใช้สิทธิ์เลือกตั้งเมื่อ 2 กรกฎาคม 2538 ทุกคน ทุกหน่วย ทุกเขต ทุกอำเภอ และทุกจังหวัดของภาคเหนือตอนล่าง

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้

2.3.1 สุ่มเลือกหน่วยเลือกตั้งตัวอย่างสำหรับการวิจัย

นำบัญชีรายชื่อหน่วยเลือกตั้งที่มีอยู่ในแต่ละอำเภอ ตามประกาศของอำเภอนั้น ๆ ซึ่งเรียกว่า สส.9 มาพิจารณาเลือกหน่วยเลือกตั้งตัวอย่าง โดยวิธี Systematic Random Sampling ทุกลำดับที่ 5, 15, 25, 35.....จนหมดบัญชี ซึ่งจะได้จำนวนหน่วยเลือกตั้งตัวอย่างทั้งหมดคิดเป็น 10% ของหน่วยเลือกตั้งที่มีอยู่ในพื้นที่ โดยกระจายอยู่ทั้งในเมืองและชนบทอย่างสม่ำเสมอ

2.3.2 สุ่มเลือกประชากรตัวอย่าง

อสก.ที่ประจำอยู่ ณ หน่วยเลือกตั้งตัวอย่าง เป็นผู้สุ่มเลือกประชาชนผู้มาใช้สิทธิ์ ณ หน่วยนั้น ด้วยวิธี Systemic Random Sampling โดยเลือกบุคคลที่ 5, 15, 25, 35.....จนครบจำนวน 7 ตัวอย่าง

เมื่อบุคคลที่ตกเป็นตัวอย่างได้ทำการหย่อนบัตรเรียบร้อยแล้ว อสก.จะติดตามคนผู้นั้นออกไปจนพ้นเขตเลือกตั้งตามกฎหมายแล้วทำการชี้แจงกับเจ้าตัวเป็นการเฉพาะเพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม หากเจ้าตัวไม่สมัครใจก็ให้เลือกรายต่อไปแทน วิธีการตอบแบบสอบถามให้ผู้นั้นเป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเองและเป็นการส่วนตัว ไม่ต้องระบุชื่อ ที่อยู่ จากนั้นนำมาหย่อนลงในกล่องหรือภาชนะที่เตรียมไว้

2.4 การรวบรวมข้อมูล

เมื่อ อสก.ได้มอบแบบสอบถามแก่ประชากรตัวอย่าง และให้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว อสก.เป็นผู้รวบรวมข้อมูลส่งไปรษณีย์จากทุกจังหวัดจะเข้ามาถึงคณะวิจัยภายใน 7 วัน เจ้าหน้าที่จะป้อนข้อมูลเข้าเครื่อง Computer และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS/PC⁺

2.5 คำจำกัดความ

2.5.1 ผู้ที่เคยนอนหลับทับสิทธิ์ในการเลือกตั้งคราวก่อนแต่มาใช้สิทธิ์ในครั้งนี้ หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในการเลือกตั้ง 13 กันยายน 2535 (ซึ่งได้แก่ผู้ที่มีอายุ 24 ปี ขึ้นไปในการเลือกตั้งครั้งนี้) และไม่ได้ใช้สิทธิ์เมื่อคราวที่แล้ว แต่มาลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง 2 กรกฎาคม 2538

2.5.2 ความครอบคลุมของการพยายามซื้อเสียง หมายถึง สัดส่วนของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งที่ได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครหรือหัวหน้าคะแนน (จากคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้)

2.5.3 สัมฤทธิ์ผลของการซื้อเสียงของผู้สมัคร หมายถึง การที่ผู้สมัครใช้เงินหรือสิ่งของเพื่อซื้อเสียงและประชาชนที่ได้รับอำิสสินจางนั้นก็ไปลงคะแนนให้ตามสัญญา ซึ่งจะมี ความหมายตรงกับอัตราการขายเสียงของประชาชนที่ได้รับแจกเงินนั่นเอง

อัตราสัมฤทธิ์ผลของการซื้อเสียงของผู้สมัคร

$$\begin{aligned} & \text{จำนวนประชาชนซึ่งได้รับเงินหรือของจากผู้สมัครแล้วลงคะแนนให้ตามสัญญา} \\ = & \frac{\hspace{10em}}{\text{จำนวนประชาชนซึ่งได้รับเงินหรือของจากผู้สมัครทั้งหมด}} \times 100 (\%) \\ = & \text{อัตราการขายเสียงของประชาชนที่ได้รับแจกเงิน} \end{aligned}$$

2.5.4 การหักหลังผู้ซื้อเสียงของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนรับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครแต่ไม่เลือกลงคะแนนให้เพราะไม่ชอบพวกใช้เงินซื้อเสียงอยู่แล้ว

อัตราการหักหลังผู้ซื้อเสียงของประชาชน

$$\begin{aligned} & \text{จำนวนประชาชนซึ่งได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครแต่ไม่เลือกให้} \\ = & \frac{\hspace{10em}}{\text{จำนวนประชาชนซึ่งได้รับเงินหรือของจากผู้สมัครทั้งหมด}} \times 100 (\%) \end{aligned}$$

3. อภิปรายผล

3.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ มีลักษณะการกระจายตัวใกล้เคียงกับการกระจายตัวของกลุ่มประชากรภาคเหนือตอนล่าง กล่าวคือ

- ข้อมูลวิจัยได้จากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองกับชนบท คิดเป็น 23% กับ 77% เปรียบเทียบกับสัดส่วนประชากรเมือง : ชนบท คือ 22.5% : 77.5% (สภาพัฒน์ฯ : 2538)
- ข้อมูลวิจัยได้จากกลุ่มเพศชายและหญิง คิดเป็น 43% กับ 57% เปรียบเทียบกับความเป็นจริงของภาคฯ คือ 50% กับ 50% ตามลำดับ (กระทรวงสาธารณสุข : 2537)
- ข้อมูลวิจัยได้จากกลุ่มอายุ 18-24 ปี, 25-34 ปี, 35-44 ปี, 45-54 ปี, 55-64 ปี, และ 65 ปี ขึ้นไป คิดเป็น 18.7%, 30%, 25%, 14%, 5.3%, และ 5.2% ตามลำดับ เปรียบเทียบกับความเป็นจริงของเขต 9 คือ 20%, 27%, 21%, 14%, 10%, และ 7.4% ตามลำดับ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก : 2537)
- ข้อมูลวิจัยได้จากกลุ่มการศึกษา ระดับต่ำกว่าประถม, ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อนุปริญญา-ปวส., และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็น 4.7%, 56%, 19.2%, 7.4% และ 12.5% ตามลำดับเปรียบเทียบกับระดับการศึกษาของประชาชนวัยแรงงานของภาคเหนือคือ 12%, 73%, 8.3%, 3.7% และ 2.8% ตามลำดับ (สภาพัฒน์ฯ : 2538)

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรภาคเหนือตอนล่างได้ดีในระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากอัตราการส่งกลับของข้อมูลจากบางจังหวัดต่ำกว่า 50% ของที่จัดส่งไปได้แก่ จ.กำแพงเพชร อุทัยธานี อุตรดิตถ์ และ นครสวรรค์ ดังนั้นข้อมูลนี้อาจจะมีจุดอ่อนในการเป็นตัวแทนที่จะเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดอยู่บ้าง จึงควรระวังในประเด็นนี้อยู่ด้วย

3.2 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ในภาพรวมทั้งประเทศและหลาย ๆ จังหวัดดูเหมือนว่า มีประชาชนตื่นตัวมาใช้สิทธิ์มากขึ้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้พบว่า ประชาชนที่มาลงคะแนนในคราวนี้เป็นผู้มีสิทธิ์แต่ถอนกลับทบทวนสิทธิ์ในการเลือกตั้งครั้งก่อนถึง 6.77% ซึ่งน่าจะเป็นแนวโน้มที่ดี

3.3 สำหรับเหตุผลหลักที่ประชาชนใช้ในการเลือกผู้สมัครในครั้งนี้พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

- 49.9% ยังคงเลือกตัวบุคคล
- 29.9% เลือกพรรคที่สังกัด

15.5% เลือกเพราะอุปถัมภ์

2.9% เลือกคนชื่อเสียง

แต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ (P.00)

จ.กำแพงเพชร ประชาชนมีแนวโน้มที่จะเลือกพรรคการเมืองสูงถึง 39.3%, เลือกตัวบุคคล 45.7% และเลือกคนชื่อเสียงกับคนอุปถัมภ์ต่ำ (5.6% เท่ากัน)

จ.ตาก ประชาชนมีแนวโน้มเลือกตัวบุคคลสูงถึง 55.9%, เลือกพรรค 29.7% และเลือกผู้อุปถัมภ์ 9.2% ส่วนเลือกคนชื่อเสียงต่ำเพียง 0.9%

จ.นครสวรรค์ ประชาชนมีแนวโน้มเลือกตัวบุคคล 51.2%, เลือกพรรค 24.4% และที่น่าสนใจคือ เลือกผู้อุปถัมภ์สูงถึง 21.4% ส่วนเลือกคนชื่อเสียง 1.6%

จ.พิจิตร เลือกตัวบุคคล 47.4%, เลือกพรรค 30.1%, เลือกผู้อุปถัมภ์ 17.0% และเลือกคนชื่อเสียง 4.9%

จ.พิษณุโลก เลือกตัวบุคคล 43.6%, เลือกพรรค 38.0%, เลือกผู้อุปถัมภ์ 12.1% และเลือกคนชื่อเสียง 4.0% ซึ่งมีแนวโน้มที่ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับทางเลือกตั้งครั้งก่อน ๆ

จ.เพชรบูรณ์ เลือกตัวบุคคล 45.3%, เลือกพรรค 30.6%, เลือกผู้อุปถัมภ์ 18.2% และเลือกคนชื่อเสียง 2.9%

จ.สุโขทัย เลือกตัวบุคคล 55.6%, เลือกพรรค 21.7%, เลือกผู้อุปถัมภ์ 18.6% และเลือกผู้ชื่อเสียง 2.0%

จ.อุดรดิตถ์ เลือกตัวบุคคล 60.3%, ซึ่งสูงที่สุดในภาคเหนือตอนล่าง, เลือกพรรค 20.5%, เลือกผู้อุปถัมภ์ 14.1% และเลือกคนชื่อเสียง 1.3%

จ.อุทัยธานี เลือกตัวบุคคล 60%, เลือกพรรค 32.2%, เลือกผู้อุปถัมภ์ 6.7% และเลือกคนชื่อเสียง 1.1%

นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่า เหตุผลหลักในการเลือกครั้งนี้แตกต่างกันไปตามเพศ, อาชีพ, ระดับการศึกษา และการอยู่ในเมืองหรือชนบทอีกด้วย

3.4 ความรุนแรงของปัญหาการชื่อเสียงในการเลือกตั้งได้จาก **อัตราความครอบคลุมของการพยายามที่จะชื่อเสียงของผู้สมัครที่มีต่อประชาชนที่มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง** ซึ่งในครั้งนี้นพบว่าในภาพรวมทั้งภาคเหนือตอนล่างอยู่ในระดับ 15.17% ทั้งนี้ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่ามีแนวโน้มดีขึ้นหรือเลวลงอย่างไรเพราะไม่เคยมีการศึกษาข้อมูลเช่นนี้มาก่อน

สำหรับที่พิษณุโลกพบว่ามีแนวโน้มที่ดีขึ้น คือลดจาก 31.2% (22 มีนาคม 2535) เป็น 24.2% (13 กันยายน 2535) และ 20.7% (2 กรกฎาคม 2538)

ส่วนจังหวัดที่มีแนวโน้มว่ารุนแรงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ได้แก่ กำแพงเพชร 26.37%, สุโขทัย 22.64%, พิจิตร 22.4%

การวิจัยพบว่าเรื่องนี้มีความแตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด, อาชีพ และระดับการศึกษา เป็นสำคัญ

3.5 สัมฤทธิผลของการซื้อเสียงของผู้สมัครวัดได้จาก การที่ประชาชนซึ่งรับเงินแล้ว ไปลงคะแนนเสียงให้ตามสัญญา ควบคู่กับการดูการหักหลังซึ่งประชาชนรับเงินทั้ง ๆ ที่ไม่ชอบคนซื้อเสียงและไม่ไปลงคะแนนให้อีกด้วย

ในภาพรวม สัมฤทธิผลของการซื้อเสียงในภาคเหนือตอนล่างอยู่ในระดับ 25% และอัตราการหักหลังผู้ซื้อเสียงอยู่ในระดับ 17.9% ซึ่งน่าจะเป็นระดับที่ไม่น้อยเลยทีเดียว สำหรับในระดับจังหวัดพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .00$) กล่าวคือ

จ.กำแพงเพชร มีสัมฤทธิผลของการซื้อเสียง 66.7% และอัตราการหักหลังผู้ซื้อเสียง 33.3%

จ.ตาก ไม่มีข้อมูลเพราะผู้รับเงินไม่ยอมให้เหตุผล

จ.นครสวรรค์ มีสัมฤทธิผลของการซื้อเสียง 21.1% และอัตราการหักหลังฯ 21.0% เท่ากัน

จ.พิจิตร มีสัมฤทธิผลของการซื้อเสียง 31.3% และอัตราการหักหลังฯ 8.9%

จ.พิษณุโลก มีสัมฤทธิผลของการซื้อเสียง 26.1% ซึ่งสูงกว่าการเลือกตั้งคราวก่อนๆ และอัตราการหักหลังฯ สูงถึง 23.2%

จ.เพชรบูรณ์ มีสัมฤทธิผลของการซื้อเสียง 25.9% และอัตราการหักหลังฯ 22.2%

จ.สุโขทัย มีสัมฤทธิผลของการซื้อเสียง 15.7% และอัตราการหักหลังฯ 13.7%

จ.อุตรดิตถ์ มีสัมฤทธิผลของการซื้อเสียง 14.3% และอัตราการหักหลังฯ 14.3%

เท่ากัน

จ.อุทัยธานี มีสัมฤทธิผลของการซื้อเสียงต่ำมาก และอัตราการหักหลังฯ สูงมาก (50%)

การวิจัยพบว่าในเรื่องนี้มีความแตกต่างกันไปอย่างมีนัยสำคัญมากในแต่ละจังหวัด, กลุ่มอาชีพ, ระดับการศึกษา และประวัติการไปเลือกตั้งครั้งก่อน ($P = .00$) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละกลุ่มอายุ กับการที่อยู่ในเมืองหรือชนบท ($P = .03 - .04$)

3.6 ช่วงเวลาที่มีการจ่ายและรับเงินซื้อเสียงเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานขององค์กรกลางในการสะกิดกันการทำผิดกฎหมาย ในภาพรวม 58.2% มีการดำเนินการในระยะ 2 - 3 วัน ก่อนการเลือกตั้ง และมีเพียง 12.8% เท่านั้นที่ทำในคืนก่อนเลือกตั้ง ซึ่งเรียกกันว่า “คืนหมาหอน”

การวิจัยพบว่าในแต่ละจังหวัดแต่ละเพศ, วัย, การศึกษา, ฯลฯ ไม่มีความแตกต่างกันโดยนัยทางสถิติเลย ($P > .05$)

- 3.7 ประชาชนให้ความสำคัญต่อแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ไม่เท่ากัน ในภาพรวมทั้งภาคคือ
- 48.1% ได้จากผู้สมัครเอง
 - 20.4% ได้จากรายการทางโทรทัศน์
 - 15.1% ได้จากแผ่นปลิว โปสเตอร์หาเสียง

การวิจัยพบว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องนี้ ในแต่ละจังหวัด, แต่ละเพศ, วัย, อาชีพ, การศึกษา, ประวัติการเลือกตั้งครั้งก่อน และคนที่อยู่ในเมืองกับชนบท ก็แตกต่างกันด้วย ($P = .00$)

น่าสนใจว่าสื่อโทรทัศน์มีบทบาทในระดับที่สูงมาก (แม้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับระยะก่อนหน้านี้ได้ก็ตาม) จ.กำแพงเพชรและเพชรบูรณ์มีบทบาทสูงถึง 1/3 ที่เดียว

3.8 ท่ามกลางเสียงเย้ยหยันและคำหึงค์กรกลางของคนบางกลุ่มนั้น ประชาชนกลับเห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์และควรมีต่อไป (81.5%) โดยส่วนที่เห็นว่าไม่มีประโยชน์ควรยกเลิกมี 4.7%

ความเห็นของประชาชนในเรื่องนี้มีความแตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด, อาชีพ, ระดับการศึกษา, ประวัติการเลือกตั้งครั้งก่อน, เพศและวัย ($P = .00 - .01$)

3.9 ผู้ที่มาเลือกตั้งครั้งนี้มีความตั้งใจที่จะไปลงคะแนนอีกในการเลือกตั้งครั้งต่อไปสูงถึง 92.8% ส่วนคนที่เบื่อการเมืองและจะไม่ไปใช้สิทธิมีเพียง 1.6% เท่านั้น ซึ่งนับว่าเป็นแนวโน้มที่ดี

การวิจัยพบว่าในเรื่องนี้มีความแตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด, กลุ่มอาชีพ, ระดับการศึกษา และประวัติการไปเลือกตั้งครั้งก่อนด้วย ($P = .00$)

3.10 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและตัวแปรที่น่าสนใจ

3.10.1 พฤติกรรมการเลือก สส.ของประชาชน เปรียบเทียบระหว่าง

(1) ชาวเมืองกับชาวชนบท

ชาวเมืองมีแนวโน้มนิยมเลือกพรรคสูงกว่าชนบท (37.7% เปรียบเทียบ 27.5%) ในขณะที่คนชนบทมีแนวโน้มนิยมเลือกคนอุปถัมภ์และคนชื่อเสียงสูงกว่าคนเมือง (18.3% และ 2.7% เปรียบเทียบ 9.1% และ 0.3% ตามลำดับ)

(2) ชายกับหญิง

ชายนิยมเลือกพรรคสูงกว่าเพศหญิง (32.7% เปรียบเทียบ 25.8%) ในขณะเดียวกัน หญิงนิยมเลือกคนชื่อเสียงมากกว่าชาย (3.1% เปรียบเทียบ 2.7%) ส่วนการเลือกคนอุปถัมภ์ไม่แตกต่างกันนัก

(3) กลุ่มอายุต่าง ๆ

กลุ่มผู้มีอายุน้อย (หนุ่ม-สาว) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่เพิ่งจะเริ่มใช้สิทธิ์เป็นครั้งแรก (18-23 ปี) มีแนวโน้มเลือกพรรคสูงและเลือกคนซื้อเสียงต่ำ (31.4% และ 1.4% ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มกลางคนและสูงอายุ

(4) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

กลุ่มที่นิยมเลือกพรรค ได้แก่ ข้าราชการ (41.1%), ลูกจ้างเอกชน (33.8%) และเจ้าของกิจการ (30.9%)

กลุ่มที่นิยมเลือกผู้อุปถัมภ์ ได้แก่ เจ้าของกิจการ (17.9%), ผู้ใช้แรงงาน (17.0%) และลูกจ้างเอกชน (15.7%)

กลุ่มที่นิยมเลือกคนซื้อเสียง ได้แก่ ผู้ใช้แรงงาน (5.5%), ลูกจ้างเอกชน (3.2%) และเกษตรกร (2.9%)

(5) กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ

กลุ่มที่มีระดับการศึกษานิยมเลือกพรรคมากกว่ากลุ่มการศึกษาต่ำ และกลุ่มการศึกษาต่ำนิยมเลือกคนซื้อเสียงมากกว่า กลุ่มการศึกษาสูง ส่วนการเลือกผู้อุปถัมภ์ไม่แตกต่างกัน

3.10.2 พฤติกรรมการรับเงินซื้อเสียง เปรียบเทียบระหว่าง

(1) ชาวเมืองกับชาวชนบท - ไม่มีความแตกต่างกัน

(2) ชายกับหญิง

หญิงมีแนวโน้มรับเงินมากกว่าชาย (17.1% เปรียบเทียบ 14.9%)

(3) กลุ่มอายุต่าง ๆ - ไม่มีความแตกต่างกัน

(4) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

กลุ่มที่นิยมรับเงินซื้อเสียง ได้แก่ ผู้ใช้แรงงาน (25.4%), เจ้าของกิจการ (20.1%), ลูกจ้างเอกชน (16.2%), เกษตรกร (15.6%) และต่ำสุดข้าราชการ (9.1%)

(5) กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ

กลุ่มการศึกษาต่ำมีแนวโน้มรับเงินซื้อเสียงมากกว่าการศึกษาสูง

3.10.3 พฤติกรรมการขายเสียง เปรียบเทียบระหว่าง

(1) ชาวเมืองกับชาวชนบท

ชาวชนบทมีแนวโน้มตอบแทนการซื้อเสียงสูงกว่าชาวเมือง (35.3% เปรียบเทียบ 21.2%) ในขณะที่เดียวกันชาวชนบทก็มีแนวโน้มในการหักหลังผู้ซื้อเสียงสูงกว่าชาวเมืองด้วย (26.0% เปรียบเทียบ 12.4%)

(2) ชายกับหญิง

การตอบแทนการซื้อเสียงระหว่างเพศชายกับหญิงไม่แตกต่างกันนัก แต่การหักหลังผู้ซื้อเสียงนั้น ชายมีแนวโน้มสูงกว่าหญิง (30.5% เปรียบเทียบกับ 24.9%)

(3) กลุ่มอายุต่าง ๆ

หนุ่มสาวมีแนวโน้มตอบแทนการซื้อเสียงต่ำ (5.4%) และหักหลังผู้ซื้อเสียงสูง (39%) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มกลางคนและสูงอายุ

(4) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

กลุ่มที่มีแนวโน้มตอบแทนการซื้อเสียงสูงได้แก่ ผู้ใช้แรงงาน (22.5%), เกษตรกร (17.9%) และเจ้าของกิจการ (10.5%)

ส่วนกลุ่มที่มีแนวโน้มหักหลังผู้ซื้อเสียงสูงได้แก่ ลูกจ้างเอกชน (40.9%) ข้าราชการ (39.6%), เจ้าของกิจการ (26.3%), เกษตรกร (23.8%) และต่ำสุดคือผู้ใช้แรงงาน (18.3%)

(5) กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ

ระดับการศึกษาต่ำมีแนวโน้มตอบแทนการซื้อเสียงมากกว่าในขณะที่เดียวกันกลุ่มการศึกษาสูงก็มีแนวโน้มหักหลังผู้ซื้อเสียงมากกว่าเช่นกัน

3.10.4 พฤติกรรมการรับข้อมูลจากแหล่งข่าว เปรียบเทียบระหว่าง

(1) ชาวเมืองกับชาวชนบท

ชาวเมืองเชื่อถือข้อมูลที่ได้จากตัวผู้สมัครสูงกว่าชาวชนบท (53.3% เปรียบเทียบกับ 45.2%) ส่วนชาวชนบทได้รับอิทธิพลจากโทรทัศน์และวิทยุมากกว่าชาวเมือง (21.7% และ 5.5% เปรียบเทียบกับ 19.6% และ 2.5% ตามลำดับ)

(2) ชายกับหญิง - ไม่แตกต่างกัน

(3) กลุ่มอายุต่างๆ

คนหนุ่มสาวได้รับอิทธิพลจากโทรทัศน์ในเรื่องนี้น้อยกว่าผู้ใหญ่

(4) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

กลุ่มที่ได้ข้อมูลสำคัญจากผู้สมัครสูง ได้แก่ ข้าราชการ (52.0%), ลูกจ้างเอกชน (48.3%), เจ้าของกิจการ (48%) เกษตรกร (47.7%) และผู้ใช้แรงงานต่ำสุด (38%)

กลุ่มที่ได้จากโทรทัศน์มากได้แก่ ข้าราชการ (25.4%) และผู้ใช้แรงงาน (25.1%)

กลุ่มที่ได้จากวิทยุมาก ได้แก่ เกษตรกร (5.3%) และผู้ใช้แรงงาน (4.9%)

4. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.ของประชาชน

4.1.1 ความตื่นตัวในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้ง 2 กรกฎาคม 2538 นี้มีแนวโน้มที่ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งสูงกว่าครั้งก่อน ๆ คนที่เคยนอนหลับทับสิทธิ์ก็มาใช้สิทธิมากขึ้นด้วย ซึ่งนับเป็นแนวโน้มที่ดี แต่อย่างไรก็ตามหลาย ๆ จังหวัดในภาคเหนือตอนล่างก็ยังมีอัตราการมาใช้สิทธิเลือกตั้งต่ำกว่า 60% อยู่เช่นเคย ดังนั้นการรณรงค์ให้มีการมาใช้สิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้นอีกจึงยังคงต้องเป็นเป้าหมายในการทำงานครั้งต่อไปเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรที่จะได้มีการวิจัย ค้นหา “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่” และนำความรู้ที่ได้ไปใช้วางแผนแก้ปัญหาต่อไป
- 2) ควรผลักดันให้มีการเพิ่มเติมกฎหมายในอันที่จะเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งสำหรับผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 2 ครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันอ้างได้ตามกฎหมาย
- 3) ให้สิทธิพิเศษในการลดภาษีหรือลดอัตราค่าสาธารณูปโภคที่จำเป็นบางอย่างด้วย

4.1.2 เหตุผลหลักในการเลือกผู้สมัคร

การเลือกตั้งครั้งนี้แม้ว่า ประชาชนครึ่งหนึ่ง (49.9%) ยังคงเลือกตัวบุคคลเป็นหลัก แต่ก็มีแนวโน้มว่าจะเลือกโดยดูพรรคเป็นหลักมากขึ้นถึงเกือบ 1 ใน 3 (29.9%) และเลือกคนที่อุปถัมภ์อยู่ในระดับต่ำ (15.5%) ส่วนการตั้งใจเลือกคนชื่อเสียงนั้นต่ำมาก (2.9%)

ต้องยอมรับว่า 60 ปีที่ผ่านมา สภาพความเป็นจริงของพรรคการเมืองไทย ยังไม่สามารถที่จะทำหน้าที่คัดเลือกผู้สมัครได้อย่างมีคุณภาพก ดังนั้นการที่จะรณรงค์โดยคาดหวังให้ประชาชนเลือกพรรคแต่ถ้ายาวนั้นย่อมไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะ

- 1) องค์การทางสังคมและสื่อมวลชนต่าง ๆ ควรรณรงค์ให้พรรคการเมืองต่าง ๆ เอาใจใส่ต่อการเลือกบุคคลผู้สมัคร โดยใช้มาตรการเชิงบวก เช่น ยกย่อง ชมเชย และมาตรการเชิงลบ เช่น การตรวจสอบพฤติกรรมนักการเมืองที่ไม่ดีหรือไร้คุณภาพ และตีแผ่ให้ประชาชนในพื้นที่ซึ่งเขาเป็นตัวแทนอยู่ได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาเลือกตั้งครั้งต่อไป
- 2) รณรงค์ให้ประชาชนเลือกโดยยึดถือพรรคให้มากยิ่งขึ้น และลดส่วนที่ยึดถือตัวบุคคล หรือการอุปถัมภ์ สำหรับการรณรงค์นั้นควรสนใจปัจจัยด้าน เมือง-ชนบท, ด้านเพศ, กลุ่มอาชีพ และระดับการศึกษาด้วย เพราะปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมดังกล่าว

4.1.3 การซื้อเสียงของผู้สมัคร

แม้ความรุนแรงของการซื้อเสียงที่ปรากฏจากผลการวิจัยนี้อาจจะค้านกับความรู้สึกของคนทั่วไป ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนต่าง ๆ อยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นข้อมูลที่วัดได้ด้วยการสำรวจจากประชาชนโดยตรง อัตราความครอบคลุมของการพยายามซื้อเสียงของผู้สมัครหรือสัดส่วนของประชาชนผู้มาลงคะแนนที่ได้รับเงินสิ่งของคิดเป็น 15.17% ของผู้มาลงคะแนนทั้งหมดจึงเป็นข้อเท็จจริง FACT ที่เราวัดออกมาได้ในครั้งนี้ที่ควรยอมรับและนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมต่อไป อย่างไรก็ตามการรณรงค์ที่จะลดความรุนแรงของการซื้อเสียงยังคงต้องทำต่อไปทั้งก่อนหน้าและระหว่างเหตุการณ์เลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

1) ควรผลักดันให้มีการลดขนาดของเขตเลือกตั้งลง และให้ 1 เขตเลือกผู้แทนได้ 1 คนเท่านั้น เพราะจะเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่ไม่มีเงินแต่มีความดีเด่นสามารถเข้าถึงประชาชนได้ดี และทั่วถึงยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันก็จะมีผลทำให้ประชาชนผู้ลงคะแนนต้องเลือกด้วยความรอบคอบยิ่งขึ้นระหว่างเงินกับความดี

2) ควรผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งให้นับคะแนนรวมทั้งอำเภอหรือศูนย์กลางของเขตเลือกตั้ง (ในกรณีที่ลดขนาดเขตเลือกตั้งลง) เพื่อเปิดโอกาสในการเช็ควัดคะแนนในการตรวจสอบการซื้อเสียงของผู้สมัครและหัวคะแนน

3) ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินคดีกับหัวคะแนนของนักการเมืองต่าง ๆ ให้ประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ ได้ทราบ แม้จะไม่สามารถเอาความผิดกับนักการเมืองผู้นั้นได้ก็ตามเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประกอบการเลือกครั้งต่อไป

4.1.4 การขายเสียงของประชาชน

แม้สัมฤทธิ์ผลของการซื้อเสียงของผู้สมัครยังอยู่ในระดับสูงถึง 1 ใน 4 (25%) แต่อัตราการหักหลังผู้ซื้อเสียงก็มีสูงเช่นกันคือเกือบ 1 ใน 5 (17.9%)

แม้จะมีผู้สันตทานิและนักวิชาการจำนวนหนึ่งได้ติติงในเรื่องการรณรงค์ชี้้นำให้ประชาชน “รับเงินแต่ไม่เลือก” นั้นว่า จะทำให้กระทบต่อหลักคุณธรรมและศีลธรรมในสังคมก็ตาม ความเป็นจริงในด้านการหักหลังนักซื้อเสียงได้ปรากฏแล้ว และคาดว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้นด้วย

การลดลงของสัมฤทธิ์ผลของการซื้อเสียง กับการเพิ่มขึ้นของอัตราการหักหลังผู้ซื้อเสียงอาจจะเป็นตัวแปรสำคัญทำให้ การใช้เงินต้องเพิ่มมากขึ้น จนเกินกว่าที่จะคุ้มค่าการลงทุนของนักธุรกิจการเมืองก็เป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

1) ควรรณรงค์ที่จะให้ประชาชนช่วยกันลดสัมฤทธิ์ผลของการซื้อเสียงต่อไป โดย “ไม่เลือกเพียงเพราะเป็นสัญญา” จากคนแจกเงินเท่านั้น แต่ต้องดูว่าเป็นคนดีจริงหรือไม่ พรรคดีหรือไม่ด้วย

2) ควรรณรงค์ให้ “รับเงินแม้ตั้งใจไม่เลือก” เพื่อตัดหลังนักการเมืองด้วยอีกทางหนึ่ง

การรณรงค์ทั้ง 2 อย่างนี้ควรสนใจปัจจัยด้านกลุ่มอาชีพและระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายด้วย เพราะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมนี้

4.1.5 ช่วงเวลาของการแจกเงิน-รับเงิน

เป็นที่ชัดเจนว่า การแจกเงินส่วนใหญ่กระทำในระยะ 2-3 วัน ก่อนเลือกตั้ง มากกว่าคืบก่อนการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

1) ควรนำข้อมูลนี้ไปปรับใช้ในการ รับแจ้งเหตุ และการปฏิบัติการของหน่วยเคลื่อนที่เร็วต่อไป

2) การขอข้อมูลการเบิกเงินและแลกเงินของธนาคารในท้องถิ่นในระยะใกล้วันเลือกตั้งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดเป้าหมายและระยะเวลาปฏิบัติการของหน่วยเคลื่อนที่เร็วและเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

4.1.6 แหล่งข้อมูลสำคัญในการตัดสินใจของประชาชน

สื่อโทรทัศน์มีแนวโน้มจะมีบทบาทต่อการตัดสินใจเลือก สส.ของประชาชนมากยิ่งขึ้น (20.14%) ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในวิสัยที่จะนำมาใช้รณรงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเลือกตั้งของประชาชนให้ไปสู่ลักษณะที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้นได้เพราะเป็นของรัฐโดยส่วนใหญ่อยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

ควรใช้สื่อโทรทัศน์ในเชิงสร้างสรรค์ทางการเมืองการปกครองให้มากยิ่งขึ้น ทั้งก่อน ระหว่างและหลังฤดูการเลือกตั้ง

4.1.7 ความเห็นต่อองค์กรกลาง

นับว่าประสบความสำเร็จในด้านการยอมรับของประชาชนในระดับที่ดีทีเดียว กล่าวคือ 81.5% อยากให้มีต่อไป มีเพียง 4.7% เท่านั้นที่อยากให้อยกเลิก

ข้อเสนอแนะ

ควรมีและพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรกลางให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4.2 การเตรียมงานเชิงรุก

ที่ผ่านมาการดำเนินงานขององค์กรกลางระดับจังหวัดและภาคมีลักษณะเฉพาะกิจและเฉพาะกาลมากจนกล่าวได้ว่าเมื่อหมดฤดูกาลเลือกตั้งแล้วก็สลายตัวโดยสิ้นเชิง และเมื่อมีการยุบสภาเลือกตั้งใหม่ก็รวมตัวกันอย่างเร่งด่วนอีกครั้ง การเตรียมการต่าง ๆ เป็นไปอย่างฉุกเฉิน จังหวะที่หวังผลเลิศได้ เพื่อที่จะให้การดำเนินงานของ “องค์กรกลางเลือกตั้ง 4” ในคราวต่อไปเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรที่จะมีการเตรียมงานในลักษณะเชิงรุก

ข้อเสนอแนะ

1) ในระยะสั้น เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนระบบและวิธีการเลือกตั้งให้เอื้อต่อการลดความรุนแรงของการซื้อเสียง องค์กรกลางส่วนกลางควรร่วมกับองค์กรทางสังคมอื่น ๆ และสื่อมวลชนดำเนินการตามข้อ 4.1.3 ในข้อเสนอแนะ 1), 2) และ 3) โดยอาศัยจังหวะในการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับบรรยากาศทางการเมือง และทำเสียแต่เนิ่น ๆ

2) ควรปรับปรุงองค์กรกลางระดับจังหวัด และ/หรือภาค ให้มีลักษณะยืดหยุ่นและเล็กกระทัดรัดลงสำหรับช่วงหลังฤดูหลังเลือกตั้ง เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามสมควร โดยต้องเอาใจใส่อย่างยิ่งต่อสภาพความเป็นกลางขององค์กรกลางเอาไว้อย่างมั่นคง

มูลนิธิองค์กรกลางควรสนับสนุนงบประมาณ แก่ องค์กรดังกล่าวให้มีกิจกรรมดำเนินการตามความเหมาะสม และให้อิสระภาพตามสมควรจึงจะเกิดงานสร้างสรรค์ใหม่ ๆ โดยต่อเนื่องได้

3) ในระยะยาว ทั้งองค์กรกลางส่วนกลางและท้องถิ่น ควรมีบทบาทสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจถึงความจำเป็นของการปฏิรูปการเมืองตามแนวทางของ คพป. ตลอดจนร่วมกับองค์กรทางสังคมอื่น ๆ และสื่อสารมวลชนเพื่อสนับสนุนนักการเมืองที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนการปฏิรูปการเมืองดังกล่าวอย่างจริงจัง

4.3 การลงทุนในด้านการประเมินผล

การที่กลุ่มชนชั้นนำของสังคม (Elite Class) ซึ่งเสนอตัวมาให้ประชาชนเป็นผู้เลือกเข้าสู่สภามีแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มที่มีกำลังทางเศรษฐกิจ, กำลังทางปัญญา และกำลังทางเทคโนโลยีในระดับที่สูงยิ่งขึ้นนี้ การทำงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้งตลอดจนองค์กรกลาง ซึ่งมีหน้าที่ช่วยสอดส่องดูแลร่วมด้วยนั้นจำเป็นจะต้องปรับตัวให้ทัน มิฉะนั้นก็จะแสดงบทบาทได้อย่างจำกัดและไม่มีประสิทธิผลตามที่ควรจะเป็น การพัฒนาเชิงวิชาการและการใช้ข้อมูลข่าวสารในการวางแผนปฏิบัติการและประเมินผลจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การลงทุนในด้านการวิจัยเช่นที่ได้ดำเนินการนี้น่าจะเป็นประโยชน์ในทุกระดับ จึงควรที่จะได้มีการขยายผลต่อไปในอนาคต

บทที่ 9

การประสานงาน

- การประสานงานกับหน่วยราชการ
- ความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

การประสานงานกับหน่วยราชการ

เมื่อวันศุกร์ที่ 14 กรกฎาคม 2538 เวลา 9.00-11.00 น. มีการประชุมร่วมกันระหว่างตัวแทนศูนย์ป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพลและมือปืนรับจ้าง (กระทรวงมหาดไทย) กรมการปกครอง กรมตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กองบัญชาการตำรวจนครบาล และองค์กรกลาง ที่บ้านมนังคศิลา เพื่อเสนอรายงานการทำงานของแต่ละหน่วยงาน และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการปรับปรุงงานเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง การสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และการป้องปรามการทุจริตการเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งที่จะมีต่อไปในอนาคต

ผลการประชุมสรุปได้ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างตำรวจตระเวนชายแดน และองค์กรกลางในชุดรับแจ้งเหตุเคลื่อนที่ ได้ผลเป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง มีการจับกุม 16 ครั้ง ผู้ต้องหา 47 คน เงินของกลาง 751,600 บาท ปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นเนื่องจากเวลาเตรียมการที่สั้นไม่สามารถจัดอบรม ดชด. เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งโดยละเอียดได้ อีกทั้งขาดแคลนอุปกรณ์ เช่น ยานพาหนะ วิทยุสื่อสาร การทำงานระหว่าง ดชด. และองค์กรกลางในบางจังหวัด มีปัญหาที่ความไม่พร้อมของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เช่น การจัดตั้งองค์กรกลางล่าช้า บางจังหวัดมีปัญหามีความคุ้นเคยกับผู้สมัครหรือหัวหน้าคะแนนซึ่งทำให้มีการเกรงใจกัน ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ การขาดโอกาสใช้สิทธิ์เลือกตั้งของ ดชด. เพราะต้องทำเรื่องเสนอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 15 วัน

2. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาลสรุปว่า ไม่พบผู้กระทำความผิด เหตุการณ์ปกติ

3. ผู้แทนกรมตำรวจแจ้งว่า ยังไม่มีการสรุปงานในส่วนของการตำรวจ อ่างไรก็ดีทราบว่ามีปัญหาในด้านความไม่ชัดเจนของขั้นตอนการปฏิบัติ และมีปัญหาการตีความกฎหมายในเรื่องการทำหน้าที่เป็นความผิดซึ่งหน้าว่าจะต้องกระทำต่อหน้าเจ้าพนักงานหรือจะรวมถึงความผิดที่กระทำต่อหน้าพยานบุคคลหลายคนก่อนหน้าที่เจ้าพนักงานจะมาถึง ส่วนในด้านค่าใช้จ่าย กรมตำรวจไม่ได้รับความสนับสนุนด้านงบประมาณโดยตรงสำหรับงานป้องปรามทุจริตการเลือกตั้งร่วมกับองค์กรกลาง

4. ผู้แทนกรมการปกครองแสดงความเห็นด้วยกับการมีองค์กรประชาชนในลักษณะองค์กรกลางการเลือกตั้ง ในด้านประสานงานกับองค์กรกลางนั้นมีปัญหาที่ความล่าช้าในการแจ้งชื่อและที่อยู่ของอาสาสมัครให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ถ้าการประสานงานดีเชื่อว่างานจะมีประสิทธิภาพดีขึ้น

5. ตัวแทนองค์กรกลางจากจังหวัดที่เข้าร่วมประชุมแสดงความขอบคุณและความนิยมนิยกองการทำงาน ของ ดชด. แต่พบว่าการทำงานของตำรวจภูธรยังมีความระมัดระวังสูงในคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยส่วนใหญ่ไม่อยากดำเนินคดี การทำงานร่วมกับ ดชด. ก่อให้เกิดผลดีในทางจิตวิทยา หัวหน้าคะแนนต้องระวังตัวสูง อสภ.มีกำลังใจและทำงานร่วมกับ ดชด. ด้วยไมตรีจิต ถ้าสามารถจัดสรรกำลัง ดชด. ได้มากขึ้นก็จะเป็นผลดีต่อการป้องปราม

ในส่วนการทำงานขององค์กรกลางเองนั้น ควรเน้นในเรื่องการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจและเห็นความสำคัญของระบบการเลือกตั้ง อนึ่ง ควรจัดให้มีอาสาสมัครครบทุกหน่วยเลือกตั้ง

6. การซื้อสิทธิขายเสียงยังมีอยู่อย่างแพร่หลายและเข้มข้นขึ้น โดยมีกลวิธีที่แยบยลและเป็นระบบมากขึ้น เช่น

- (1) มีการจัดตั้งระบบหัวคะแนนที่ดีขึ้น โดยกำหนดผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่รวมถึงสมาชิกสภาจังหวัดบางคนทำหน้าที่เป็นหัวคะแนน
 - (2) มีการพากรรมการหมู่บ้านไปทัศนajari มีการนำผู้เลือกตั้งขึ้นรถเที่ยวแล้วแจกเงินในรถ
 - (3) มีการสำรวจบุคคลที่ไปทำงานนอกหมู่บ้าน จดหมายเลขหรือถ่ายเอกสารบัตรประจำตัวประชาชน ชื่อบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อเตรียมทุจริตในวันเลือกตั้ง
 - (4) มีการแจกรูปสมณสงฆ์ที่ชาวบ้านเคารพนับถือพร้อมกับเงินและบัตรหาเสียงของผู้สมัคร
 - (5) มีการซื้อเหมาเป็นหมู่บ้าน ในบางหมู่บ้านซื้อเหมาแบบบัตรโทนหรือลูกดิ่ง คือให้ลงคะแนนให้ผู้สมัครเพียงคนเดียวเกือบทั้งหมู่บ้านเพื่อแลกกับจำนวนเงินที่ตกลงกันได้
 - (6) มีการหลีกเลี่ยงกฎหมาย โดยแจกบัตรเบอร์ต่างเวลากันกับการแจกเงิน มีการขนคนมารับเงินหรือขนคนมาฟังคำปราศรัยแล้วแจกเงิน โดยอ้างว่าเป็นเงินว่าจ้างแรงงานมาช่วยหาเสียง
7. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้งและการทุจริตในวันเลือกตั้งมีอาทิ เช่น
- (1) ความไม่เรียบร้อยของบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง (สส.13)
 - (2) การเวียนเทียนหรือเวียนบัตร
 - (3) การขนคนไปลงคะแนน
 - (4) การแต่งตั้งอาสาสมัครโดยราชการส่วนท้องถิ่นมาทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำผู้เลือกตั้งตรวจหาชื่อในบัญชี และพลอยชี้นำไปด้วย
 - (5) การนับคะแนนอย่างรวดเร็ว วางกระดานจดคะแนนอยู่ไกลจนมองไม่ค่อยเห็น ขานคะแนนไม่ตรงกับที่กาในบัตรเลือกตั้ง ฯลฯ

8. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงาน โดยอาจจะต้องแก้ไขปรับปรุงหรือบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่ ได้แก่

- (1) รัฐควรเป็นผู้จัดบริการในการหาเสียงให้แก่ผู้สมัคร และอำนวยความสะดวกหรือจัดสิ่งจูงใจให้ประชาชนไปเลือกตั้ง
- (2) ควรมอบหมายให้กำหนดผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติราชการนอกพื้นที่ได้ในช่วงเวลาที่มีการหาเสียง
- (3) ให้มีการตรวจนับบัตรเลือกตั้ง และบันทึกไว้เป็นหลักฐานก่อนเปิดให้มีการลงคะแนน
- (4) ผู้เลือกตั้งที่มาใช้สิทธิให้ลงนามเป็นหลักฐานในบัญชีผู้เลือกตั้ง (สส.13)

- (5) ดำรวจท้องที่ที่ปัจจุบันมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้งควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง และทำหน้าที่สอดส่องดูแลการเลือกตั้งด้วย
- (6) ควรเปิดเผยบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่ใช้แล้ว (อาจต้องแก้ไข มาตรา 8 ของ พรบ. การเลือกตั้ง) และผลการเลือกตั้ง สส.14 โดยถือเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะ
- (7) ควรมีกฎหมายรองรับองค์รกลางการเลือกตั้งให้เป็นองค์การถาวร
- (8) องค์รกลางการเลือกตั้งเมื่อมีฐานะตามกฎหมาย ควรเป็นผู้เสียหายตาม พรบ. การเลือกตั้งได้

2. ความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

องค์รกลางการเลือกตั้งสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหลายฝ่าย จึงได้จัดทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. องค์รกลางการเลือกตั้งได้จัดพิมพ์เกียรติบัตร เพื่อขอบคุณ ปอส. อสก. กรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกคนทั่วประเทศ
2. องค์รกลางการเลือกตั้งได้จัดทำโลโก้ เพื่อขอบคุณบุคคลและหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือแก่องค์รกลางด้วยดี ได้แก่ ปลัดกระทรวงมหาดไทย, อธิบดีกรมตำรวจ, รองอธิบดีกรมตำรวจ (พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก และ พล.ต.อ.ชุมพล อัดถศาสตร์), ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, อธิบดีกรมการปกครอง, ปลัดกรุงเทพมหานคร, รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายวิชัย สุวรรณรัตน์), เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ, ผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, ผู้อำนวยการบริษัทการบินไทย, นายวิกรม ชัยสินธพ, นายอาชวี เตาลานนท์, ผู้จัดการบริษัทโทเทล เอกเช็ก คอมมิวนิเคชั่น จำกัด โดยมีพิธีมอบโลโก้เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2538 เวลา 16.30 น. ที่บ้านมนังคศิลา
3. องค์รกลางการเลือกตั้งจัดงานสังสรรค์และงานเลี้ยงแสดงความขอบคุณบุคลากรองค์รกลาง ผู้มีอุปการคุณ และผู้สื่อข่าว เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2538 เวลา 18.00 น. ที่บ้านมนังคศิลา
4. องค์รกลางการเลือกตั้งได้รับบริจาคเสื้อยืดจำนวน 900 ตัว ซึ่งได้มอบให้ผู้มีอุปการคุณ และองค์รกลางจังหวัด
5. องค์รกลางการเลือกตั้งได้สั่งทำเข็มกลัดตราสัญลักษณ์ขององค์รกลางจำนวน 500 อัน มอบให้ผู้มีอุปการคุณและองค์รกลางจังหวัด

บทที่ 10

การประเมินผล

- การสำรวจความเห็นประชาชนต่อการทำงานขององค์กรกลาง-
การเลือกตั้ง
- สรุปผลการสัมมนา เรื่อง “ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทางการเมือง
เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย” โดยผู้ร่วมงานองค์กรกลางภาคอีสาน

การสำรวจความเห็นประชาชนต่อการทำงานขององค์กรกลางการเลือกตั้ง

โดย รศ. ดร. วรพล พรหมนิบุตร

การสำรวจความเห็นของประชาชน

ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป 2 กรกฎาคม 2538 องค์กรกลางการเลือกตั้ง มีความต้องการประเมินความเห็นของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรกลาง จึงได้มอบหมายให้คณะผู้วิจัยภายนอกสังกัดขององค์กรกลางเป็นผู้สำรวจความเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดที่มีลักษณะเป็น " เป้าหมายพิเศษ " ให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศโดยมีการรวบรวมข้อมูลภาคสนามทั้งที่เป็นชุมชนเมืองและชนบทประกอบกัน จังหวัดที่ดำเนินการสำรวจ ได้แก่

- 1. กรุงเทพมหานคร
- 2. จังหวัดชลบุรี (ภาคตะวันออก)
- 3. จังหวัดอุดรธานี (ภาคอีสาน)
- 4. จังหวัดพิษณุโลก (ภาคเหนือ)
- 5. จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ภาคใต้)

กลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจครั้งนี้ ได้ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 1,737 ราย โดยมีการกระจายและลักษณะเชิงสังคม-ประชากรขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1) <u>ภูมิภาค</u>			
กรุงเทพมหานคร	427	ชาย คิดเป็นร้อยละ	24.6
ชลบุรี	376	ชาย คิดเป็นร้อยละ	21.6
อุดรธานี	302	ชาย คิดเป็นร้อยละ	17.4
พิษณุโลก	314	ชาย คิดเป็นร้อยละ	18.1
สุราษฎร์ธานี	318	ชาย คิดเป็นร้อยละ	18.3
2) <u>เพศ</u>			
ชาย	932	ชาย คิดเป็นร้อยละ	53.7
หญิง	794	ชาย คิดเป็นร้อยละ	45.7
ไม่ระบุ	11	ชาย คิดเป็นร้อยละ	0.6

3) อายุ

18-20 ปี	295	ราย คิดเป็นร้อยละ	17.0
21-25 ปี	324	ราย คิดเป็นร้อยละ	18.7
26-35 ปี	535	ราย คิดเป็นร้อยละ	30.8
36-45 ปี	313	ราย คิดเป็นร้อยละ	18.0
46-73 ปี	209	ราย คิดเป็นร้อยละ	12.0
ไม่ระบุ	61	ราย คิดเป็นร้อยละ	3.5

การรับรู้การทำงานขององค์กรกลาง

ประชาชนประมาณร้อยละ 75 ในเขตเลือกตั้งทั่วประเทศ รับรู้การทำงานขององค์กรกลาง

ในการสำรวจความเห็นได้มีการแยกแยะการรับรู้หรือพบเห็นการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ขององค์กรกลางในแต่ละจังหวัดเป็นมาก ,ปานกลาง,น้อย โดยให้ค่าตัวเลขกำกับ คือ

มาก = 3 , ปานกลาง = 2 , น้อย = 1

สรุปการรับรู้การทำงานขององค์กรกลางได้คิดใช้ตารางต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยแสดงการรับรู้การทำงานขององค์กรกลาง

			กลุ่ม ตัวอย่าง			
	กทม.	ชลบุรี	อุดรธานี	พิษณุโลก	สุราษฎร์ธานี	ทั่ว ประเทศ
1.การประชาสัมพันธ์ทางสื่อ	2.29	2.23	2.54	1.98	2.41	2.29
2.การเผยแพร่งานโดยอาสาสมัคร	1.53	1.52	2.05	1.60	1.57	1.65
3.การจัดเวทีประชาคม	1.45	1.49	2.04	1.49	1.46	1.58
4.การสอดส่องก่อนวันเลือกตั้ง	1.65	1.59	2.00	1.69	1.45	1.67
5.การสอดส่องในวันเลือกตั้ง	1.85	1.81	2.27	2.07	1.82	1.96

มาก = 3 ปานกลาง = 2 น้อย = 1 คะแนนเฉลี่ยระดับกลาง = 2

ผลการสำรวจสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะรับรู้การทำงานขององค์กรกลางผ่านทางสื่อมวลชน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 2) และการรับรู้งานของอาสาสมัครที่ทำหน้าที่สอดส่องดูแลในวันเลือกตั้ง (คะแนนเฉลี่ยประมาณ 2) ประชาชนจำนวนค่อนข้างน้อยจะรับรู้การจัดเวทีปราศรัยขององค์กรกลาง

ผลการทำงาน

ได้มีการจำแนกการทำงานขององค์กรกลางเป็นการรณรงค์ด้านสื่อมวลชน และการปฏิบัติงานของอาสาสมัครและมีการประเมินความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการทำงานเป็น 4 ระดับ คือ ได้ผลมาก (คะแนน = 3) : ได้ผลปานกลาง (คะแนน = 2) ; ได้ผลน้อย (คะแนน = 1) ; และไม่ได้ผล (คะแนน = 0)

สรุปผลการทำงานในความเห็นของประชาชนได้ดังในตารางต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

	กทม.	ชลบุรี	อุดรธานี	พิษณุโลก	สุราษฎร์ธานี	ทั่วประเทศ
การรณรงค์ผ่านสื่อมวลชน						
1.กระตุ้นการไปใช้สิทธิ์	1.97	1.67	2.41	1.72	2.07	1.97
2.การต้านการซื้อเสียง	1.53	1.23	1.63	1.38	1.71	1.50
3.ต้านนักการเมืองทุจริต	1.23	1.05	1.48	1.35	1.54	1.33
4.ด้านข่าวการทุจริต	1.63	1.46	1.80	1.64	1.69	1.65
การปฏิบัติงานของอาสาสมัคร						
1.กระตุ้นไปใช้สิทธิ์	1.88	1.70	1.82	1.58	1.66	1.74
2.ด้านการซื้อเสียง	1.44	1.24	1.48	1.36	1.35	1.37
3.ต้านนักการเมืองทุจริต	1.10	0.95	1.29	1.31	1.27	1.19
4.ด้านข่าวการทุจริต	1.30	1.23	1.55	1.51	1.44	1.41

มาก = 3 ; ปานกลาง = 2 ; น้อย = 1 ; คะแนนเฉลี่ยระดับกลาง = 1.5

จากผลการสำรวจ สรุปความเห็นได้ว่าการรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนโดยทั่วไปได้ผลดีกว่าการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร การกระตุ้นการไปใช้สิทธิ์ การด้านข้าราชการทุจริต และการด้านการซื้อเสียงผ่านสื่อมวลชน ได้ผลเท่ากับหรือสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับกลาง (คะแนน =1.5) แต่ถ้าพิจารณาการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร จะมีก็แต่การกระตุ้นการไปใช้สิทธิ์เท่านั้นที่ได้ผลสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับกลาง ส่วนการด้านนักการเมืองทุจริตนั้น ไม่ค่อยได้ผลไม่ว่าจะใช้วิธีการรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนหรือจากการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร

ความเป็นกลางและความเห็นต่อการเมืองครึ่งกลาง

ความเห็นเกี่ยวกับความเป็นกลางขององค์กรกลางและความคิดเห็นที่ว่าควรมืองค์กรกลางหรือไม่ สรุปได้ดังนี้

ร้อยละของความเห็น

		กลุ่ม ตัวอย่าง			
	กทม.	ชลบุรี	อุดรธานี	พิษณุโลก	สุราษฎร์ธานี
องค์กรกลางเป็นกลาง	60.6	66.7	70.4	88.3	68.5
องค์กรกลางไม่เป็นกลาง	39.4	33.3	29.6	16.2	31.5
องค์กรกลางที่ผ่านมามี ลักษณะถาวร (ความเห็นนี้ เป็นความเข้าใจที่คลาด- เคลื่อน)	26.9	24.2	23.0	16.2	14.4
ควรมืองค์กรกลางอย่างถาวร	77.8	66.2	77.3	69.3	70.7

สรุปได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 เห็นว่าองค์กรกลางมีความเป็นกลาง และประมาณร้อยละ 72 เห็นว่าควรมืองค์กรกลางที่ทำหน้าที่สอดส่องดูแลการเลือกตั้งที่เป็นองค์กรถาวร

สรุปผลการสัมมนา เรื่อง “ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทางการเมืองเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย” โดยผู้ร่วมงานองค์กรกลางภาคอีสาน เมื่อวันที่ 19-20 สิงหาคม 2538

การสัมมนาผู้ร่วมงานองค์กรกลาง 19 จังหวัดในภาคอีสาน ซึ่งจัดขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น ในระหว่างวันที่ 19-20 สิงหาคม 2538 นั้น มีผู้เข้าร่วมการสัมมนารวมทั้งสิ้น 129 คน ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้ร่วมงานองค์กรกลางภาคอีสาน นิสิตนักศึกษา นักพัฒนานักวิชาการ และสื่อมวลชน

การสัมมนาจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา โดยอภิปรายถึงปรากฏการณ์การทุจริตในการเลือกตั้ง และบทบาทขององค์กรกลางต่อปรากฏการณ์ดังกล่าว ตลอดจนร่วมกันวิเคราะห์ เหตุปัจจัย แรงกดดัน และกลไก ที่ทำให้เกิดการทุจริตในการเลือกตั้ง ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นพ้องกันว่า การทุจริตในการเลือกตั้งเป็นปรากฏการณ์ของความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยที่มีการรวมศูนย์อำนาจและการมีผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้แทนทางการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการที่ประชาชนขาดความศรัทธาในระบบรัฐสภา ไม่เห็นความแตกต่างว่าใครจะเป็นผู้แทนของตน เนื่องจากการเห็นว่าผู้แทนไม่ได้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาที่ประชุมเห็นว่า นอกเหนือจากการปฏิรูปการเมือง และผลักดันให้มีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงแล้ว ควรมีการส่งเสริมองค์กรประชาชนให้เข้มแข็งและให้มีการพิทักษ์สิทธิของประชาชนและองค์กรประชาชน เช่น สิทธิในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร สิทธิในการแสดงความคิดเห็น แสดงประชามติ ต่อรอง เรียกร้องความชอบธรรม และทวงถามสัญญาประชาคมที่นักการเมืองให้ไว้กับประชาชน และให้ประชาชนและองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เช่น สามารถตรวจสอบนักการเมืองและพรรคการเมืองและมีสิทธิในการถอดถอน สส. เป็นต้น

ประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งซึ่งได้มีการอภิปรายในการสัมมนาคครั้งนี้คือเรื่อง ทิศทาง รูปแบบ และยุทธศาสตร์การเมืองในอนาคต ในประเด็นนี้ได้มีการนำเสนอความเห็น โดยพลเอกสายหยุด เกิดผล และ ศาสตราจารย์ อมร รักษาสัตย์ ที่สัมมนาได้มีการอภิปรายในประเด็นนี้อย่างกว้างขวางทั้งในการสัมมนากลุ่มย่อยและในการอภิปรายรวม

ผู้เข้าร่วมสัมมนาตระหนักดีว่า 1) การเลือกตั้งเป็นกระบวนการหนึ่งในหลายกระบวนการที่ส่งเสริม และพัฒนาประชาธิปไตย และ 2) องค์กรกลางเป็นองค์กรหนึ่งในหลายองค์กรที่ทำการรณรงค์เคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริม-พัฒนาประชาธิปไตย และพิทักษ์สิทธิของประชาชนตามระบบประชาธิปไตย ผู้ร่วมงานองค์กรกลาง 19 จังหวัดภาคอีสานมีความเห็นว่า แม้ว่าการเลือกตั้งจะผ่านไปแล้วและภาระกิจเฉพาะหน้าขององค์กรกลางจะหมดลง แต่ควรมีการรักษาเครือข่ายผู้ทำ

งานองค์กรกลางไว้ และให้เครือข่ายผู้ทำงานองค์กรกลางนี้ประสานงานกับองค์กรประชาชนและองค์กรอื่น ๆ สร้างเป็นเครือข่ายองค์กรประชาธิปไตย ร่วมกันเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย ร่วมกันเผยแพร่รณรงค์สร้างจิตสำนึกทางการเมืองให้แก่ประชาชนให้ความรู้และทักษะประชาธิปไตยแก่ประชาชนทำหน้าที่รวบรวมปัญหา และข้อเรียกร้องของประชาชน และองค์กรประชาชน เพื่อนำเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนำข้อมูลข่าวสาร นโยบายรัฐที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง มาเผยแพร่แก่ประชาชน ในช่วงที่มีการเลือกตั้งให้เครือข่ายนี้ทำหน้าที่สอดส่องดูแลการเลือกตั้งในทุกระดับนับตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล จนถึงการจัดตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การดำเนินงานของเครือข่ายเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ผู้เข้าร่วมสัมมนาเสนอให้มีการตั้งเครือข่ายเป็นองค์กรถาวร เป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับหน่วยงานของรัฐ และมีกฎหมายรองรับ

ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเห็นร่วมกันว่าการเมืองในอนาคต ควรพัฒนาไปสู่ทิศทางที่เอื้อให้ประชาชนและองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยในด้านต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบนักการเมือง พรรคการเมือง และรัฐบาล, การต่อรองผลประโยชน์ของประชาชน, เรียกร้องความชอบธรรมและสิทธิในการได้รับปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต, และสามารถเสนอความคิดเห็น/ประชาติต่อรัฐบาล และสาธารณะ

ยุทธศาสตร์ที่จะนำการเมืองไปสู่ทิศทางที่คาดหวัง คือการปฏิรูปทางการเมือง ลดอำนาจข้าราชการโดยให้มีการเลือกตั้งทุกระดับ ให้การสนับสนุนองค์กรประชาชนเพื่อให้เป็นองค์กรตัวแทนในการเสนอความคิดเห็น ความต้องการ ข้อเรียกร้องต่อผู้บริหารประเทศตลอดจนให้ประชาชนมีสิทธิในการจัดสรรงบประมาณ และจัดสรรทรัพยากร

ยุทธวิธี หรือรูปแบบในการดำเนินงานที่ผู้ร่วมงานองค์กรกลางจะเข้าไปมีส่วนผลักดัน คือการสร้างเครือข่ายองค์กรประชาธิปไตยเพื่อเป็นแกนนำในการเคลื่อนไหวประชาธิปไตย นำเสนอความรู้และทักษะเรื่องประชาธิปไตยสู่องค์กรประชาชน นอกจากนี้เครือข่ายนี้จะทำหน้าที่สนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ-การเมือง ของประชาชน ส่งเสริมประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะที่เป็นนโยบายสำคัญ และแผนงานของรัฐบาล

ผู้ร่วมงานองค์กรกลาง 19 จังหวัดภาคอีสานได้พร้อมใจกันทำ “สัตยาบันอีสาน” เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ร่วมกันที่มีต่อยุทธศาสตร์ รูปแบบ และทิศทางการเมืองของประชาชนอีสานในอันที่จะผลักดันให้เกิด ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนอย่างแท้จริง

สรุปการสัมมนากลุ่มย่อย เรื่อง “เหตุปัจจัย/แรงกดดัน/กลไกที่ทำให้เกิดการซื้อเสียงในภาคอีสาน” และ “สถานภาพ/โครงสร้าง/อำนาจ/หน้าที่ขององค์กรกลางในอนาคต”

1. เหตุปัจจัย/แรงกดดัน/กลไกที่ทำให้เกิดการทุจริตในการเลือกตั้ง

1.1 ประชาชน - องค์กรประชาชน

1.2 นักการเมือง

1.3 พรรคการเมือง

1.4 กฎหมาย

1.5 รัฐและกลไกรัฐ

1.1 ประชาชน - องค์กรประชาชน

- องค์กรประชาชนไม่มีสิทธิในการตรวจสอบนักการเมือง - พรรคการเมือง
- องค์กรประชาชนไม่มีสิทธิในการถอดถอน สส.
- ประชาชนขาดความศรัทธาในระบบรัฐสภา - ไม่เห็นความแตกต่างว่าใครจะเป็น สส. เพราะไม่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น
- ประชาชนขาดการตื่นตัวทางการเมือง
- ยึดถือระบบอุปถัมภ์และมีความคาดหวังว่า ผู้ที่ตนเลือกจะได้เป็นใหญ่ และกระจายทรัพยากรมาสู่ชุมชน
- ถูกขู่ข่ม
- ความเชื่อเรื่องบาปบุญ
- ขาดกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้เข้าใจระบบประชาธิปไตย

1.2 นักการเมือง

- ต้องการรักษาสถานภาพทางการเมือง และเศรษฐกิจ
- ไม่รักษาสัญญาประชาคม
- ละเมิดกฎหมาย
- ขาดจิตสำนึกประชาธิปไตย
- ต้องการได้เกียรติ มีศักดิ์ศรี

1.3 พรรคการเมือง

- ไม่ได้มาจากประชาชน
- ถูกครอบงำจากกลุ่มทุนทั้งในและนอกประเทศ
- ไม่มีโครงสร้างที่สามารถให้องค์กรควบคุมของรัฐและเอกชนตรวจสอบได้

1.4 กฎหมาย

- มีการละเว้นการปฏิบัติตามกฎหมาย
- กฎหมายมีช่องว่างมาก
- กฎหมายเลือกตั้งไม่เปิดโอกาสให้มีการหาเสียงแบบรวมมวลชน
- กำหนดเวลาเลือกตั้งกระชั้นชิดเกินไป

1.5 รัฐและกลไกรัฐ

- ระบบราชการอ่อนแอ
- องค์การตรวจสอบอ่อนแอและอิงรัฐ เช่น ปปป., สตง., ปปส., เป็นต้น
- ข้าราชการมีประโยชน์ร่วมกับนักการเมือง จึงให้การสนับสนุนนักการเมืองบางคน
- ไม่มีการกระจายอำนาจ กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจครอบงำทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาค

2. แนวทางแก้ไขปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้ง

2.1 ประชาชน - องค์การประชาชน

2.2 นักการเมือง - พรรคการเมือง

2.3 กฎหมาย

2.4 รัฐและกลไกรัฐ

2.1 ประชาชน - องค์การประชาชน

- ให้องค์การประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูล - ข่าวสาร และให้ข้อเสนอเรื่องนโยบาย
- ให้องค์การประชาชนมีอำนาจในการตรวจสอบการทำงานของรัฐและกลไกรัฐ
- ให้องค์การประชาชนมีสิทธิถอดถอน สส. ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
- ให้องค์การประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารและดำเนินการพรรคการเมือง
- สร้างความเข้มแข็งขององค์การประชาชนโดยสนับสนุนเครือข่ายองค์กรและสนับสนุนด้านงบประมาณ
- ให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง และสร้างจิตสำนึกทางการเมือง สร้างศรัทธาในประชาธิปไตย
- เตรียมเยาวชนเข้าสู่ระบบประชาธิปไตย เช่น ตั้งองค์การตรวจสอบสภาตำบล

2.2 นักการเมือง - พรรคการเมือง

- มีระบบโครงสร้าง, กิจกรรม, งบประมาณ ที่สามารถตรวจสอบได้ โดยองค์กรของรัฐและประชาชน

2.3 กฎหมาย

- แก้กฏหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น ยกเลิกงบ สส. แล้วเอาเงินไปให้สภาตำบล, ให้มีการเลือกตั้งทุกระดับ, ให้นับคะแนนที่อำเภอหรือจังหวัด, รัฐบาลรักษาการระหว่างเลือกตั้งต้องไม่มาจากพรรคการเมือง, กำหนดวันเลือกตั้งใหม่ให้มีเวลานานขึ้น, เอาผิดเฉพาะผู้ซื้อเสียง
- ตั้งศาลเลือกตั้ง
- ห้าม สส. เป็นรัฐมนตรี
- แก้กฏหมายปกครอง ไม่ให้กระทรวงมหาดไทยคุมทุกระทรวง

2.4 รัฐและกลไกรัฐ

- มีองค์กรเลือกตั้งที่เป็นอิสระ
- เปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ และเปิดโอกาสให้ประชาชนวิจารณ์นโยบายของรัฐ
- กระจายอำนาจอย่างแท้จริง ให้มีการเลือกตั้งทุกระดับ
- ปรับปรุงโครงสร้างระบบการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

3. สถานภาพ/โครงสร้าง/อำนาจหน้าที่องค์กรกลางในอนาคต

3.1 สถานภาพ

- เป็นองค์กรถาวร
- อิสระไม่ขึ้นกับหน่วยงานรัฐ
- มีกฎหมายรับรอง

3.2 โครงสร้าง

- คณะกรรมการมาจาก 2 รูปแบบ
 - สรรหาในระดับผู้ประสานงานลงไปทำงานชั่วคราวหรือรักษาการเลือกตั้ง
 - ในระดับตำแหน่งสำคัญ (ชาติ, ภาค) มีวาระการดำรงตำแหน่ง
- มีกฎหมายรองรับ
- มีหน่วยตรวจสอบองค์กรกลาง

3.3 งบประมาณ : เองงบประมาณจากรัฐเท่านั้น

3.4 อำนาจหน้าที่

- ส่งเสริมองค์กรประชาชนให้มีความเข้มแข็ง ให้มีข้อมูลข่าวสาร
- เผยแพร่ วรรณคดี สร้างจิตสำนึกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้และทักษะประชาธิปไตย แก่ทุกคน ทุกกลุ่มอายุ อย่างต่อเนื่อง
- สามารถตรวจสอบนักการเมืองได้
- รวบรวม ประสาน ข้อมูลข่าวสารเรื่องปัญหาประชาชน, กระบวนการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยขององค์กรต่าง ๆ , นโยบายรัฐที่มีผลต่อประชาชนโดยตรง และข้อมูลเรื่องอำนาจท้องถิ่น เป็นต้น
- ในช่วงดำเนินการเลือกตั้ง ให้องค์กรกลางมีหน้าที่สอดส่องดูแลการเลือกตั้งทุกระดับ (สส., สจ., สท., สข. และ สต. รวมทั้งผู้ว่าฯ) ให้มหนาดไทยทำหน้าที่รับสมัครผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น

ภาคผนวก

- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบการเลือกตั้ง
- คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 74/2538 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการองค์รากลางการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบการเลือกตั้ง

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่...) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

และคณะกรรมการองค์รกรกลางการเลือกตั้ง พ.ศ.

และข้อเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่...) พ.ศ. และ
ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการองค์
กรกลางการเลือกตั้ง พ.ศ. นี้ องค์กรกลางการเลือกตั้ง ได้ทำการศึกษาโดยอาศัยร่างพระ
ราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการการเลือก
ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คณะอนุกรรมการ ของ คณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาแก้ไขพระราช
บัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพระราชบัญญัติพรรคการเมือง สภาผู้แทน
ราษฎร ได้ทำการศึกษาได้ตามกรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธ
ศักราช ๒๕๓๘ ก่อนการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ประกอบกับข้อเสนอขององค์กรกลางการ
เลือกตั้งที่ได้นำเสนอ เมื่อคราวดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม
๒๕๓๕ และวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕

สำหรับ ข้อเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้น องค์กรกลางนำเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘

ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว และข้อเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้ผ่านการระดมความคิดเห็นในที่
ประชุมสัมมนาเรื่องการปรับปรุงระบบการเลือกตั้ง ที่มีขึ้นเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ ที่
ห้องประชุม อาคารประชาธิปไตย-รำไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับความเห็นชอบ
จากที่ประชุมสัมมนาประเมินผลองค์กรกลางการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๘ ที่
โรงแรมหาดทรายทอง จ ชลบุรี

องค์กรกลางการเลือกตั้ง

๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๘

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่...)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังนี้

๑. เพิ่มพินัยมคำว่า "คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" และ "คณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง" ในมาตรา ๔
๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ วรรคสองและมาตรา ๖ เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง
๓. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการไปเลือกตั้ง
๔. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ เพื่อให้การไปใช้สิทธิหรือไม่ใช้สิทธิเป็นข้อมูลสาธารณะ
๕. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยสอดส่องดูแลการเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง
๖. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ เพื่อให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวมีโอกาสสมัครรับเลือกตั้งได้มากขึ้น
๗. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การสมัครให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น และระบุให้รัฐนำเงินธรรมเนียมค่าสมัครไปใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สมัครได้อย่างเท่าเทียมกัน
๘. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ เพื่อกำหนดให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้เลือกตั้งซึ่งมาใช้สิทธิ ได้รับเงินค่าธรรมเนียมการสมัครคืนในส่วนที่เหลือจากการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สมัคร

๙. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง เพื่อให้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งภายในวันที่ ๑ เมษายน ของทุกปี และให้โอกาสผู้เลือกตั้งมีสิทธิขอเพิ่มรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งได้มากขึ้น

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙ เพื่อให้ให้นักศึกษา ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และลูกจ้าง สามารถขอทะเบียนบ้านชั่วคราว และใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาหรือสถานที่ทำงานของตน

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๒ วรรคสอง เพื่อให้รวมค่าใช้จ่ายในการหาเสียงของพรรคการเมืองในช่วงเวลาการหาเสียงเลือกตั้งด้วย

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ เพื่อให้รวมค่าใช้จ่ายในการจัดมหรสพ และทำสาธารณประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง

๑๓. แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๔ เพื่อให้มีการเปิดเผยและตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕ เพื่อให้จัดมหรสพและทำสาธารณประโยชน์ได้ในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง และขยายฐานความผิดให้รวมถึงขั้นเตรียมการ และการสนับสนุนหรือออกค่าใช้จ่ายในการกระทำการด้วย

๑๕. เพิ่มมาตรา ๓๗ ทวิ และมาตรา ๓๗ ตรี เพื่อให้รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐจัดให้มีการปราศรัยหาเสียงอย่างเป็นทางการและทั่วถึง

๑๖. แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ เพื่อให้มีการกำหนดหน่วยเลือกตั้งภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ของทุกปี และให้มีการเพิ่มหน่วยเลือกตั้งมากขึ้น

๑๗. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการองค์รกรกลางการเลือกตั้ง

๑๘. เพิ่มเดิมมาตรา ๔๓ ทวิ เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งกรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนนได้รับค่าตอบแทน

๑๙. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕ เพื่อให้มีการประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีในที่เลือกตั้ง ก่อนการเปิดลงคะแนน ทั้งนี้เพื่อความรัดกุมในการทำบัญชีบัตรเลือกตั้ง

๒๐. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๗ เพื่อกำหนดให้แสดงหลักฐานและวิธีการแสดงตนในการใช้สิทธิลงคะแนนให้ชัดเจนและเพื่อป้องกันการทุจริตในการลงคะแนนเลือกตั้ง

๒๑. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ เพื่อไม่เอาผิดต่อผู้เลือกตั้งที่รับเงินจากผู้สมัครหรือหัวหน้าคะแนน

๒๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๐ เพื่อให้มีการนับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนนได้ก่อนการประกาศผลการนับคะแนน

๒๓. เพิ่มมาตรา ๗๐ ทวิ เพื่อให้ผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนาสามารถใช้สิทธิลงคะแนนได้ก่อนวันเลือกตั้ง ณ ที่ว่าการอำเภอที่ตนมีภูมิลำเนา

๒๔. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ เพื่อให้การนับคะแนนและการรายงานผลการนับคะแนนเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมและเกิดการทุจริตได้ยากขึ้นและให้มีการนับคะแนนรวมที่อำเภอ เพื่อตัดช่องทางการตรวจสอบเป้าคะแนนของหัวคะแนน

๒๕. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ เกี่ยวกับการเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง และเพื่อให้บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่ใช้ประกอบการลงคะแนนเป็นข้อมูลสาธารณะ

๒๖. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๖ เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒๗. เพิ่มเดิมมาตรา ๘๓ ทวิ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๓๗

๒๘. เพิ่มเดิมมาตรา ๘๓ จัตวา เพื่อให้คณะกรรมการองค์กลางการเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เหตุผล

เนื่องจากหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ บางส่วนไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยได้มีโอกาสใช้สิทธิในการเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกตั้งได้มากขึ้น อำนวยความสะดวกให้กับผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครมีโอกาสหาเสียงกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้ง กำหนดวิธีการดำเนินการเลือกตั้งให้ชัดเจน และให้ผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนาได้มีโอกาสใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ประกอบกับ ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่กำกับดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกัน และให้การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

- ร่าง -

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร (ฉบับที่ ...) พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นบทนิยามคำว่า "คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" ระหว่างบทนิยามคำว่า "ผู้เลือกตั้ง" และ "นายอำเภอ" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

"คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง

"คณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง" หมายความว่า คณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"กฎกระทรวง หรือระเบียบ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกาศในราชกิจจานุเบกษากภายในวันที่ ๑ เมษายนของทุกปี ซึ่งเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) จำนวนราษฎรโดยเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน
- (๒) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดพึงมี
- (๓) จำนวนเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละเขต

(๔) จำนวนราษฎรของแต่ละเขตเลือกตั้ง และ

(๕) จำนวนอำเภอและตำบลรวมเป็นเขตเลือกตั้งแต่ละเขต

การเปลี่ยนแปลงจำนวนเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละเขตตาม (๓) และจำนวนอำเภอและตำบลรวมเป็นเขตเลือกตั้งแต่ละเขตตาม (๕) จะกระทำมิได้ เว้นแต่เวลาที่สัปดาห์วันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้ผ่านพ้นไป หรือจังหวัดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือมีการเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่จังหวัด หรือตั้งจังหวัดใหม่"

มาตรา ๖ ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔ วรยศสามแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

"ให้วันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันและวันเลือกตั้งเป็นวันหยุดของราชการและเอกชน"

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙ ผู้เลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำว่าตนได้ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดไม่ว่าในกรณีใด"

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความเห็นต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖ วรยศสามแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

"เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง มีหน้าที่สอดส่องดูแลกระบวนการเลือกตั้งให้สุจริต ยุติธรรม ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย"

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๙ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลา และสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับการศึกษาภาคบังคับตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ หรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศ ตามกำหนดเวลามาโดยตลอด ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียนจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับการศึกษาภาคบังคับตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(๒) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลารวมกันไม่น้อยกว่าสิบปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง"

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๒ ผู้สมัครแต่ละพรรคการเมืองต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อหน้าผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้ยื่นเป็นคนละ ศาลากลางจังหวัดที่เขตเลือกตั้งที่ตนสมัครรับเลือกตั้งอยู่ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง พร้อมด้วยเงินค่าธรรมเนียมการสมัครในอัตราที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกำหนดขึ้น โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สมัคร และหลักฐานการสมัครดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๒) รูปถ่ายหรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนเหมือนรูปถ่ายของตนเอง ขนาดกว้างประมาณ ๔.๕ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๑๓.๕ เซนติเมตร มีจำนวนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด

(๓) หนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีถึงผู้ว่าราชการจังหวัด โดยระบุชื่อหรือรายชื่อผู้สมัครในนามของพรรคการเมือง

(๔) หนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองรับรองว่าพรรคการเมืองนั้น ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น

(๕) หลักฐานอื่นซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้สมัครเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน และไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับใบสมัครได้เป็นหลักฐาน และออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบหลักฐานคุณสมบัติของผู้สมัครและสอบสวนว่าผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ ให้เสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดการรับสมัคร ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับสมัครได้ ณ ศาลากลางจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งสำเนานักหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งรับรองการสมัครรับเลือกตั้งไปให้กระทรวงมหาดไทยทราบ และแจ้งการรับสมัครหรือไม่รับสมัครให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ประกาศตามวรรคสองให้มีชื่อผู้สมัครและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัคร อันประกอบด้วยเลขหมายประจำตัวผู้สมัคร และจำนวนจุดเท่ากับเลขหมายซึ่งจะใช้ในการลงคะแนนและรูปผู้สมัคร ทั้งนี้ ให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งซึ่งผู้นั้นสมัครโดยเร็ว

วิธีการให้หมายเลขประจำตัวผู้สมัครให้กำหนดตามเลขที่ใบรับ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ออกให้แก่ผู้สมัครเมื่อได้ตรวจสอบเงินประกันการสมัคร หลักฐานการสมัครและรูปถ่าย

หรือรูปภาพว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว ในกรณีที่มีผู้สมัครหลายพรรคการเมืองยื่นใบสมัครพร้อมกัน หากไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้กระทรวงมหาดไทยส่งรายงานการสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทราบ และในกรณีที่เป็นารเลือกตั้งทั่วไป ถ้าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครน้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศถอนการสมัครรับเลือกตั้งของสมาชิกพรรคการเมืองนั้น

เงินค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำไปใช้จ่ายเป็นค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารมวลชนและทางแผ่นป้ายใบปลิวหรือสิ่งพิมพ์อื่นสำหรับผู้สมัครแต่ละคน ในเขตเลือกตั้งหนึ่งในจำนวนที่เท่า ๆ กัน ทั้งนี้ ผู้สมัครจะต้องเสนอรูปแบบและเนื้อหาการโฆษณาประชาสัมพันธ์แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน มิฉะนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถกำหนดรูปแบบและเนื้อหาการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๒๒ ที่หักค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ วรรคหกแล้วให้แก่ผู้สมัคร เว้นแต่ผู้สมัครไม่ได้รับเลือกตั้งและได้คะแนนเลือกตั้งไม่ถึงร้อยละสิบของจำนวนผู้เลือกตั้งซึ่งมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เงินค่าธรรมเนียมการสมัครนั้นตกเป็นของรัฐ

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ ให้นายอำเภอจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่สาธารณะที่เห็นได้ง่ายภายในวันที่ ๑ เมษายน ของทุกปี

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งจากทะเบียนบ้าน เว้นแต่ในเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้ใช้สำหรับการเลือกตั้งที่อาจมีขึ้นระหว่างวันที่ ๑ เมษายนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคมของปีถัดไป

ผู้เลือกตั้งที่ย้ายชื่อจากทะเบียนบ้าน ภายหลังที่ได้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งแล้วให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งเดิมที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง เว้นแต่บุคคลนั้นจะเป็นผู้เลือกตั้งตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๕๔

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๔ เมื่อได้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งแล้ว ผู้เลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอนับแต่วันประกาศรายชื่อผู้เลือกตั้ง และก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน"

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๙ ในกรณีและผู้เลือกตั้งเป็นนักศึกษา หรือข้าราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือลูกจ้างของสถานประกอบการที่เป็นนิติบุคคล ที่ทำการศึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือทำงานนอกพื้นที่ที่ตนมีภูมิลำเนา ถ้าหัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดหรือเทียบเท่าของสถานการศึกษา หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือสถานประกอบการที่เป็นนิติบุคคลแล้วแต่กรณี เห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่อาจไปลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่บุคคลนั้นมีสิทธิได้ ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และยื่นต่อนายอำเภอท้องที่ที่บุคคลดังกล่าวศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือทำงานอยู่เพื่อให้ออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้แก่บุคคลเหล่านั้น และเพิ่มชื่อบุคคลเหล่านั้นในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งโดยให้ยื่นบัญชีรายชื่อก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

เมื่อนายอำเภอเห็นว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้เลือกตั้งก็ให้ออกทะเบียนบ้านชั่วคราวและเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งโดยไม่ชักช้า และให้แจ้งนายอำเภอท้องที่ที่ผู้เลือกตั้งมีภูมิลำเนาทราบ เพื่อหมายเหตุในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ถ้านายอำเภอเห็นว่าบุคคลเหล่านั้นผู้ใดไม่ใช่ผู้เลือกตั้งให้แจ้งผู้ยื่นทราบภายในสามวันนับแต่วันได้รับบัญชีรายชื่อ โดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย และให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ทะเบียนบ้านชั่วคราวให้ทำตามแบบทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร โดยอนุโลม และเมื่อเสร็จสิ้นการเลือกตั้งแล้วให้ทะเบียนบ้านชั่วคราวดังกล่าวเป็นอันยกเลิก"

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๒ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครแต่ละคนจะใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมดเกินหนึ่งล้านบาทไม่ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมค่าธรรมเนียมการสมัคร

ค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึง ค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการโฆษณาประชาสัมพันธ์พรรค นโยบายพรรค และหัวหน้าพรรค ที่นำมาถว้เฉลี่ยต่อผู้สมัครทั้งหมดของพรรค และรวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่พรรคการเมืองหรือบุคคลอื่นใดจ่าย หรือรับว่าจะจ่ายแทน หรือนำมาทำให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทน เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง ในกรณีนำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ"

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๓ การใช้จ่ายตามมาตรา ๓๒ ให้ใช้จ่ายได้เฉพาะค่าใช้จ่ายต่อไปนี้

- (๑) การโฆษณากระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนอื่น
- (๒) การพิมพ์ การโฆษณา แจกจ่าย ประกาศ แผ่นป้าย โบปปลิว และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
- (๓) การจัดหาเครื่องเขียน แบบพิมพ์ ไปรษณียากร โทรเลข โทรศัพท์ และการ

สื่อสารอื่นใด

(๔) การซื้อ เช่า หรือยืมสำนักงาน สถานที่ ยานพาหนะ วัสดุ อุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(๕) การว่าจ้างแรงงานทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(๖) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อการเลือกตั้ง

(๗) ค่าใช้จ่ายในการจัดมหรสพและการรื่นเริงต่าง ๆ

(๘) ค่าใช้จ่ายในการทำสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์

(๙) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการหาเสียงเลือกตั้งที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้"

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของรายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่เห็นว่าผู้สมัครใช้เงินเกินกว่ากำหนดให้ดำเนินคดีต่อผู้สมัครผู้นั้น และให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานไว้ มีกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจนกว่าคดีถึงที่สุด"

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๕ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการ หรือเตรียมการโดยมีเจตนาชัดเจนที่จะกระทำการหรือสนับสนุนหรือออกค่าใช้จ่ายในการกระทำการ เพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้งดเว้นมิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมแก่สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา หรือสถานสงเคราะห์อื่นใด

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด"

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗ ทวิ และมาตรา ๓๗ ตริ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

"มาตรา ๓๗ ทวิ ให้กระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ คณะกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้งสามารถจัดยานพาหนะดำเนินการให้ผู้เลือกตั้งเดินทางไปยังที่เลือกตั้ง และกลับจากที่เลือกตั้งด้วยความสะดวก

มาตรา ๓๗ ตริ เมื่อพ้นกำหนดเวลาสมัครรับเลือกตั้ง จนถึงวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้สำนักนายกรัฐมนตรีโดยความร่วมมือกับคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง ดำเนินการให้พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งทุกพรรคได้มีโอกาสปราศรัยหาเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์อย่างเท่าเทียมกัน โดยแจ้งกำหนดการปราศรัยหาเสียงให้พรรคการเมืองทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอโดยความร่วมมือกับคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง จัดให้มีเวทีปราศรัยในทุกตำบลเพื่อให้ผู้สมัครทุกคนมีโอกาสปราศรัยหาเสียงอย่างเท่าเทียมกันอย่างน้อยตำบลละหนึ่งครั้ง โดยแจ้งกำหนดการปราศรัยให้ผู้สมัครทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เจ้าหน้าที่สถานีวิทยุกระจายเสียง เจ้าหน้าที่สถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ ข้าราชการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปราศรัยหาเสียงตามมาตรานี้ ต้องให้ความสะดวกแก่พรรคการเมือง ผู้สมัครและประชาชนที่เข้าร่วมในการปราศรัยหาเสียง"

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น ภายในวันที่ ๑ พฤษภาคมของทุกปี

ตามปกติให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง สำหรับในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร เขตสุขาภิบาล หรือชุมชนหนาแน่น ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจกำหนดให้ใช้ แนวถนน ตรอก ซอย คลอง หรือแม่น้ำ แทนเขตหมู่บ้าน เป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งได้

ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้เลือกตั้งหน่วยละห้าร้อยคนเป็นประมาณ ในกรณีและผู้เลือกตั้งเกินแปดร้อยคนให้เพิ่มหน่วยเลือกตั้งขึ้นอีก ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนของผู้เลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงจำนวนผู้เลือกตั้งก็ได้

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งขึ้นแล้วให้ประกาศหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล และสำนักงานเทศบาล แต่สำหรับตำบลในเขตเทศบาล ในกรุงเทพมหานคร หรือในบริเวณที่มีชุมชนหนาแน่นนั้น ให้จัดทำแผนที่สังเขปแสดงหน่วยเลือกตั้งและระบุที่เลือกตั้งไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง จะกระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้นำความในวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินจะประกาศเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง หรือยุบ หรือรวมหน่วยเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบห้าวันก็ได้"

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔๒ ให้นายอำเภอแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าของพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง เพื่อมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ การแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งให้รายงานกระทรวงมหาดไทย เพื่อส่งต่อไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร"

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔๓ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวันให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจคะแนนอย่างน้อยเจ็ดคน และเจ้าหน้าที่คะแนนอย่างน้อยหนึ่งคน ประจำทุกหน่วยเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ การแต่งตั้งกรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนน ให้รายงานกระทรวงมหาดไทยเพื่อส่งต่อไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร"

มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

"มาตรา ๔๓ ทวิ ให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๒ และกรรมการตรวจคะแนน และเจ้าหน้าที่คะแนนตามมาตรา ๔๓ ได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง"

มาตรา ๒๔ ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

"ก่อนเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ในวันเลือกตั้ง ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนแจ้งจำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมดในที่เลือกตั้งนั้น โดยติดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ให้ผู้เลือกตั้งที่มาใช้สิทธิเลือกตั้งมองเห็นได้ชัดเจน"

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๗ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้เลือกตั้งที่จะลงคะแนนไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนน โดยแสดงหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) บัตรประจำตัวประชาชน รวมทั้งบัตรประชาชนที่หมดอายุ ใบรับคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชนหรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ ซึ่งมีรูปถ่ายและตราประทับของนายทะเบียน

(๒) บัตรประจำตัวข้าราชการ ข้าราชการบำเหน็จบำนาญ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร เลขานุการรองประธานสภากรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา พนักงานเมืองพัทยา พนักงานเทศบาล หรือพนักงานสุขาภิบาล

(๓) บัตรประจำตัวสมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเมืองพัทยา สมาชิกสภาเทศบาล หรือกรรมการสุขาภิบาล

(๔) บัตรประจำตัวทหารกองประจำการ

(๕) บัตรประจำตัวลูกจ้างในสังกัดกระทรวงกลาโหม

(๖) บัตรประจำตัวกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือสารวัตรกำนัน

(๗) บัตรประจำตัวกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

(๘) ใบขึ้นทะเบียนพาหนะที่มีรูปถ่ายและออกให้โดยหน่วยงานราชการ

เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งแล้ว ให้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้เลือกตั้ง ๆ ถ้าไม่มีผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือผู้แทนพรรคการเมืองผู้ใดหักทวง ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งโดยให้จดหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน และสถานที่ออกบัตรประจำตัวประชาชน และให้ผู้เลือกตั้งลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งเป็นหลักฐานตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นไปลงคะแนน

หากมีผู้หักทวง หรือกรรมการตรวจคะแนนสงสัยว่าผู้เลือกตั้งที่มาแสดงตนนั้นไม่ใช้เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกหักทวงหรือผู้ถูกสงสัยมีสิทธิลงคะแนนหรือไม่ คำชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้เป็นที่สุด ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยว่าผู้ถูกหักทวงหรือผู้ถูกสงสัยไม่มีสิทธิลงคะแนน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนบันทึกคำวินิจฉัยและลงลายมือชื่อไว้ด้วย"

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้เลือกตั้งผู้ใดเรียกทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้งหรือดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด"

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๗๐ ก่อนประกาศผลการนับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน หรือเจ้าหน้าที่คะแนนแจ้งแก่ผู้ใดให้ทราบจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนนไว้ หรือทราบว่ามีผู้ใดลงคะแนนหรือไม่"

มาตรา ๒๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

"มาตรา ๗๐ ทวิ ภายในสิบวันก่อนวันเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใด และไม่สามารถจะไปลงคะแนนในวันเลือกตั้งได้ เพราะประกอบอาชีพหรืออยู่อาศัยหรือจำเป็นต้องเดินทางออกนอกเขตจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาในวันเลือกตั้ง ถ้าประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนน ให้ไปแสดงตนพร้อมหลักฐานตามมาตรา ๕๗ ต่อนายอำเภอท้องที่ที่มีภูมิลำเนา เพื่อยื่นคำร้องขอจดทะเบียนเป็นผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนา และขอใช้สิทธิลงคะแนน ณ ที่ว่าการอำเภอนั้น

ถ้านายอำเภอเห็นว่าผู้นั้นเป็นผู้เลือกตั้งที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้รับจดทะเบียนเป็นผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนา และให้หมายเหตุในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งคำวินิจฉัยของนายอำเภอว่าผู้ใดเป็นผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนาหรือไม่ ให้เป็นที่สุด

ให้ผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนาใช้สิทธิลงคะแนนได้ในวันที่อำเภอรับจดทะเบียนเป็นผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนา

ให้นายอำเภอแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๒ และคณะกรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนน ตามมาตรา ๔๓ ประจำหน่วยเลือกตั้ง ณ ที่ว่าการอำเภอ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนาได้ใช้สิทธิลงคะแนน

การตรวจคะแนนและการนับคะแนนจากบัตรเลือกตั้งที่ผู้เลือกตั้งอยู่ต่างภูมิลำเนาใช้สิทธิลงคะแนนให้กระทำในวันเลือกตั้งเมื่อปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว

การขอจดทะเบียนเป็นผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างภูมิลำเนา การลงคะแนน และการตรวจและนับคะแนน นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๗๑ ภายใต้มาตรา ๗๐ ทวิ วรรคหน้า เมื่อปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนนับบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนน โดยเปิดเผยจนเสร็จในรวดเดียว ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับบัตรเลือกตั้ง

เมื่อนับบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือและจำนวนบัตรที่ใช้ลงคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น และรับทำรายงานแสดงผลของการนับบัตรเลือกตั้ง เสร็จแล้วให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนบรรจุรายงานผลการนับบัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้ง และนำหีบบัตรลงคะแนน พร้อมบัตรเลือกตั้งที่เหลือไปยังที่ว่าการอำเภอ นั้นโดยเร็ว

ก่อนนำหีบบัตรเลือกตั้งไปยังที่ว่าการอำเภอ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดหีบเลือกตั้งและให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนนปิดกระดานที่มีลายมือชื่อบุคคลดังกล่าวที่ของหย่อนบัตรเลือกตั้งโดยเปิดเผยเพื่อมิให้มีช่องที่จะหย่อนบัตรเลือกตั้งได้อีกต่อไป

เมื่อนายอำเภอได้รับหีบบัตรเลือกตั้งและบัตรลงคะแนนเลือกตั้งที่เหลือจากแต่ละหน่วยเลือกตั้งแล้ว ให้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วย ข้าราชการ ตัวแทนจากคณะกรรมการตรวจคะแนน และอาสาสมัครองค์การกลางการเลือกตั้ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือกับรายงานผลการนับบัตรที่เหลือ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนในหีบบัตรเลือกตั้ง แล้วให้บันทึกจำนวนบัตรที่นับได้เป็นตัวเลขและมีตัวอักษรกำกับไว้เป็นหลักฐาน

การนับบัตรเลือกตั้งที่เหลือและบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนต้องกระทำโดยเปิดเผย และต่อหน้าคณะกรรมการตรวจคะแนนในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

เมื่อเสร็จสิ้นการตรวจนับบัตรเลือกตั้งและทำบันทึกการนับบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้นำบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งของอำเภอในเขตเลือกตั้งเดียวกันมารวมกัน และคละกันก่อนการเริ่มต้นนับคะแนน เว้นแต่หน่วยเลือกตั้งที่มีประกาศลงคะแนนหรือนับบัตรเลือกตั้งตามมาตรา 72 ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนจากหน่วยเลือกตั้งต่าง ๆ ช่วยกันนับคะแนนโดยเปิดเผยจนเสร็จในรวดเดียว ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

เมื่อนับเสร็จแล้วให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของการนับคะแนน ณ ที่ว่าการอำเภอ นั้น

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๗๒ ถ้าการลงคะแนนหรือการนับบัตรเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุนอกอำนาจอย่างอื่น ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศลงคะแนนหรือนับบัตรเลือกตั้งสำหรับที่เลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อนายอำเภอโดยด่วนในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศยกเลิกการลงคะแนนหรือการนับบัตรเลือกตั้ง และกำหนดวันลงคะแนนใหม่ ในหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในสามวันนับแต่วันได้รับทราบเหตุนั้นได้สงบลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีที่จำนวนผู้เลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งทั้งดียวตามวรรคหนึ่งจะไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้นเปลี่ยนแปลง ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ต้องประกาศให้มีการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง"

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๗๕ เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้นายอำเภอเก็บรักษาบัตรเลือกตั้งและเอกสารการเลือกตั้ง ยกเว้นบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่มีลายมือชื่อผู้เลือกตั้งไว้ในหีบบัตรเลือกตั้งและจะทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารเลือกตั้งนั้นได้เมื่อพ้นระยะเวลาคัดค้านการเลือกตั้ง ตามมาตรา ๗๘ แล้วไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ให้นายอำเภอเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ให้นายอำเภอเก็บรักษาบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่มีลายมือชื่อผู้เลือกตั้งมีกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

ผู้เลือกตั้งมีสิทธิขอตรวจ คัดสำเนา หรือถ่ายเอกสารบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง"

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๗๖ ให้นายอำเภอส่งรายงานการเลือกตั้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยด่วน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรวมยอดคะแนนการเลือกตั้ง และประกาศผลการเลือกตั้งโดยเร็ว และให้รายงานไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อแจ้งต่อไปยังรัฐสภา และคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ให้ส่งสำเนาหลักฐานการดำเนินการเลือกตั้งของทุกหน่วยเลือกตั้งไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา ๓๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

"มาตรา ๔๓ ทวิ เจ้าหน้าที่สถานีวิทยุกระจายเสียง เจ้าหน้าที่สถานีวิทยุโทรทัศน์ ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปราศรัยหาเสียงขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่พรรคการเมือง ผู้สมัคร และประชาชนที่เข้าร่วมในการปราศรัยหาเสียงตามมาตรา ๓๗ ทวิ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา ๓๔ ให้บรรดากฎกระทรวง ที่ออกตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔๓ จัตวา ในกรณีมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือคณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา"

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง

เหตุผล

เนื่องจากการเลือกตั้ง มีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การดำเนินการเลือกตั้งต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม เพื่อให้ได้ซึ่งตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง องค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และองค์กรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง จึงต้องเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระ เป็นกลาง และมีความบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยประกันความบริสุทธิ์ยุติธรรมดังกล่าวด้วยการให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มาจากการแต่งตั้งของสภาผู้แทนราษฎร เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมควรให้มีคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

"ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

"องค์กรกลาง" หมายความว่า คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการที่องค์กรกลางมอบหมายให้ดำเนินการแทนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานการเลือกตั้ง

"รองเลขาธิการ" หมายความว่า รองเลขาธิการสำนักงานการเลือกตั้ง

"เจ้าหน้าที่" หมายความว่า เลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

"อาสาสมัคร" หมายความว่า ผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัครที่แต่งตั้งโดยองค์กรกลางให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเรียกโดยย่อว่า "คณะกรรมการ ก.ล.ต." ประกอบด้วย กรรมการที่สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งจากบุคคลที่ประธานรัฐสภาเสนอจำนวนสองคน นายกรัฐมนตรีเสนอจำนวนสองคนและประธานศาลฎีกาเสนอจำนวนห้าคน มติแต่งตั้งกรรมการต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาประชุม

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

มาตรา ๖ กรรมการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ทางด้านการบริหาร
- (๔) ไม่วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๕) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๖) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๗) ไม่เป็นผู้ต้องคุมขังหรือถูกจำคุกอยู่โดยหมายของศาล
- (๘) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา
- (๙) ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- (๑๐) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๑๑) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น
- (๑๒) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น
- (๑๓) ไม่รับสัมปทานจากรัฐหรือหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ หรือหน่วยราชการ หรือ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม
- (๑๔) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ
- (๑๕) ไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๗ กรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๖ ปี นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรมิมีมติแต่งตั้ง เมื่อครบสองปีนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรมิมีมติแต่งตั้งครั้งแรก ให้กรรมการจำนวนสามคนพ้นจากตำแหน่งโดยวิธีจับสลาก และเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรมิมีมติแต่งตั้ง ให้กรรมการจำนวนที่เหลือจากการจับสลากออกเมื่อครบสองปีแรก พ้นจากตำแหน่งเป็นจำนวนสามคนโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการพ้นจากตำแหน่งกรรมการโดยวิธีจับสลากเป็นการออกจากวาระด้วย

ให้ประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี หรือ ประธานศาลฎีกาแล้วแต่กรณี เสนอชื่อบุคคลเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งเป็นกรรมการให้ครบตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ ววรรคหนึ่ง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งหรือนับแต่วันเปิดสมัยประชุมรัฐสภา แล้วแต่กรณี

ประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี หรือประธานศาลฎีกา จะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งเป็นกรรมการอีกไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งโดยวิธีจับสลากตามวรรคหนึ่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการได้อีกครั้งหนึ่ง

ในกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสิ้นสุดลงในระหว่างปิดสมัยประชุมรัฐสภา หรือสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือถูกยุบ ให้กรรมการที่ออกจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๘ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) สภาผู้แทนราษฎรมิมติให้ออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

ในกรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการว่าเป็นไปโดยมิชอบหรือโดยทุจริต ให้คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาและทำความเข้าใจเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

การลงมติของสภาผู้แทนราษฎรตาม (๓) ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาประชุม

เมื่อตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนครบวาระให้ประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี หรือ ประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณีเสนอชื่อบุคคลเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง หรือนับแต่วันเปิดสมัยประชุมรัฐสภา กรรมการที่สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้ง ในกรณีนี้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการที่ตนแทน

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมกรรมการต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๐ ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งประธานกรรมการหนึ่งคน และรองประธานกรรมการหนึ่งคนจากผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการตามมติของคณะกรรมการ

ในการประชุมกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานที่ประชุม

ในกรณีที่ยังไม่มีการแต่งตั้งประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ หรือประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๑ ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) พ้นจากตำแหน่งกรรมการ
- (๒) ลาออกจากตำแหน่ง
- (๓) กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ และให้มีอำนาจหน้าที่ดัง ต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบในการออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด และในแต่ละเขตที่พึงมีในการเลือกตั้ง จำนวนเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด จำนวนราษฎรแต่ละเขตเลือกตั้ง และชื่ออำเภอและตำบลที่รวมเป็นเขตเลือกตั้งแต่ละเขต

(๓) กำกับดูแลให้มีการแต่งตั้งผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจคะแนน และเจ้าหน้าที่คะแนนให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ

(๔) สั่งการให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และให้ความร่วมมือในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๕) วินิจฉัยข้อกฎหมายการตีความ และข้อปฏิบัติของกฎกระทรวง ระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๖) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีความเลื่อมใสศรัทธาการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๗) ส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยสุจริต

(๘) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือกฎหมายอื่น

คณะกรรมการ อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกระทำการใดๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้คณะกรรมการรายงานผลการปฏิบัติงานที่ต่อสภาผู้แทนราษฎรในเดือนตุลาคมทุกปี และพิมพ์เผยแพร่รายงานประจำปีต่อไป

มาตรา ๑๓ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้กระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๔ การประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดพึงมี และการประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละเขตเลือกตั้ง ให้กระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในเดือนเมษายนของทุกปี และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีผลใช้บังคับกับการเลือกตั้งทั่วไป ที่มีขึ้นก่อนการประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดพึงมี และประกาศกำหนดเขตเลือกตั้ง และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละเขตเลือกตั้งครั้งถัดไป

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างลง ให้ใช้เขตเลือกตั้งเช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุด

ประกาศกำหนดเขตเลือกตั้ง และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เว้นแต่เวลาแปดปีนับแต่วันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้ผ่านพ้นไป หรือจังหวัดที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้น หรือลดลง หรือมีการเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่จังหวัดหรือมีการตั้งจังหวัดใหม่

มาตรา ๑๕ เมื่อนายอำเภอแต่งตั้งผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจคะแนน และเจ้าหน้าที่คะแนนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการแต่งตั้งผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจคะแนน หรือเจ้าหน้าที่คะแนนรายใด ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ ให้สั่งการให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

มาตรา ๑๖ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่น ให้ความร่วมมือในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้ามีปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความไม่สะดวก คณะกรรมการอาจสั่งการให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น กระทำการอย่างใด ๆ เป็นกรณีพิเศษได้

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีความเชื่อมั่นในศรัทธาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยสุจริต เพื่อให้สำนักงานการเลือกตั้ง ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการ อนุกรรมการ และเลขานุการ ได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามอัตราที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ เลขานุการ เจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่คณะกรรมการแต่งตั้ง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๒

คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๑ ให้มีคณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งหรือเรียกโดยย่อว่า "องค์การกลาง" ประกอบด้วยรองประธานกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานโดยตำแหน่งกรรมการที่สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งจากบุคคลที่เสนอชื่อโดยกรรมการองค์การกลางของ

จังหวัดในภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคละสองคน และบุคคลที่เสนอชื่อโดย
กรรมการองค์รากลางของกรุงเทพมหานครจำนวนสองคน

ให้รองเลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๒ กรรมการองค์รกลางการเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ
ต้องห้ามตามมาตรา ๖ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙)

มาตรา ๒๓ กรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี
นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรมิมติแต่งตั้ง ให้กรรมการองค์รกลางของจังหวัดในแต่ละภาค และ
กรรมการองค์รกลางของกรุงเทพมหานครเสนอชื่อบุคคล เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งตามที่
กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง หรือ
นับแต่วันที่เปิดสมัยประชุมรัฐสภา แล้วแต่กรณี

กรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง เป็นกรรมการติดต่อกันเกินสองสมัยไม่ได้

ให้นำมาตรา ๗ วรรคสี่มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ ให้นำมาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้กับการพ้นจากตำแหน่งและการ
ประชุมคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งรองประธานกรรมการองค์รกลางการเลือก
ตั้งสองคนจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการองค์รกลางตามมติขององค์รกลาง

ให้นำมาตรา ๑๐ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๑ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่สอดส่องดูแล
และส่งเสริมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ให้เป็นไปด้วย
ความสุจริต ยุติธรรม และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนในสิทธิเสรีภาพ และตระหนัก
ถึงหน้าที่ของพลเมือง และมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

(๒) รับคำแจ้งเหตุของผู้เลือกตั้ง พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่กล่าวหา
ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือบุคคลใด ๆ กระทำการอันเป็นการขัด
ต่อกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง

(๓) เสนอรายชื่อผู้ประสานงานอาสาสมัคร และอาสาสมัคร เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแต่งตั้งให้เข้าสังเกตการณ์ในที่เลือกตั้ง เพื่อสอดส่องดูแลการใช้สิทธิเลือกตั้งและกระบวนการทำงาน

(๔) ศึกษาและเสนอแนะวิธีการปรับปรุงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นต่อนายกรัฐมนตรีและประธานรัฐสภา

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการองค์รากลางจังหวัด คณะกรรมการระดับภาค คณะกรรมการอื่น คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อช่วยดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามอำนาจหน้าที่

(๖) อนุมัติระเบียบการเงิน และระเบียบการปฏิบัติงานขององค์รากลาง

(๗) อำนาจหน้าที่อื่น ๆตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น

ให้คณะกรรมการองค์รากลางการเลือกตั้งรายงานผลการปฏิบัติงานที่ต่อสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีในเดือนตุลาคมของทุกปี แล้วพิมพ์เผยแพร่เป็นรายงานประจำปีต่อไป

มาตรา ๒๗ เมื่อมีการแจ้งเหตุตามมาตรา ๒๖ (๒) ให้้องค์รกลางการเลือกตั้ง สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น หาก้องค์รกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีเหตุพอ ให้เชื่อว่าอาจกระทำความผิดแต่ขาดหลักฐานและพยานที่เพียงพอต่อการดำเนินคดี หรือเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ ให้้องค์รกลางแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยหรือทางการปกครอง หาก้องค์รกลางพิจารณาแล้วเห็นว่ามิกระทำความผิดตามกฎหมาย ให้แจ้งพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดำเนินคดีต่อไป และหากผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้้องค์รกลางแจ้งผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ดำเนินการทางวินัยหรือทางการปกครองด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการการรับแจ้งเหตุ การสอบข้อเท็จจริง และการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการองค์รกลางกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือและสนับสนุน้องค์รกลาง เพื่อช่วยให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายตามอำนาจหน้าที่

หมวด ๓ **สำนักงานการเลือกตั้ง**

มาตรา ๒๙ ให้มีสำนักงานการเลือกตั้ง เรียกโดยย่อว่า "ส.ก.ล." มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ และขององค์กรกลาง และปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการและขององค์กรกลาง และหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๓๐ ให้มีเลขาธิการและรองเลขาธิการสำนักงานการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักงานการเลือกตั้ง รับผิดชอบขึ้นตรงต่อประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งตามลำดับ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการเลือกตั้ง

ให้เลขาธิการและรองเลขาธิการ เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ และการแต่งตั้งเลขาธิการและรองเลขาธิการ ต้องได้รับความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๓๑ เลขาธิการและรองเลขาธิการ จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหกปีมิได้
ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๗ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่เลขาธิการและรองเลขาธิการ
โดยอนุโลม

เลขาธิการและรองเลขาธิการอาจพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการหรือองค์กรกลางมีมติให้ออก แล้วแต่กรณี
- (๔) สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้ออก

ในระหว่างที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ หรือรองเลขาธิการ ให้คณะกรรมการการกรรมการด้วยกันหนึ่งคนเพื่อทำหน้าที่เลขาธิการแทน หรือให้องค์กรกลางเลือกกรรมการองค์กรกลางด้วยกันหนึ่งคนเพื่อทำหน้าที่รองเลขาธิการแทน

มาตรา ๓๒ ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ให้คณะรัฐมนตรีตั้งเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้กับสำนักงานการเลือกตั้ง ตามที่คณะกรรมการและองค์กรกลางเสนอ สำหรับงานของคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง ให้จัดสรรเงินงบประมาณเป็นหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป

ในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างลง หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปภายหลังการยุบสภา หรือการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ถ้าไม่ได้มีการตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ล่วงหน้า ให้สำนักงบประมาณจัดสรรเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนทั่วไปจากเงินงบกลางตามจำนวนเงินที่นายกรัฐมนตรีกำหนด เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่องค์กรกลาง

คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจะต้องจัดให้ระบบการเงิน การบัญชี ตามมาตรฐานทั่วไป และจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทั้งนี้ภายใต้การตรวจสอบดูแลของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๓ ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการจัดตั้งสำนักงานการเลือกตั้ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการจัดตั้งสำนักงานการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อการนั้น ตามที่ประธานรัฐสภาเสนอ

ในวาระเริ่มแรกให้สำนักงานการเลือกตั้งมีข้าราชการและเจ้าหน้าที่ตามตำแหน่ง จำนวน และอัตราเงินเดือน ตามที่ประธานรัฐสภากำหนด

สำนักงานการเลือกตั้ง จะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประกาศโดยประกาศรัฐสภา

มาตรา ๓๔ ให้ประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี และประธานศาลฎีกา เสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖ ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการชุดแรกตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันถัดจากวันที่สำนักงานการเลือกตั้งเปิดทำการ

มาตรา ๓๕ ในวาระเริ่มแรก ให้กรรมการองค์กรกลางจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๗๔/๒๕๓๘ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งเป็นผู้เสนอชื่อกรรมการองค์กรกลางตามมาตรา ๒๑

มาตรา ๓๖ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑. การแบ่งเขตเลือกตั้งโดยให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละ ๑ คน

เท่าที่ผ่านมา มีผู้ที่คัดค้านการแบ่งเขตเลือกตั้งเขตละ ๑ คน โดยให้เหตุผลว่า เมื่อแบ่งเขตเล็กลงจะมีการใช้เงินและใช้อำนาจอิทธิพลได้ง่ายขึ้น อาจถึงขั้นจ้างมือปืนปลิดชีวิตคู่แข่งก็เป็นได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีจังหวัดเล็ก ๆ หลายจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ๑ คน ก็ไม่พบว่ามีปัญหาดังกล่าวข้างต้น มีผู้สนับสนุนว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นเขตละ ๒ หรือ ๓ คน ช่วยลดการเผชิญหน้าทำให้การแข่งขันไม่สูงนัก ผู้สมัครบางคนไม่หวังว่าจะมีคะแนนอันดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีโอกาสชิงที่สองหรือที่สาม อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการแข่งขันในบางเขตเลือกตั้งก็เป็นการแข่งขันที่สูง มีผู้สมัครที่มีชื่อเสียงจำนวนมากลงแข่งขันกัน ถ้าเขตเลือกตั้งเล็กลงและมีจำนวนมากขึ้น อาจช่วยให้ผู้สมัครคนสำคัญ ๆ เลี่ยงการแข่งขันกันเองโดยลงสมัครคนละเขตก็ได้

การแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นเขตละ ๑ ถึง ๓ คน มีข้อเสียคือ

(๑) เกิดความไม่เสมอภาค กล่าวคือผู้เลือกตั้งในบางเขตเลือก สส.ได้ ๑ คน ในบางเขตเลือก สส.ได้ ๓ คน

(๒) เกิดความไม่ชัดเจน กล่าวคืออาจมี สส. ต่างพรรคกัน เป็นตัวแทนของผู้เลือกตั้งเขตเดียวกัน และต่างก็อ้างประชาชนในเขตเลือกตั้งนั้นเลือกตนมาเพราะเห็นด้วยกับนโยบายของพรรค ซึ่งอาจต่างกันมาก

(๓) เกิดระยะห่าง กล่าวคือเมื่อเขตเลือกตั้งใหญ่มีประชากรจำนวนมาก ผู้สมัครหรือ ส.ส. จะนำเสนอภาพลักษณ์ของตนหรือของพรรคให้เข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึงได้ยาก จึงต้องใช้ระบบหวัคคะแนนและฟังการใช้เงินซื้อเสียง

การแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นเขตละ ๑ คน เป็นระบบเลือกตั้งที่ปฏิบัติกันเกือบทุกประเทศ และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดขึ้นระหว่างผู้สมัคร/สส. กับผู้เลือกตั้ง อีกทั้งยังจะช่วยให้ระบบพรรคการเมืองมีความเข้มแข็งขึ้น ในบางเขตเลือกตั้ง อาจมีปัญหาเรื่องการใช้จ่ายเงินซื้อเสียงและการใช้อิทธิพลอยู่ดี แต่ก็เป็นปัญหาเฉพาะบางพื้นที่ซึ่งผู้สมัครต้องพยายามสร้างคะแนนนิยมมาหักล้างกับการใช้จ่ายเงินและอิทธิพล อย่างไรก็ตาม ปัญหาเช่นนี้จะดำรงอยู่แม้ว่าจะแบ่งเขตใหญ่ขึ้นและจำเป็นต้องหาทางแก้ไขโดยมาตรการอื่น ๆ ด้วย

๒. ควรนำระบบเลือกตั้งแบบสัดส่วนมาใช้ร่วมกับแบบเสียงข้างมากในแต่ละเขตเลือกตั้ง

ระบบเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากในแต่ละเขตเลือกตั้งส่งเสริมให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งขึ้น โดยพรรคใหญ่จะได้เปรียบและรวมเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ระบบเลือกตั้งเช่นนี้มีข้อเสีย คือ

(๑) สภาผู้แทนราษฎรไม่ได้เป็นตัวแทนของความหลากหลายทางความคิดที่มีอยู่ในสังคม พรรคการเมืองบางพรรคอาจเป็นตัวแทนทางความคิดบางกระแส แต่เนื่องจากเป็นเสียงข้างน้อยก็

อาจจะแพ้การเลือกตั้งและอาจไม่มีสส.ที่จะไปแทนกระแสความคิดเช่นนั้นในสภาหรือมีก็น้อยมาก ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากรที่คิดเช่นนั้น

(๒) คะแนนเสียงที่ลงให้แก่ผู้สมัครคนหนึ่งนำไปใช้อย่างเป็นผล คือใช้เลือก สส. ๑ คน แต่คะแนนส่วนที่เหลือ (คะแนนที่เลือกผู้สมัครสอบตก) ซึ่งอาจเกินครึ่งของคะแนนทั้งหมดไม่ถูกนำไปใช้ให้เกิดผลประการใด

(๓) อาจมีบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและน่าจะเข้ามามีบทบาททางการเมืองไม่ว่าจะเป็นในทางนิติบัญญัติหรือทางการบริหาร แต่บุคคลผู้นั้นแม้จะมีผลงานและมีชื่อเสียงในวงกว้าง แต่อาจไม่เป็นที่รู้จักหรือเป็นที่ยอมรับเท่าที่ควรในเขตเลือกตั้งที่บุคคลผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ผลก็คือบุคคลผู้นั้นขาดโอกาสที่จะมีบทบาททางการเมืองหรือประเทศอาจจะขาดนักการเมืองที่มีคุณภาพไปคนหนึ่ง

เพื่อลดทอนข้อเสียข้างต้น จึงมีการใช้ระบบเลือกตั้งแบบสัดส่วนในหลายประเทศ อย่างไรก็ตาม ระบบสัดส่วนเองก็มีข้อเสียคือ สภาผู้แทนราษฎรจะประกอบด้วย สส. ที่มาจากพรรคหลาย ๆ พรรค จึงเป็นการยากที่จะรวมตัวกันเป็นเสียงข้างมากในสภา (แต่ดูเหมือนว่าจะจะเป็นปัญหามากนักสำหรับสภาผู้แทนราษฎรไทย ซึ่งสามารถรวบรวมพรรค ๖-๗ พรรคขึ้นเป็นเสียงข้างมากได้) ดังนั้น ในหลาย ๆ ประเทศจึงใช้ระบบผสม คือ มี สส.จำนวนหนึ่งได้รับเลือกตั้งโดยเสียงข้างมาก และ สส.อีกจำนวนหนึ่งได้รับเลือกตั้งแบบสัดส่วน ระบบผสมยังมีข้อดีคือ ผู้เลือกตั้งได้เลือกทั้งคน (ระบบเสียงข้างมาก) และเลือกพรรคการเมืองด้วย (ระบบสัดส่วน)

ปัญหาอีกประการหนึ่งของระบบสัดส่วนคือ ความยุ่งยากซับซ้อนในการคำนวณ เพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวน สส.จากแต่ละพรรค มีผลให้เกิดทางเลือกหรือวิธีการคำนวณได้หลายวิธี บางวิธีก็เข้าใจยาก และอาจทำให้ผู้เลือกตั้งสับสนหรือเกรงว่าอาจมีการทุจริตในการคำนวณได้ อย่างไรก็ตาม มีระบบสัดส่วนที่พอจะเข้าใจง่าย และขอยกเป็นตัวอย่างในที่นี้ ๒ วิธี

(๑) นับเฉพาะคะแนนที่เหลือ จากคะแนนที่ใช้เลือก สส.โดยเสียงข้างมากแล้ว โดยเอาคะแนนส่วนที่เหลือจากทุกเขตเลือกตั้งมารวมกันในระดับชาติ ก็จะได้เป็นคะแนนที่แต่ละพรรคได้รับ แล้วจึงจัดจำนวน สส. ให้แต่ละพรรคตามสัดส่วนของคะแนนที่พรรคนั้น ๆ ได้รับ

(๒) ผู้เลือกตั้งทำเครื่องหมาย ๒ ครั้งในบัตรเลือกตั้ง กล่าวคือผู้เลือกตั้งเลือกผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นหนึ่งคน (คะแนนส่วนนี้ใช้นับสำหรับเลือก สส.ในเขตนั้นตามเสียงข้างมาก) และเลือกพรรคการเมืองหนึ่งพรรค (ซึ่งอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับพรรคของผู้สมัครที่เลือกด้วยก็ได้) คะแนนส่วนที่เลือกพรรคทั้งหมดให้นำมารวมกันในระดับชาติ แล้วจึงจัดจำนวน สส. ตามสัดส่วนคะแนนที่พรรคได้รับ

๓. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้เลือกตั้งในระบบ ๑ เขต ๑ คนแล้ว ควรแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วย คือ ให้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันอย่างน้อยสองปีนับถึงวันเลือกตั้ง ทั้งนี้ เพื่อลดโอกาสของบุคคลนอกท้องถิ่นที่ลงเข้ามาสมัครในเขตที่ตนอาจมีอิทธิพลหรือมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการซื้อเสียง

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 74/2538
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ 74 /2538

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง

.....

เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ที่จะมีขึ้นตามความในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538 และเพื่อให้การเลือกตั้ง
เป็นไปโดยสุจริต ยุติธรรม และถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายยิ่งขึ้น และในระหว่างที่ยังไม่มี
การตรากฎหมายที่อนุวัติตามมาตรา 115 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2538 ที่บัญญัติไว้ให้แต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อกำกับดูแล
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้บริสุทธิ์ และยุติธรรม

นายกรัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามมาตรา 11 (6) และ (9)
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
องค์รกลางการเลือกตั้ง ให้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการการเลือกตั้ง และมีคำสั่งดังนี้

ข้อ 1. ให้มีคณะกรรมการองค์รกลางการเลือกตั้ง ประกอบด้วย

(1) นางสาวศรีสว่าง	พั่ววงศ์แพทย์	ที่ปรึกษา
(2) นายเกษม	สุวรรณกุล	ประธานกรรมการ
(3) พลเอกสายหยุด	เกิดผล	รองประธานกรรมการ
(4) คุณหญิงอัมพร	มีสุข	รองประธานกรรมการ
(5) นายเอนก	สิทธิประศาสน์	รองประธานกรรมการ
(6) นายลัก	กอแสงเรือง	รองประธานกรรมการ
(7) นางสาวปรางศรี	พนิชยกุล	กรรมการ

ประธานองค์รกลางประสานงาน กทม.

(8) นางสาวบุหงา	วัฒนะ	กรรมการ

ประธานองค์รกลางภาคกลาง

(9) นายสุพัฒน์	มนัสไพบุลย์	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคตะวันตก		
(10) นายผาสุข	กุลละวณิชย์	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคตะวันออก		
(11) นายสอรัฐ	มากบุญ	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคใต้ตอนบน		
(12) นายปัญญาญ์	ยวนแหล	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคใต้ตอนล่าง		
(13) นายขวลิต	พุทรวงศ์	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคเหนือตอนบน		
(14) นายสมบัติ	นพรัก	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคเหนือตอนล่าง		
(15) นายมงคล	ด้านธานินทร์	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคอีสานบนด้านตะวันตก		
(16) นายเจริญ	ชาเรืองเดช	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคอีสานบนด้านตะวันออก		
(17) นายนิรันดร์	กุลทานันท์	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคอีสานล่างด้านตะวันตก		
(18) นายนิรันดร์	พิทักษ์วัชร	กรรมการ
ประธานองค์กรกลางภาคอีสานล่างด้านตะวันออก		
(19) นายเกษม	สรศักดิ์เกษม	กรรมการ
(20) นายชัยสิริ	สมุทวณิช	กรรมการ
(21) นายถนอม	อินทรกำเนต	กรรมการ
(22) นายบรรณิณี	เศรษฐบุตร	กรรมการ
(23) นายบุญเทียน	คำชู	กรรมการ
(24) นางสาวมาลี	พฤกษ์พงศาวิ	กรรมการ
(25) นายมีชัย	วีระไวทยะ	กรรมการ
(26) นายสกุล	สีทองธรรม	กรรมการ
(27) นายสงวน	นิตยารัมภ์พงศ์	กรรมการ
(28) นายสมชัย	ศรีสุทธียากร	กรรมการ
(29) นายสมบัติ	จันทรวงศ์	กรรมการ

(30) นายสุจิต	บุญบงการ	กรรมการ
(31) นายสุริชัย	หวันแก้ว	กรรมการ
(32) นางอภิญา	รัตนมงคลมาศ	กรรมการ
(33) นายอาซาร์	เตาลานนท์	กรรมการ
(34) นางสาวอุบลรัตน์	ศิริยุคศักดิ์	กรรมการ
(35) ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ		กรรมการ
(36) นายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน		กรรมการ
(37) ประธานสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือผู้แทน		กรรมการ
(38) เลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน		กรรมการ
(39) นางสาววารี	หะวานนท์	กรรมการและเหรัญญิก
(40) นายโคทม	อารียา	กรรมการและเลขานุการ
(41) นางสาวลัดดาวัลย์	ตันติวิทยาพิทักษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 2. ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) สอดส่อง ติดตาม ดูแล การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และยุติธรรม
- (2) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนในสิทธิเสรีภาพ และตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมือง ให้ความสำคัญต่อการพิทักษ์ปกป้องระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง
- (3) ส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีวิจารณ์ญาณในการเลือกบุคคลที่มีความสามารถ และมีคุณธรรม
- (4) ส่งเสริมให้ประชาชนติดตามและสอดส่องดูแลกระบวนการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ให้เป็นไปโดยสุจริต ยุติธรรม และถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

(5) รับคำแจ้งเหตุของประชาชน พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือบุคคลใดๆ กระทำการอันเป็นการขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น และพิจารณาส่งมอบข้อเท็จจริงให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

(6) เสนอรายชื่อผู้สังเกตการณ์เลือกตั้ง เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอแต่งตั้งให้เข้าสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้ง เพื่อสอดส่องดูแลการใช้สิทธิเลือกตั้งและกระบวนการทำงาน

(7) ศึกษาและเสนอแนะมาตรการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและยุติธรรม โดยเฉพาะสำหรับการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538

(8) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อช่วยดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามอำนาจและหน้าที่

(9) จัดสรรงบประมาณ และอนุมัติระเบียบการเงิน และระเบียบการปฏิบัติงานต่าง ๆ

(10) ทำรายงาน และสรุปข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขสำหรับการเลือกตั้งในคราวต่อไป ต่อคณะรัฐมนตรี ภายใน ร้อยยี่สิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง และเมื่อเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรีแล้วอาจเผยแพร่รายงานนั้นให้ประชาชนทราบบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ข้อ 3. ในการดำเนินการตามข้อ 2 (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (7) คณะกรรมการจะดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินงาน คณะอนุกรรมการ คณะทำงานหรือบุคคลใดตามข้อ 2 (8) ดำเนินการแทนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการก็ได้

ข้อ 4. บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามข้อ 2 (6) และ (8) ต้องไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือฝึกฝัพรรคการเมือง หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ในการดำเนินการเลือกตั้งโดยตรงอยู่แล้ว

ข้อ 5. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือและสนับสนุนแก่คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ในการดำเนินการตามข้อ 2 (1) (2) (3) และ (4)

ข้อ 6. ในการดำเนินการตามข้อ 2 (4) (5) และ (6) ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีกรณีการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานคร สำหรับกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีที่เป็นกรณีการกระทำความผิดได้ทราบและรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบ ถ้ากรณีเป็นการกระทำของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานคร ให้รายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และนายกรัฐมนตรี

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการตามมาตรา 15 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535 หรือในกรณีมีมูลความผิดทางอาญาไม่ว่าจะเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือบุคคลใดให้ดำเนินการให้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ ภายในห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานคร ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่ากรณีมีมูล ก็ให้ดำเนินการให้มีการย้ายออกจากพื้นที่ และให้มีการสอบสวนทางวินัยและ/หรือกล่าวโทษทางอาญา

ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครผู้ใด ไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการรายงานให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ เพื่อดำเนินการทางวินัยหรือทางการปกครองกับผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานครผู้นั้น และดำเนินการให้มีการกล่าวโทษหรือดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคสองต่อไป

ผู้บังคับบัญชา ผู้ควบคุมหรือผู้กำกับดูแลของบุคคลที่ถูกดำเนินการตามวรรคสอง ต้องดำเนินการให้มีการย้ายบุคคลนั้นออกจากพื้นที่ และดำเนินการทางปกครองหรือทางวินัยกับบุคคลนั้น และรายงานผลการดำเนินการให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการ และนายกรัฐมนตรีทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ได้รับแจ้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานคร

ข้อ 7. ในกรณีที่คณะกรรมการพบว่ามีการทำผิดกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและไมอาจดำเนินการตามข้อ 5 ได้แล้วเสร็จทันก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายรวบรวมพยานหลักฐาน (หากมี) พร้อมทั้งสรุปข้อเท็จจริงเบื้องต้นเท่าที่จะทำได้ และส่งมอบสำนวนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานคร ที่

มูลกรณีเกิดขึ้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ ปลัดกรุงเทพมหานครดำเนินการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น และถ้ากรณีมีมูลให้ดำเนินการให้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนภายในเจ็ดวัน นับแต่ได้รับมอบสำนวน ในกรณีที่มีพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่ว่าก่อนหรือภายหลังวันเลือกตั้ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานครแจ้งข้อเท็จจริงตามที่สอบสวนได้ ให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ฟ้องคดีนั้น ทราบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินคดี

ข้อ 8. ให้อธิบดีกรมตำรวจสั่งการให้พนักงานสอบสวน ซึ่งได้รับแจ้งการกล่าวโทษดำเนินการสอบสวนและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พนักงานสอบสวนผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวให้ออ อธิบดีกรมตำรวจสั่งให้มีการลงโทษทางวินัยโดยเร็วและเคร่งครัด และเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดการดำเนินการดังกล่าว ให้อธิบดีกรมตำรวจแต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนเฉพาะกิจเพื่อส่งไปช่วยพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ตามควรแก่กรณี

ข้อ 9. ให้ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานองค์การของรัฐหรือของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความร่วมมือต่อคณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายซึ่งปฏิบัติงานตามคำสั่งนี้และให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารหลักฐาน ตามที่คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายร้องขอ เว้นแต่เป็นข้อเท็จจริงหรือเอกสารหลักฐานที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเห็นว่าเป็นความลับ หรือไม่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานองค์การของรัฐ หรือของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดไม่ให้ความร่วมมือโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบเพื่อดำเนินการทางวินัยหรือทางปกครองต่อไป

ข้อ 10. ภายใต้ระเบียบการเงินที่คณะกรรมการกำหนดตามข้อ 2 (9) ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานและบุคคล ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยดำเนินการตามข้อ 2 (8) ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่า ค่าที่พัก และค่าพาหนะเดินทาง โดยอนุโลมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ โดยให้ถือว่ากรรมการมีฐานะเทียบเท่าอธิบดี อนุกรรมการและคณะทำงานเทียบเท่าข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 8 และบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยดำเนินการเทียบเท่าข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่ง ระดับ 5

ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย ซึ่งประสบภัยจากการปฏิบัติงานได้รับความคุ้มครองตามความในพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. 2497

ข้อ 11. ให้สำนักงานประมาณจัดสรรเงินงบประมาณ จากเงินงบกลางตามจำนวนเงินที่นายกรัฐมนตรีกำหนดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะกรรมการตามคำสั่งนี้

คณะกรรมการจะต้องจัดให้มีระบบการเงิน การบัญชี ตามมาตรฐานทั่วไป จัดให้มีการตรวจสอบบัญชีโดยผู้ตรวจสอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต และส่งรายงานการเงินและการตรวจสอบบัญชีให้นายกรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

ข้อ 12. คณะกรรมการจะมีสำนักงานส่วนกลางในกรุงเทพมหานคร และอาจจัดให้มีสำนักงานในระดับภูมิภาค จังหวัดและอำเภอตามความเหมาะสม ในการดำเนินงานคณะกรรมการอาจขอความร่วมมือในด้านสถานที่ เครื่องใช้สำนักงานและเจ้าหน้าที่ธุรการจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ ตามความจำเป็น

ข้อ 13. ให้ถือว่าข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานองค์การของรัฐ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งนี้ เป็นการมาปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานในหน้าที่ และเมื่อพ้นจากหน้าที่ตามข้อ 2 แล้วให้เดินทางกลับต้นสังกัดภายในสามวัน ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ 14 เมื่อคณะกรรมการได้จัดทำรายงานตามข้อ 2 (10) และรายงานการเงินและการตรวจสอบบัญชีตามข้อ 11 เสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการเป็นอันพ้นจากหน้าที่

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2538

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

